

همرهان مجمع

(يادنامه شهدا و مرحومين)
مجمع جهاني اهل بيت عليه السلام

فهرست

۱۱	فهرست الفبایی
۱۷	پیش گفتار
۲۲	شهید سید عباس موسوی (۱۳۷۰ش)
۳۲	ملا اصغر علی جعفر (۱۳۷۹ش)
۳۸	شهید سید محمد باقر حکیم (۱۳۸۲ش)
۴۶	سید مرتضی عسکری (۱۳۸۶ش)
۵۴	سید عبدالعزیز حکیم (۱۳۸۸ش)
۶۰	سید محمدحسین فضل الله (۱۳۸۹ش)
۶۶	عبدالهادی فضلی (۱۳۹۲ش)
۷۲	محمد مهدی آصفی (۱۳۹۴ش)
۸۰	ابوالقاسم خزعلی (۱۳۹۴ش)
۸۶	عباس واعظ طبسی (۱۳۹۴ش)
۹۲	سید علی تقوی (۱۳۹۶ش)
۹۶	سید محمود هاشمی شاهرودی (۱۳۹۷ش)
۱۰۲	محمد مؤمن قمی (۱۳۹۷ش)
۱۱۰	محمد آصف محسنی قندهاری (۱۳۹۸ش)
۱۱۸	ابراهیم امینی نجف آبادی (۱۳۹۹ش)
۱۲۶	محمد علی تسخیری (۱۳۹۹ش)
۱۳۶	محمد حکیم صمدی (۱۳۹۹ش)

۱۴۲	محمدتقی مصباح یزدی (۱۳۹۹ش)
۱۵۰	محسن مجتہد شبستری (۱۴۰۰ش)
۱۵۸	عبدالجواد فلاطوری (۱۳۷۵ش)
۱۶۶	سید ذیشان حیدر جوادی (۱۳۷۹ش)
۱۷۴	سید سعید اختر رضوی (۱۳۸۱ش)
۱۸۴	سید مصطفی موسوی صفوی (۱۳۸۱ش)
۱۸۸	لطیف علی (۱۳۸۳ش)
۱۹۲	میر محمد حسین ہدی (۱۳۸۴ش)
۱۹۶	شہید علی العضاض (۱۳۸۵ش)
۲۰۰	عبدالامیر جمری (۱۳۸۵ش)
۲۰۶	سید حسین العطاس (۱۳۸۶ش)
۲۱۰	مہدی عبد مہدی (۱۳۸۶ش)
۲۱۴	احمد حسین یعقوب (۱۳۸۶ش)
۲۱۸	سید محمد یوشع حسینی فیضی زنگی پوری (۱۳۸۶ش)
۲۲۲	محمد حسین شیخزادہ (۱۳۸۷ش)
۲۲۶	نورالدین احمدی (۱۳۸۷ش)
۲۳۰	حسین شاکری (۱۳۸۷ش)
۲۳۴	عقیل ترابی (۱۳۸۸ش)
۲۳۸	مسرور حسن مجیدی (۱۳۸۸ش)
۲۴۲	سید محمد جعفر رضوی (۱۳۸۹ش)
۲۴۶	علوم الدین سعید (۱۳۸۹ش)
۲۵۰	سید حیدر مہدی زیدی (۱۳۸۹ش)
۲۵۴	خولیو سزار مارتینز (۱۳۸۹ش)
۲۶۰	محمد قائم ساوادی (۱۳۹۰ش)
۲۶۶	شہید عبداللہ دُھدوہ (۱۳۹۰ش)
۲۷۰	سمیر سلیمان (۱۳۹۱ش)
۲۷۶	سید علی موسوی (۱۳۹۱ش)
۲۸۰	سید محمد رضوی (۱۳۹۱ش)
۲۸۴	میرابوالقاسم سوما (۱۳۹۱ش)
۲۸۸	سید محمد صالح خرسان (۱۳۹۲ش)
۲۹۰	شہید ابراہیم انصاری (۱۳۹۲ش)

۲۹۴	ابراهیم تشام (۱۳۹۲ش)
۲۹۶	فضل الله شعيب (۱۳۹۳ش)
۳۰۰	محي الدين حلمي الغندور (۱۳۹۳ش)
۳۰۴	غلام عباس ساجان (۱۳۹۳ش)
۳۱۰	حسن حبيب السلطان (۱۳۹۳ش)
۳۱۴	عبدالامير عذب جبر ربيعي (۱۳۹۳ش)
۳۱۶	افتخارحسين انصاري (۱۳۹۳ش)
۳۲۰	سيد ابن حسن نجفي (۱۳۹۳ش)
۳۲۴	محمد يوسف واعظي (۱۳۹۳ش)
۳۳۰	شهيد عبدالقادر علي موايا (۱۳۹۳ش)
۳۳۴	يعقوب علي توسلي (۱۳۹۳ش)
۳۳۸	سورافل پومياكدل (۱۳۹۳ش)
۳۴۰	كامل ابوبكر ابراهيم شريف (۱۳۹۳ش)
۳۴۴	خنارو آتاهاوالپا بنيلا كرونادو (۱۳۹۳ش)
۳۴۸	غلام تقى بنگش (۱۳۹۳ش)
۳۵۲	محمد شفيع شيرازي (۱۳۹۴ش)
۳۵۶	سيد محمد بحر العلوم (۱۳۹۴ش)
۳۶۰	شهيد سيد جواد عذاري (۱۳۹۴ش)
۳۶۶	سيد محمد باقر مھري (۱۳۹۴ش)
۳۷۲	سيد قليبي حسين رضوي (۱۳۹۴ش)
۳۷۶	منيب ماگلاجليچ (۱۳۹۴ش)
۳۸۰	قربانعلی عرفاني (۱۳۹۴ش)
۳۸۶	احمد چليبي (۱۳۹۴ش)
۳۹۰	ناصر صرخوه (۱۳۹۴ش)
۳۹۶	شهيد محمد محمود توري (۱۳۹۴ش)
۴۰۰	ميرزا محمد اطهر (۱۳۹۴ش)
۴۰۴	محمد حسين ذاكري (۱۳۹۵ش)
۴۰۸	سيد غلام حسين رضا آقا (۱۳۹۵ش)
۴۱۲	سيد محمدنقى شاهرخى (۱۳۹۵ش)
۴۱۸	سيد مقصودعلی رضوي (۱۳۹۵ش)
۴۲۴	حميد توران (۱۳۹۵ش)

۴۳۰	میرحسین صادقی پروانی (۱۳۹۶ش)
۴۳۶	محمود الحسن خان نجفی (۱۳۹۶ش)
۴۴۰	محمد الحکیمی (۱۳۹۶ش)
۴۴۴	سید علی رضا نقوی (۱۳۹۶ش)
۴۴۶	سید ابراہیم احمد الوزير (۱۳۹۶ش)
۴۵۰	احمد عبدالمجید حمود (۱۳۹۶ش)
۴۵۶	سید محمد فضل اللہ موسوی (۱۳۹۶ش)
۴۶۰	صفر جوشقون (۱۳۹۷ش)
۴۶۲	ادریس تراوری (۱۳۹۷ش)
۴۶۴	کاظم عبدالحسین محمد (۱۳۹۷ش)
۴۷۰	مبارک بعداش (۱۳۹۷ش)
۴۷۴	محمد اوجی (۱۳۹۷ش)
۴۸۰	محمد رضا اعتمادیان (۱۳۹۷ش)
۴۸۴	دمرداش زکی عقالی (۱۳۹۷ش)
۴۹۰	یحیی کریستین بونو (۱۳۹۸ش)
۴۹۶	حسین کورانی (۱۳۹۸ش)
۵۰۰	خلیل ساحوری (۱۳۹۸ش)
۵۰۴	واصم محمد علی اف (۱۳۹۸ش)
۵۱۰	سید جعفر مرتضی عاملی (۱۳۹۸ش)
۵۱۶	لوئیجی دی مارتینو (۱۳۹۸ش)
۵۲۲	ابوالقاسم شفیعی (۱۳۹۹ش)
۵۲۶	محمد جعفر شمس الدین عاملی (۱۳۹۹ش)
۵۳۰	محمد وحید رشید فرخی (۱۳۹۹ش)
۵۳۴	نوح مانی (۱۳۹۹ش)
۵۳۸	محمد عرب (۱۳۹۹ش)
۵۴۴	عبد اللہ سیف لینگاناوکا (۱۳۹۹ش)
۵۵۰	ماسیمو کامپانینی (۱۳۹۹ش)
۵۵۶	زینب محمد عیسی (۱۳۹۹ش)
۵۶۲	سید قاسم موسوی (۱۳۹۹ش)
۵۶۶	سید نیاز حسین نقوی (۱۳۹۹ش)
۵۷۶	سید محمد حسین حسینی جلالی (۱۳۹۹ش)

۵۸۰	سید کلب صادق نقوی (۱۳۹۹ش)
۵۸۸	جعفر الهادی (خوشنویس) (۱۳۹۹ش)
۵۹۲	ابراهیم کیکومو (۱۳۹۹ش)
۵۹۶	جلال الدین رحمت (۱۳۹۹ش)
۶۰۲	حاج مرتضی بهای (۱۴۰۰ش)
۶۰۶	سید علی عابد رضوی (۱۴۰۰ش)
۶۱۰	احمد تیجان سیلا (۱۴۰۰ش)
۶۱۴	حسن مالوپا (۱۴۰۰ش)
۶۱۸	محمدباقر محمودی اصفهانی (۱۴۰۰ش)
۶۲۰	سید عباس هاشمی (۱۴۰۰ش)
۶۲۴	سید محمدعلی عالمی بلخایی (۱۴۰۰ش)
۶۳۰	عبدالامیر قتلان (۱۴۰۰ش)
۶۳۶	فؤاد مقدادی (۱۴۰۰ش)
۶۴۰	احمد حسن هلال (۱۴۰۰ش)
۶۴۴	عبداللهی ناصر جمعه (۱۴۰۰ش)
۶۵۰	غلامرضا کاردان (۱۴۰۱ش)
۶۵۶	نیکولاس کاسیو سیرا (۱۴۰۱ش)
۶۶۰	کونیکو یامامورا (۱۴۰۱ش)
۶۶۷	منابع

فهرست الفبایی

فهرست الفبایی نیاز است

- فصل اول: شهدا و مرحومین شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)..... ۲۱
۱. آصفی، محمدمهدی (۱۳۹۴ش)..... ۷۲
۲. امینی نجف آبادی، ابراهیم (۱۳۹۹ش)..... ۱۱۸
۳. تسخیری، محمدعلی (۱۳۹۹ش)..... ۱۳۰
۴. تقوی، سید علی (۱۳۹۶ش)..... ۹۲
۵. حکیم، سید عبدالعزیز (۱۳۸۸ش)..... ۵۴
۶. حکیم، سید محمدباقر (۱۳۸۲ش)..... ۳۸
۷. خزعلی، ابوالقاسم (۱۳۹۴ش)..... ۸۰
۸. شمس‌الدین عاملی، محمدجعفر (۱۳۹۹ش)..... ۱۲۶
۹. صمدی، محمدحکیم (۱۳۹۹ش)..... ۱۴۰
۱۰. عسکری، سید مرتضی (۱۳۸۶ش)..... ۴۶
۱۱. علی جعفر، اصغر (۱۳۷۹ش)..... ۳۲
۱۲. فضل‌الله، سید محمدحسین (۱۳۸۹ش)..... ۶۰
۱۳. فضلی، عبدالهادی (۱۳۹۲ش)..... ۶۶
۱۴. مؤمن قمی، محمد (۱۳۹۷ش)..... ۱۰۲
۱۵. مجتهد شبستری، محسن (۱۴۰۰ش)..... ۱۵۴
۱۶. محسنی قندهاری، محمدآصف (۱۳۹۸ش)..... ۱۱۰
۱۷. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۹ش)..... ۱۴۶
۱۸. موسوی، سید عباس (۱۳۷۰ش)..... ۲۲

۱۹. واعظ طبسی، عباس (۱۳۹۴ش) ۸۶
۲۰. ہاشمی شاہرودی، سید محمود (۱۳۹۷ش) ۹۶
- فصل دوم: شہدا و مرحومین مجمع عمومی مجمع جهانی اہل بیت (ع) ۱۳۳
۱. احمدی، نورالدین (۱۳۸۷ش) ۲۳۰
۲. اطہر، محمد (۱۳۹۴ش) ۴۰۴
۳. انصاری، ابراہیم (۱۳۹۲ش) ۲۹۴
۴. انصاری، افتخارحسین (۱۳۹۳ش) ۳۲۰
۵. ابراہیم شریف، کامل ابوبکر (۱۳۹۳ش) ۳۴۴
۶. اعتمادیان، محمدرضا (۱۳۹۷ش) ۴۸۴
۷. اوجی، محمد (۱۳۹۷ش) ۴۷۸
۸. بحر العلوم، سید محمد (۱۳۹۴ش) ۳۶۰
۹. بعداش، مبارک (۱۳۹۷ش) ۴۷۴
۱۰. بنگش، غلام تقی (۱۳۹۳ش) ۳۵۲
۱۱. بونو، یحیی کریستین (۱۳۹۸ش) ۴۹۴
۱۲. بہای، مرتضی (۱۴۰۰ش) ۶۰۲
۱۳. پومباکدل، سوراقل (۱۳۹۳ش) ۳۴۲
۱۴. ترابی، عقیل (۱۳۸۸ش) ۲۳۸
۱۵. تراوری، ادریس (۱۳۹۷ش) ۴۶۶
۱۶. تشام، ابراہیم (۱۳۹۲ش) ۲۹۸
۱۷. توران، حمید (۱۳۹۵ش) ۴۲۸
۱۸. توری، محمد محمود (۱۳۹۴ش) ۴۰۰
۱۹. توسلی، یعقوب علی (۱۳۹۳ش) ۳۳۸
۲۰. تیجان سیلا، احمد (۱۴۰۰ش) ۶۱۰
۲۱. جمری، عبدالامیر (۱۳۸۵ش) ۲۰۴
۲۲. جوادی، سید ذیشان حیدر (۱۳۷۹ش) ۱۷۰
۲۳. جوشقون، صفر (۱۳۹۷ش) ۴۶۴
۲۴. چلبی، احمد (۱۳۹۴ش) ۳۹۰
۲۵. حسینی جلالی، سید محمد حسین (۱۳۹۹ش) ۵۷۶
۲۶. حسینی فیضی زنگی پوری، سید محمدیوشع (۱۳۸۶ش) ۲۲۲
۲۷. حکیمی، محمد (۱۳۹۶ش) ۴۴۴
۲۸. حمود، احمد عبدالمجید (۱۳۹۶ش) ۴۵۴

۲۹. خرسان، سید محمد صالح (۱۳۹۲ش) ۲۹۲
۳۰. دهدوه، عبدالله (۱۳۹۰ش) ۲۷۰
۳۱. دی مارتینو، لوئیجی (۱۳۹۸ش) ۵۲۰
۳۲. ذاکری، محمدحسین (۱۳۹۵ش) ۴۰۸
۳۳. ربیعی، عبدالامیر عذب جبر (۱۳۹۳ش) ۳۱۸
۳۴. رحمت، جلال الدین (۱۳۹۹ش) ۵۹۶
۳۵. رشید فرخی، محمدوحید (۱۳۹۹ش) ۵۳۰
۳۶. رضا آقا، سید غلامحسین (۱۳۹۵ش) ۴۱۲
۳۷. رضوی، سید محمد (۱۳۹۱ش) ۲۸۴
۳۸. رضوی، سید محمدجعفر (۱۳۸۹ش) ۲۴۶
۳۹. رضوی، سید سعید اختر (۱۳۸۱ش) ۱۷۸
۴۰. رضوی، سید علی عابد (۱۴۰۰ش) ۶۰۶
۴۱. رضوی، سید قلبی حسین (۱۳۹۴ش) ۳۷۶
۴۲. رضوی، سید مقصود علی (۱۳۹۵ش) ۴۲۲
۴۳. زکی عقالی، دمرداش (۱۳۹۷ش) ۴۸۸
۴۴. زیدی، سید حیدر مهدی (۱۳۸۹ش) ۲۵۰
۴۵. ساجان، غلام عباس (۱۳۹۳ش) ۳۰۸
۴۶. ساحوری، خلیل (۱۳۹۸ش) ۵۰۴
۴۷. ساوادا، محمدقائم (۱۳۹۰ش) ۲۶۴
۴۸. سعید، علوم الدین (۱۳۸۹ش) ۲۶۰
۴۹. سلمان، حسن حبیب (۱۳۹۳ش) ۳۱۴
۵۰. سلیمان، سمیر (۱۳۹۱ش) ۲۷۴
۵۱. سوما، میر ابوالقاسم (۱۳۹۱ش) ۲۸۸
۵۲. سیررا، نیکلاس کاسیو (۱۴۰۱ش) ۶۵۶
۵۳. شاکری، حسین (۱۳۸۷ش) ۲۳۴
۵۴. شاهرخ، سید محمدتقی (۱۳۹۵ش) ۴۱۶
۵۵. شعیب، فضل الله (۱۳۹۳ش) ۳۰۰
۵۶. شفیعی، ابوالقاسم (۱۳۹۹ش) ۵۲۶
۵۷. شیخزاده، محمدحسین (۱۳۸۷ش) ۲۲۶
۵۸. شیرازی، محمدشفیع (۱۳۹۴ش) ۳۵۶
۵۹. صادقی پروانی، میرحسین (۱۳۹۵ش) ۴۳۴

۶۰. صرخوه، ناصر (۱۳۹۴ش) ۳۹۴
۶۱. عالمی بلخابی، محمدعلی (۱۴۰۰ش) ۶۲۴
۶۲. عبدمهدی، مهدی (۱۳۸۶ش) ۲۱۴
۶۳. عذاری، سید جواد (۱۳۹۴ش) ۳۶۴
۶۴. عرب، محمد (۱۳۹۹ش) ۵۳۸
۶۵. عرفانی، قربانعلی (۱۳۹۴ش) ۳۸۴
۶۶. عضاض، علی (۱۳۸۵ش) ۲۰۰
۶۷. عطاس، سید حسین (۱۳۸۶ش) ۲۱۰
۶۸. علی، لطیف (۱۳۸۳ش) ۱۹۲
۶۹. علی اف، واصم محمد (۱۳۹۸ش) ۵۰۸
۷۰. غندور، محیی الدین حلمی (۱۳۹۳ش) ۳۰۴
۷۱. فلاطوری، عبدالجواد (۱۳۷۵ش) ۱۶۲
۷۲. قَبَلان، عبدالامیر (۱۴۰۰ش) ۶۳۰
۷۳. کاردان، غلامرضا (۱۴۰۱ش) ۶۵۰
۷۴. کامپانی، ماسیمو (۱۳۹۹ش) ۵۵۰
۷۵. کرونادو، خنارو آتاهوالپا بنیلا (۱۳۹۳ش) ۳۴۸
۷۶. کورانی، حسین (۱۳۹۸ش) ۵۰۰
۷۷. کیکومو، ابراهیم (۱۳۹۹ش) ۵۹۲
۷۸. لینگاناوکا، عبدالله سیف (۱۳۹۹ش) ۵۴۴
۷۹. مارتینز، خولیو سزار (۱۳۸۹ش) ۲۵۴
۸۰. ماگلایلیچ، منیب (۱۳۹۴ش) ۳۸۰
۸۱. مالویا، حسن (۱۴۰۰ش) ۶۱۴
۸۲. مانی، نوح (۱۳۹۹ش) ۵۳۴
۸۳. مجیدی، مسرورحسن (۱۳۸۸ش) ۲۴۲
۸۴. محمد عیسی، زینب (۱۳۹۹ش) ۵۵۶
۸۵. محمد، کاظم عبدالحسین (۱۳۹۷ش) ۴۶۸
۸۶. محمودی اصفهانی، محمدباقر (۱۴۰۰ش) ۶۱۸
۸۷. مرتضی عاملی، سید جعفر (۱۳۹۸ش) ۵۱۴
۸۸. مقدادی، فؤاد (۱۴۰۰ش) ۶۳۶
۸۹. موایا، عبدالقادر (۱۳۹۳ش) ۳۳۴
۹۰. موسوی صفوی، سید مصطفی (۱۳۸۱ش) ۱۸۸

۹۱. موسوی، سید علی (۱۳۹۱ش) ۲۸۰
۹۲. موسوی، سید قاسم (۱۳۹۹ش) ۵۶۲
۹۳. موسوی، سید محمد فضل الله (۱۳۹۶ش) ۴۶۰
۹۴. مهری، سید محمد باقر (۱۳۹۴ش) ۳۷۰
۹۵. ناصر جمعه، عبداللهی (۱۴۰۰ش) ۶۴۴
۹۶. نجفی، سید ابن حسن (۱۳۹۳ش) ۳۲۴
۹۷. نجفی، محمود الحسن خان (۱۳۹۶ش) ۴۴۰
۹۸. نقوی، سید علی رضا (۱۳۹۶ش) ۴۴۸
۹۹. نقوی، سید کلب صادق (۱۳۹۹ش) ۵۸۰
۱۰۰. نقوی، سید نیاز حسین (۱۳۹۹ش) ۵۶۶
۱۰۱. واعظی، محمد یوسف (۱۳۹۳ش) ۳۲۸
۱۰۲. وزیر، سید ابراهیم (۱۳۹۶ش) ۴۵۰
۱۰۳. الهادی، جعفر (۱۳۹۹ش) ۵۸۸
۱۰۴. هاشمی، سید عباس (۱۴۰۰ش) ۶۲۰
۱۰۵. هدی، میر محمد حسین (۱۳۸۴ش) ۱۹۶
۱۰۶. هلال، احمد حسن (۱۴۰۰ش) ۶۴۰
۱۰۷. یامامورا، کونیکو (۱۴۰۱ش) ۶۶۰
۱۰۸. یعقوب، احمد حسین (۱۳۸۶ش) ۲۱۸

پیشگفتار

مجمع جهانی اهل بیت (ع) در سال ۱۳۶۹ شمسی با حضور بیش از ۳۰۰ نفر از فرهیختگان و اندیشمندان شیعه کار خود را آغاز کرد. در این سی و دو سال تعدادی از این بزرگان به عنوان عضو شورای عالی مجمع، زحمت سیاست‌گذاری و هدایت کلی مجمع را به عهده گرفته و بقیه نیز به عنوان عضو مجمع عمومی در اجلاس‌های مجمع شرکت کرده و یاریگر مجمع در عرصه‌های مختلف بودند. اکنون سی و دو سال از آن زمان گذشته و تعداد زیادی از این بزرگان و رهبران که عضو شورای عالی و یا عضو مجمع عمومی بوده‌اند را از دست داده‌ایم.

به پاس زحمات این شخصیت‌های برجسته، محققان و مبلغان عرصه نشر معارف اهل بیت (ع)، بر آن شدیم تا از این عزیزان تجلیل نموده و با تدوین کتابی در این زمینه، یادی از این طلایه‌داران عرصه نشر و تبلیغ معارف اهل بیت (ع) کرده و پاسداشت هرچند کوچکی از زحمات این بزرگان داشته باشیم.

کتاب «همرهان مجمع یادنامه شهدا و مرحومین مجمع جهانی اهل بیت (ع)» به معرفی ۱۲۸ تن از شخصیت‌های برجسته شیعه و مبلغان برجسته مکتب اهل بیت (ع) در مناطق مختلف جهان می‌پردازد که از ابتدای تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع) در سال ۱۳۶۹ ش، به عنوان عضو شورای عالی یا عضو مجمع عمومی با این نهاد بین‌المللی همکاری و ارتباط داشته‌اند و تا زمان برگزاری هفتمین اجلاس جهانی این مجمع (شهریور ۱۴۰۱ ش) دارفانی را وداع گفته‌اند. این کتاب بر اساس سال وفات تنظیم شده و نخستین فردی که در این کتاب معرفی شده، حجت‌الاسلام و المسلمین شهید سید عباس موسوی از اعضای شورای عالی مجمع است که در سال ۱۳۷۰ ش در لبنان به شهادت رسید. همچنین آخرین فرد معرفی شده در این کتاب، خانم کونیکو یامامورا عضو ژاپنی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) است که ۱۰ تیر ماه ۱۴۰۱ ش در ایران دارفانی را وداع گفت.

کتاب حاضر در دو فصل تنظیم شده است. اگرچه ترتیب قرارگرفتن افراد در هر فصل، بر اساس ترتیب تاریخ ارتحال آنها تنظیم شده است، اما برای دسترسی آسان‌تر مخاطبان به محتوای کتاب، علاوه بر فهرست اصلی که بر اساس تاریخ وفات تنظیم شده است، فهرست الفبایی نیز برای آن درج شده است.

فصل اول کتاب به معرفی اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) اختصاص دارد. در این فصل نوزده تن از شخصیت‌های برجسته علمی و فرهنگی مکتب اهل بیت (ع) معرفی شده‌اند که مستقیماً از سوی حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان و رهبر جمهوری اسلامی ایران به این مقام منصوب شده‌اند. این افراد عبارت‌اند از: آیات و حجج اسلام شهید سید عباس موسوی، اصغر علی جعفر، شهید سید محمدباقر حکیم،

سید مرتضی عسکری، سید عبدالعزیز حکیم، سید محمدحسین فضل‌الله، عبدالهادی فضلی، محمد مهدی آصفی، ابوالقاسم خزعلی، عباس واعظ طبسی، سید علی تقوی، سید محمود هاشمی شاهرودی، محمد مؤمن قمی، محمد آصف محسنی، ابراهیم امینی، محمدعلی تسخیری، محمدحکیم صمدی، محمدتقی مصباح یزدی و محسن مجتهد شبستری.

فصل دوم کتاب، به معرفی ۱۰۹ تن از شخصیت‌های برجسته مکتب اهل بیت علیهم‌السلام از مناطق مختلف جهان اختصاص دارد که عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام بوده‌اند. در این فصل اعضای عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام از کشورهای مختلفی همچون آلمان، افغانستان، اندونزی، اتیوپی، انگلستان، ایران، اتریش، اردن، اروگوئه، استرالیا، بوسنی، پاکستان، تانزانیا، تایلند، ترکیه، تونس، ژاپن، سنگال، سوئیس، سیرالئون، شیلی، عراق، عربستان، فرانسه، فیلیپین، قطر، کانادا، کشمیر، کنیا، کوبا، کویت، گویان، لبنان، مالزی، مالی، مصر، مکزیک، موریس، میانمار، نروژ، هلند و هندوستان معرفی شده‌اند.

تمرکز اصلی نویسندگان در محتوای کتاب، گزارش مهم‌ترین فعالیت‌های اعضا و همراهان مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام در عرصه تبلیغ و ترویج مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در مناطق مختلف جهان و نیز ارتباط آنان با مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام بوده است. همچنین کتاب «همرهان مجمع» متن تنها نیست و استفاده از تصاویر مرتبط و ارائه مراحل برجسته زندگی شخصیت‌ها درگاه‌شماری بر جذابیت آن افزوده است.

این کتاب به مناسبت برگزاری هفتمین اجلاس مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام در شهریور سال ۱۴۰۱ ش به پیشنهاد معاونت بین‌الملل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام، با پیگیری و تلاش معاونت علمی فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام توسط محققان ویکی‌شیعه، به سرپرستی آقایان سید هادی رضوانی و ابراهیم امینی تدوین شده است. کتاب «همرهان مجمع» علاوه بر نسخه فارسی به زبان عربی نیز ترجمه شده است. همچنین محتوای مربوط به هر کدام از اعضای مجمع عمومی و مرتبطین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام که در فصل دوم آمده، علاوه بر زبان‌های فارسی و عربی، به زبان بومی آن عضو نیز ترجمه شده است. بدین ترتیب برخی از قسمت‌های کتاب به زبان‌های انگلیسی، آلمانی، بوسنیایی، بنگالی، فرانسه، اندونزی، اردو، اسپانیایی، ترکی استانبولی، ترکی آذربایجانی، هندی و سواحیلی نیز ترجمه و منتشر شده است.

مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

ستاد اجلاس هفتم مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

فصل اول

شهدا و مرحومین شورای عالی

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین

شهید سید عباس موسوی

عضو لبنانی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
دومین دبیرکل حزب الله لبنان

حجت الاسلام والمسلمین شهید حاج سید عباس موسوی (۱۳۳۱-۱۳۷۰ ش) از علمای مجاهد لبنان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف مبارزه با رژیم اشغالگر صهیونیستی و استقلال کشور لبنان کرد تا جایی که در این راه مقدس به مقام رفیع شهادت نائل آمد.

شهید موسوی از مؤسسان حزب الله لبنان بود و مدتی دبیرکلی این جنبش را نیز برعهده داشت. ایشان دانش آموخته حوزه علمیه نجف اشرف و متأثر از شخصیت و اندیشه‌های حضرت امام خمینی (ره) و آیت الله شهید صدر بود. او همواره از نظام جمهوری اسلامی ایران و رهبران آن دفاع و حمایت می‌کرد.

سید عباس علاوه بر فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی، با حمایت آیت الله شهید صدر و همکاری امام موسی صدر و علامه فضل الله، حوزه علمیه امام منتظر را در شهر بعلبک لبنان تأسیس نمود و فعالیت‌های تبلیغی طلاب این کشور را سامان داد. ایشان همچنین عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز بود.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام و المسلمین شهید سید عباس موسوی در سال ۱۳۳۱/م ۱۹۵۲ ش در شهرک نبی‌شیت از توابع بعلبک در شرق لبنان چشم به جهان گشود. پدرش معمار مسجد بود. ایشان پس از چند سال زندگی در نبی‌شیت، به همراه خانواده به منطقه شیاح در ضاحیه بیروت کوچ کرد و تحصیلات ابتدایی خود را در آن منطقه گذراند.

همسر سید عباس موسوی، که درس‌های حوزوی را نزد خواهر امام موسی صدر گذرانده بود، با حمایت شهید صدر «مدرسه علمیه الزهراء» را در شهر بعلبک لبنان برای تحصیل بانوان احداث نمود. شهید موسوی سه پسر به نام‌های محمد، یاسر و حسین و دختری به نام بتول داشت. فرزندش حسین در شش‌سالگی، در آغوش پدر، به‌دست رژیم غاصب و کودک‌کش صهیونیستی به شهادت رسید.

عاشق مبارزه با رژیم صهیونیستی

ایشان از نوجوانی، عشق فلسطین را در دل داشت و کشتار مردم مظلوم این کشور به‌دست رژیم سفاک صهیونیستی او را رنج می‌داد تا جایی که به همراه تعدادی از دوستانش بدون اطلاع خانواده به سوریه رفت تا دوره‌های آموزش نظامی علیه رژیم صهیونیستی را بگذراند. هنگامی که خانواده‌اش متوجه شدند که ایشان به سوریه رفته است، به این کشور رفتند تا او را برگردانند. آنها زمانی که به محل آموزش رسیدند ایشان را به همراه یک فلسطینی و یک تونس‌ی دیدند که روی زمین افتاده و دست و پاهایشان شکسته است. خانواده سید به ایشان اصرار داشتند که همراه آنان به لبنان برگردد و استراحت کند تا بهبود یابد، اما سید قبول نمی‌کرد. سرانجام با اصرار فراوان خانواده و هماهنگی با مسئول آموزش، ایشان را راضی کردند تا به بیروت برگردد. سید عباس در پاسخ به پرسش پدرش درباره چگونگی تحمل آن‌گونه سختی‌ها در آن سن و سال، گفته بود:

«راه ایثار و شهادت، تحمل سختی‌ها را از ما می‌طلبد و مشکلات بسیاری را هموار می‌کند.»

آشنایی با امام موسی و شهید صدر

حجت‌الاسلام شهید موسوی، شیعی امام موسی صدر را در عالم رؤیا دید؛ برای همین وقتی از خواب بیدار شد، از پدرش درخواست کرد او را با امام موسی صدر آشنا کند. پدرش در سال ۱۹۶۶م) ایشان را به دیدن امام موسی صدر در شهر صور در جنوب لبنان برد. امام موسی

عماد مغنیه معروف
به حاج رضوان (۱۹۶۲ -
۲۰۰۸ م) بنیانگذار
یگان نظامی حزب الله
لبنان و از فرماندهان
جنگ ۳۳ روزه بود که
در حادثه تروریستی به
شهادت رسید.

صدر از دیدن سید عباس خوشحال شد و شجاعت او را تحسین کرد. ایشان دو سال نزد امام موسی صدر، در صور ماند و دروس حوزوی را از محضر او و دیگر استادان آنجا آموخت. وی سپس در سال ۱۳۴۶م/۱۹۶۷ش به توصیه امام موسی صدر به نجف رفت و تحصیلات خود را نزد آیت الله شهید محمدباقر صدر ادامه داد. امام موسی صدر در نامه‌ای به آیت الله صدر، سید عباس را به ایشان معرفی کرد.

حجت الاسلام موسوی ضمن کسب فیض از اندیشه‌های شهید صدر، علاقه شدید و ارتباط گسترده‌ای با ایشان پیدا کرد، به گونه‌ای که آن شهید بزرگوار را تجسم اندیشه عمیق و دیدگاه اصولی و صحیح تشیع می‌دانست و به همین خاطر به شدت تحت تأثیر منش و روش ایشان قرار گرفت و با الهام از اندیشه‌های آن عالم بزرگ بود که مسئولیت تبلیغ اسلام را در لبنان پذیرفت.

شهید سید عباس موسوی در کنار علامه فضل الله و سید حسن نصرالله، نفر دوم از سمت چپ

شهید سید عباس موسوی در نجف، مقدمات آشنایی سید حسن نصرالله، دبیرکل کنونی حزب الله لبنان، با شهید صدر را فراهم کرد. امام موسی صدر، طی نامه‌ای به شهید صدر، سید حسن نصرالله را برای ادامه تحصیل به نجف و نزد شهید صدر فرستاد اما از آنجا که شهید صدر تحت مراقبت شدید نیروهای بعثی بود و ارتباط با او، جز برای افرادی خاص ممکن نبود، سید حسن نصرالله به واسطه سید عباس موسوی به دیدار شهید صدر رفت. شهید صدر، سید حسن را به سید عباس سپرد و او را به عنوان استاد سید حسن نصرالله معرفی کرد.

❁ تحصیلات

حجت الاسلام موسوی پس از گذراندن دروس سطح در حوزه علمیه نجف، افزون بر شرکت

در درس شهید صدر، در درس آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خویی و سید عبدالحمید حکیم نیز شرکت می‌کرد و از محضر علمی و اخلاقی آن بزرگان کسب فیض نمود و بهره کافی و وافی برد. ایشان همچنین در نجف، زبان‌های انگلیسی و فرانسوی را آموخت.

❁ فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی در لبنان

سید عباس موسوی پس از نه سال اقامت در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف، به علت فعالیت سیاسی علیه رژیم بعث در عراق، تحت فشار رژیم این کشور قرار گرفت و دولت قصد ترور وی را داشت. به همین خاطر در سال ۱۳۵۷/م ۱۹۷۹ ش به شهر بعلبک لبنان بازگشت و با همکاری امام موسی صدر و علامه سید محمدحسین فضل‌الله و حمایت و پشتیبانی آیت‌الله صدر «حوزه علمیه امام منتظر» را در شهر بعلبک تأسیس کرد. شهید موسوی به همراه طلاب مدرسه امام منتظر فعالیت‌های تبلیغی گسترده‌ای را سامان داد و در ماه رمضان و ایام محرم به شهرها و مناطق مختلف لبنان سفرهای تبلیغی داشت. ایشان در کنفرانس‌های سیاسی و فرهنگی متعددی که در خارج از لبنان و در کشورهای همچون ایران، پاکستان، سوریه، آلمان برگزار می‌شد، شرکت می‌کرد و به ایراد سخنرانی می‌پرداخت. همچنین با رهبران و مجاهدان شیعه در کشورهای مختلف اسلامی ارتباط داشت.

❁ تأسیس حزب‌الله و دبیرکلی آن

شهید سید عباس موسوی در سال ۱۹۷۹م، **تجمع علماء المسلمین*** را برای هماهنگی بیشتر میان روحانیون لبنان ایجاد کرد. ایشان پس از اشغال بیروت توسط رژیم صهیونیستی، در سال ۱۳۶۱/م ۱۹۸۲ ش، به همراه گروهی از علما و روحانیون مبارز لبنانی و تعدادی از شاگردانش، تشکل حزب‌الله را برای مقابله با تجاوزات و اشغالگری‌های این رژیم بنا نهاد و تا سال ۱۹۸۷م مسئول تشکیلات حزب‌الله در جنوب لبنان بود. وی در مارس ۱۹۹۱م / ۱۳۷۰ ش از سوی شورای مرکزی حزب‌الله به‌عنوان دبیرکل این سازمان انتخاب شد و تا زمان شهادتش حدود نه ماه دبیرکل حزب‌الله بود.

❁ شیفته امام خمینی و انقلاب اسلامی

اندیشه و سیره امام خمینی بر شیوه عملی و مبارزاتی سید عباس بسیار تأثیرگذار بود. سید عباس موسوی هنگام تحصیل در نجف اشرف، به دلیل عدم آشنایی با زبان فارسی، موفق به شرکت در درس و استفاده از محضر مبارک امام خمینی نشد؛ اما پس از اشغال

تجمع العلماء المسلمین، از احزاب سیاسی لبنان با عضویت روحانیون سنی و شیعه با رویکردی تقریبی و وحدت میان مسلمانان. این تشکل بر این عقیده است که تنها راه پایان دادن به اشغال سرزمین‌های عربی توسط ارتش اسرائیل مقاومت است.

لبنان توسط رژیم صهیونیستی به ایران سفر کرد و به دیدار امام خمینی رفت. شهید موسوی در این دیدار با اندیشه‌ها و نیز راه، روش و منش آن مصلح بزرگ آشنا شد و تحت تأثیر افکار و اندیشه‌های ایشان قرار گرفت و اندیشه و سیره امام خمینی بر شیوه عملی و مبارزاتی ایشان بسیار تأثیر گذاشت.

حجت‌الاسلام موسوی، همواره در لبنان، از انقلاب اسلامی ایران و رهبر کبیر آن حضرت امام خمینی، سخت دفاع و پشتیبانی می‌کرد. ایشان امام خمینی را بسان خیمه‌ای معرفی می‌کرد که انسان در زیر سایه‌اش پناه می‌جوید و احساس آرامش و امنیت می‌کند. همچنین آن مصلح بزرگ را معنای زندگی و یاور و مونس خود در همه سفرها و غربت‌ها معرفی می‌کرد.

شهید عباس موسوی، همچنین از ارادتمندان و علاقه‌مندان به آیت‌الله خامنه‌ای بود و نخستین کسی بود که در لبنان، پس از انتخاب ایشان به رهبری جمهوری اسلامی ایران، او را با عنوان امام خطاب کرد.

شهید سید عباس موسوی و سید حسن نصر الله در دیدار با رهبر انقلاب (اوایل دهه شصت)

حجت‌الاسلام موسوی، ایران اسلامی را خانه دوم خود می‌شمرد. هر زمان که با مسائل سرنوشت‌سازی مواجه می‌شد یا گره‌ای در کارش ایجاد می‌شد به ایران می‌رفت و با مسئولان جمهوری اسلامی مذاکره کرده و راه‌حلی برای مشکلات پیدا می‌نمود. وی در جنگ تحمیلی هشت‌ساله حزب بعث علیه ایران، در دفاع از ایران اسلامی در یکی از عملیات‌های رزمندگان اسلام شرکت کرد، اما به درخواست امام خمینی و دیگر مسئولان برجسته ایران به لبنان بازگشت.

❁ همکاری با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

شهید سید عباس موسوی همچنین عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)* بود و همچون دیگر اعضای این مجمع این افتخار را پیدا کرد که به ترویج مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، نشر معارف اسلامی و نیز حمایت از شیعیان در جهان کمک کند.

❁ ویژگی‌های شخصیتی

سید عباس از بدو کودکی تحت تربیت پدر و مادرش، با مفاهیمی همچون دلاوری، شجاعت، شهامت، فداکاری، رسیدگی به امور مستمندان و محرومان آشنا شد از این رو همواره نگران وضع مسلمانان بود و احساس دلسوزی و تعهد در برابر آنان می‌کرد. ایشان همواره ساده می‌زیست و زاهدانه زندگی می‌کرد. پس از شهادت، خانه و ثروت چندانی از خود به جای نگذاشت مگر امکانات ساده زندگی که ادای قرض‌های او را نیز کفایت نمی‌کرد. به گفته سید حسن نصرالله دبیرکل حزب الله، او فروتنی بی‌تکلف، دوستدار و یاور فقیران، مأنوس با محرومان و عاشق مجاهدان و شهیدان بود.

❁ شهادت مظلومانه

حجت الاسلام موسوی در روز ۲۷ بهمن ۱۳۷۰ ش / ۱۶ فوریه ۱۹۹۲ م برای شرکت و سخنرانی در مراسم سالگرد شیخ راغب حرب*، از رهبران حزب الله به روستای جبشیت سفر کرد. وی پس از شرکت در مراسم و ایراد سخنرانی به سمت بیروت حرکت نمود. هلی‌کوپترهای اسرائیلی با توجه به اطلاعاتی که از طریق جاسوسان خود در لبنان به دست آورده بودند، در منطقه تفاعتاً با هدف قرار دادن خودروی حامل وی، ایشان، همسر، فرزند شش‌ساله و سه تن از یارانش را که همراه او بودند، با حملات موشکی به شهادت رساندند. این اقدام جنایتکارانه، موجی از خشم و نفرت علیه رژیم صهیونیستی در میان مسلمانان جهان به وجود آورد.

یکی از خلبانان مهاجم به کاروان ایشان که در سال ۲۰۰۸ م جزئیاتی از ماجرای ترور را فاش کرد، گفته بود که این عملیات به دستور مستقیم ایهود باراک، رئیس ستاد ارتش وقت رژیم جنایتکار صهیونیستی، انجام گرفت. همچنین روزنامه اسرائیلی یدیعوت آحارنوت یا یدیعوت اخرونوت در سال ۲۰۱۲ م جزئیات بیشتری از ماجرای ترور وی را فاش کرد.

پس از شهادت حجت الاسلام موسوی، لبنان در غم و ماتم فرو رفت و ده‌ها هزار نفر از مسلمانان از مناطق مختلف جهان برای شرکت در تشییع جنازه ایشان به بیروت سفر کردند. پیکر مطهر این شهید بزرگوار با حضور پر شور مردم تشییع و در زادگاهش، شهر نی‌شیت به خاک

تشییع پیکر شهید موسوی بر دوش هزاران نفر از علاقه‌مندان به وی

سپرده شد. روزنامه الدیار تعداد تشییع‌کنندگان در مراسم تدفین وی را ۹۵۰ هزار نفر برآورد کرده بود.

در پی ترور ناجوانمردانه این عضو برجسته حزب‌الله لبنان، شخصیت‌های سیاسی و مذهبی مختلفی همچون آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، علامه سید محمدحسین فضل‌الله و سید حسن نصرالله با صدور پیام‌های تسلیت جداگانه، شهادت ایشان را تسلیت گفتند و با جامعه شیعیان لبنان و به‌ویژه رزمندگان حزب‌الله همدردی کردند.

در بخشی از پیام تسلیت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره شهید موسوی آمده است:

«... رحمت خدا بر این سید عالیقدر و شجاع و با اخلاص و هوشمند و لعنت و نفرین خدا و خلق بر صهیونیست‌های ددمنش و خون‌آشام که در راه مقاصد پلید و تجاوزکارانه خود از هیچ جنایتی رویگردان نیستند ... این سید عالیقدر که علم را با عمل و گفتار را با صدق و فداکاری را با درایت توأم کرده بود در راه هدف الهی و مقدس خود که دفاع از اسلام و مقابله با ظلم و تجاوز بوده به شهادت رسید و به سعادت ابدی نائل آمد و راه او به‌وسیله یاران و هم‌سنگران و ملت مسلمان و مظلوم لبنان و فلسطین ادامه خواهد یافت.

اینجانب این شهادت افتخارآمیز را که پاداش خداوند به جهاد مستمر آن انسان مخلص و فداکار بود به ملت لبنان و به جوانان پاک و عزیز حزب‌الله و رهبران آن مخصوصاً به خانواده و دوستان و ارادتمندان آن شهید بزرگوار تبریک و تسلیت می‌گویم و رحمت و فضل الهی را برای وی مسئلت می‌کنم.»

آثار منتشر شده درباره وی

درباره حجت‌الاسلام شهید موسوی آثار مکتوب و رسانه‌ای بسیاری تولید شده است تا چهره و زندگی پرافتخار و سراسر درس ایشان را به نسل‌های آینده بشناساند و جوانان نسل آینده این اسوه مقاومت را الگوی سیاسی و مذهبی خود قرار دهند. کتاب «زندگی و مبارزات شهید سید عباس موسوی» تألیف غلامرضا گلی‌زواره و کتاب «زُبر الحديد ۲» تألیف فاطمه مصلح‌زاده از جمله آثار نوشتاری‌اند که زندگی این شهید بزرگ را روایت کرده‌اند. چهلمین ماهنامه «شاهد یاران» نیز با عنوان «زیتون سرخ» در اسفند ۱۳۸۷ ش ویژه زندگی و شخصیت این شهید عزیز منتشر شده است.

همچنین مستند «زندگی خوب، مرگ خوب» تولید گروه حماسه و دفاع شبکه اول تلویزیون جمهوری اسلامی ایران، مستند «زیتون تلخ» تولید شبکه تهران، سریال «الغالبون ۲» که نخستین بار در ماه رمضان سال ۱۳۹۲ ش از شبکه المنار و با دوبله فارسی در ماه رمضان سال ۱۳۹۳ ش از شبکه آی‌فیلم تلویزیون جمهوری اسلامی پخش شد، از جمله آثار هنری است که گوشه‌هایی از زندگی و شخصیت این شهید بزرگوار را به تصویر کشیده‌اند.

مروری بر زندگی شهید سید عباس موسوی

۳۱ | شهید سید عباس موسوی

ملا اصغر علی جعفر

عضو کنیایی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
رئیس فدراسیون جهانی جماعات شیعه خوجه اثناعشری

ملا اصغر علی جعفر مشهور به ملا اصغر (۱۹۳۶-۲۰۰۰م) از شخصیت‌های برجسته شیعیان خوجه اثناعشری و یکی از مؤسسان فدراسیون جهانی جماعات شیعه خوجه اثناعشری بود. او در دوران ریاست بر این فدراسیون، خدمات ماندگاری از خود برجای گذاشت و همواره در حل و فصل مسائل شیعیان خوجه در سراسر جهان تلاش می‌کرد. ملا اصغر با مراجع تقلید ساکن ایران و عراق در ارتباط بود و نمایندگی برخی از آنان مانند آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله سید علی سیستانی را نیز بر عهده داشت. ایشان همچنین عضو «مجمع جهانی اسلام» بود و از او آثار مکتوبی نیز بر جای مانده است.

در ویکی شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه

ملا اصغر علی جعفر در سال ۱۹۳۶م در شهر مومباسای کنیا در خانواده‌ای مذهبی و اهل علم چشم به جهان گشود. پدرش ملا محمد جعفر از سخنرانان و مبلغان شیعه کشور کنیا و مادرش دختر محمد جعفر شریف دوجی بود. ملا اصغر تحصیلات دوره ابتدایی و متوسطه خود را در مومباسا سپری کرد سپس برای ادامه تحصیل در رشته چشم‌پزشکی به هند رفت؛ اما به دلیل علاقه فراوان به علوم اسلامی و تبلیغ مذهب اهل بیت (علیهم‌السلام)، تحصیلاتش را رها کرد و به کنیا بازگشت. ایشان از دوران جوانی به مطالعه علوم اسلامی به‌ویژه فقه، فلسفه و تاریخ اسلام پرداخت. بعدها به سبب خدمات گسترده اسلامی و فعالیت‌های خیریه در راستای گسترش مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)، لقب «ملا» از سوی چند تن از علمای خوجه به وی عطا شد. ایشان در اواخر دهه ۱۹۶۰م به انگلستان مهاجرت کرد و در لندن اقامت گزید. ملا اصغر، فردی سخت‌کوش، خوش‌برخورد و فروتن بود و همواره در حل و فصل مسائل شیعیان خوجه در سراسر جهان تلاش می‌کرد.

❁ ارتباط با مراجع تقلید

ملا اصغر از علاقمندان به انقلاب اسلامی ایران بود. ایشان بارها به ایران سفر کرد. وی همچنین دیداری با امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای داشت. ایشان در سال ۱۹۹۰م پس از زلزله رودبار با وزیر خارجه وقت ایران دیدار کرد و از سوی شیعیان خوجه انگلستان، ۵۰۰ هزار پوند برای کمک به زلزله‌زدگان تقدیم وی کرد. مرحوم ملا اصغر بارها برای دیدار با مراجع تقلید به ایران و عراق سفر کرد. ایشان در سال ۱۹۸۲م در سفر به عراق، با آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی ملاقات کرد و توسط رژیم بعث دستگیر و چندین ماه زندانی شد. ملا اصغر نماینده مراجع تقلیدی چون آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله سید علی سیستانی بود. او از سوی آیت‌الله سیستانی مجاز بود ۵۰ درصد سهم امام را به صلاحدید خود خرج کند.

❁ عضویت در شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)

ملا اصغر علی جعفر در ۱۳۷۰ش/۱۹۹۰م طی حکمی از سوی آیت‌الله خامنه‌ای، به عضویت «شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)» درآمد و در جلسات این مجمع حضوری فعال داشت. وی همچنین از اعضای «مجمع جهانی اسلام» در لندن بود. این مجمع در سال

۱۳۵۲ش به دستور آیت‌الله سید محمدرضا گلپایگانی و با هدف نشر فرهنگ اسلام و آشنایی مردم با مذهب تشیع و رسیدگی به مشکلات دینی مسلمانان به‌ویژه شیعیان مقیم انگلستان، در لندن تأسیس شد.

❁ خدمات در فدراسیون جهانی جماعات خوجه اثناعشری

ملا اصغر از برجسته‌ترین شخصیت‌های مذهبی جامعه خوجه‌های اثناعشری بود که در تحکیم ساختار اجتماعی و دینی این جماعت در سراسر جهان نقش مهمی ایفا کرد. ایشان در تأسیس فدراسیون جهانی جماعات شیعه خوجه اثناعشری همکاری داشت. این فدراسیون، مهم‌ترین مرکز تصمیم‌گیری شیعیان خوجه اثناعشری در جهان است که تمامی تشکیلات خوجه زیر نظر آن فعالیت می‌کند و مرکز آن در لندن است. ایشان در تدوین قانون اساسی این فدراسیون نیز همکاری کرد و از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۸۰م ریاست آن را برعهده داشت. با مدیریت وی، فدراسیون‌های منطقه‌ای شیعیان خوجه اثناعشری در مناطق مختلف جهان زیر پوشش این سازمان قرار گرفتند.

بخشی از اقدامات ملا اصغر در مدت ریاست فدراسیون جهانی عبارت‌اند از:

- اسکان خوجه‌های اخراجی از اوگاندا در شرق آفریقا و اروپا
- تشویق خوجه‌های اروپا به تأسیس مراکز دینی
- تأسیس مراکز پاریس، سوئیس و سوئد
- ارائه کمک‌های مالی به شیعیان ایران، عراق، هند و پاکستان
- عضویت فدراسیون جهانی در شورای مسلمانان بریتانیا و ایفای نقش مؤثر در زمینه مشکلات مسلمانان جهان
- تلاش برای رفع مشکلات خوجه‌های اثناعشری کشورهای کنیا، تانزانیا، کنگوی دموکراتیک، رواندا، بوروندی و ماداگاسکار

ملا اصغر در دوره انقلاب جزیره زنگبار و اخراج و ضبط اموال بسیاری از آسیایی‌ها از جمله خوجه‌های اثناعشری این جزیره، نقشی مهمی در سامان‌بخشی و انتقال آنان به کنیا و سرزمین اصلی ایفا کرد و در سال ۱۹۶۳م صندوق کمک به زنگبار را با همکاری گروهی از شیعیان خوجه اثناعشری تأسیس کرد.

ایشان در تأسیس جماعات خوجه اثناعشری در پیتربورو، بیرمنگام، لستر و لندن نیز تأثیرگذار بود. افزون بر آن، برخی مهاجران شیعی ایرانی، عراقی، لبنانی، پاکستانی و هندی را در انگلستان تحت پوشش قرار داد.

ملا اصغر، با دیگر گروه‌های اسلامی غیرشیعی ارتباط صمیمانه داشت به طوری که در تحکیم وحدت اسلامی بین مسلمانان انگلستان نقش برجسته‌ای ایفا کرد. وی همچنین امام

جمعه لندن و خطیبی برجسته بود که جلسه‌های سخنرانی او به زبان‌های انگلیسی و گجراتی هر هفته در حسینیه حجت لندن برگزار می‌شد. او علاوه بر زبان انگلیسی و گجراتی به زبان‌های اردو، فارسی، عربی و سواحیلی نیز تسلط داشت. تأسیس «حوزه علمیه الدهی» در بیرمنگام در سال ۱۹۸۶م و تأسیس «حوزه علمیه سید الخویی» در بیرمنگام از دیگر خدمات ایشان بود.

آثار و تالیفات

ملا اصغر علاوه بر فعالیت‌ها و مسئولیت‌های فرهنگی و تبلیغی، به پژوهش و نگارش کتاب نیز اشتغال داشت که برخی از آنها عبارت‌اند از:

- ♦ روزه
- ♦ نماز جماعت
- ♦ مرواریدهای خرد (وقایع مهم تاریخ اسلام)
- ♦ فقه و فقها
- ♦ سبحان الله؛ عجائب خلقت در قرآن (مجموعه‌ای از آیات قرآن درباره آفرینش)
- ♦ قوانین اسلامی (ترجمه انگلیسی فتاوا مطابق با فتاوی آیت‌الله سیستانی)
- ♦ ترجمة الاعمال (نسخه شیخ مفید).

رحلت

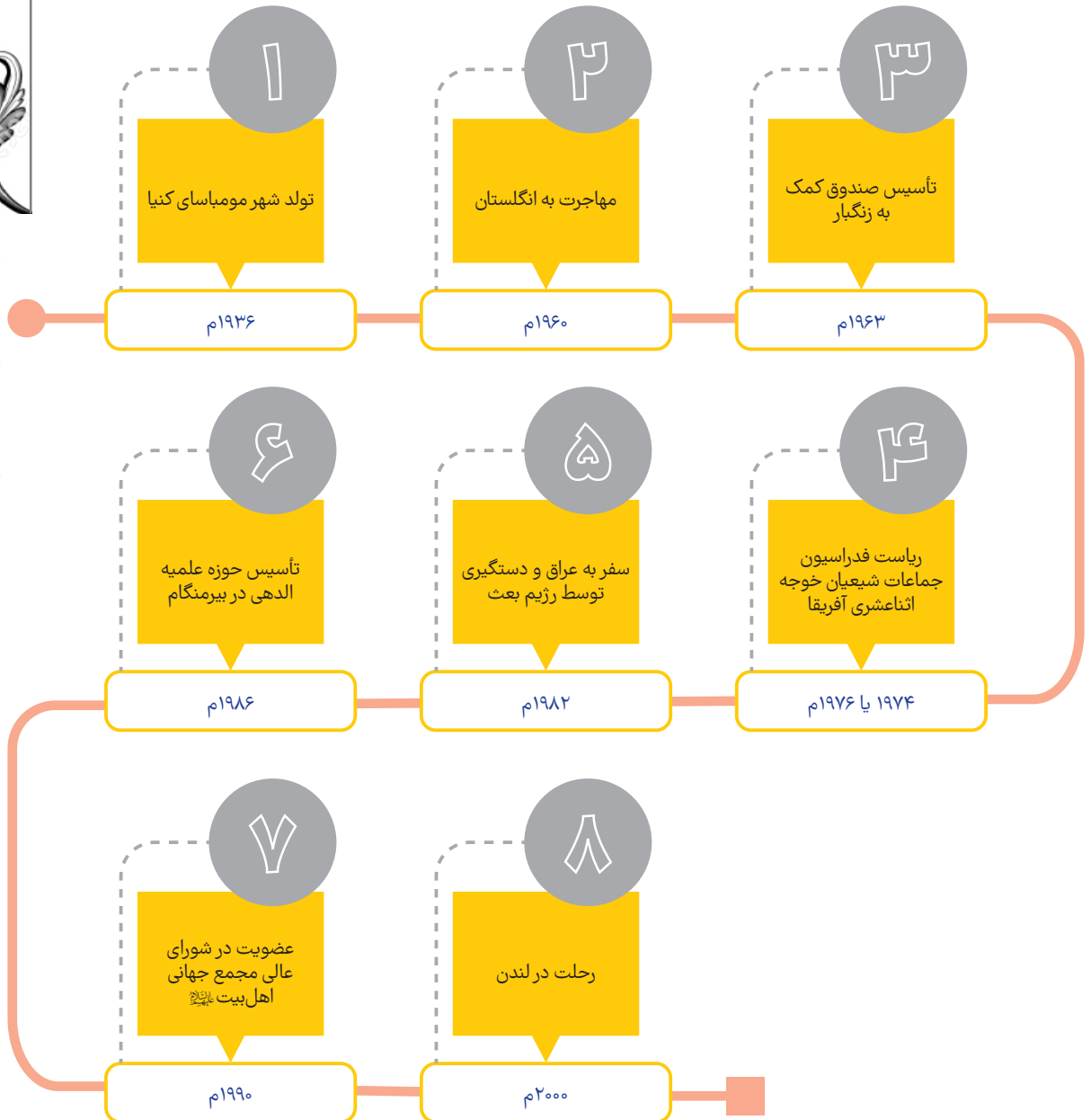
ملا اصغر در ۲۱ مارس ۲۰۰۰م بر اثر سکته قلبی در لندن دار فانی را وداع گفت. پیکر ایشان پس از تشییع باشکوه، در قبرستان شیعیان خوجه اثناعشری این شهر به خاک سپرده شد. فدراسیون جهانی شیعیان خوجه، پس از مرگ او سه روز عزای عمومی اعلام کرد و به منظور گرامیداشت خدمات ایشان، صندوقی به نام «صندوق ملا اصغر علی» جهت کمک به مسلمانان مستمند آفریقا تأسیس نمود.

مروری بر زندگی ملاصغر علی جعفر

۳۷ | ملاصغر علی جعفر

آیت الله

شهید سید محمد باقر حکیم

عضو عراقی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
از رهبران سیاسی و مبارز کشور عراق

آیت الله شهید سید محمد باقر حکیم (۱۳۱۸-۱۳۸۲ ش) از علمای مجاهد شیعه و از بنیانگذاران مجلس اعلای انقلاب اسلامی و حزب الدعوة الاسلامیه در عراق بود. ایشان در راه استقلال کشور عراق و مبارزه با رژیم ستمگر بعث، درد و رنج زندان و دوری از وطن را به جان خرید و سرانجام در همین راه، شربت شهادت را نوشید.

این عالم شهید، در سازماندهی مبارزات و اعتراضات مردمی علیه رژیم بعث عراق نقش پررنگی ایفا کرد تا جایی که شخصاً در جمع تظاهرکنندگان علیه رژیم حاضر می شد و به آنان روحیه می داد. با این حال مبارزات سیاسی ایشان هرگز مانع از مجاهدت های علمی و فرهنگی اش نشد به گونه ای که در این عرصه ها نیز همچون خورشیدی می درخشید و از خود میراث ماندگاری از تألیف کتاب گرفته تا تأسیس مرکز علمی بر جای گذاشت.

این عالم مجاهد، حکومت را منصبی الهی و بهترین نوع آن را جمهوری اسلامی می دانست که فقیهی عادل آن را اداره کند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

شهید سید محمدباقر حکیم پنجمین فرزند آیت‌الله سید محسن حکیم (مرجع تقلید شیعه)، در ۲۲ تیر ۱۳۱۸ ش در شهر نجف اشرف متولد شد و در سال ۱۳۸۲ ش در اثر انفجار اتومبیل بمب‌گذاری شده به شهادت رسید.

تحصیل و تدریس

سید محمدباقر تحصیل را از مکتب‌خانه‌های نجف آغاز کرد و در مدرسه ابتدایی «منتدی النشر» ادامه داد و از آنجا وارد حوزه علمیه شد. در دوازده سالگی دروس مقدماتی حوزه را در مدت کوتاهی فراگرفت و به درس‌های عالی حوزه گام نهاد. متون درسی این دوره، یعنی رسائل، مکاسب و کفایة الاصول را نیز تحصیل نمود و بعد از گذر از دروس عالی، در درس‌های خارج فقه و اصول شرکت کرد و در جلسات درسی ممتازترین استادان حوزه نجف، از جمله آیت‌الله العظمی خویی و آیت‌الله سید محمدباقر صدر، شیخ مرتضی آل یاسین و سید یوسف حکیم همچون ستاره‌ای درخشید.

نبوغ علمی، قدرت اندیشه و استعداد فوق‌العاده وی، تجلیل و قدردانی مدرسان و استادان حوزه را برانگیخت و او در سال ۱۳۸۴ ق موفق به دریافت مدرک اجتهاد در فقه، اصول و علوم قرآنی گردید. ایشان آموخته‌های علمی و تحقیقی خود را با قدرت استدلال قوی و منطق عمیق در جلسه تدریس درس‌های سطح عالی، در مسجد هندی نجف اشرف به زیباترین شکل عرضه نمود و فرهیختگان و نخبگان حوزوی را گرد آورد.

شهید حکیم تنها به علوم رایج حوزوی اکتفا نکرد، بلکه کرسی درس خود را از حوزه نجف به دانشگاه اصول دین بغداد توسعه داد، او خود این دانشگاه را با همکاری شهید صدر، علامه سید مرتضی عسکری و سید مهدی حکیم بنیان نهاده بود. علوم قرآنی، معارف اهل بیت (علیهم‌السلام)، فلسفه، تحلیل سیاسی و تاریخی رخدادها و پیگیری تحولات روز، از جمله موضوعات جلسات علمی‌اش در این دانشگاه بود. شهید حکیم در مدت ۲۵ سال تدریس در حوزه نجف و دانشگاه بغداد، فضای جدیدی را در حوزه و دانشگاه گشود و عالمان و دانشمندان برجسته‌ای را به عالم علم و دین تقدیم کرد.

ایشان، افزون بر تربیت شاگردان و تألیف آثار سودمند دینی، اجتماعی و سیاسی، احساس کرد که در زمان معاصر، نیاز به مبلغان آگاه و بیدارگری است که بر علوم جدید تسلط داشته باشند و به همین جهت، در سال ۱۳۸۴ ق، مدرسه علوم اسلامی را در شهر نجف اشرف تأسیس کرد.

آثار

شهید سید محمدباقر حکیم، با این که در عالم سیاست از چهره‌های درخشان جهان تشیع به‌شمار می‌رفت، اما فعالیت‌های فرهنگی و علمی‌اش تا حدودی ناشناخته مانده است. آثار ایشان در زمینه‌های علوم قرآنی، سیره اهل بیت (علیهم السلام)، حقوق، شرح حال بزرگان دینی، حکومت اسلامی و اندیشه‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی، نشانگر شخصیت برجسته علمی و عملی او است. برخی آثار پژوهشی و تحقیقی وی عبارتند از:

- ♦ الحکم الاسلامی بین النظرية و التطبيق؛
- ♦ النظرية الاسلامية في التحرك السياسي؛
- ♦ علوم القرآن؛
- ♦ الوحدة الاسلامية من منظور الثقليين؛
- ♦ الكفاح المسلح في الاسلام.

فعالیت‌های سیاسی

سید محمدباقر مورد اعتماد پدرش بود و به نمایندگی ایشان در بسیاری از فعالیت‌های اسلامی حضور یافت. وی به همراه آیت‌الله سید محمد مهدی حکیم، آیت‌الله سید محمدباقر صدر و چند تن دیگر از بزرگان عراق در سال ۱۳۳۷ش «حزب الدعوة» را تأسیس کرد و در زمان مرجعیت آیت‌الله سید محمدباقر صدر، زیر نظر وی فعالیت می‌کرد.

شهید حکیم (سمت راست) و سید حسن نصرالله (سمت چپ)

ایشان در **انتفاضه مردم عراق*** در صفر سال ۱۳۹۷ ق (۱۳۵۵ ش) علیه رژیم بعث، به نمایندگی آیت‌الله سید محمدباقر صدر در میان زائران اربعین امام حسین (ع) حضور یافت تا موجب تقویت روحیه آنان گردد و آنان را به اهداف اصلی، راهنمایی کند. همچنین در مسیر نجف به کربلا به مردم دلگرمی داده و خاطر نشان کرد که تا آخر در کنار آن‌ها خواهد ماند. ایشان پس از سرکوب انتفاضه، به همراه هزاران نفر دیگر دستگیر و به حبس ابد محکوم شد. البته مدتی بعد با دستور عفو عمومی احمد حسن البکر در سال ۱۳۵۷ ش از زندان آزاد گردید.

✿ مهاجرت به ایران

سید محمدباقر حکیم، به همراه ابومهدی المهندس، به دنبال افزایش فشارها و عدم امکان فعالیت سیاسی، در سال ۱۳۵۹ ش به‌طور مخفیانه عازم دمشق شد و سپس از طریق ترکیه به ایران مهاجرت کرد.

در کنار شهیدان آیت‌الله سید عبدالحسین دستغیب (وسط) و شیخ عبدالحجیم ربانی شیرازی (سمت راست) در سال ۱۳۵۹ ش-شیراز

او در ایران، در زمینه مسائل سیاسی و فرهنگی فعالیت می‌کرد و مسئولیت‌های متعددی را بر عهده گرفت که مهم‌ترین آنها عبارتند از: دبیرکلی «جماعة العلماء المجاهدين في العراق» که در سال ۱۳۵۹ ش تأسیس شد، سخنگویی مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق که در ۲۶ آبان ۱۳۶۱ ش پایه‌گذاری گردید، ریاست مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق در سال ۱۳۶۵ ش، مشارکت در تأسیس مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و عضویت در شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع).

علاوه بر این، او تشکیلات نظامی وابسته به مجلس اعلاى انقلاب اسلامى به نام سپاه بدر (فَیْلِق بدر) را تأسیس کرد که در حدود سه هزار سرباز داشت و همه آنان مهاجرین عراقی در ایران بودند. این سپاه در جنگ عراق با ایران، علیه نیروهای عراقی جنگید.

شهید حکیم (سمت راست) و شهید سردار سلیمانی (سمت چپ)

شهید حکیم در کنار شهید سپهبد علی صیاد شیرازی (سال ۱۳۶۳)

با آغاز قیام مردم عراق علیه رژیم بعثی در شعبان ۱۴۱۱ق برابر با اسفند ۱۳۶۹ش، سپاه بدر برای حمایت از این قیام وارد خاک عراق شد، اما حکومت عراق این قیام را سرکوب نمود و سپاه مذکور کاری از پیش نبرد. طرفداران سید محمدباقر حکیم نقش پررنگی در انتفاضه شعبان داشتند.

❁ اندیشه‌ها

برخی از اندیشه‌های سیاسی شهید سید محمدباقر حکیم عبارتند از:

- الهی بودن حکومت: شهید حکیم دولت و حکومت را اساساً منصبی الهی می‌دانست و معتقد بود حکومت مطلوب، باید آموزه‌های الهی را مد نظر قرار دهد.
- جمهوری اسلامی: سید محمدباقر حکیم معتقد بود که مردم باید در انتخاب نوع حکومت خود آزاد باشند و این آزادی به هیچ دلیلی نباید محدود یا نفی شود. وی نوع حکومت جمهوری اسلامی را بر دیگر انواع حکومت ترجیح داده و معتقد بود که آن را باید فقیه عادل و آگاه اداره کند. نقش مردم در این نوع حکومت، شناخت ولی فقیه و اطاعت از وی و نیز برقراری ارتباط با او از طریق نمایندگان است. وی همچنین به تکرگرایی سیاسی همراه با به رسمیت شناختن حکومت اسلامی، التزام به قوانین موجود، و اجتناب از اختلال در امنیت اجتماعی اعتقاد داشته و تکرگرایی سیاسی را مشکلی برای جامعه اسلامی نمی‌دانسته است.

- تخصصی شدن مرجعیت: سید محمدباقر حکیم در سال ۱۳۷۸ش نظریه تخصصی شدن مرجعیت دینی را مطرح نمود. از دیدگاه وی، به دلیل تحولات سیاسی در جهان اسلام، سرکوب‌های سیاسی انجام شده، و مسئولیت‌های سنگین مراجع، باید مرجعیت دینی به سمت تخصصی شدن پیش رود و بر این اساس، بعضی از مراجع تنها به امر صدور فتوا و امور مرتبط با آن و عده‌ای دیگر تنها به امور سیاسی و اجتماعی بپردازند. این تخصص‌گرایی باید به تدریج افزایش یابد و موضوعات دیگری را نیز شامل شود.

❁ شهادت

سید محمدباقر حکیم پس از حمله نیروهای آمریکایی به عراق و سرنگونی رژیم بعث در سال ۱۳۸۲ش، در ۲۱ اردیبهشت همان سال به عراق بازگشت و در نجف اقامت گزید، اما در ۷ شهریور ۱۳۸۲ش پس از امامت نماز جمعه و هنگام خروج از صحن نجف اشرف، در انفجار اتومبیل بمب‌گذاری شده به شهادت رسید.

شهید سید محمدباقر حکیم به «شهید محراب» شهرت یافت. پس از شهادت ایشان در

روز اول ماه رجب، این روز در عراق با نام روز شهید نام گذاری شده است و همه ساله در این روز مراسم بزرگداشتی به مناسبت شهادت شهید محراب در عراق برگزار می شود. همچنین به مناسبت شهادت آیت الله سید محمدباقر حکیم و تعدادی از نمازگزاران، از سوی حضرت آیت الله خامنه ای ولی امر مسلمین، سه روز در ایران، عزای عمومی اعلام شد.

در پی شهادت سید محمدباقر حکیم، آیت الله خامنه ای ولی امر مسلمین در ۷ شهریور ۱۳۸۲ ش پیام تسلیتی صادر کردند. در بخشی از این پیام آمده است:

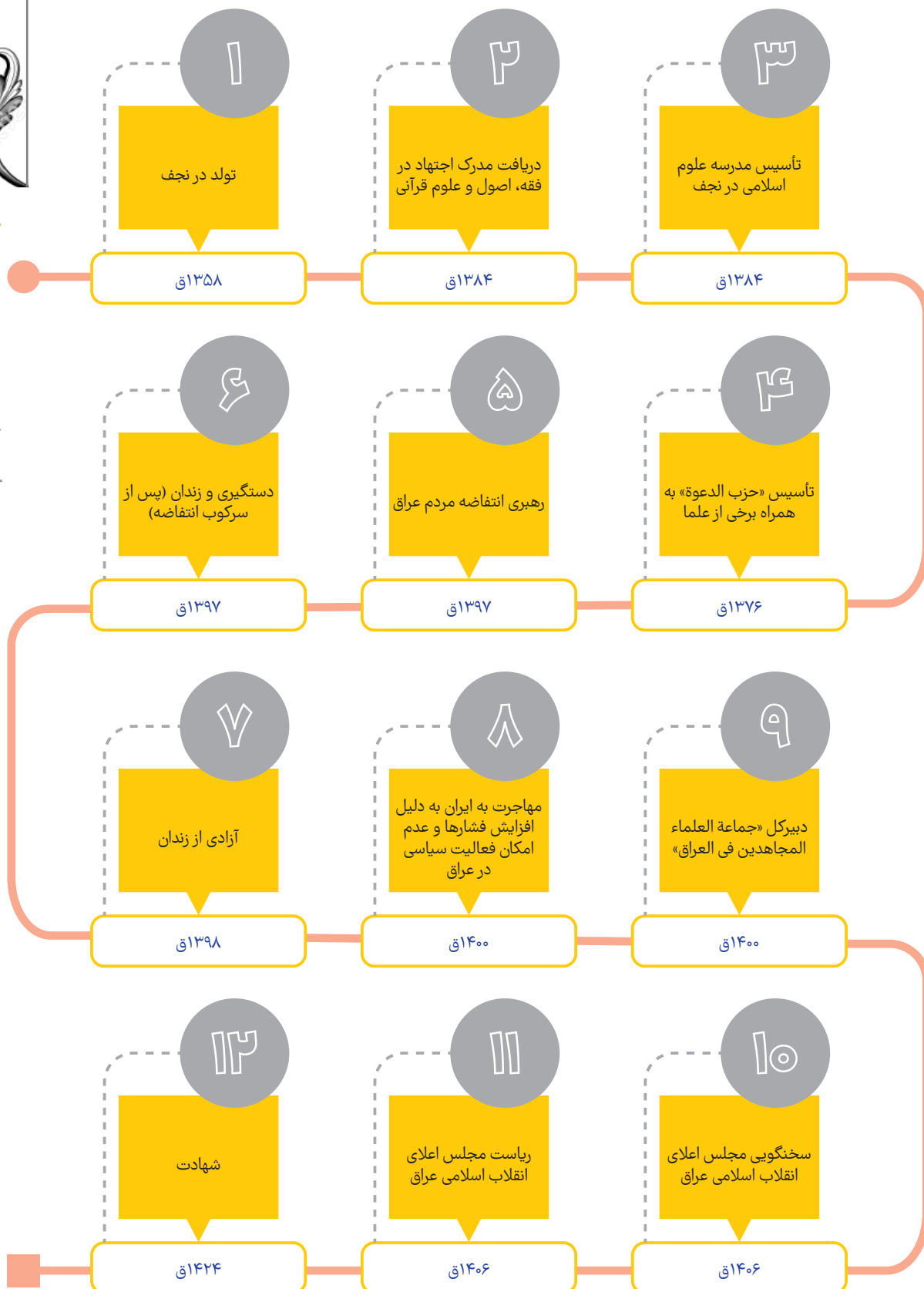
«این شهید عزیز، عالم مجاهدی بود که سال های متمادی برای احقاق حق ملت عراق با رژیم خبیث صدام مبارزه کرد و پس از سقوط آن مجسمه ی شرّ و فساد در مقابله با اشغالگران آمریکایی و انگلیسی همچون سدّ مستحکمی ایستاد و مبارزه ای دشوار را با نقشه های شوم آنان آغاز کرد و خود را برای شهادت در راه این جهاد بزرگ و پیوستن به خیل شهیدان خاندان معظم آل حکیم و دیگر شهیدان علم و فضیلت در عراق آماده کرده بود.

فاجعه امروز نجف اشرف و شهادت این سید بزرگوار و عالم مجاهد بی شک در خدمت هدف های آمریکا و صهیونیست های غدار انجام یافته است. شهید آیت الله حکیم، مظهر خواسته های به حق ملّتی بود که دین و استقلال و آینده کشور خود را در معرض تهدید و خانه خود را در زیر چکمه اشغالگران می بیند و می خواهد از هویت دینی و ملّی خود در برابر متجاوزان دفاع کند. شهادت این سید بزرگوار مصیبت جانکاهی برای ملّت عراق و سند دیگری بر جُرم اشغالگران است که ناامنی و هرج و مرج را با حضور نامشروع خود بر عراق تحمیل کرده اند. اما دشمنان عراق مستقل و مسلمان بدانند که با این شهادت مظلومانه، عزم و مقاومت ملّت عراق در برابر نقشه ها و هدف های استکبار و صهیونیزم و ایمان و وفاداری آنان به خط اسلام و رهبری دینی ضعیف نمی گردد و بر عکس خواسته آنان، پایدارتر خواهد گشت».

مروری بر مهم‌ترین فعالیت‌های زندگی شهید سید محمد باقر حکیم

۴۵ | شهید سید محمد باقر حکیم

علامه

سید مرتضی عسکری

عضو عراقی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
مورخ، نویسنده و پژوهشگر برجسته

علامه سید مرتضی عسکری مشهور به علامه عسکری (۱۲۹۳-۱۳۸۶ ش)، سیره‌نگار و تاریخ‌نگار پرتلاش و بلندهمت شیعه بود که تمام تلاش خود را در عرصه معرفی مکتب شیعه به کار گرفت و در این راه از هیچ تلاش و کوششی دریغ نکرد چرا که ایشان معتقد بود اگر تهمت‌های بی‌اساس از مذهب راستین شیعه زدوده و چهره واقعی این مذهب نمایان شود، دشمنی‌های با مکتب اهل بیت (علیهم السلام) از بین خواهد رفت. از این رو با همین رویکرد و با نگاهی محققانه و موشکافانه، به بررسی و تحلیل تاریخ صدر اسلام پرداخت. ثمره تحقیق و پژوهش سالیان متمادی ایشان، تألیف بیش از پنجاه اثر علمی در عرصه ترویج و نشر مکتب اهل بیت (علیهم السلام) بود که با استقبال بی‌نظیر پژوهشگران و نویسندگان جهان اسلام مواجه شده است. مرحوم علامه عسکری علاوه بر میراث ماندگار مکتوب خود، دانشکده‌ای نیز تأسیس کرد تا از این طریق هم به نشر علوم و معارف مکتب اهل بیت (علیهم السلام) خدمت کرده باشد. ایشان از اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، از روحانیان فعال علیه رژیم بعث عراق و از اعضای برجسته حزب الدعوة الاسلامیه بوده است.

در ویکی شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه

علامه عسکری، دوشنبه ۱۸ جمادی‌الثانی ۱۳۳۲ق/۱۲۹۳ش در شهر سامرا چشم به جهان گشود. اجداد ایشان در زمره فقیهان و محدثان عصر خود بوده‌اند. جد پدری ایشان آیت‌الله سید اسماعیل حسینی (متوفای ۱۳۰۶ق) فرزند سید محمد کوچک ساوجی و جد مادری او آیت‌الله میرزا محمد شریف عسکری طهرانی (متوفای ۱۳۷۱ق) بوده است. اجداد وی در عصر صفوی از سبزار به ساوه دعوت شده و لقب **شیخ الاسلام*** (منصبی شبیه امامت جمعه) را بر عهده گرفتند. بنابر نقل ایشان، سنی‌های بسیاری در این شهر به دست اجداد او شیعه شده‌اند. تمامی بزرگان این خاندان مشهور به شیخ الاسلام بوده‌اند، به جز ایشان که به سبب تولد در سامرا و نیز به این دلیل که پس از فوت پدر، تحت تکفل جد مادری‌اش قرار گرفت، به عسکری معروف شده است.

❁ آغاز تحصیلات حوزوی از سامرا

علامه عسکری از ده سالگی وارد حوزه علمیه سامرا شد و کتاب‌های رسمی حوزه عراق، همچون سیوطی، شرح جامی، شرح ابن عقیل، مغنی اللیب، حاشیه ملاعبدالله و مختصر المعانی را آموخت.

❁ مهاجرت به قم

ایشان همزمان با آغاز حکومت رضاخان پهلوی در ایران، سامرا را ترک کرد و عازم ایران شد و در حوزه علمیه قم مشغول به تحصیل شد. او مهاجرت خود به ایران را شبیه به توفیقی اجباری توصیف کرده و در مورد علت آن می‌گوید:

«مقدمات و ادبیات را در سامرا خواندم. مخارج تحصیل از املاکی که در ساوه داشتیم تهیه می‌شد؛ لذا از سهم امام استفاده نمی‌کردم؛ اما از زمانی که طاغوت رضاخان، فرستادن پول به عراق را منع کرد، مجبور شدم در زمان مرحوم شیخ عبدالکریم حائری (سال‌های ۱۳۵۱، ۵۲ و ۵۳ق) به حوزه علمیه قم آمده، در یکی از حجره‌های مدرسه فیضیه، با علی صافی گلپایگانی، هم حجره شوم...»

❁ بازگشت به سامرا

حضور علامه عسکری در حوزه علمیه قم کوتاه بوده است. با ابتکار ایشان و همراهی چند

دانشکده اصول دین
مرکزی حوزوی، که به
منظور جذب طلبه و
دانش‌پژوه از کشورهای
مختلف برای آموزش
معارف شیعه به روش
جدید و اعزام آنها
به وطن خود برای
تبلیغ تشیع، در بغداد
تاسیس شد.

طلبه دیگر در حوزه علمیه قم، میرزا خلیل کمره‌ای، تدریس تفسیر قرآن را آغاز می‌کند، اما این کار به مذاق قاطبه طلاب خوش نمی‌آید و تلاش‌ها برای تعطیل شدن این درس آغاز می‌شود. فشارها به تعطیلی درس می‌انجامد و همین رخداد، باعث می‌شود ایشان به سامرا بازگردد.

❁ استادان

علامه عسکری در قم، در درس اساتیدی همچون امام خمینی (ره) و در سامرا در درس آیت‌الله حبیب‌الله اشتهاوردی معروف به مدرس عسکری، و آیت‌الله سید احمد مرعشی شوشتری شرکت می‌کرد.

❁ تأسیس دانشگاه

ایشان به همراه عده‌ای از همفکران خود، دانشکده اصول‌الدین* را در بغداد راه‌اندازی کرد. دروس تفسیر، حدیث‌شناسی، عقاید و کلام تطبیقی اسلامی، در این دانشکده تدریس می‌شد. این مرکز علمی، با کودتای حزب بعث و تحت تعقیب قرار گرفتن عسکری، تعطیل شد.

❁ عضویت در حزب الدعوة الاسلامیه عراق

ایشان در تابستان ۱۳۳۷ ش/ ۱۹۵۸ م، به توصیه آیت‌الله سید محمدباقر صدر به حزب الدعوة پیوست و در اولین نشست مؤسسان این حزب پس از کودتای ۲۳ تیر ۱۳۳۷/ ۱۴ ژوئیه ۱۹۵۸، که در کربلا برگزار شد، در کنار شهید سید محمدباقر صدر، سید محمد مهدی حکیم و محمدصادق قاموسی به شورای رهبری آن برگزیده شد.

❁ علاقه به تاریخ

علامه عسکری، بیشتر مطالعات خود را بر تاریخ متمرکز کرده بود. ثمره عملی این رویکرد در نوشته‌های او نمایان است. ایشان در این باره می‌نویسد:

«از همان آغاز [طلبگی] به مطالعه کتاب‌های سیره و تاریخ پیامبر اسلام (ص) و اصحاب و فتنه‌های صدر اسلام و سفرنامه‌ها علاقه داشتم و داستان استعمار استعمارگران در کشورهای اسلامی را دنبال می‌کردم.»

سفر علمی تبلیغی علامه سید مرتضی عسکری به چین

❁ تألیفات و اندیشه‌ها

علامه عسکری به وحدت اسلامی و تقریب مذاهب اسلامی اعتقاد داشت. به باور ایشان، زمانی سخن شیعه مقبول می‌افتد که از تهمت‌های تاریخی رهانیده شود؛ چرا که در طول تاریخ دشمنان اسلام با این افتراءات میان شیعه و سنی کینه و عداوت ایجاد کرده‌اند. به اعتقاد ایشان اگر پیشانی شیعه از تهمت‌های ناروا پاک گردد و اهل سنت، شیعه را بشناسند، همه دشمنی‌ها کنار می‌رود. این رویکرد در بیشتر آثار او مشهود است. ایشان همچنین معتقد است که در کنار وحی بیانی (قرآن)، باید به وحی غیربیانی، یعنی سنت و گفتار معصومان (علیهم‌السلام) هم پرداخت. ایشان با تکیه بر منابع اسلامی، کتب شیعه و اهل سنت را مورد بررسی قرار داده است. بیان روشن و نثر روان و سلیس او، از ویژگی‌های نوشته‌ها و تألیفات وی دانسته شده است. از ایشان بیش از پنجاه کتاب منتشر شده است که برخی از مهمترین آثار او عبارتند از:

عبدالله بن سبأ و اساطیر اخری

این کتاب در دو جلد به بررسی شخصیت افسانه‌ای عبدالله بن سبأ می‌پردازد و با عنوان «عبدالله بن سبأ و دیگر افسانه‌های تاریخی*» به زبان فارسی ترجمه شده است. به گفته علامه عسکری، پس از رحلت پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)، منافقان چون معارضی در مقابل خود نمی‌دیدند، دست به تخریب چهره واقعی اسلام زدند. برخی از مغرضان هم در این میان، مقام نبوت و رسالت را در حد یک مجتهد پایین آوردند تا اصحاب را همسنگ او قرار دهند و محملی برای توجیه برخی اقدامات نامناسب آن اصحاب فراهم شود. به باور او، برخی از راویان، در روایات سیره و تاریخ، به قدری نعل وارونه زده‌اند که جای شب و روز، ظالم و مظلوم عوض شود و این رویکرد موجب گردید اسلام بد

نقش عایشه در
احادیث اسلام ترجمه
فارسی بخش دوم
کتاب «احادیث اُمّ
المؤمنین عایشه و
آدواز خیاتها» تألیف
سید مرتضی عسکری
است.

کتاب معالم
المدرسین کتابی به
زبان عربی که مبانی
مذهب شیعه امامی
و اهل سنت را با هم
مقایسه کرده است.

این مجموعه (با نام شهید و مرحومین مجمع جهانی اهل بیت علیه السلام)

آموخته شود. ایشان با کنکاش در مجموعه روایات، جعلی بودن شخصیتی به نام عبدالله بن سبأ و حقیقت شیعه را به جوامع علمی جهان اسلام شناساند. این اقدام او در حالی بود که بسیاری از مجامع علمی اهل سنت، عبدالله بن سبأ را پایه‌گذار تشیع می‌دانستند.

این حرکت علمی علامه عسکری، یعنی نگارش کتابی درباره ساختگی بودن شخصیت عبدالله بن سبأ، مایه ابراز خوشحالی عالمان شیعه هم‌عصر او شد و تعجب آنان را برانگیخت. چنانکه خود او نقل کرده، شیخ راضی آل یاسین، نویسنده کتاب صلح امام حسن (علیه السلام) او را به خاطر تألیف این کتاب، رفع‌کننده ننگ از پیشانی شیعه خوانده است.

احادیث اُمّ المؤمنین عایشه

به نظر علامه عسکری، غیرشیعیان، پیامبر (صلی الله علیه و آله) را از طریق احادیث عایشه* می‌شناسند؛ حال آنکه آن پیامبری که در این روایات معرفی می‌شود، قابل ایمان آوردن نیست. این کتاب به برخی وقایع و حوادث زندگی عایشه می‌پردازد تا زوایای تاریک و مغفول زندگی وی را تصویر کند و وضع اخلاقی شخصیت و چهره واقعی راوی آن احادیث را به مخاطب بشناساند و عیار روایات نقل شده از او روشن شود.

خمسون و مائه صحابی مختلق

علامه عسکری این کتاب را در سه جلد، پس از کتاب عبدالله سبأ نوشته است و در آن یکصد و پنجاه صحابی ساختگی دیگر در کتب حدیثی اهل سنت را با استفاده از مستندات و دلایل اهل سنت، معرفی می‌کند. این کتاب با نام «یکصد و پنجاه صحابی ساختگی» به فارسی ترجمه شده است.

معالم المدرستین

معالم المدرستین* در سه جلد به بررسی تطبیقی دیدگاه‌های دو مکتب خلفا و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) می‌پردازد. علامه عسکری در این کتاب بدون هیچ توهین و بدزبانی، به ادله اهل سنت در برابر شیعه پاسخ می‌دهد. برخی نویسندگان، این کتاب را از آثار تأثیرگذار در جهان عرب دانسته‌اند حتی نقل شده که داشتن این کتاب در برخی از کشورهای عربی جرم بوده است.

سایر آثار

- ♦ سقیفه: بررسی نحوه شکل‌گیری حکومت پس از رحلت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله)؛
- ♦ آیت تطهیر در کتب دو مکتب؛

- ♦ امامان این امت دوازده نفرند؛
- ♦ مصحف در روایات و اخبار؛
- ♦ القرآن الکریم و روایات المدرستین (۳ جلد)؛
- ♦ البکاء علی المیت، که با نام «گریه بر میت از سنت‌های رسول خدا ﷺ است» به فارسی ترجمه شده است.
- ♦ التوسل بالنبی ﷺ و التبرک بآثاره؛
- ♦ البناء علی قبور الأنبياء و الاوصیاء و اتخاذها مساجد و اماکن للعبادة، که با نام «حکم بازسازی قبور انبیاء و اولیاء و عبادت در آنها» به فارسی ترجمه شده است.
- ♦ شیعیان اهل بیت پیامبر ﷺ؛
- ♦ بزرگداشت یاد انبیاء و بندگان صالح خدا؛
- ♦ عدالت صحابه؛
- ♦ صلوات بر محمد و آل محمد از سنت‌های رسول الله ﷺ بوده است؛
- ♦ ادیان آسمانی و مسئله تحریف؛
- ♦ عقائد الاسلام من القرآن الکریم (۳ جلد)؛
- ♦ جمع القرآن و مصطلحات قرآنیة، که به تاریخ جمع‌آوری قرآن و شبهات پیرامون آن می‌پردازد.

❁ مناظره‌های علامه

نگارش کتاب‌های بحث‌انگیز، شهرت علامه عسکری را در جهان اسلام به دنبال داشت و همین مسئله سبب شکل‌گیری مناظرات مختلفی میان او و چهره‌های نامدار اهل سنت مانند بن باز، مفتی اعظم سابق وهابیت و ابوالاعلی مودودی دانشمند اهل سنت و خطیب رقه گردید.

❁ رحلت

سرانجام، این عالم برجسته شیعه پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی و پس از تحمل یک دوره بیماری، در ۲۵ شهریور ۱۳۸۶ ش برابر با چهارم رمضان ۱۴۲۸ ق در ۹۳ سالگی در بیمارستان میلاد تهران دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم پس از تشییع باشکوه در خیل عظیم مردم و مسئولان نظام جمهوری اسلامی در شهرهای تهران و قم سرانجام در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) آرام گرفت. به مناسبت ارتحال این عالم برجسته شیعه بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی شیعه از جمله آیت‌الله

العظمی سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و جامعه مدرسین حوزه علمیه قم پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند.

پیام تسلیت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران به مناسبت رحلت علامه عسکری:

«این عالم بزرگوار و سخت‌کوش ده‌ها سال از عمر بابرکت خود را در راه پژوهش در کلام و تاریخ و حدیث صرف کرد و محصول مبارک آن، تألیفات و مقالاتی است که در گستره جهان اسلام با استقبال و تحسین روبه‌رو شد و در ترویج مکتب اهل بیت (ع) موفقیت‌های ارزشمندی به دست آورده است. رحمت خدا بر آن دانشمند بلندهمت و پرتلاش و خستگی‌ناپذیر.»

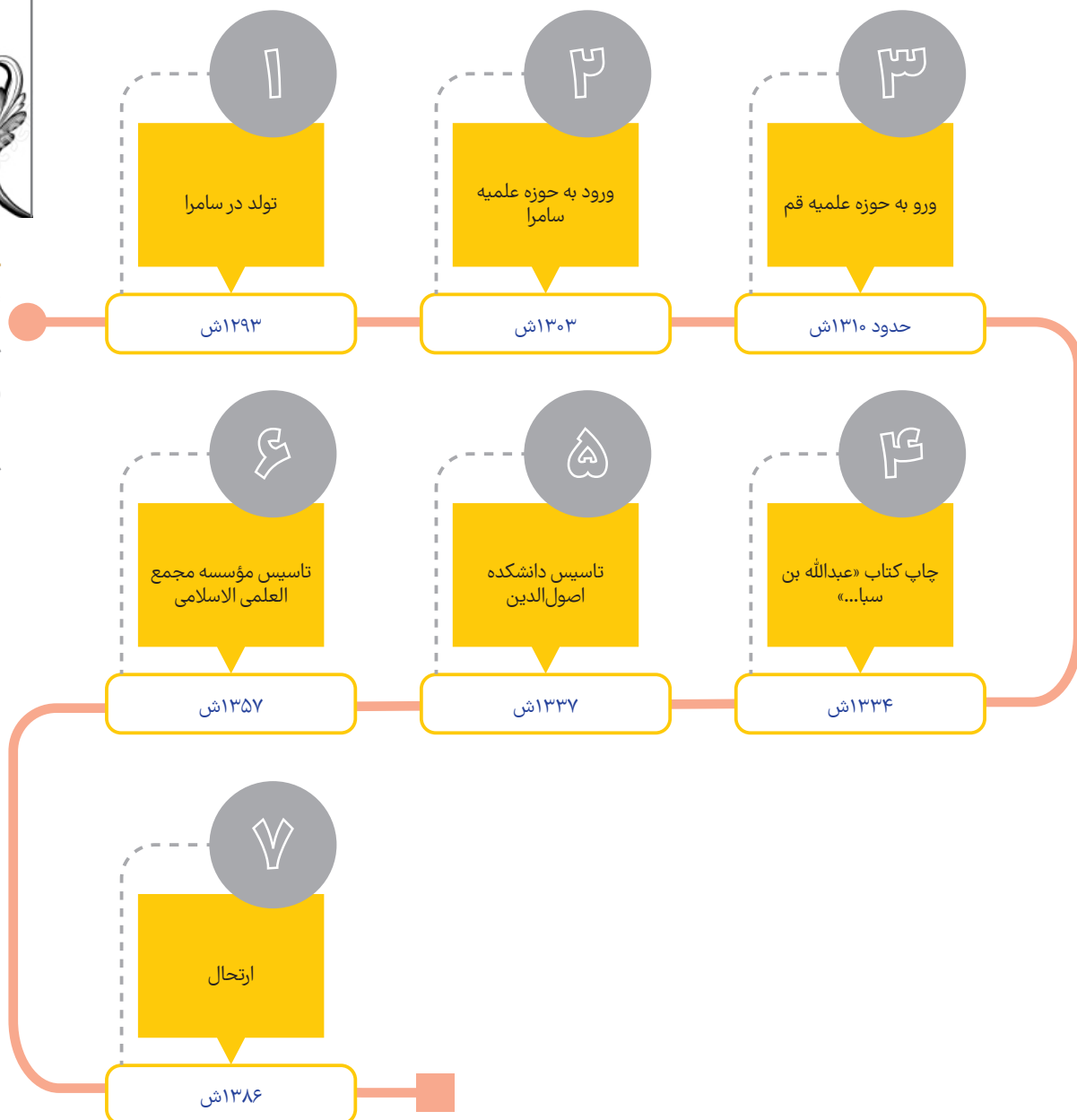

بازدید از مناطق جنگی

مروری بر زندگی سید مرتضی عسکری

۵۳ | سید مرتضی عسکری

حجت الاسلام و المسلمین

سید عبدالعزیز حکیم

عضو عراقی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
سیاستمدار مبارز علیه رژیم بعث عراق

حجت الاسلام و المسلمین سید عبدالعزیز حکیم (۱۹۵۰-۲۰۰۹م)، روحانی مجاهد شیعه، سیاستمدار و از مبارزان علیه رژیم بعث عراق بود که به همین خاطر، فشارها و سختی‌های بسیاری را متحمل شد و سالیان متمادی را به دور از وطن و در غربت سپری کرد. ایشان آخرین بازمانده از خانواده مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی سید محسن حکیم بودند که برادرانش همه به دست رژیم جنایتکار بعث و عوامل استکبار به شهادت رسیدند.

آن مرحوم از مسئولان برجسته مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق بود که پس از شهادت برادرش آیت الله سید محمدباقر حکیم ریاست آن مجلس را به عهده گرفت. همچنین پس از سقوط رژیم بعث در تشکیل دولت ملی و گنجاندن ارزش‌های اسلامی در قانون اساسی عراق نقش بسزایی ایفا کرد. حجت الاسلام و المسلمین سید عمار حکیم از شخصیت‌های برجسته عراق فرزند او است.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

سید عبدالعزیز حکیم در سال ۱۹۴۹م در نجف اشرف در خانواده مرجعیت متولد شد. پدر وی آیت‌الله العظمی سید محسن حکیم از مراجع تقلید بود. ۱۰ پسر و چهار دختر، فرزندان این خانواده را تشکیل می‌دادند که هفت تن از برادران وی را رژیم بعث عراق به شهادت رساند. همه برادران وی روحانی بودند و چند تن از آنان به درجه اجتهاد و مرجعیت نیز نائل شدند. سید عبدالعزیز حکیم با دختر آیت‌الله محمدهادی صدر ازدواج کرد و دارای دو دختر و دو پسر به نام‌های محسن و عمار حکیم است.

تحصیلات

سید عبدالعزیز در اوایل دهه ۷۰م به تحصیل علوم دینی پرداخت و دروس فقه و اصول را نزد استادانی نظیر آیت‌الله سید محمود هاشمی شاهرودی، آیت‌الله شهید سید عبدالصاحب حکیم (برادر خود) و آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر فراگرفت. ایشان پس از فراگیری دروس سطح، به درس خارج فقیهانی همچون آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله شهید صدر راه یافت و به نوشتن تقریرات درس شهید صدر اقدام نمود.

فعالیت‌های سیاسی

سید عبدالعزیز حکیم در اواخر دهه ۱۹۷۰م نقش مهمی را در فعالیت‌های ضد رژیم بعث عراق ایفا می‌کرد. ایشان پس از صدور فتوای مبارزه مسلحانه علیه صدام توسط آیت‌الله سید محمدباقر صدر، اقدام به تأسیس جنبش مجاهدین عراقی کرد که بعدها پایه تشکیل **سپاه بدر*** شد. پس از شهادت آیت‌الله سید محمدباقر صدر و تشدید اقدامات صدام علیه شیعیان، سید عبدالعزیز حکیم راهی سوریه شد.

در اواخر سال ۱۳۵۹ش، پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، سید عبدالعزیز به همراه برادرش آیت‌الله سید محمدباقر حکیم به ایران رفت و همراه عده دیگری از علمای عراقی، سازمان «جماعة العلماء المجاهدين فی العراق» را تأسیس کرد. با گسترش فعالیت این جماعت، دفتر انقلاب اسلامی عراق تشکیل شد و پس از آن در سال ۱۳۶۱ش مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق تأسیس گردید که عبدالعزیز حکیم یکی از پایه‌گذاران آن بود. وی به عضویت شورای مرکزی این مجلس درآمد و در طول دوران حیات آن، مسئولیت‌های اجرایی روابط خارجی و ریاست دفتر جهادی را بر عهده داشت.

❁ تحولات پس از سقوط صدام

بعد از سقوط صدام، آیت‌الله شهید سید محمدباقر حکیم عازم نجف اشرف شد و سید عبدالعزیز به بغداد رفت تا در جریان کارهای سیاسی و اجرایی تشکیل دولت ملی عراق قرار گیرد. در آن زمان، شورای حکومتی عراق برای ایستادگی در برابر نظرات آمریکا و حاکمیت کامل آن بر عراق تشکیل شد.

در کنار سید محمد باقر حکیم

در تاریخ ۲۹ اوت ۲۰۰۳م آیت‌الله سید محمدباقر حکیم، رئیس وقت مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق در نجف اشرف به شهادت رسید. چند روز بعد با اجماع نظر اعضای شورای مرکزی و با توجه به اساسنامه مجلس اعلا، سید عبدالعزیز حکیم به ریاست این مجلس انتخاب شد و از آنجا که دیگر مشی مسلحانه و انقلابی برای ادامه کار در عراق ضرورتی نداشت، نام این مجلس به مجلس اعلای اسلامی عراق تغییر کرد.

سید عبدالعزیز حکیم پس از کسب ریاست مجلس اعلا، رئیس شورای حکومتی عراق و سپس رئیس ائتلاف یکپارچه عراق* (شامل مجموعه شیعیان) شد. پس از آن، در تدوین قانون اساسی عراق، تشکیل دولت ملی و تأیید برنامه‌های ایاد علاوی، ابراهیم جعفری و نوری المالکی و تسریع در روند سیاسی تشکیل حکومت و تثبیت مبانی ارزشی و اسلامی آن، نقش بارزی ایفا کرد.

❁ تلاش برای انهدام منافقین در عراق

سید عبدالعزیز حکیم در مدت ۲۱ سال حضور مستمر در ایران، ارتباط تنگاتنگی با مسئولان جمهوری اسلامی، به‌ویژه امام خمینی رحمته‌الله علیه و آیت‌الله خامنه‌ای داشت. وی در راستای حل

مشکلات ایران و عراق و کل منطقه، موضوع گفت‌وگو بین ایران و آمریکا را مطرح و پیگیری کرد. طرح استراتژی هم‌پیمانی منطقه‌ای و ایجاد نظام هوشمند و نوین امنیت منطقه‌ای که دربرگیرنده سایر کشورها به‌ویژه ایران به‌عنوان بزرگترین و قدرتمندترین کشور همسایه عراق بود، از طرح‌های ایشان است.

در دیدار با آیت‌الله خامنه‌ای

تلاش‌های دولت و پارلمان عراق در راستای توسعه سیاسی، فرهنگی و اقتصادی با ایران و مبارزه قاطع با سازمان تروریستی منافقین از دیگر قدم‌های مثبت ایشان محسوب می‌شود. در ۹ دسامبر سال ۲۰۰۳م فرمان ۱۲۸ شورای حکومتی عراق در ضرورت طرد گروهک منافقین و پلمپ دفاتر و مصادره اموال منقول و غیرمنقول آنها صادر شد که سید عبدالعزیز حکیم نقش ویژه‌ای در صدور این قانون داشت.

رحلت

سرانجام، سید عبدالعزیز حکیم پس از عمری مجاهدت علمی و سیاسی در چهارم شهریور ۱۳۸۸ش در اثر سرطان ریه‌ای که چندین سال تحت مداوای آن بود در بیمارستانی در تهران دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پزشکان علت مرگ وی را سرطان ریه‌ای اعلام کردند که ناشی از پدیده‌ای خارجی بود که طبق برخی از گزارش‌ها، چند سال پیش در یکی از ملاقات‌هایی که با سران برخی کشورهای منطقه داشته، مسموم شده بود. در ۱۳۸۷ش، در پی اعلام خبر بیماری سرطان ریه سید عبدالعزیز حکیم، پایگاه خبری حواریات عراق گزارش کرده بود که دکتر سامر جرجیس، پزشک متخصص عراقی‌الاصل مقیم آمریکا و معالج سید عبدالعزیز حکیم و همچنین پزشک متخصص او در ایران، مسموم شدن حکیم را تأیید کرده‌اند.

پیکر این روحانی مجاهد پس از تشییع در میان خیل عظیم ارادتمندان در شهرهای تهران و قم به عراق منتقل شد و پس از تشییع در شهرهای این کشور در کنار مرقد برادرش آیت الله سید محمدباقر حکیم در نجف اشرف آرام گرفت. در قم آیت الله وحید خراسانی و در نجف آیت الله سید سعید حکیم بر پیکر ایشان نماز میت اقامه کردند.

✿ بازتاب گسترده خبر رحلت سید عبدالعزیز حکیم در شبکه های عرب زبان

در پی درگذشت سید عبدالعزیز حکیم، شبکه های تلویزیونی عرب زبان با قطع برنامه های عادی خود خبر درگذشت رئیس مجلس اعلای اسلامی عراق را به طور گسترده پوشش دادند. همچنین شخصیت های سیاسی و مذهبی بسیاری با صدور پیام هایی رحلت این عالم برجسته شیعه را تسلیت گفتند و با بیت آیت الله حکیم و جامعه شیعیان عراق ابراز همدردی نمودند. سید عمار حکیم جانشین مجلس اعلای اسلامی در عراق، در جمع نمازگزاران مسجد براثا در بغداد گفت: اکنون که سید حکیم به دیار باقی شتافته، می گویم که سید عبدالعزیز حکیم هیچ گاه به دنبال جایگاه سیاسی برای خود نبود. ایشان همچنین عبدالعزیز حکیم را مدافع ملت عراق در برابر بیگانگان ذکر کرد و گفت:

در بسیاری از جلسه های غیرعلنی با بیگانگان، در دفاع از حقوق ملت عراق علیه آنها فریاد می زد و حتی آنها او را تهدید می کردند، اما او به خاطر اعتقاد و ایمانی که داشت، به این تهدیدها بی اعتنا بود.

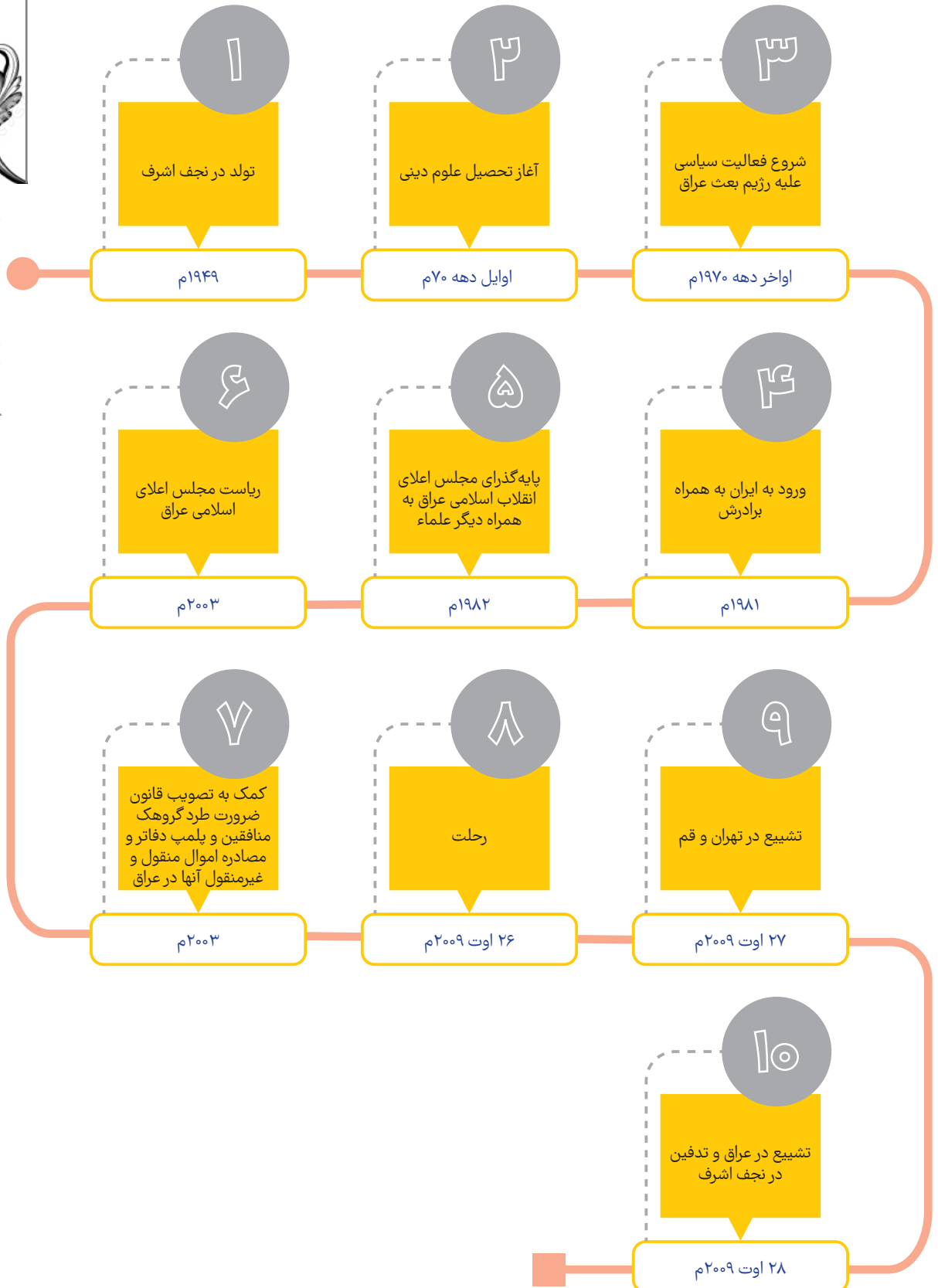
به مناسبت رحلت این عالم برجسته و مجاهد شیعه، حضرت آیت الله خامنه ای ولی امر مسلمین جهان پیام تسلیتی صادر کردند در بخشی از این پیام آمده است:

«برای ملت و دولت عراق، این، ضایعه ای بزرگ و برای جمهوری اسلامی ایران، فقدانی دردناک است. ایشان آخرین بازمانده از فرزندان برومند مرجع بزرگ شیعه مرحوم آیت الله العظمی سید محسن حکیم بود که همگی در راه مبارزه با رژیم سفاک بعث عراق و عوامل استکبار شربت شهادت نوشیده یا آزمون های دشوار این جهاد عظیم را تحمل کرده بودند. خدمات این روحانی مجاهد در راه تشکیل حکومت ملی عراق، چه در دوران اقامت در ایران و چه پس از سقوط حکومت صدام و انتقال به کشور خود، کم نظیر و فراموش نشدنی است.»

مروری بر زندگی سید عبدالعزیز حکیم

سید عبدالعزیز حکیم ۵۹

علامه

سید محمد حسین فضل الله

عضو لبنانی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
مرجع تقلید شیعیان در لبنان

آیت الله سید محمد حسین فضل الله (۱۳۱۴-۱۳۸۹ ش) از علمای مجاهد و مراجع تقلید شیعه در لبنان بود که مجاهدان و مبارزان این کشور همواره در راه مبارزه با رژیم صهیونیستی از ایشان تغذیه فکری می شدند و خط می گرفتند تا جایی که از وی به عنوان پدر معنوی حزب الله لبنان یاد می شود. این عالم مجاهد شیعه، از نخستین اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و همواره از نظام جمهوری اسلامی ایران، حمایت و پشتیبانی می کرد چرا که او معتقد بود جمهوری اسلامی ایران نماینده اسلام و خط اهل بیت (ع) در جهان و نیز خط مقدم مبارزه با استکبار جهانی است. مرحوم فضل الله، علاوه بر مجاهدت های سیاسی و فرهنگی و نیز نقش آفرینی در حوزه مقاومت اسلامی، در عرصه های علمی نیز فردی بسیار فعال و پرتلاش بود به گونه ای که فتاوا و نظراتش مورد توجه صاحب نظران بود. همچنین ایشان میراث ارزشمندی از خود به یادگار گذاشت که یکی از آنها مجموعه بیست و چهار جلدی تفسیر «من وحی القرآن» است.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

سید محمدحسین فضل‌الله در سال ۱۳۵۴ق (۱۳۱۴ش) در نجف اشرف در خانواده‌ای روحانی، دیده به جهان گشود و تحت اشراف پدرش سید عبدالرئوف فضل‌الله که از روحانیون سرشناس شیعه در عراق بود پرورش یافت. ایشان در دوره کودکی وارد مکتب‌خانه شد و پس از یادگیری خواندن و نوشتن و نیز قرائت قرآن، وارد مرکزی با نام «منتدی النشر*» شد که برای آموزش‌های به سبک جدید تأسیس شده بود. او زمانی که کلاس چهارم را می‌گذراند، دبستان را ترک کرد و در سن ۹ سالگی تحصیلات حوزوی‌اش را آغاز کرد.

تحصیلات

آیت‌الله سید محمدحسین فضل‌الله، دروس حوزوی از صرف و نحو و معانی و بیان گرفته تا منطق و اصول فقه را نزد پدرش فراگرفت. جلد دوم کتاب «کفایة الاصول» را نزد شیخ مجتبی لنگرانی خواند. سپس در درس خارج بزرگان حوزه مانند آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی، آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید محمود شاهرودی، شیخ حسین حلی و آیت‌الله سید محمد روحانی حاضر شد و بخشی از کتاب اسفار اربعه را نزد آیت‌الله صدرا بادکوبه‌ای فرا گرفت. همچنین پنج سال نزد آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر زانوی ادب زد و از محضر ایشان کسب فیض کرد.

ایشان در سال ۱۳۳۱ش در ۱۷ سالگی به لبنان رفت. در سال ۱۳۴۵ش به دعوت جمعی از مؤسسان انجمن مذهبی «اسرة التأخی» در منطقه نبعه در حاشیه شرقی بیروت ساکن شد.

آثار

علامه فضل‌الله تألیفات متعددی در موضوعات اسلامی دارد و مجموع آثار ایشان شامل نوشته‌ها، سخنرانی‌ها و تقریرات دروس خارج به بیش از هفتاد عنوان می‌رسد. تفسیر ۲۴ جلدی «من وحی القرآن» که از بارزترین آثار وی به‌شمار می‌رود، سلسله درس‌های قرآنی ایشان با رویکرد اجتماعی برای جوانان است. شرح خطبه الزهراء (ع)، حدیث عاشورا، الفقیه و الامة، خطوات علی طریق الاسلام، مفاهیم اسلامیة عامة (در ۱۰ مجلد)، صلاة الجمعة، الكلمة و الموقف، فی رحاب اهل البيت (ع)، المعالم الجديدة للمرجعية الشیعة، تأملات فی الفكر السیاسی الاسلامی و آفاق الروح (شرح صحیفه سجادیه در ۳ مجلد) از دیگر آثار ایشان به‌شمار می‌آیند.

شیخ راغب حرب
روحانی شیعه لبنانی
که به شیخ الشهدای
مقاومت لبنان شهرت
یافته است، یکی
از رهبران مقاومت
اسلامی در لبنان بود.

❁ فعالیت‌های علمی و فرهنگی

سید محمدحسین فضل‌الله از نوجوانی به شعر و ادبیات علاقه داشت و حاصل سروده‌های ایشان در قالب سه دیوان شعر منتشر شده است. در سال ۱۳۳۹ ش که جماعة العلمای نجف، مجله «الاضواء» را راه‌اندازی کرد علامه فضل‌الله به همراه آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر و شیخ محمدمهدی شمس‌الدین از مدیران آن بود و سرمقاله‌های دوم مجله این جماعت با عنوان «کلمتنا» (سخن ما) به قلم ایشان منتشر می‌شد. فضل‌الله همچنین در کنار شهید صدر در تشکیل جنبشی شیعی در عراق نقش ایفا کرد. حاصل رایزنی‌ها و هم‌فکری‌های آن دو، پیدایی نخستین جنبش اسلامی شیعی در عراق با نام «حزب الدعوة الاسلامیة» بود.

ایشان پس از بازگشت به لبنان در سال ۱۹۶۶م فعالیت‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی خود را گسترش داد و با برگزاری جلسات تفسیر، وعظ دینی و اخلاقی و پاسخ به پرسش‌ها در تحولات فکری- مذهبی لبنان نقش مؤثری ایفا کرد.

تأسیس مدرسه علوم دینی «المعهد الشرعی الاسلامی» با هدف پرورش طلاب علوم دینی، بخش دیگری از فعالیت‌های فرهنگی و علمی علامه فضل‌الله است که تدریس دروس خارج اصول و فقه را بر عهده دارد و بسیاری از شخصیت‌های جنبش مقاومت اسلامی لبنان همچون شیخ شهید راغب حرب* تربیت‌شده این مدرسه‌اند. وی علاوه بر «المعهد الشرعی» که در شهر بیروت واقع است، مدرسه علمیه‌ای ویژه بانوان نیز در بیروت و مدرسه‌ای نیز در شهر صور و حوزه المرتضی در دمشق (سیده زینب) را نیز تأسیس کرده است. ایشان جزو نخستین اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود.

❁ فعالیت‌های اجتماعی

انجمن خیریه (جمعیه المبرات الخیریه) تحت اشراف علامه فضل‌الله اداره می‌شد. ایشان با کمک نیکوکارانی از کشورهای عربی خلیج فارس و لبنان اقدام به تأسیس مراکز و مؤسسات عظیم برای تربیت یتیمان به‌ویژه فرزندان شهدا و فرزندان فقرا و تأسیس بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها و مساجد نمود. در این مراکز خیریه، افراد مذکور به‌طور شبانه‌روزی اسکان داده و مراتب تحصیلی‌شان را در بخش آموزشی همین مراکز می‌گذراندند. برخی از این مراکز عبارتند:

- ❖ مبیره الامام علی بن ابی‌طالب علیه السلام، جبل عامل
- ❖ مبیره السیده خدیجه الکبری علیها السلام، بیروت (بئر حسن)
- ❖ مراکز خیریه برای نابینایان و ناشنویان
- ❖ مستشفی بهمن (بیمارستان بهمن)، بیروت، حارة حریک

❁ فعالیت‌های سیاسی

علامه فضل الله از همراهان نزدیک آیت الله شهید سید محمد باقر صدر در مسایل سیاسی بود. ایشان پس از بازگشت به وطن پدری (لبنان) در پی طرح صبغه سیاسی اسلام در جامعه مسلمانان لبنان برآمد. زمانی که کشور لبنان مورد تهاجم رژیم صهیونیستی واقع شد، جوانان متأثر از فضل الله، حرکت نامنظم و غیرتشکیلاتی مقاومت اسلامی را به راه انداختند. این حرکت که حزب الله لبنان امروز شکل سازمان یافته و اصلی ترین شاخه آن است، همواره از ایشان تغذیه فکری و سیاسی می شد. جایگاه فضل الله در جنبش مقاومت اسلامی لبنان سبب شد تا یک بار ربوده و چهار بار ترور شود.

سید حسن نصرالله و سید محمد حسین فضل الله

❁ اندیشه سیاسی

محمد حسین فضل الله بر مردمی بودن مشروعیت حکومت تأکید می کرد. بر این اساس، اعمال سلطه از سوی حاکمان را تنها بر اساس اصول موضوعه اسلام صحیح می شمرد، نه به صورت سلیقه ای. وی مشارکت مردمی و اعمال قدرت مردم را فراهم کننده فضای نقد حاکمان می دانست؛ همانگونه که در سیره حکومتی پیامبر ﷺ و امام علی علیه السلام بوده است.

سید محمد حسین فضل الله از نظام جمهوری اسلامی ایران حمایت می کرد. به گفته فرزندش، سید علی، او به یکی از مسئولان جمهوری اسلامی ایران گفته بود اگر کار به جایی برسد که همه مرا سنگباران کنند و یا به من بی احترامی و توهین شود من از حمایت جمهوری اسلامی ایران دست بر نمی دارم؛ زیرا ایران نماینده اسلام و خط اهل بیت رسول الله و خط مقدم مبارزه با استکبار جهانی است.

از راست محمدعلی تسخیری، محمد مهدی شمس الدین، سید علی حسینی خامنه‌ای، سید محمدحسین فضل‌الله

ایشان در مهر ۱۳۸۴ ش فتوای خود درباره وحدت مسلمانان را برای خبرنگار روزنامه کویتی «الرای العام» این گونه بیان می‌کند: «به حرمت دست زدن به هر نوع شیوه‌ای که صحابه را زیر سؤال برده و با استفاده از سب و لعن موجب برانگیخته شدن اختلافات شود، فتوا می‌دهم. همچنین به روزنامه کویتی «الوطن» گفته بود: «سینه‌زنی سنتی مرسوم که باعث اذیت بدن می‌شود اشکال دارد.» او همچنین گفته بود که قمه‌زنی و زنجیرزنی را نیز حرام کرده‌ام.

رحلت

سرانجام، علامه فضل‌الله پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و سیاسی در ۱۳ تیر ۱۳۸۹ ش در لبنان دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در حارة حریک و در مسجد خود مدفون شد. در پی رحلت ایشان بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند و با جامعه شیعیان لبنان ابراز همدردی نمودند.

در بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان آمده است:

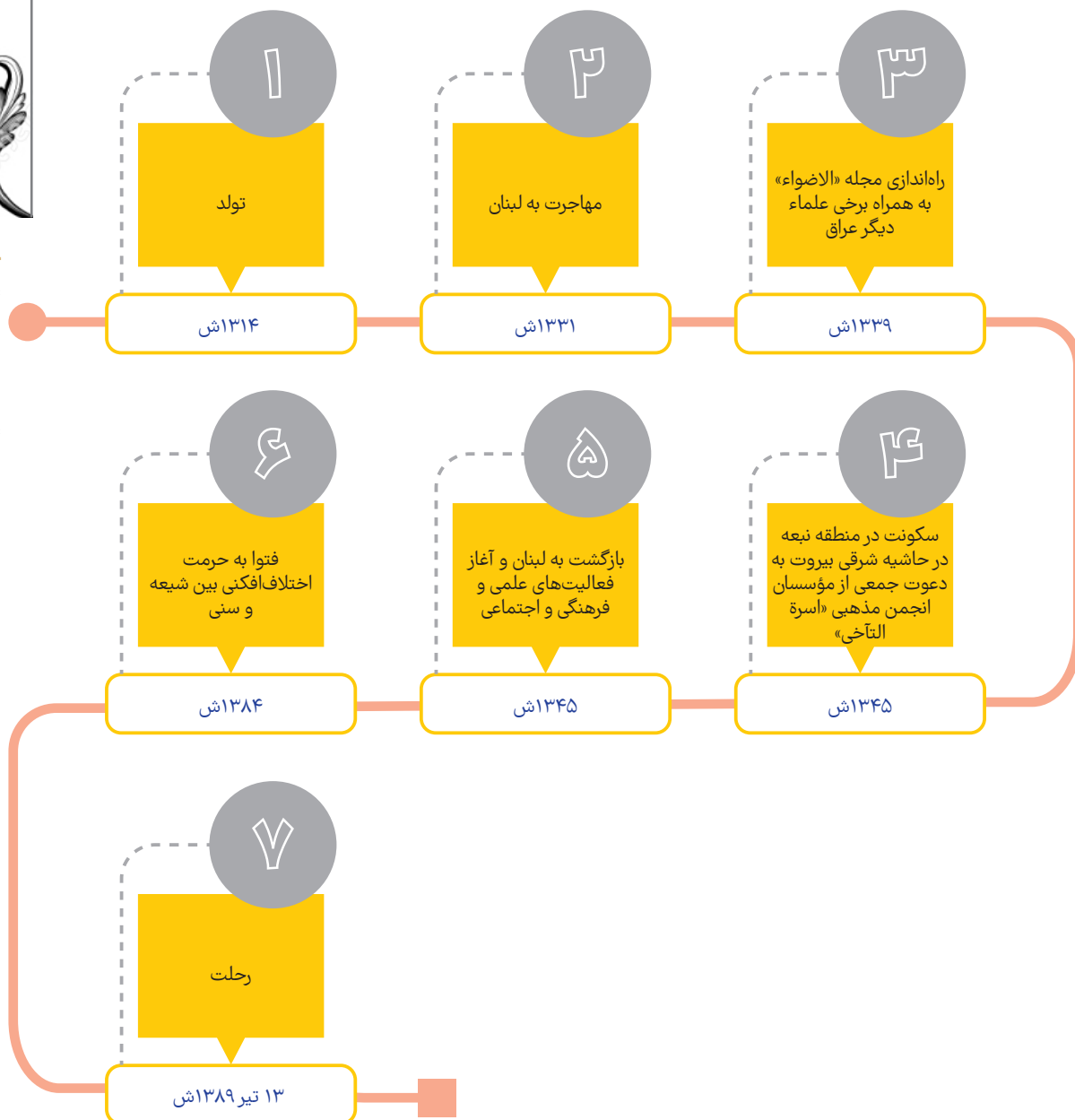
«این عالم بزرگوار و سخت‌کوش، در عرصه‌ی دین و سیاست، شخصیتی اثرگذار بود و لبنان تا سال‌های طولانی، خدمات و برکات او را از یاد نخواهد برد. مقاومت اسلامی لبنان که دارای حق عظیمی بر امت اسلامی است در همه‌ی عمر بابرکت خود، مشمول حمایت و همکاری و کمک این روحانی مجاهد بود، ایشان همچنین برای جمهوری اسلامی یآوری با اخلاص و صمیمی به‌شمار می‌رفت و در همه‌ی دوران سی ساله همواره در زبان و عمل، وفاداری خود را به انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی به اثبات رسانید.»

مروری بر زندگی سید محمد حسین فضل الله

۶۵

سید محمد حسین فضل الله

علامه

عبدالهادی فضلی

عضو عربستانی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
نویسنده، محقق و منادی وحدت اسلامی

علامه عبدالهادی فضلی (۱۳۱۴-۱۳۹۲ ش)، روحانی مجاهد شیعه و از شخصیت‌های تأثیرگذار شیعه در منطقه شرقی عربستان سعودی بود که عمر بابرکت خویش را در دفاع از مقدسات اسلامی و وحدت میان مسلمانان در آن دیار سپری کرد. ایشان از شخصیت آیت‌الله شهید محمدباقر صدر متأثر بود و علاوه بر فعالیت‌های اجتماعی و تبلیغی، بیش از هشتاد تألیف ماندگار و گرانسنگ در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی از خود به یادگار گذاشت. مرحوم فضلی از حامیان انقلاب اسلامی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به‌شمار می‌رفت. ایشان عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و از این طریق نیز خدمات فراوانی به پیروان مکتب اهل بیت (ع) ارائه نمود.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

عبدالهادی فضلی در ۱۳ آذر ۱۳۱۴ ش (شب ۱۰ رمضان سال ۱۳۵۴ ق) در روستای «صَبْخَة العرب» واقع در نزدیکی بصره در عراق متولد شد. خانواده فضلی پیش از آن در منطقه احساء* عربستان زندگی می‌کردند.

پدر ایشان علامه محسن الفضلی و مادرشان خانم عقيلة بطاط است که هر دو صاحب فضل بودند. عبدالهادی فضلی پیش از ورود به مدرسه، به یادگیری قرائت قرآن پرداخت و به دلیل حفظ تعدادی از سوره‌های قرآن، مستقیماً در سال دوم مدرسه ابتدایی امیریه در صَبْخَة العرب پذیرفته شد. پس از پایان سال چهارم ابتدایی، افزون بر دروس معمول مدرسه، شروع به فراگیری دروس دینی نزد پدر نمود.

تحصیلات حوزوی

علامه فضلی علوم صرف، نحو، منطق و بلاغت را از پدرش و شیخ جاسم بن محمد جمیل البصیر البصری فراگرفت. او در سن ۱۴ سالگی در سال ۱۳۲۵ ش برای تکمیل علوم دینی به نجف مهاجرت کرد و دروس مقدمات و سطح را نزد شیخ علی زین‌الدین، شیخ علی شُبّر و شیخ محمدعلی خمایسی آموخت. وی پس از طی مراحل مقدماتی و سطح، در دروس خارج آیات عظام سید محسن حکیم، سید ابوالقاسم خویی، سید محمدباقر صدر، محمدطاهر آل راضی و محمدرضا مظفر شرکت کرد.

شیخ عبدالهادی فضلی از کودکی دارای هوش و فراست فوق‌العاده‌ای بود و در مدت کوتاهی به دروس حوزه و دانشگاه تسلط یافت. وی در ۲۰ سالگی موفق به کسب اجازه روایت از آقابزرگ تهرانی در تاریخ ۱۳۳۴ ش شد. در بخشی از این اجازه‌نامه آمده است: «شیخ فاضل و توانا، در سنین جوانی به درجه‌ای از کمال علمی رسیده که جز با تلاش مجدّانه بزرگان میسر نیست... از من اجازه نقل روایت گرفت و از آنجایی که وی را دارای صلاحیت دانستم به او اجازه دادم.»

شهید صدر، وی را از مفاخر حوزه علمیه نجف برشمرده است و در نامه‌ای خطاب به وی، هنگامی که برای تکمیل دروس دانشگاه به قاهره رفته است، می‌نویسد:

«اوضاع حوزه علمیه به گونه‌ای است که به امثال شما نیاز دارد تا سرشان را بالا بگیرند... به هر حال چه به حوزه علمیه نزدیک باشید چه دور، شما از امیدها و مفاخر حوزه به‌شمار می‌آیید.»

✿ تحصیل علوم دانشگاهی

علامه فضلی دروس دانشگاهی را با شرکت در دانشکده فقه نجف اشرف آغاز کرد و مدرک کارشناسی خود در زبان عربی و علوم اسلامی را در سال ۱۳۴۱ ش (۱۳۸۲ ق) و مدرک کارشناسی ارشد ادبیات عربی را از دانشگاه بغداد در سال ۱۳۵۰ ش (۱۳۹۱ ق) دریافت کرد. وی همزمان به تدریس در دانشکده فقه پرداخت و عضو هیئت علمی آنجا بود.

در همان سال به عربستان سعودی سفر کرد و به تدریس صرف و نحو در دانشگاه «ملک عبدالعزيز» شهر جدّه پرداخت و دو سال بعد از سوی همان دانشگاه برای تحصیل در مقطع دکتری به دانشکده دارالعلوم دانشگاه قاهره اعزام شد و در سال ۱۳۵۵ ش (۱۳۹۶ ق) فارغ التحصیل شد و موفق به دریافت مدرک دکتری در زبان عربی، صرف و نحو و عروض شد. پس از بازنشستگی از تدریس در دانشگاه سعودی، دانشگاه جهانی علوم اسلامی در لندن از او برای تدریس دعوت کرد. او در این دانشگاه، روش تحقیق در علوم اسلامی را تدریس کرد. علامه فضلی در واپسین سال‌های عمر شریف خود به موطن برگشت و در شهر «دمام» واقع در منطقه شیعه‌نشین «الشرقیة» عربستان اقامت گزید. وی در این سال‌ها فعالیت‌های وسیعی در زمینه‌های تبلیغی، فرهنگی و علمی داشت و به‌ویژه با شرکت در محاضرات، همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی و فرهنگی، خدمات فراوانی به علما و فرهنگیان شیعه عربستان ارائه کرد.

✿ منادی وحدت

عبدالهادی فضلی با آنکه معارف شیعه را دارای غنای فراوان و ضعف آن را تبلیغ نامناسب می‌دانست، پیوسته همگان را به وحدت میان فرقه‌های اسلامی دعوت می‌کند. در این راستا از وی جملات حکیمانه‌ای نقل شده است؛ از جمله:

«توحيد الكلمة في ظل كلمة التوحيد؛ در سایه کلمه توحید، باید وحدت کلمه را حفظ کرد» و «علینا ان نبتعد عن الغلو لان فتنة قد تؤدي الي قتل المسلمين بعضهم بعضاً؛ بر ماست که از غلو دوری کنیم؛ زیرا فتنه آن به کشته شدن مسلمانان توسط یکدیگر می‌انجامد».

✿ میراث ماندگار

مجموعه آثار علامه فضلی در قالب مقالات پژوهشی و تألیفات به ۸۰ اثر می‌رسد که برخی چاپ شده و برخی دست‌نویس است. برخی از این آثار:

- ♦ القراءات القرآنية، تاريخٌ و تعريف؛
- ♦ الإسلام مبدأً التربية الدينية؛
- ♦ دراسة منهجية لأصول العقيدة الإسلامية؛
- ♦ أهل البيت، دراسة معجمية دينية في المصطلح؛
- ♦ مذهب الإمامية، بحث في النشأة وأصول العقيدة والتشريع؛
- ♦ التقليد والاجتهاد، دراسة فقهية لظاهرتي التقليد والاجتهاد الشرعيين؛
- ♦ دو ديوان شعر به نامهای باقة شعر و شيء من الشعر که خطی است و هنوز به چاپ نرسیده است.

❁ عیادت آیت‌الله خامنه‌ای از فضلی

این عالم شیعه در یکی از سفرهای خود به ایران، به دلیل کسالت به بیمارستان منتقل شد و آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی ایران به عیادت او رفت. آیت‌الله خامنه‌ای ضمن عیادت از علامه فضلی دست راست وی را گرفته و خطاب به حاضرین گفت: «این دست خیلی (به اسلام) خدمت کرده است».

❁ ارتحال

عبدالهادی فضلی در ۱۸ فروردین ۱۳۹۲ ش (۲۷ جمادی‌الاول ۱۴۳۴ ق) در سن ۷۸ سالگی بعد از تحمل سال‌ها بیماری دار فانی را وداع گفت و در سیهات در منطقه شرقی عربستان تشییع و به خاک سپرده شد.

در پی این حادثه غم‌انگیز، پیام‌های تسلیتی از جانب شخصیت‌های مهم مذهبی و سیاسی از جمله رهبر معظم انقلاب اسلامی آیت‌الله خامنه‌ای و آیات عظام علوی گرگانی، سید محمود شاهرودی رئیس هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط بین قوا، تسخیری رئیس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی*، هادوی تهرانی و حجت‌الاسلام و المسلمین اعرافی رئیس جامعه المصطفی‌العالمیة صادر شد.

از علمای لبنان حجت‌الاسلام سیدعلی فضل‌الله امام جمعه منطقه حاره حریک بیروت و همچنین از علمای عربستان: شیخ فوزی السیف امام جمعه قطیف، سید حسن النمر الموسوی، شیخ عبدالله الیوسف، شیخ فیصل العوامی، شیخ حسین المصطفی، شیخ علی المعلم، شیخ حسین الرازی و شیخ محمد المدلوح، پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای را به مناسبت رحلت آن عالم فرزانه صادر نمودند.

مقام معظم رهبری در پیامی، درگذشت علامه فضلی را تسلیت گفت. در بخشی از این پیام آمده است:

این علامه‌ی فقید، عمر شریف خود را در جهاد علمی و سیاسی و دفاع از مقدسات امت اسلامی و مسائل بر حق آن سپری کرد. این فقید از پیشگامان تفکر و اندیشه و از نظریه‌پردازان برجسته‌ی اسلامی بود و بهترین نشانه‌ی این امر، آثار و تألیفات گرانسنگ ایشان است. مرحوم الفضلی پناهگاه علمای امت بودند و با فکر و حرکت و جهاد و تلاش‌های وحدت‌آفرین خود، نمونه و اسوه‌ای را در نزدیکی دل‌ها، وحدت بخشیدن به صفوف اسلام، همدلی و دوری از نزاع‌ها و اختلافات، و تمرکز نگاه‌ها و اندیشه‌ها بر دشمن مشترک آحاد امت عظیم اسلامی ارائه کردند. همچنین این فقید راحل در اواخر زندگی خود با صبر بر ابتلاء الهی و بیماری طاقت‌فرسا، نمونه و تصویر بسیار والایی از انسان مؤمن صابر شاکر واثق به خدای بزرگ و توانا و متوکل بر او به ظهور رساند.

❁ تکنکاری

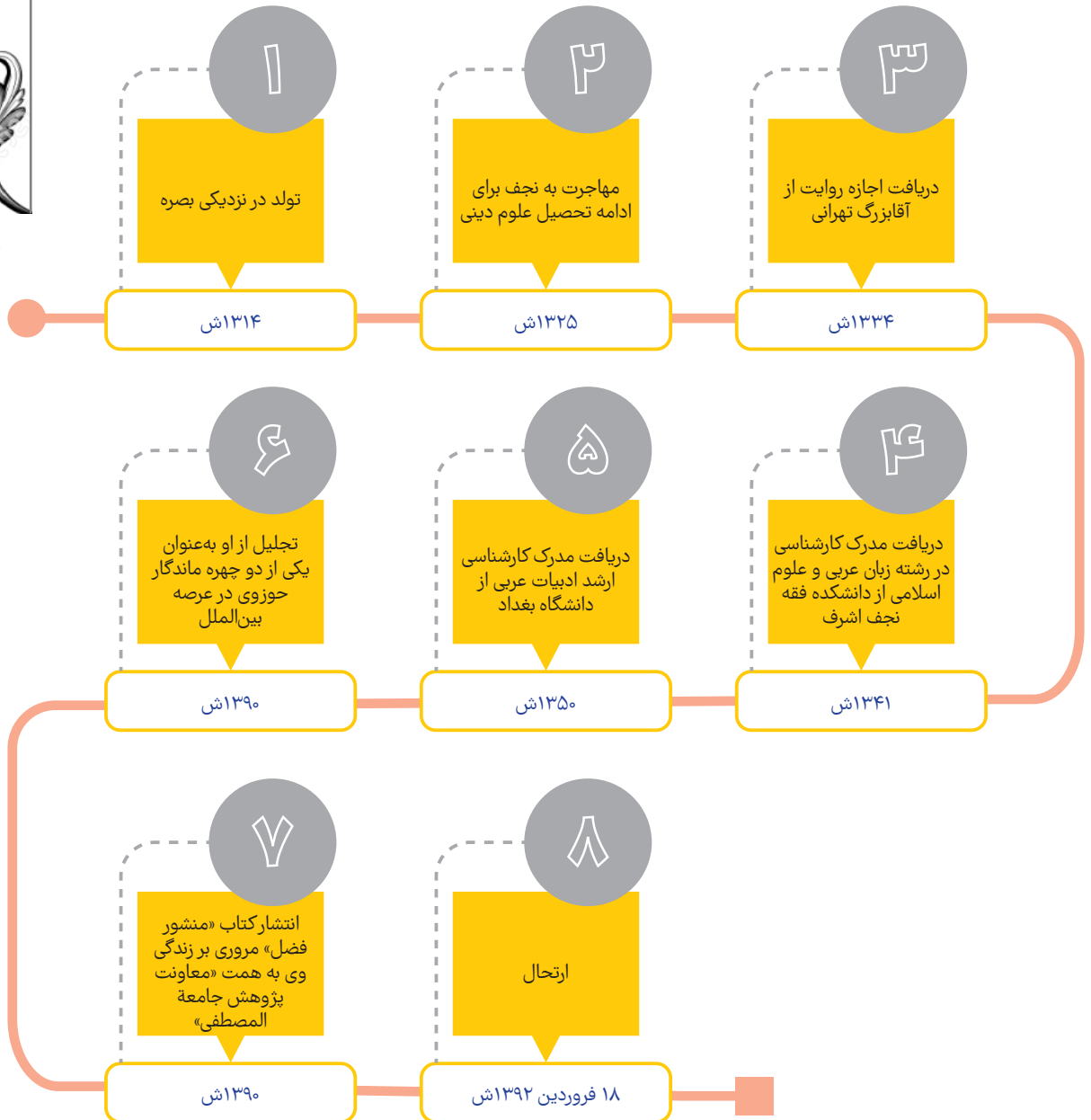
کتاب «منشور فضل» به همت «معاونت پژوهش جامعه المصطفی» گردآوری شده است. این کتاب مروری بر زندگی، آثار و اندیشه‌های علامه عبدالهادی فضلی است. کتاب منشور فضل، در ۳۹۷ صفحه از سوی انتشارات «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی» چاپ گردید و در سال ۱۳۹۰ ش، انتشار یافت.

مروری بر زندگی عبدالهادی فضلی

عبدالهادی فضلی

آیت الله

محمد مهدی آصفی

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)
فقیه، نویسنده و سیاستمدار

آیت الله حاج شیخ محمد مهدی آصفی (۱۳۱۷-۱۳۹۴ ش)، از علمای مجاهد عراق بود که عمر پربرکت خویش را وقف نشر و ترویج معارف و فرهنگ اهل بیت عصمت و طهارت (ع) نمود. ایشان از اعضای برجسته حزب الدعوة الاسلامیه در عراق بود و سالیان متمادی در راه استقلال این کشور و حاکم شدن ارزش های اسلامی و الهی در آن با رژیم بعث مبارزه می کرد تا جایی که تحت تعقیب مأموران این رژیم قرار گرفت و به همین خاطر مجبور شد مخفیانه عراق را ترک کند و سالیان طولانی دوری از وطن را تحمل نماید.

مرحوم آصفی از مجتهدان حوزه علمیه نجف اشرف بود که علاوه بر مبارزات سیاسی و جهادی علیه رژیم بعث، در عرصه های علمی و فرهنگی نیز خوش درخشید. ایشان در علوم مختلف اسلامی همچون فقه، اصول فقه، تفسیر، فلسفه و برخی از مسائل اقتصادی و اجتماعی صاحب نظر بود و تألیفات ارزشمندی از خود در این موضوعات برجای گذاشت. همچنین این عالم مجاهد شیعه از اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و مدتی دبیرکلی آن را نیز برعهده داشت.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

شیخ محمدمهدی آصفی در سال ۱۳۱۷ش در خانواده‌ای اهل علم و روحانی در نجف اشرف چشم به جهان گشود. پدرش علی‌محمد بروجردی آصفی از علمای نجف بود. مادرش نیز دختر شیخ محمدتقی بروجردی (از عالمان حوزه علمیه نجف) بود.

ایشان از کودکی به دروس حوزوی علاقه زیادی داشت و در اوان نوجوانی وارد حوزه علمیه نجف شد. مباحث ادبیات عرب را از شیخ عبدالمنعم فرطوسی آموخت و برای فراگیری منطق به نزد شیخ محمدرضا مظفر رفت. وی اصول فقه را در نزد شیخ صدرا بادکوبه‌ای، فقه را نزد شیخ مجتبی لنگرانی فرا گرفت. سپس در درس خارج فقه و اصول نزد شیخ علی‌محمد بروجردی، شیخ حسین حلی، آیت‌الله سید محسن حکیم*، امام خمینی و آیت‌الله خویی زانوی ادب زد و از محضر آن استوانه‌های علمی کسب فیض کرد و از آیت‌الله میرزا هاشم آملی و شیخ مرتضی آل یاسین اجازه اجتهاد دریافت نمود. ایشان همگام با دروس حوزوی، درس‌های دانشگاهی را تا مقطع فوق‌لیسانس در رشته معارف اسلامی دانشگاه بغداد ادامه داد.

در سال ۱۳۴۹ش، رژیم بعث عراق، ایشان را به همراه عراقی‌های ایرانی‌الاصل از عراق اخراج کرد از این‌رو سال‌ها در ایران و کویت زندگی کرد. آن مرحوم پس از سقوط رژیم صدام به عراق بازگشت و در حوزه علمیه نجف به فعالیت‌های علمی مشغول شد.

میراث ماندگار

از آیت‌الله آصفی بیش از ۳۷ مقاله علمی منتشر شده است. همچنین کتاب‌های متعددی در حوزه‌های مختلف علمی تألیف کرده است که بیشتر آنها به زبان عربی منتشر و برخی به زبان‌های دیگر از جمله فارسی و اردو ترجمه شده است. از مهمترین آثار ایشان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ♦ فی رحاب القرآن: از ترجمه فارسی این اثر چهارده جلدی با نام «در آینه وحی» در مراسم بزرگداشت ایشان رونمایی شد.
- ♦ الاجتهاد و التقليد و سلطات الفقيه و صلاحياته
- ♦ الامة الواحدة والموقف من الفتنة الطائفية
- ♦ التحديات المعاصرة و مشروع المواجهة الاسلامية
- ♦ الجسور الثلاثة، قصة الغارة الحضارية على العالم الاسلامي
- ♦ الدعا عند اهل البيت عليهم السلام
- ♦ مشروع الوحدة الاسلامية ثقافيا و سياسيا

از راست آیات عظام سید محمود هاشمی شاهرودی، سید محمدباقر طباطبایی حکیم، سید کاظم حسینی حائری و محمد مهدی آصفی

❁ فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های سیاسی آیت‌الله آصفی عضویت در حزب الدعوة عراق بود. ایشان در سال ۱۳۵۴ ش/ ۱۹۷۵ م، از اعضای رهبری کل (القیادة العامة) حزب الدعوة الاسلامیة بود. در مهر ۱۳۵۷ ش/ اکتبر ۱۹۷۸ م، که حزب الدعوة طی بیانیه‌ای حمایت کامل خود را از انقلاب اسلامی ایران اعلام کرد ایشان به نمایندگی از این حزب به پاریس رفت و ضمن دیدار با امام خمینی پشتیبانی حزب را از امام به اطلاع وی رساند.

با به قدرت رسیدن صدام در عراق در ۲۵ تیر ۱۳۵۸ ش/ ۱۶ ژوئیه ۱۹۷۹ م رژیم وقت عراق اعضای حزب الدعوة را دستگیر و صدها تن از آنان را اعدام کرد. در چنین اوضاعی، حزب الدعوة مرکز فعالیت خود را به ایران منتقل کرد و آیت‌الله آصفی در تابستان ۱۳۵۸ ش/ ۱۹۷۹ م راهی ایران شد.

ایشان در ساختار جدید حزب الدعوة، عضو شورای مرکزی و در سال ۱۳۵۹ ش/ ۱۹۸۰ م سخنگوی رسمی حزب شد. و در اواخر سال ۱۳۵۹ ش/ فوریه ۱۹۸۱ م به عنوان یکی از ۱۲ عضو شورای عالی رهبری حزب برگزیده شد. وی همچنین به عنوان یکی از اعضای شورای فقهی این حزب انتخاب گردید.

مرحوم آیت‌الله محمد مهدی آصفی از پیشگامان جهاد و مبارزه در عراق بود. ایشان در دوران جنگ تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران ضمن حضور در کنار اعضای سپاه بدر، خانواده‌های شهدا و جنگ‌زدگان عراقی در ایران را سرپرستی می‌کرد و تا پایان عمر همچنان در کنار مجاهدان بود. ایشان با حضور در جبهه‌های نبرد علیه داعش، به رزمندگان اسلام روحیه می‌داد.

حضور مرحوم آصفی در میان رزمندگان دفاع مقدس (دهه ۶۰ ش)

آیت الله آصفی در بین رزمندگان مبارز با داعش

❁ عضویت در مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

آیت الله آصفی از سال ۱۳۸۱ تا ابتدای سال ۱۳۸۳ ش، دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و تا پایان عمر نیز عضو شورای عالی این مجمع بود.

❁ مؤسسه خیریه امام باقر علیه السلام

مؤسسه خیریه امام باقر علیه السلام تحت نظارت آیت الله آصفی تأسیس شده و تقریباً ۶۷۰۰ خانواده پناهنده عراقی و افغانستانی را در بیش از ۳۳ نقطه از ایران سرویس دهی می کند.

آیت الله محمد اسحاق
فیاض مرجع تقلید،
استاد درس خارج در
حوزه علمیه نجف و
اهل افغانستان است.
او در زمان مرجعیت
آیت الله خویی، از
شاگردان نزدیک و
همراهان وی به شمار
می‌آمد.

احداث مجتمع‌های مسکونی (حدود ۱۱۰ واحد مسکونی) برای ایتام در قم و ۲۲۰ واحد مسکونی برای کمک‌های مادی و معنوی به مؤمنان در عراق و افغانستان از دیگر فعالیت‌های این مؤسسه است.

❁ اندیشه‌ها

آیت‌الله آصفی در تفسیر موضوعی «فی رحاب القرآن» اندیشه‌های تفسیری خود را ارائه کرده است. ویژگی این اثر التزام او به سنت‌های تفسیری و تقید به درج روایات تفسیری در صدر و ذیل مباحث است. ایشان از عالمان تقریبی محسوب می‌شود و اندیشه‌های سیاسی‌اش در کتاب‌هایی مانند «ولایة الامر» و کتاب «جهاد در قرآن» منعکس شده است.

❁ رحلت

سرانجام آیت‌الله محمدمهدی آصفی پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی، فرهنگی و سیاسی در ۱۴ خرداد ۱۳۹۴ ش، مصادف با ۱۶ شعبان ۱۴۳۶ ق دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر ایشان در روز جمعه ۱۶ خرداد در میان انبوه جمعیت علما و ارادتمندانش در شهر مقدس قم تشییع شد و پس از اقامه نماز میت توسط مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت‌الله العظمی ناصر مکارم شیرازی بر آن برای تدفین به نجف اشرف منتقل گردید. و در نجف پس از آنکه آیت‌الله محمداسحاق فیاض* از مراجع تقلید شیعه بر آن نمازگزار در قبرستان وادی‌السلام در کنار مقبره هود و صالح پیامبر آرام گرفت. در پی رحلت این عالم شیعه بسیاری از نهادها و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی در پیام‌های جداگانه فقدان ایشان را تسلیت گفتند.

نماز بر پیکر آیت‌الله آصفی توسط آیت‌الله مکارم شیرازی

در بخشی از پیام حضرت آیت الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان آمده است:

«ایشان فقیهی نواندیش و متکلمی ماهر و نویسنده‌ی پرکار و اثرگذار بود و ده‌ها کتاب مفید و ناظر به مسائل مورد ابتلا در حوزه‌ی عقاید و کلام و فقه، ثمره‌ی عمر با برکت ایشان است. آن مرحوم همچنین در عرصه‌ی مبارزات سیاسی و اجتماعی در عراق، از سابقه‌ی درخشان برخوردار بود و فکر سنجیده و تحلیل عمیق از مسائل منطقه، در شمار ویژگی‌های این شخصیت جامع‌الاطراف محسوب می‌گشت. زهد و بی‌رغبتی به تمتعات مادی و تن سپردن به معیشت و زیست فقیرانه‌ی طلبگی از خصوصیات برجسته‌ی دیگر این روحانی عالیقدر بود. سال‌ها تحمل زحمت نمایندگی اینجانب در نجف اشرف، حق بزرگی را از آن مرحوم بر عهده‌ی اینجانب می‌گذارد که امید دارم لطف و رحمت الهی حق‌گزار همه‌ی خدمات علمی و دینی و اجتماعی ایشان باشد.»

مزار آیت الله آصفی در نجف اشرف

❁ آیین بزرگداشت

در ۲۹ آبان ۱۳۹۳ ش، آیین بزرگداشتی برای مرحوم آیت‌الله آصفی با عنوان کنگره اسوه زهد، جهاد و اجتهاد در قم برگزار شد. این همایش به کوشش مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، جامعة المصطفی العالمیه و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه برگزار شد.

مروری بر زندگی محمد مهدی آصفی

آیت‌الله

ابوالقاسم خزعلی

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
عضو شورای نگهبان و مجلس خبرگان رهبری

آیت‌الله ابوالقاسم خزعلی (۱۳۰۴-۱۳۹۴ ش) فقیه، خطیب و از روحانیان سیاستمدار در ایران بود که عمر خویش را وقف مبارزه با رژیم پهلوی و نیز اعتلای پرچم نظام مقدس جمهوری اسلامی نمود. آن مرحوم از روحانیون فعال در پیروزی انقلاب اسلامی ایران و از شخصیت‌های شاخص نظام جمهوری اسلامی ایران بود. مشارکت در تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی و نیز عضویت در شورای بازنگری قانون اساسی، شورای نگهبان، مجلس خبرگان رهبری و مجمع تشخیص مصلحت نظام، جزو مناصب ایشان در نظام جمهوری اسلامی بوده است. ایشان همچنین مؤسس بنیاد بین‌المللی غدیر و از بنیان‌گذاران مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مدتی عضو شورای عالی این مجمع بود. خزعلی از شاگردان آیت‌الله بروجردی و امام خمینی در فقه و اصول و شاگرد علامه طباطبائی در فلسفه اسلامی بود. تفسیر دو جلدی انوار جاودان از آثار اوست.

در ویکی‌شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

آیت‌الله ابوالقاسم خزعلی، در سال ۱۳۰۴ ش در بروجرد چشم به جهان گشود. ده ساله بود که به همراه خانواده و برخی از بستگانش به مشهد مقدس مهاجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت ثامن‌الائمه (علیه السلام) رحل اقامت افکند.

ایشان تحصیل علوم دینی را در حوزه علمیه مشهد آغاز کرد؛ صرف و نحو را نزد شیخ علی‌اکبر دامغانی فرا گرفت و کتاب مغنی اللیب را نزد محقق قوچانی خواند. معالم، لمعه و قوانین را نزد سید احمد یزدی آموخت و رسائل، مکاسب و کفایه را نزد شیخ هاشم قزوینی و بخشی از کفایه را نیز نزد شیخ مجتبی قزوینی فرا گرفت. او پس از آن راهی شهر قم شد و در درس خارج فقه آیت‌الله بروجردی و خارج اصول امام خمینی (ره) حضور پیدا کرد. در بخش فلسفه، اشارات را نزد آیت‌الله شیخ جواد خندق‌آبادی تهرانی خواند و در درس منظومه و اسفار علامه طباطبایی حاضر شد. وی همچنین مدتی نزد عارف بزرگ حضرت آیت‌الله محمدتقی بهجت تلمذ کرد.

ایشان حافظ قرآن کریم و نهج البلاغه نیز بود.

آیت‌الله خزعلی در سال ۱۳۲۷ ش ازدواج کرد. ثمره این ازدواج نه فرزند بود که یکی از آنها در اردیبهشت سال ۱۳۵۷ ش در جریان مبارزات انقلابیون علیه رژیم پهلوی به شهادت رسید.

❁ فعالیت‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی

بخش زیادی از زندگی آیت‌الله خزعلی به مبارزه با رژیم پهلوی سپری شد. از آغازین حرکت‌های ایشان علیه رژیم پهلوی، سخنرانی در شهر رفسنجان بود که به دستگیری و تبعیدش به گناباد در خراسان انجامید. همچنین یک بار در زندان قزل‌قلعه زندانی و سه بار نیز به شهرهایی مانند دامغان از توابع سمنان و زابل از شهرهای مرزی سیستان و بلوچستان تبعید شد. زمانی که ایشان در زابل و آیت‌الله خامنه‌ای در ایرانشهر در تبعید بودند، آیت‌الله خامنه‌ای به دیدار ایشان رفته بود. دلیل تبعید ایشان به زابل، امضای بیانیه‌ای در حمایت از مرجعیت امام خمینی در سال ۱۳۴۹ ش بود.

خزعلی در دهه ۱۳۴۰ ش سفرهای تبلیغی زیادی به نقاط مختلف ایران، به خصوص استان خوزستان، انجام داد.

از دیگر فعالیت‌های مرحوم خزعلی ایراد سخنرانی در حسینیه ارشاد بود. ایشان نیز در سال ۱۳۴۸ ش چند سخنرانی در این حسینیه ایراد کرد که محتوای آنها ضرورت فعالیت‌های فرهنگی از جمله تأسیس کتابخانه بود.

آیت‌الله خزعلی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بود و در سال‌های پیش از پیروزی

انقلاب اسلامی، همکاری نزدیکی با این نهاد حوزوی داشت و در مبارزات آن مرکز با رژیم پهلوی به طور جدی شرکت می‌کرد. همچنین در اجرای انجمن‌های ایالتی و ولایتی حامل پیام امام خمینی(ره) برای علمای نجف‌آباد بود.

❁ فعالیت‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی

آیت‌الله خزعلی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به عضویت مجلس خبرگان قانون اساسی درآمد که وظیفه آن تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بود. وی همچنین با حکم امام خمینی(ره) عضو فقهای شورای نگهبان شد و سه دوره نیز به عنوان نماینده مردم استان خراسان در مجلس خبرگان رهبری انتخاب شد. ایشان در جنگ رژیم بعث عراق علیه ایران، بارها در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل حضور یافت.

ابوالقاسم خزعلی در اتاق جنگ

❁ مسئولیت‌ها در نظام جمهوری اسلامی ایران

- برخی از مسئولیت‌های ایشان پس از پیروزی انقلاب اسلامی به شرح زیر است:
- عضویت در مجلس خبرگان قانون اساسی به عنوان نماینده مردم استان سمنان در سال ۱۳۵۸ش
 - عضویت در شورای نگهبان قانون اساسی از سال ۱۳۵۹ تا ۱۳۷۸ش
 - عضویت در شورای بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حکم امام خمینی ۱۳۶۸ش
 - عضویت در مجلس خبرگان رهبری به نمایندگی از مردم استان خراسان از سال ۱۳۷۷

تا ۱۳۹۴ ش

- عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام
- عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

❁ فعالیت‌های علمی و فرهنگی

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های فرهنگی آیت‌الله خزعلی تأسیس بنیاد بین‌المللی غدیر بود. ایشان ریاست این نهاد بین‌المللی را نیز بر عهده داشت. همچنین آن مرحوم جزو بنیانگذاران مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و مدتی نیز به عنوان عضو شورای عالی این مجمع فعالیت کرد.

❁ میراث مکتوب

تألیفات آیت‌الله خزعلی عبارت‌اند از:

- ♦ تفسیر سوره حمد
 - ♦ شرح «اشعار عینیّه» اثر ابن ابی‌الحدید، شاعر و متکلم معتزلی، درباره امام علی (علیه السلام)
 - ♦ نگاهی به قطره‌ای از زلال جوشان حمد
 - ♦ دوره دو جلدی انوار جاودان در تفسیر قرآن. این اثر که شرح و تفسیر سوره حمد و سوره بقره از آیه اول تا آیه ۳۳ را دربردارد، به تبیین مفاهیم لغات و آیات مطابق با رواج آن در عصر نزول قرآن می‌پردازد و از روش تفسیری قرآن به قرآن بهره برده است.
- همچنین خاطرات و تحلیل‌های ایشان از دوران انقلاب اسلامی و مبارزات انقلابیون در کتاب «خاطرات آیت‌الله ابوالقاسم خزعلی» گردآوری شده است. این کتاب به همت انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شده است.

❁ رحلت

آیت‌الله ابوالقاسم خزعلی پس از تحمل یک دوره طولانی بیماری، در ۲۵ شهریور ۱۳۹۴ ش در تهران دار فانی را وداع گفت. پیکر آن مرحوم در ۲۶ شهریور با حضور اقشار مختلف مردم و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی در تهران تشییع شد و پس از اقامه نماز بر آن توسط آیت‌الله احمد جنتی به مشهد مقدس منتقل گردید و در رواق دارالزهد حرم امام رضا (علیه السلام) آرام گرفت.

در پی ارتحال این عالم برجسته شیعه شخصیت‌های کشوری و لشکری و نیز نهادهای سیاسی و مذهبی پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند.

در بخشی از پیامی که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان به مناسبت رحلت ایشان صادر کردند، آمده است:

«عمر با برکت این روحانی با فضیلت، سرشار از نقطه‌های درخشان است، سالیان دراز بهره‌گیری از درس امام خمینی و دیگر فقهای بزرگ در قم و مشهد، همراهی با امام بزرگوار از آغازین روزهای نهضت انقلابی و دفاع شجاعانه از آن بزرگمرد و در دوران دشوار اختناق طاغوتی با بیانی رسا و صریح، حضور در مسئولیت‌های سنگین پس از پیروزی و عضویت در شورای نگهبان و مجلس خبرگان، صبر جمیل بر شهادت فرزندش در قم و در هنگامه‌ی حرکات انقلابی ملت ایران و آنگاه حفظ قرآن و انس با آن و با دریای بی‌پایان حدیث و نیز فعالیت بلندمدت در تبلیغ و بیان معارف اسلامی، و آنگاه ثبات قدم در خط اصیل و صراط مستقیم انقلاب در همه حال و تا پایان زندگی... اینها سرفصل‌های مهم زندگی این عالم متقی و پرکار است که در دیوان الهی مضبوط و مأجور است.»

مروری بر زندگی ابوالقاسم خزعلی

۸۵ | ابوالقاسم خزعلی

آیت الله

عباس واعظ طبسی

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
تولیت آستان قدس رضوی

آیت الله عباس واعظ طبسی (۱۳۱۴-۱۳۹۴ ش)، عالم مجاهد شیعه بود که عمر با برکت خویش را وقف خدمت به زائران و مجاوران بارگاه ملکوتی امام رضا (علیه السلام) کرد. ایشان حدود ۳۷ سال تولیت آستان قدس رضوی را برعهده داشت و در این مدت حرم رضوی و تشکیلات آستان قدس توسعه زیادی پیدا کرد.

این عالم برجسته شیعه، پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به سبب سخنرانی علیه رژیم پهلوی مدتی از سخنرانی منع و زندانی بود و پس از پیروزی انقلاب نیز سمت‌های مختلفی مانند عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام، عضویت در مجلس خبرگان رهبری، نماینده ولی فقیه در استان خراسان و مدیریت حوزه علمیه مشهد را بر عهده داشت.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

آیت‌الله عباس واعظ طبسی در سال ۱۳۱۴ ش در شهر مشهد مقدس چشم به جهان گشود. پدرش شیخ غلامرضا واعظ طبسی (۱۲۷۴-۱۳۱۵ ش)، از مبلغان معروف دینی بود تا جایی که امام خمینی (ره) خطاب به شیخ عباس واعظ طبسی گفته است: «من به شما از دو حیث ارادت دارم، به خاطر خودتان و به خاطر مرحوم والدتان. چه بسیار افرادی غیرمسلمان بودند که تحت تأثیر منطق و کلام مؤثر و پرجاذبه او به اسلام مشرف شدند و او در کشورهای عربی موقعیت ویژه‌ای داشت».

تحصیلات

آیت‌الله طبسی در ۱۶ سالگی وارد حوزه علمیه مشهد شد و دروس مقدماتی حوزوی را در آن‌جا گذراند. وی مدتی نیز در قم مشغول تحصیل علوم دینی بود. پس از بازگشت به مشهد، عمده وقت خود را صرف تدریس در حوزه علمیه و نیز فعالیت‌های سیاسی علیه رژیم پهلوی کرد.

برخی اساتید ایشان از این قرارند: شیخ محمدتقی ادیب نیشابوری، میرزا احمد مدرس یزدی، شیخ مجتبی قزوینی، شیخ هاشم قزوینی، سید محمدهادی میلانی، فقیه سبزواری و آیت‌الله بروجردی.

فعالیت‌های سیاسی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی

آیت‌الله عباس واعظ طبسی از ۲۱ سالگی تحت تأثیر پدر در مسیر مبارزه سیاسی با رژیم پهلوی قرار گرفت و سال ۱۳۳۹ ش نخستین چالش با سازمان تازه تأسیس ساواک (سازمان اطلاعات و امنیت کشور) را تجربه کرد. نخستین همراه وی در این فعالیت سیاسی، شهید سید عبدالکریم هاشمی‌نژاد بود و بعدها آیت‌الله خامنه‌ای و آیت‌الله محمدرضا محامی نیز به این دو پیوستند و چهار چهره اصلی فعالیت‌های سیاسی روحانیون مشهد را تشکیل دادند. واعظ طبسی که چند ماه پس از واقعه گوه‌رشاد به دنیا آمده بود، در بیست و ششمین سالگرد این فاجعه، سخنرانی تندی درباره عدل زمامداران در سرای محمدیه مشهد ایراد کرد که منجر به هفت ماه ممنوعیت منبر او شد.

آیت‌الله واعظ چنانکه خودش نقل کرده است، پس از آشنایی با امام خمینی (ره)، برای نخستین بار در مسجد ملاهاشم مشهد از ایشان به عنوان مرجع تقلید اعلم نام برد و به همین خاطر تحت تعقیب ساواک قرار گرفت و دستگیر شد. در سال‌های ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲ ش، با

اوج‌گیری حرکت اعتراضی امام خمینی و دیگر روحانیون انقلابی، ایشان نیز چندین بار در شهرهای مشهد و قم دستگیر و روانه زندان شد. مرحوم واعظ طبسی همچنین بارها در جلسات درس خود در مسجد ملاهاشم مشهد به انتقاد از رژیم پهلوی می‌پرداخت. این مسجد محل تدریس دوره‌های مقدمات و سطح حوزه علمیه مشهد از سوی ایشان بود و پایگاه مهم وی به شمار می‌رفت.

آیت‌الله طبسی در دهه‌های چهل و پنجاه به‌عنوان سخنوری معترض و منتقد رژیم پهلوی شناخته می‌شد تا جایی که به جرم سخنرانی علیه رژیم، مدتی ممنوع‌المنبر بود و در دوره‌ای نیز زندانی شد. اسناد مبارزاتی این عالم مجاهد در کتاب «یاران امام به روایت اسناد ساواک؛ آیت‌الله حاج شیخ عباس واعظ طبسی» منتشر شده است.

❁ فعالیت‌های پس از پیروزی انقلاب

جایگاه ویژه آیت‌الله عباس واعظ طبسی در مشهد سبب شد تا در سال ۱۳۵۶ ش از سوی آیت‌الله پسندیده (برادر امام خمینی) در کنار آیت‌الله خامنه‌ای و آیت‌الله محامی به‌عنوان مسئول تقسیم شهریه امام خمینی در میان طلاب مشهد تعیین شود. با همین زمینه حوزوی و سیاسی بود که پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز از سوی امام خمینی (ره) به‌عنوان والی اصلی خراسان و متولی آستان قدس رضوی منصوب گردید.

❁ مسئولیت‌ها

- تولیت آستان قدس رضوی از سال ۱۳۵۷-۱۳۹۴ ش
- نمایندگی مردم خراسان در مجلس خبرگان رهبری از سال ۱۳۶۱-۱۳۹۴ ش
- عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام از سال ۱۳۷۵ ش تا ۱۳۹۴ ش
- نمایندگی ولی‌فقیه در استان خراسان
- عضویت در شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
- ریاست حوزه علمیه خراسان و حوزه علمیه مشهد
- ریاست شورای عالی حوزه علمیه خراسان

❁ خدمات در آستان قدس رضوی

امام خمینی در سال ۱۳۵۷ ش، آیت‌الله واعظ را به تولیت آستان قدس رضوی منصوب نمودند و تا زمان رحلت (۱۳۹۴ ش) حدود ۳۷ سال در این جایگاه منشأ خدمات فراوانی

شدند. تا جایی که از ایشان به عنوان نمونه موفق مدیریت اسلامی در جمهوری اسلامی نام می‌برند که تشکیلات تحت سرپرستی خود در خراسان را به عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای اقتصادی و اجرایی کشور ارتقا داد و به قطب مهم اقتصادی و کارآفرینی در کشور تبدیل کرد.

برخی دیگر از خدمات مهم ایشان در آستان قدس رضوی به این شرح است:

گسترش حرم امام رضوی با احداث صحن جامع رضوی و رواق امام خمینی

تعویض ضریح امام رضا (ع) در سال ۱۳۷۹ ش

بازسازی و توسعه مرقد آیت‌الله شهید سید حسن مدرس در شهر کاشمر.

سخنان مرحوم واعظ طبسی در دوره تولیت در آستان قدس رضوی در کتابی با عنوان

«چراغی در دست: گزیده‌ای از رهنمودهای فرهنگی تولیت عظیم آستان قدس رضوی» منتشر شده است.

رحلت

آیت‌الله عباس واعظ طبسی در ۱۴ اسفند ۱۳۹۴ ش برابر با ۲۴ جمادی‌الاول ۱۴۳۷ ق در بیمارستان امام رضا (ع) مشهد دارفانی را وداع گفت. آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران در بارگاه ملکوتی امام رضا (ع) بر پیکر آن مرحوم نماز گزارد. سپس پیکر این عالم وارسته با حضور پرشور و مثال‌زدنی اقشار مختلف مردم و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی تشییع شد و سرانجام در حرم امام رضا (ع) آرام گرفت. در پی رحلت این روحانی خدوم شیعه، بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی پیام تسلیت جداگانه صادر کردند.

در پیام تسلیت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان آمده است:

«ایشان برادری همدل و همزبان برای اینجانب و مریدی صدیق برای امام راحل و خدمتگزاری پایدار و سخت‌کوش برای انقلاب بودند. از نخستین طلعه‌های مبارزات نهضت اسلامی، مشهد مقدس شاهد حضور شجاعانه و اثرگذار این روحانی محترم در عرصه‌های پرخطر و قبول دشواری‌های آن بود و این حضور صریح و صادقانه تا آخرین روزهای مبارزات ملت ایران ادامه یافت. پس از انقلاب، اعتماد امام بزرگوار به ایشان منشأ کسب افتخار تولیت و خدمت به آستان مبارک رضوی علیه آلا ف التحیه و السلام شد و خدمات بی‌سابقه به این آستان مقدس با همت و عزم راسخ ایشان شکل گرفت و امید است که توجهات آن حضرت شامل حال این خدمتگزار با اخلاص گردد.»

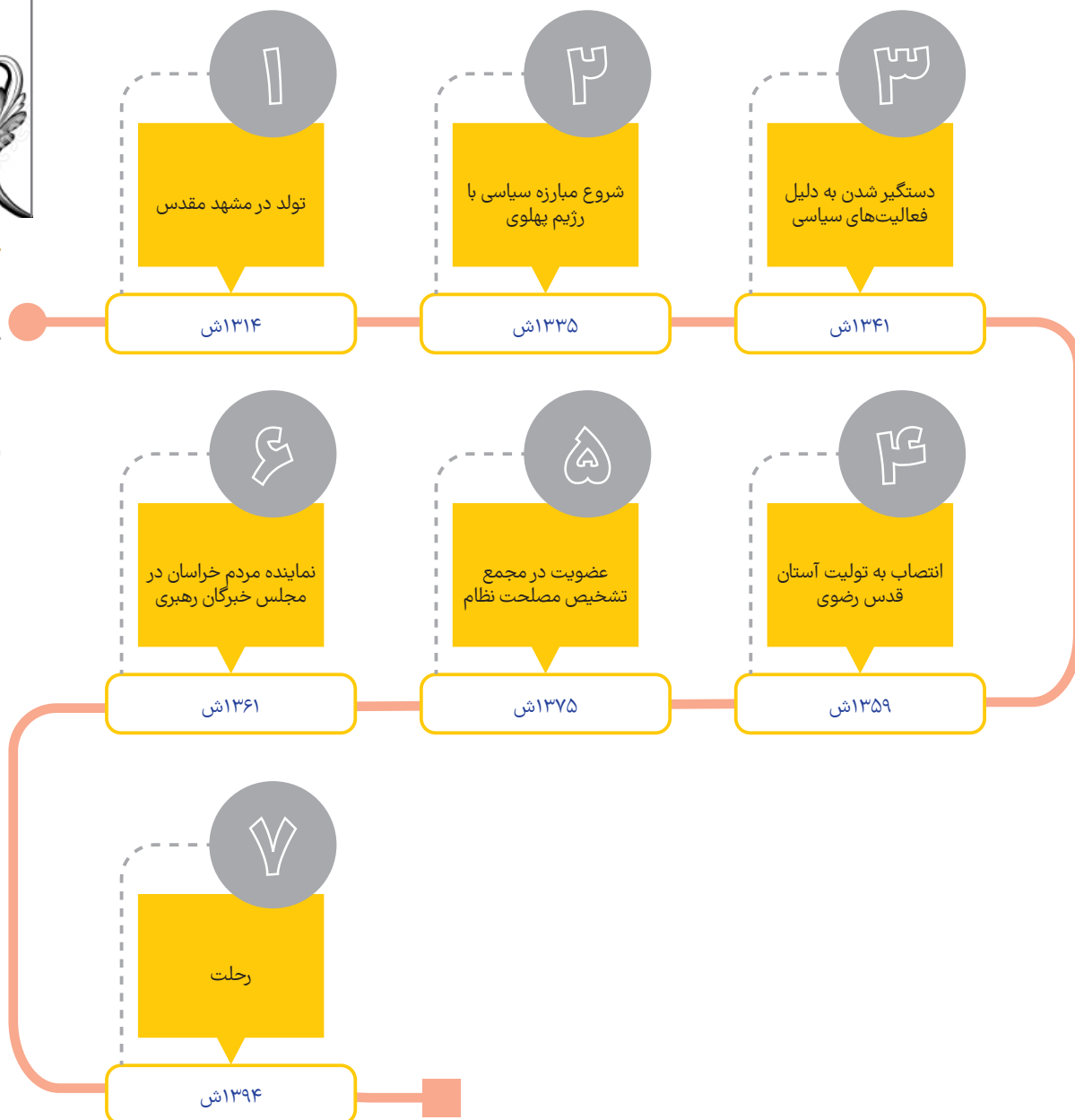
تشیع پیکر آیت الله واعظ در مشهد

مروری بر زندگی عباس واعظ طبسی

۹۱ | عباس واعظ طبسی

حجت الاسلام و المسلمین

سید علی تقوی

عضو هندی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
امام جمعه، مدیر مدرسه و نماینده مراجع تقلید در هند

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید علی تقوی (۱۳۵۲-۱۴۳۹ق)، عالم برجسته شیعه اهل هندوستان و دانش آموخته حوزه علمیه نجف بود که پس از فراغت از تحصیل در نجف اشرف بر اساس عمل به آیه شریفه نفر، به وطن خویش بازگشت. ایشان پس از استقرار در هندوستان تمام توان تبلیغی خود را در راه ترویج مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام به کار گرفت و در این راستا سفرهای تبلیغی به کشورهای مختلف از جمله نپال انجام داد.

حجت الاسلام تقوی حدود نیم قرن در کسوت امام جمعه، مبلغ دینی، مدیر مدرسه، نمایندگی ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام به مکتب اهل بیت علیهم السلام و پیروان این مکتب راستین خدمت کرد.

مرحوم حجت الاسلام تقوی از مراجع عظام تقلید همچون امام خمینی، آیت الله خوئی، آیت الله اراکی، آیت الله خامنه‌ای، آیت الله محمدتقی عراقی و آیت الله محمد موسوی عراقی، در امور حسبیه و شرعیه اجازه داشته است.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام سید علی تقوی در روز ۱۸ رمضان ۱۳۵۲ق، مطابق با ۱۴ دی‌ماه ۱۳۱۲ش، در ایالت اوتار پرادش در ۱۶۷ کیلومتری دهلی‌نو در بخش بیجنور باسته در خانواده‌ای مذهبی به دنیا آمد. پدرش سید صغیرحسن تقوی روحانی بود و چندین سال در شهر گجرات هند مشغول تبلیغ و ترویج معارف اهل بیت علیهم‌السلام بوده است. برادر بزرگ وی نیز از عالمان برجسته هند محسوب می‌شد. **آیت‌الله خویی*** در نامه‌ای که برای حل و فصل نزاع میان عالمان لکنهو نوشته بود، از برادر وی نام برده است.

تحصیلات

سید علی تحصیلات ابتدائی خود را نزد پدرش در مراد آباد آغاز نمود و هم‌زمان از دیگر اساتید نیز کسب فیض کرد. او برای تحصیلات عالی به شهر لکنهو رفت و در مدرسه «سلطان المدارس» تحصیلات مقدماتی را به پایان رساند و مدرک الافاضل را دریافت نمود. در مدرسه سلطان المدارس از اساتید برجسته‌ای مانند حجج الاسلام: ناطق، مظفر، سید محمد باستوری، سید آقا حیدر زیدی، ابن حسن نونهروی، سید کلب عابد، سید محمد حسین نجفی، سید علی رضوی و سید محمد رضوی استفاده کرد. سید علی تقوی از لکنهو به عراق هجرت کرد و در کنار مضجع شریف امیرالمومنین علیه‌السلام ساکن شد. وی در حوزه علمیه نجف ادامه تحصیل داد و از درس اساتید برجسته حوزه نجف بهره برد. به‌خاطر خبر بیماری پدرش، علی‌رغم میل باطنی، نتوانست در حوزه نجف ادامه تحصیل دهد، بنابراین به هندوستان بازگشت. حجت‌الاسلام سید علی تقوی از مراجع تقلید عظام: امام خمینی، آیت‌الله خویی، آیت‌الله اراکی، آیت‌الله خامنه‌ای، آیت‌الله محمد تقی عراقی و آیت‌الله محمد موسوی عراقی در امور حسبیه و شرعیه، اجازه دریافت کرده بود.

فعالیت‌های تبلیغی

سید علی تقوی برای تبلیغ اسلام و معارف اهل بیت علیهم‌السلام، سفرهای بسیاری به مناطق مختلف داشت. اولین سفر وی به نپال بود. وی مطلع شد که در منطقه‌ای از نپال مردم به مبلغ دینی نیاز دارند. او با توجه به این نیاز به نپال سفر کرد، در آنجا مدتی ساکن شد و به ارشاد مردم پرداخت. سید علی در سال ۱۹۵۶م به دهلی بازگشت و از سوی آیت‌الله العظمی

باقر شریف قرشی
(۱۳۴۴-۱۴۳۳ق)
پژوهشگر، مورخ و
نویسنده شیعه اهل
عراق در نجف اشرف.

سید محسن حکیم، به عنوان امام جمعه در مسجد جامع دهلی قدیم انتخاب شد و بیش از نیم قرن به وعظ و نصیحت پرداخت و نماز جمعه اقامه نمود.

سید علی تقوی در سال ۲۰۰۱م، در بارگاه پنجه شریف، واقع در محله کشمیری گیت لکهنو، جایی که شهید رابع میرزا محمد کامل و مولانا مقبول احمد دهلوی از مترجمان قرآن مدفون هستند، مدرسه‌ای به یاد شهید رابع تأسیس کرد و نام آن را «جامعه الشهید» نام گذاری نمود. وی در این مدرسه مشغول تربیت شاگردان مکتب امام صادق (ع) شد. در حال حاضر فرزندش حجت الاسلام مولانا سید محمد محسن تقوی مدیریت این مدرسه را بر عهده دارد.

سید علی تقوی از ابتدای انقلاب اسلامی ایران از محبان و پیروان امام خمینی بود و پس از ایشان، نمایندگی آیت الله خامنه‌ای در دهلی را به عهده داشت.

وی همچنین به عنوان عضو شورای عالی و مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) چند سال خدمت کرد و در پیشبرد اهداف مجمع سهیم بود.

سید علی عهده دار ریاست مجلس علمای هند نیز بوده است. او در نشریات هندوستان مقالات متعددی نوشته است.

حجت الاسلام سید علی تقوی در هندوستان برای وحدت اسلامی تلاش می کرد و در مجالس و اجتماعاتی شرکت می کرد که از طریق آن وحدت اسلامی تقویت می شد. شرکت وی در کنفرانس وحدت اسلامی در تهران و کنفرانس بین المللی حج در دهلی نو در همین راستا بوده است.

او در هندوستان از علما و شخصیت های مذهبی تجلیل می کرد تا از این طریق بتواند علمای شیعه را به جامعه معرفی نماید. در همین راستا برای سالگرد ارتحال امام خمینی، ارتحال آیت الله سید محمدرضا گلپایگانی و آیت الله بهجت، مجالسی بر پا کرد؛ همچنین مجلس ختمی به مناسبت وفات آیت الله باقر شریف قرشی* برگزار نمود.

رحلت

سید علی تقوی در اواخر عمر به دلیل کهولت سن مدت زیادی در بستر بیماری بود و سرانجام در ۲۳ ربیع الاول ۱۴۳۹ق، مطابق با ۲۱ آذرماه ۱۳۹۶ش، به لقاء الله پیوست. نماینده ولی فقیه در هندوستان حجت الاسلام مهدوی پور بر پیکر وی نماز خواند. وی را طبق وصیتش در کنار مرقد شهید ثالث (قاضی سید نورالله شوشتری) به خاک سپردند. از وی دو پسر و سه دختر به یادگار مانده است که حجت الاسلام سید محسن تقوی از فرزندان وی به عنوان جانشین او در مسجد جامع کشمیری گیت، امام جمعه و مدیر مدرسه جامعه الشهید، مشغول به فعالیت است.

آیت الله

سید محمود هاشمی شاهرودی

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
رئیس اسبق قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران

آیت الله سید محمود هاشمی شاهرودی (۱۳۲۷-۱۳۹۷ ش) فقیه و سیاستمدار برجسته شیعه و از شاگردان برجسته آیت الله شهید سید محمدباقر صدر، امام خمینی (ره) و آیت الله سید ابوالقاسم خویی بود. ایشان با تبعیت از مبنای فکری و سیره عملی استادش شهید صدر، به مقابله با رژیم صدام پرداخت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، بر اثر فشار رژیم صدام، با توصیه شهید صدر به ایران رفت و در این دوران، مجلس اعلای اسلامی عراق را پایه گذاری کرد.

آن مرحوم مسئولیت های برجسته ای همچون عضویت در شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، ریاست قوه قضاییه، ریاست مجلس خبرگان رهبری، ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام، عضو فقهای شورای نگهبان و ریاست هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه گانه در جمهوری اسلامی ایران را برعهده داشت. آیت الله شاهرودی همزمان با فعالیت های سیاسی به تدریس و پژوهش در فقه و اصول نیز مشغول بود و آثار ماندگاری از خود بر جای گذاشت. از مهمترین آنها می توان به کتاب «بحوث فی علم الاصول (تقریرات درس های اصول سید محمدباقر صدر)» اشاره کرد.

در ویکی شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه

آیت‌الله سید محمود هاشمی شاهرودی در سال ۱۳۲۷ش در نجف اشرف چشم به جهان گشود. پدرش آیت‌الله سید علی هاشمی شاهرودی از شاگردان برجسته آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و مادرش دختر آیت‌الله سید علی‌مدد موسوی قائینی از علمای خراسان بود. ایشان با نوه آیت‌الله سید محمود حسینی شاهرودی (رحلت ۱۳۵۳ش) ازدواج کرد.

❁ تحصیل در نجف

آیت‌الله شاهرودی در کنار استادش، شهید سید محمدباقر صدر (۱۳۵۳ش)

آیت‌الله شاهرودی، تحصیلات ابتدایی و دبیرستان را در مدرسه علوی نجف آغاز کرد. ایشان همزمان نزد شیخ هادی سیستانی دروس دینی را فرا گرفت. او در سال ۱۳۸۱ق در چهارده سالگی وارد حوزه علمیه نجف اشرف شد و پس از اتمام دوره مقدمات و سطح، در دروس خارج فقه و اصول آیت‌الله سید محمدباقر صدر شرکت کرد. شاهرودی سال‌های متمادی نزد شهید صدر شاگردی کرد و مبانی اجتهاد را از ایشان آموخت تا جایی که شهید صدر مهم‌ترین استاد او به شمار می‌رود. او در سال ۱۳۹۹ق از ایشان اجازه اجتهاد دریافت نمود. شهید صدر در اجازه

اجتهادش، او را به عنوان نماینده خود در امور حسبیه نیز معرفی کرد.

ایشان در درس مراجع تقلید دیگری همچون امام خمینی (ره) و آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی نیز شرکت می‌کرد.

❁ فعالیت سیاسی در عراق

آیت‌الله هاشمی شاهرودی در سال‌های تحصیل در نجف، با تبعیت از استادش شهید

صدر، بہ فعالیت سیاسی پرداخت. در پی حملات مأموران رژیم صدام بہ علمای شیعه در سال ۱۹۷۴م، ایشان بہ زندان افتاد و شکنجہ شد. این عالم شیعی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، تظاهراتی را در شہرہای مختلف عراق بہویژہ نجف سامان داد و بہ ہمین خاطر تحت تعقیب رژیم بعث قرار گرفت و بہ توصیه استادش آیتاللہ صدر از عراق خارج شد و از طریق کویت بہ ایران رفت اما رژیم بعث عراق، سہ برادر او را دستگیر و اعدام کرد.

❁ فعالیت علمی و سیاسی در ایران

آیتاللہ ہاشمی شاهرودی پس از ورود بہ ایران در فروردین ۱۳۵۸ش، بہ درخواست امام خمینی(ره) تدریس در حوزہ علمیہ قم را آغاز کرد. دروس خارج فقہ و اصول فقہ ایشان از آن زمان تا پایان عمر در این شہر برقرار بود و در طول این سالہا شاگردان فراوانی را تربیت نمود.

❁ ہمکاری در تأسیس مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق

آیتاللہ شاهرودی پس از حضور در ایران، با پیشنهاد آیتاللہ خامنہای کہ در آن زمان مسئولیت نہضتہای اسلامی را بر عہدہ داشت، با ہمراہی شماری از علما و فعالان سیاسی عراقی، بہویژہ آیتاللہ سید محمدباقر حکیم، مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق را جہت وحدت گروہہای عراقی و مبارزہ با رژیم صدام، تأسیس کرد و ریاست آن را بر عہدہ گرفت.

❁ عضویت در شورای اِفتای آیتاللہ خامنہای

ایشان سالہا عضو شورای اِفتای آیتاللہ خامنہای بود. افزون بر آن، ریاست کنگرہ «نقش زمان و مکان در اندیشہ امام خمینی» و نخستین کنگرہ «دایرةالمعارف فقہ اسلامی» را نیز بر عہدہ داشت. همچنین با حکم آیتاللہ خامنہای، رہبر جمہوری اسلامی، در سال ۱۳۶۹ش «مؤسسہ دایرةالمعارف فقہ اسلامی بر مذهب اہل بیت (ع)» را تأسیس کرد و ریاست آن را بر عہدہ گرفت. این مؤسسہ، مرکزی آموزشی و پژوهشی در زمینہ فقہ، اصول فقہ و کلام در شہر قم است کہ هدف آن تدوین دایرةالمعارف فقہ اسلامی و انتشار کتب مرتبط با شیعه است.

❁ تأسیس دانشگاہ عدالت

آیتاللہ شاهرودی، مؤسس دانشگاہ غیرانتفاعی عدالت نیز بود و ریاست ہیئت امنای آن را نیز بر عہدہ داشت. این دانشگاہ در سال ۱۳۹۱ش بہ منظور احیاء فرہنگ و تمدن اسلامی بہ تصویب شورای عالی انقلاب فرہنگی ایران رسید و در ۱۳۹۴ش نخستین رئیس آن از سوی آیتاللہ شاهرودی منصوب شد.

آیت‌الله شاهرودی در کنار آیت‌الله سید محمدباقر حکیم در کنفرانس جنایات صدام

✿ میراث ماندگار

آیت‌الله شاهرودی کتاب‌ها و مقالات متعددی تألیف کرد. برخی از کتاب‌های این فقیه شیعی عبارت‌اند از: بحوث فی علم الاصول (تقریرات درس‌های اصول سید محمدباقر صدر) در هفت جلد، کتاب الخمس، قرائات الفقهیه معاصره، قاعدة الفراغ و التجاوز، التفسیر الموضوعی لنهج البلاغه، الفقه الزراعی، معطیات آیه الموده، کتاب الاجاره، کتاب الزکاة، کتاب المضاربة، الصوم، مناسک الحج، اضواء و آراء، رساله توضیح المسائل و الصراط (اجوبه الاستفتاءات) و انتشار مقالاتی در فصلنامه فقه اهل بیت (ع).

همچنین مجموعه سخنرانی‌های ایشان در دوره ریاستش بر قوه قضائیه، با عنوان صحیفه عدالت منتشر شده است.

✿ مسئولیت‌ها

آیت‌الله هاشمی شاهرودی، در نظام جمهوری اسلامی ایران، مسئولیت‌های مختلفی بر عهده داشت که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

- عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) (۱۳۷۰ ش)
- عضویت در مجلس خبرگان رهبری (۱۳۷۷-۱۳۹۷ ش)
- ریاست قوه قضائیه به مدت ده سال (۱۳۷۸-۱۳۸۸ ش)
- عضو فقهای شورای نگهبان (۱۳۸۸-۱۳۹۷ ش)
- رئیس هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۷ ش)
- ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۶-۱۳۹۷ ش)
- نایب‌رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

- عضو مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
- عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه

❁ خدمات در دستگاه قضایی ایران

آیت‌الله شاهرودی در ابتدای مسئولیت خود در قوه قضائیه، بحث توسعه قضایی را مطرح کرد و با ایجاد نهادهای شبه‌قضایی مانند شوراهای حل اختلاف، تسریع در رسیدگی، رفع اطاله دادرسی در دادگاه‌ها و در نهایت، رضایت‌مندی مردم را اولویت کار خویش قرار داد. حبس‌زدایی و کاهش زندانیان یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های ایشان در دوران ریاست دستگاه قضایی بود. در نگاه آیت‌الله شاهرودی، زندان‌زدایی کاملاً مبتنی بر فقه شیعه است؛ چرا که به‌هنگام حبس، جایگاه انسان و حرمت او لطمه می‌خورد و مجازات، بیشتر شامل خانواده زندانی می‌شود نه شخص مجرم. از این‌رو بخش‌نامه‌های متعددی برای حبس‌زدایی و مجازات‌های جایگزین صادر کرد. ملاقات‌های حضوری با مردم یا از طریق ویدئوکنفرانس برای حل مشکلات قضایی آنان از دیگر برنامه‌های ایشان در منصب قضایی بود.

❁ ارتحال

آیت‌الله شاهرودی در سوم دی ۱۳۹۷ ش پس از تحمل یک دوره بیماری در بیمارستان خاتم‌الانبیاء تهران دار فانی را ودع گفت. در پنجم دی آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، در مصلاي بزرگ تهران بر پیکر ایشان نماز گزارد. سپس جنازه آن مرحوم به شهر مقدس قم منتقل گردید و پس از تشییع، در حرم حضرت معصومه (س) آرام گرفت. به مناسبت ارتحال این عالم ربانی، دولت ایران روز پنجم دی را عزای عمومی اعلام کرد و حوزه‌های علمیه سراسر ایران نیز در این روز تعطیل شد. همچنین رهبر انقلاب اسلامی، مراجع تقلید، علما و جریان‌های سیاسی جهان اسلام، بسیاری از مسئولان عالی‌کشی و لشکری جمهوری اسلامی ایران برای رحلت ایشان پیام تسلیت جداگانه صادر کردند. بخشی از پیام تسلیتی که آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان به مناسبت رحلت این عالم شیعه صادر کردند چنین است:

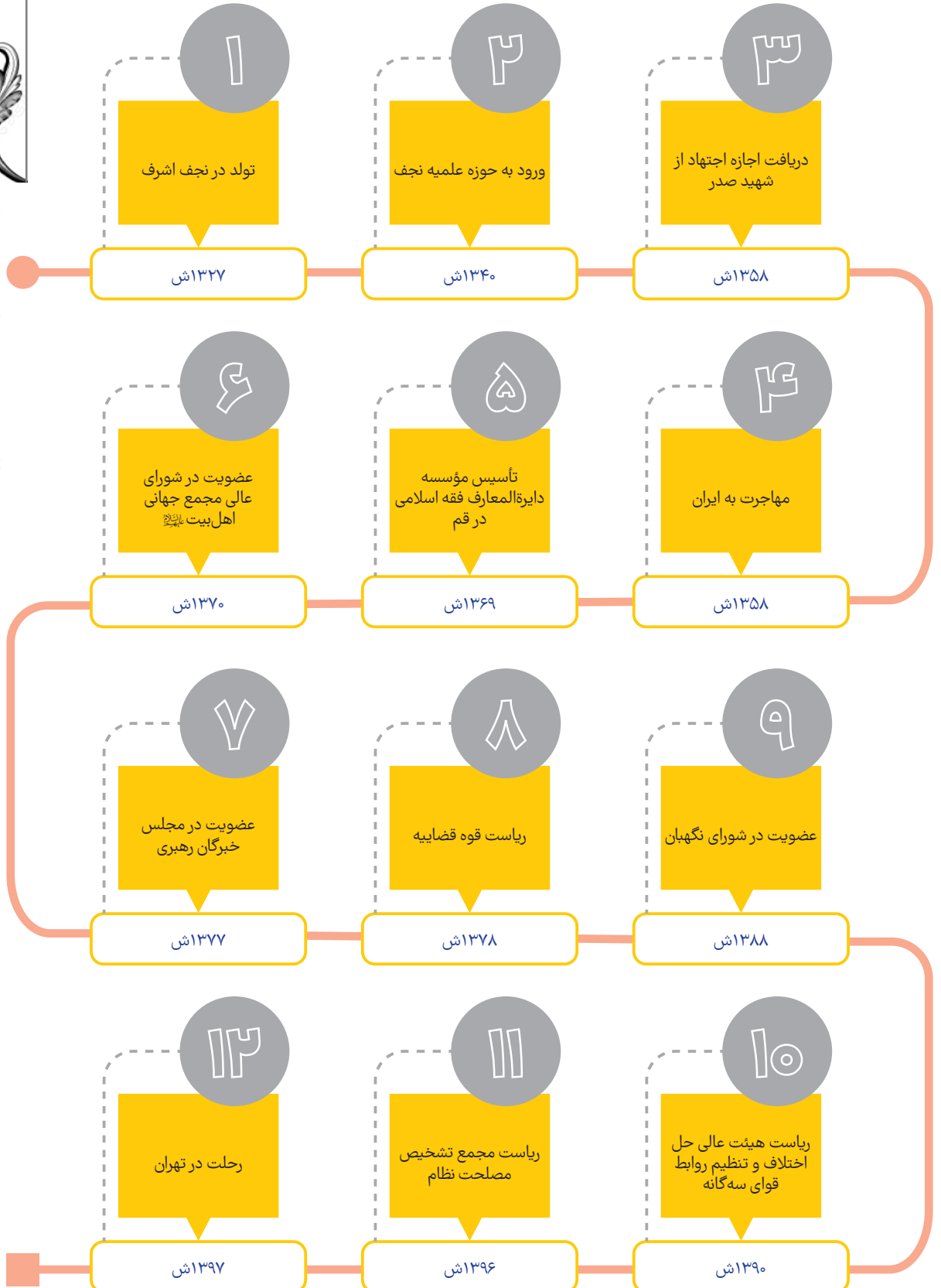
«ایشان استادی بزرگ در حوزه علمیه قم و کارگزاری باوفا در مهمترین تشکیلات نظام جمهوری اسلامی، عضو مؤثری در شورای نگهبان و رئیس موفقی در مجمع تشخیص مصلحت بودند و آثار و برکات علمی بسیاری از خود بر جای نهادند. ایشان همچنین برادر سه شهید و از یاران و شاگردان و همراهان شهید نام‌آور و بزرگوار سید محمدباقر صدر بود.»

مروری بر زندگی سید محمود هاشمی شاهرودی

سید محمود هاشمی شاهرودی

آیت الله

محمد مؤمن قمی

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
فقیه سیاستمدار و استاد برجسته حوزه علمیه

آیت الله حاج محمد دانش زاده قمی (۱۳۱۶-۱۳۹۷ ش) مشهور به آیت الله مؤمن، از مهمترین نظریه پردازان ولایت فقیه و از فقیهان شورای نگهبان و نماینده مجلس خبرگان رهبری در کشور ایران بود که در طول دوران حیات پربرکتش همواره پشتیبان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، مدافع ولایت فقیه و یار و یاور امامین انقلاب بود. این عالم برجسته شیعه، از مبارزان علیه رژیم پهلوی در سال های پیش از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی به شمار می رفت به همین خاطر رژیم پهلوی ایشان را سال ها در شهادت از توابع استان کرمان و نویسندگان از توابع همدان تبعید کرد.

آیت الله مؤمن پس از پیروزی انقلاب اسلامی در شکل گیری قوه قضائیه ایران نقش مؤثری ایفا کرد و مسئولیت هایی همچون ریاست شورای عالی قضایی، عضویت در شورای عالی حوزه، عضویت در شورای بازنگری قانون اساسی و مدیریت حوزه علمیه قم را برعهده داشت. ایشان علاوه بر فعالیت های سیاسی و اجتماعی، شاگردان بسیاری نیز تربیت نمودند و آثار متعددی درباره حکومت اسلامی تألیف کردند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

آیت‌الله مؤمن در ۲۲ دی ۱۳۱۶ ش در خانواده‌ای مذهبی در شهر مقدس قم چشم به جهان گشود. پدرش حاج عباس، مرد مؤمن و باصفایی بود که از راه کشاورزی امرار معاش می‌کرد. ایشان پس از تحصیل در مکتب‌خانه و مدرسه جامع تعلیمات دینی، در سال ۱۳۳۰ ش وارد حوزه علمیه قم شد و نزد بزرگان حوزه علمیه زانوی ادب زد و شاگردی کرد و از محضر علمی و اخلاقی آنان کسب فیض نمود. برخی از استادان وی عبارتند از:

- آیت‌الله العظمی بروجردی
- آیت‌الله محمد مجاهدی تبریزی
- امام خمینی رحمته‌الله علیه
- آیت‌الله محمدتقی ستوده*
- آیت‌الله علی مشکینی
- آیت‌الله محمد شاه‌آبادی
- آیت‌الله ابوالفضل خوانساری
- آیت‌الله محمدباقر سلطانی
- آیت‌الله محمد واعظزاده خراسانی*
- شهید سید مصطفی خمینی
- علامه طباطبائی
- شیخ محی‌الدین فاضل هرنندی
- آیت‌الله سید محمود یثربی قمی

آیت‌الله مؤمن پس از تبعید امام خمینی از ایران به ترکیه و سپس نجف اشرف، در آبان سال ۱۳۴۳ ش شش ماه در نجف اشرف در جوار مضجع ملکوتی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام رحل اقامت افکند و طی حضور امام خمینی در نجف به محل اقامت امام رفت و آمد می‌کرد و در درس ایشان و نیز درس آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی، شیخ حسین حلی، آیت‌الله سید محمود شاهرودی و آیت‌الله سید محسن حکیم نیز حاضر شد و از محضر علمی آنان کسب فیض نمود.

تدریس و شاگردان

ایشان پس از تدریس فقه و اصول، شرح تجرید، بدایة و نهایة الحکمه، اسفار و عرشیه در کلام و فلسفه، از سال ۱۳۶۲ ش تدریس خارج اصول و از سال ۱۳۶۴ ش خارج فقه را در حوزه علمیه قم آغاز کرد و طی سالیان طولانی که در حوزه علمیه قم تدریس می‌کرد، شاگردان بسیاری تربیت نمود که شماری از آنها از چهره‌های تأثیرگذار و مسئولان برجسته نظام جمهوری اسلامی ایران به‌شمار می‌آیند. از جمله شاگردان برجسته ایشان، آیت‌الله شب‌زنده‌دار است که خود در حوزه علمیه قم کرسی درس خارج دارد و در شورای شورای نگهبان و جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نیز عضویت دارد. همچنین حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اخترى چهارمین دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، دکتر حسن روحانی هفتمین رئیس‌جمهور ایران، آیت‌الله محسن اراکی نماینده مجلس خبرگان رهبری و آیت‌الله غلامرضا فیاضی عضو مؤسسه

درس خارج آیت الله مؤمن در مدرسه علمیه آیت الله گلپایگانی قم

آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) از دیگر شاگردان برجسته ایشان به شمار می آیند. آن مرحوم که از مدرسان برجسته و سرشناس درس خارج حوزه علمیه قم به شمار می رفت، در درس خارج خود بیشتر مباحث معاملات، قضا، شهادات، حدود و مسائل مستحدثه را که با حکومت داری اسلامی مرتبط بودند، تدریس می کرد.

✿ مورد اعتماد رهبر جمهوری اسلامی ایران

آیت الله مؤمن، همواره از نظام جمهوری اسلامی و ولایت فقیه پشتیبانی می کردند و از افراد مورد اعتماد و وثوق آیت الله خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی ایران و یکی از اعضای مباحثه فقهی این مرجع تقلید شیعه به شمار می رفت، به طوری که بارها رهبری معظم، از شخصیت علمی و اخلاقی ایشان تمجید و دفاع نمودند و در سال ۱۳۷۱ ش، ایشان و تنی چند از علما را به عنوان عضو هیئت بررسی مسائل جدید فقهی منصوب فرمودند.

✿ تبعید در رژیم پهلوی

آیت الله مؤمن سال ها پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، از سال ۱۳۴۲ ش عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم بود. در سال ۱۳۴۹ ش پس از رحلت آیت الله سید محسن حکیم که جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، مرجعیت امام خمینی را اعلام کرد، نیروهای امنیتی

رژیم پهلوی به دلیل نقش آن مرحوم در این مسئله قصد دستگیری ایشان را داشتند اما به او دست نیافتند تا اینکه در فروردین ۱۳۵۳ ش ایشان را دستگیر کردند و سه سال به شهداد کرمان و تویسرکان همدان تبعید نمودند. این عالم فرزانه در سال‌های تبعید نیز دست از ارشاد و فعالیت سیاسی برنداشت و همواره به مبارزه با رژیم پهلوی و راهنمایی مردم مشغول بود.

❁ مسئولیت‌ها

آیت‌الله مؤمن پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مسئولیت‌های مهم و کلیدی در نظام جمهوری اسلامی را عهده‌دار شدند و منشأ خدمات بسیاری گردیدند. ایشان در شکل‌گیری قوه قضائیه نظام جمهوری اسلامی نقش بسزایی ایفا کردند و در این نهاد خدمات بسیار ارزنده‌ای انجام دادند. برخی از مناصب ایشان در نظام جمهوری اسلامی به این شرح است:

- مسئول انتخاب و اعزام قضات شرع دادگاه‌های انقلاب در سراسر ایران به دستور امام خمینی تا سال ۱۳۶۲ ش
- ریاست دادگاه عالی انقلاب اسلامی
- عضو شورای عالی قضایی تا سال ۱۳۶۲ ش
- عضویت در شورای نگهبان* با حکم امام خمینی از سال ۱۳۶۲ تا ۱۳۹۷ ش
- نماینده خبرگان رهبری در پنج دوره اول مجلس شورای اسلامی
- عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

شورای عالی حوزه
شورایی متشکل از
شماری از مدرّسان و
بزرگان حوزه علمیه قم
که سیاست‌گذاری و
برنامه‌ریزی کلان را بر
عهده دارد.

آیت‌الله مومن در جمع مسئولان قضایی در دیدار با امام خمینی

مسئولیت‌های حوزوی

آیت‌الله مؤمن به‌غیر از مسئولیت‌های حکومتی، در حوزه علمیه نیز مسئولیت‌های مختلفی را عهده‌دار بودند و در هر یک منشأ خدمات فراوانی شدند. برخی از مهمترین مسئولیت‌های حوزوی ایشان عبارت‌اند از:

- مدیریت حوزه علمیه قم
 - عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه* از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۴ ش
 - رئیس مجمع فقه اهل بیت (علیهم‌السلام)
- علاوه بر این مسئولیت‌ها، ایشان از کسانی بود که صلاحیت علمی داوطلبان نمایندگی مجلس خبرگان رهبری را نیز ارزیابی می‌کرد.

دیدگاه‌های فقهی-سیاسی

از آنجا که در نظام جمهوری اسلامی ایران، تطبیق مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع مقدس اسلامی بر عهده شورای نگهبان است، آیت‌الله مؤمن نیز برای مدت متمادی عضو این شورا بوده‌اند بی‌شک قوانین و مصوبات نظام جمهوری اسلامی از اندیشه‌ها و نظرات فقهی ایشان متأثر است. آیت‌الله مؤمن اقتدارگراترین تبیین از نظریه نصب و اختیارات فقیه را ارائه می‌دهد. در دیدگاه ایشان حاکمیت ولی فقیه مطلق است و همه مکان‌ها و زمان‌ها تحت حکومت اوست و امور کل جامعه اعم از کشور، استان، شهر و روستا، قضاوت، نصب مسئولان، وزیران، فرماندهان نظامی

و هر چه مربوط به امور سرزمین‌های اسلامی است به دست ولی امر و تحت ولایت اوست. از نظر ایشان ولی امر می‌تواند حکم به جهاد ابتدایی بدهد. همچنین از دیدگاه ایشان، همه احکام در دست ولی امر متمرکز است و امکان حضور دیگر فقهیان در قضا و حکومت منتفی است. فعلیت حاکمیت معصوم و ولایت فقیه به مشورت، بیعت و رأی مشروط نیست؛ بلکه انتخابات مشروعیت خود را از نظر حاکم منصوب اخذ می‌کند. مشروعیت، بقاء و زوال مجلس قانون‌گذاری و همه نهادها وابسته به تصمیم رهبری است و رهبری اصل است و این نهادها تنها «بازوی تقنینی» فقیه‌اند؛ نه وکیل مردم و تابع اراده ولی امرند. مؤمن با اشاره به عدم شناخت نمایندگان مجلس شورای اسلامی نسبت به احکام شرعی، راه بهتر و موافق اصول شرعی را تشکیل گروهی اسلام‌شناس و فقیه برای تدوین احکام فراگیر اسلام می‌داند.

✿ میراث ماندگار

آیت‌الله مؤمن همزمان با تدریس در حوزه علمیه و فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی متعدد، تألیفات بسیاری نیز از خود بر جای گذاشته است که بسیاری از آنها درباره حکومت اسلامی و اختیارات ولی فقیه است. برخی از مهمترین آثار ایشان عبارت‌اند از:

- ✦ **الولاية الالهية الاسلامية او الحكومة الاسلامية** زمن حضور المعصوم و زمن الغيبة، مهمترین کتابی است که ایشان در سه جلد درباره حکومت اسلامی نوشته‌اند.
- ✦ **ولایت امام و پیامبر بر امر قانون‌گذاری کلی**
- ✦ **ولایت امام و پیامبر بر جامعه اسلامی**
- ✦ **جایگاه احکام حکومتی و اختیارات ولی فقیه**
- ✦ **بررسی وظایف و حدود اختیارات ولی فقیه**
- ✦ **منابع مالی در حاکمیت فقیه**
- ✦ **اموال و ثروت‌های عمومی در حکومت اسلامی**
- ✦ **حکومت حکیمانه؛ نقد و بررسی نظریه حکمت و حکومت**

✿ رحلت

آیت‌الله مؤمن سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی، در دوم اسفند ۱۳۹۷ ش پس از تحمل یک دوره بیماری، در یکی از بیمارستان‌های تهران دار فانی را وداع گفت و به

آیت الله جعفر سبحانی
(متولد ۱۳۰۸ ش) از
مراجع تقلید و اساتید
حوزه علمیه قم، آیت
الله سبحانی در فقه،
اصول، تفسیر و علم
کلام تخصص دارد.

دیار باقی شتافت. پیکر ایشان به قم منتقل شد و در روز شنبه چهارم اسفندماه با حضور اقشار مختلف مردم در شهر مقدس قم تشییع شد و پس از اقامه نماز میت توسط آیت الله سبحانی*، در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) آرام گرفت. در پی رحلت این عالم وارسته، مراسم‌های ترحیم مختلفی در بزرگداشت ایشان برگزار شد از جمله مراسمی از سوی آیت الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران در مسجد اعظم قم با حضور شخصیت‌های برجسته حوزوی و نمایندگان مراجع عظام تقلید در بزرگداشت ایشان منعقد گردید. همچنین در قم روز چهارم اسفند به مناسبت رحلت ایشان عزای عمومی اعلام شد و حوزه علمیه این شهر نیز در این روز تعطیل اعلام گردید. علاوه بر آن شخصیت‌های سیاسی و مذهبی و نیز مسئولان برجسته جمهوری اسلامی ایران پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند.

بخشی از پیام تسلیت آیت الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین:

«مقام علمی و پرورش شاگردان برجسته در کنار تقوا و اخلاص این عالم بزرگوار و نیز وفاداری و تعهد انقلابی و اجتماعی، شخصیت جامعی از ایشان ساخته بود. سابقه مبارزاتی ایشان به پیش از انقلاب برمی‌گردد و خدمات انقلابی ایشان در تمام دوران چهل ساله مستمرا ادامه داشته است و در دوره‌های متعدد و متوالی یکی از ارکان مهم شورای محترم نگهبان بوده‌اند.»

مروری بر زندگی محمد مؤمن قمی

محمد مؤمن قمی | ۱۵۹

آیت الله

محمد آصف محسنی قندهاری

عضو افغانستانی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
مرجع تقلید شیعیان در افغانستان

آیت الله حاج شیخ محمد آصف محسنی قندهاری (۱۳۹۸-۱۳۱۴ ش)، از مراجع تقلید شیعه و علمای مجاهد افغانستان بود که در راستای استقلال این کشور، حاکم شدن ارزش‌های اسلامی و ترویج مکتب اهل بیت (ع) در آن دیار تلاش‌های بسیاری کرد تا جایی که در نتیجه این تلاش‌ها بود که مذهب شیعه در کشور افغانستان به رسمیت شناخته شد. این عالم مجاهد شیعه، ریاست شورای علمای شیعه افغانستان را برعهده داشت و در کنار مبارزات سیاسی و فعالیت‌های اجتماعی، خدمات ارزشمندی دیگری همچون تأسیس مراکز متعدد دینی، فرهنگی، تحقیقاتی و رسانه‌ای در افغانستان از خود به یادگار گذاشت که میان آنها می‌توان به احداث حوزه علمیه خاتم النبیین کابل اشاره کرد. ایشان از اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مدافع وحدت مسلمانان و تقریب مذاهب اسلامی بود که دایره نفوذ و تأثیرش فراتر از مرزهای افغانستان را فرا می‌گرفت. این مرجع تقلید شیعه، علاوه بر فعالیت‌های بی‌وقفه سیاسی و خدمات گسترده تبلیغی و اجتماعی، بیش از شصت اثر فاخر علمی از خود به یادگار گذاشته است.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

شیخ محمد آصف محسنی فرزند محمد میرزا، در ۵ اردیبهشت ۱۳۱۴ ش در قندهار افغانستان چشم به جهان گشود. ایشان آموزش‌های ابتدایی را در مکتب‌خانه آغاز کرد و از ده سالگی نزد پدرش به خواندن و نوشتن مشغول شد. در سال ۱۳۲۸ ش در چهارده سالگی، به همراه خانواده به پاکستان رفت و در کویته زبان اردو را آموخت. پس از بازگشت از پاکستان، مدتی در شرکت برق کار کرد و در سال ۱۳۳۰ ش در اتاق بازرگانی قندهار مشغول به کار شد. ایشان در سال ۱۳۴۰ ش با دختر عمه خود ازدواج کرد و صاحب سه پسر به نام‌های عبدالله، حفیظ و حبیب شد. همسر اول و فرزند ارشد ایشان، پیش از او دار فانی را وداع گفتند.

تحصیلات حوزوی

آیت‌الله محمد آصف محسنی، در قندهار و ولسوالی جاغوری در ولایت غزنی مقدمات علوم دینی را فراگرفت. ایشان، در ۱۲ تیر ۱۳۳۲ ش به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف رحل اقامت افکند و در کمتر از سه سال، باقیمانده سطوح را به پایان رساند. وی چنانکه خودش گفته، تعطیلات حوزه برایش خوشایند نبود و روزهای تعطیل هم مشغول به درس خواندن می‌شد.

ایشان در حوزه علمیه نجف از محضر اساتیدی همچون شیخ محمدعلی مدرس افغانی، شیخ مجتبی لنگرانی، شیخ صدرا بادکوبه‌ای، سید محمدکاظم یزدی بهره برد. آیت‌الله محسنی، نه سال در درس خارج فقه و اصول آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی، شیخ حسین حلی و آیت‌الله سید عبدالاعلی سبزواری زانوی ادب زد و از محضر آن عالمان بزرگ کسب فیض نمود.

آن مرحوم به فلسفه و کلام علاقمند بود و بر کتاب باب حادی عشر تعلیقه‌ای نوشت. هم‌مباحثه‌های ایشان آیات عظام قربانعلی محقق کابلی، اسماعیل محقق و موسی عالمی بامیانی بودند.

آیت‌الله محسنی درباره ولایت فقیه می‌گوید:

«ولایت فقیه از مختصات مذهب جعفری نیست. در همه مذاهب اسلامی برای حاکم و زمامدار اختیاراتی ثابت است؛ تفاوت تنها در اصطلاحات و یا در سعه و ضیق بودن اختیارات است، بلکه این مطلب از مختصات دین اسلام هم نیست. همه ملل برای زعمای کشوری، اختیاراتی را پذیرفته‌اند و موضوع یک سنت عقلایی می‌باشد.»

❁ فعالیت‌های دینی

آیت‌الله محسنی، نقش آفرینی‌های متعددی در افغانستان داشته است؛

ریاست شورای علمای شیعه افغانستان

آیت‌الله محسنی ریاست شورای علمای شیعه افغانستان را بر عهده داشت. ایشان در سال ۱۳۸۲ش، نخستین تجمع بزرگ علمای شیعه افغانستان را در کابل برگزار کرد و پس از سه روز مذاکره، تأسیس شورای علمای شیعه افغانستان به تصویب رسید. شورای علمای شیعه در ۶۵ نقطه افغانستان دارای نمایندگی است و بیش از دو هزار عضو دارد.

تلاش برای به رسمیت شناختن مذهب شیعه در افغانستان

در قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان که در ۱۴ دی ۱۳۸۲ش به تصویب رسید، برای نخستین بار در تاریخ افغانستان، مذهب شیعه به رسمیت شناخته شد. آیت‌الله محسنی از جمله کسانی بود که در این راه تلاش بسیاری کرد.

احداث مؤسسه آموزشی و فرهنگی خاتم النبیین

مؤسسه تحصیلات عالی و حوزه علمیه خاتم النبیین کابل، با مساحت ۴۰ هزار متر مربع، یکی از مراکزی است که با اشراف آیت‌الله محسنی ساخته شده و از سال ۱۳۸۶ش مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. این مجتمع، شامل حوزه علمیه، دانشگاه، کتابخانه و مسجد جامع است.

مسجد حوزه علمیه خاتم النبیین ﷺ

❁ تلویزیون تمدن

شبکه تلویزیونی تمدن که بیشتر محتوای آن خبر، گزارش و برنامه‌های دینی است، در سال ۱۳۸۶ش با حمایت مرجع عالیقدر آیت‌الله محسنی تأسیس شد. این تلویزیون برخلاف دیگر شبکه‌های افغانستان، از پخش موسیقی خودداری می‌کند.

❁ تدوین قانون احوال شخصیه شیعیان

شیخ محمد آصف محسنی، در سال ۱۳۸۸ش طرحی با عنوان قانون احوال شخصیه شیعیان افغانستان تقدیم دولت حامد کرزی کرد که بر اساس اصل ۱۳۱ قانون اساسی افغانستان، به تصویب دولت افغانستان رسید.

❁ مدافع تقریب مذاهب اسلامی

آیت‌الله محسنی، در تلاش برای تقریب مذاهب اسلامی بوده است. تأسیس شورای اخوت اسلامی افغانستان، انتشار کتابی با عنوان «تقریب مذاهب؛ از نظر تا عمل» بخشی از این تلاش‌هاست.

آیت‌الله محسنی درباره وحدت اسلامی می‌گوید:

«معنای اتحاد (اسلامی) این است که اولاً اختلاف‌نظرها به‌طور صحیح مشخص شود و موارد متفق‌علیها که همه مسلمانان آنها را قبول دارند، معرفی گردد و تا حد مقدور اشتباهات بین طرفین از بین برداشته شود

و از اختلافات موهوم جلوگیری به عمل آید. ثانیاً در موارد مشترك و متفق علیها همکاری مخلصانه صورت گیرد و در امور اختلافی هرطرف به اعتقادات طرف دیگر احترام قائل باشند و حداقل توهین نکنند. ممکن است دانشمندی به مطلبی معتقد نباشد و حتی آن را باطل بداند ولی می‌تواند معتقدین به آن مطلب را معذور بداند و از تحقیر عقیده آنان جلوگیری به عمل آورد.»

❁ زندگی سیاسی

پس از کودتای کمونیستی ۷ اردیبهشت ۱۳۵۷ش و به قدرت رسیدن حزب دموکراتیک خلق افغانستان، آیت‌الله محسنی افغانستان را ترک کرد. ایشان ابتدا برای ادای مناسک حج به عربستان سعودی رفت، سپس به سوریه سفر کرد و چندین ماه در دمشق به تدریس علوم دینی پرداخت. سپس در فروردین ۱۳۵۸ش به قم رفت و به همراه جمعی از روحانیان افغانستانی مقیم حوزه علمیه قم، در ۱۹ فروردین حزب حرکت اسلامی افغانستان را تأسیس کرد. این حزب که از گروه‌های کوچک‌تری تشکیل شده بود، به مبارزه نظامی با حکومت کمونیستی وقت افغانستان می‌پرداخت. ایشان تا سال ۱۳۸۴ش، رهبر این حزب بود و پس از کناره‌گیری از رهبری حرکت اسلامی افغانستان، به فعالیت‌های سیاسی خود پایان داد.

❁ همکاری با حکومت مجاهدین

پس از سقوط دولت کمونیستی دکتر نجیب‌الله در ۸ اردیبهشت ۱۳۷۱ش، آیت‌الله محسنی در نخستین دولت مجاهدین، سخنگوی شورای رهبری دولت اسلامی افغانستان بود. آیت‌الله محسنی درباره جهاد می‌گوید:

«ملت‌های آزاد جهان که برای سعادت دنیای خود اقدام کرده‌اند، خون داده‌اند، آنانی که دشمنان خارجی خود را سر جای‌شان نشانده‌اند، خون داده‌اند، برای برقراری عدالت اجتماعی و تسلیم حکومت‌ها به قانون و حقوق عمومی مردم، خون داده‌اند، ما هم باید با خون پیروز شویم، چنانکه ایرانی‌ها برای پیروزی خود و برقراری حکومت اسلامی خون داده‌اند.»

✿ میراث ماندگار

آیت‌الله محسنی، در کنار اقدامات سیاسی و همچنین فعالیت‌های دینی و فرهنگی، کتاب‌ها و مقالات بسیاری نیز نوشته است که تاکنون بیش از ۶۰ اثر از آنها به چاپ رسیده است و ۱۰۹ جلد از آنها در نرم‌افزار «مجموعه آثار حضرت آیت‌الله محمدآصف محسنی» تولید مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی عرضه شده است. از این رو «نشان آکادمیسین»، بالاترین نشان علمی افغانستان را دریافت کرده است. آثار ایشان به زبان‌های فارسی و عربی نوشته شده و موضوعات متنوعی همچون حدیث، فقه، رجال، عقاید و سیاست را دربرمی‌گیرد. برخی از آثار او عبارت‌اند از:

- ✦ بحوث فی علم الرجال؛ حاوی قواعد رجالی و یکی از تألیفات ماندگار در موضوع درایة الحدیث است.
- ✦ مشرعة بحار الانوار؛ تعلیقه‌ای است بر بحار الانوار که در آن نویسنده تلاش کرده تا بر اساس قواعد رجالی ذکر شده در کتاب بحوث فی علم الرجال خود، روایات معتبر را از روایات نامعتبر بحار الانوار جدا کند و به بررسی موضوعاتی بپردازد که در روایات معتبر ذکر شده است.
- ✦ «عقاید برای همه»، «تقریب مذاهب، از نظر تا عمل»، «زن در شریعت اسلامی»، «توضیح المسائل سیاسی» و «خصایص خاتم النبیین»، از دیگر آثار او است.

✿ ارتحال

آیت‌الله محسنی سرانجام پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و فرهنگی در ۱۴ مرداد ۱۳۹۸ ش بر اثر بیماری در کابل دارفانی را وداع گفت و روح بلندش به ملکوت اعلی پیوست. مراسم تشییع ایشان در ۱۵ مرداد، با حضور عالمان، مسئولان کشوری و لشکری افغانستان، شخصیت‌های سیاسی و جهادی افغانستان، طلاب و صدها نفر از شهروندان کابل در مجتمع علمی فرهنگی و حوزه علمیه خاتم النبیین علیه السلام این شهر برگزار شد و پیکر وی پس از تشییع در مدرسه علمیه خاتم النبیین آرام گرفت.

برخی از مراجع تقلید شیعه، مسئولان دولتی ایران و افغانستان و نهادها، مانند آیت‌الله سید علی خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان، آیت‌الله سید علی سیستانی، رئیس‌جمهور وقت افغانستان، رئیس‌جمهور وقت ایران، رئیس وقت قوه قضاییه ایران، دبیرکل مجلس وحدت مسلمین پاکستان، رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی و مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام به مناسبت درگذشت ایشان پیام تسلیت جداگانه صادر کردند.

در پیام تسلیت آیت اللہ خامنہ ای، رہبر جمهوری اسلامی ایران آمدہ است:

«دہہا سال مجاہدت فی سبیل اللہ در میدانہای سیاسی و فرهنگی و علمی و اجتماعی در کشور اسلامی افغانستان و ہمراہ با مردم شجاع و غیور آن سامان، کارنامہی افتخارآمیز این روحانی بلندپایہ را نشان می دہد و برکات مستمر و ماندگار آن، میراث ارزشمند معنوی آن بزرگوار است.»

در پیام تسلیت آیت اللہ سیستانی چنین آمدہ است:

«فقدان آن بزرگوار کہ از علمای شاخص و اندیشمندان مخلص و مبارزان راہ استقلال و وحدت ملت شریف افغانستان بودند خسارتی بزرگ است.»

مروری بر زندگی محمد آصف محسنی قندهاری

محمد آصف محسنی قندهاری

آیت الله

ابراهیم امینی نجف‌آبادی

نخستین رئیس شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
فقیه و امام جمعه شهر قم

آیت الله حاج شیخ ابراهیم امینی نجف‌آبادی (۱۳۰۴-۱۳۹۹ ش) عالم مجاهد و برجسته شیعه بود که عمر بابرکتش را وقف کسب و نشر معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام، مبارزه با رژیم ستمگر پهلوی و حمایت از نظام مقدس جمهوری اسلامیکرد. ایشان همچنین در مناصب مهم تصمیم‌گیری مهمی همچون مجمع تشخیص مصلحت نظام و جامعه مدرسین حوزه علمیه قم عضویت داشتند و در همه آنها خوش درخشیدند و منشأ خدمات و برکات فراوانی برای نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و حوزه علمیه قم گردیدند.

این عالم وارسته شیعه، بخش عمده‌ای از عمر خویش به تألیف کتاب اختصاص دادند و میراث ماندگاری از خود در موضوعات مختلف به یادگار گذاشتند. آن مرحوم ضمن فعالیت‌ها و مشغله‌های متعدد علمی، سالیان متمادی نماز جمعه شهر مقدس قم و نماز جماعت مسجد اعظم را نیز اقامه می‌کردند.

مرحوم آیت الله امینی همواره پشتیبان نظام جمهوری اسلامی بودند. ایشان در تأسیس مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نقش داشتند و از طرف ولی امر مسلمین جهان آیت الله خامنه‌ای به عنوان نخستین رئیس شورای عالی این مجمع نیز منصوب شدند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

آیت‌الله ابراهیم امینی در سال ۱۳۰۴ ش در نجف آباد اصفهان چشم به جهان گشود. پدرش حسین کشاورز بود و از محصول باغ شخصی خود، زندگی خانواده را تأمین می‌کرد. پدر و جد ایشان از افراد متدین و خیر بودند و به فقیران و محرومان کمک می‌کردند. ایشان در شش سالگی پدرش را از دست داد و معیشت ایشان و خانواده‌اش، تنها از اجاره‌بهای ملکی که داشتند، به سختی تأمین می‌شد.

تحصیلات

آیت‌الله امینی دروس کلاسیک را تا ششم ابتدایی در نجف آباد اصفهان به پایان رساند و همزمان در جلسات قرآن که در مساجد تشکیل می‌شد، شرکت جدی داشت. ایشان از همان سال‌ها عاشق طلبگی و تحصیل علوم دینی بود از این رو در فروردین ۱۳۲۱ ش پس از کسب رضایت مادرش به حوزه علمیه قم رفت و در جوار بارگاه نورانی کریمه اهل بیت (علیهم‌السلام) رحل اقامت افکند و علی‌رغم علاقه شدید به تحصیل حوزه علمیه قم، پس از سه ماه به دلیل مشکلات مالی به اصفهان رفت و در حوزه علمیه این شهر به ادامه تحصیل مشغول شد. ایشان به مدت شش سال در اصفهان دروس سطح را در مدارس نوریه، کاسه‌گران و جده بزرگ به پایان رسانید و در طول این مدت از شاگردان مبرز آیت‌الله حاج میرزا علی آقا شیرازی بود.

مرحوم آیت‌الله امینی در سال ۱۳۲۶ ش برای تکمیل دروس حوزوی مجدداً وارد قم شد و نزد آیت‌الله العظمی سید محمد رضا گلپایگانی، آیت‌الله العظمی سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی*، حضرت امام خمینی (ره)، علامه طباطبایی و حاج آقا رحیم ارباب زانوی ادب زد و از محضر آنان کسب فیض نمود. ایشان همچنین در درس اخلاق امام خمینی و آیت‌الله حاج آقا حسین قمی نیز شرکت می‌کرد.

فعالیت‌های علمی و فرهنگی

آیت‌الله امینی کتاب‌های فقه، اصول، فلسفه و کلام را در حوزه علمیه قم تدریس می‌کرد و در کشورهای مختلف از جمله انگلیس، فرانسه، سوریه، پاکستان، چین و ژاپن در سمینارهای علمی و فرهنگی شرکت کرده است. ایشان همچنین از سال ۱۳۷۷ ش امام جماعت مسجد اعظم قم برای اقامه نماز مغرب و عشاء بود. او پس از نماز، به سؤالات نمازگزاران پاسخ می‌داد.

اقامه نماز جماعت به امامت آیت‌الله امینی در فری‌تاون سیرالئون (آذر ۱۳۶۸ ش)

مرحوم آیت‌الله امینی از عالمانی بود که در تأسیس مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نقش داشتند و به‌عنوان اولین رئیس شورای عالی این مجمع، منشأ خدمات شایانی به پیروان خاندان رسالت در دنیا گردید.

آیت‌الله امینی پس از پیروزی انقلاب اسلامی بیشتر فعالیت‌هایش را بر پاسخ به شبهات و پرداختن به مسائل روز متمرکز کرد. به‌عقیده ایشان پس از انقلاب بسیاری از فرهنگیان و دانشگاهیان علاقه‌مند به دیدگاه‌های اسلام پیرامون مسائل متعدد بودند؛ با توجه به اینکه حوزویان بسیاری مشغول تحصیل و تدریس بودند وی مسئولیت پاسخ‌گویی به این نیاز را بر عهده گرفت.

✿ میراث ماندگار

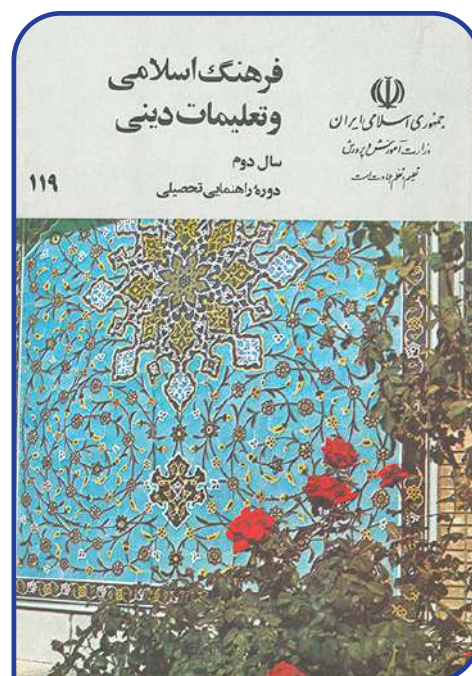
از مرحوم آیت‌الله امینی ۳۴ جلد کتاب در موضوعات مختلف اسلامی به چاپ رسیده است. ایشان انگیزه نگارش کتاب‌هایش را نیاز جامعه و نبودن کتاب مناسب درباره آن موضوع می‌دانست. «آموزش قرآن کریم» و «فرهنگ اسلامی و تعلیمات دینی» از کتاب‌های درسی دوره تحصیلی ابتدایی و راهنمایی کشور ایران و «دادگستر جهان» کتابی درباره امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریع و از منابع درسی حوزه علمیه، نوشته او است. برخی از دیگر آثار وی چنین است:

- ✦ آیین همسرداری
- ✦ خودسازی (تزکیه و تهذیب نفس)

کتاب همسرداری

کتاب تعلیمات دینی

- ♦ جوان و همسرگزینی
- ♦ همسرداری
- ♦ اسلام و تعلیم و تربیت
- ♦ مهم‌ترین واجب فراموش‌شده (امر به معروف و نهی از منکر)
- ♦ انضباط اقتصادی
- ♦ آموزش دین (کتابی درباره کلام اسلامی به زبان ساده در چهار جلد)
- ♦ بررسی مسائل کلی امامت
- ♦ امامت و امامان علیهم‌السلام
- ♦ معاد در قرآن
- ♦ عدالت در اسلام
- ♦ مسلمانان و تمدن غرب
- ♦ زیارت از نگاهی دیگر
- ♦ وحی در ادیان آسمانی
- ♦ بانوی نمونه اسلام فاطمه زهرا علیها‌السلام
- ♦ آشنایی با وظایف و حقوق زن

...همان عذاب‌هایی که ملت‌های گذشته بر اثر کردار بد خویش چشیدند، غریبان را احاطه کرده است؛ زیرا حجت بر ایشان تمام گشته است. آفت‌های جنگ جهانی از یک‌طرف، مشکلات اقتصادی و ازدیاد بیکاری و انتشار بیماری‌های مهلک و هرج‌ومرج نظام خانوادگی از طرف دیگر، نشانه‌های روشنی است که اگر در آن‌ها دقت کنند، درمی‌یابند که تمام آن‌ها از آثار ستم‌کاری و سرکشی و پیروی هوای نفس و روی‌گردانی از حق است و بس؛ اما متأسفانه، از این حوادث عبرت نمی‌گیرند و اگرگاهی به فکر علاج مشکلات خود برآیند، عامل اساسی بیماری را درک نمی‌کنند. به همین علت، هرچه معالجه می‌کنند، مرض ریشه‌دارتر می‌گردد. ظواهر اوضاع کنونی دلالت دارد که مرحلهٔ اخطار و اتمام حجت به آخر رسیده و ساعت قضای الهی نزدیک شده است.

✿ فعالیت‌های سیاسی قبل از پیروزی انقلاب ایران

آیت‌الله امینی از روحانیون انقلابی و مبارز فعال علیه رژیم پهلوی در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران بود. ایشان به همراه همفکران خود از جمله آیت‌الله شهید علی قدوسی، آیت‌الله عبدالرحیم ربانی (شیرازی)، علامه مصباح یزدی، آیت‌الله خامنه‌ای و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سال ۱۳۴۱ ش در قم تشکلی ایجاد کرد که بعدها هسته مرکزی جامعه مدرسین حوزه قم را تشکیل داد. از اهداف این تشکل، اصلاح حوزه علمیه، امر به معروف و نهی از منکر و اجرای احکام سیاسی دین اسلام بود. همچنین این گروه مجلات بعثت و انتقام را منتشر می‌کردند.

آیت‌الله امینی در ماجرای دستگیری امام خمینی رحمته الله علیه توسط رژیم پهلوی، از علمایی بود که برای آزادی امام خمینی، برای اعتراض از قم به تهران رفتند. آن مرحوم همچنین در تهیه اطلاعیه‌ها و تشویق مردم به راهپیمایی و تجمعات اعتراضی علیه رژیم پهلوی نقش بسزایی داشت. ایشان در کتاب خاطرات خود خاطراتی از وقایع سال ۱۳۴۲ ش تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی را نقل کرده است.

ایشان یکی از دوازده نفری بود که پس از رحلت آیت‌الله العظمی حکیم، اعلامیه مرجعیت حضرت امام خمینی را امضا کرد.

در کنار رهبر انقلاب

آیت‌الله امینی می‌گوید:

«گرچه اسلام به اصل حکومت - به سبب ضروری بودنش - دعوتی نکرده است؛ اما در باب چگونه حکومت کردن و این که چه کسانی حق حکمرانی دارند و چگونگی روابط متقابل حاکمان با مردم، اظهار نظر کرده است. امام خمینی رحمه‌الله، بنیان‌گذار نظام جمهوری اسلامی، از جمله فقیهانی بود که به بُعد اجتماعی اسلام توجه خاص نشان داد و معتقد بود که حذف اسلام از میدان سیاست و اجتماع و تبدیل آن به دینی فردی و انزواطلب، تحریف حقیقی اسلام و ناشی از توطئه‌های استعمارگران است.»

❁ فعالیت‌های سیاسی پس از پیروزی انقلاب اسلامی

آیت‌الله امینی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در مناصب کلیدی و تصمیم‌گیر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نقش‌آفرین بود. ایشان عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، عضو هیئت‌امنائی دانشگاه امام صادق علیه السلام، عضو مجلس خبرگان و از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام بودند. آن مرحوم همچنین عضو شورای بازنگری قانون اساسی بود و در سال‌های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی به‌عنوان نماینده امام خمینی به شهرهای نهاوند، هرمزگان، مازندران، همدان و ملایر رفت. ایشان در سال ۱۳۵۸ ش از سوی امام خمینی به ترکمن صحرا رفت و به اختلافی که بین مردم و مالکان و اربابان توسط گروهک تروریستی منافقین ایجاد شده بود، پایان داد. امامت جمعه شهر قم از دیگر مسئولیت‌های آیت‌الله امینی در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید.

عیادت آیت‌الله امینی از رهبر انقلاب در بیمارستان

✿ ارتحال

آیت‌الله امینی سرانجام پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و فرهنگی در ۵ اردیبهشت سال ۱۳۹۹ ش در قم دارفانی را وداع گفت پیکر مطهرش در حرم حضرت معصومه آرام گرفت. در پی رحلت این عالم وارسته شیعه بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی همچون مراجع تقلید شیعه، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و اتحادیه علمای ترکیه و بنیاد اهل بیت زیمبابوه پیام تسلیت صادر کردند.

در بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران آمده است:

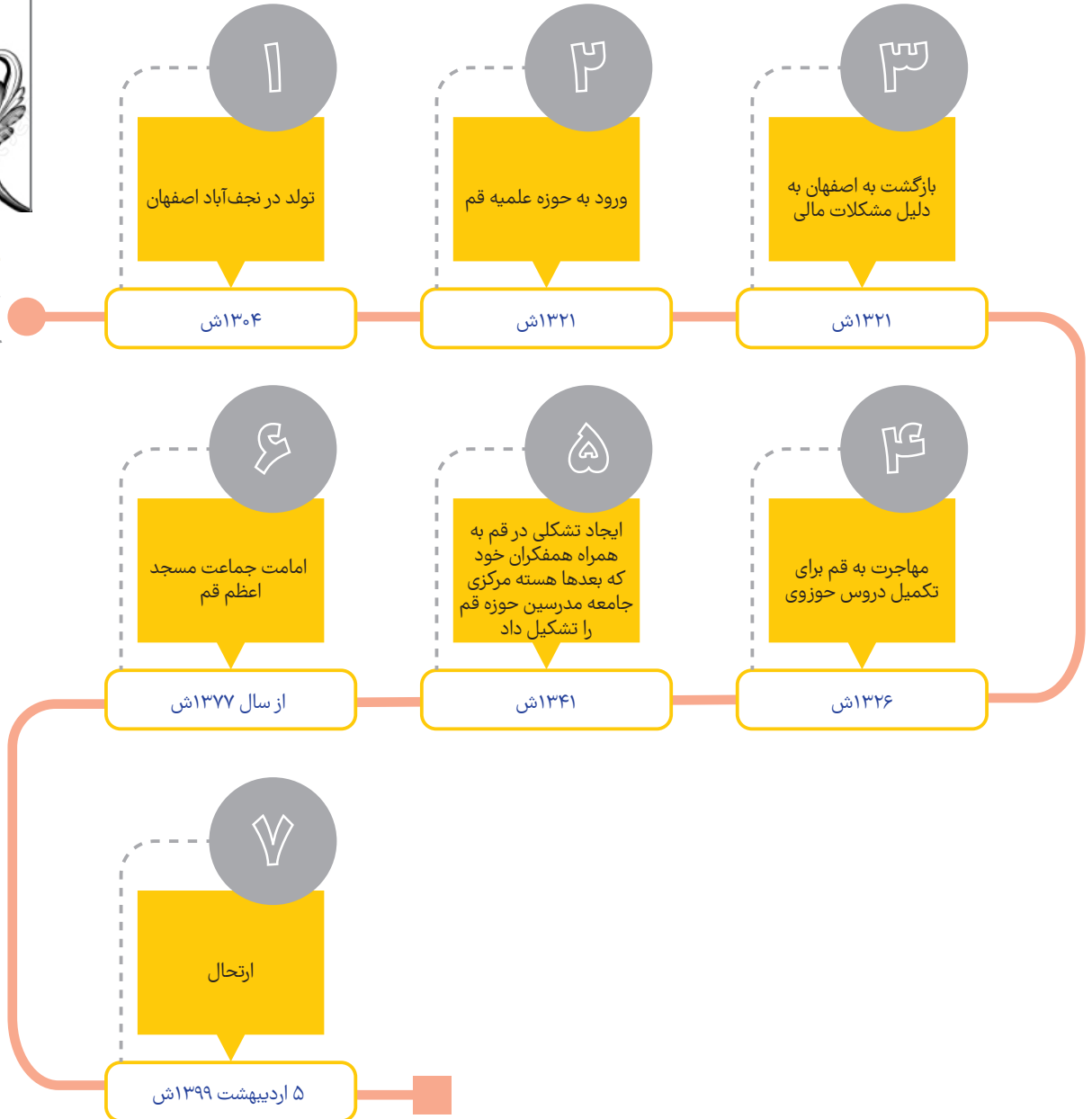
«عمر با برکت این عالم بزرگوار یکسره در راه علم و کسب و نشر معارف اسلامی و نیز مجاهدت سیاسی و اجتماعی و حضور فعال در مناصب رسمی نظام جمهوری اسلامی همچون امامت جمعه و عضویت در مجمع تشخیص مصلحت و مجامع تصمیم‌گیر حوزوی، مصروف گردیده است، همچنانکه سلوک فردی ایشان نمونه‌ی چشم‌نوازی از پارسائی و پرهیزکاری و بی‌اعتنائی به جاذبه‌های مادی را مجسم ساخته است.»

مروری بر زندگی ابراهیم امینی نجف آبادی

۱۲۵ | ابراهیم امینی نجف آبادی

آیت الله

محمد علی تسخیری

اولین دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)
و دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب

آیت الله حاج شیخ محمدعلی تسخیری (۱۳۲۳-۱۳۹۹ ش)، از علمای سرشناس شیعه و چهره بین‌المللی عرصه تقریب مذاهب اسلامی جهان اسلام بود. ایشان عمر پربرکت خویش را وقف تقریب مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان نمود به گونه‌ای که هر کجا سخن از تقریب و وحدت به میان می‌یاید نام ایشان می‌درخشد. آیت الله تسخیری نمایندگی مردم استان تهران در پنجمین دوره مجلس خبرگان رهبری جمهوری اسلامی ایران و ریاست شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی را بر عهده داشت. همچنین آن مرحوم از اعضای شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارز بود. دبیرکلی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مجمع جهانی تقریب مذاهب و نیز نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کمیته شریعت بانک توسعه اسلامی از دیگر سوابق درخشان این منادی تقریب و وحدت است. ایشان تنها نماینده رسمی شیعه اثناعشری در مجمع فقه اسلامی در جده (وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) بود. این مدافع وحدت مسلمانان، علاوه بر این، آثار و تألیفات فاخری نیز از خود در عرصه تقریب میان مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان به یادگار گذاشته است.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

شیخ محمدعلی تسخیری در سال ۱۳۲۳ش، در نجف اشرف در خانواده‌ای روحانی چشم به جهان گشود. پدرش حاج شیخ علی‌اکبر، اهل تنکابن، از شهرهای غرب استان مازندران بود. ایشان تحصیلات ابتدایی را در مدرسه «منتدی النشر» که با مدیریت شیخ **محمد رضا مظفر*** اداره می‌شد، به پایان رساند سپس در سال ۱۳۴۱ش، وارد دانشکده فقه نجف شد و در رشته ادبیات عرب، فقه و اصول فقه به تحصیل پرداخت. وی همچنین دارای مدرک کارشناسی ارشد از جامعة المصطفی العالمیه است.

تحصیلات حوزوی

آیت‌الله تسخیری هم‌زمان با تحصیل در دانشکده فقه نجف، فراگیری دروس حوزوی را نیز آغاز کرد. با اتمام دروس سطح نزد اساتیدی چون آیت‌الله شیخ مجتبی لنگرانی و آیت‌الله سید محمد رجایی موسوی، در دروس خارج آیات عظام سید ابوالقاسم خویی، سید محمدباقر صدر، سید محمدتقی حکیم و میرزا جواد تبریزی نیز شرکت نمود و از محضر آنان بهره کافی و وافی برد. ایشان شعر و ادبیات را نزد شیخ محمد رضا مظفر آموخت و در سال ۱۳۵۱ش به حوزه علمیه قم رفت و در آنجا نزد آیت‌الله سید محمد رضا گلپایگانی، آیت‌الله میرزا هاشم آملی و آیت‌الله وحید خراسانی زانوی ادب زد و از محضر آنان کسب فیض نمود. مرحوم تسخیری در زمانی که در حوزه علمیه نجف تحصیل می‌کرد خود به تدریس دروس رایج حوزوی اشتغال داشت. ایشان همچنین پس از ورود به حوزه علمیه قم علاوه بر تحصیل، در حوزه علمیه و بعضی از مراکز دانشگاهی مانند دانشگاه امام صادق (ع)، دانشگاه گیلان و دانشکده اصول‌الدین قم تدریس می‌کرد.

عضویت در حزب الدعوه و اخراج از عراق

آیت‌الله تسخیری در سال ۱۳۴۴ش، به‌طور رسمی به عضویت «حزب الدعوه*» که با نظارت آیت‌الله سید محمدباقر صدر اداره می‌شد، درآمد. ایشان قبل از عضویت در حزب الدعوه، مدتی با مطالعه نشریات حزب جماعة العلماء (این حزب در سال ۱۳۳۹ش، توسط آیت‌الله حکیم و گروهی از علما برای رویارویی با احزاب سیاسی ضد اسلامی مانند حزب کمونیست تأسیس شد) در جریان اهداف و برنامه‌های این حزب نیز قرار گرفته بود. مرحوم تسخیری در آن زمان، اشعاری بر ضد رژیم بعث عراق سرود که به زندانی شدن وی انجامید. دادگاه عراق ایشان را به اعدام محکوم کرد، اما با میانجی‌گری امام خمینی و دیگر علمای نجف از زندان

آزاد شد. اما همچنان به مبارزه با این رژیم می‌پرداخت تا اینکه در سال ۱۳۵۱ش، رژیم بعث عراق ایشان را به دلیل مبارزات سیاسی علیه رژیم، از این کشور اخراج کرد و به ایران رفت و در جوار بارگاه ملکوتی کریمه اهل بیت (ع) در شهر مقدس قم اقامت گزید.

آن مرحوم قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در دفاتر برخی از مراجع تقلید، مترجم و پاسخگوی استفتائات و سؤالات مردم عرب‌زبان بود. ایشان همچنین فعالیت تبلیغی و فرهنگی خود را در قم با انتشار مجله عرب‌زبان «الهادی» در مؤسسه دارالتبلیغ اسلامی ادامه داد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در مناصب مختلف فرهنگی، تبلیغی و اجرایی به فعالیت پرداخت.

در کنار شهید آیت‌الله حکیم

❁ مسئولیت‌ها

آیت‌الله تسخیری پس از اقامت در ایران، ابتدا در سمت معاونت بین‌الملل سازمان تبلیغات اسلامی فعالیت می‌کرد. پس از تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع) در سال ۱۳۶۹ش، آیت‌الله خامنه‌ای رهبر نظام جمهوری اسلامی ایران، ایشان را به دبیرکلی این مجمع منصوب کرد و تا سال ۱۳۷۸ش، در این سمت بود.

ایشان همچنین پس از تأسیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در سال ۱۳۷۳ش، ریاست آن را تا سال ۱۳۸۰ش بر عهده داشت و پس از آن، آیت‌الله خامنه‌ای ایشان را به دبیرکلی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی منصوب کرد و با اتمام این دوره در سال ۱۳۹۱ش، به سمت مشاور عالی آیت‌الله خامنه‌ای در امور جهان اسلام منصوب شد.

مرحوم تسخیری از اعضای شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارز نیز بود و در سال ۱۳۹۴ش، به‌عنوان نماینده مردم تهران در پنجمین دوره مجلس خبرگان رهبری برگزیده شد. همچنین از

آیت‌الله تسخیری در لباس رزم

سال ۱۳۶۲ش، تا پایان عمر بابرکتش به‌عنوان تنها نماینده رسمی شیعه اثناعشری در مجمع فقه اسلامی در جده (وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) حضور داشت. ایشان همچنین نماینده مردم گیلان در سومین دوره مجلس خبرگان رهبری، نائب‌رئیس اتحادیه جهانی علمای اسلام، مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور بین‌الملل، عضو هیئت امنای سازمان تبلیغات اسلامی، معاون بین‌الملل دفتر آیت‌الله خامنه‌ای از سال ۱۳۶۹ش و عضو مجلس شرعی هیئت حسابرسی مؤسسات مالی در بحرین بوده است.

آیت‌الله تسخیری (اولین نفر سمت راست) همراه با رهبر معظم انقلاب اسلامی

آیت‌الله تسخیری، نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کمیته شریعت بانک توسعه اسلامی را نیز بر عهده داشت. بانک توسعه اسلامی یک نهاد اقتصادی چند جانبه وابسته به سازمان

کنفرانس اسلامی است که از سال ۱۹۷۵م رسماً آغاز به کار کرده است و مهمترین سهامداران آن عربستان، ایران، مصر، کویت، ترکیه، قطر و امارات هستند. این بانک به منظور اسلامی کردن فعالیت مؤسسات بزرگ خود کمیته‌ای فقهی مرکب از فقهای جهان اسلام تشکیل داده است.

❁ دیدگاه‌های تقریبی منادی وحدت

آیت‌الله تسخیری چهره‌ای بین‌المللی در عرصه تقریب مذاهب اسلامی، وحدت مسلمانان و گفت‌وگوی بین‌الادیانی شناخته می‌شود. ایشان اساس تقریب را یک مسئله علمی می‌دانست و معتقد بود که معنای دقیق تقریب، پیدا کردن مشترکات و سپس همکاری در آنها است.

❁ توطئه‌های کشورهای غربی مانع اصلی وحدت مسلمانان

از دیدگاه آیت‌الله تسخیری عمده‌ترین و بزرگترین مانع پیشروی وحدت و برادری اسلامی، توطئه‌هایی است که دشمنان جهان اسلام در کشورهای غربی به سرکردگی آمریکا طراحی می‌کنند چرا که اهداف استکبار جهانی و دشمنان اسلام با مسئله تقریب و وحدت مسلمانان منافات دارد. ایشان همچنین تعصب برخی علما یا منتسبین به علم، جهل بعضی از مسلمانان به حقیقت مذاهب یکدیگر و منافع شخصی حکومت‌های مسلط بر جهان اسلام را دیگر موانع وحدت مسلمانان می‌دانست.

از راست سید عارف حسین حسینی و محمدعلی تسخیری

❁ استفاده از ظرفیت‌های مجمع فقه اسلامی

آیت‌الله تسخیری «مجمع الفقه جده» را دریچه‌ای برای اشراف، شناخت و طرح نظریات نظام جمهوری اسلامی ایران به جهان اسلام می‌دانست و معتقد بود می‌توان ایده‌های انقلاب اسلامی را در اجلاس‌های سران، یا وزرای خارجه و یا اجلاس‌های کارشناسی ارائه کرد و جلوی قطع‌نامه‌های تخریبی علیه مسئله شیعه و سنی را تا حدی گرفت. ایشان معتقد بود که ایران جزئی از جهان اسلام است و نمی‌تواند خود را از جهان اسلام جدا بداند و حرکت کند.

❁ عبور از اختلافات مذهبی رمز وحدت مسلمانان

به اعتقاد مرحوم تسخیری، برای حفظ وحدت مسلمانان، جلوگیری از تحرکات برخی از گروه‌های جاهل لازم است، تا سبب گسترش تفرقه و ایجاد درگیری بین شیعه و سنی نشود. ایشان بزرگترین نقش امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای را هدایت و رهبری بیداری اسلامی می‌دانست و معتقد بود صحبت‌های آنها درباره وحدت شیعه و سنی، مربوط به کل مسلمانان است، نه فقط ایران و هدف اصلی انقلاب اسلامی در سیاست خارجه، کمک رساندن به همه مسلمانان جهان است.

❁ میراث ماندگار

آیت‌الله تسخیری علاوه بر تدریس، و فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی آثار بسیاری نیز به قلم خویش در موضوعات اسلام، جهان اسلام، وحدت مسلمانان و تقریب مذاهب اسلامی به زبان‌های فارسی و عربی تألیف کرد.

- ❖ «اقتصاد اسلامی»
- ❖ «المختصر المفید فی تفسیر القرآن المجید»
- ❖ «اقلیت‌های مسلمانان؛ راهکارها و مشکلات»
- ❖ «ایده‌های گفت‌وگو با دیگران»
- ❖ «درباره وحدت و تقریب مذاهب اسلامی»
- ❖ «تعدد مذاهب و مسئله تقریب و وحدت اسلامی»
- ❖ «رسالت ما تقریب در اندیشه‌ها»
- ❖ «انسجام در عمل»

مجمع تشخیص
مصلحت نظام نهادی
بالادستی در نظام
جمهوری اسلامی ایران
است که برای حل
اختلافات مجلس
شورای اسلامی و
شورای نگهبان و
همچنین تدوین
سیاست‌های کلی نظام
تأسیس شد.

همرسان مجمع (یادنامه شهدا و مرحومین مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام))

۱۳۲

♦ «الاخلاق فی الاحادیث المشتركة بین السنه و الشیعه (دوره سه جلدی)»
♦ «در پرتو قانون اساسی»

✿ ارتحال

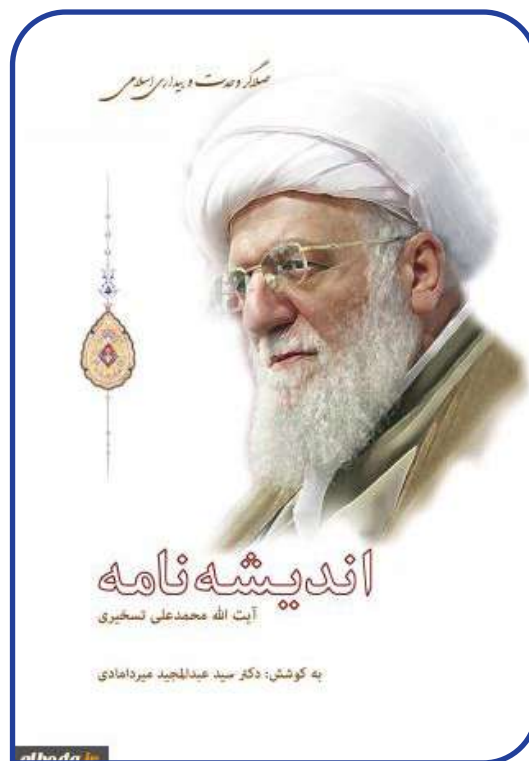
آیت‌الله تسخیری، سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و تلاش برای تقریب مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان، در ۲۸ مرداد ۱۳۹۹ ش، برابر با ۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ ق، در اثر عارضه قلبی در سن ۷۵ سالگی در بیمارستان خاتم‌الانبیاء تهران دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به دیار باقی شتافت. پیکر مطهر این منادی وحدت، به قم منتقل شد و در روز ۳۰ مرداد با حضور اقشار مختلف مردم قم، تشییع و پس از اقامه نماز میت توسط آیت‌الله نوری همدانی در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) آرام گرفت. در پی ارتحال این فعال برجسته تقریبی، بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی جهان اسلام و نیز مسئولان برجسته نظام جمهوری اسلامی همچون آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، آیت‌الله العظمی نوری همدانی، سید عمار حکیم رئیس اسبق مجلس اعلای اسلامی عراق، دکتر روحانی رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، دکتر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی، حجت‌الاسلام و المسلمین رئیسی ریاست قوه قضائیه، آیت‌الله جنتی رئیس مجلس خبرگان رهبری، آیت‌الله رضائی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، حجت‌الاسلام و المسلمین شهریاری دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آیت‌الله اراکی دبیرکل سابق مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آیت‌الله آملی لاریجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام جمهوری اسلامی*، دکتر علی‌اکبر ولایتی مشاور آیت‌الله خامنه‌ای و جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با صدور پیام‌های تسلیت جداگانه فقدان آن مرحوم را تسلیت گفتند.

در بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی آمده است:

«کارنامه‌ی این سرو نستوه و خستگی‌ناپذیر در انواع خدمات برجسته در مجامع جهانی اسلامی حقاً درخشان است. عزم راسخ و دل پرانگیزه‌ی ایشان حتی بر ناتوانی‌های جسمانی در چند سال اخیر فائق می‌آمد و حضور مؤثر و برکت وی را در هر نقطه‌ی لازم و مفید استمرار می‌بخشید. مسئولیت‌ها و خدمات ایشان در داخل کشور نیز فصل جداگانه و ارزشمندی از تلاش‌های این روحانی فاضل و متعهد است.»

بزرگداشت

در پی ارتحال این طلایه‌دار وحدت اسلامی، مراسم بزرگداشتی از سوی دفتر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران و با همکاری اعضای مجمع جهانی تقریب اسلامی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، شورای عالی حوزه‌های علمیه، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و سایر نهادهای دینی و حوزوی، در ۳۰ مرداد ۱۳۹۹ ش در مدرسه فیضیه* برگزار گردید. در این مراسم شخصیت‌های برجسته سیاسی و مذهبی، نمایندگان مراجع عظام تقلید و نیز اقشار مختلف مردم حضور داشتند.

مروری بر زندگی محمد علی تسخیری

۱۳۵ | محمد علی تسخیری

آیت الله

محمد حکیم صمدی

عضو افغانستانی شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
و تدوینگر اوقات شرعی پایتخت نروژ

آیت الله شیخ محمد حکیم صمدی (۱۳۱۸-۱۳۹۹ ش)، از علمای مجاهد شیعه اهل کشور افغانستان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و خدمت به پیروان این مکتب راستین در کشورهای مختلف آسیایی و اروپایی نمود.

ایشان از علمایی بود که در بدو تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع) با حکم ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای به عضویت شورای عالی این مجمع مبارک درآمد و پس از مدتی دفتر نمایندگی این نهاد بین‌المللی را در شهر کابل افغانستان نیز تأسیس نمود.

آیت الله صمدی علاوه بر تربیت شاگردان فاضل و تأثیرگذار، از خود خدمات ماندگار و تألیفات فاخری نیز بر جای گذاشت؛ از جمله آنها تنظیم تقویم اوقات شرعی به افق شهر اسلو (پایتخت نروژ) بود که تدوین آن حدود چهار سال طول کشید.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

آیت‌الله محمدحکیم صمدی در سال ۱۳۱۸ش، در جاغوری، از بخش‌های ولایت غزنی افغانستان به دنیا آمد. خانواده وی از خانواده‌های معروف، باسابقه، مرفه و متنفذ جاغوری بود. پدر او پزشکی به نام دکتر حاج یعقوب‌علی صمدی بود و پدربزرگش صمد علی‌خان جاغوری از سرداران و خوانین بزرگ افغانستان به‌شمار می‌رفت که اهل نماز، خمس، زکات و تلاوت قرآن بود. با این وجود، محمدحکیم طلبگی را به رفاه ترجیح داد و به تشویق پدر و مادرش به سمت علوم دینی گرایش پیدا کرد و درحالی که پیش از او کسی در خانواده‌اش علوم دینی نخوانده بود، در این مسیر گام نهاد.

تحصیلات

آیت‌الله صمدی در مدرسه علمیه جاغوری، به تحصیل ادبیات عرب، فقه و اصول پرداخت. او بخشی از ادبیات عرب و شرح لمعه را نزد قربان‌علی وحیدی، رمضان‌علی شریفی و سید عباس موسوی آموخت و سپس به مدرسه علمیه قندهار رفت و هم‌دوره شیخ محمد آصف قندهاری شد. در سال ۱۳۵۰ش، عازم حوزه‌های علمیه ایران شد و تحصیلاتش را در حوزه علمیه قم پی‌گرفت. او سطوح عالی را در جلسات آیات عظام سید ابوالفضل موسوی، یوسف صانعی، جعفر سبحانی و ستوده به پایان برد. شرح منظومه را با محمد محمدی گیلانی خواند و اسفار را از محضر آیت‌الله جوادی آملی* و آیت‌الله شهید مرتضی مطهری فراگرفت. صمدی در قم ابتدا به مدت سه سال در درس خارج آیت‌الله عبدالله مکارم شیرازی حضور یافت و سپس ۱۸ سال متوالی در خارج اصول و فقه آیت‌الله وحید خراسانی شرکت جست. محمدحکیم صمدی یک بار در دوره ریاست جمهوری احمد حسن البکر (۱۳۴۷-۱۳۵۸ش) در عراق، برای حضور در حوزه علمیه نجف به این کشور سفر کرد؛ ولی به دلیل سخت‌گیری در دادن اقامت، نتوانست اقامت زیادی در عراق داشته باشد و به ایران بازگشت. او در همان اقامت کوتاه با آیت‌الله شهید محمدباقر صدر آشنا شد و مورد توجه این شهید قرار گرفت. همچنین در این مدت کوتاه، محضر امام خمینی رحمته‌الله علیه را نیز در نجف اشرف درک کرد.

فعالیت‌ها

برخی از فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی و تبلیغی آیت‌الله صمدی به شرح زیر است:

حضور در شورای انقلابی اتفاق اسلامی افغانستان:

صمدی چند ماه پس از کودتای کمونیستی در افغانستان (۷ اردیبهشت ۱۳۵۷ ش)، به زادگاهش برگشت. او در آنجا با کمک تعدادی دیگر، یک گروه مسلح شیعه را ایجاد کرد و سپس برای هماهنگی و همکاری، با دیگر مجاہدین شیعه وارد گفت‌وگو شد. پس از قیام دایکندی و آزادسازی مراکز دیگر تا تابستان ۱۳۵۸ ش، او با سرپرستی نمایندگانی از جاغوری، به شهر ورس در جنوب بامیان رفت. پس از جلسات بسیار، «شورای انقلابی اتفاق اسلامی افغانستان» تأسیس شد و سید علی بهشتی به عنوان رئیس شورا، صمدی معاون اول و صادقی نیلی فرمانده نظامی آن شدند. وی تا اول سال ۱۳۵۹ ش، در «ورس» اقامت نموده و به تحکیم وحدت تازه تأسیس یافته و تنظیم امور جبهه‌ها و تثبیت پایه‌های شورای اتفاق پرداخت. در سال ۱۳۵۹ ش، آیت‌الله صمدی با هدف جلب کمک برای جهاد، به ایران و پاکستان سفر کرد و سپس دوباره مقیم ایران گشت.

آیت‌الله محمدباقر فاضلی بهسودی:

«مرحوم آیت‌الله صمدی رحمۃ اللہ علیہ از عالمان نامدار معاصر کشور و دارای توان و تجارب ارزشمند در زمینه‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و تاریخی بود.»

تصدی حوزه علمیه هرات:

مرحوم صمدی اوایل دهه ۱۳۷۰ ش، در زمان حضور قدرتمند «حزب وحدت اسلامی افغانستان» در کابل، به هرات رفت و ریاست حوزه علمیه آن شهر را به دست گرفت. او در مدرسه علمیه صادقیه این شهر استقرار یافت و به تدریس علوم اسلامی اشتغال ورزید؛ ولی با وخامت شرایط هرات، سال بعد، صمدی به قم بازگشت.

عضویت و همکاری با مؤسسه در راه حق و مجمع جهانی اہل بیت علیہ السلام:

آیت‌الله صمدی سالیانی چند با بخش پژوهش «مؤسسه در راه حق» در قم همکاری علمی نمود. کتاب‌شناسی حدود ۹ جلد کتاب، بررسی دوره کامل «بحار الانوار» همراه با محققان دیگر، استخراج فیش‌های تحقیقاتی با موضوع امامت از کتاب «بصائر الدرجات»، همکاری تحقیقاتی در تفسیر «نور الثقلین» و عضویت در گروه تحقیقی «دارالقرآن الکریم» از دیگر اقدامات او است. صمدی همچنین به تحقیق وسیع در فرهنگ و تاریخ تشیع در افغانستان پرداخت. او پس از تأسیس مجمع جهانی اہل بیت علیہ السلام در ۱۳۶۹ ش، با حکم آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنہ‌ای به عضویت این مجمع درآمد و تا ۱۳۷۹ ش در قم ماند و دفتر مجمع جهانی اہل بیت علیہ السلام را در کابل راه‌اندازی نمود.

آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه:

«این عالم بزرگ که از آغاز تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و با حکم مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، عضو شورای عالی آن مجمع بود، عمر پربرکت خود را در راه تبلیغ و ترویج مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) صرف کرد و شاگردان زیادی را در افغانستان، ایران و اروپا تربیت نمود.»

فعالیت در اروپا:

مرحوم صمدی چند بار به دعوت شیعیان هزاره مقیم آلمان، برای سخنرانی و کارهای فرهنگی به این کشور رفت و عهده‌دار امور فرهنگی و دینی آنها بود. سپس به درخواست اقوام و بستگان خویش در نروژ، به آنجا مهاجرت کرده و تا زمان مرگش در آنجا ماند. او مرکز توحید اسلامی نروژ را رونقی تازه بخشید. وحدت شیعه و سنی از مسائلی بود که صمدی بر آن تأکید داشت و در مرکز توحید اسلامی اسلو آن را مورد توجه قرار می‌داد. آیت‌الله صمدی همچنین تدریس شرح لمعه و مکاسب را نیز شروع کرد.

از مهم‌ترین اقدامات آیت‌الله صمدی در نروژ، تدوین تقویم مربوط به اوقات شرعی در شهر اسلو، پایتخت این کشور بود که تدوین آن چهار سال به طول انجامید. شرکت و سخنرانی در کنفرانس‌های بین‌المللی، از جمله کنفرانس وحدت اسلامی، کنفرانس اندیشه اسلامی و کنفرانس بزرگداشت سید جمال‌الدین اسدآبادی* از دیگر فعالیت‌های وی است.

تحقیق درباره تاریخ تشیع در افغانستان:

محمدحکیم صمدی در سال‌های آخر حضورش در حوزه علمیه قم و حتی در مسافرت‌ها و مأموریت‌های داخل و خارج کشور، از پژوهش در تاریخ تشیع و هزاره‌ها غفلت نرزید و به صورت گسترده و پیگیر به یادداشت‌برداری و تحقیق در تاریخ پرداخت. طبق گفته‌اش، در این زمینه، صدها فیش با تحقیق کتابخانه‌ای و مصاحبه با شخصیت‌های مختلف کشور در داخل و خارج، تهیه نموده است.

علی‌رضا یوسفی، سفیر وقت جمهوری اسلامی ایران در نروژ:

«این عالم بزرگ (آیت‌الله محمدحکیم صمدی)، در طول عمر پربرکت خویش، در راه پاسداری و ترویج اندیشه و فرهنگ اسلامی و اخلاق و معارف متعالی اهل بیت (علیهم‌السلام) تلاش وافر می‌داشتند و در این راه، شاگردان زیادی را در قم، هرات و اسلو پرورش دادند. خدمات ارزشمند ایشان باقیات صالحات این عالم بزرگوار می‌باشد و یادشان همواره باقی خواهد ماند.»

آثار

- برخی از آثار و تألیفات آیت‌الله صمدی عبارتند از:
- ♦ لمحات فی الاصول در ۲۱ جلد (تقریرات درس خارج اصول آیت‌الله وحید خراسانی)؛
 - ♦ آیینہ دانش در علم منطق.

رحلت

آیت‌الله محمدحکیم صمدی در روز ۲۹ آبان ۱۳۹۹ ش، در نروژ دارفانی را وداع گفت. مراسم تشییع و تدفین پیکر پاک ایشان، روز جمعه ۳۰ آبان ۱۳۹۹ ش، برگزار شد و این عالم خدوم در قطعه مسلمانان آرامستان الفاسیت (Alfaset) در شهر اسلو به خاک سپرده شد.

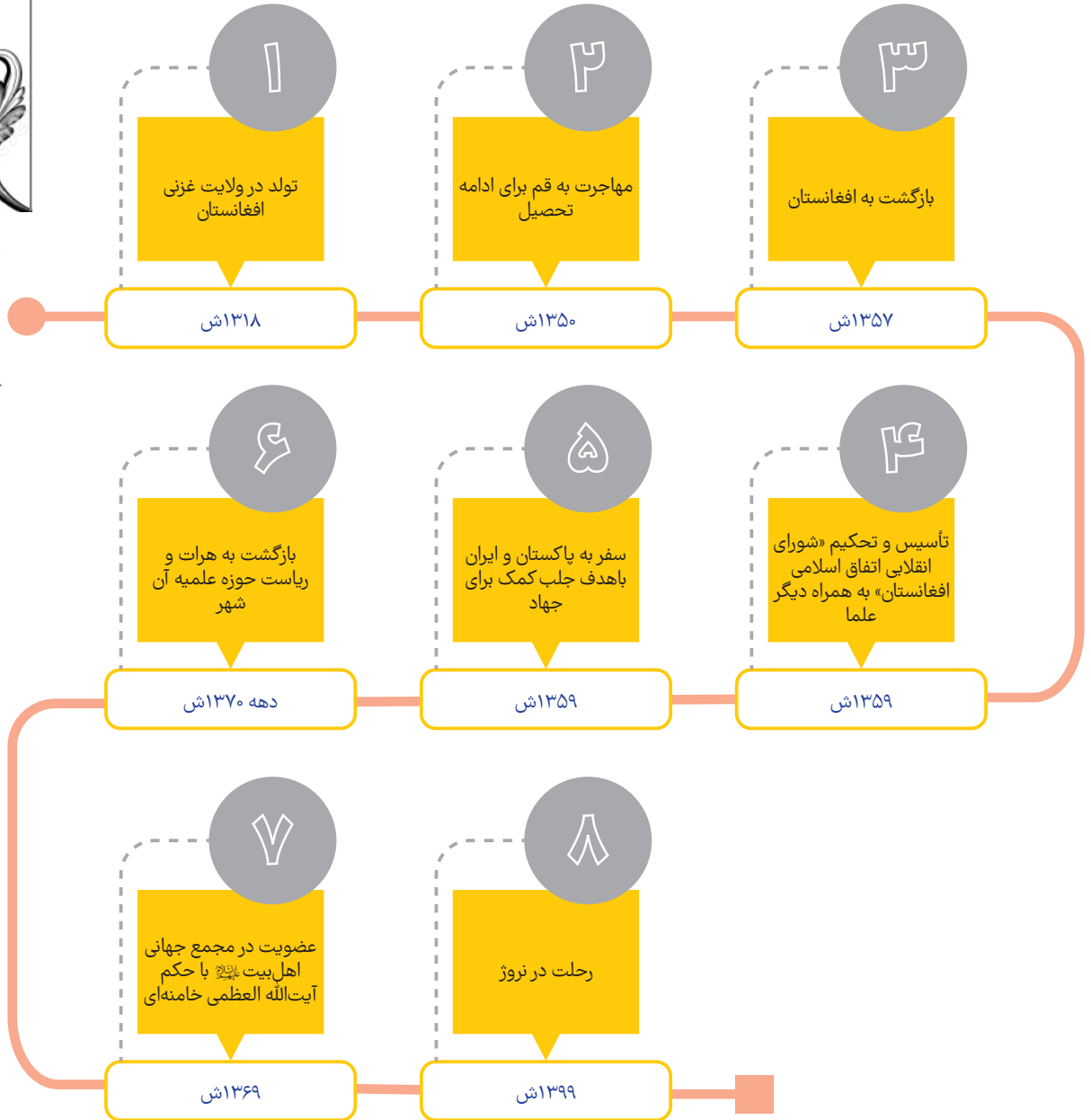
آیت‌الله رضا رضانی، دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت (ع) با صدور پیامی، ارتحال آیت‌الله صمدی را تسلیت گفت. در متن پیام تسلیت ایشان آمده است:

«با نهایت تأثر و تأسف، خبر ارتحال عالم خدوم حاج شیخ محمدحکیم صمدی را دریافت نمودم. این فقید سعید در طول سالیان متمادی فعالیت تبلیغی در کشورهای مختلف آسیایی و اروپایی، در ترویج معارف قرآن و عترت، تلاش‌های فراوانی کرد و از خود آثار ارزشمندی بر جای گذاشت. ایشان همچنین از ابتدای تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع) به‌عنوان یکی از اعضای شورای عالی آن، ایفاء نقش نمود.»

مروری بر زندگی محمد حکیم صمدی

محمد حکیم صمدی
۱۴۱

آیت الله

محمدتقی مصباح یزدی

عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
فقیه، فیلسوف، مفسر و استاد برجسته حوزه علمیه قم

آیت الله حاج شیخ محمدتقی مصباح یزدی (۱۳۱۳-۱۳۹۹ ش) سالیان متمادی ریاست شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) را برعهده داشت و بیش از یکصد تألیف فاخر و ماندگار در زمینه تفسیر، فلسفه، اخلاق و معارف اسلامی از خود به یادگار گذاشت که بسیاری از آنها به زبان‌های مختلف ترجمه شده است و در مجامع حوزوی و دانشگاهی تدریس می‌شود. آیت الله مصباح از مهم‌ترین مدافعان نظریه ولایت مطلقه فقیه به شمار می‌رفت. ایشان همواره از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و رهبری آن حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای حمایت می‌کرد.

علامه مصباح، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) را با هدف کادرسازی برای نظام جمهوری اسلامی تأسیس نمود. امروزه بسیاری از دانش‌آموختگان این مؤسسه در نهادها و مراکز مهم علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی نظام جمهوری اسلامی مشغول به خدمت هستند. ریاست مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، عضویت در مجلس خبرگان رهبری، عضویت در جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و عضویت در شورای عالی انقلاب فرهنگی از مسئولیت‌های مهم ایشان بود.

در ویکی‌شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

شیخ محمدتقی مصباح یزدی در بهمن ۱۳۱۳ش، در شهر یزد چشم به جهان گشود. ایشان پس از تحصیلات دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۲۶-۱۳۲۵ش، وارد مدرسه علمیه شفیعیه یزد شد و دروس مقدمات حوزوی را در آنجا خواند. آن مرحوم در کنار دروس رسمی حوزه، علوم دیگری مانند فیزیک، شیمی، فیزیولوژی و زبان فرانسه را نزد روحانی‌ای به نام «محقق‌رشتی» فراگرفت.

❁ مهاجرت به نجف اشرف

آیت‌الله مصباح در سال ۱۳۳۰ش، به همراه خانواده برای ادامه تحصیل به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف رحل اقامت افکند و پس از شش ماه سکونت در نجف، به یزد بازگشت. پس از آن، برای ادامه تحصیل به شهر مقدس قم مهاجرت کرد و در جوار بارگاره ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (ع) اقامت گزید.

❁ استادان

آیت‌الله مصباح در دروس فقه و اصول آیت‌الله بروجردی، امام خمینی، آیت‌الله اراکی و آیت‌الله بهجت شرکت کرد و از محضر این عالمان ربانی کسب فیض نمود تا جایی که در سن ۲۷ سالگی به اجتهاد نائل آمد. ایشان در درس تفسیر و فلسفه فیلسوف نامدار جهان اسلام حضرت علامه طباطبایی نیز حاضر شد و دروس اسفار ملاصدرا و شفای ابن‌سینا را نزد ایشان گذراند. همچنین در اخلاق و عرفان نزد عرفای مشهور علامه طباطبایی، آیت‌الله بهجت و آیت‌الله انصاری همدانی زانوی ادب زد.

شیخ محمدعلی نحوی، شیخ عبدالحسین عجمین، آیت‌الله سید علیرضا مدرسی، آیت‌الله میرزا محمد انواری، شیخ مرتضی حائری یزدی* و شیخ عبدالجواد جبل عاملی از دیگر بزرگانی بودند که ایشان نزدشان تلمذ کرد.

❁ فعالیت‌های اجتماعی-سیاسی

فعالیت‌های سیاسی آیت‌الله مصباح پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، بیشتر در دو مقطع زمانی سال‌های ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۴ش و سال‌های ۱۳۵۶ تا ۱۳۵۷ش متمرکز بود. ایشان در آن سال‌ها از نویسندگان نشریات بعثت و انتقام بودند. این نشریات رویکرد سیاسی داشتند و به انتقاد از رژیم پهلوی می‌پرداختند. همچنین در اوایل سال ۱۳۴۳ش، جمعی از علما و مدرسین

حوزه علمیه قم، به منظور انسجام بخشیدن به مبارزات سیاسی، گروهی سری به نام «جمعیت یازده نفره» تشکیل دادند تا با نام اصلاح حوزه علمیه مرکزیتی برای مبارزه با رژیم پهلوی به وجود بیاورند. آیت‌الله مصباح از اعضای این گروه بودند.

در دیدار با رهبر معظم انقلاب

آیت‌الله مصباح اعلامیه‌ها و نامه‌های سیاسی سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی علیه رژیم پهلوی را امضا کرده است؛ از جمله نامه اعتراضی فضلا و مدرسین حوزه علمیه قم در هشتم مهر ۱۳۴۲ش، به هیئت‌دولت وقت نسبت به بازداشت امام خمینی رحمته‌الله، نامه اعتراض فضلالی یزد در اسفند ۱۳۴۳ش، به هویدا، نخست‌وزیر وقت در اعتراض به تبعید امام خمینی رحمته‌الله به ترکیه، اعلامیه حادثه کشتار یزد در ۱۶ فروردین ۱۳۵۷ش، و نامه جمعی از استادان حوزه علمیه قم به رئیس‌جمهور فرانسه در حمایت از امام خمینی در آذر ۱۳۵۷ش.

❁ مسئولیت‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی

آیت‌الله مصباح پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مسئولیت‌های متعددی را بر عهده گرفت. از میان آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- عضویت در مجلس خبرگان رهبری
- ریاست شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام از خرداد ۱۳۷۶ تا آبان ۱۳۹۱ش
- عضویت در جامعه مدرسین حوزه علمیه قم*
- عضویت در ستاد انقلاب فرهنگی
- فعالیت در دفتر همکاری‌های حوزه و دانشگاه به منظور اسلامی‌سازی متون درسی دانشگاه‌ها

• مشورت به تشکل جبهه پایداری: این تشکل سیاسی از سال ۱۳۹۰ش، توسط گروهی از شاگردان و علاقمندان ایشان، تشکیل شد. آیت‌الله مصباح اساسنامه آنها را تأیید کرد و به آنها مشورت می‌داد.

❁ فعالیت‌های علمی

آیت‌الله مصباح در سال ۱۳۴۶ش، به دعوت آیت‌الله شهید بهشتی به مدرسه علمیه حقانی رفت و بخشی از مدیریت آن مجموعه را بر عهده گرفت. ایشان در همین مدرسه تدریس تفسیر، مباحث اخلاقی و تربیتی را آغاز کرد و کتاب‌های «فلسفتنا» و «اقتصادنا» آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر را درس می‌داد. با تشکیل بخش آموزش مؤسسه در راه حق، مرحوم مصباح یزدی برای همکاری به این مؤسسه دعوت شد. این مؤسسه در راستای پاسخگویی به شبهات دینی تأسیس شده بود. با توسعه فعالیت‌های بخش آموزش مؤسسه، برنامه‌های آن توسعه پیدا کرد و به تأسیس «بنیاد فرهنگی باقرالعلوم (ع)» انجامید که توسط ایشان اداره می‌شد.

آیت‌الله مصباح در سال ۱۳۷۴ش، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی را با هدف تبیین و به‌کارگیری معارف اسلامی در رشته‌های مختلف علوم انسانی و تربیت پژوهشگر در زمینه معارف اسلامی و علوم انسانی پایه‌گذاری کرد. این مؤسسه، در زمان حیات آیت‌الله مصباح با نظارت ایشان اداره می‌شد و امروزه بسیاری از دانش‌آموختگان آن در مراکز و نهادهای نظام جمهوری اسلامی مشغول به فعالیت و خدمت‌رسانی هستند.

ایشان در مؤسسه در راه حق و مؤسسه امام خمینی، اسفار ملاصدرا، شفا و... را تدریس می‌کرد. همچنین درس اخلاقش، سال‌ها و به صورت هفتگی در دفتر آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در قم برگزار می‌شد.

❁ روشنگری‌های سیاسی

آیت‌الله مصباح یزدی در سال ۱۳۶۰ش، با اوج‌گیری فعالیت گروه‌های مارکسیستی، در مناظره‌ای که از تلویزیون ایران پخش شد به نقد دیدگاه‌های مارکسیستی پرداخت. ایشان به نقد این تفکر ادامه داد و کتاب شش‌جلدی «پاسداری از سنگ‌های ایدئولوژیک» حاصل نقدهای او بر اندیشه‌های مارکسیستی است که جلد اول آن در سال ۱۳۶۰ش و پنج جلد دیگر در سال‌های بعد منتشر شد.

مرحوم مصباح یزدی، در سال ۱۳۷۶ش، نیز در مناظره‌ای تلویزیونی با محمدجواد حجتی سیاست‌های فرهنگی دولت وقت (سید محمد خاتمی) را نقد کرد. ایشان همچنین در این

تصویری از مناظره علامه مصباح یزدی، عبدالکریم سروش، احسان طبری و فرخ نگهدار.

سال، قبل از خطبه‌های نماز جمعه تهران سخنرانی می‌کرد که بعدها این سخنرانی‌ها در دو جلد به نام «نظریه سیاسی اسلام» منتشر شد.

❁ اندیشه‌های ناب

آیت‌الله مصباح یزدی در حوزه‌های مختلف اندیشه دینی تألیفات متعددی دارد. ایشان در آثارش، نظام فکری خود را ارائه کرده است. سازش نکردن با فرهنگ غربی به عنوان فرهنگ کفر، نفی قرائت‌های متعدد از دین، مرجعیت روحانیت در دین‌شناسی و دفاع از ولایت مطلقه فقیه از اندیشه‌های این عالم برجسته شیعه است.

در اندیشه آیت‌الله مصباح یزدی، دین مجموعه‌ای فراگیر از دستورات و احکام است که دنیا و آخرت و همه ابعاد زندگی فردی و اجتماعی انسان را دربرمی‌گیرد. از نظر ایشان دین جهت ارزشی پدیده‌ها را مشخص می‌کند؛ یعنی ارزش‌یابی و بیان کیفیت استفاده از آن‌ها برای زندگی در جهت سعادت و وظیفه دین است؛ اما کیفیت پیدایش آن‌ها را علم بیان می‌کند.

آیت‌الله مصباح، پذیرش یا سازش با فرهنگ غربی را به عنوان فرهنگ کفر و الحاد رد می‌کند؛ هرچند به ضرورت استفاده از تکنولوژی مدرن باور دارد. از نگاه ایشان اومانیسم، سکولاریسم و لیبرالیسم، عناصر اصلی فرهنگ کفر و الحاد است و در برابر آن خدامحوری، اصالت دین و ولایت فقیه و محدودیت قانونی فعالیت انسان در دایره اطاعت از خدا، عناصر اصلی تفکر اسلامی است. این دو فرهنگ در مقابل هم قرار دارند؛ فرهنگ غربی، انسان را به آزادی مطلق از همه چیز، حتی آزادی از اطاعت خداوند، دعوت می‌کند و فرهنگ اسلامی ما را به اطاعت محض از خداوند دعوت می‌کند.

از نگاه آیت‌الله مصباح، قرائت‌های متعدد از دین قابل پذیرش نیست. احکام و گزاره‌های دینی روشن و واضح‌اند و فهم آنها نیاز به تفسیر و توجیهات علمی ندارد. ایشان همچنین با نظریه‌پردازی روشنفکران در حوزه دین مخالف بود و فقط دیدگاه و تفسیر علما را معتبر و تخصصی می‌دانست.

آیت‌الله مصباح از مدافعان اصلی نظریه ولایت مطلقه فقیه بود. از نظر ایشان ولایت فقیه تنها شکل ممکن حکومت اسلامی محسوب می‌شود و ولی فقیه در حکومت اسلامی از همه اختیارات معصوم علیه السلام برخوردار است.

✿ میراث ماندگار

آیت‌الله مصباح یزدی بیش از یکصد اثر در زمینه تفسیر قرآن، فلسفه اسلامی، عقاید و کلام، اخلاق و اندیشه سیاسی اسلام از خود به یادگار گذاشته است که بسیاری از آنها به زبان‌های مختلف همچون انگلیسی، عربی، اردو، روسی، اسپانیولی، هندی و بوسنیایی ترجمه و منتشر شده است. همچنین برخی از آنها در مجامع علمی حوزوی و دانشگاهی تدریس می‌شود. از مهمترین آثار آن مرحوم می‌توان به این موارد اشاره کرد:

✦ معارف قرآن: تفسیر موضوعی قرآن در موضوعاتی همچون خداشناسی، انسان‌شناسی، جهان‌شناسی، راه و راهنماشناسی، قرآن‌شناسی، اخلاق، جامعه، تاریخ، حقوق و سیاست پرداخته است.

✦ آموزش فلسفه: مجموعه درس‌های آن مرحوم است که به همت برخی شاگردانش گردآوری و سپس به قلم ایشان تکمیل شده است. این کتاب، در برخی مراکز حوزوی و دانشگاهی به‌عنوان متن آموزشی مورد استفاده قرار گرفته است.

✦ آموزش عقاید: این کتاب، درس‌های آیت‌الله درباره کلام اسلامی است که بعدها به قلم خود ایشان نگاشته و منتشر شد و به‌عنوان متن درسی حوزه‌های علمیه قرار داده شد.

نقد و بررسی مکاتب اخلاقی، رابطه علم و دین، نظریه سیاسی اسلام، نظریه حقوقی اسلام، شرح بر اسفار ملاصدرا، شرح الهیئت و برهان شفا و شرح نه‌ایة الحکمة، از دیگر آثار وی است.

✿ ارتحال

این عالم مجاهد شیعه سرانجام پس از یک عمر مجاهدت علمی و سیاسی و تحمل یک دوره بیماری در ۱۲ دی ۱۳۹۹ ش، در بیمارستانی در تهران دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به ملکوت اعلی پیوست. در پی رحلت این عالم فرزانه، حوزه‌های علمیه ایران در ۱۳ دی

۱۳۹۹ش، تعطیل شد. همچنین بسیاری از مراجع تقلید و دیگر شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی ایران با صدور پیام‌های جداگانه رحلت این عالم ربانی را تسلیت گفتند. آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر معظم نظام جمهوری اسلامی ایران روز ۱۳ دی بر پیکر ایشان نماز میت اقامه کردند سپس مراسم تشییع آن مرحوم در حرم عبدالعظیم حسنی در شهرری برگزار گردید و پس از آن پیکر مطهرش به مشهد مقدس انتقال یافت و در حرم امام رضا علیه السلام طواف داده شد و نهایتاً در روز ۱۵ دی ۱۳۹۹ش در میان خیل عظیم علما و اقشار مختلف مردم در شهر مقدس قم، تشییع و در حرم حضرت معصومه علیها السلام آرام گرفت.

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران چنین است:

«این، خسارتی برای حوزه علمیه و حوزه معارف اسلامی است. ایشان متفکری برجسته، مدیری شایسته، دارای زبان گویائی در اظهار حق و پای با استقامتی در صراط مستقیم بودند. خدمات ایشان در تولید اندیشه دینی و نگارش کتب راه‌گشا، و در تربیت شاگردان ممتاز و اثرگذار، و در حضور انقلابی در همه میدان‌هایی که احساس نیاز به حضور ایشان می‌شد، حقاً و انصافاً کم‌نظیر است. پارسایی و پرهیزگاری خصلت همیشگی ایشان از دوران جوانی تا آخر عمر بود و توفیق سلوک در طریق معرفت توحیدی، پاداش بزرگ الهی به این مجاهدت بلند مدت است.»

مروری بر زندگی محمدتقی مصباح یزدی

محمدتقی مصباح یزدی | ۱۴۹

آیت الله

محسن مجتهد شبستری

رئیس وقت شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
و نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی ایران

آیت الله حاج شیخ محسن مجتهد شبستری (۱۳۱۶-۱۴۰۰ ش) از علمای مجاهد شیعه اهل ایران بود که عمر بابرکت خویش را وقف نشر و ترویج معارف مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، دفاع از آرمان های انقلاب اسلامی ایران، پشتیبانی از ولایت فقیه و خدمت رسانی به مردم مسلمان ایران نمود. ایشان، نمایندگی ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه ای در استان آذربایجان شرقی ایران را نیز بر عهده داشتند.

این عالم مجاهد شیعه، سالیان متمادی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی به مبارزه با رژیم ستمگر پهلوی مشغول بود و پس از شکل گیری نظام جمهوری اسلامی نیز در سنگرهای مختلفی از این نظام پشتیبانی و حمایت کرد. ایشان در مراکز تصمیم ساز نظام جمهوری اسلامی ایران مسئولیت های مهمی همچون نمایندگی مردم آذربایجان شرقی در مجلس خبرگان رهبری، نمایندگی مردم تهران در مجلس شورای اسلامی و عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام را بر عهده گرفتند.

این عالم برجسته شیعه، همچنین مدتی ریاست شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) را بر عهده داشتند و در این جایگاه نیز خوش درخشیدند و منشأ آثار و برکات فراوانی گردیدند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه و تحصیلات

آیت‌الله محسن مجتهد شبستری در سال ۱۳۱۶ش در شبستر آذربایجان چشم به جهان گشود. پدرش میرزا کاظم و پدر بزرگش آیت‌الله ملاعلی‌اشرف از علمای بزرگ خطه آذربایجان به‌شمار می‌آمدند و تا جد پنجم ایشان از سلسله روحانیت بوده‌اند.

سخنرانی آیت‌الله محسن مجتهد شبستری در جبهه‌های جنگ تحمیلی

ایشان پس از گذراندن تحصیلات مقدماتی، در سن نه سالگی و بعد از آنکه پدرش مدرسه علمیه‌ای در تبریز بنیان نهاد، به آنجا رفت و به مدت دو سال در این مدرسه به تحصیل مشغول شد. پس از درگذشت پدرش در سال ۱۳۲۶ش، به شبستر بازگشت و دوره دبیرستان را در آنجا به پایان رساند. سپس برای ادامه تحصیلات حوزوی در سال ۱۳۳۲ش راهی قم شد و در جوار بارگاه نورانی کریمه اهل بیت علیهم‌السلام رحل اقامت افکند.

مرحوم شبستری در حوزه علمیه قم، دروس خارج فقه و اصول را نزد آیت‌الله العظمی بروجردی، امام خمینی رحمه‌الله، آیت‌الله محقق داماد، آیت‌الله العظمی گلپایگانی و آیت‌الله میرزاهاشم آملی* گذراند و فلسفه و تفسیر را نزد فیلسوف نامدار علامه طباطبایی شاگردی کرد. همچنین در درس اخلاق شیخ حسین فاطمی قمی و شیخ عباس تهرانی نیز حاضر می‌شد. ایشان در سال ۱۳۳۹ش با دختر یک خانواده اهل شبستر ازدواج کرد. حاصل این ازدواج، سه پسر و یک دختر است.

تدریس

آیت‌الله مجتهد شبستری، در زمان حضور در حوزه علمیه قم و پس از آن در تهران به

تدریس علوم حوزوی مشغول بود. ایشان سه سال در دانشکده الهیئت دانشگاه تهران درس معارف و فقه را تدریس می‌کرد و پس از حضور در تبریز نیز تدریس خارج فقه را ادامه داد. ایشان در سال ۱۳۵۳ش، در مسجد «طلاچیان» تهران به تدریس علوم دینی و نیز ارشاد مردم مشغول شد و ضمن تفسیر نهج البلاغه، مطالب سیاسی را نیز بیان می‌کرد.

✿ میراث ماندگار

مرحوم مجتهد شبستری تألیفاتی نیز دارد که برخی از آنها چنین است:

- ✦ سبک زندگی اسلامی
- ✦ نگرشی بر فرهنگ عمومی در جامعه اسلامی
- ✦ نگرشی تفسیری بر سوره حمد و اخلاص
- ✦ ولایت فقیه استمرار ولایت امامان (ع)

آیت‌الله شبستری درباره ولایت فقیه می‌گوید:

«مسئله حاکمیت فقیه در زمان غیبت از بدیهیئت عقلی است و روایات زیادی از ائمه معصومین (ع) وجود دارد که هر کدام ادله‌ای از ولایت فقیه به‌شمار می‌رود... در شرایطی که دنیای استکبار و مستکبرین دنبال فرصت بودند و لحظه‌شماری می‌کردند انقلاب اسلامی بعد از امام خمینی (ع) از بین برود، با انتخاب آیت‌الله خامنه‌ای تیرشان به سنگ خورد. آنها دیدند بعد از گذشت ۲۴ ساعت از ارتحال امام، رهبری عالیقدر انتخاب شد؛ رهبری که نه تنها در داخل مدیریت ایشان را می‌بینیم بلکه غیرمسلمانان هم به شایستگی ایشان اذعان دارند.»

- ✦ تجلی نور (با موضوع مهدویت)
 - ✦ خطبه‌های نماز جمعه تبریز مشتمل بر اوصاف «عباد الرحمن»
- در سال ۱۴۰۰ش کتاب خاطرات ایشان در ۳۶۰ صفحه از سوی مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شد.

✿ فعالیت‌ها

آیت‌الله مجتهد شبستری از بدو ورود به قم، در سخنرانی‌های حجت‌الاسلام و المسلمین شهید سید مجتبی نواب صفوی شرکت می‌کرد. زمانی که امام خمینی (ع) عید نوروز سال ۱۳۴۲ش را در اعتراض به تصویب لوایح ششگانه و اعمال خلاف شرع رژیم پهلوی عزای

عمومی اعلام کرد، ایشان نیز به تبعیت از امام با صدور اعلامیه‌ای در شبستر اعلام کرد که امسال عید نداریم.

مرحوم شبستری در جریان انقلاب اسلامی حضوری فعال داشت و یکی از استوانه‌های نهضت امام خمینی در شبستر محسوب می‌شد. ایشان از بنیان‌گذاران جامعه روحانیت مبارز تهران بود و در تهیه اعلامیه‌ها و تنظیم راهپیمایی‌هایی که جامعه روحانیت مبارز سازماندهی می‌کرد، نقش بسزایی داشت و به‌همین دلیل، ساواک او را احضار و چندین ماه بازداشت کرد. با اوج‌گیری انقلاب، فعالیت‌های مبارزاتی آیت‌الله مجتهد شبستری نیز بیشتر شد و به هنگام تحصن علما در دانشگاه تهران در بهمن ۱۳۵۷ش، ایشان نیز در میان متحصنین حضور داشت.

برخی از فعالیت‌ها و خدمات علمی فرهنگی ایشان چنین است:

- دایرکردن چندین کتابخانه، ساخت مصلا، احیا و ساخت حوزه‌های علمیه در تبریز
- ایجاد مرکز رسیدگی به امور مساجد
- انتشار نشریه «آدینه‌ی تبریز» در سال ۱۳۹۲ش

❁ مسئولیت‌ها

آیت‌الله شبستری پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ش، مسئولیت کمیته‌های انقلاب اسلامی منطقه شش تهران را بر عهده گرفت. همچنین در دوران جنگ تحمیلی حزب بعث عراق علیه ایران، افزون بر فعالیت‌هایی که وظیفه نمایندگی مجلس در حمایت از رزمندگان اقتضا می‌کرد، در بخش پشتیبانی‌های مردمی و گردآوری کمک‌های نقدی، غیرنقدی و فرستادن آنها به جبهه‌ها فعال بود. در همین دوره منافقین، در پی ترور ایشان بودند که توطئه آنها پیش از اجرا کشف و نقشه شومشان ناکام ماند.

مرحوم شبستری از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۶ش نماینده ولی‌فقیه و امام جمعه تبریز بود و پس از ۲۲ سال به‌علت بیماری از این منصب کناره‌گیری کرد و در تهران ساکن شد. دیگر مسئولیت‌ها و فعالیت‌های ایشان عبارت‌اند از:

- ریاست شورای عالی مجمع جهانی اهل‌بیت (ع) از آبان ۱۳۹۱ تا مرداد ۱۳۹۸ش
- چهار دوره نمایندگی مردم تهران در مجلس شورای اسلامی
- نماینده مردم استان آذربایجان شرقی در دوره‌های اول تا چهارم مجلس خبرگان رهبری
- ریاست کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی
- عضو شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارز

جامعه روحانیت مبارز،
از تشکل‌های روحانیان
فعال در امور سیاسی
ایران.

- عضو هیئت داورى جامعه روحانیت مبارز*
- سرپرستی روحانیت جنوب غرب تهران (۱۳۷۱ش)
- عضویت در مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۶ش)

❁ مستند محسن فرزند میرزا کاظم

شبکه قرآن در سال ۱۳۹۹ش مستندی از زندگی آیت‌الله مجتهد شبستری تولید و پخش کرد. این مستند دهمین قسمت از مجموعه مستندهای «سعادت‌مندان» است که زندگی و اندیشه‌های چندین تن از مشاهیر دینی ایران را به نمایش می‌گذارد. همچنین به مناسبت رحلت ایشان، ویژه برنامه‌ای با نام «محسن فرزند میرزا کاظم» از رادیو ایران پخش شد.

❁ ارتحال

آیت‌الله محسن مجتهد شبستری سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی و مبارزه سیاسی در ۲۶ آبان ۱۴۰۰ش به دلیل ایست قلبی دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به ملکوت اعلی پیوست. پیکر مطهر این عالم ربانی در ۲۸ آبان با حضور علما و اقشار مختلف مردم در شهر مقدس قم تشییع شد و پس از اقامه نماز میت از سوی آیت‌الله العظمی نوری همدانی در حرم حضرت معصومه (علیها السلام) آرام گرفت.

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان:

«این عالم بزرگوار از جمله موفق‌ترین روحانیون فعال در خدمات اجتماعی و هدایت عمومی و اداره حوزه‌های علمیه در تهران و تبریز بودند. تلاش‌ها و زحمات ایشان در دوران طولانی امامت جمعه تبریز فراموش‌نشده است و آثار ماندگار آن مرحوم در حوزه علمیه تهران و غیره موجب جلب رحمت الهی به ایشان است.»

در پی رحلت ایشان، روز پنجشنبه ۲۷ آبان، در استان آذربایجان شرقی عزای عمومی اعلام شد. همچنین به همین مناسبت، شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی بسیاری همچون آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور ایران، آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع)، اتحادیه علمای ترک اهل بیت (ع) اروپا و مرکز فرهنگی اسلامی توحید ایتالیا پیام تسلیت صادر کردند.

مروری بر زندگی محسن مجتهد شبستری

۱۵۵ | محسن مجتهد شبستری

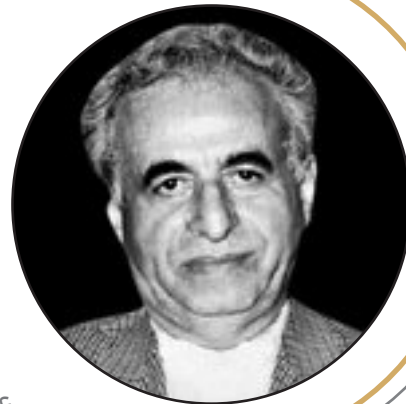

فصل دوم

شهدا و مرحومین مجمع عمومی

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر

عبدالجواد فلاطوری

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) از کشور آلمان
پژوهشگر، نویسنده و فیلسوف

پروفسور عبدالجواد فلاطوری (۱۳۰۴-۱۳۵۷ش) پژوهشگر ایرانی حوزه فلسفه بود که سالیان زیادی از عمر خویش را در کشور آلمان به ترویج مکتب اهل بیت (ع) سپری کرد. ایشان در این مدت، خدمات ماندگاری از خود در آلمان و دیگر کشورهای اروپایی به یادگار گذاشت که مهمترین آنها تأسیس کتابخانه شیعی در دانشگاه کلن آلمان و بنیانگذاری آکادمی علمی اسلامی در این کشور بود. فلاطوری، دانش‌آموخته حوزه‌های علمیه اصفهان، مشهد و تهران و نیز فارغ‌التحصیل رشته فلسفه در مقطع لیسانس از دانشگاه تهران بود. او همچنین درجه پروفسوری را از دانشکده فلسفه دانشگاه کلن آلمان دریافت کرد. ایشان بیش از ۱۵۰ اثر علمی در حوزه‌های مختلف معارف اسلامی از خود بر جای گذاشته است. فلاطوری از نوادگان آخوند ملا اسماعیل اصفهانی بود که در ۱۹ دی ۱۳۰۴ش در شهر اصفهان چشم به جهان گشود.

در ویکی‌شیعه بخوانید

❁ تحصیلات و فعالیت‌های علمی

فلاطوری مدرک دیپلم فنی را از دبیرستان آلمانی-ایرانی در سال ۱۳۲۲ش دریافت کرد. تحصیلات حوزوی وی از سال ۱۹۴۱م آغاز شد. علوم اسلامی (شامل زبان عربی و ادبیات، حقوق اسلامی، تاریخ اسلامی، منطق و فلسفه) را در اصفهان، تهران و مشهد تحصیل کرد. وی از سال ۱۹۴۳م. در کنار تحصیل به تدریس علوم حوزوی نیز اشتغال داشت. در سال ۱۹۵۱م. از میرزا مهدی آشتیانی اجازه تدریس فلسفه دریافت نمود.

فلاطوری پس از تحصیل در حوزه علمیه اصفهان، مشهد و تهران و نیز اخذ درجه لیسانس فلسفه از دانشگاه تهران به آلمان رفت و از دانشگاه کلن درجه پروفسوری دریافت کرد. او بنیان‌گذار کتابخانه شیعی در دانشگاه کلن آلمان و نیز **آکادمی علمی اسلامی*** در این کشور است. فلاطوری با اقدام به اصلاح محتوای اسلامی کتاب‌های درسی مدارس آلمان و نیز چند کشور دیگر اروپایی، تلاش کرد نگرش اروپایی معاصر به اسلام را تغییر دهد. او معتقد بود باید دین را از فلسفه جدا کرد و همچنین از منتقدان فلسفه ملاصدرا بود.

در سال‌های ۱۳۲۸-۱۳۲۹ش در مباحثات دو نفره‌ای که با محمدرضا کلباسی (فقیه، فیلسوف ۱۲۹۵-۱۳۸۳ق) داشت بدون تقاضای شخصی، کلباسی، اجازه روایت و گواهی اجتهاد بدو داد.

فلاطوری در سال‌های ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۴م در دانشکده فلسفه و الهیات دانشگاه تهران تحصیل کرد. وی در سال ۱۹۵۴م درجه لیسانس را با ترجمه کتاب المشاعر ملاصدرا از این دانشکده دریافت نمود. این رساله به‌عنوان بهترین اثر سال، نائل به درجه عالی علمی شد.

پروفسور فلاطوری در اکتبر ۱۹۵۴م به آلمان می‌رود و در دانشکده فلسفه ادامه تحصیل می‌دهد. وی در ماینتس، دانشگاه کلن و بن تحصیل می‌نماید. وی در سال ۶۱-۱۹۶۰م در دانشگاه هامبورگ به‌عنوان استادیار مشغول می‌گردد و به آموزش زبان و ادبیات فارسی و فلسفه اسلامی مبادرت می‌ورزد. فلاطوری در سال ۱۹۶۲م در رشته فلسفه با نگارش رساله‌ای با عنوان «تفسیر اخلاق کانت در پرتو احترام» با پیوست مقدمه‌ای در تحصیل لغت‌نامه عمومی کانت، دکتری‌اش را اخذ می‌کند. در سال ۱۹۷۳م در دانشکده فلسفه دانشگاه کلن (رشته اسلام‌شناسی) پیرامون تغییر جریان فلسفه یونانی از طریق تفکرات اسلامی تحقیق می‌کند که بدین‌وسیله در ۱۹۷۴م عنوان پروفسور بدو داده می‌شود.

❁ فعالیت‌های مذهبی و فرهنگی

- تأسیس کتابخانه شیعی در دانشگاه کلن؛ فلاطوری در سال ۱۹۶۸م با حمایت پروفسور دکتر اروین گرف و دکتر ولفگانگ واگنر کتابخانه‌ای را برای تحقیق شیعه (در دانشگاه کلن) تأسیس نمود که در اروپا در نوع خود نمونه و از شهرتی بین‌المللی برخوردار است. وی برای بنیان‌گذاری این کتابخانه، در سفری تحقیقاتی به ایران، حدود ۴۰۰۰ جلد کتاب از شهرهای مشهد، اصفهان و تهران گردآورد و به آلمان منتقل کرد.
- ارائه برنامه‌ای برای تحقیق شیعه در **کنگره شرق‌شناسی آلمانی***؛ وی در نوزدهمین کنگره شرق‌شناسان آلمانی در فرایبورگ، برنامه‌ای را برای تحقیق شیعه ارائه نمود که اساس آن بررسی تفکرات شرق (به صورتی که مورد قبول علمای مغرب زمین باشد) بود. پس‌ازاین سخنرانی، دانشگاه توپینگن از وی تقاضای «تهیه و تکمیل اطلس مذهبی» و دانشگاه بن، تقاضای «طرح اقلیت‌های اسلامی» نمود.
- آکادمی علمی اسلامی*؛ فلاطوری در سال ۱۹۷۸م (۱۳۵۵ش) «آکادمی علمی اسلامی» را در آلمان پایه‌گذاری کرد. در این آکادمی پیشوایان و اندیشه‌وران مسیحی، یهودی و سایر ادیان جهانی را به گفتگو فراخواند؛ و در آوریل ۱۹۷۹م نخستین چاپ کتاب اسلام در دیالوگ که دربردارنده مجموعه مقاله‌های وی بود، نشر یافت که در دسامبر همان سال تجدید چاپ شد و چاپ‌های بعدی آن به پنج بار رسید. هدف وی گفتگویی دوجانبه در سطح دینی و علوم انسانی میان مغرب زمین مسیحی و مشرق زمین اسلامی بود تا از این طریق، پیش‌داوری‌ها و سوءتفاهم‌هایی را که در هر دو محیط فرهنگی موجود است از میان بردارد و راه را برای درک متقابل هموار سازد.

- اصلاح محتوای اسلامی کتب درسی اروپا؛ از کارهای فلاطوری در آکادمی علوم اسلامی، اجرای «پروژه اصلاح کتب درسی» در اروپا بود. این کار نخست در آلمان غربی آن روز و سپس

در کشورهای دیگر اروپایی، با همه اختلاف‌ها و اشکال‌ها اجرا گردید. پس‌ازاین مرحله وی در پی اجرای پروژه در سایر کشورهای اروپایی افتاد و بدین منظور چندین گردهمایی در کلن تشکیل داد. با اجرای این برنامه، فلاطوری توانست کتاب‌های ۱۷ کشور اروپایی را تا سال ۱۹۹۴م اصلاح کند. وی این کار سترگ را با کمک استادان، خاورشناسان اروپایی و مؤلفان کتاب‌ها انجام داد و توانست پس از سال‌ها پشتکار، مسافرت، سخنرانی و بحث این آثار را از مطالب نادرست پیراسته سازد، کاستی‌هاشان را اصلاح کند و آنها را به‌عنوان مرجعی مطمئن برای نویسندگان کتاب‌های درسی آلمان و دیگر کشورهای اروپایی در آورد.

• دانشکده معارف اسلامی؛ برنامه دیگری که فلاطوری از سال ۱۹۹۱م دل‌مشغول آن بود، تأسیس دانشکده معارف اسلامی در اروپا بود؛ مرکزی که عهده‌دار آموزش درست و دانشگاهی اسلام به مسلمانان اروپا و دیگر مناطق جهان شود. وی برای جلب پشتیبانی معنوی و مشارکت مادی با اشخاص حقیقی و حقوقی چندی مذاکره و مکاتبه کرد، اما کمتر نتیجه گرفت. البته پیشنهادهایی از برخی کشورهای اسلامی به وی شده بود ولی بنا به دلایلی از پذیرش آن‌ها سر باز زد. سرانجام تصمیم بر آن شد که این دانشکده با همکاری جامع الازهر در هامبورگ تأسیس شود و اساسنامه و آیین‌نامه لازم نیز نگارش و تصویب شد؛ ولی با درگذشت شیخ محمد غزالی این همکاری ناتمام ماند. پس‌ازاین، فلاطوری آکادمی را از کلن به هامبورگ منتقل کرد و دیگر مقدمات تأسیس دانشکده را فراهم آورد؛ اما عمرش به پایان رسید.

آثار

آثار فلاطوری اعم از کتاب، مقاله و گفتگو به بیش از ۱۵۰ اثر می‌رسد که مشخصات برخی از آن‌ها چنین است:

- ✦ اسلام در کتب درسی جمهوری فدرال آلمان، ۷ جلد، (۱۹۸۶-۱۹۸۸م) عناوین فرعی: تحلیل کتب تاریخی درباره اسلام، تحلیل کتب دینی و پروتستانی درباره اسلام، تحلیل کتب جغرافیایی درباره اسلام، تحلیل کتب مذهب کاتولیک درباره اسلام، تحلیل خط‌مشی آموزشی و نظام درسی استان‌های آلمان در حوزه اسلام. (این کتاب به آلمانی و تحت نظارت پروفیسور فلاطوری نگاشته شده است.)
- ✦ اسلام: فضای فرهنگی - تاریخ - دین (۱۹۹۰م آلمانی)
- ✦ جایگاه زن در اسلام (مقاله، آلمانی)
- ✦ خدا و انسان از دیدگاه اسلام (۱۹۸۳م، مقاله، آلمانی)
- ✦ اسلام و تفکر سکولار (۱۹۹۵م، مقاله، آلمانی)

رحیم ارباب (۱۲۵۹ - ۱۳۵۵ ش)، مشهور به حاج آقا رحیم ارباب، از فقیهان مقیم اصفهان.

رحلت

پروفسور عبدالجواد فلاطوری در ۹ دی ۱۳۷۵ ش، در ۷۱ سالگی، در کشور آلمان درگذشت. پیکرش در روز بیست و یکم همان ماه در اصفهان، کنار آرامگاه حاج آقا رحیم ارباب* (تکیه فاضل هندی) به خاک سپرده شد.

مزار پروفسور عبدالجواد فلاطوری در تخت فولاد اصفهان - گلستان شهدا

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی که در ابتدا انجمن آثار ملی نام داشت، از نهادهای فرهنگی در ایران معاصر است که به همت جمعی از شخصیت‌های فرهنگی در ۱۳۰۱ ش با هدف حفظ آثار کهن ایرانی تشکیل شد.

هم‌راهِانِ مجمعِ (پادشاهِ شهدا و مرحومینِ مجمعِ جهانیِ اهلِ بیتِ علیّه السلام)

۱۶۲

بزرگداشت

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی* به پاس سال‌ها خدمات علمی و فرهنگی پورفسور فلاطوری، طی برگزاری مراسم بزرگداشتی در ۳۱ تیر ۱۳۸۶ ش وی را به‌عنوان یکی از مفاخر ایران زمین معرفی کرد و لوح تقدیری به خانواده‌اش اهدا نمود. همچنین کتاب «زندگی‌نامه و خدمات علمی و فرهنگی دکتر عبدالجواد فلاطوری»، توسط انجمن مذکور به‌عنوان شماره ۸۳ از مجموعه زندگی‌نامه‌های این انجمن در تیرماه ۱۳۸۶ ش. در تهران به چاپ رسید.

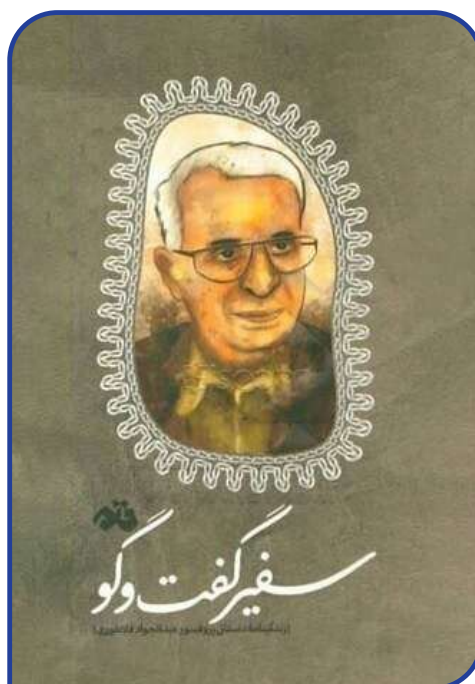
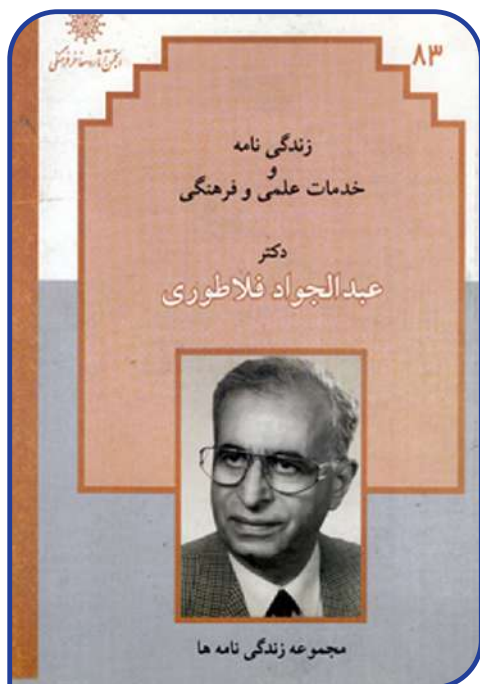
فلاطوری درباره دین و فلسفه گفته است:

«عقیده کلی من این است که خلط دین و فلسفه، نه به نفع فلسفه و نه به نفع دین بوده است. دین را از دین بودنش انداخته و فلسفه را از تحریک و پویایی‌اش. این کار بوده که در سنت ما انجام شده، منتها اینکه ما الآن نمی‌توانیم از آن دست برداریم به دلیل عجین شدن عقاید ما، با این فلسفه است و خدا نکند که ما بخواهیم روزی اسلام را با همین فلسفه خودمان به دنیای غرب عرضه کنیم. بهترین منبع و مرجع برای معرفی خدا، خود قرآن کریم است. خود قرآن بهترین بیان‌کننده اسلام است.»

استاد فلاطوری نهج البلاغه را شرح قرآن کریم می‌داند و می‌نویسد:

«قسمت اعظم نهج البلاغه از انسان گفت‌وگو می‌کند از انسانی که منبع تضادها و تناقضات است یعنی از آن انسانی که محکوم دو قطب متضاد «ایمان و خدا» و «شیطان» بوده و مسئول ساختن سرنوشت خویش در حرکت به این سو یا آن سو است، انسانی ثابت و پایرجا و یا انسانی متلون و مغیر....»

برشی از کتاب سفیر گفت و گو: زندگینامه داستانی پروفیسور عبدالجواد فلاطوری

همه می دانستند که آن قدر شیفته اخلاق شیخ هاشم بود، که اگر استاد می گفت «نرو»، قدم از قدم بر نمی داشت. هنوز هم به یاد داشت ضجه ها و گریه های ایشان را، در کلاس درس؛ چه توفانی به پا می شد. گاه از شدت گریه کلاس درس را تعطیل می کردند. یک سال و اندی از رحلت استادش، آقا میرزا مهدی آشتیانی گذشته بود. او که پدر فلسفه بود و در مسافرت هایش، به بیان دقیق فلسفه و حکمت شیعه پرداخته بود. هنوز متن اجازه نامه را در ذهن داشت. میرزا گفت و او نوشت: «منظورم، فاضل کامل و صاحب نظر استوار رای، نور چشم و فرزند مورد اعتماد من، عبدالجواد حکیمی فلاطوری است او، که خداوند در کسب رضای خود موفقش بدارد، مدت زیادی از من استفاده برد و ژرفای مطالب عرفان و حکمت را فرا گرفت.»

مروری بر زندگی عبدالجواد فلاطوری

عبدالجواد فلاطوری | ۱۶۵

حجت الاسلام و المسلمین

سید ذیشان حیدر جوادی

عضو هندوستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
محقق، مترجم و نماینده ولی امر مسلمین در هند

حجت الاسلام و المسلمین سید ذیشان حیدر جوادی مشهور به علامه جوادی (۱۳۱۷-۱۳۷۹ ش) از علمای برجسته شیعه و نماینده ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در شبه‌قاره هند بود که طی دوران اقامتش در این منطقه منشأ آثار و برکات ارزنده‌ای شد. ایشان با ترجمه کتاب‌های مهم و اساسی شیعه همچون قرآن کریم، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه به زبان اردو، به جامعه اردوزبان مسلمان خدمت بسیار ارزشمندی نمود و باقیات الصالحات و میراث ماندگاری از خود برجای گذاشت. علامه جوادی خطیبی برجسته بود که علاوه بر قلم، با زبان و بیان خویش نیز مکتب اهل بیت (علیهم السلام) را یاری می‌کرد.

ایشان در ۲۶ شهریور ۱۳۱۷ ش برابر با ۱۷ سپتامبر ۱۹۳۸ م در کراری از مناطق نزدیک شهر الله‌آباد در هندوستان چشم به جهان گشود. پدرش سید محمدجواد از علمای آن منطقه بود و سال‌ها در شهرک جلالی، از مناطق نزدیک شهر علیگر، امام جماعت مسجد بود.

در ویکی شیعه بخوانید

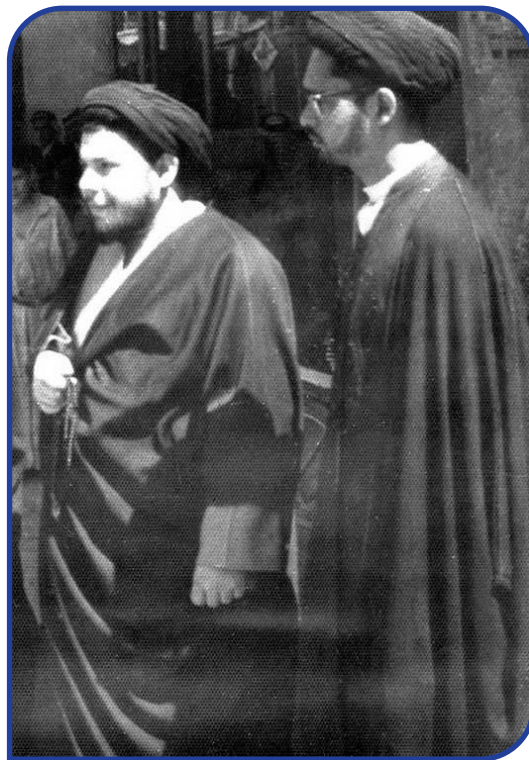
❁ درخشش استعداد خدادادی

ایشان در کودکی تحت سرپرستی پدر بزرگوارش تحصیلات علوم دینی را آغاز نموده بود و سپس در مدرسه آیت‌الله سید امجد حسین، دوره شش‌ساله مقدمات را در مدت سه سال به اتمام رساند. همزمان با این دوره مذهبی، دوره کلاسیک آموزشی مدارس هند را نیز به پایان رساند. در این دوران بود که نبوغ شگفت‌انگیز و استعداد سرشار خدادادی علامه جوادی درخشید و تعجب آموزگاران خود را برانگیخت.

علامه جوادی در سال ۱۳۲۹ ش/۱۹۵۰ م برای ادامه تحصیل به **لکهنو*** رفت و در حوزه علمیه مشارع‌العلوم معروف به ناظمیه پذیرش شد. در آنجا هم دوره هفت‌ساله را در پنج سال به اتمام رساند. ایشان در لکهنو از محضر بزرگانی همچون علامه سید عدیل اختر، سید ظفر الحسن، سید محمد صادق و وصی محمد بهره برد.

❁ مهاجرت به نجف اشرف

سید ذیشان جوادی، در سال ۱۹۵۵ میلادی برای ادامه تحصیل به عراق مهاجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف رحل اقامت افکند. ایشان در

علامه جوادی در کنار استادش شهید سید محمد باقر صدر، ۱۹۶۵ م.

حوزه علمیه نجف نزد بزرگان حوزه علمیه همچون امام خمینی، آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر زانوی ادب زد و از محضر آنان کسب فیض نمود.

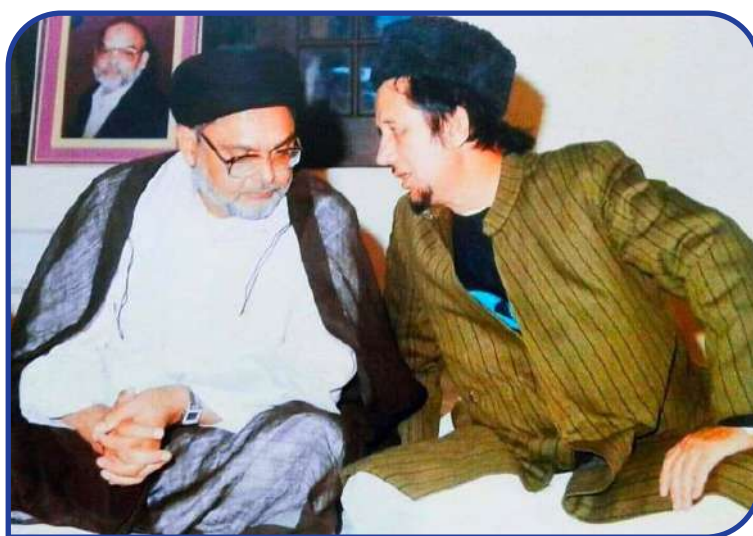
شهید صدر در نامه‌ای به پدر علامه جوادی، می‌نویسد:
«شما فکر نکنید که سید حیدر به هند آمده است بلکه خود باقر الصدر آمده است».

✿ بازگشت به وطن

مرحوم علامه جوادی پس از ده سال اقامت در نجف، در سال ۱۹۶۵م به خاطر بیماری پدرش به هندوستان بازگشت و امامت مسجد قاضی شهر الله‌آباد را بر عهده گرفت و تا سال ۱۹۷۸م در آنجا به تبلیغ دین مشغول بود و در همین سال‌ها مؤسسه اسلام‌شناسی را در بمبئی تأسیس کرد.

✿ مهاجرت به ابوظبی

حجت‌الاسلام جوادی در سال ۱۹۷۸م به دعوت شیعیان اردو زبان مقیم ابوظبی، به امارات سفر کرد و در ابوظبی اقامت گزید و در مسجد رسول اعظم (ص) به عنوان امام جماعت مشغول شد و تا سال ۱۹۹۸م که ولی امر مسلمین حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ایشان را به نمایندگی خود در هندوستان منصوب کرد، در این شهر اقامت داشت. ایشان در سال ۱۹۹۸م به هندوستان بازگشت و در بمبئی مستقر شد.

سید ذیشان به همراه سید کلب صادق نقوی

مرحوم علامه جوادی زمانی که در ابوظبی اقامت داشت برای ایراد سخنرانی دینی به کشورهای ایالات متحده آمریکا، کانادا، اروپا، آفریقا و... سفر کرد همچنین آثاری تألیف نمود. همچنین در کنگره‌ها و سمینارهایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران برگزار می‌شد از ایشان به عنوان عالم و فرهیخته یاد می‌شد.

مرحوم علامه جوادی از تک‌تک لحظات زندگی‌اش در راه هدفی که به دنبال آن بود، بهره برد. نقل شده است که در یکی از سفرها که پرواز هواپیما چند ساعت با تأخیر انجام شد، ایشان از این فرصت استفاده کرده و کتابچه‌ای تألیف کردند که بعدها به چاپ رسید.

❁ تأسیس حوزه علمیه انوار العلوم

حجت‌الاسلام جوادی در سال ۱۹۸۵م که در ابوظبی اقامت داشت، مرکز و حوزه علمیه «جامعه امامیه انوار العلوم» را در شهر الله‌آباد تأسیس کرد. بسیاری از طلاب این مدرسه در حوزه‌های علمیه قم و نجف ادامه تحصیل می‌دهند.

❁ همکاری با مؤسسه تنظیم المکاتب

حیدر جوادی در راستای تعهد اجتماعی که داشت با همکاری مرحوم سید غلام عسکری رضوی شبکه‌ای عظیم از مدارس برای کودکان و نوجوانان تأسیس کردند که تحت پرچم سازمان «تنظیم المکاتب» فعالیت می‌کنند.

ایشان با مؤسسه تنظیم المکاتب لکهنو* از مشهورترین و فعال‌ترین مؤسسات در هندوستان همکاری می‌کرد. وی در ابتدا به عنوان عضو عادی مشغول شد و سپس ریاست آن را بر عهده گرفت.

❁ تألیف و ترجمه

فعالیت‌های مرحوم حجت‌الاسلام جوادی به امامت جماعت، سخنرانی دینی و تأسیس مراکز فرهنگی منحصر نبود بلکه ایشان نویسنده و مترجم زبردستی بود که با قلم و ترجمه خویش نیز خدمات ماندگار و ارزشمندی به جهان تشیع به‌ویژه جامعه اردو زبان ارائه داد و کتاب‌های مهمی همچون قرآن کریم، نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه را به زبان اردو ترجمه کرد. دیگر ترجمه‌های ایشان به زبان اردو عبارت‌اند از:

- ♦ ابوطالب مؤمن قریش
- ♦ النّص و الاجتهاد
- ♦ شهداء الفضيلة
- ♦ کتاب سلیم بن قیس هلالی
- ♦ اقتصادنا

✿ رحلت

حجت الاسلام جوادی، سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت (ع) در مناطق مختلف هندوستان، در سفری که به دعوت مردم ابوظبی برای ایراد سخنرانی در دهه اول محرم الحرام به آن دیار رفته بود، در ۱۵ آوریل ۲۰۰۰ برابر با عاشورای ۱۴۲۱ ق پس از ذکر مصائب حضرت سیدالشهداء در سن ۶۲ سالگی دارفانی را وداع گفته و به دیدار حضرت حق شتافت. پیکر ایشان به هند منتقل شد و سه روز بعد در قبرستان دریاآباد شهر الله آباد واقع در ایالت اوتار پرادش آرام گرفت.

مجمع جهانی اهل بیت (ع) در همان سال به مناسبت درگذشت وی، ویژه نامه یادبودی با عنوان «یادنامه علامه سید ذیشان حیدر جوادی» به زبان فارسی منتشر کرد. در پی ارتحال این عالم شیعه، بسیاری از شخصیت های سیاسی و مذهبی پیام های تسلیت جداگانه صادر کردند. آیت الله خامنه ای ولی امر مسلمین جهان در پیامی درگذشت آن مرحوم را تسلیت گفت که متن آن چنین است:

«خبر درگذشت عالم جلیل القدر جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای ذی شأن حیدر جوادی (طاب ثراه) موجب تأثر و تألم اینجانب گردید. ایشان با قلم و بیان و تأسیس مؤسسات اسلامی، عمر پربرکت خویش را صرف خدمت به اسلام و مسلمین، خاصه مذهب حقه اهل بیت (ع) نمود. اینجانب ارتحال این روحانی عالی قدر را به مسلمانان هندوستان و علماء و حوزه های علمیه آن کشور به ویژه بیت محترم و آقا زاده هایش تسلیت گفته، از درگاه الهی برای آن فقید سعید رحمت و غفران و برای بازماندگانش صبر جمیل و اجر جزیل مسألت می نمایم».

✿ یادگاران

علامه جوادی چهار دختر و سه پسر داشت. پسر بزرگ ایشان مدیر «مدرسه امامیه انوارالعلوم» الله آباد است. پسر دومش مرحوم سید احسان، مؤسس و مدیر دو حوزه علمیه

خواهران بود و در کانال تلویزیونی وین حضور فعال داشت که در سال ۲۰۱۸م دعوت حق را لبیک گفت.

یکی از شاگردان برجسته ایشان می‌گوید:

«[علامه جوادی] به وقت بسیار حساس بود و سعی می‌کرد حتی یک دقیقه از وقتش را ضایع نکند. حتی در هواپیما که می‌نشست، قلم و کاغذ برداشته و می‌نوشت. همیشه بعد از نماز صبح، مشغول کارهای علمی می‌شد. ایشان با اینکه شب‌ها خیلی کم می‌خوابید، در روزها هم مشغول تحقیق و تألیف می‌شد. شب‌ها معمولاً بیش از سه الی چهار ساعت نمی‌خوابید. بعد از نماز صبح سریع شروع می‌کرد به نوشتن».

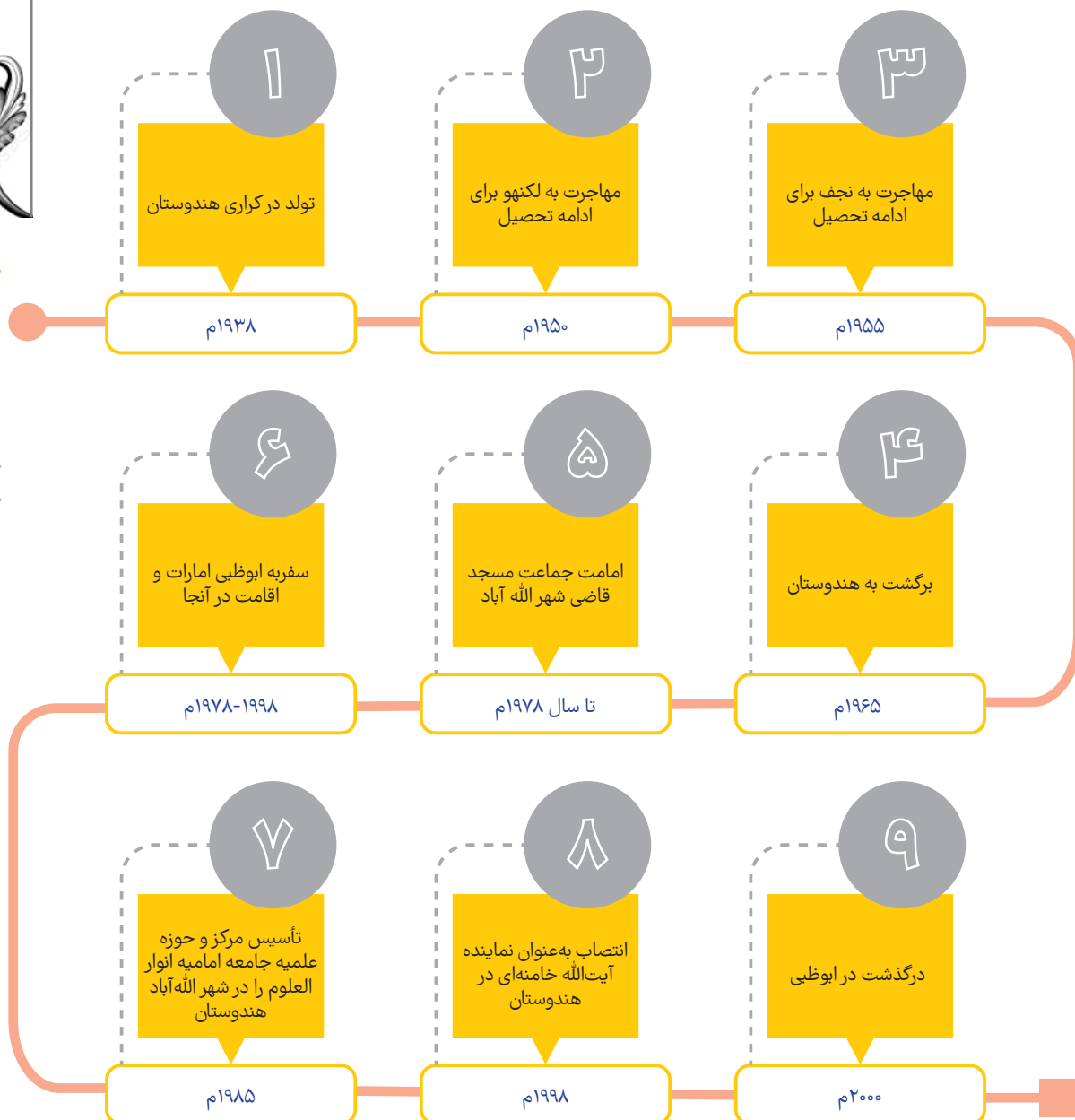
محل دفن سید ذیشان حیدر جوادی در ایالت اوتارپرادش هندوستان

مروری بر زندگی سید ذیشان حیدر جوادی

سید ذیشان حیدر جوادی ۱۷۳

حجت الاسلام و المسلمین

سید سعید اختر رضوی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) از کشور تانزانیا
مبلغ، نویسنده و فعال شیعی

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید سعید اختر رضوی (۱۳۰۵-۱۳۸۱ ش) مشهور به علامه سید اختر رضوی و ملقب به رئیس المبلغین از طراحان و بنیان‌گذاران سازمان «بلال مسلم میشن» و «مدرسه اهل بیت (علیهم السلام)» در کشور تانزانیا است. ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بودند و در سال ۱۹۹۳م شعبه‌ای از این سازمان در کشور تانزانیا تأسیس کردند. علامه رضوی علاوه بر فعالیت در زمینه انسجام‌بخشی به جماعات خوجه اثناعشری در تانزانیا، به فعالیت‌های علمی و فرهنگی نیز مشغول بوده است و آثار بسیاری به زبان‌های انگلیسی، عربی و اردو تألیف و ترجمه کرده که ترجمهٔ چندین جلد از تفسیر ارزشمند المیزان اثر علامه طباطبایی و کتاب مهم الغدير اثر علامه امینی از آن جمله است. مرحوم علامه رضوی در این راستا پنجاه هزار نفر را به مذهب حقه شیعه رهنمون کردند و ده‌ها مسجد، مدرسه، کتابخانه، حوزه علمی و درمانگاه و... تأسیس نموده‌اند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

علامه سید اختر رضوی در اول رجب ۱۳۴۵ق/ ۵ ژانویه ۱۹۲۷م در روستای عشری در ناحیه سیوان، ایالت بهار هندوستان در خانواده‌ای روحانی چشم به جهان گشود و در خانه پدری‌اش در روستای گوپالپور ناحیه سیوان که پرورش علما و اندیشمندان بسیاری بود، بزرگ شد.

معرفی خاندان

سید اختر از سادات رضوی است که نسبشان از طریق **امامزاده موسی مبرقع** علیه السلام* به امام علی بن موسی الرضا علیه السلام می‌رسد. سید شجاعت‌علی از اجداد پدری ایشان در سال ۹۴۴ق از ایران به هندوستان مهاجرت کرده است. اجدادش عالم و روحانی بودند و علاوه بر پدر بزرگوارشان حاج سید ابوالحسن رضوی، سه تن دیگر از اجدادشان نیز از علما به‌شمار می‌رفتند. جد مادری ایشان نیز آیت‌الله سید زین‌العابدین از علما، شعرا و اطبای عصر خویش بود که پس از رحلتش، تعداد زیادی کتاب و نشریه از ایشان باقی ماند که علامه رضوی از آنها استفاده می‌کرد.

پدر علامه رضوی، آیت‌الله حاج سید ابوالحسن رضوی از عالمان و طبیبان شناخته شده عصر خویش بودند. ایشان ابتدا با مدرسه علمیه ناصریه شهر جونیور و سپس تا سال ۱۹۴۰م با مدرسه علمیه عباسیه شهر پتنه همکاری می‌کردند. وی پس از تعطیلی مدرسه عباسیه، بنا به درخواست مردم هُلُور به آنجا رفت و امامت جمعه این شهر را بر عهده گرفته و به تبلیغ دین مشغول شد. علامه رضوی پس از شش سال اقامت در هُلُور به وطن خود بازگشت و علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی و دینی، در مطب خود به معالجه بیماران نیز می‌پرداخت.

علامه رضوی تحصیلات ابتدایی را در روستای گوپالپور گذراندند؛ سپس در هشت سالگی به همراه پدر بزرگوارشان به شهر پتنه رفتند و در مدرسه علمیه عباسیه و پس از آن مدتی در مدرسه علمیه سلیمانیه مشغول به تحصیل علوم دینی شد و در کنار آن، به فراگیری زبان‌های انگلیسی و فارسی و نیز تحصیل ریاضی همت گماشت. ایشان سپس برای گذراندن تحصیلات عالیه علوم دینی در سال ۱۹۴۱م به ایالت اُتارپرادش رفت و وارد حوزه علمیه «جامع العلوم جوادیه» شهر بنارس شد و پس از پنج سال تحصیل در سال ۱۹۴۶م موفق به دریافت درجه فخرالآفاضل از این مرکز گشت.

علامه رضوی در کنار تحصیلات حوزوی به تحصیلات آکادمیک هم پرداخت و در امتحانات دولتی فاضل ادب (عربی)، منشی (فارسی)، قابل (اردو) نیز شرکت نمود.

مدرسه الواعظین
مدرسه علمیه‌ای
شیعی در لکهنو هند
است. این مدرسه در
سال ۱۹۱۹م و با هدف
آموزش تخصصی در
زمینه فقه و اصول
تأسیس شد.

❁ استادان

علامه رضوی در طول دوره تحصیل خود نزد علمای بسیاری زانوی ادب زدند و از محضر آنان کسب فیض نمودند. برخی از مهمترین استادان وی عبارت‌اند از:

- آیت‌الله سید ابوالحسن رضوی
- آیت‌الله سید ظفر الحسن رضوی
- حجت‌الاسلام سید فرحت حسین
- حجت‌الاسلام شیخ مصطفی جوهر
- حجت‌الاسلام سید غلام مصطفی
- حجت‌الاسلام سید مختار احمد
- حجت‌الاسلام شیخ کاظم حسین
- حجت‌الاسلام سید محمد رضی

مرحوم سعید اختر رضوی در ۲۰ سالگی به‌عنوان امام جماعت شیعیان هالور (هَلُور) هند برگزیده شد. ایشان مدتی نیز در **مدرسه الواعظین*** لکهنو به تحصیل پرداختند و در این سال‌ها چندین کتاب و مقاله در موضوعات اسلامی در نشریه‌های هند نیز چاپ کردند.

❁ تبلیغ تشیع در تانزانیا

این روحانی شیعه، در سال ۱۹۶۰م با هدف تبلیغ مذهب تشیع و ترویج مکتب اهل بیت (ع) به تانزانیا مهاجرت کرده و در شهر لیندی اقامت گزید و زبان سواحیلی را فرا گرفت. ایشان نقش مهمی در انسجام بخشی به جمعیت‌های خوجه اثناعشری داشتند تا جایی که ایشان را با اینکه از شیعیان خوجه اثناعشری نبودند اما به دلیل ارتباط گسترده اش با آنان، از اعضای این جماعت می‌دانند.

علامه رضوی در سال ۱۹۶۲م طرح سازمان مؤسسه بلال مسلم میشن (به انگلیسی: Bilal Muslim Mission) از تشکیلات مهم شیعیان خوجه اثناعشری را با هدف تبلیغ اسلام به‌ویژه تشیع در میان آفریقاییان تانزانیا، به فدراسیون آفریقا ارائه کردند و پس از موافقت فدراسیون آفریقا در سال ۱۹۶۷م این سازمان را تأسیس نمودند و پس از تثبیت وضعیت بلال مسلم در سال‌های ۱۹۸۰-۱۹۹۰م با سفرهایی به اروپا و آمریکای شمالی، برخی دانشمندان را برای کمک به سازمان بلال مسلم میشن تانزانیا و کنیا دعوت کردند. در نتیجه تلاش‌های این عالم برجسته امروزه دایره فعالیت بلال مسلم میشن به خارج از قاره آفریقا هم کشیده شده است و این سازمان در کشورهای آفریقایی در کشورهای امریکا، سوئد و... نیز شعبه‌هایی دارد.

❁ فعالیت‌ها و مسئولیت‌ها

برخی از فعالیت‌های علامه رضوی به قرار زیر است:

- ارائه طرح تأسیس «سازمان بلال مسلم میشن*» در ۱۹۶۲م
 - رهبری بلال مسلم میشن
 - تأسیس «مدرسه اهل بیت (علیهم‌السلام)» در شهر دار السلام که در آن زمان پایتخت تانزانیا بود
 - تأسیس «مجمع جهانی اسلامی اهل بیت (علیهم‌السلام)» در لندن با همکاری آیت‌الله سید مهدی حکیم در ۱۹۸۲م
 - دبیرکل مجمع جهانی اسلامی اهل بیت (علیهم‌السلام) در لندن از سال‌های ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۵م
 - تأسیس شعبه مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) در تانزانیا در ۱۹۹۳م
 - تأسیس «مؤسسه خیریه بلال» در هند در ۱۹۹۵م
 - عضویت در مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)
- ایشان همچنین در ساخت ده‌ها مسجد، مدرسه، کتابخانه، حوزه علمیه و درمانگاه و امور عام‌المنفعه نقش داشته است.

❁ اعزام طلاب آفریقایی به نجف اشرف

علامه رضوی (رحمته‌الله‌علیه) پس از استقرار در آفریقا، همان ابتدا پنج نفر از طلاب آفریقا را پس از آموزش دوره مقدمات، به نجف اشرف اعزام نمودند تا به سرپرستی مرجع عالیقدر حضرت آیت‌الله العظمی سید محسن حکیم (رحمته‌الله‌علیه) مشغول تحصیل علوم دینی شوند، ولی به سبب نامناسب بودن وضعیت عراق در آن زمان، نتوانستند در عراق بمانند، لذا با موافقت امام موسی صدر آنها را به لبنان فرستادند، اما جنوب لبنان هم امن نبود و درگیری بین فلسطینی‌ها و رژیم اشغالگر صهیونیستی ادامه داشت؛ در نهایت آنها را رهسپار حوزه علمیه قم نمودند و این روند استمرار تاکنون ادامه دارد؛ در حال حاضر تعداد بسیاری از طلاب از کشورهای مختلف شرق آفریقا در حوزه علمیه شهر مقدس قم و نجف اشرف مشغول به تحصیل هستند.

علامه رضوی از دولت تانزانیا درخواست نموده بودند که دادگاه این کشور برای شیعیان در موارد احکام شخصیه (نکاح، طلاق و میراث) مطابق با فقه شیعه حکم کند، دولت ابتدا این درخواست را نپذیرفت، ولی بر اثر تلاش‌های ایشان آن را پذیرفت. آن مرحوم خود قوانین احکام شخصیه را طبق فقه شیعه تدوین نموده و به دولت ارائه دادند و اکنون برای پیروان اهل بیت (علیهم‌السلام) بر اساس این قانون حکم می‌شود.

۱۷۷

سید سعید اختر رضوی

بلال مسلم میشن
Bilal Muslim
(Mission)، از

تشکیلات مهم شیعیان
خوجه اثناعشری است،
این سازمان در ۱۹۶۷م
توسط سید سعید اختر
رضوی و شمار دیگری
از رهبران شیعه در
تانزانیا تشکیل شد.

أصل الشيعة و أصولها،
کتابی در معرفی تاریخ
و اعتقادات شیعه
نوشته محمدحسین
کاشف الغطا (متوفای
۱۳۷۳ق) است.

✿ سفرهای تبلیغی

علامه سید اختر رضوی در راستای تبلیغ مذهب شیعه هرگز خود را محدود به منطقه جغرافیایی خاصی نکردند. از این رو در طول حیات پرپرکت خویش به بیش از ۳۰ کشور دنیا سفر کرده و در سمینارها و کنفرانس‌های مختلفی شرکت و برای تبلیغ اسلام و ترویج مکتب اهل بیت (ع) تلاش نمودند که از آن جمله می‌توان کشورهای ایران، کانادا، انگلستان و کشورهای حوزه شرق آفریقا را نام برد. ایشان برای شرکت در کنفرانس‌های مجمع جهانی اهل بیت (ع) و دیگر کنفرانس‌ها بارها به ایران سفر کردند و مورد شناخت و احترام علما و فضلاء حوزه علمیه و شخصیت‌های نظام جمهوری اسلامی ایران بودند.

علامه رضوی به زبان‌های اردو، فارسی، عربی، انگلیسی، سواحیلی، هندی و گجراتی تسلط داشت و در اواخر عمر به فراگیری زبان اسپانیایی مشغول بود. ایشان فراگیری حداقل یک زبان بین‌المللی را برای طلاب حوزه‌های علمیه جهت تبلیغ امر دین لازم و ضروری می‌دانستند.

✿ دیدار با ولی امر مسلمین

علامه رضوی در اواخر عمرشان به دعوت رئیس دفتر حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان، برای معالجه به ایران سفر کردند. ایشان در این سفر به آرزوی دیرینه خود رسیدند و به محضر رهبر جمهوری اسلامی ایران شرفیاب شدند. آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در این دیدار به ایشان توصیه کردند که کتاب «**أصل الشيعة و أصولها***» نوشته مرحوم آیت‌الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء را به زبان سواحیلی ترجمه کند. علامه رضوی با خوشحالی تمام این پیشنهاد را پذیرفتند و گفتند: «الان بر من لازم شد که این کار را انجام دهم.»

✿ اجازات مراجع عظام

علامه رضوی به سبب جایگاه خویش، همواره مورد توجه و عنایات مراجع طراز اول نجف اشرف و قم مقدس بودند تا جایی که بسیاری از مراجع عظام تقلید جهان تشیع به ایشان اجازه روایت، قضاوت و امور حسبیه منوط به اذن حاکم شرع داده بودند که عبارت‌اند از:

- حضرت آیت‌الله العظمی سید محسن حکیم
- حضرت آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خویی
- حضرت آیت‌الله العظمی سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی
- حضرت آیت‌الله العظمی سید محمد روحانی

- حضرت آیت الله العظمی سید عبدالاعلی سبزواری
- حضرت آیت الله العظمی سید محمدرضا گلپایگانی
- حضرت آیت الله العظمی شیخ محمدعلی اراکی
- حضرت آیت الله العظمی میرزا جواد تبریزی
- حضرت آیت الله العظمی وحید خراسانی
- حضرت آیت الله العظمی سید علی حسینی سیستانی
- حضرت آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی

آثار و تألیفات

علامه رضوی علاوه بر فعالیت‌های بی‌شمار تبلیغی و فرهنگی، هرگز کار از تحقیق و پژوهش برنداشتند و قلم خویش را نیز در راستای ترویج معارف اهل بیت علیهم‌السلام به کار گرفتند، تا جایی که در کارنامه علمی خویش تألیف، ترجمه و انتشار ده‌ها عنوان کتاب ارزشمند به زبان‌های عربی، انگلیسی و اردو را ثبت کردند. برخی از آثار این عالم برجسته شیعه عبارت‌اند از:

- ✦ امامت (به زبان انگلیسی)؛ این کتاب تا کنون نه بار تجدید چاپ شده است.
- همچنین مراکز مختلفی آن را به زبان‌های اردو، سواحیلی، بوسنیایی، گجراتی، هندی و عربی ترجمه و منتشر کرده‌اند.
- ✦ القرآن الکریم و مشکلة اخبار الاحاد (به زبان عربی)
- ✦ مسئله البداء (به زبان عربی)
- ✦ نیاز به مذهب (به زبان انگلیسی)
- ✦ شیعیان و شیعه‌گری (به زبان انگلیسی)
- ✦ شیعیان خوجه اثناعشری در شرق آفریقا
- ✦ کربلاشناسی (به زبان اردو)
- ✦ عزاداری و بدعت (به زبان اردو)
- ✦ ترجمه برخی مجلدات تفسیر المیزان علامه طباطبایی به زبان انگلیسی.

ذوق شعری

علامه رضوی با استفاده از ذوق شعری خود که شاعری توانا بودند، اشعار زیادی را به زبان اردو سرودند، مجموعه اشعار ایشان به نام «کلیات تپش» منتشر شده است. همچنین ایشان کتاب شعری مشتمل بر غزلیات و دیگر سبک‌های شعر در مدح حضرات معصومان علیهم‌السلام سروده‌اند. مرحوم سید محمد نقوی ادیب معروف هند، سبک اشعار ایشان را به سبک اشعار میرزا

غالب شاعر نامدار اردوزبان که به خدای سخن مقلب است تشبیه کرده است و می‌نویسد:
«علامه رضوی رحمته الله علیه به سبک غالب و دیگر شعرا سروده‌اند و اشعار او آن قدر به اشعار
غالب نزدیک است که احساس می‌شود گویا جزو اشعار غالب بوده که (قبلاً) چاپ
نشده بوده و تازه به ما رسیده است.»

همچنین حجت‌الاسلام و المسلمین سید حسن عباس فطرت که مرحوم رضوی را از نزدیک
درک کرده بودند و خودشان هم از علما و ادبای معروف هند هستند، درباره اشعار ایشان می‌نویسند:
«ایشان از همان ایام (جوانی) به‌عنوان یک شاعر شناخته شده و دارای دیوان، بین شعرای
گوپالپور ممتاز بودند. حافظه ایشان به قدری قوی بود که بعد از گم شدن دیوان، توانستند با
استفاده از قدرت حافظه خویش، آن را دوباره از اول تا آخر بنویسند.»

✿ رحلت

سرانجام، علامه رضوی پس از عمری مجاهدت علمی و فعالیت در راه تبلیغ دین مبین
اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام در قاره آفریقا، پس از ۴۳ سال اقامت در تانزانیا در ۳۰ خرداد
۱۳۸۱ ش برابر با ۸ ربیع‌الثانی ۱۴۲۳ ق در ۷۶ سالگی در شهر دارالسلام که در آن زمان پایتخت
این کشور بود، دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر این مبلغ برجسته شیعه پس
از تشییع باشکوه در قبرستان شیعیان دارالسلام آرام گرفت.
در پی ارتحال این مجاهد خستگی‌ناپذیر بسیاری از شخصیت‌های مذهبی شیعه با صدور
پیام تسلیت با جامعه شیعیان تانزانیا ابراز همدردی کردند.
در بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی مرجع عالیقدر جهان تشیع آمده است:

«ضایعه مؤلمه و فقدان اسفناک حجت‌الاسلام و المسلمین حاج سید
سعید اختر رضوی قلوب تمام علاقه‌مندان به اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام
را جریحه‌دار کرد؛ چرا که آن فقید سعید عمر پربرکت خود را در سرزمین
محروم آفریقا برای ابلاغ مکتب اهل بیت علیهم السلام و ترویج آیین اسلام و
تربیت طلاب علوم دینی و تشکیل حوزه‌های علمیه سپری ساخت. آن
فقید سعید نه تنها برکسی تدریس و منبر تبلیغ، ادای رسالت می‌کرد؛
بلکه با قلم توانای خود و آگاهی از پنج زبان دنیا، خدمات ارزشمندی
می‌نمود...».

✿ تمبر یادبود

علامه سید اختر رضوی به «رئیس المبلغین» شهرت یافته است. در دومین همایش

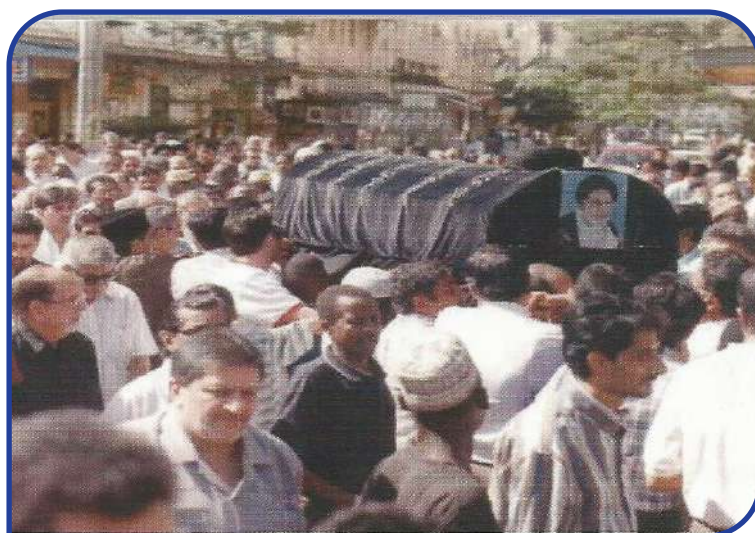

تجلیل از چهره‌های ماندگار حوزوی در عرصه بین‌الملل در سال ۱۳۹۰ ش در قم، از تمبر یادبود علامه سید سعید اختر رضوی با حضور دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و رئیس جامعه المصطفی‌العالمیه و نیز فرزندان این عالم، رونمایی شد. همچنین **فدراسیون آفریقا*** صندوقی را به یادبود او دایر کرد.

✿ خلف صالح

حجت‌الاسلام و المسلمین سید محمد رضوی، فرزند دوم سعید اختر رضوی است که در کودکی همراه پدر به تانزانیا مهاجرت کرد و در ۱۹۷۲م وارد حوزه علمیه قم شد. ایشان در سال ۱۹۸۲م به هند بازگشت و سپس به کانادا مهاجرت کرد و در ونکوور اقامت گزید. کتاب‌هایی مانند ترجمه تشریحی قرآن، امام حسین ناجی اسلام و خمس مالیات اسلامی از وی منتشر شده است. او به زبان‌های انگلیسی، عربی، فارسی، سواحیلی، اردو و گجراتی تسلط دارد.

همچنین نوه علامه رضوی، حجت‌الاسلام و المسلمین سید کاظم رضوی از روحانیان فعال شیعه در عرصه بین‌الملل است که بنیاد اختر تابان را با هدف احیاء آثار و روش تبلیغی رئیس المبلغین علامه سید اختر رضوی در شهر مقدس قم تأسیس کرده است. تمرکز اصلی این مؤسسه در حال حاضر بر احیاء و نشر مجدد آثار علامه و هماهنگی بین نهادها و تشکلهای مختلف ایرانی، شرق آفریقا و شبه‌قاره در جهت ساماندهی امور آموزشی، پژوهشی و تبلیغی است.

تشییع پیکر سید سعید اختر

فدراسیون شیعیان
خوجه اثناعشری
افریقا، تشکل شیعیان
خوجه اثناعشری شرق
افریقا است که زیر
نظر فدراسیون جهانی
جماعات شیعه خوجه
اثناعشری فعالیت
می‌کند و مرکز آن در
دارالسلام قرار دارد.

تکنگاری

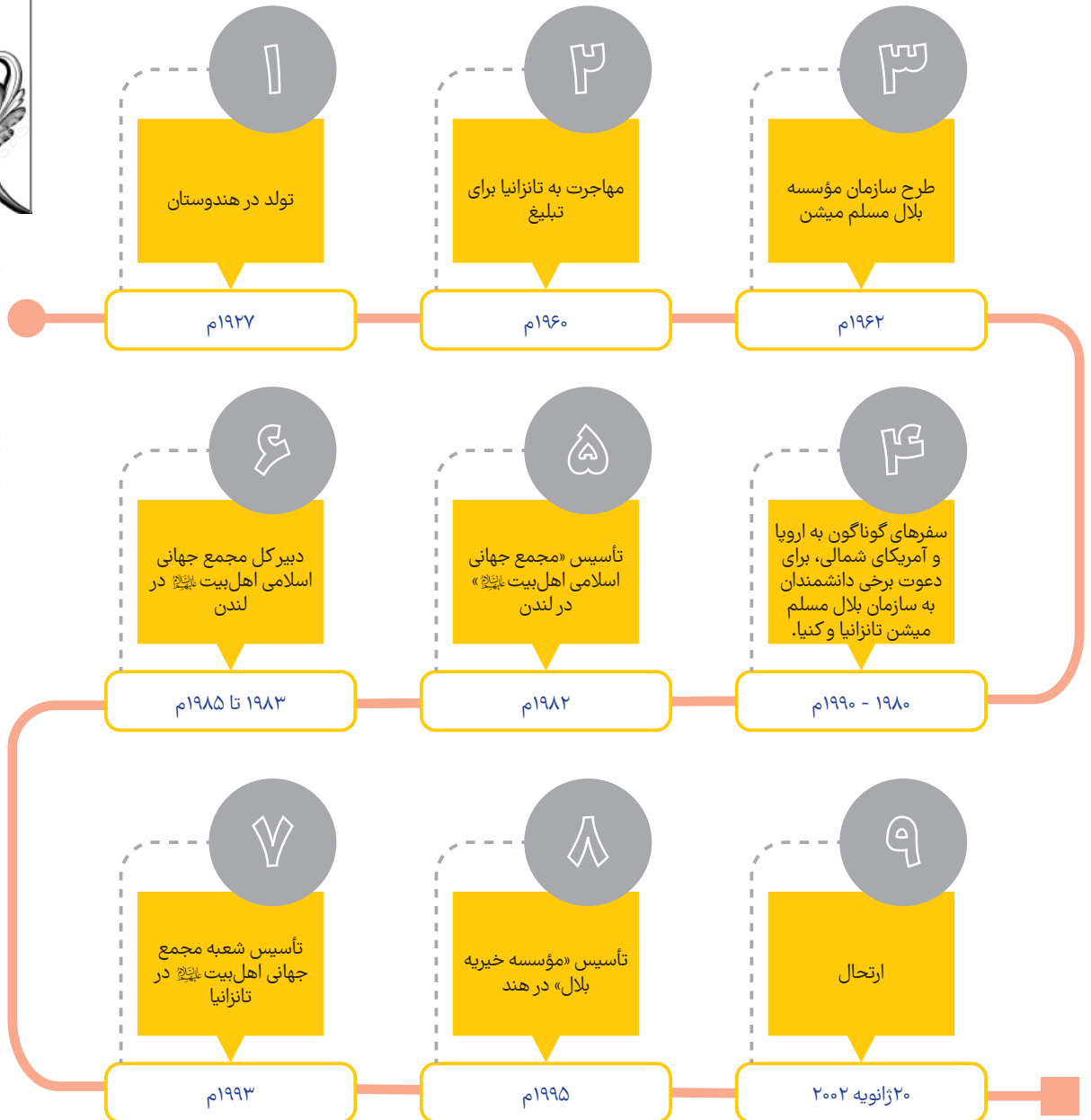
کتاب «اختر تابان» احوالات، زندگی و اندیشه‌های علامه سید اختر رضوی را روایت کرده است. این کتاب به کوشش آقایان سید رضا مهدوی نژاد و محمود مقیمی فرگردآوری شده و از سوی انتشارات جامعة المصطفی چاپ گردیده و انتشار یافته است.

مروری بر زندگی سید سعید اختر رضوی

۱۸۳ | سید سعید اختر رضوی

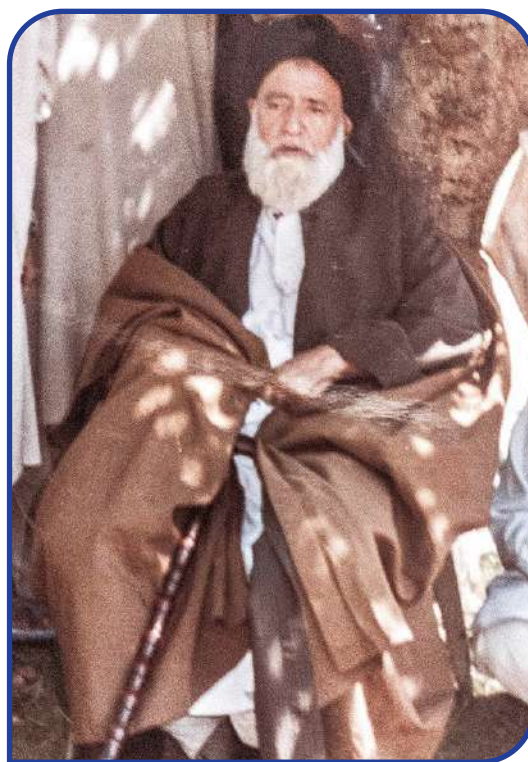
حجت الاسلام و المسلمین

سید مصطفی موسوی صفوی

عضو کشمیری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
مشهور به آغا صاحب

سید مصطفی موسوی صفوی (۱۹۱۸-۲۰۰۲م) از عالمان برجسته کشمیر و دانش آموخته حوزه علمیه نجف اشرف بود که پس از بازگشت به وطن خویش به ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و وحدت میان مسلمانان در آن دیار همت گمارد تا جایی که دو تن از فرزندان را در این راه از دست داد و به همین خاطر به ابوالشهیدین ملقب شد. ایشان از حضرت امام خمینی و حضرت آیت الله خامنه‌ای اجازه تصدی و تصرف در امور حسبه و شرعیه داشت. همچنین در ترویج و تبیین نظریه ولایت مطلقه فقیه در منطقه کشمیر نقش بسزایی ایفا کرد.

سید مصطفی در ۲ فوریه ۱۹۱۸م در منطقه بودگام کشمیر هند به دنیا آمد. او از نوادگان میر شمس‌الدین محمد عراقی بود. میر شمس‌الدین (جد سید مصطفی) اولین مبلغ و مروج تشیع در منطقه کشمیر و گلگت بلتستان پاکستان بود که در قرن ۱۵ میلادی به عنوان فرستاده سیاسی به کشمیر رفته بود. پدر سید مصطفی، حجت الاسلام سید احمد نیز از روحانیون برجسته آن منطقه محسوب می‌شد.

سید مصطفی موسوی صفوی

تحصیلات

آقا سید مصطفی تحصیلات ابتدایی خود را در زادگاهش آغاز کرد. قرآن کریم و عقاید اسلامی را نزد پدر بزرگش سید محمد و پدرش سید احمد آموخت. در سال ۱۹۴۰م، در سن ۲۲ سالگی ایشان، پدرش سید احمد موسوی از دنیا رفت. بعد از درگذشت پدر، وی از سوی مردم منطقه، به عنوان جانشین پدر در جایگاه شخصیت مذهبی انتخاب شد؛ ولی از پذیرش این مسئولیت امتناع ورزید و اداره امور مردم را به عمویش سپرد.

ایشان در سال ۱۹۴۰م برای ادامه تحصیلات علوم دینی، عازم کشور عراق شد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت علی علیه السلام ساکن شد. وی در دوران تحصیل در حوزه علمیه نجف، از اساتید برجسته حوزه نجف همچون آیت الله سید ابوالحسن مشهدی، آیت الله العظمی سید محسن حکیم طباطبایی، آقابزرگ تهرانی، امام خمینی رحمته الله علیه، آیت الله عبدالله شاهرودی، آیت الله محمد هادی میلانی بهره برد. در این میان وی با آیت الله العظمی سید محسن حکیم رابطه نزدیکی برقرار کرده بود.

فعالیت‌های دینی تبلیغی

سید مصطفی موسوی بعد از چندین سال تحصیل در حوزه علمیه نجف، به زادگاهش

کشمیر بازگشت و در کنار عمویش سید یوسف موسوی، مشغول تبلیغ و ترویج معارف اهل بیت (ع) شد و عمویش را در پیشبرد کارهای اجتماعی و مذهبی کمک کرد. ایشان محکمه شرعیه‌ای که حدود یک قرن پیش توسط مرحوم حجت الاسلام سید مهدی موسوی تأسیس شده بود و به تعطیلی انجامیده بود را احیا کرد و مشغول حل و فصل خصومت میان مردم شد تا مردم از رجوع به محاکم قضایی دولتی اجتناب کنند. وی ریاست انجمن شرعیه شیعیان جامو و کشمیر را از سال ۱۹۸۲م تا سال ۲۰۰۲م بر عهده داشت. ریاست مدارس «باب العلم» از دیگر مسئولیت‌های او بشمار می‌رفت. مردم منطقه ایشان را با لقب «آقا سحاب» (حاج آقا) خطاب می‌کردند و با همین عنوان معروف بود. سید مصطفی یکی از روحانیون حقوقدان کشورش بود که از امام خمینی (رحمه الله علیه) اجازه امور حسبه و شرعیه را نیز دریافت کرد و بعد از ارتحال حضرت امام، از آیت الله خامنه‌ای نیز این اجازه را برای بدگام کشمیر کسب نمود.

ایشان از افراد سرشناسی است که در کشمیر، اهمیت و جایگاه ولایت فقیه را به مردم معرفی کرد. او که هم معرف و هم مدافع ولایت فقیه در کشمیر بود، در سال ۱۹۸۹م بعد از ارتحال امام خمینی، آیت الله خامنه‌ای را به عنوان مرجع تقلید و ولی امر مسلمین معرفی کرد و می‌گفت: «من امام خمینی و امام خامنه‌ای را یکی می‌دانم و فرقی بین این دو شخصیت نمی‌بینم.»

در آگوست ۱۹۸۲م که سید یوسف موسوی، مؤسس انجمن شیعیان در جامو و کشمیر، به دیار باقی شتافت، برای جانشینی ایشان اختلاف شد. امام خمینی (رحمه الله علیه)، آیت الله العظمی مکارم شیرازی و برخی دیگر از فقها، سید مصطفی موسوی را به عنوان جانشین سید یوسف موسوی تأیید کردند. این امر موجب رفع اختلاف میان مردم گردید.

❁ مدافع وحدت اسلامی

ایشان یکی از مدافعان و حامیان وحدت اسلامی در منطقه کشمیر بود و جمله «ای مسلمانان وحدت وحدت» تکیه کلامش بود و همواره آن را تکرار می‌کرد. برخلاف سیره وحدت‌گرای سید مصطفی، گروهی با اتحاد بین مسلمانان مخالف بودند و این امر باعث شد فرزند وی حجت الاسلام سید محمدحسین که از حامیان وحدت میان مسلمانان و غیرمسلمانان در منطقه بود، در سال ۱۹۸۴م توسط دشمنان اسلام مسموم شده و به شهادت برسد. در نوامبر ۲۰۰۰م پسر دیگر او سید مهدی که برای حضور در مجلس عزای سیدالشهداء شرکت می‌کرد با انفجار یک بمب به شهادت رسید. وی بعد از شهادت دومین پسرش به ابوالشهیدین ملقب شد.

رحلت

سرانجام، سید مصطفی موسوی پس از عمری تلاش و مجاهدت در ۲۱ آگوست ۲۰۰۲م (۳۰ مرداد ۱۳۸۱ش) به علت بیماری‌ای که مدت‌ها با آن دست‌پنجه نرم می‌کرد، در سن ۸۴ سالگی، دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. هزاران نفر از مردم این منطقه در مراسم خاکسپاری وی در بودگام کشمیر شرکت کردند. وی در قبرستان بدگام در کنار نیاکان خود به خاک سپرده شد. به دلیل محبوبیت زیاد وی نزد مردمش، هرساله مراسم یادبودی برای وی برگزار می‌شود.

سید مصطفی موسوی الصفوی

شیخ

لطیف علی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور گویان

لطیف علی (۱۹۵۴-۲۰۰۵م) فعال فرهنگی اهل کشور گویان در شمال شرقی آمریکای جنوبی بود. ایشان پس از مطالعه و تحقیق فراوان تحت تأثیر مبلغ برجسته مکتب اهل بیت علیهم السلام علامه سید سعید اختر رضوی به مذهب راستین تشیع تشریف یافت. این مستبصر برجسته، پس از تشریف به مکتب اهل بیت علیهم السلام، تمام توان خویش را وقف ترویج و نشر مکتب نورانی اهل بیت علیهم السلام در کشور خود نمود تا جایی که در نتیجه زحمات و تلاش‌های ایشان افراد بسیاری به مذهب تشیع گرویدند و برای ساماندهی امور آنان انجمن مسلمانان شیعه را در این کشور راه‌اندازی کرد. لطیف علی در سال ۲۰۰۵ میلادی درگذشت.

زندگی‌نامه

لطیف علی هندی‌الاصل بود و در سال ۱۹۵۴م در کشور گویان متولد شد. ایشان با گذراندن دوره تحصیلات عمومی وارد دانشگاه شد و موفق به اخذ مدرک لیسانس گردید. وی شغل معلمی را انتخاب کرده و مدت‌ها در مدرسه‌ای که برای اهل سنت بود، به تدریس پرداخت. لطیف علی مردی متفکر و مورد اعتماد بود که پس از گرایش به تشیع، حامی و دلسوز انقلاب اسلامی ایران به‌شمار می‌رفت.

لطیف در دوره مدرسه، در کنار درس‌های مختلف، معارف دینی مسیحیت را نیز مطالعه می‌کرد. برخی معلمان، مسیحیان سرسختی بودند و همین سرسختی معلمان، بیزاری او از مسیحیت را بیشتر کرد. آن مرحوم ادیان دیگر را نیز بررسی کرد؛ اما اصل تناسخ که در میان بسیاری از ادیان هندی وجود داشت، ایشان را از این نوع ادیان دور کرد. دین‌های بهائیت و قادیانیه را نیز بررسی کرد؛ اما معتقد بود، جعلیات آشکاری در این ادیان وجود داشته که موجب دوری از آنها می‌شود.

تشریف به مذهب شیعه

اولین شخصی که در کشور گویان در دهه ۷۰م به مذهب تشیع تشریف پیدا کرد آقای لطیف علی بود. جریان استبصار ایشان را اینگونه ذکر کرده‌اند که عموی ایشان در سفر حج تعدادی کتاب از حج به کشور گویان آورده بود و از آن جهت که لطیف علی اهل مطالعه بود، عموی وی یک نسخه از کتاب‌ها را به ایشان داد و نسبت به شیعه بودن نویسنده آن به وی تذکر داد تا تحت تأثیر مطالب شیعی کتاب قرار نگیرد. همین تذکر عمومی لطیف سبب حساسیت ایشان نسبت به مذهب تشیع شد و در ذهن او این سؤال را ایجاد کرد که شیعه چیست و چرا عموی وی را از مذهب شیعه برحذر می‌دارد؟ ایشان پس از مطالعه کتاب‌ها، از طریق آدرس انتشارات که روی جلد آنها بود با دفاتر انتشارات تماس گرفت و درخواست کتب بیشتری نمود. همچنین درخواست کرد که فردی را به جهت پاسخ به سؤالاتی که درباره تشیع دارد، به وی معرفی کنند و مسئولین این انتشارات، لطیف علی را به علامه سید سعید اختر رضوی حواله دادند. ایشان با مکاتبات خود با مرحوم رضوی، سؤالاتی که در خصوص تشیع داشت از ایشان می‌پرسید و این عالم شیعه با صبر و حوصله تمام سؤالات لطیف علی را جواب می‌داد و پاسخ‌ها را برای او ارسال می‌کرد. بعد از مدتی لطیف علی اعلان تشیع نمود و به‌عنوان اولین شیعه و اولین مبلغ مذهب تشیع در کشور گویان، به نشر مذهب اهل بیت (علیهم‌السلام) مشغول گردید. لطیف علی در کتاب خود با نام «چرا من شیعه شدم؟» ماجرای شیعه شدن خود و چگونگی تأثیر علامه سید سعید اختر رضوی بر خود را شرح داده است. ایشان در این کتاب

می‌نویسد که حدود چهار سال به‌عنوان دبیرکل یک انجمن اهل سنت خدمت کرده بود. او اسلام سنی خود را اسلام اصیل می‌دانست و بر آن غیرت بسیار داشت. لطیف علی خاطرنشان کرده که در آن دوران هرگاه موضوع کربلا مطرح می‌شد، علمای اهل سنت آنجا، آنها را از ورود به این بحث منع می‌کردند.

روزی از برخی افراد شنید که گفتار اهل سنت و عالمانشان در مورد شیعه و واقعه کربلا دروغ است. این موضوع، سبب شد که لطیف به تحقیق در مورد شیعه روی بیاورد. او نقل می‌کند که تا آن زمان تنها در مورد عمر، ابوبکر و عایشه شنیده بود و به اهمیت ندادن به آل محمد (ع) توسط اهل سنت مشکوک بود. وی از خدا خواست که هدایتش کند؛ زیرا به‌عنوان یک مؤمن به مسائلی علاقه پیدا کرده بود که دیگران آنها را مستلزم کفر می‌دانستند. لطیف علی در این زمان با کتابی به نام معجزه جاوید (Eternal Miracle) که توسط گروهی در ایران چاپ شده بود، آشنا گردید. ایشان پس از مطالعه این کتاب، با مؤسسه‌ای که آن را چاپ کرده بود، ارتباط برقرار کرد و آنها برای او، کتاب «اسلام» نوشته علامه سید سعید اختر رضوی را فرستادند و این کتاب بسیاری از سؤالات او را پاسخ داد.

لطیف علی نقل می‌کند که کتاب‌ها و جزوه‌ها را با دقت بسیار مطالعه می‌کرد و اولین سؤالی که برایش پیش آمد این بود که چرا اهل سنت در مورد شیعه دروغ می‌گویند؟ آیا آنها می‌خواهند از تحقیقات ما جلوگیری کنند تا حقایقی که از ما پنهان داشته‌اند را به دست نیاوریم؟ در نهایت، لطیف علی پس از مطالعه و تحقیق در سال ۱۹۷۱م به مذهب تشیع تشریف یافت.

افراد مختلفی در شیعه شدن لطیف علی نقش داشتند. علامه سید سعید اختر رضوی، نقش بسیار سازنده و پررنگی در تشیع لطیف علی داشت به نحوی که این دو، رابطه خود را مانند رابطه پدر و پسر می‌دانستند. همچنین «مرتضی نوری» از ایران، «احمد شریف» از مومباسای کنیا، «یاسین. تی الجیبوری» از گرجستان، «آر. ای. جوما» از هوستون و «حسن سعید» از ایران نیز تأثیراتی بر ایشان داشتند.

پس از تشریف لطیف علی به مذهب شیعه، والدین دختری که با او نامزد شده بود از ازدواج آنها جلوگیری کرده و ایشان را به کفر متهم کردند. لطیف علی از علامه سید اختر رضوی درخواست کرد که دختر مؤمنی را برای ازدواج، به او معرفی کند. پس از مدتی دختری هندو که در همان مدرسه‌ای که لطیف در آن تدریس می‌کرد و مسلمان شده بود، با وساطت مرحوم سید اختر رضوی، به عقد ایشان درآمد.

لطیف علی درباره تشریف به مذهب تشیع نقل می‌کند که به‌عنوان یک شیعه متوجه شد، سبک زندگی‌اش کاملاً تغییر کرده است. احساس می‌کرد نورانی شده و در هر لحظه انتظار ظهور امام زمان (ع) را داشت و همین سبب هوشیاری معنوی او می‌گردید. ایشان چنان که

خودش گفته وقتی نماز شب می‌خواند و نام ائمه معصوم علیهم‌السلام را می‌آورد، لرزهای در وجودش ایجاد می‌شد. آن مرحوم از این نوع تجربیات مذهبی خود، به‌دست آورد که شیعه تنها راه رسیدن به اسلام است.

❁ فعالیت‌های تبلیغی

لطیف علی در تبلیغ دین بسیار فعال بود و برخی حوادث شرایط بهتری را برای این امر فراهم آورد. در مدرسه‌ای که لطیف علی به همراه همسرش در آنجا تدریس می‌کردند، مراسمی برگزار شد و به زهرا همسر لطیف گفتند برای مهمانان مشروب سرو کند. او نپذیرفت و به دلیل نافرمانی اخراج شد. لطیف علی نیز پس از چند ماه به دلیل فعالیت‌ها و رفت‌وآمدهای تبلیغی‌اش از مدرسه اخراج گردید. پس از آن، آن‌ها آزادانه‌تر به تبلیغ دین پرداختند. لطیف امتیاز انتشار یک روزنامه را گرفت و به‌عنوان مدیر روزنامه مشغول به کار شد.

لطیف علی پس از تشریف به مذهب شیعه، فرد مهمی در تبلیغ معارف اهل بیت علیهم‌السلام در گویان و ترینیداد و توباگو شد. او یکی از افراد اصلی بود که در ظهور جامعه شیعی در گویان تأثیر مستقیم داشت. وی در کنفرانس‌های متعدد در سرتاسر جهان شرکت می‌کرد و از مذهب اهل بیت علیهم‌السلام دفاع می‌نمود.

هنگامی که تعداد زیادی از مردم در ایمان به مذهب تشیع، به او پیوستند، آن مرحوم انجمن مسلمانان شیعه پیشگام گویان را تأسیس کرد. لطیف علی با تشکیل مرکزی برای شیعیان موفق شد بیش از ۲۵۰ نفر از شیعیان را در این مرکز جمع کند که در میان آنان، افراد برجسته و با نفوذی هم وجود داشت.

روزی سه نفر از اعضای جنبش وهابی در ترینیداد به گویان آمدند تا با لطیف علی مناظره کنند. اما این مناظره سبب شد که آن سه نفر شیعه شدند و این اولین حرکت در شیعه شدن مردم در ترینیداد و توباگو گردید.

لطیف علی همچنین مدرسه‌ای تأسیس نمود که محل اجتماعات و مراسم‌ها بود. ایشان مدرسه دیگری را نیز تأسیس کرد که این مدرسه به شیوه مدارس ایران اداره می‌شود. لطیف علی کتابچه‌ای به نام «چرا من شیعه شدم؟» تألیف کرد که به زبان انگلیسی چاپ شده است.

دکتر

میر محمد حسین هدی

عضو افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
نویسنده و روزنامه‌نگار

دکتر میر محمد حسین هدی (۱۳۲۰-۱۳۸۴ ش) فعال فرهنگی و از اعضای افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود که در سازمان‌های فرهنگی کشورهای مختلفی عضویت داشت و از این طریق خدماتی به پیروان مکتب اهل بیت (ع) در جهان ارائه نمود.

ایشان دانش‌آموخته رشته اقتصاد و رشته روزنامه‌نگاری و ارتباطات بود و به زبان‌های پشتو، انگلیسی، عربی، روسی و آلمانی مسلط بود و با رسانه‌های مختلف همکاری می‌کرد.

مرحوم هدی در سال ۱۳۲۰ ش در کابل افغانستان به دنیا آمد و در سال ۱۳۸۴ ش در کشور اتریش دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

❁ تحصیلات

میر محمد حسین هدی، آموزش ابتدایی و دبیرستان را همراه تحصیلات حوزوی، قرائت و تجوید در لیسه نجات گذراند. هدی در ۱۳۴۴ش لیسانس اقتصاد را از دانشگاه کابل دریافت کرد و برای ادامه تحصیل به مسکو پایتخت روسیه رفت و سه سال بعد در مقطع بالاتر در رشته روزنامه‌نگاری و ارتباطات فارغ‌التحصیل شد و دکترای اقتصاد را نیز در سال ۱۳۶۰ش از دانشگاه تهران کسب کرد. هدی علاوه بر زبان پشتو به انگلیسی، عربی، روسی و آلمانی نیز مسلط بود.

❁ فعالیت

فعالیت‌های میر محمد حسین هدی در کشورهای مختلف به قرار زیر است:

- کابل: مدیرمسئولی مجله «ساینس» در دانشگاه کابل، مدیریت روزنامه «انیس» و روزنامه «ژوندون»، مشاور نوراحمد اعتمادی نخست‌وزیر وقت افغانستان، عضویت در کمیسیون همکاری آلمان و افغانستان و ریاست بخش اطلاعات هلال احمر افغانستان، از جمله فعالیت‌های دکتر میر محمد حسین هدی در کابل افغانستان بوده است.
- ایران: هدی در بین سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۶ خورشیدی پس از مبارزه با محمد داوود خان، رئیس دولت افغانستان (۱۳۵۲-۱۳۵۷ش) به ولایت «قندوز» در شمال شرقی این کشور رفت و سپس به ایران مهاجرت کرد. دکتر هدی ابتدا به‌عنوان کارشناس امور مطبوعاتی فعالیت خود را آغاز کرد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی با روزنامه جمهوری اسلامی و همچنین بخش برون‌مرزی صداوسیما جمهوری اسلامی (رادیو و تلویزیون دولتی ایران) به همکاری پرداخت. او همچنین در دانشکده صداوسیما، روش‌های خبرنگاری و در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی تهران «جهان‌بینی سیاسی» تدریس می‌کرد.

میر محمد حسین هدی می‌گوید:

«اگر بنا باشد تاریخی را برای احیای هویت دینی در نظر بگیریم آن تاریخ ۱۹۷۹م (۱۳۵۷ش) است، یعنی مقارن با پیروزی انقلاب اسلامی ایران که خیزش عظیمی را برای تفکرات دینی در تمام ادیان به وجود آورده است. آخرین آمارها در مورد احیای تفکر دینی که در سال ۱۹۹۰م (۱۳۶۹ش) صورت پذیرفته نشان می‌دهد که تقریباً ۷۰٪ مردم اروپا احساس دینداری می‌کنند. در تمام ادیان از هندوئیسم گرفته تا بودیسم و انواع فرقه‌های مسیحیت همه از یک نوع بازگشت به تفکر دینی خبر می‌دهند و انقلاب اسلامی ایران موجب احیای فکر دینی در جهان گشت.»

● اتریش: میر محمدحسین هدی در دهه ۷۰ راهی اتریش شد و در این کشور اقامت گزید. وی در وین با نشریات آلمانی زبان و برون مرزی افغان همکاری داشت. علاوه بر این با انجمن شرق شناسی اتریش در زمینه تألیف دایرةالمعارف اسلامی همکاری کرد و از جمله بنیان گذاران سازمان بین المللی حمایت از حقوق کودکان مسلمان بود که با سازمان ملل در این زمینه به همکاری پرداخت.

دکتر هدی همچنین عضو فعال سازمان های فرهنگی در افغانستان، ایران و اروپا بود که از آن جمله می توان به فعالیت در مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، انجمن شرق شناسی اتریش، انجمن دیالوگ اسلام و مسیحیت اتریش اشاره کرد.

✿ آثار

برخی از آثار دکتر میر محمدحسین هدی عبارتند از:

- ✦ چند تن از زنان برگزیده تاریخ
- ✦ مسلمانان سیاه پوست آمریکا
- ✦ جنبش های آزادی بخش اسلامی
- ✦ بلبل، مجموعه قصاید سید محمد کاظم بلبل
- ✦ گنجینه، شامل گزیده ای از مرثیه های مرثیه سرایان افغانستان
- ✦ مقاله «امام خمینی و احیای تفکر دینی از نگاه خاورشناسان»، نشریه اسلام و غرب، ش ۳۰ و ۳۱، بهمن و اسفند ۱۳۷۸ ش.
- ✦ مقاله «سنخ شناسی آرای خاورشناسان درباره انقلاب اسلامی»، نشریه اسلام و غرب، ش ۳۰ و ۳۱، بهمن و اسفند ۱۳۷۸ ش.
- ✦ نظام سیاسی و اقتصادی جهان اسلام
- ✦ مسلمانان شیعه بکتاشی در بالکان

از دکتر میر محمدحسین هدی همچنین کتابخانه ای شامل بیش از چهار هزار جلد باقی مانده که قرار است به شکل یک کتابخانه اینترنتی در اختیار علاقه مندان در سراسر جهان قرار گیرد.

دکتر میر محمد حسین هدی درباره شخصیت امام خمینی رحمته الله علیه می گوید:

«امام خمینی رحمته الله علیه از نظر بسیاری از مسلمانان، آخرین شخصیت از سلسله آموزگاران و داعیان بازگشت به خودآگاهی در عصر جدید محسوب می گردند. سرمشق امام خمینی رحمته الله علیه، اسلام گرایان را در سراسر گیتی به حرکت در آورده است.» وی همچنین، نهضت انقلاب اسلامی را اینگونه توصیف می کند: «نهضت موفقیت آمیز امام خمینی در ذات خود یک انقلاب فرهنگی جامع و فراگیر را علیه غرب و ارزش های آن در بر داشت. انقلاب ایران نشان داد که تصورات غرب، مبنی بر اینکه فرهنگ های خارج از جغرافیای اروپا و آمریکا با ماشین و آسمان خراش، ارزش های غربی را نیز خواهند پذیرفت، باطل و گمراه کننده بود.»

بزرگداشت

به مناسبت درگذشت دکتر هدی، مجلس بزرگداشتی در وین پایتخت اتریش برگزار شد که در آن صدها تن از ایرانیان، افغانستانی ها، شهروندان آسیای میانه و برخی کشورهای دیگر شرکت کردند.

دکتر

شهید علی العضااض

عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
عضو فعال مجلس اعلای اسلامی عراق

شهید دکتر علی العضااض (شهادت ۲۰۰۶م)، از اعضای فعال و برجسته مجلس اعلای اسلامی عراق بود که در مجامع بین‌المللی از حقوق ملت مظلوم عراق دفاع می‌کرد. ایشان جنایات جنگی و ضد حقوق بشری رژیم سفاک صدام علیه شیعیان عراق را در این مجامع افشا نمود تا جایی که در این راه جان خود را نیز تقدیم کرد و توسط عوامل این رژیم جنایتکار به فیض شهادت نائل آمد.

بازدید شهید العضاض از مناطق بمباران شده توسط ارتش صدام و تهیه گزارش جهت ارائه به مجامع بین‌المللی (۱۹۸۶م)

شهید دکتر علی العضاض (شهادت ۲۰۰۶م)، سیاست‌مدار برجسته شیعه و از اعضای فعال **مجلس اعلای اسلامی عراق*** بود. مجلس اعلای عراق تشکلی است که در سال ۱۹۸۲م پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در جهت وحدت گروه‌های عراقی و مبارزه با حکومت صدام تشکیل شد. این تشکل در زمان حکومت صدام، علیه او فعالیت می‌کرد و امور مربوط به مهاجران عراقی در ایران و دیگر کشورها را اداره می‌نمود. مجلس اعلا در عراق بعد از صدام، یکی از ارکان اصلی ائتلاف شیعیان عراق و مورد حمایت جمهوری اسلامی ایران است.

علی العضاض دارای مدرک تحصیلی دکتری در علم فیزیک بود. ایشان در اواخر دهه ۸۰ و ابتدای دهه ۹۰م در کشورهای فرانسه و سوئیس در زمینه حقوق بشر فعال بود. گفته می‌شود قرار بر این بوده است که العضاض به‌عنوان سفیر عراق در سازمان ملل در ژنو فعالیت خود را آغاز کند. پیش از آن العضاض نماینده رسمی مجلس اعلای عراق در نشست‌های حقوق بشر پارلمان اروپایی و عضو سازمان بهداشت جهانی بوده است.

از مهم‌ترین فعالیت‌های العضاض در دوره حکومت صدام حسین، افشای جنایات جنگی و اقدامات ضد حقوق بشری آن جنایتکار علیه مردم عراق، در مجامع بین‌المللی بوده است. دکتر العضاض موتور محرکه و سازمان‌دهنده بسیاری از فعالیت‌های مردمی و حقوق بشری، نشست‌ها، ارسال یادداشت‌ها و تشکیل هیئت‌هایی برای رسیدگی به گلایه‌ها و شکایات مردم عراق در پاریس و ژنو بود.

ایشان بر این نظر بوده است که اداره دولت عراق مستلزم ایجاد مرجعیت سیاسی برای همه گروه‌های داخل و خارج و ائتلاف برای حل مسائل بزرگ سیاسی است و آیت‌الله عبدالعزیز حکیم را از افراد شایسته برای رهبری جریان‌ات سیاسی به‌شمار می‌آورد.

ایشان همچنین از طرفداران جدی برقراری وحدت میان همه گروه‌ها و فرقه‌های عراقی، به‌ویژه طوایف شیعه بود.

شهادت ❁

سرانجام، ایشان پس از عمری تلاش و کوشش در راه دفاع از حقوق شیعیان عراق، در عصر روز شنبه ۱۸ نوامبر ۲۰۰۶م به همراه همسرش در غرب بغداد در حمله تروریستی به دست تروریست‌های تکفیری و عوامل باقی‌مانده حزب بعث به شهادت رسید. به گفته یکی از اعضای مجلس نمایندگان عراق، علی‌العضاض به همراه همسرش در منطقه «یرموک» با خودرو شخصی و بدون محافظ در حال حرکت بود که یک گروه مسلح ناشناس به آنها حمله کرده و هر دوی آنها را به شهادت رساند. مجلس شورای عالی انقلاب عراق در پیامی ضمن همدردی با خانواده شهید و رهبران و اعضای شورای عالی، تکفیری‌ها و بازمانده‌های بعثی حکومت

تشییع پیکر شهید علی‌العضاض با حضور سید عبدالعزیز الحکیم

جنایتکار صدام را مسئول این جنایت دانسته و آن را محکوم کرد.

شیخ

عبدالامیر جمیری

عضو بحرینی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

شیخ عبدالامیر جمیری (۱۹۳۷-۲۰۰۶م) عالم و خطیب شیعه در بحرین بود که در راه نشر و ترویج معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام در این کشور، تلاش‌های فراوانی انجام داد و در این راه سختی‌های بسیاری را به جان و دل خرید تا جایی که رژیم این کشور او و فرزندش را زندانی کرد. ایشان مدتی عضو پارلمان بحرین و قاضی دادگاه عالی مذهب جعفری بود و خدمات ماندگاری همچون تأسیس مدرسه دینی و تألیف کتاب از خود بر جای گذاشت.

مرحوم جمیری در سال ۱۳۵۶ ق برابر با ۱۹۳۷م در منطقه بنی جمرة بحرین چشم به جهان گشود. ایشان تحصیلات ابتدائی را در زادگاهش آغاز کرد و همزمان با تحصیلات ابتدایی، نزد خطبای معروف بحرین همچون ملا عطیه جمیری، ملا یوسف جمیری و ملا عبدالله بلادی شاگردی کرد و از سن ۱۷ سالگی به ایراد سخنرانی در مجالس حسینی پرداخت که با اقبال مردمی روبه‌رو شد و همین امر او را به ادامه این راه تشویق کرد.

✿ مهاجرت به نجف

شیخ جمری از سال ۱۹۵۶م به مدت دو سال به تحصیل دروس مقدماتی ادبیات عرب، فقه و عقاید نزد شیخ عبدالله بن محمد صالح آل صالح آل طعان بحرانی مشغول شد. سپس در سال ۱۹۶۱م به توصیه وی برای ادامه تحصیلات حوزوی به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع شریف و ملکوتی حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) در نجف اشرف رحل اقامت افکند و در حوزه علمیه این شهر دروس سطح حوزوی را نزد اساتیدی همچون محمدعلی خمایسی، محیی‌الدین غریفی نجفی، سید علاءالدین آل بحر العلوم و سید حسین آل حسین بحر العلوم فراگرفت. او مدتی نیز در درس خارج اصول آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خویی و درس خارج فقه شهید آیت‌الله محمدباقر صدر شرکت کرد.

ایشان در طول حضور خود در نجف اشرف برای روزنامه‌ها و مجلات عراقی مانند الاضواء و التضامن الاسلامی، مقالاتی ادبی و دینی می‌نوشت و برخی از اشعار خود را نیز در آنها منتشر می‌کرد. از این‌رو نام او در کتاب «معجم الأدباء و الکتاب العراقیین» ثبت شده است. او پس از بازگشت به بحرین نیز با روزنامه‌ها و مجلات این کشور همکاری می‌کرد.

شیخ جمری در سال ۱۳۹۱ق از آیت‌الله فانی اصفهانی اجازه روایت دریافت کرد و از طرف مراجع تقلیدی همچون آیات عظام سید علی سیستانی، سید علی خامنه‌ای، میرزا جواد تبریزی، محمد فاضل لنکرانی، محمدعلی اراکی، سید محمدرضا گلپایگانی، غروی و سید حسین بحر العلوم نیز اجازه وکالت برای دریافت وجوهات شرعیه و رسیدگی به امور حسبیه داشت.

✿ بازگشت به بحرین و عضویت در پارلمان

شیخ جمری پس از دوازده سال تحصیل در حوزه عملیه نجف، به اصرار مردم زادگاهش، به بحرین بازگشت تا نامزد نمایندگی پارلمان ملی این کشور شود. او که به ادامه تحصیل در حوزه نجف تمایل داشت، در استفتائی از شهید آیت‌الله محمدباقر صدر و شیخ محمد امین زین‌الدین، برای پاسخ به درخواست اهالی زادگاه خود کسب تکلیف کرد. نظر شهید صدر این بود که پذیرفتن درخواست آنان واجب است و شیخ زین‌الدین نیز پذیرفتن آن را جایز دانسته بود. بدین ترتیب او به بحرین بازگشت و به همراه شیخ عیسی احمد قاسم* با کسب رأی بالا به عنوان نمایندگان حوزه انتخابی ۱۶ در پارلمان ملی انتخاب شدند. شیخ جمری و شیخ عیسی قاسم در قالب یک تشکل اسلامی، در پارلمان، حضوری فعال داشتند و مواضع روشن و شجاعانه‌ای اتخاذ کردند. ایشان همچنین به مدت شش سال نائب رئیس «جمعية التوعية الإسلامية» (که ریاست آن را شیخ عیسی قاسم بر عهده داشت) بود.

شیخ جمری در دیدار با آیت الله سید محمدحسین فضل الله

ایشان در سال ۱۹۷۷م به عنوان قاضی دادگاه عالی مذهب جعفری، منصوب شد ولی در سال ۱۹۸۸م پس از اختلاف با برخی مسئولان و نیز اعتراض به برخی مسائل کشور از این سمت برکنار شد و مورد بازجویی قرار گرفت، با این حال بر مواضع خود پافشاری می کرد. پس از آن پسر و دامادش، که عضو پارلمان بودند، دستگیر شدند و خود وی نیز در دسامبر ۱۹۸۸م در خانه اش دستگیر شد؛ ولی اهالی منطقه پس از اطلاع از دستگیری وی، تظاهرات گسترده ای به راه انداختند و در نتیجه نیروهای امنیتی ناگزیر شدند او را آزاد نمایند.

شیخ جمری بر مطالبات سیاسی خود مبنی بر لزوم اجرای قانون اساسی، تأکید بر جایگاه پارلمان و رسیدگی به پرونده های سیاسی و امنیتی ادامه داد و در انتفاضه مردمی در اواخر سال ۱۹۹۴م نقش برجسته ای ایفا کرد و در اثر آن بازداشت شد و دادگاه در سال ۱۹۹۹م او را به ۱۰ سال زندان و پرداخت ۱۵ میلیون دلار محکوم کرد.

❁ فعالیت علمی-فرهنگی

شیخ جمری از سال ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۱م در رادیوی بحرین و گاه در تلویزیون این کشور سخنرانی می کرد و سخنان او غالباً در مناسبت های مذهبی همچون روز عاشورا، ماه رمضان، تولد و شهادت اهل بیت علیهم السلام و روزهای جمعه پخش می شد و مورد استقبال عمومی قرار می گرفت. او همچنین به مدت چهار سال، در مجله المواقف، ستونی با عنوان «استفسارات دینیة» می نوشت که با استقبال خوانندگان روبه رو بود.

ایشان در سال ۱۹۸۵م مدرسه علمیه امام زین العابدین را در روستای بنی جمره تأسیس کرد

که امروزه تعداد زیادی از طلبه‌ها و اساتید، در آن به تحصیل و آموزش علوم دینی مشغول هستند. ایشان همچنین تألیفاتی در موضوعات اسلامی دارد که برخی از آنها به چاپ رسیده است؛ مانند:

- ♦ من واجبات الإسلام؛
- ♦ المرأة في ظل الإسلام: این کتاب سه بار تجدید چاپ شده است.
- ♦ من شموع العترة الطاهرة (درباره امام هادی علیه السلام).

رحلت

ایشان پس از عمری تلاش و کوشش در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام، در روز ۱۸ دسامبر ۲۰۰۶م دار فانی را وداع گفت. به مناسبت ارتحال این عالم شیعه مراسم‌های بزرگداشت و یادبودی در کشورهای مختلف از جمله کویت برگزار شد.

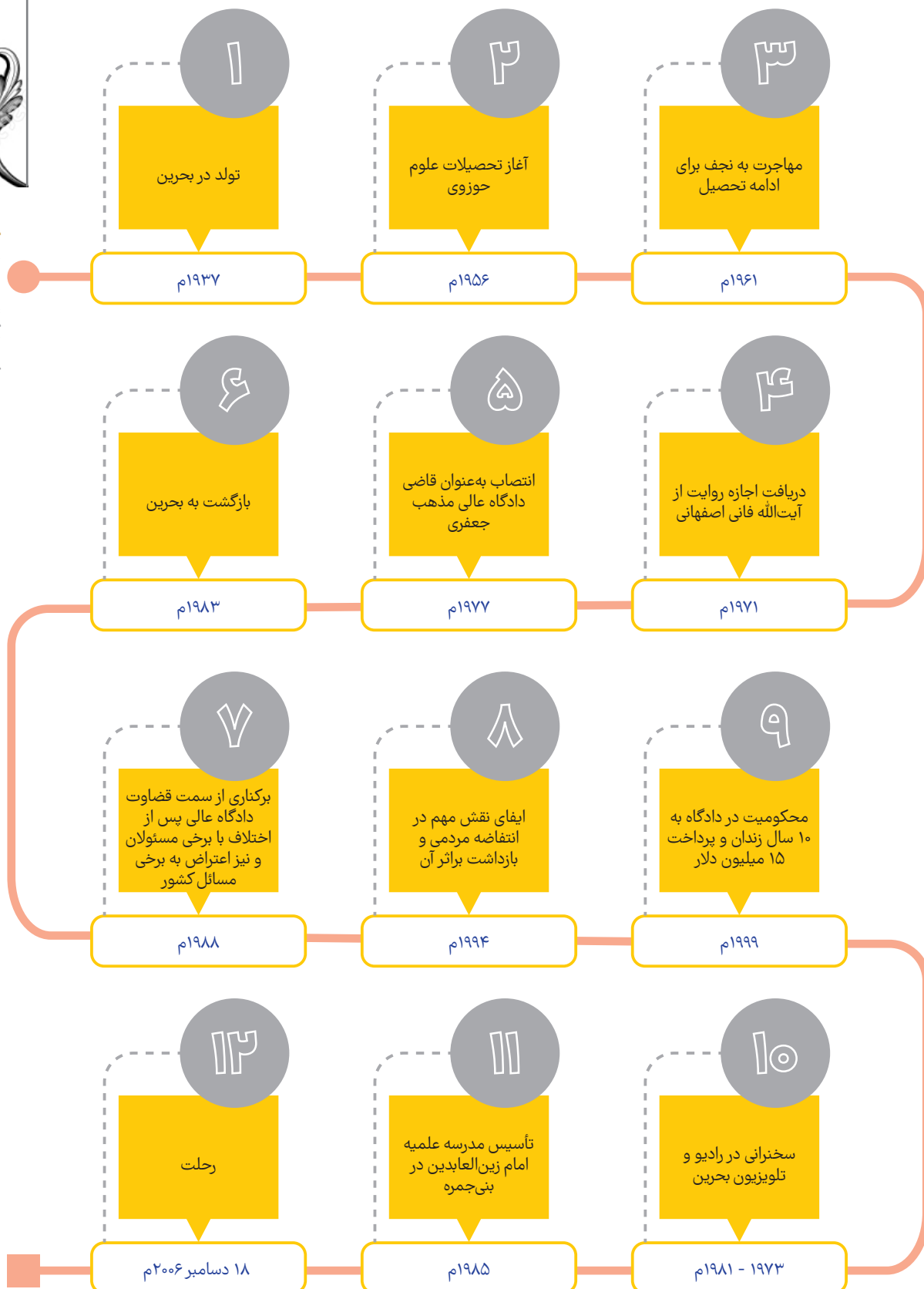

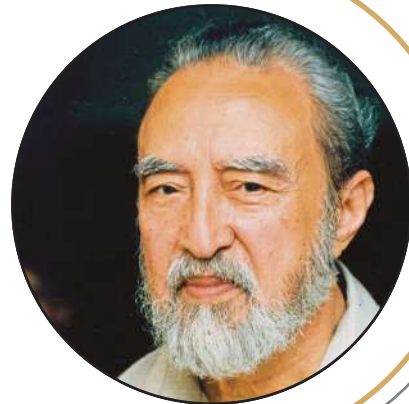

مروری بر زندگی عبدالامیر جمیری

عبدالامیر جمیری ۲۵۵

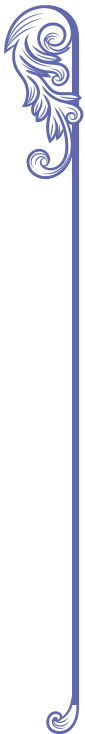

دکتر

سید حسین العطاس

عضو مالزیایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
اندیشمند و سیاستمدار شیعه

پروفسور سید حسین العطاس (درگذشت: ۲۰۰۷م) متفکر، جامعه‌شناس و سیاستمدار مالزیایی و مؤسس سازمان‌های علوم اجتماعی در مالزی بود. او در ۱۷ سپتامبر ۱۹۲۸م در بوگور، شهری در بخش غربی کشور اندونزی در خانواده‌ای مذهبی و روشنفکر به دنیا آمد. پدرش علی نام داشت و پدر بزرگ او، سید عبدالله بن محسن العطاس از شیوخ مذهبی شناخته شده، از خاندان حضرمی اهل حضرموت یمن بود. سید محمد نقیب العطاس فیلسوف و متفکر برجسته مالزی، برادر سید حسین بود و سید فرید العطاس، استاد دانشگاه ملی سنگاپور و شریفه منیره العطاس استاد دانشگاه مالایا، فرزندان او هستند.

❁ فعالیت‌های علمی

العطاس فعالیت آکادمیک خود را در انتشارات دیوان زبان و کتاب مالزی آغاز کرد و از سال ۱۹۵۸م به‌عنوان رئیس بخش تحقیقات در آنجا مشغول به کار شد. او در سال ۱۹۶۳م رساله خود را با نام «تأملاتی درباره نظریه‌های دین» ارائه داد و مدرک دکتری جامعه‌شناسی‌اش را از دانشگاه آمستردام هلند دریافت کرد. العطاس در سال ۱۹۶۰م به‌طور پاره‌وقت در رشته فلسفه در دانشگاه مالایا سخنرانی می‌کرد و از سال ۱۹۶۳ تا ۱۹۶۷م به‌عنوان رئیس بخش فرهنگی در دپارتمان مطالعات مالایی این دانشگاه، مشغول خدمت بود. وی در سال ۱۹۶۷ تا ۱۹۸۸م به‌عنوان رئیس بخش مطالعات مالایی در دانشگاه ملی حضور داشت و در سال ۱۹۸۸م رئیس دانشگاه سنگاپور شد و تا سال ۱۹۹۱م در این سمت حضور داشت. او از سال ۱۹۹۵م به بعد، در دانشگاه ملی مالزی ابتدا در مرکز مطالعات عمومی، سپس در دپارتمان انسان‌شناسی و جامعه‌شناسی و سرانجام با عنوان استاد و عضو ارشد مؤسسه جهان و تمدن مالایی فعالیت کرد.

پروفسور حسین العطاس

پروفسور العطاس در حین تحصیلات تکمیلی در دانشگاه آمستردام، مجله اسلام مترقی (۱۹۵۴-۱۹۵۵) را تأسیس کرد و پیوندهای خود را با روشنفکران و متفکران جهان اسلام، از جمله محمد نصیر از اندونزی، طاها حسین و عثمان امین از مصر تقویت بخشید.

پروفسور العطاس به عنوان پژوهشگری پرجار در عرصه نویسندگی به شمار می‌رود که تفکر و مطالعات او در این عرصه دارای اهمیت جهانی است و نوشته‌هایش در قالب کتاب‌ها و مقالات متعدد در سطوح محلی و بین‌المللی عرضه شده است. تألیفات العطاس، موضوعات گوناگونی از قبیل توسعه و نوسازی، سیاست و فساد، روشنفکران در جوامع در حال توسعه، ذهنیت جوامع استعمارشده و نیز مسئله درگیری امت اسلامی در مدرنیته را در بر دارد.

مشهورترین اثر العطاس کتاب «اسطوره بومی تنبل» است که در سال ۱۹۷۷م منتشر شد. جرقه نگارش این کتاب در سال ۱۹۶۶م زده شد که او شروع به اندیشیدن به این سؤال کرد که چرا استعمارگران غربی، به مدت چهار قرن، بومیان آسیای جنوب شرقی دریایی را عموماً تنبل می‌دانستند؟ او در این کتاب به نقد دیدگاه‌های تحقیرآمیز غربی‌ها پرداخت و آنان را دارای خیال‌پردازی‌های مبتذل و نادرست دانست که از خوی سلطه استعماری آنان نشئت می‌گیرد. او معتقد بود که غربی‌ها بومیان منطقه آسیای شرقی را افرادی تنبل، عقب‌مانده و وابسته توصیف می‌کنند برای اینکه اینگونه القا شود که برای توسعه و مدرن شدن راهی جز تفکر غربی نیست و همه شرقی‌ها برای بالا رفتن از نردبان پیشرفت، نیاز به سرمایه‌داری آنان دارند. این کتاب مورد توجه اندیشمندان قرار گرفت و بازخوردهای فراوانی داشت.

تأملاتی درباره نظریه‌های دین (۱۹۶۳)، تاریخ‌نگاری استعماری در توماس استمفورد رافلز: شمر یا اصلاحگر (۱۹۷۱)، نوسازی و دگرگونی در آسیای جنوب شرقی (۱۹۷۲) و مسئله فساد، از دیگر آثار پروفسور العطاس است.

از العطاس در بیان اندیشمندان دینی به عنوان جامعه‌شناس، فیلسوف، دانشگاهی و تحلیل‌گر سیاست با روحیه بااحساس، باانصاف و درستکار یاد می‌شود که اصرار او بر برتری، عدالت و جوانمردی انسان‌ها فارغ از نژاد و ملیت، او را از برخی محافل علمی با رویکرد نژادپرستانه دور ساخت.

از سید حسین العطاس کتابخانه‌ای با ۱۵ هزار جلد کتاب در کوالامپور به یادگار مانده که میزبان آثار دانشمندان و اندیشمندان جهان اسلام است و فرزندش سید فرید العطاس مدیریت آن را بر عهده دارد.

العطاس از اعضای رسمی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و بارها با سفر به ایران در نشست‌های تخصصی جامعه‌شناسی شرکت کرد.

❁ رحلت

سرانجام سید حسین العطاس در ۲۳ ژانویه ۲۰۰۷م در سن ۷۸ سالگی بر اثر آمبولی ریه در کوالامپور درگذشت. گروه علمی تخصصی جامعه‌شناسی علم انجمن جامعه‌شناسی ایران در پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۸۶ش نشست را برگزار کرد که طی آن، ضمن گرامیداشت یاد این متفکر مسلمان، اندیشه‌ها و دیدگاه‌های او مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این نشست، خبر برگزاری همایش "علم بومی و علم جهانی: امکان یا امتناع؟ (یادمان پروفیسور العطاس)" اعلام شد.

حاج

مهدی عبدمهدی

مشهور به ابوزینب خالصی

عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حاج مهدی عبدمهدی معروف به ابوزینب خالصی (۱۹۴۵-۲۰۰۷م) از رهبران برجسته جنبش مقاومت اسلامی در کشورهای عراق و لبنان بود که با توجه به نقش تأثیرگذاری که در ساختار امنیتی این جنبش‌ها داشت، مجاهدان این دو کشور او را «استاد» و «شیخ‌المجاهدین» لقب داده‌اند. ایشان چهره‌ای نام‌آشنا، در عرصه مبارزه و جهاد با اشغالگران آمریکایی و انگلیسی در عراق و نیز رژیم بعث شناخته می‌شد تا جایی که او به همراه رزمندگان تحت امرش حدود پنج هزار عملیات نظامی علیه این اشغالگران رقم زدند و به خاطر همین فعالیت‌ها همواره تحت تعقیب آمریکایی‌ها قرار داشت و چندین سال درد و رنج زندان آنها را تحمل کرد. ایشان از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود که در سال ۱۹۴۵م در شهر الخالص استان دیاله عراق چشم به جهان گشود. او تحصیلات خود را تا مقطع لیسانس اقتصاد ادامه داد.

❁ فعالیت‌های فرهنگی

ابوزینب در کنار فعالیت‌های جهادی، به‌عنوان شخصیتی فرهنگی، فکری و دینی شناخته می‌شد و چندین کتاب و مقاله در راستای تقویت شخصیت معنوی مجاهدان تألیف کرده است که برخی از آن‌ها دست‌نامه‌ی عملی مجاهدان عراقی بوده است. ابو زینب همچنین مدتی سردبیر مجله «نباء» بود.

❁ فعالیت‌ها در دوره رژیم بعث عراق

حاج مهدی در دهه شصت قرن چهاردهم قمری به حزب الدعوة الاسلامیة عراق پیوست، رده‌های حزبی را پشت سر گذاشت و مسئولیت سازمان را به عهده گرفت. او دیداری با شهید آیت‌الله محمدباقر صدر نیز داشت که دستاورد آن یکپارچه شدن تلاش‌های حزب و مرجعیت بود. ابوزینب کانال ارتباطی میان «لجنة إقليم العراق» و شهید صدر بود و در عین حال نماینده شهید صدر در میان مردم نیز به‌شمار می‌آمد. وی نوارهای صوتی سخنرانی‌ها و همچنین نامه‌های شهید صدر را در دوره زندان و اقامت اجباری پیش از شهادتش، به مردم می‌رساند. ایشان پس از اقدامات رژیم صدام در سال ۱۹۷۴م، که به زندانی و کشته شدن بسیاری از فعالان حزب و تعطیل شدن شبکه‌های فعال حزبی انجامید، تلاش‌های بسیاری برای احیا و ایجاد اتحاد بین تشکیلات حزب الدعوة انجام داد.

ابوزینب همچنین به موضوع خرید اسلحه و کادرسازی برای مرحله مبارزه مسلحانه، با تکیه بر ظرفیت داخلی کشور، اهتمام داشت و پس از شکست فعالیت مسلحانه در داخل، نظارت بر مجموعه‌های جهادی را از مبدأ پادگان اهواز، که حزب الدعوة تأسیس کرده بود، بر عهده گرفت. بدین ترتیب، او حلقه اتصال میان پادگان و شبکه‌های داخل عراق و همچنین یکی از اعضای ناظر کمیته عالی جهادی در پادگان شهید صدر بود. ایشان همچنین از پایه‌گذاران سپاه بدر نیز به‌شمار می‌رود.

حاج مهدی به فعالیت نظامی بسنده نمی‌کرد؛ بلکه شبکه‌های **حزب الدعوة*** را با روش امنیتی مبتکرانه‌ای، از نو احیا کرد؛ به گونه‌ای که میان هر سازمان و فرماندهی آن، که در یکی از کشورهای همسایه مستقر بود، پیوندی پنهان و در سایه برقرار کرده بود. در همین راستا بود که پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، ابوزینب ارتباط امنیتی ویژه‌ای با رهبران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و همچنین سران وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران برقرار کرد.

ایشان با تکیه بر مهارت‌های امنیتی خود، نقش مهمی در تأسیس دستگاه امنیتی مقاومت اسلامی در لبنان ایفا کرد و از سال ۱۹۸۵م تا زمان آزادسازی جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰م با آنان همراه بود و با شهید حاج عماد مغنیه و شهید ابومهدی المهندس پیوند تنگاتنگی داشت.

انتفاضه شعبانیه عراق
(سال ۱۳۶۹ ش)،
قیام مردم عراق علیه
حکومت صدام بود.
قیام از بصره شروع
شد و معترضان در
مدت ۱۵ روز چهارده
استان از هجده استان
عراق را تصرف کردند.

در کنار شهید سید محمدباقر حکیم

همزمان با جنگ عراق و ایران، حوزه فعالیت شهید ابوزینب تا کردستان عراق توسعه یافت تا جایی که به تشکیل تیپ المصطفی در استان سلیمانیه ختم شد و پس از آن در انتفاضه شعبانیه* نقش آفرین بود.

❁ فعالیت‌ها در دوره اشغال عراق توسط آمریکا

حاج مهدی پس از حمله آمریکا به عراق در سال ۲۰۰۳م به پایه‌گذاری جنبش‌های مقاومت در این کشور همت گماشت. ابوزینب به‌عنوان یکی از چهره‌های شاخص نبرد با اشغال‌گران آمریکایی و بریتانیایی حاضر در عراق شناخته می‌شد؛ که به اذعان خود آن‌ها، مسئولیت نزدیک به پنج‌هزار عملیات نظامی ضد اشغال‌گران بر عهده‌ی او و نیروهایش بوده است. در نگاه آمریکایی‌ها مهدی عبدالمهدی الخالصی در عراق، چیزی شبیه به شهید عماد مغنیه در لبنان بوده است.

❁ رحلت

ابو زینب عاقبت طی عملیات گسترده اطلاعاتی با حمله به دفتر فرهنگی «حرکه»، ربوده و در اختیار آمریکایی‌ها قرار گرفت. پس از سه سال، در اثر وخامت وضع جسمی، از زندان آزاد شد و برای درمان به ایران رفت؛ ولی اندکی بعد در ۲۴ ژانویه ۲۰۰۷م دار فانی را وداع گفت. پیکرش پس از تشییع در استان‌های بصره، ذی‌قار و سماوه، در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

ᠮᠠᠨᠤᠯᠤᠰᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰᠤᠨ

استاد

احمد حسین یعقوب

عضو اردنی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
نویسنده، پژوهشگر و رهیافته به مکتب اهل بیت علیهم السلام

احمد حسین یعقوب (۱۹۳۹-۲۰۰۷م) از استادان و چهره‌های برجسته شیعه در کشور اردن بود که تحت تأثیر قیام حضرت امام حسین علیه السلام علیه دستگاه ستمگر اموی به مذهب حقه تشیع متمایل شد و پس از تحقیق فراوان، به‌ویژه مطالعه کتاب ارزشمند المراجعات علامه شرف‌الدین، گمشده خود را پیدا کرد و به مذهب راستین شیعه تشرف یافت و سختی‌های آن را به جان خرید. ایشان پس از شرفیابی به مذهب تشیع، به یکی از مروجان و مبلغان مکتب اهل بیت علیهم السلام به‌ویژه نهضت عاشورا مبدل شد تا جایی که در دفاع از کیان تشیع، آثار و تألیفات گران‌سنگی از خود به یادگار گذاشت.

آن مرحوم، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و به جرم تشرف به مذهب شیعه، مورد آزار و اذیت وهابیان قرار گرفت تا جایی که مجبور شد خانه و کاشانه خود را ترک کند اما هرگز از آرمان خود دست برنداشت.

زندگی‌نامه و تحصیلات

شیخ احمد حسین یعقوب از استادان و چهره‌های شناخته‌شده اهل اردن، در سال ۱۹۳۹م، در شهر تاریخی جَریش از استان‌های کشور پادشاهی اردن متولد شد. پدرش شیخ حسین از خاندان «العتوم» از قبایل اصیل عرب بود. خانواده وی از اهل سنت و شافعی‌مذهب بودند. او تحصیلات آغازین خود را در زادگاهش آغاز کرد و برای دوره متوسطه به مصر رفت. احمد حسین برای ادامه تحصیل در مقاطع عالی به کشور سوریه سفر کرد و در دانشکده حقوق این کشور، مدرک لیسانس خود را اخذ کرد. او سپس راهی لبنان شد و مقطع کارشناسی ارشد را در رشته حقوق عمومی در دانشگاه حکمت شهر بیروت گذراند. او در مشاغل گوناگونی همچون ریاست شهرداری، روزنامه‌نگاری، وکالت و امامت جمعه فعالیت کرد و منصب خطیب وزارت اوقاف اردن را نیز بر عهده داشت.

انقلاب و تحول اعتقادی

احمد حسین هنگامی که برای دفاع از پایان‌نامه دانشگاهی خود با عنوان «بررسی و نقد ریاست دولت و خلافت در شریعت و تاریخ اسلامی و رویکرد تقلیدی در آن» در بیروت حضور داشت، با کتابی به نام «ابناء الرسول فی کربلا» اثر «خالد محمد خالد» نویسنده سنی‌مذهب برخورد کرد که درباره حادثه کربلا و قیام باعظمت امام حسین (علیه السلام) نوشته شده بود. این کتاب نقطه تحول روحی و انقلاب عاطفی احمد حسین را رقم زد. ایشان در این باره تصریح می‌کند: «با آنکه نویسنده با کشته‌شدگان کربلا همدردی می‌کند، با این حال، با تمام وجودم، از اتفاقاتی که برای امام حسین (علیه السلام) و خاندان نبوت و یارانش پیش آمده، بسیار متأثر شدم. همین اندوه بسیار از شهادت امام حسین نقطه تحول و دگرگونی‌ام شد.»

استاد احمد حسین یعقوب با تأثیرپذیری از نام حضرت سیدالشهداء و نهضت حسینی در واقعه عاشورا، تصمیم گرفت تا به مطالعات و تحقیقات خود در این زمینه و دیگر اصول و آموزه‌های مکتب تشیع عمق بخشد و دقیق و موشکافانه به تحلیل و بررسی آن بپردازد.

شیخ احمد بدون پیش‌فرض تاریخی و به دور از تعصبات مذهبی، سیر مطالعاتی خویش را آغاز کرد و در این‌طور فکری، با کتاب‌های «الشَّيْعَةُ بَيْنَ الْحَقَائِقِ وَالْأَوْهَامِ*» اثر علامه سید محسن امین و «المُزَاجِغَات» نوشته علامه شرف‌الدین آشنا شد و همین سبب گردید تصورات پیشین او از تاریخ و باورهای غلطش دگرگون شود و با حقیقت جایگاه اهل بیت (علیهم السلام) و مکتب تشیع آشنا گردد. او در این باره می‌گوید: «برایم روشن شد که خاندان پیامبر و کسانی که از آن‌ها پیروی کردند، مؤمنان حقیقی و همان گروه پیروز و نجات‌یافته هستند. آن‌ها گواهان برحق در طول تاریخ‌اند و اینکه اسلام ناب فقط از طریق آن‌ها درک خواهد شد؛ چرا که آن‌ها

یکی از ثقلین، کشتی نوح و ستاره‌های هدایت‌گرند. و به اختصار بگویم که من هدایت شدم و دانستم که اهل بیت پیامبر جایگاهی جهانی و راستین دارند. با خدای خویش عهد بستم که از این موضوع تا زمانی که زنده‌ام حمایت کنم. به همین سبب، تمام تألیفاتم را در دفاع عقلانی از تشیع قرار دادم تا این امر از تقلید کورکورانه، به باوری روشن و آشکار تبدیل شود.»

احمد حسین یعقوب قبل از اینکه تشیع رسمی خود را اعلام کند، سفری به تهران داشت و در برخی از عزاداری‌های مردم ایران شرکت کرد و همین امر دلیل بر تسریع و پافشاری‌اش بر انتخاب مذهبش شد. تأثیرپذیری و انقلاب عقیدتی او در نوشته‌ها و گفته‌هایش کاملاً مشهود است. آنجا که می‌گوید:

«بعد از جریان سفرم به ایران و تهران، به مطالعه کردن و یادداشت‌برداری همراه با اندوه در این زمینه پرداختم و هر وقت به زیارت مرقد حضرت زینب (سلام‌الله‌علیها) مشرف می‌شدم، گویی تمام آنچه را خوانده بودم، در مقابلم به تصویر کشیده می‌شد. همچنین وقتی تحقیقاتم را به عده‌ای از علما، که از محبان واقعی اهل بیت (ع) بودند، ارائه می‌دادم و بیشتر مرا تشویق می‌کردند و می‌گفتند با توجه به اندیشه سیاسی که داری، این نوشته شما حتماً کتاب متمایزی خواهد شد... بعد از آنکه، کتاب نهم من (مَسَاحَةُ الْجَوَاز) چاپ شد، به نوشتن این مباحث پیرامون کربلا پرداختم و این روزها اندوهناک‌ترین روزهای زندگی من بود؛ زیرا با تک‌تک یادداشت‌هایی که در طی تحقیقاتم به دست می‌آوردم، گریه می‌کردم. آخر مگر می‌شود که انسان با شنیدن آنچه در کربلا گذشت، گریه نکند؟!»

❁ کرایش به تشیع

احمد حسین یعقوب پس از این، با اذعان به گمراهی گذشته‌اش و تصریح به پشیمانی به مذهب تشیع گروید و بر آن شد تا حقیقتی که بدان دست یافته را ارج نهد و تمام تلاش خود را در راه شناساندن این حقایق به کار گیرد. او پس از استبصار، در اولین اقدام، تغییر آیینش را به همسر و فرزندان‌اش ابلاغ کرد و خانواده‌اش را با مکتب اهل بیت (ع) آشنا ساخت و آنان با شنیدن حقایق از زبان احمد به مذهب حقه تشیع گرویدند. پس از این اتفاق مبارک، شیخ احمد حسین و خانواده‌اش از سوی وهابیان ساکن در منطقه جرش، مورد اذیت و آزار قرار گرفتند و فشارهای زیادی را متحمل شدند. وی به دلیل خفقان و فضای رعب‌آوری که از سوی وهابیان برای آنان ایجاد شد، تصمیم گرفت به همراه خانواده‌اش به آمریکا سفر کند تا از ستم و ظلم آنان در امان بماند.

❁ رحلت

احمد حسين تا آخر عمر، در آمريكا ماند و سرانجام روح پاك اين شيعه دلداده به مكتب اهل بيت عليه السلام، در سحرگاه دوازدهم ماه مبارك رمضان سال ۱۴۲۸ق، به لقاء الله پيوست. پيكر پاك او، بنا بر وصيتش، از آمريكا به اردن و در زادگاهش دفن گرديد.

❁ تأليفات و آثار

احمد حسين پس از انتخاب مذهب شيعه به مجاهدت‌هاى فكرى و تلاش‌هاى فرهنگى خود ادامه داد و در دفاع از كيان اعتقادى تشيع و تبين انحرافات اندیشه‌هاى مخالف با مكتب اهل بيت عليه السلام، به نوشتن كتاب‌ها و مقالات متعدد در موضوعات گوناگون روى آورد كه حاصل آن، آثارى گرانسنگ به اين شرح است:

- ❖ كربلاء الثورة و المأساة؛
- ❖ حقيقة الاعتقاد بالامام المهدي المنتظر؛
- ❖ نظام السياسى فى الإسلام: رأى السنة، رأى الشيعة، حكم الشرع؛
- ❖ المواجهة مع رسول الله و آله عليهم الصلاة و السلام : القصة الكاملة؛
- ❖ ترتيب حوادث و رویدادهای ظهور امام مهدى منتظر عجل الله تعالی فرجه الشريف؛
- ❖ أين سنة الرسول؟! وماذا فعلوا بها؛
- ❖ الاجتهاد بين الحقائق الشرعية و المهازل التاريخية؛
- ❖ الخطط السياسية لتوحيد الأمة الإسلامية؛
- ❖ وجيز فى الإمامة والولاية؛
- ❖ پژوهشى در عدالت صحابه؛
- ❖ مرتكزات الفكر السياسى فى الاسلام؛
- ❖ حكم النبى و اهل بيته عليه السلام على الارهاب و الارهابيين؛
- ❖ فكر الإمام الخامنئى فى القضايا السياسية و الإجتماعية؛

حجت الاسلام و المسلمین

سید محمد یوشع حسینی فیضی زنگی پوری

عضو هندی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

مولانا سید محمد یوشع حسینی فیضی زنگی پوری (۱۹۲۸-۲۰۰۸م) مبلغ شیعه در هند بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را در مناطق مختلف آن سرزمین به تبلیغ و نشر معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام همت گماشت و منشأ خدمات فراوانی به مکتب اهل بیت علیهم السلام و پیروان آن گردید. ایشان علاوه بر امور دینی در طب سنتی و شعر نیز مهارت داشت اما زمانی که احساس کرد جامعه هند بیشتر به او به عنوان روحانی نیاز دارد تا یک شاعر، در کسوت روحانیت به جامعه اش خدمت کرد.

زندگینامه

مولانا سید محمد یوشع حسینی فیضی زنگی پوری در سال ۱۹۲۸م در کانپور هندوستان در خانواده مذهبی به دنیا آمد. پدر، پدر بزرگ و برخی دیگر از اجداد وی روحانی بودند. پدرش که سید علی عباد حسین نام داشت، علاوه بر روحانی بودن، در شعر و طب سنتی نیز مهارت داشت. و با نام قیس زنگی پوری مشهور بوده است. خاندان زنگی پور از خاندان شناخته شده و مشهور هندوستان است.

تحصیلات

سید محمد یوشع حسینی از عالمان قرن بیستم هند است و وطن او «غازی پور» سرزمین عالم خیز محسوب می شود. حسینی تحصیلات ابتدائی را از خانه خود شروع کرد و برای ادامه تحصیل به مدرسه علمیه جوادیه در شهر بنارس رفت و از حجت الاسلام «محمد یوسف» و مولانا «کاظم حسین» کسب فیض کرد. کتاب لمعه، منطق، اصول و فلسفه را نزد علامه رضی خواند و سند الافاضل را دریافت نمود. بعد از آن او به مدرسه ناظمیه لکهنو رفت و آنجا از اساتیدی همچون مولانا حافظ کفایت حسین استفاده کرد. فیضی از دانشگاه لکهنو در سال ۱۹۴۶م سند «فاضل ادب» را دریافت کرد.

سید فیضی اگرچه یک روحانی بود اما از راه کسب امرار معاش می کرد به همین خاطر او در یک معدن زغال سنگ رفت و مشغول کار شد. در آنجا زحمت زیادی کشید و سرمایه خوبی نیز کسب کرد.

فعالیت های تبلیغی

سید یوشع برای تبلیغ دین اسلام به دهلی سفر کرد و آنجا با شخصی به نام ابراهیم آشنا شد و او را به دارالسلام تانزانیا دعوت کرد تا در بین خوجه های اثناعشری در آفریقا به فعالیت های تبلیغی بپردازد. در سال ۱۹۶۰م او به آفریقا رفت ولی برای دهه محرم الحرام به وطن بازگشت.

سید محمد یوشع تنها فرزند خانواده بود و به همین سبب پدرش دوری وی را نمی توانست تحمل کند، لذا دیگر به آفریقا سفر نکرد و در کنار پدرش ماند. او با پیشنهاد یکی از دوستان، دانش طب سنتی را فرا گرفت و در این عرصه مشغول به کار شد. ایشان به منطقه چهارکند رفت و مدتی در آنجا مشغول تبلیغ شد و سپس به کولکاته رفت و در مسجد بصرای به عنوان امام جمعه و امام جماعت کار خودش را آغاز کرد.

سید محمد یوشع در سال ۱۹۶۹م در راستای ترویج معارف اسلامی برای بانوان، مجله‌ای با عنوان «ماهنامه مؤمنات» راه‌اندازی کرد و تا مدت‌ها فعالیت تبلیغی این مجله ادامه یافت. با هدف تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام او به بنگلور دعوت شد و در آنجا بیش از ۳۰ سال به امامت جمعه و جماعت پرداخت. در همان دوران او عضو اوقاف شهر کرناتکا هندوستان نیز شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان در سفری که در به‌عنوان رئیس شورای عالی دفاع جمهوری اسلامی به هندوستان داشتند در بنگلور مهمان ایشان بودند. سید محمد یوشع شاعر نیز بود و در محافل مداحی می‌کرد؛ ولی احساس کرد که جامعه‌ی او بیشتر به یک روحانی نیاز دارد تا یک شاعر و لذا در کسوت روحانیت به جامعه‌اش خدمت کرد و به‌مدت ۲۰ سال شاعری را ترک کرد، ولی با پیشنهاد پدرش دوباره شعرگفتن را آغاز نمود.

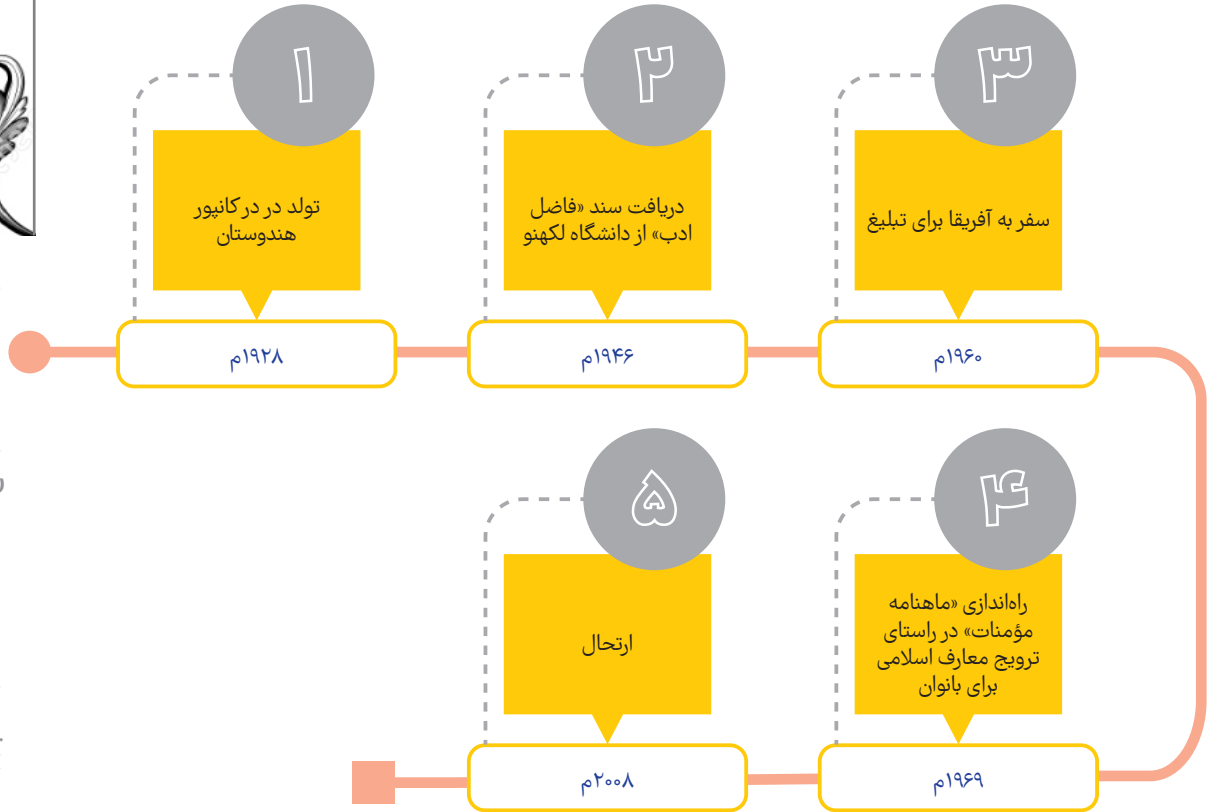
✿ رحلت

سید محمد یوشع حسینی فیضی در تاریخ ۲۹ دی‌ماه سال ۱۳۸۶ش، مصادف با ۱۹ ژانویه ۲۰۰۸م در روز عاشورای سال ۱۴۲۹ هجری قمری بعد از شام غریبان دار فانی را وداع گفت. پیکر ایشان از بنگلور به زادگاهش زنگی‌پور انتقال داده شد و در قبرستان پدری خود در کنار پدرش به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی سید محمدیوشع حسینی فیضی زنگی پوری

۲۲۱ | سید محمدیوشع حسینی فیضی زنگی پوری

آیت الله

محمد حسین شیخ زاده

عضو افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
سیاست مدار مبارز

آیت الله شیخ محمد حسین شیخ زاده (۱۳۱۰-۱۳۸۷ ش) عالم مجاهد و فعال سیاسی اهل افغانستان بود که در راه استقلال این کشور و رهایی آن از چنگال کمونیست ها، مجاهدت های بسیاری انجام داد. ایشان در راه سختی های زیادی را متحمل شد تا جایی که دو تن از عزیزانش (فرزند و برادرش) را در این راه مقدس از دست داد و سالیان متمادی از عمر خویش را نیز به دور از وطن و در غربت سپری کرد. آن مرحوم دانش آموخته حوزه های علمیه کابل و نجف اشرف بود و در مناطق قره باغ غزنی، پهلود و کابل به تدریس و فعالیت های دینی می پرداخت. پدرش شیخ عزیزالله غزنوی نیز از عالمان و مدرسان هزاره بود.

ایشان همچنین عضو شورای مرکزی شورای علمای شیعه افغانستان و نیز عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود. شیخ زاده در سال ۱۳۱۰ ش در شهر کابل افغانستان چشم به جهان گشود.

تحصیلات

شیخزاده در هشت سالگی، یعنی در سال ۱۳۱۸ ش همراه پدرش به نجف وارد شد و دروس حوزوی را نزد پدر، مدرس افغانی و دیگر اساتید آنجا گذراند و سال ۱۳۲۹ ش به قره‌باغ غزنی، زادگاه پدرش رفت. محمدحسین در قره‌باغ همزمان با فعالیت‌های اجتماعی و مذهبی به تکمیل دروس خویش پرداخت و مدتی در درس‌های خصوصی پدرش شرکت جست.

فعالیت

برخی از فعالیت‌های محمدحسین شیخزاده به قرار زیر است:

• **تدریس حوزوی و وکالت مراجع تقلید:** ایشان در غزنی، به تدریس کتاب‌های درسی پرداخت و این کار را تا ۱۳۵۵ ش، با انتقال به بهسود و کابل نیز ادامه داد. همچنین او پس از پدرش که از سوی مراجعی چون آیت‌الله سید ابوالحسن اصفهانی و آیت‌الله سید محسن حکیم، وکالت داشت، وکالت این مراجع و بعد از مدتی نمایندگی امام خمینی را در غزنی و هرات نیز عهده دار شد.

• **فعالیت‌های دینی و تبلیغی:** آیت‌الله شیخزاده در منطقه «قلعه شهادت» کابل، در حسینیه‌ای که پدرش عزیزالله غزنوی فعالیت داشت، نماز جماعت، مراسم دینی، خطبه‌خوانی و سخنرانی برپا می‌کرد. در کنار این خدمات، به تربیت و آموزش طلاب علوم دینی اهتمام داشت. بسیاری از حلقه اطرافیان وی را جوانان تشکیل می‌دادند.

• **فعالیت‌های سیاسی:** ایشان در سال ۱۳۴۴ ش برای نمایندگی انتخابات پارلمان در زمان ظاهرشاه (سلطنت: ۱۳۱۲-۱۳۵۲) ثبت‌نام کرد ولی اعلام شد که رأی لازم برای نمایندگی را کسب نکرده است. این اقدام سیاسی مشارکت‌جویانه شیخزاده با تأیید و تشویق روحانیان هم‌فکر روبرو شد و آن را نشانه‌ای از اهتمام و احساس مسئولیت وی نسبت به سرنوشت سیاسی و مذهبی شیعیان می‌دانستند.

• **ارتباط با فعالان شیعه:** شیخزاده در اواخر عمر سید اسماعیل بلخی (۱۲۹۹-۱۳۴۷ ش)، از عالمان و مبارزان سیاسی افغانستان، با او ملاقات کرد. همچنین در اوایل دهه ۱۳۵۰ ش، با سید احمد عالم (۱۳۱۰-۱۳۵۷ ش) و میرحسین صادقی پروانی (۱۳۱۲-۱۳۹۵ ش) و در سال ۱۳۵۲ ش با شهید منتظری، فرزند آیت‌الله حسین علی منتظری که به‌طور ناشناس به افغانستان سفر کرده بود، آشنا شد. او با صادقی پروانی در اواخر سال ۱۳۵۴ ش به سوریه و لبنان رفت و با دیگر مبارزان سیاسی مانند **عبدالله مزاری***، قربان علی عرفانی، جلال الدین فارسی و کروی دیدار داشت.

این روحانی شیعه در سال ۱۳۵۷ به نجف رفت و در آنجا با امام خمینی دیدار نمود. در این دیدار، امام خمینی وی را به بازگشت تشویق کرد و او به کابل برگشت.

حزب وحدت اسلامی
افغانستان از احزاب
مشهور شیعه در
افغانستان که اعضای
آن در دولت و پارلمان
(نظام سابق) این کشور
حضور داشتند.

❁ مهاجرت به ایران

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران در اواخر سال ۱۳۵۷ش و تشدید سرکوب عالمان از سوی دولت کمونیستی افغانستان، شیخزاده از هرات به ایران رفت. او در مدرسه علوی و سپس در قم با امام خمینی گفتگو نمود.

شیخزاده در پاییز سال ۱۳۵۸ش در قم، ابتدا گروه «طلوع حق» را تأسیس کرد و پس از مدتی با تعدادی از روحانیان هم‌فکر مانند رمضان‌علی محقق افشار و نوراحمد تقدسی، «حزب دعوت اسلامی» را پایه‌گذاری کرد. در سال ۱۳۶۲ش، اعضای سازمان فلاح اسلامی، در سال ۱۳۶۵ش، اکثریت حزب رعد اسلامی و در سال ۱۳۶۶ش، شاخه‌ای از گروه نهضت اسلامی به این حزب پیوستند و نام آن به حزب «دعوت اتحاد اسلامی افغانستان» تغییر کرد. این حزب در تابستان سال ۱۳۶۸ش منحل شد و اعضای آن به حزب وحدت اسلامی افغانستان پیوستند. در سال ۱۳۵۹ش، برادر وی شیخ حسن آیتی و پسرش دکتر محمد رسول آیتی در هرات و کابل توسط دولت کمونیستی ربوده و اعدام گردیدند.

❁ حضور در حزب وحدت اسلامی

شیخزاده از همان آغاز انحلال حزب دعوت و پیوستن به **حزب وحدت اسلامی*** به عضویت شورای مرکزی و سپس به عضویت شورای عالی نظارت آن درآمد و مدتی در ایران، مسئولیت کمیسیون قضایی حزب وحدت را بر عهده داشت. او سپس با اعضای این حزب در سال ۱۳۷۱ش به کابل رفت و تا آخر سال ۱۳۷۳ش که پایگاه‌های آن توسط حمله طالبان سقوط کرد، به فعالیت سیاسی و همراهی با شیعیان مشغول بود.

وی چند بار به شهرهای شیعه‌نشین مزارشریف، بامیان و غزنی مسافرت نمود و در امور قضایی و هیئت اصلاح تلاش‌های بسیاری نمود.

این عالم شیعه پس از بازگشت به ایران، در سخنرانی‌های متعدد، اخبار مقاومت حزب وحدت اسلامی و جنایات علیه شیعیان کابل را گزارش می‌کرد. با سقوط حکومت اول طالبان (پاییز ۱۳۸۰) شیخزاده به کابل برگشت و به امامت جماعت و سخنرانی مشغول شد. او عضو شورای مرکزی شورای علمای شیعه و نیز مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز بود.

❁ رحلت

آیت‌الله محمدحسین شیخزاده در سن ۸۳ سالگی برای درمان به ایران سفر کرد و بعد از یک سال تحمل بیماری، در تاریخ ۱۱ خرداد ۱۳۸۷ش در شهر مقدس قم دار فانی را وداع گفت و در قبرستان بقیع همان شهر به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی محمد حسین شیخ زاده

محمد حسین شیخ زاده ۲۲۵

حاج

نورالدین احمدی

عضو مقدونیه‌ای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

حاج نورالدین احمدی (وفات ۲۰۰۸م) از قرآن‌پژوهان برجسته کشور مقدونیه، بزرگ‌حامی و مروج فرهنگ قرآن و معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام در منطقه بالکان بود. وی نزدیک به بیست‌وپنج سال از عمر شریف خود را وقف تدریس قرآن و معارف اسلام به جوانان و نوجوانان کشور خود کرد و با حفظ جوانب امور به تهدید و هابی‌ها و سلفی‌های تندرو توجهی نکرده و به راه حقی که با مطالعه و تعمق به آن ایمان راسخ آورده بود، ادامه داد و به ترویج فرهنگ قرآنی و معارف مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در منطقه بالکان همت گماشت.

ایشان دارای مدرک کارشناسی ارشد تاریخ اسلام از دانشگاه الازهر مصر بود و چندین اثر از جمله عقاید امامیه، قصص الانبیاء، نامه امام خمینی به گورباچف، سلسله کتب آموزش علوم دینی آیت الله ابراهیم امینی و پروتکل های علمای صهیون را از زبان های فارسی و عربی به زبان آلبانیایی ترجمه کرده است.

حاج نورالدین که دوران خفقان کمونیستی و پس از آن، نسل کشی مسلمانان از سوی صرب ها را با تمام وجود لمس کرده بود، به خوبی می فهمید که کدام مسیر در دنیای اسلام و نیز در جهان ظلم و ستم امروز راه نجات است و چه کسی و کدام قطعه از زمین او را فریاد می زند، بنابراین کوشید تا دست آوردها و رهنمودهای خمینی کبیر رحمته الله علیه و آرمان های انقلاب اسلامی ایران را به مردم مسلمان کشورش بشناساند.

استاد احمدی اگرچه مستبصر بود و از مذهب حنفی به مکتب حقه شیعه اثناعشری روی آورده بود، اما جایگاه والایی در شورای اسلامی مقدونیه و مدارس اهل سنت منطقه داشت. ایشان درباره چگونگی گرویدن خود از مذهب اهل سنت به مذهب تشیع می گوید: سال های گذشته که تاریخ اسلام را برای طلاب مدارس اسلامی تدریس می کردم، در مطالعاتم پی بردم که این تاریخ اسلام که در دست ماست بدون حضور پررنگ اهل بیت علیهم السلام در دوره های مختلف آن، تاریخی کاملاً ناقص و ناعادلانه است و روح ندارد؛ از همان جا به مذهب تشیع روی آوردم و بعد هم امام خمینی رحمته الله علیه که فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام و احیاگر قرآن و عترت در جهان بود، به همه تردیدهایم پایان داد و مرا به حلقه شیعیان آورد.

فروتنی، حسن سلوک، جذبه استادی و سوابق مبارزاتی و حق طلبی مرحوم حاج نورالدین احمدی چنان بود که حتی بسیاری از مخالفان نیز به او احترام می گذاشتند و همواره به یاد سوابق تدریس مستمر او در مدرسه «عیسی بیگ» شهر «تیتوا» و «اسکوپیه» او را با اکرام «پروفسور» می خواندند.

تصویر حضرت امام خمینی، آیت الله خامنه ای رهبر نظام جمهوری اسلامی ایران و سید حسن نصرالله رهبر حزب الله لبنان، شبکه های صداوسیما ایران، کتابخانه ای شیعی به زبان عربی، انگلیسی، مقدونی، آلبانیایی و فارسی و سجاده های متبرک مشهد و قم و مهر اعلای کربلا زینت بخش خانه استاد حاج نورالدین احمدی در روستایی از توابع شهر تتوا بود که همه گویی احساس غربت را در آن سرزمین زیر تهاجم اروپا و آمریکا از دل انسان می زدود و در این خانه ساده، عطر و بوی روح بخش اهل بیت علیهم السلام به خوبی به مشام می رسید. استاد نورالدین چندین بار به حج مشرف شده بود، با این حال، در خاطرات خود این سفرهای حج را ناتمام می دانست و می گفت: «آرزوی بزرگم این است که برای اولین و آخرین بار مناسک حج را به مذهب جعفری (تشیع) به جای آورم». خوشبختانه این امر به وقوع پیوست و در سال ۱۴۲۷ ق به سفر حج مشرف شد. از حالات خاص معنوی و روحانی این استاد قرآنی

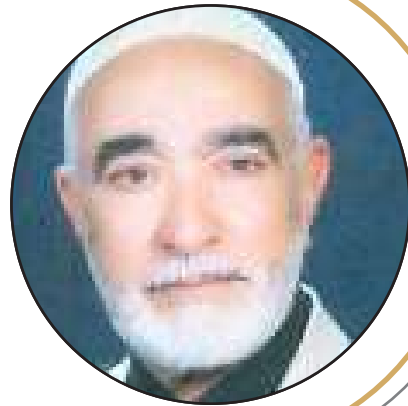

مقدونیه در آن سفر معنوی، حضور در مراسم دعای کمیل در بین الحرمین مدینه، حضور پرشور در نماز جماعت و روضه امام جواد علیه السلام در مسجد شیعیان مدینه بود و بُرد یمانی و کفنش را نیز از همان جا تهیه کرد و با همان لباس معطر به جوار رحمت الهی سفر کرد. ایران اسلامی برای مرحوم نورالدین احمدی کعبه آمال بود؛ ایشان چندین بار به ایران سفر کرد و درباره این سفرها می گفت: در هر سفر توشه‌ای از معارف اهل بیت علیهم السلام و قرآن برگرفته و درس‌های جدیدی از استقامت و پایداری و تفسیر عملی آیات حق را دریافت‌ام. وی در آخرین سفر خود که برای شرکت در مجمع عمومی و کمیسیون‌های تخصصی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در تابستان ۱۳۸۶ ش به ایران سفر کرده بود، از دیدار با آیت‌الله خامنه‌ی رهبر نظام جمهوری اسلامی و زیارت امام عارفان و قبله هشتم حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام بسیار خرسند بود و مدام ذکر خاطرات می کرد.

❁ ارتحال

سرانجام، این عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام، در چهاردهم خرداد ۱۳۸۷ ش برابر با ۳ ژوئن ۲۰۰۸ م هم‌زمان با ایام شهادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام و ایام ارتحال امام خمینی رحمته الله علیه دیده از جهان فانی فرو بست و به دیار ابدی شتافت.

حاج

حسین شاکری

عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حاج حسین شاکری (۱۳۴۴-۱۴۳۰ق) از چهره‌های مجاهد و فعالان فرهنگی و سیاسی شیعه در کشور عراق بود که عمر پربرکت خویش را در راه استقلال این کشور، مبارزه با رژیم ستمگر بعث و ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام در آن خطه و سرزمین سپری کرد. ایشان در مقابل ظلم و ستم رژیم بعث، آرام ننشست تا جایی که در این راه مقدس رنج زندان و دوری اجباری از وطن را نیز به جان خرید. آن مرحوم در کنار مبارزات سیاسی علیه رژیم بعث، در عرصه علمی و فرهنگی نیز خدمات متعدد و ماندگاری همچون تأسیس کتابخانه، احداث مدرسه و مرکز علمی از خود به یادگار گذاشت که هر کدام از آنها به تنهایی منشأ برکات بسیاری گردیده است. مرحوم شاکری همچنین آثار فاخری درباره زندگی و معرفی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام به رشته تحریر درآورد و به عنوان باقیات‌الصالحات از خود بر جای گذاشت.

زندگی‌نامه

حاج حسین شاکری در نهم محرم سال ۱۳۴۴ق در شهر نجف اشرف دیده به جهان گشود. دروس مقدماتی حوزه را در حوزه علمیه نجف فراگرفت و برای ادامه تحصیلات، به بغداد رفت و وارد دانشکده حقوق آنجا شد؛ ولی به سبب شرایط خاص زندگی، تحصیلات خود را تا مدتی کنار گذاشت.

سال ۱۳۶۰ق در بغداد اقامت گزید؛ اما به علت فعالیت‌های جهادی در راستای بیدارسازی جوانان و سرپرستی خانواده شهدا و زندانیان و همچنین فعالیت‌های دینی و اجتماعی، دو بار توسط رژیم بعث به زندان افتاد. پس از آن، به کویت و لبنان مهاجرت کرد و دادگاه عراق برای او حکم اعدام غیابی صادر کرد.

ایشان در سال ۱۴۰۳ق، به قم رفت و در جوار مضجع شریف و نورانی حضرت فاطمه معصومه علیها السلام اقامت گزید و در کنار فعالیت‌های خیریه، شروع به تألیف کتاب کرد. آن مرحوم از چند تن از علما و مراجع تقلید اجازه روایت داشت؛ از جمله آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، آیت‌الله العظمی وحید خراسانی و آیت‌الله احمد مددی. ایشان در سال ۱۴۱۰ق به عضویت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام درآمد.

سرانجام حاج حسین شاکری، پس از عمری تلاش و کوشش در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام در پنجم ربیع‌الاول ۱۴۳۰ق، در ۸۳ سالگی در شهر مقدس قم دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به دربار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم پس از تشییع در شهر قم، بنا بر وصیت خود ایشان، به نجف اشرف منتقل گردید و در مؤسسه الکبری (منتدی و جامع الشاکری) در آرامگاهی شخصی آرام گرفت. به مناسبت ارتحال ایشان در کشورهای ایران، عراق، سوریه و مراسم‌های گرامیداشتی برگزار شد.

مهمترین فعالیت‌های علمی و فرهنگی

- به مدت نزدیک به ربع قرن، با علامه امینی مؤلف کتاب الغدير همکاری داشت.
- در کنار آیت‌الله محمدتقی حکیم، دکتر محمد مکيه و دکتر محمود مظفر، از پایه‌گذاران دانشگاه کوفه و انجمن کوفه بود.
- در تأسیس و ساخت کتابخانه عمومی امیرالمؤمنین علیه السلام *، که زیر نظر علامه امینی اداره می‌شد، مشارکت داشت و پس از رحلت علامه امینی، ریاست هیئت امنای آن را بر عهده گرفت.
- از پایه‌گذاران کمیته کمک‌رسانی به پناهندگان عراقی بود.
- با همکاری دکتر حسین شهرستانی، دو مدرسه ابتدایی پسرانه و دخترانه در شهر مقدس قم تأسیس کرد.

- در سال ۱۳۹۰ق، دانشکده فقه را در زمینی به مساحت بیش از ۳۰۰۰ متر مربع و با هزینه ۲۵۰ هزار دینار عراقی بنا گذاشت.
- با هزینه شخصی، درب طلای حرم امام حسین (ع) در سمت قبله را ساخت.

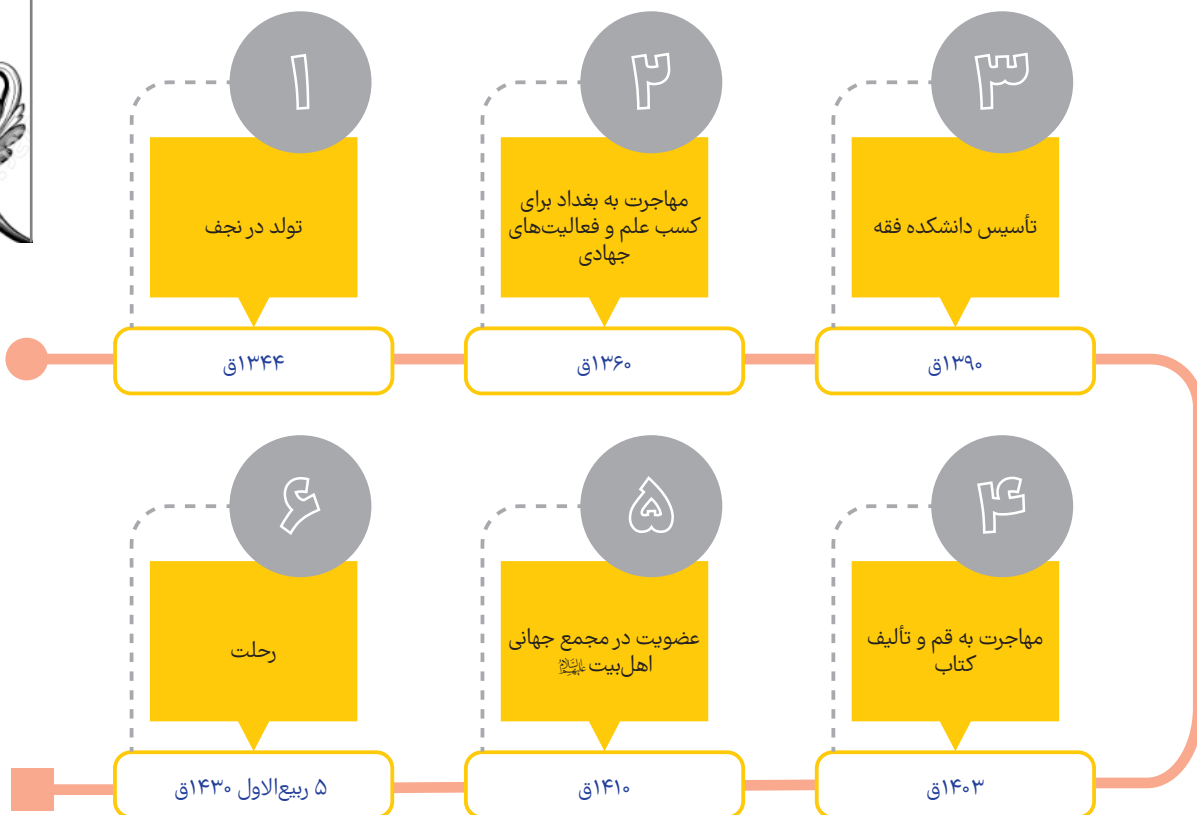
❁ تألیفات

- ❖ موسوعة المصطفی و العترة: هشت جلد از آن با موضوع زندگی پیامبر اسلام (ص)، امام علی (ع)، حضرت فاطمه (ع)، امام حسن (ع)، امام حسین (ع)، امام سجاد (ع) و امام باقر (ع) منتشر شده است.
- ❖ علی فی الکتاب و السنة: این کتاب در سه جلد منتشر و بیش از سه بار، تجدید چاپ شده است.
- ❖ الصفوة من الصحابة والتابعین
- ❖ النجاة من الذنوب
- ❖ ربع قرن مع العلامة الأملینی
- ❖ الکبائر من الذنوب
- ❖ المنتخب من الادعية والزیارات للحج والعمرة
- ❖ الاربعون حديثاً
- ❖ الحج وما یدور فی فلكه
- ❖ جلدهای نهم و دهم از موسوعة المصطفی و العترة درباره زندگی امام صادق (ع)
- ❖ ذکریاتی: این کتاب در دو جلد شامل خاطراتی از سفرهایش به کشورهای مختلف طی چهل سال است.
- ❖ جلد چهارم از علی فی الکتاب و السنة: در این کتاب، متون مشهور شعر و نثر درباره امام علی (ع) طی پانزده قرن، به همراه زندگی نامه شاعران گردآوری شده است.
- ❖ رواة الإمامین الصادقین: در این کتاب، ۶۰۰۰ راوی از امام صادق (ع) گردآوری شده است.
- ❖ جلدهای باقیمانده از موسوعة المصطفی و العترة درباره زندگی امام کاظم (ع)، امام رضا (ع)، امام جواد (ع)، امام هادی (ع)، امام عسکری (ع) و امام مهدی (عج)
- ❖ و همچنین حضرت عباس (ع)، مسلم بن عقیل، شهید فخ، حضرت زینب (ع)، حضرت معصومه (ع) و فاطمه دختر امام کاظم (ع).
- ❖ جلد دوم و سوم از کتاب الصفوة من الصحابة والتابعین
- ❖ تأریخ الفقه الشیعی
- ❖ شهداء العقيدة الذین قتلوا صبراً: این کتاب تکلمه ای بر کتاب شهداء الفضيلة اثر علامه امینی است.

مروری بر زندگی حسین شاکری

حسین شاکری

حجت الاسلام و المسلمین

عقیل ترابی

عضو پاکستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

مولانا حاج عقیل ترابی (۱۹۳۴-۲۰۰۹م) خطیب و منبری برجسته و محبوب شیعه در کشور پاکستان بود که عمر بابرکت خویش را در راه ترویج معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و وحدت میان مسلمانان در آن منطقه سپری کرد. ایشان بیانی شیوا و دلنشین داشت و آوازه‌اش در تمام منطقه شبه‌قاره پیچیده بود از این‌رو در مناطق مختلف هند و پاکستان برای ایراد سخنرانی دعوت می‌شد و بدین طریق معارف اهل بیت علیهم السلام و آموزه‌های دین مبین اسلام را به گوش مردم آن مناطق رسانید.

ایشان در سال ۱۹۳۴م در خانواده‌ای علمی و مذهبی در شهر حیدرآباد هند، چشم به جهان گشود. بعد از استقلال پاکستان، مؤسس پاکستان محمدعلی جناح پدر وی رضا حسین که به نام رشید ترابی مشهور بود را به پاکستان دعوت کرد تا عهدنامه امام علی علیه السلام برای مالک اشتر را به انگلیسی ترجمه کند، ایشان نیز همراه با پدرش در دسامبر سال ۱۹۴۷م به پاکستان هجرت کرد.

✿ خطیب برجسته و نامدار پاکستان

حاج عقیل واعظی توانا و خطیبی بی‌بدیل بود و در شهرهای مختلف پاکستان و هندوستان به منبر می‌رفت و برخی اوقات در کشورهای دیگر نیز منبرهای پرشوری برگزار می‌کرد. ایشان ۲۹ سال سخنران مراسم شام غریبان در پاکستان بود. در پاکستان مجالس شام غریبان با اهتمام خاصی برگزار و از تلویزیون ملی پاکستان پخش می‌شد برای همین مسئولان شبکه ملی این کشور سعی می‌کنند که برای این مراسم سخنران معروف و ماهری را انتخاب کند سخنرانی ایشان در سالیان متمادی در مراسم شام غریبان حکایت از جایگاه مهم و بی‌بدیل خطابی ایشان نزد مردم این کشور دارد.

پدر ایشان رشید ترابی نیز از خطبای طراز اول شبه‌قاره هند و پاکستان به‌شمار می‌رفت که هزاران نفر پای منبر وی می‌نشستند و از بیاناتش بهره می‌بردند. رشید ترابی شاعر نیز بود که کتابی از او نیز چاپ شده است.

✿ هجرت به ایران و نجف اشرف

ایشان در سال ۱۹۵۲م برای تحصیل معارف اسلامی به ایران سفر کرد و بعد از آنجا به عراق هجرت نمود و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف رحل اقامت افکند. ایشان در حوزه علمیه نجف از اساتید برجسته‌ای بهره برد که نام امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی و بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی نیز در میان آنها به چشم می‌خورد.

✿ سفر به لندن

حاج عقیل برای مدت کوتاهی به لندن سفر کرد و در آنجا نیز منبر می‌رفت و از این طریق تبلیغ ولایت و فضائل اهل بیت رسالت علیهم‌السلام و ترویج معارف اهل بیت علیهم‌السلام می‌پرداخت. در سال ۱۹۷۰م از لندن به پاکستان برگشت.

✿ علاقه و ارادت به امام خمینی

مرحوم ترابی علاقه‌ی خاصی به امام خمینی بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران داشت و در سال ۱۹۶۱م اجازه نقل حدیث از کتب معتبره و نیز امور حسیه و شرعیه‌ای از ایشان دریافت کرد. همچنین به مناسبت ارتحال ایشان با ذکر بیت شعری از سعدی که:

صبر بسیار ببايد پدر پير فلک را

تا دگر مادرگیتی چو تو فرزند بزاید

می‌گوید:

«خمینی رهبر انسانیت و معلم بشریت بود؛ و امروز دنیا غمگسار است، چون رهبر کبیر ایران فوت شده است.»

✿ عضویت در «اسلامی نظریاتی کونسل پاکستان»

ایشان در سال ۱۹۶۶م به عضویت اسلامی نظریاتی کونسل پاکستان (نهادهی که مسئولیت بررسی و هماهنگی قوانین پاکستان با شریعت اسلام را دارد) درآمد و چندین سال عضویت آنجا را در کارنامه خود داشت.

مرحوم ترابی در سخنرانی‌های خود به خاطر اوضاع پاکستان و جهان، بر اتحاد مسلمانان و وحدت اسلامی بسیار تأکید می‌کرد و به همین سبب حجت‌الاسلام و المسلمین سید ساجد علی نقوی رئیس حزب شیعی اسلامی تحریک در تسلیت‌نامه خود می‌نویسد: عقیل ترابی عمر خود را در راه اتحاد و وحدت سپری کرد.

✿ رحلت

سرانجام، مولانا ترابی پس از عمری تلاش و مجاهدت در راه ترویج مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) و تحمل یک دوره بیماری طولانی‌مدت، در روز پنجشنبه ۲۳ آوریل ۲۰۰۹م مطابق با ۲۷ ربیع‌الثانی ۱۴۳۰ هجری قمری در یکی از بیمارستان‌های کراچی در سن ۷۵ سالگی دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. مراسم تشییع پیکر ایشان بعد از نماز جمعه در مسجد جامع شاه نجف کراچی در میان خیل عظیم ارادتمندانش و نیز با حضور شخصیت‌های سیاسی و مذهبی پاکستان برگزار شد. پیکر وی در قبرستان وادی حسین کراچی آرام گرفت. از ایشان سه پسر و دو دختر به یادگار مانده است.

مروری بر زندگی عقيل ترابی

۲۳۷

عقيل ترابی

حجت الاسلام و المسلمین

مسرور حسن مجیدی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) از کشور موریتس

مسرور حسن مجیدی مبارکپوری (۱۳۶۴-۱۴۳۰ق)، روحانی و خطیب شیعه اهل هندوستان بود که سالیان متمادی از عمر پربرکت خویش را در جمهوری موریتس به تبلیغ مذهب راستین و ترویج معارف اهل بیت (علیهم السلام) سپری کرد. گستره فعالیت تبلیغی این مبلغ شیعه، ایالت‌های شمالی و شمال شرقی هند و شهر رانگون پایتخت پیشین کشور میانمار را نیز دربرمی‌گرفت.

مرحوم مسرور حسن علاوه بر فعالیت‌های تبلیغی، با قلم خویش نیز دین مبین اسلام را یاری کرد و میراث ماندگاری از خود در این زمینه برجای گذاشت. تفسیر ارزشمند «مجبیدالبیان فی تفسیر القرآن» و ترجمه آثار بسیاری به زبان اردو از جمله آنهاست.

ایشان از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و مدتی سردبیری ماهنامه الواعظ لکهنو در هند را نیز بر عهده داشت..

زندگی‌نامه

مسرور حسن مجیدی مبارکپوری قمی، معروف به «مسرور حسن مبارکپوری»، فرزند حکیم مولوی عبدالمجید، در ۱۷ ربیع‌الثانی ۱۳۶۴ق در مبارکپور در کشور هند به دنیا آمد. او تحصیلات اولیه را نزد پدرش آموخت و تحصیلات کلاسیک را در مدرسه‌های «باب‌العلم» مبارکپور و مدرسه «سلطان‌المدارس» آغاز کرده و پس از آن، در «جامعه سلطانیه لکهنو» تا کارشناسی ارشد را ادامه داد.

ایشان پس از آن، وارد مدرسه «الواعظین» لکهنو شد و پس از سه سال، گواهی تبلیغ را گرفت. او به ایران و شهر قم هجرت کرد و دروس حوزوی را تا مقطع درس خارج ادامه داد و برای تبلیغ مذهب شیعه به جمهوری موریس رفت.

آثار

مسرور حسن مبارکپوری نویسنده کتاب‌ها و مقالاتی در موضوعات مختلف است و یکی از آنها کتاب تفسیری با عنوان «مجیدالبیان فی تفسیر القرآن» است. مسرور حسن تصمیم داشت قرآن را به صورت موضوعی تفسیر کند؛ ولی تنها توانست جلد نخست آن را با موضوع «بسم الله الرحمن الرحيم» تألیف کند. این کتاب تفسیری در بیش از ششصد صفحه چاپ شده است. نویسنده در این جلد به نکات «بسم‌الله»، حرف بای «بسم‌الله» و اسرار آن پرداخته و در آن از تفاسیر مختلف به زبان‌های گوناگون و مذاهب مختلف بهره برده است. حجت‌الاسلام نثار احمد مجتهد، این تفسیر را از نظر استفاده از منابع گوناگون تفسیری، کم‌نظیر شمرده است.

مسرور حسن کتاب‌هایی را نیز به زبان اردو ترجمه کرد، که برخی از آنها چنین‌اند:

- ◆ عقیده اهل السنة والائثر فی المهدی المنتظر، نوشته عبدالمحسن العباد؛
- ◆ فلسفه اخلاق، نوشته شهید مرتضی مطهری؛
- ◆ حق و باطل، نوشته شهید مرتضی مطهری؛
- ◆ انسان و دین، نوشته شهید مرتضی مطهری؛
- ◆ امام جعفر صادق (ع) پیشوا و رئیس مذهب، نوشته عقیقی بخشایشی؛
- ◆ انقلاب اسلامی راه آینده ملت‌ها، نوشته مسیح مهاجری.
- ◆ او همچنین کتاب «أرجح المطالب فی مناقب اسدالله الغالب»، نوشته عبیدالله امرتسری عالم اهل سنت را تلخیص کرده است، که به گفته علامه ادیب هندی مجتبی علی خان، استفاده از کتاب مفصل و دشوار ارجح المطالب را آسان کرده است.

مدرسة الواعظین
مدرسه علمیه‌ای
شیعی در لکهنو هند
است. این مدرسه در
سال ۱۹۱۹م و با هدف
آموزش تخصصی در
زمینه فقه و اصول
تأسیس شد.

فعالیتها

مسرور حسن مجیدی پس از اتمام دوره **مدرسة الواعظین*** لکهنو، در شرق ایالت اوتار پرادش و ایالت بیهار هند به تبلیغ پرداخت. وی همچنین از سوی این مدرسه برای تبلیغ به رانگون، پایتخت پیشین کشور میانمار، اعزام شد.

ایشان از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۸۰م، سردبیر ماهنامه «الواعظ» لکهنو بود و افزون بر آن، به نوشتن مقاله و ترجمه دیگر آثار نیز می‌پرداخت. مسرور حسن پس از سفر به قم، در سال ۱۹۸۳م عضو سازمان تبلیغات اسلامی ایران شد و در نگاشتن مقالات علمی و ترجمه برخی کتب به زبان اردو، با آن سازمان همکاری می‌کرد.

او برای امور تبلیغی به جمهوری موریس سفر کرد. بیش از هفده درصد از جمعیت موریس را مسلمانان تشکیل می‌دهند که بیشتر آنها هندی‌تبارند. درباره جمعیت اقلیت شیعه در این کشور آمار دقیقی نیست. مسرور حسن عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود.

حجت‌الاسلام مجیدی مبارکپوری در جمع برخی طلاب هندوستان

رحلت

مسرور حسن در ۱۳ ذی‌الحجة ۱۴۳۰ق، در کوماتی نزدیک شهر ناگپور در هند دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. جنازه ایشان به زادگاهش مبارکپور منتقل گشت و در آنجا به خاک سپرده شد. آیت‌الله سید شمیم الحسن رضوی، مدیر جامعه جوادیه بنارس، بر پیکر او نماز گذارد.

حجت الاسلام و المسلمین

سید محمد جعفر رضوی

عضو هندوستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام والمسلمین سید محمد جعفر رضوی (۱۳۵۰-۱۴۳۱ق) از عالمان برجسته شیعه در هند بود که عمر خویش را در راه خدمت به پیروان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام سپری کرد و در آن دیار خدمات برجسته‌ای و ماندگاری از خود به یادگار گذاشت. ایشان در زمان تولیتش بر مدرسه علمیه سلطان المدارس، شاگردان بسیاری را پرورش داد که هر کدام از آنها در هندوستان و دیگر کشورها، غلم اسلام و تشیع را برافراشتند و منشأ خدمات فراوانی شدند.

مرحوم رضوی در ۱۶ صفر ۱۳۵۰ ق برابر با ۷ ژوئیه سال ۱۹۳۱ م در خانواده‌ای علمی و مذهبی در شهر لکهنو، مرکز شیعیان هند، چشم به جهان گشود. پدرش فقیه اعظم سید محمد حسین و پدر بزرگش سید ابوالحسن (متوفی ۱۳۱۳ ق) از عالمان برجسته هند محسوب می‌شدند.

❁ تحصیلات

سید محمدجعفر رضوی دروس مقدماتی را در محله خود از مدرسه «عابدیه» شهر لکهنو آغاز نمود و سپس وارد حوزه علمیه «سلطان المدارس» لکهنو شد. ایشان از آموزش و پرورش «اله آباد» ایالت «اوتار پرادش» هند، مدارک علمی «مولوی» و «عالم» را با درجه ممتاز دریافت کرد و از دانشگاه لکهنو، مدرک «فاضل تفسیر» را اخذ نمود.

حجت الاسلام سید محمدجعفر رضوی در حوزه علمیه سلطان المدارس، از اساتید فاضل آن حوزه استفاده کرد و در سال ۱۹۵۲م با موفقیت مدرک «سندالافاضل» را دریافت کرد و در سال ۱۹۵۴م سند «صدرالافاضل» را با درجه ممتاز دریافت کرد.

سید محمدجعفر در سال ۱۹۵۵م برای ادامه تحصیل دروس عالی فقه و اصول، عازم نجف اشرف گردید. وی در جوار مضجع شریف امیرالمؤمنین (علیه السلام) سکونت گزید و از محضر بزرگانی نظیر آیات عظام سید محسن حکیم، سید محمد حسینی، سید محمود شاهرودی، سید علی فانی اصفهانی، سید ابوالقاسم خویی و دیگر اساتید برجسته کسب فیض کرد.

❁ فعالیت‌های علمی و تربیتی

سید جعفر رضوی پس از بیست سال سکونت در عراق، در سال ۱۹۷۵م به کشور هندوستان بازگشت و در مدرسه علمیه سلطان المدارس لکهنو مشغول تدریس شد. در آن زمان زعامت مدرسه سلطان المدارس بر عهده مولانا سید علی شاه (متوفی ۱۲۶۹ق) بود. پس از وفات متولی مدرسه، حجت الاسلام سید علی و مدیر مدرسه سید هاشم رضا عابدی، مدیریت و تولیت مدرسه سلطان المدارس به سید محمدجعفر رضوی واگذار گردید. مدرسه سلطان المدارس در سال ۱۸۹۲م توسط جد بزرگ ایشان آیت الله سید ابوالحسن رضوی تأسیس شده بود؛ و سید جعفر از سال ۱۹۸۷م تا پایان عمرش، مسئولیت این حوزه علمیه را بر عهده داشت. مدرسه سلطان المدارس به این دلیل که از بدو تأسیس بازسازی نشده بود و از جهات متعددی نیاز به بازسازی داشت سید محمدجعفر رضوی در دوره مدیریت خود کار بازسازی آن را شروع کرد و در ابتدا کتابخانه را تعمیر و مجهز کرد. ایشان کتاب‌های موجود در کتابخانه مدرسه علمیه سلطان المدارس را که در میان آنها آثار نفیس و ارزشمندی نیز وجود داشت، بازسازی کرد تا از تلف شدن مصون بمانند. همچنین برای احیاء نماز در صحن مدرسه مسجدی نیز تأسیس کرد.

سید جعفر شاگردان زیادی را در این مدرسه تربیت کرد که هرکدام آن‌ها در حوزه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اجتماعی و دینی در شبه‌قاره و برخی کشورهای دیگر باعث ترویج و گسترش معارف اهل بیت (علیهم السلام) شدند.

سید رضوی مدارک علمی سلطان‌المدارس، را به زبان عربی طراحی نمود تا طلاب مدرسه بتوانند در عرصه‌های مختلف آموزشی و دولتی وارد شوند. چون این اسناد در برخی دانشگاه‌های هندوستان به‌ویژه در دانشگاه علی‌گره موردقبول واقع می‌شود، فارغ‌التحصیلان سلطان‌المدارس می‌توانند اسناد خود را توسط این دانشگاه معادل‌سازی کنند و وارد عرصه خدمت در پست‌های دولتی شوند.

❁ فعالیت‌های تبلیغی

سید جعفر رضوی در کنار درس و تدریس، به تبلیغ معارف اهل بیت (ع) نیز می‌پرداخت و مدتی نیز در غیاب امام‌جمعه شهر لکهنو، به‌عنوان امام‌جمعه موقت در مسجد جامع این شهر نماز جمعه اقامه می‌کرد.

حجت‌الاسلام رضوی برای شرکت در مجالس و محافل فرهنگی و مذهبی در خارج از کشور نیز شرکت می‌کرد و به کشورهای مختلف همانند عراق، ایران، پاکستان، فلسطین، عربستان سعودی و افغانستان سفر می‌کرد و در همین راستا عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز بود.

سید جعفر رضوی از مراجع عظام تقلید آیت الله سیستانی و آیت الله مکارم شیرازی برای رسیدگی به امور شیعیان منطقه اجازه امور حسبه و شرعیه را داشتند. به خاطر خدمات علمی ایشان سفیر ایران در خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران واقع در لکهنو در ۱۶ مه ۲۰۰۹م نشان شهید مطهری به وی اعطا کرد.

❁ میراث ماندگار

سید جعفر رضوی در کنار مشغله‌هایی که داشت آثار علمی بسیاری از خود نیز به یادگار گذاشت که برخی از این آثار به شرح ذیل است:

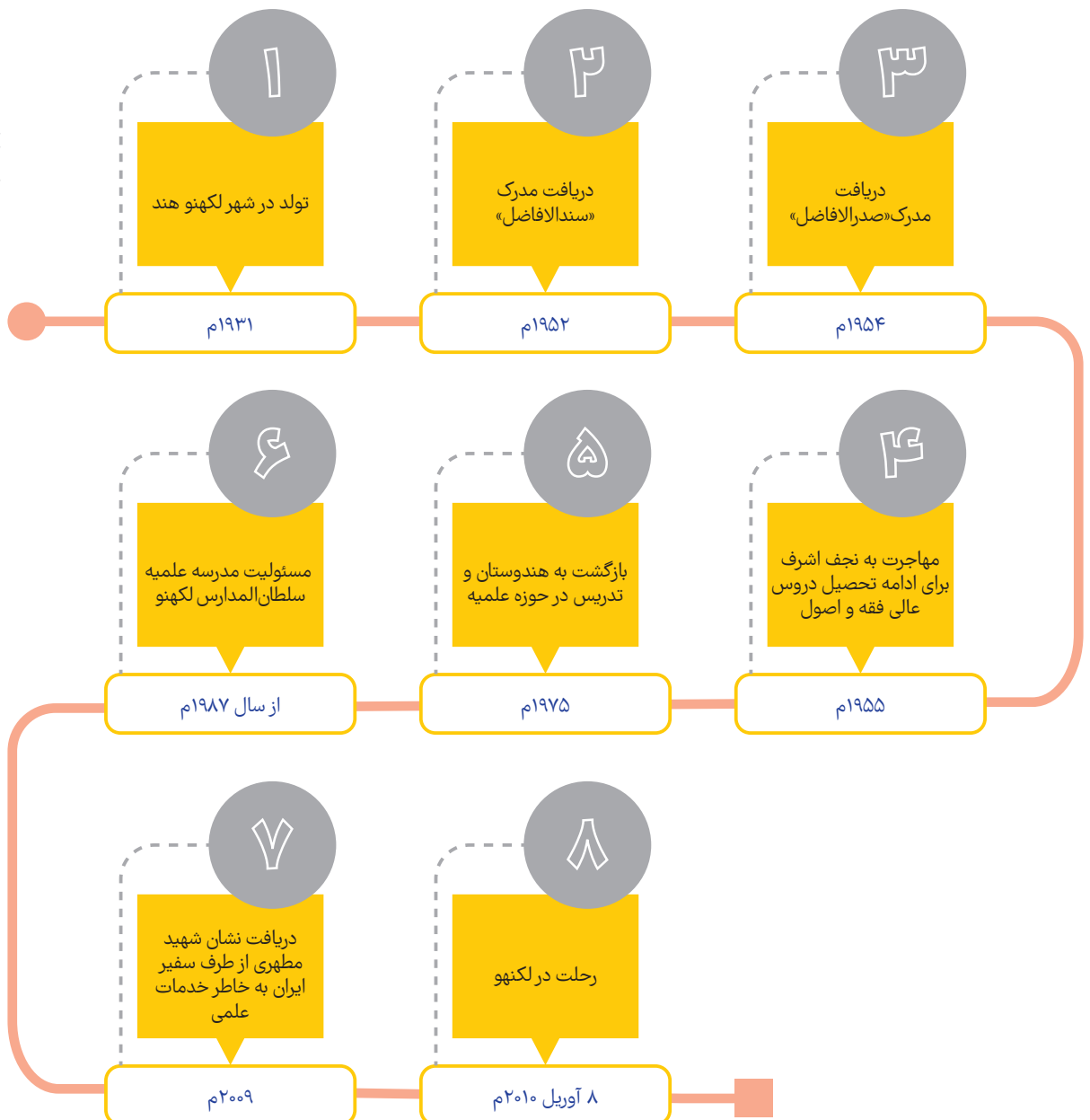
- ❖ تحفه افتخاریه (کتابی مشتمل بر ادعیه)
- ❖ رساله‌ای در میراث به نام التقاط
- ❖ آسان حج (منتخب احکام حج، مطابق با فتاوی آیت‌الله حکیم، آیت‌الله محمود شاهرودی و آیت‌الله خویی)
- ❖ تقریر درس خارج آیت‌الله سید علی فانی در مباحث استصحاب به زبان عربی
- ❖ شرح و توضیح کتاب تجریدالاعتقاد خواجه نصیرالدین طوسی به زبان اردو
- ❖ شرح برخی مباحث قوانین الاصول میرزای قمی به زبان اردو
- ❖ بدایة الصائمین

رحلت

سرانجام سید جعفر رضوی پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و فرهنگی، در ۱۹ فروردین ۱۳۸۹ش و مطابق با ۸ آوریل ۲۰۱۰م، در سن ۸۱ سالگی دار فانی را وداع گفت و پیکرش در شهر لکهنو به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی سید محمد جعفر رضوی

۲۴۵ | سید محمد جعفر رضوی

دکتر

علوم الدین سعید

عضو فیلیپینی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیہ السلام

دکتر شیخ علوم الدین سعید (Ulomuddin Said) (۱۹۳۹-۲۰۱۰)، از علمای برجسته اهل سنت در کشور فیلیپین بود که تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران به مکتب اهل بیت علیہ السلام متمایل شد و پس از مطالعه و تحقیق فراوان، به این مذهب راستین تشریف یافت. ایشان پس از تشریف به مذهب تشیع تمام توان خویش را در راه ترویج و نشر معارف اهل بیت علیہ السلام به کار گرفت تا جایی که افراد بسیاری تحت تأثیر ایشان به مذهب شیعه گرویدند و البته در این راه توهین‌ها و دشمنی‌های دشمنان شیعه را به دل و جان خرید. همچنین آن مرحوم آثار ارزشمندی از بزرگان شیعه از زبان عربی به زبان مارانائو ترجمه کرد و بدین ترتیب زمینه آشنایی افراد بسیاری را با معارف ناب اسلام فراهم نمود و میراث فاخری از خود برجای گذاشت. این عالم شیعه، مؤسس حسینیه کربلا در شهر ماراوی فیلیپین بود و در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیہ السلام و نیز شورای مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی عضویت داشت.

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

استاد علوم‌الدین سعید در سال ۱۹۳۹م در فیلیپین متولد شد. پدرش، شیخ محمد سعید بن امام سا بایانگ (Muhammad Said bin Imam sa Bayang) (۱۹۷۴-۱۹۰۴م)، از روحانیان برجسته اهل سنت در جزیره میندائو در جنوب شرقی فیلیپین بود. دکتر علوم‌الدین سعید از سنین پایین شروع به یادگیری زبان عربی نزد پدرش کرد و پس از آن، برای فراگیری علوم اسلامی به مصر رفت و تحصیلات خود را در دانشگاه الازهر در رشته تفسیر و معارف اسلامی تا مقطع کارشناسی ارشد پیگیری نمود. سپس به‌عنوان استاد تاریخ مشغول به فعالیت شد و در مدارس مختلف شهر ماراوی، واقع در جزیره میندائو در فیلیپین و نیز در مرکز ملک فیصل (MSU) در همین منطقه به تدریس مشغول شد.

❁ تشرف به تشیع

شیخ علوم‌الدین سعید در سال ۱۹۸۰م به مذهب تشیع تشرف یافت. او نخستین عالم برجسته اهل سنت در شهر ماراوی بود، که به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام گروید. ادبیات شیعی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، از سال ۱۹۷۹م (۱۳۵۷ش) از ایران صادر می‌شد، در گرایش او به تشیع تأثیرگذار بود. پس از ایشان، برخی از اعضای گروه‌های سیاسی میندائو نیز شیعه شدند، از جمله عمر علی سولیتاریو (Omar Ali Solitario) که بین سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۷م شهردار ماراوی بود. علوم‌الدین سعید می‌گوید:

«امام خمینی رحمته‌الله برای مسلمانانی که در پی آزادی و استقلال هستند، یک اسوه است و حکومت اسلامی ایران تنها حکومت در جهان است که بر پایه قوانین الهی و شریعت پایه‌ریزی شده است».

❁ فعالیت‌ها و خدمات

شیخ علوم‌الدین سعید ریاست حرکت انصار اهل بیت علیهم‌السلام فیلیپین (حزبی سیاسی تأسیس شده در ۱۹۸۸م) را بر عهده داشت و حسینیه کربلا را در حومه شهر ماراوی در سال ۱۹۸۸م، تأسیس کرد. محوطه این حسینیه شامل مسجد کربلا و کتابخانه امام صادق علیه‌السلام نیز می‌شود. استاد علوم‌الدین سعید عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام و شورای مجمع التقرب مذاهب اسلامی ایران بود و برای ترویج مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و معارف اسلامی در

کشور فیلیپین فعالیت‌های بسیاری انجام داد. به سبب فعالیت‌ها و راهنمایی‌های او افراد زیادی به تشیع گرویدند و در این راه، هجده‌ها و اتهامات بسیاری از سوی مخالفان تشیع متحمل شد.

اقامه نماز پرشکوه جمعه و جماعت در شهر ماراوی و حضور در کنفرانس‌های مختلف و ایراد سخنرانی، از دیگر فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی او بود. ایشان در کنفرانس بین‌المللی «امام خمینی (ع) و حمایت از مردم فلسطین» در سال ۱۳۸۱ش در تهران شرکت کرد و در سمینار «گفتگو میان ادیان» در مانیل، پایتخت فیلیپین، در بهمن ۱۳۸۳ش به ایراد سخنرانی پرداخت.

❁ کتابخانه امام صادق (ع)

کتابخانه امام صادق (ع) در شهر ماراوی و در محوطه حسینه کربلا قرار دارد و حاوی مجموعه‌ای از نسخه‌های خطی اسلامی به زبان‌های مالایی، عربی و مارانائو است. این مجموعه ارزشمند از پدر دکتر علوم‌الدین به او به ارث رسیده است. تاکنون چندین مقاله به زبان انگلیسی درباره نسخه‌های خطی این کتابخانه نوشته شده است. پس از درگذشت استاد علوم‌الدین سعید، مسئولیت کتابخانه با سیناب سعید، همسر ایشان، و پسرش باقر سعید است.

❁ رحلت

دکتر شیخ علوم‌الدین سعید سرانجام پس از عمری تلاش علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت (ع) در سال ۲۰۱۰م دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

❁ آثار

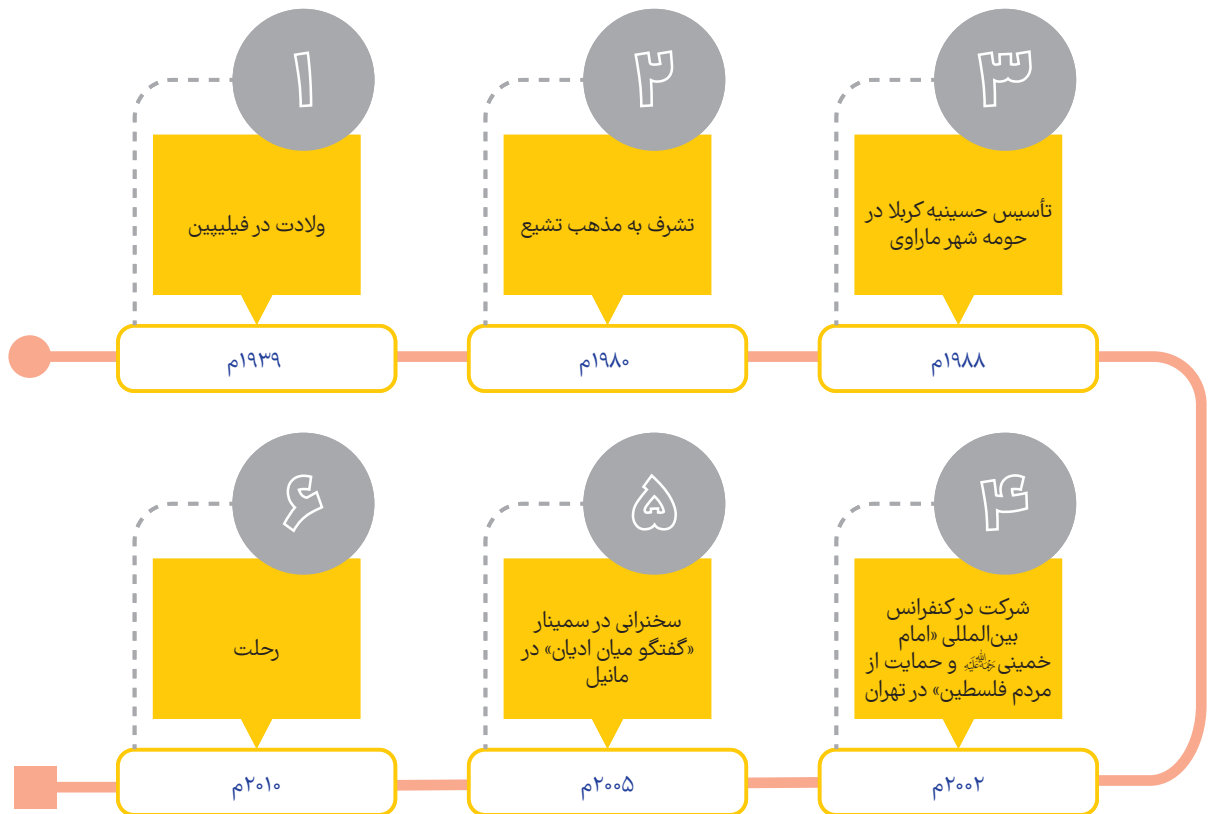
شیخ علوم‌الدین سعید دارای آثار مکتوب اسلامی به زبان مارانائو و ترجمه آثاری از عربی به زبان مارانائو (زبانی منطقه‌ای در فیلیپین) است. برخی از آثار او عبارتند از:

- ❖ کتاب «Al-Imam Al-Husayn Go So Parinta a Umay Yah»
- ❖ کتاب المسلمون فی الفیلیپین
- ❖ خلاصه‌ای از نهج البلاغه
- ❖ ترجمه کتاب جهاد اکبر، نوشته امام خمینی (ع)، به زبان مارانائو
- ❖ ترجمه کتاب شهید و شهادت، نوشته شهید مرتضی مطهری، به زبان مارانائو

- ♦ ترجمه کتاب حماسه حسینی، نوشته شهید مرتضی مطهری، از ترجمه عربی آن به زبان فیلیپینی
- ♦ ترجمه کتاب «ثم اهدیت؛ آنگاه هدایت شدم»، نوشته محمد تیجانی، به زبان مارائو
- ♦ مقاله «نگرش کلی به اوضاع مسلمانان فیلیپین» به زبان عربی، که در مجموعه مقالات هجدهمین کنفرانس بین‌المللی وحدت (با عنوان استراتیجیة التقرب بین المذاهب الاسلامیة) چاپ شده است.

مروری بر زندگی علوم‌الدین سعید

حجت الاسلام و المسلمین

سید حیدر مهدی زیدی

عضو هندی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام والمسلمین سید حیدر مهدی زیدی (۱۹۵۹-۲۰۱۱م) از عالمان و مبلغان نامدار شیعه در شبه قاره هند بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را در آن منطقه، به تدریس علوم دینی، تبلیغ دین مبین اسلام و ترویج معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام اشتغال داشت. ایشان علاوه بر فعالیت‌های تبلیغی گسترده‌ای که داشت و دایره آن به خارج از شبه قاره هند هم کشیده شده بود، خدمات اجتماعی و عام‌المنفعه‌ای ماندگاری نیز به عنوان باقیات‌الصالحات از خود به یادگار گذاشت. آن مرحوم برای تحصیلات حوزوی بانوان، حوزه علمیه‌ای در هندوستان به نام «جامعة الزهراء» احداث کرد که بسیاری از آن دانش‌آموختگان آن در هند و دیگر کشورها به ترویج معارف اهل بیت علیهم السلام می‌پردازند.

حجت الاسلام زیدی همچنین عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان در ۱۱ فروردین ۱۳۳۸ش در سالاریور از توابع مظفرنگر هند در خانواده‌ای علمی و مذهبی چشم به جهان گشود.

❁ تحصیلات

سید حیدر مهدی زیدی تحصیلات خود را در زادگاهش آغاز کرد. والدینش وی را به مدرسه «باب‌العلم» فرستادند. پس از به مدرسه «ناظمیه» لکهنو رفت و از محضر اساتید سرشناس آنجا همچون مولانا ایوب حسین، مولانا هاشم حسین، مولانا مرتضی نقوی و علامه محمدحسین نجفی بهره برد. او همزمان با تحصیل در مدارس تحت اشراف «تنظیم المکاتب» نیز تدریس می‌کرد. ایشان برای تحصیلات عالی به کشور عراق هجرت کرد و پس از آن در قم سکونت گزید و آنجا از درس اساتیدی چون آیت‌الله فاضل لنکرانی، آیت‌الله اعتمادی، آیت‌الله وجدانی‌فخر، آیت‌الله بنی‌فضل و آیت‌الله علی‌پناه اشتهاودی استفاده کرد.

❁ فعالیت‌های علمی و تبلیغی

سید حیدر مهدی تا مرتبه درس خارج، درس خواند و به کشورش هندوستان بازگشت و در مدرسی همچون مدرسه امامیه و جامعه‌الزهرای مشغول به تدریس شد و تا پایان عمر بابرکتش در همین زمینه مشغول خدمت بود. وی علاوه بر تدریس وی به تبلیغ معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) نیز پرداخت و علاوه بر ایالت‌ها و شهرهای مختلف هندوستان به خارج از کشور نیز سفر کرد که آفریقا، بنگلادش، کویت و بریتانیا از آن کشورها است.

سید حیدر احساس کرد که جامعه‌ای که در آنجا زندگی می‌کند، نیاز مبرمی به تربیت و آموزش بانوان دارد؛ از همین رو برای فراهم نمودن بستر تحصیلات حوزوی برای بانوان تلاش زیادی کرد و با همکاری همسرش در ۲۰ جمادی‌الثانی ۱۴۱۵ق، مدرسه علمیه جامعه الزهرا را در هندوستان تأسیس کرد. این مدرسه صدها طلبه را از میان بانوان مستعد تربیت کرد و تحویل جامعه هندوستان داد. امروزه صدها طلبه خواهر مشغول تحصیل و صدها نفر نیز فارغ‌التحصیل شده‌اند و در هند یا کشورهای دیگر مشغول ترویج و تبلیغ معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) هستند.

علاوه بر جامعه‌الزهرا، مدرسه علمیه نرجس را تأسیس کرد تا بانوان غیرخواهگاهی از آنجا استفاده کنند. و در آنجا فقه، کلام، تاریخ، اخلاق و قرآن و حدیث آموزش داده می‌شود. به‌خاطر تأسیس همین مدارس به وی لقب «مربی ملت» داده شد.

سید حیدر زیدی علاوه بر فعالیت‌های آموزشی، به خدمات رفاهی و عام‌المنفعة نیز مشغول بود. ایشان در بخش بهداشت و سلامت «زهرا لائف کثیر و زینب لائف کثیر» را تأسیس کرد. کتابخانه فخرالنساء، کو مفید ایجوکیشنل سوسائتی نیز از کارهای دیگر وی است که برای آموزش، کودکان بی‌بضاعت، فقرا و مساکین تحت پوشش قرار می‌گرفتند.

رحلت

سرانجام ایشان در نوزدهم صفر ۱۴۳۲ق به‌خاطر سکتۀ قلبی به بیمارستان منتقل شد و همان روز به دیار باقی شتافت. جنازه وی از جامعة الزهرا تا حسینیه غفران‌مآب تشییع و همانجا به خاک سپرده شد. مدیر مدارس ناظمیه امیر العلماء سید حمید الحسن بر پیکر آن مرحوم نماز خواند. از ایشان یک دختر و دو پسر به یادگار مانده است که یکی از پسرانش در حوزه علمیه مشغول تحصیل است.

دکتر

خولیو سزار مارتینز

عضو ارگوئه‌ای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

دکتر خولیو سزار مارتینز (۱۹۴۵-۲۰۱۱م) استاد دانشگاه و روزنامه‌نگار با سابقه و سرشناس آمریکای لاتین بود که در چهارم فوریه ۱۹۴۵م در شهر مونته‌ویدئو، پایتخت کشور اروگوئه در آمریکای جنوبی، متولد شد. او از همان کودکی، استعداد بالای خود را در ادبیات و نویسندگی نشان داد و در ۹ سالگی جایزه «مسابقه ملی شعر عامیانه» را دریافت کرد. سزار مارتینز در سال ۱۳۸۵ش، تحت تأثیر شخصیت معنوی امام خمینی و پس از تحقیق و تفحص به دین اسلام مشرف گردید و شیعه دوازده‌امامی شد.

❁ تحصیلات

مارتینز، لیسانس را در رشته علوم ارتباطات و فوق لیسانس را در رشته ارتباطات اجتماعی گرفت و از همان دوران دانشگاه، کار معلمی را در دبیرستان‌های غیردولتی مونته‌ویدئو با تدریس تاریخ آمریکای لاتین آغاز کرد که از سال ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۲م به‌طول انجامید. او در سال ۱۹۷۲م با شروع سیاست‌های ظالمانه رئیس‌جمهور وقت اروگوئه از کار معلمی کناره گرفت. مارتینز در سال ۱۹۷۳م با کودتای نظامی راست‌گرایان و تشکیل حکومت دیکتاتوری در این کشور، ابتدا به زندان افتاد و بعد از یک سال از کشور تبعید شد. او در زمان تبعید در کشورهای آرژانتین، اکوادور و فرانسه زندگی کرد و در فرانسه تحصیلات خود را تکمیل نمود و در رشته تاریخ به دکتری رسید.

❁ فعالیت‌ها

خولیو سزار در همان سال‌های تبعید، حرفه خود را به‌عنوان روزنامه‌نگار آغاز کرد و خیلی زود به یکی از سرشناس‌ترین خبرنگاران اروگوئه تبدیل شد و به سردبیری شماری از روزنامه‌های مهم اروگوئه مانند «ال ناسیونال» رسید. او در همین راستا با بسیاری از مطبوعات مهم کشورش و شبکه‌های خبری بین‌المللی همکاری می‌کرد. مارتینز در کنار خبرنگاری، مجری و برنامه‌ساز رادیو و تلویزیون در آرژانتین، ونزوئلا و اسپانیا هم بود. علاوه بر این، ایشان به‌عنوان سخنران از سوی بنیادها و مؤسسات بین‌المللی در سراسر جهان دعوت می‌شد و ۱۶۴ سخنرانی در ۷۹ کشور جهان انجام داد.

مارتینز به‌عنوان یک خبرنگار شناخته‌شده، با چهره‌های برجسته بین‌المللی از رهبران و رؤسای جمهور در نیمه دوم قرن بیستم، از جمله: معمر قذافی، خوان پرون (رئیس‌جمهور محبوب و مردمی آرژانتین)، فیدل کاسترو، هنری کیسینجر، جیمی کارتر، میخایل گورباچف، سالوادور آلنده، ژانیو کوادروس (رئیس‌جمهور برزیل)، رائول سدنیک (رهبر توپاماروهای اروگوئه و معاون رئیس‌جمهور این کشور در دوران بعد از دیکتاتوری) مصاحبه کرد. یکی از شخصیت‌هایی که مارتینز با او مصاحبه کرد، حضرت امام خمینی رحمته‌الله بود. مصاحبه با امام خمینی به نقطه عطفی در زندگی او تبدیل شد.

❁ ورود به ایران و مصاحبه با امام خمینی

خولیو سزار در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ش و در روز ورود حضرت امام خمینی به ایران رفت و با

امام خمینی گفتگو کرد که گفتگوش با حضرت امام خمینی رحمته الله علیه سرآغاز تحول اعتقادی و انقلاب روحی او بود. وی آن لحظات را این گونه توصیف می‌کند:

«روز ۱۲ بهمن به عنوان خبرنگار به سمت فرودگاه رفتیم، ولی آن قدر جمعیت زیاد بود که به سختی می‌توانستیم جلو برویم. معجزه آسا به فرودگاه رسیدیم. چندین میلیون نفر منتظر رهبرشان بودند. این مسئله برای من خیلی عجیب بود. با جمعیتی چند برابر جمعیت کشور خودم آن هم در يك جا روبه‌رو شدم. وقتی به فرودگاه رسیدیم، هواپیما در حال فرود آمدن بود. دوستم گفت: خولیو آیا حالا به خدا اعتقاد داری؟ دیدی چگونه او تحول آفرید.»

خولیو سزار سپس به دیدار مستقیم با امام خمینی اشاره می‌کند و می‌گوید:

«نمی‌دانم همکارم چه گفت که ایشان با يك لبخند جواب دادند و با دست به من که دورتر بودم، اشاره کردند تا نزدیک‌تر بروم. راهی از میان جمعیت باز شد و من به سمت ایشان رفتم. ایشان فرمودند: در کشور نیاز به يك انقلاب، نیازی ضروری است و باید تحول و انقلابی برپا شود. ایشان برایم از شهدای انقلاب و قیام مردم قم صحبت کردند. از هزاران شهید که نظام شاهنشاهی بر جای گذاشته بود.»

این خبرنگار ضد دین چنان تحت تأثیر برخورد معنوی امام خمینی قرار می‌گیرد که به تحول درونی خود اشاره کرده و درباره آن می‌گوید:

«سفرم به ایران تجربه خیلی بزرگ و مهمی بود و همین‌جا بود که تحولی بزرگ در من آغاز شد و فهمیدم که خدا هم می‌تواند انقلابی باشد و انقلاب تنها با سلاح جنگی حاصل نمی‌شود، بلکه با سلاح ایمان هم می‌تواند باشد.. مادرم کاتولیک بسیار معتقدی بود. من به او گفتم: در ایران فردی را شناختم که به من فهماند که خدا می‌تواند انقلاب برپا کند. مادرم با اینکه سواد نداشت، ولی آدم پاکی بود. او به من گفت: پسر! من که او را نمی‌شناسم ولی اگر او باعث شده که تو به یاد خداوند بیفتی، خدا حفظش کند.»

خولیو سزار به دلیل محبوبیت بالایی که داشت در سال ۲۰۰۵م، شهردار یکی از مناطق پایتخت اروگوئه شد اما به دلیل طبع استقلال‌خواهی و عدالت‌خواهی‌اش نتوانست در این منصب بماند و استعفا کرد. وی سپس به دعوت ایران، در سال ۲۰۰۶م با سفر به شهر مقدس قم و مطالعه بیشتر به دین مبین اسلام مشرف گردید و شیعه دوازده‌امامی شد. او در سال‌های

۲۰۰۶-۲۰۱۱م در قم زندگی می‌کرد و به برگزاری کلاس‌های درس و ایراد سخنرانی مشغول بود و در این بین، سفرهایی به کشور خودش هم داشت.

ایشان پس از تشرف به مذهب تشیع، قطعه شعری با نام «دیروز» سروده است که در آن حس پیوستن به آیین جدید خود را بیان می‌کند. در بخش‌هایی از این شعر آمده است:

«دیروز من سرشار از نور بودم، گویی که ناگهان از گوشه‌ای از وجودم، دستی عظیم پدیدار شد و چراغی بر من عرضه کرد و صدایی که نمی‌دانم که از آن دست بود یا نه به من گفت که از این پس این چراغ، هدایت‌گر توست. نگذار خاموش شود و با اشتیاق، نور آن را به کسانی ارزانی دار که مانند دیروز تو در سایه‌ها به سر می‌برند... دیروز وحدانیت خدا را پذیرفتم و به ایمان خویش شهادت دادم. دیروز اسلام را در آغوش گرفتم و همه جانم از لذت لبریز شد.»

خلیو با تأثیرپذیری از فرهنگ اسلامی و ایرانی، به‌ویژه الهام‌گیری از انقلاب اسلامی ایران، در سال ۲۰۰۸م کتابی در دفاع از جایگاه بین‌المللی ایران انقلابی و دشمنی نظام سلطه با نام «ایران: کشوری که آمریکا قصد نابودی‌اش را دارد، نوشت.»

رحلت ❁

این خبرنگار متعهد و استاد دانشمند، سرانجام در فوریه ۲۰۱۱م پس از ماه‌ها مبارزه با بیماری سرطان دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. از فعالیت‌های او عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود.

مروری بر زندگی خویشوار مارتینز

۲۵۹ | خویشوار مارتینز

حاج

محمد قائم ساوادا

عضو ژاپنی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
اسلام‌شناس برجسته، مترجم قرآن به زبان ژاپنی

حاج محمدقائم صفا فومیو ساوادا، مشهور به محمد ساوادا (۱۹۲۴-۲۰۱۲م) رهبر شیعیان کشور ژاپن و مترجم قرآن کریم به زبان ژاپنی بود. ایشان در روز دوم ژانویه سال ۱۹۲۴م در شهر گیفو واقع در بخش مرکزی ژاپن دیده به جهان گشود. ساوادا همچون سایر اعضای خانواده خود پیرو آیین رسمی و رایج ژاپن، یعنی بودیسم و شینتو بود اما پس از تحقیق و مطالعه فراوان به دین مبین اسلام مشرف گردید. آن مرحوم پس از تشرف به اسلام سلیان متمدادی به تحقیق در این دین پرداخت و سرانجام به حقانیت مذهب راستین تشیع پی برد و به جمع پیروان مکتب اهل بیت (علیهم السلام) ملحق شد و از آن پس در راه ترویج و نشر معارف شیعه یا همان اسلام ناب محمدی را در دستوکار خود قرار داد و آثار بسیاری از زبان عربی به زبان ژاپنی ترجمه نمود و میراث ماندگاری از خود بر جای گذاشت.

در ویکی شیعه بخوانید

❁ تحصیلات

ساوادا تحصیلات مقدماتی و متوسطه را در زادگاهش گذراند و برای ادامه تحصیلات به دبیرستان معروفی در شهر کیوتو رفت. پس از اتمام تحصیلات دبیرستان، وارد دانشگاه توکیو شد و در رشته‌های حقوق قضایی و علوم سیاسی به تحصیل پرداخت و در سال ۱۹۵۰م فارغ‌التحصیل شد. ده سال پس از پایان تحصیلات دانشگاهی، به مطالعه و پژوهش در آیین شینتو پرداخت که دستاورد آن نگارش و نشر چندین جلد کتاب در این زمینه بود. کتاب «ایناری» (خلقت) و «دموکرات مسیحی» به زبان ژاپنی از دستاوردهای او در این دوره است. ایناری، یکی از دو فرقه مهم آیین شینتو است که پیروان زیادی در ژاپن دارد. ساوادا سال‌های متمادی در این فرقه پژوهش کرد و به ایناری‌شناس برجسته‌ای تبدیل شد. وی در کنار تحقیق در آیین شینتو، در زمینه ادیان و مذاهب دیگر جهان نیز مطالعه و پژوهش می‌کرد.

❁ تشریف به اسلام

پس از سال ۱۹۷۲م در پی وقوع بحران نفت که نام اسلام در جهان پیچید، برخی از مردم ژاپن نسبت به دین اسلام کنج‌گاو شدند و به تحقیق و مطالعه درباره آن پرداختند. محمد ساوادا نیز از جمله آن‌ها بود. وی با تعدادی از مسلمانان ژاپن و کشورهای اسلامی ارتباط برقرار کرد و به مطالعه و تحقیق درباره معارف و تعالیم اسلامی پرداخت و سپس در پنجاه‌سالگی با حضور در یکی از مساجد در حضور امام جماعت آن مسجد، شهادتین را به زبان جاری کرد و به دین اسلام تشریف یافت. او پس از آشنایی بیشتر با معارف و احکام اسلامی، شیعه اثناعشری را فرقه ناجیه یافت و پس از هفت سال از تشریف به اسلام، مذهب شیعه اثناعشری را برگزید و از آن زمان به بعد با تمام توان به تبلیغ و ترویج و نشر معارف تشیع مشغول شد.

❁ فعالیت‌های علمی و تبلیغی

محمد ساوادا با ترجمه، نگارش و چاپ کتاب‌ها و مقالات اسلامی و شیعی و سخنرانی در مجامع و میزگردهای مختلف، معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) را به صورت مستدل و جذاب برای هم‌وطنان ژاپنی خود معرفی و تبیین می‌کرد. ایشان در همین راستا با کمک دوستانش، انجمن اسلامی ژاپن را تشکیل داد که با مراکز اسلامی دیگر کشورها در ارتباط بوده و کتاب‌های اسلامی را چاپ و میان مسلمانان ژاپن منتشر می‌کند.

از مهم‌ترین اقدامات محمد ساوادا، ترجمه قرآن کریم به زبان ژاپنی و نیز نشر و تبلیغ حدیث ثقلین و احادیث اهل بیت (علیهم السلام) به این زبان بوده است. ساوادا سه بار قرآن را به ژاپنی ترجمه کرده است که بار دوم و سوم با روش جدیدی ترجمه شده و با ترجمه نخست تفاوت‌هایی دارد. نخستین ترجمه وی در سال ۱۹۸۸م با کمک مالی برخی از مسلمانان ژاپن از سوی انتشارات «تانی زاوا شوبو» در ژاپن منتشر شد.

✿ ارتباط با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

محمد ساوادا از سال ۱۹۸۰م (۱۳۵۹ش) با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) ارتباط داشت و یکی از اعضای مجمع عمومی آن مجمع بود. وی هشت بار به ایران سفر کرد و چندین بار در اجلاس‌های این مجمع در تهران و قم شرکت نمود. او در یکی از این اجلاس‌ها درباره تأسیس مرکز اهل بیت (علیهم السلام) در ژاپن با مسئولان مجمع گفتگو کرد و با حمایت‌های آنان در سال ۱۹۹۰م (۱۳۶۹ش) مجمع اهل بیت (علیهم السلام) را در توکیو تأسیس نمود که ریاست آن را فرزندش ابراهیم تاتسو ایچی ساوادا بر عهده دارد.

✿ میراث ماندگار

محمد ساوادا آثاری درباره معارف اسلامی به نگارش درآورده است که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

- ✦ «پنج کوه واقع در نیگو، نماد پنج تن (علیهم السلام)» که درباره پنج کوهی است که در شهر نیکو قرار دارد و از گذشته‌های دور شایع بود که این پنج کوه نماد پنج تن آل عبا (علیهم السلام) هستند.
- ✦ «نارا؛ بیانگر عظمت و بزرگی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله)».
- ✦ «ایناری؛ نشانگر درخشش اسلام».

✿ رحلت

محمد ساوادا در ۲۰ دی‌ماه ۱۳۹۰ش (۲۰۱۲م) دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت و در آرامگاه مسلمانان در استان یاماناشی ژاپن به خاک سپرده شد. در پی درگذشت محمد ساوادا حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اختری دبیرکل وقت مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) طی پیامی این ضایعه را تسلیت گفتند در بخشی از این پیام آمده است:

«مرحوم الحاج محمد قائم صفا فوميو ساوادا از بندگان صالح خداوند و دانشمندی مهذب و پاک و برخوردار از سجایای اخلاقی و صلاح و سداد علمی بودند که سال‌های عمر پربرکت خویش را در طریق گسترش و نشر معارف اهل بیت علیهم‌السلام در سرزمین با فرهنگ و متمدن ژاپن صرف کردند... بی‌تردید آثار گران‌بهایی که از ایشان بر جای مانده، به‌ویژه ترجمه قرآن کریم به زبان ژاپنی و شاگردان فراوانی که تربیت نموده‌اند، نام ایشان را در تاریخ رجال اسلام و شیعه جاودان خواهد کرد.»

تصویری از سنگ مزار مرحوم ساوادا

بزرگداشت

در سال ۱۳۹۵ ش، آیین بزرگداشت مرحوم محمد قائم صفا فوميو ساوادا، مترجم قرآن به زبان ژاپنی از سوی جامعه المصطفی العالمية در محل «انزان»-آرامگاه مسلمانان-در استان یاماناشی ژاپن برگزار شد. در این مراسم که با حضور فرهاد پالیزدار، سرپرست رایزن فرهنگی کشور ایران در توکیو و جمعی از مسلمانان و محبین اهل بیت علیهم‌السلام از اتباع ژاپن، ایران، پاکستان و افغانستان برگزار شد، سنگ مزار آن مرحوم نیز نصب گردید.

مروری بر زندگی محمد قائم ساوادا

۲۶۵ | محمد قائم ساوادا

حجت الاسلام و المسلمین

شهید عبدالله دَهدوه

عضو مجمع عمومی جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور بلژیک

حجت الاسلام و المسلمین شهید شیخ عبدالله دهدوه از روحانیان و مبلغان خستگی ناپذیر شیعه در بلژیک بود که تحت تأثیر معارف اهل بیت علیهم السلام به حقانیت مذهب شیعه پی برد و به این مذهب راستین تشرف یافت. ایشان پس از تشرف به مذهب شیعه، سالیان متمادی در کشور بلژیک به نشر و ترویج اسلام ناب یا همان معارف اهل بیت علیهم السلام همت گماشت و در آشنا کردن مردم آن دیار و نیز مردم کشور مراکش با معارف اهل بیت علیهم السلام نقش بسزایی ایفا کرد و از خود نام نیکی به یادگار گذاشت.

این مجاهد خستگی ناپذیر شیعه با راه اندازی مرکز اسلامی و مسجد امام رضا علیه السلام در شهر بروکسل منشأ خدمات فراوانی در آن دیار شد. فعالیت های تقریبی و تبلیغی ایشان در پایتخت بلژیک همچون خاری در چشم دشمنان قسم خورده مکتب راستین تشیع بود تا جایی که ثمره این فعالیت ها بر دشمنی دشمنان خون آشام مکتب تشیع افزود و تنها راه و چاره را در حذف فیزیکی ایشان دیدند.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگینامه

حجت الاسلام و المسلمین شیخ عبدالله دهمده از روحانیان و مبلغان برجسته شیعه در بلژیک بود که در سال ۱۹۶۶م برابر با ۱۳۴۴ش در کشور مغرب به دنیا آمد. ایشان تحت تأثیر معارف اهل بیت (علیهم السلام) به حقانیت مذهب شیعه پی برد و پس از تشریف به مذهب تشیع برای تحصیل علوم دینی در حوزه علمیه قم به شهر مقدس قم رفت و در جوار حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) اقامت گزید. اما پس از طی یک مرحله تحصیل و کسب نخستین مبانی و معارف اسلامی، جهت تبلیغ مسائل اسلامی به بلژیک رفت و در کنار فعالیت‌های خود مدرک کارشناسی علوم طبیعی را نیز از دانشگاه‌های بلژیک دریافت کرد. ایشان پس از چند سال مجدداً برای ادامه تحصیل به ایران مراجعت کرد و در شهر قم اقامت گزید و پس از تکمیل دوره فقه و معارف اسلامی در جامعة المصطفی العالمیه به بلژیک بازگشت و فعالیت‌های تبلیغی خود را با راه‌اندازی مرکز اسلامی و مسجد امام رضا (علیه السلام) در شهر بروکسل آغاز نمود.

مروج و مبلغ خستکی‌ناپذیر مکتب اهل بیت (علیهم السلام)

شیخ دهمده در طول فعالیت خود، اقدامات مؤثری در زمینه نشر و ترویج معارف و فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) در بلژیک انجام داد؛ از جمله برگزاری مراسم عبادی و مذهبی، تألیف چندین جلد کتاب مانند کتاب «الحرية من وجهة نظر الاسلام والغرب»، و آموزش بیش از دویست شاگرد و تأسیس مؤسسه مدینه العلم. ایشان همچنین دست‌اندرکار انتشار نشریه‌ای تأثیرگذار به زبان فرانسوی به نام «شعاع الحکمة» در خصوص موضوعات فقهی و عقایدی بود که بین مسلمانان اروپا طرفدار داشت. در طول فعالیت ایشان در بلژیک صدها نفر از اهالی این کشور و کشور مراکش با مکتب اهل بیت (علیهم السلام) آشنا شدند و شاگردان وی، در دانشگاه‌های بلژیک و دیگر کشورهای اروپائی تدریس می‌کنند.

حضور فعال در کنفرانس‌های بین‌المللی

شیخ شهید دهمده، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) هم بود از این رو برای سخنرانی و نشر مکتب اهل بیت (علیهم السلام) به بسیاری از کشورهای اروپایی مسافرت کرده و در کنفرانس‌های بین‌المللی نیز شرکت فعال داشت. ایشان در پنجمین اجلاس مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) که شهریور سال ۱۳۹۰ش در تهران برگزار شد، حضور داشت و با آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران نیز دیدار کرد. همچنین در این سفر به زیارت مرقد مطهر حضرت امام رضا (علیه السلام) در مشهد مقدس شرفیاب شد.

شهادت

سرانجام شیخ دهدوه، پس از عمری مجاهدت و تلاشی خستگی‌ناپذیر در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام، در ۲۲ اسفند ۱۳۹۰ ش در حالی که برای اقامه نماز مغرب در مسجد امام رضا علیه السلام شهر بروکسل آماده می‌شد توسط تروریست‌های تکفیری وهابی شربت شهادت نوشید و به آرزوی دیرینه‌اش رسید. تروریست‌های سنگدل مسجد امام رضا علیه السلام را با بنزین و مواد آتش‌زا، به آتش کشیدند که ایشان در این آتش‌سوزی به شهادت رسید و چندین تن از نمازگزاران نیز زخمی شدند. متهم اصلی در جلسات دادگاه گفته بود که وی می‌خواسته انتقام سوری‌هایی را بگیرد که به دست شیعیان کشته شده‌اند. پیکر ایشان به زادگاهش در طنجه مغرب منتقل شد و در آنجا دفن گردید. شهادت دهدوه موجی از غم و اندوه را در میان شیعیان به راه انداخت و شخصیت‌ها و نهادی‌های سیاسی و مذهبی بین‌المللی به مناسبت درگذشت وی پیام‌های تسلیتی صادر کردند و این جنایت را محکوم نمودند. همچنین مجالس ترحیم و بزرگداشتی برای وی در مناطق مختلف جهان برگزار شد. از شهید دهدوه چهار فرزند به یادگار مانده است.

در بخشی از بیانیه‌ای که مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پی شهادت شیخ دهدوه صادر کرد، آمده است:

«شهید شیخ عبدالله دهدوه که در طول عمر خویش خدمت به اسلام و مسلمین را به‌عنوان سرلوحه اصلی خط مشی خود قرار داده بود قربانی اقدام ناجوانمردانه و سبعانه کوردلانی گمراه شد که تعصب و جهل، چشم دل آنان را کور کرده و ریختن بناحق خون بیگناهی را برای خود مباح و صواب می‌دانند.»

مستند قنوس

در سال ۱۳۹۴ ش مستندی با عنوان «قنوس» از تلویزیون جمهوری اسلامی ایران پخش شد که زندگی شهید دهدوه و شیعیان بلژیک را به تصویر می‌کشید. این فیلم تاکنون جایزه شبکه مستند سیما از جشنواره سینماحقیقت، لوح افتخار و جایزه نخست بخش مستند بیداری اسلامی و جهانی جشنواره مردمی فیلم عمار و ... را به خود اختصاص داده است و همچنین در نهمین جشنواره فیلم کوتاه دینی رویش تندیس جشنواره را از آن خود کرده است.

دکتر

سمیر سلیمان

عضو لبنانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر سمیر سلیمان (۱۹۴۴-۲۰۱۲م) استاد برجسته دانشگاه در لبنان بود که عمر خویش را وقف تبیین و ترویج تمدن اسلامی در جهان اسلام نمود و در ترویج و تبیین افکار بلند معمار انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی رحمته الله علیه نقش بسزایی ایفا کرد تا جایی که آوازه و قلمرو فعالیت و تأثیر اندیشه ایشان به فراتر از مرزهای لبنان نیز کشیده شد. ایشان با بهره‌گیری از تاریخ و تمدن اسلامی در اندلس و تجربه سفر اروپایی خود به فرانسه معتقد بود که جوامع اسلامی باید تلاش کنند تا فرهنگ اسلام را به دیگر جوامع بشناسانند.

زندگینامه و تحصیلات

سمیر سلیمان در ۱۳ نوامبر ۱۹۴۴م در شهر حاصبیا در جنوب لبنان زاده شد. او تحصیلات خود را در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه لبنان آغاز کرد و در سال ۱۹۶۸م موفق به اخذ مدرک لیسانس در رشته لغت و ادبیات عرب از این دانشگاه شد. ایشان از همان دوران تحصیل، علاقه‌مند به مباحث فرهنگ و تمدن جوامع بشری بر سه روش سنجش، بررسی و تحلیل گردید و با اعتراضات و جنبش دانشجویی ۱۹۶۸م که در فرانسه به وقوع پیوست به این نتیجه رسید که دانشگاه‌های کشورهای اسلامی به درس‌نامه‌های جدید با روش‌های نو و ابتکاری نیازمندند تا نیازهای فکری دانشجویان را برآورده سازند.

به دنبال این اعتقاد فکری، سلیمان به فرانسه رفت و تحصیلات عالی خود را در دانشگاه سوربون پاریس نزد فیلسوفان و متفکران فرانسوی گذراند و با انگیزه بالا در پی دستیابی به علل جریان‌ات و بحران‌های اجتماعی عصر حاضر بود. او مطالعات و تحقیقات خود در این زمینه را بر فرهنگ اسلامی تطبیق داد تا به بحران‌های معاصر جوامع مسلمان دست یابد.

سمیر سلیمان در سال ۱۹۷۷م گواهی مطالعات پیشرفته در رشته علوم اجتماعی در تمدن اسلامی را دریافت کرد و در مقطع دکترا نیز این رشته را گذراند و رساله دکتری خود را در سال ۱۹۸۰م دفاع نمود.

دکتر سلیمان پس از این مرحله، تمام اهتمام خود را بر تمدن اسلامی گذارد و به صورت اختصاصی این راه را دنبال کرد. او با بهره‌گیری از تاریخ و تمدن اسلامی در اندلس و تجربه سفر اروپایی خود به فرانسه دریافت که تمدن و تمثلات آنان متعلق به مسلمانان است و جوامع اسلامی باید تلاش کنند تا فرهنگ اسلام را در قالب بحث‌های علمی و تاریخی به دیگر جوامع بشناسانند.

ایشان با تأکید بر این دیدگاه که نسبت و ارتباط بین غرب و اسلام در گرو تعریف و شناخت جدید است، به لبنان بازگشت و تدریس خود را درباره علوم اجتماعی در تمدن اسلامی با تأکید بر تمدن اندلس در دانشگاه‌های بیروت آغاز کرد. او همچنین در مقطع دکترا درس «متن‌های کاربردی» را برای دانشجویان در دانشگاه آمریکایی بیروت می‌گفت.

این رویکرد و جدیت دکتر سلیمان در مباحث تمدن اسلامی، او را استادی موفق و پژوهشگری برجسته در میان استادان و دانشجویان ساخت و محبوبیت روزافزون او را در پی داشت و این استفاده علمی از او مخصوص لبنان نبود، بلکه ایران و کشورهای حاشیه خلیج فارس و اروپایی نیز با حضور دکتر سلیمان در کلاس‌ها و کنفرانس‌های علمی آن کشورها از دانش او بهره می‌بردند.

❁ مسئولیت‌ها

دکتر سمیر سلیمان در کنار فعالیت علمی، مسئولیت‌های متعددی را بر عهده داشت که به این شرح است:

- رئیس بخش مطالعات مرکز مطالعات، تحقیقات و اسناد استراتژیک بیروت (۱۹۹۳م)
 - عضو هیئت علمی مرکز مطالعات، تحقیقات و اسناد استراتژیک بیروت (۱۹۹۴م)
 - عضو هیئت علمی مرکز مشاوره مطالعات و اسناد بیروت (۱۹۹۶م)
 - مدیر مرکز علوم اجتماعی دانشگاه لبنان (۲۰۰۰م)
 - ریاست مرکز علوم اجتماعی دانشگاه لبنان (۲۰۰۳م)
 - مدیریت مرکز مطالعات مشرق عربی بیروت (۲۰۰۷م)
 - استاد مقطع فوق لیسانس در دانشگاه اسلامی لندن (۲۰۰۳-۲۰۰۴م)
- مدیر مجله Le Debat به زبان فرانسه. دکتر سلیمان در این نشریه که در پاییز ۲۰۰۹م آغاز به کار کرد و در کشورهای اسلامی منتشر می‌شد، تقریب بین مذاهب اسلامی با هدف همکاری فرهنگی بین اجتماعات مختلف مسلمانان را دنبال می‌کرد.

❁ سفر به ایران

دکتر سلیمان بارها به ایران سفر کرد و در کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی و اجلاس بیداری اسلامی در تهران به ایراد سخنرانی و بیان دیدگاه‌های خود پرداخت. او از علاقه‌مندان به انقلاب اسلامی و رهبران دینی جمهوری اسلامی ایران بود و در مجمع جهانی اهل بیت (ع) و مجمع عمومی تقریب مذاهب اسلامی عضویت داشت

رحلت

سرانجام، دکتر سمیر سلیمان پس از عمری تحقیق و پژوهش، در ۳۱ تیر ۱۳۹۱ ش برابر با ۲۱ جولای ۲۰۱۲م دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در پیامی، درگذشت این متفکر بزرگ مسلمان جهان اسلام را که خدمات گرانقدری به اسلام و امت اسلامی تقدیم کرد و زندگی خود را خالصانه وقف اعتلای کلمه حق و وحدت اسلامی نمود، تسلیت گفت.

در بخشی از پیامی که اتحادیه بین‌المللی امت واحده به مناسبت درگذشت دکتر سمیر سلیمان صادر کرد آمده است:

«ایشان از جمله اساتیدی بود که بیداری خود را مدیون حضرت امام می‌دانست و از همین رو در جهت تبیین فکر امام برای جهان اسلام، دو کتاب «امام خمینی و برنامه تمدن اسلامی» و «جنگ تمدن‌ها و ارتباطات بین‌المللی» را به رشته تحریر در آورده و عمر خود را وقف گسترش این فکر نمود. قوت علمی، فکر باز و روشن، روحیه اخلاقی و خستگی‌ناپذیری از ویژگی‌های بارز ایشان بود و «اتحادیه بین‌المللی امت واحده» نیز توفیق این را داشت که از همان اوان شکل‌گیری خود از محضر این استاد گرانقدر استفاده کند و با توجه به وجود روحیه جوان‌گرایانه و همدلی نزدیک ایشان با جوانان، این ارتباط را تا پیش از رحلت ایشان حفظ نماید و از نظرات و راهنمایی‌های ایشان بهره‌مند شود. ارتحال این مرد بزرگ قطعا ثلمه‌ای است که «لایسدها شیء» و امیدواریم که جوانان امت اسلامی بتوانند راه این مرد بزرگ را ادامه دهند.»

میراث ماندگار

تألیفات و آثار متعددی از در قالب کتاب و مقاله از مرحوم دکتر سلیمان به یادگار مانده که بخشی از آن به این شرح است:

- ♦ موسوعه تاریخ العلاقات بین العالم الاسلامی و الغرب
- ♦ مسلمو العالم و الغرب: جیوبولتیک الاحتقان
- ♦ الامام الخمينی و المشروع الحضاری الاسلامی قراءه فی خطاب الصراع و الاستنهاض
- ♦ خطاب الکلمه فی القرآن
- ♦ الصراع الحضاری والعلاقات الدولية

- ♦ صدام الحضارات: نصوص نقدية في المنهج والمضمون
- ♦ المشروع الحضاري، اشكالات النظرية والمراحل بين البشري والالهي
- ♦ اشكالات الصراع الولي بين اصالة المشروع الحضاري الالهي والعقل الغربي

ویژه‌نامه

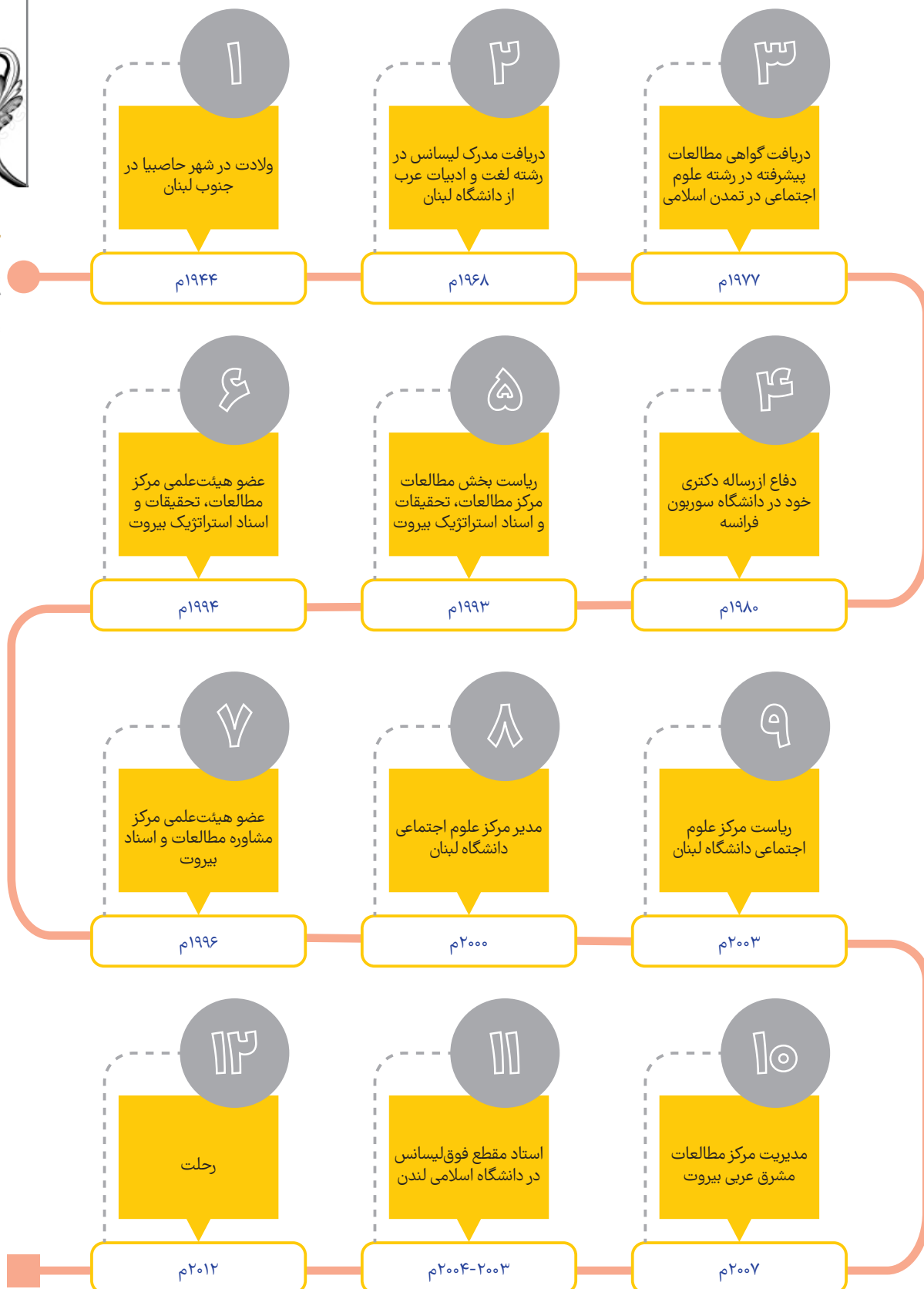
کتاب «التواصل الثقافي بين المسلمين» (همکاری فرهنگی میان مسلمانان) نوشته دکتر علی بن مبارک از اساتید دانشگاه‌های تونس است که در هزار نسخه و ۹۹ صفحه به‌همت انتشارات جسور در سال ۱۳۹۱ش به چاپ رسید. این کتاب، نگاهی به تلاش‌های مرحوم دکتر سمیر سلیمان در زمینه تقریب و گفتگوی میان مذاهب اسلامی دارد و در شش فصل با عناوین مقدمه، دکتر سمیر سلیمان از نگاه زکی میلاد، تونس و انقلاب آن از نگاه دکتر سمیر سلیمان، رابطه جهان اسلام و غرب از نگاه دکتر سمیر سلیمان، مؤسسات تقریب مذاهب از نگاه دکتر سمیر سلیمان و گفتگوی سمیر سلیمان با شیخ راشد الغنوشی رئیس جنبش اسلامی النهضة* به رشته تحریر درآمده است.

مروری بر زندگی سمیر سلیمان

۲۷۵

سمیر سلیمان

حجت الاسلام و المسلمین

سید علی موسوی

عضو پاکستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حجت الاسلام و المسلمین سید علی موسوی مشهور به آغا علی موسوی (۱۹۲۸-۲۰۱۲م) از علمای مجاهد و برجسته شیعه در پاکستان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت (ع) در آن دیار نمود. ایشان از سادات موسوی بود و در سال ۱۹۲۸م در روستای دُورو بلتستان پاکستان در خانواده‌ای مذهبی و اهل علم چشم به جهان گشود. پدرش سید حسن موسوی و جدش نیز روحانی بودند. ایشان در چهار سالگی همراه با پدرش، از راه کشمیر و هندوستان، به ایران سفر کرد و شش سال در جوار مرقد مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) در شهر مقدس قم به سر برد. سپس در ده سالگی، به نجف اشرف مهاجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) سکونت گزید و به مدت هفده سال در آنجا مشغول کسب معارف اسلامی شد.

ت‌حصیلات

مرحوم حجت‌الاسلام موسوی در نجف اشرف، از محضر بزرگان حوزه علمیه این شهر کسب فیض نمود و نزد شیخ محمدتقی عرب، شهید محراب آیت‌الله مدنی، مدرس افغانی و شیخ محمد ترکی زانوی ادب زد و از فضل و علم آنها بهره‌وافی و کافی برد. همچنین در دروس خارج آیت‌الله العظمی سید محسن حکیم، آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله اشراقی شرکت کرد.

ایشان در زمان تحصیل در نجف اشرف، با حجت‌الاسلام و المسلمین شهید نواب صفوی هم‌حجره بود. همچنین در این دوره کتابی به نام خلاصة الحساب تألیف کرد.

بازگشت به وطن

حجت‌الاسلام موسوی در سال ۱۹۵۴م پس از هفده سال سکونت در نجف اشرف، به زادگاهش بازگشت و در آنجا فعالیت‌های دینی و مذهبی را شروع کرد. وی همراه با پدرش، در موجی دروازه شهر لاهور به تبلیغ معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) مشغول بود و این کار را تا پایان عمر ادامه داد. پس از بازگشت به پاکستان، به آغاعلی موسوی معروف شد و از آن زمان تاکنون مردم او را با این نام می‌شناسند.

ایشان بر زبان‌های عربی، فارسی و اردو و نیز زبان محلی بلتی مسلط بود. همچنین در خطابه مهارت داشت و در سخنرانی‌هایش علاوه بر آیات و روایات، از اشعار اقبال لاهوری* نیز بسیار استفاده می‌کرد. همین مسئله باعث شد که جوانان به سخنرانی‌هایش علاقه‌مند شوند. وی درس اخلاق را برای جوانان در مساجد پاکستان رواج داد.

فعالیت‌های سیاسی

این روحانی فعال شیعه علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی، فعالیت‌های سیاسی هم می‌پرداخت. در شورای عالی نهضت جعفری عضویت داشت و در زمان دومین رهبر فقید شیعیان پاکستان، شهید حجت‌الاسلام و المسلمین سید عارف حسین حسینی*، نائب‌رئیس این حزب بود و تا سال ۱۹۸۶م این منصب را بر عهده داشت. همچنین در معرفی رهبری سید عارف حسین حسینی در پاکستان نیز نقش بسزائی ایفا کرد و از نزدیکان آن شهید محسوب می‌شد.

مرحوم آغاعلی موسوی در پاکستان به تبلیغ روز جهانی قدس و برگزاری راهپیمایی‌های ضد استکباری می‌پرداخت. پس از رحلت آیت‌الله سید محسن حکیم، برای معرفی مرجعیت

امام خمینی، همراه با حجت الاسلام و المسلمین سید صفدرحسین نجفی، توضیح المسائل امام خمینی را ترجمه کرد و به شهرهای مختلف پاکستان رساند. همچنین مجله‌ای به نام حبل المتین برای ترویج فرهنگ ناب اسلامی راه انداخت.

ایشان در سال ۱۹۷۴م نهادی به نام هیئت علمای امامیه بلتستان تشکیل داد و به عنوان رئیس این تشکل، عالمان شیعه آنجا را متحد کرد. همچنین در تأسیس تشکل دانشجویان امامیه (به اردو: امامیه استودنتس آرگنائزیشن) نقش بسزائی داشت.

✿ خدمات اجتهابی و فرهنگی

حجت الاسلام موسوی علاوه بر فعالیت‌های علمی و سیاسی، خدمات اجتماعی بسیاری ارئه کرد؛ از جمله مدرسه علوم اسلامی را بنا نهاد و به عنوان مدیر و مدرس در آنجا مشغول شد. حسینیه مشن حسین آباد و مؤسسه درس و عمل لاهور نیز به همت ایشان تأسیس شد. همچنین برخی مؤسسات رفاهی، مانند موسسه آل عمران تحت سرپرستی ایشان راه اندازی شد. احداث حسینیه‌ها، مساجد، مدارس، جاده‌کشی، همکاری با حجت الاسلام و المسلمین سید صفدرحسین نجفی در تأسیس مدرسه المنتظر لاهور، مدرسه حیدریه، مدرسه قرآن و عترت در شهر سیالکوت، مدرسه علوم اسلامی در شهر فیصل آباد و مدرسه علوم اسلامی در شهر لاهور از دیگر خدمات وی به شمار می‌رود. ایشان در بلتستان، محکمه شرعیه را احیا کرد تا مردم به جای محاکم قضایی، به این نهاد شرعی رجوع کنند و به همین سبب، از سوی دولت پاکستان نشان خدمت به وی اهداء شد.

سید علی موسوی

❁ روابط حسنه با شخصیت‌های سیاسی و مذهبی شیعه

آغا علی با شخصیت‌های سیاسی و مذهبی شیعی پاکستان میانه خوبی داشت. ایشان در مباحث علمی و عرصه‌های سیاسی، با بزرگانی همچون حجت‌الاسلام و المسلمین سید صفدر حسین نجفی، مولانا اظهر حسین زیدی، سید محمد دهلوی، حافظ کفایت حسین، مفتی جعفر حسین، شهید سید عارف حسین حسینی، شیخ محسن نجفی و سید ساجد علی نقوی رابطه قوی داشت و همکاری می‌کرد.

در زمینه وحدت اسلامی نیز فعال بود و با علمای اهل سنت، همانند رئیس حزب جماعت اسلامی اهل سنت، ابوالاعلی مودودی، مولانا عبدالستار خان نیازی، مولانا ابوالحسنات، مولانا قاضی حسین احمد و مولانا عبدالقادر آزاد رابطه خوبی داشت.

❁ ویژگی‌های اخلاقی و شخصیتی

حجت‌الاسلام آغا علی موسوی به نماز اول وقت اهمیت می‌داد و اهل نماز شب بود. همچنین بسیار خوش‌برخورد و نکته‌سنج بود و بسیاری از کارها را با ظرافت انجام می‌داد. در سال ۱۹۸۶م که آیت‌الله خامنه‌ای رئیس‌جمهور وقت ایران به پاکستان سفر کرده بودند. در دیدار ایشان با ضیاءالحق (رئیس‌جمهور وقت پاکستان)، حجت‌الاسلام موسوی نیز حضور داشت. موسوی در این دیدار به بهانه اینکه دستش مشکلی دارد از دست دادن به ضیاءالحق اجتناب کرد. هنگامی که آیت‌الله خامنه‌ای از این برخورد او، اظهار نارضایتی می‌کند وی در پاسخ می‌گوید: «من نمی‌توانم به کسی دست بدهم که دستانش آغشته به خون شهدای کوئته است و برادران ما اسیر زندان‌های او هستند.» همین رفتار ایشان باعث شد که با سفارش آیت‌الله خامنه‌ای اسیران آزاد شوند.

❁ رحلت

سرانجام، این روحانی وارسته پس از عمری مجاهدت علمی، فرهنگی و سیاسی در تاریخ ۳۰ ژولای ۲۰۱۲م، مطابق با ۱۰ رمضان ۱۴۳۳ق، در ۸۴ سالگی دار فانی را وداع گفت و روح بلندش به ملکوت اعلی پیوست. پیکر مطهرش در قبرستان حسین‌آباد سکردو بلتستان آرام گرفت.

حجت الاسلام و المسلمین

سید محمد رضوی

عضو کشمیری

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین آقا سید محمد رضوی (۱۳۵۵-۱۴۳۴ق)، از علمای مجاهد شیعه در منطقه کشمیر بود که در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در شناساندن شخصیت و نهضت رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در آن دیار نقش بسزایی ایفا کرد و نسلی را تربیت نمود که از ارادتمندان و علاقمندان به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌آیند. ایشان علاوه بر این، در راستای ترویج معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام خدمات قابل توجهی همچون احداث حوزه علمیه از خود به یادگار گذاشت. مرحوم رضوی، در اول محرم سال ۱۳۵۵ق، در خانواده‌ای مذهبی، در کشمیر دیده به جهان گشود. پدرش آیت‌الله آقا سید عبدالرسول رضوی کشمیری از مجتهدان برجسته تاریخ کشمیر و نماینده تام‌الاختیار مرجع عالیقدر جهان تشیع آیت‌الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی در آنجا بود.

تخصیلات

حجت‌الاسلام رضوی مقدمات علوم دینی را نزد پدر و آیت‌الله سید احمد رضوی فرا گرفت سپس در سال ۱۹۵۸م، به منظور ادامه تحصیلات حوزوی، عازم کشور عراق و شهر نجف اشرف شد و تا سال ۱۹۶۴م، در این حوزه، از محضر استادانی چون آیت‌الله مدنی (از شهدای محراب) بهره جست.

فعالیت‌های سیاسی و تبلیغی

آقا سید محمد رضوی در زمان تحصیل در حوزه علمیه نجف، با شخصیت و نهضت امام خمینی رحمته‌الله آشنا شد. این امر باعث شد هنگام بازگشت به زادگاه خود، یعنی کشمیر، تلاش وافری برای شناساندن شخصیت علمی و نهضت حضرت امام خمینی رحمته‌الله انجام دهد. نخستین اقدام وی در این راستا ترجمه و انتشار جزوه «امر به معروف و نهی از منکر» حضرت امام خمینی رحمته‌الله پیش از پیروزی انقلاب اسلامی بود. پس از آن نیز ایشان به‌عنوان پشتیبان اصلی انجمن اسلامی دانشجویان ایرانی دانشگاه کشمیر، به منظور نشر و گسترش فرهنگ انقلاب اسلامی ایران شناخته می‌شد. او در این راه، منزل شخصی خود را به دفتر برگزاری جلسات این انجمن در کشمیر تبدیل کرده بود.

وی با همکاری چند تن از فعالان کشمیری، در سال ۱۹۷۹م و پس از پیروزی انقلاب اسلامی، «مجمع مفکرین اسلامی» را تأسیس کرد و در قالب آن، مجموعه‌ای از اقدامات فرهنگی را در راستای گسترش تفکر انقلاب اسلامی ایران در منطقه کشمیر به انجام رساند. این اقدامات سبب شده است امروز، بخش قابل‌توجهی از مسلمانان این منطقه، اعم از شیعه و سنی از عاشقان انقلاب اسلامی ایران باشند. وی در این راه، وجوهات شرعی ناچیزی را هم که شرعاً حق استفاده از آن‌ها را داشت، به انتشار جزوات و برگزاری مراسمات، جهت ترویج انقلاب امام خمینی تخصیص می‌داد.

در سال ۱۹۸۱م سید محمد رضوی با هدف نشر و گسترش مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و تربیت نیروی انسانی آشنا با معارف اهل بیت علیهم‌السلام، با پیشنهاد حوزه علمیه قم و با همکاری برخی دیگر از علمای کشمیری، مدرسه علمیه امام رضا علیه‌السلام را در شهر سرینگر راه انداخت.

از جمله ویژگی‌های بارز وی، محدود نکردن فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی به منطقه «دره کشمیر» بود. او علاوه بر وادی کشمیر، فعالیت‌های گسترده‌ای را در منطقه «لداخ» از ایالت جامو و کشمیر به انجام رسانده که وی را جزو برجسته‌ترین و پرتیرترین علمای معاصر منطقه لداخ قرار داده است. این اقدامات باعث شد از سوی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام به‌عنوان عضو مجمع عمومی این مجمع از منطقه کشمیر برگزیده شود و در کنفرانس‌های متعدد بین‌المللی شرکت کند.

علاوه بر این، نگاه وحدت‌گرای حجت‌الاسلام آقا سید محمد رضوی باعث شد تلاش شایانی برای زدودن اختلافات و ایجاد نزدیکی بین مذاهب اسلامی در کشمیر انجام دهد. او در دهه ۱۹۹۰م، به همراه دیگر شخصیت‌های شیعه و اهل سنت جامعه کشمیر، کمیته وحدت اسلامی کشمیر را تأسیس کرد.

آقا سید محمد رضوی در زمان حیات امام خمینی (رحمه الله)، وکالت ایشان در منطقه کشمیر را بر عهده داشت. پس از رحلت امام خمینی هم تلاش بسیاری برای معرفی شخصیت علمی و اجتهادی آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین در منطقه کشمیر انجام داد. وی همچنین وکالت حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای را نیز بر عهده داشت. ارادت وی به انقلاب اسلامی ایران تا حدی بود که حتی زمانی که به سبب کهولت سن و عارض شدن بیماری، دچار مشکلات متعددی شده بود، در خصوص تهدیدهای برخی دولت‌های عربی و غربی، برای جمهوری اسلامی ایران، ابراز نگرانی می‌کرد.

حجت‌الاسلام رضوی در سالگرد رحلت امام خمینی در سال ۲۰۱۱م، مفتخر به دریافت تندیس یادمان امام از سوی آیت‌الله قمی (معاون بین‌الملل دفتر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای) و آقای دکتر کریم نجفی (رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دهلی نو) شد. نگاه باز و روشن وی نسبت به مسائل و مشکلات اجتماعی باعث شد اولین کسی باشد که از حرکت «تنظیم المکاتب» هند برای حضور در منطقه کشمیر دعوت به عمل آورد؛ حرکتی که با حمایت برخی روشن‌فکران، به دنبال افزایش سطح سواد آکادمیک جامعه شیعیان در سرتاسر هند بود. در نتیجه این حمایت، امروزه شعبه‌های مختلفی از مدارس این حرکت در سراسر منطقه کشمیر مشغول به فعالیت هستند.

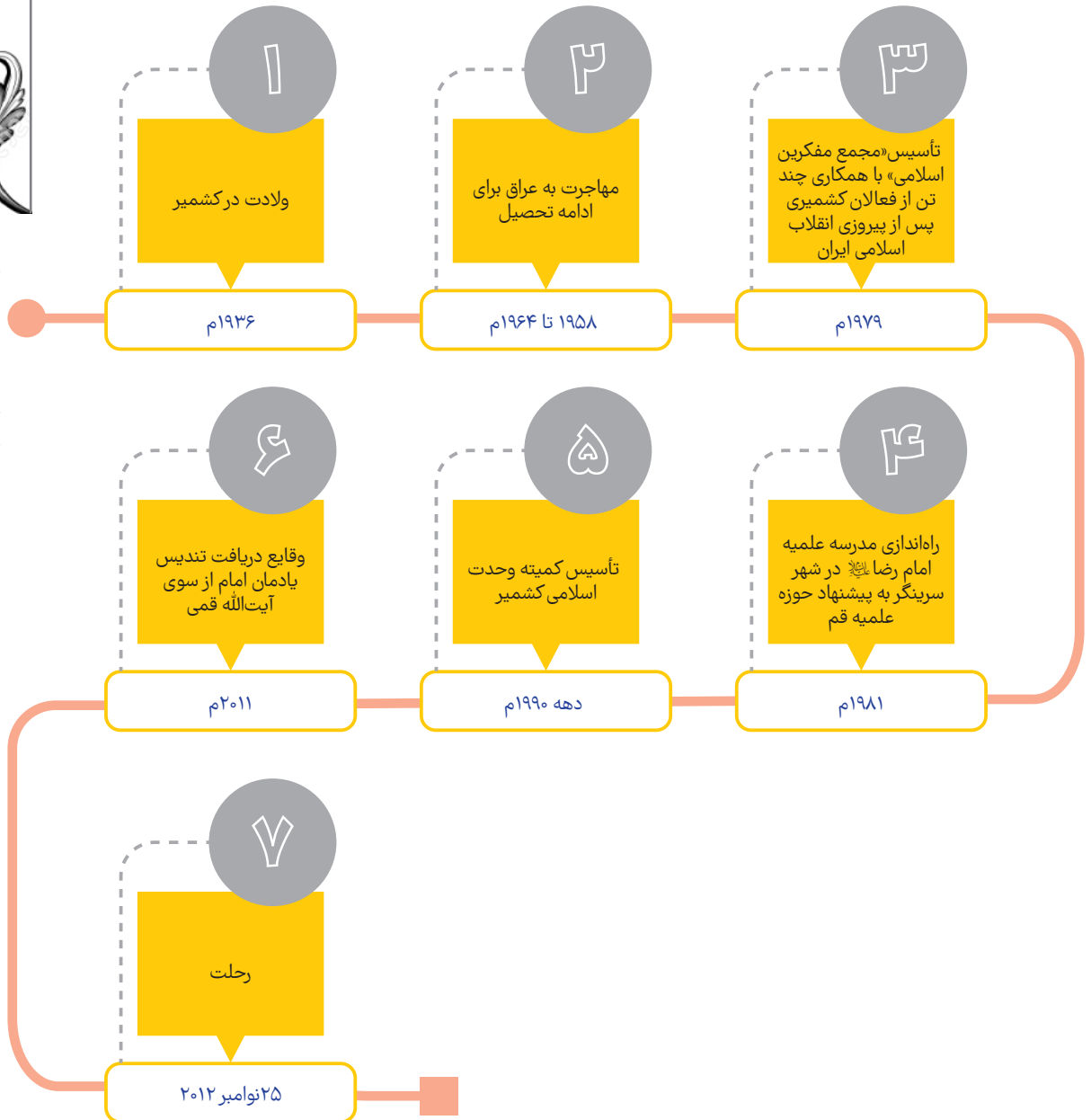
✿ رحلت

حجت‌الاسلام رضوی سرانجام پس از عمری تلاش و جهاد برای نشر مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و تفکر انقلاب اسلامی، در شام غربیان اباعبدالله الحسین (علیه السلام)، در محرم سال ۱۴۳۴ق، در شهر سرینگر کشمیر، دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر این عالم شیعه با حضور ده‌ها هزار تن از مسلمانان، علما و شخصیت‌های شیعه و سنی کشمیر، تشییع و به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی سید محمد رضوی

سید محمد رضوی
۲۸۳

دکتر

میرابوالقاسم سوما

عضو افغانستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

دکتر میرابوالقاسم سوما (۱۳۰۷-۱۳۹۱ش) عضو افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود که عمر خویش را در راه استقلال افغانستان، مبارزه با رژیم کمونیستی حاکم بر این کشور مسلمان و حاکم شدن ارزش‌های اسلامی در آن دیار سپری کرد و در این راه مقدس نزدیک به چهارده سال، رنج زندان را به جان خرید و تحمل نمود.

مرحوم سوما به عنوان چهره‌ای مطرح در محافل سیاسی خارج از کشور افغانستان شناخته می‌شد و خدمات مختلفی به افغانستانی‌های مهاجر ارائه می‌داد از جمله می‌توان به احداث مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان در هامبورگ آلمان اشاره کرد که امروز از بزرگترین مساجد افغانستانی‌ها در اروپا به شمار می‌آید.

میرابوالقاسم سومو فرزند میرمحمدحسن آقا در سال ۱۳۰۷ش در خانواده‌ای مذهبی در مرادخانه کابل به دنیا آمد. ایشان از جوانی به مباحث اجتماعی علاقه‌مند بود و همین علاقه‌مندی او را به دقت در مسائل پیرامونی خود و می‌داشت. در آن سال‌ها که عموم مردم چندان با اوضاع سیاسی و اجتماعی آشنا نبودند؛ سومو از این قضیه مستثنی بود و درباره مباحث سیاسی، با هم سن و سالان خود صحبت می‌کرد و از نابسامانی‌ها، بی‌عدالتی‌ها و تبعیض‌ها شکوه می‌نمود. همین افکار باعث شد او در حالی که تنها هجده سال داشت، به زندان بیفتد. او در زندان نیز آرام ننشست و با سیاسیون دیگری، همچون **آیت‌الله شهید محمد سرور واعظ***، علامه شهید سید اسماعیل بلخی و استاد میرعلی‌اصغر شعاع آشنا شد.

ایشان در دوران قبل از کودتای کمونیستی، یار و یاور مجاهدان و ملت مسلمان افغانستان در زمان جهاد و حامی جدی جبهه مقاومت در دوره پس از پیروزی مجاهدین علیه حکومت کمونیستی در اردیبهشت ۱۳۷۱ش بود. این عضو افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) میر دردکشیده‌ای بود که نزدیک به چهارده سال را در زندان ظاهرخان، آخرین پادشاه افغانستان، در دهم‌زنگ کابل، آن هم در اوان جوانی سپری کرد و پس از آزادی نیز دست از مبارزه نکشید.

✿ مهاجرت به آلمان

مرحوم سومو در سال ۱۹۷۰م به آلمان مهاجرت کرد. در آنجا در رشته اقتصاد ادامه تحصیل داد و در سال ۱۹۷۸م فارغ‌التحصیل شد. پایان تحصیلات او مقارن بود با حاکمیت کمونیست‌ها و به دنبال آن، اشغال افغانستان. همین امر او را به تکاپو و داشت و سبب شد به‌عنوان چهره‌ای مطرح در محافل سیاسی خارج از افغانستان شناخته شود. از جمله فعالیت‌های وی، تأسیس مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان، دعوت از مجاهدین و ایجاد ارتباط بین رهبران مقاومت، دعوت از مجروحان به آلمان جهت مداوا و برگزاری و مدیریت سمینارهای سیاسی بود.

ایشان در سال ۱۹۹۱م، سمینار سیاسی بزرگی تدارک دید که در آن، بیش از پانصد تن از شخصیت‌های سیاسی، جهادی و فرهنگی از افغانستانی‌های سراسر دنیا شرکت کردند. او راهپیمایی‌ها و تظاهرات‌های مختلفی، از جمله راهپیمایی روز جهانی قدس را هدایت می‌کرد. دکتر سومو در کشور آلمان مستقر بود؛ اما تمام کسانی که وی را می‌شناختند، گواهی می‌دهند لحظه‌ای آرامش نداشت و همواره در تلاش بود تا در مسیر اهداف اسلامی حرکت کند و به هر شکل ممکن، به جبهه‌های جهادی، کمک‌های مادی و معنوی برساند. همچنین وی با تأسیس مرکزی، به مسائل مختلف مهاجران رسیدگی می‌کرد.

دکتر میرابوالقاسم سومو از ابتدا شخصیتی حزبی نبود و در جریان مبارزات ضد ستم

حزب وحدت اسلامی
افغانستان از احزاب
مشهور شیعه در
افغانستان که اعضای
آن در دولت و پارلمان
(نظام سابق) این کشور
حضور داشتند.

خاندان شاهی در افغانستان، به پاخواست؛ اما همزمان با اوج جهاد در کشور، ابتدا با حزب حرکت اسلامی به رهبری آیت الله محسنی همکاری گسترده‌ای در پیش گرفت و آنگاه برای **حزب وحدت اسلامی*** تلاش‌های فراوانی کرد تا شاید این حزب آمال و آرزوهای اقتدار ملی شیعیان را به تحقق برساند. مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان که در هامبورگ در حال حاضر با نام مسجد بلال شناخته می‌شود و یکی از بزرگترین مساجد افغانستانی‌ها در اروپا است، توسط دکتر سوما در سال ۱۹۹۰ تأسیس شد، ابتدا به‌عنوان دفتر حزب وحدت اسلامی افغانستان فعالیت خود را آغاز کرد.

رحلت

سرانجام، دکتر سوما پس از عمری مجاهدت در راه استقلال افغانستان، در روز جمعه ۱۷ آذر ۱۳۹۱ ش، در ۸۴ سالگی، در محل اقامتش در آلمان، دعوت حق را لبیک گفت و به لقاء پروردگارش شتافت. پیکر ایشان به افغانستان منتقل شد و پس از تشییع در میان خیل ارادتمندان در زادگاهش آرام گرفت. به مناسبت درگذشت وی بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی در پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای با جامعه شیعیان افغانستان ابراز همدردی کردند. در بخشی از پیام تسلیت حجت‌الاسلام و المسلمین سید محمدهادی هادی (بهسودی) از فعالان شیعه در افغانستان آمده است:

«مرحوم سوما مبارز مسلمانی بود که خیر و برکتش نه فقط برای فامیل و بستگان و نه تنها به هم محلگی‌ها و همشهری‌ها بلکه به بسیاری از مردم افغانستان رسیده است.»

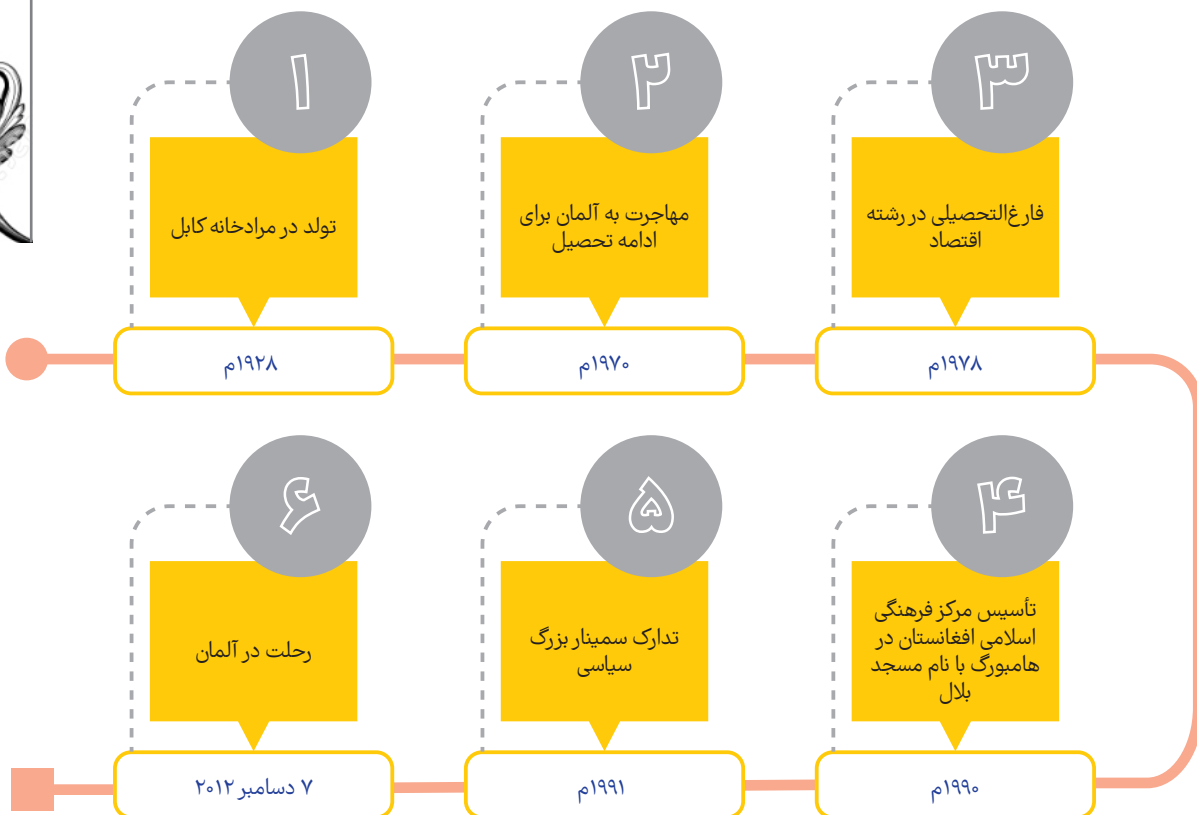
همچنین مراسم ترحیم و بزرگداشت باشکوهی برای ایشان در مسجد بلال یا همان مرکز فرهنگی افغانستان در هامبورگ برگزار گردید که در آن بسیاری از دوستان آن مرحوم از کشورهای انگلستان، دانمارک، سوئد، اتریش، هلند و شهرهای مختلف آلمان از جمله برلین، فرانکفورت، هانوفر، بوخوم، اسن و گوتینگن شرکت داشتند.

مروری پیر زندگی میرابوالقاسم سومو

میرابوالقاسم سومو ۲۸۷

آیت الله

سید محمد صالح خراسان

عضو عراقی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

آیت الله سید محمد صالح خراسان، از علمای مجاهد شیعه در نجف اشرف و از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان از خاندان آل خراسان است که نسبشان از طریق امامزاده محمد عابد، فرزند امام هفتم، به امام موسی کاظم علیه السلام می رسد. مرحوم خراسان از پیشگامان مبارزه با رژیم بعث عراق بود و در انتفاضه شعبانیه در سال ۱۴۱۱ ق علیه این رژیم نقش بسزایی ایفا کرد.

آیت‌الله خراسان از فعالان و پیشگامان در انتفاضه شعبانیه عراق در سال ۱۴۱۱ق نیز بود. در جریان **انتفاضه شعبانیه عراق***، از آنجا که کشور عراق در بی‌سامانی و به‌هم ریختگی به سر می‌برد و نیازمند حفظ نظم، برقراری امنیت و ثبات و نظارت بر امور عمومی، دینی و اجتماعی داشت تا منافع عمومی به خطر نیفتد، آیت‌الله العظمی خویی، مرجع تقلید وقت شیعیان، طی حکمی یک گروه هشت نفره از علمای نجف را تحت عنوان «شورای رسیدگی به امور مردم» برای ساماندهی به مردم تعیین کرد و مردم را ملزم به پیروی و اطاعت از آنان کرد. فردای صدور این حکم، آیت‌الله خراسان، نیز به آن گروه ملحق شد و سرپرستی و رسیدگی امور مردم را بر عهده گرفت.

❁ انتفاضه شعبانیه

انتفاضه شعبانیه، قیام مردم عراق علیه حکومت صدام حسین در شعبان سال ۱۴۱۱ق مطابق با سال ۱۳۶۹ش / ۱۹۹۱م بود. این قیام که به دلیل نارضایتی مردم از حکومت و جنگ با ایران و کویت بود، از بصره شروع شد و معترضان در مدت ۱۵ روز چهارده استان از هجده استان عراق را تصرف کردند. رژیم بعث عراق، در واکنش به این قیام، ده‌ها هزار نفر را کشته و حدود دو میلیون نفر را آواره کرد. تعدادی از روحانیون دستگیر و یا اعدام شدند و شماری نیز مخفیانه از عراق رفتند... محمد صالح الخراسان از جمله کسانی بود که از عراق مهاجرت کرد.

آیت‌الله خراسان پس از عمری مجاهدت علمی و عملی در راه اسلام، در ۲۹ اردیبهشت سال ۱۳۹۲ش دار فانی را وداع گفت و در آرامگاه ابدی‌اش آرام گرفت.

از سمت راست سید کاظم حائری، سید محمد صالح خراسان، سید محمد حسینی شاهرودی و سید محمد مفتی الشیعه

انتفاضه شعبانیه عراق
(سال ۱۳۶۹ش)،
قیام مردم عراق علیه
حکومت صدام بود.
قیام از بصره شروع
شد و معترضان در
مدت ۱۵ روز چهارده
استان از هجده استان
عراق را تصرف کردند.

حجت الاسلام و المسلمین

شهید ابراهیم انصاری

از همکاران مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین شهید شیخ ابراهیم انصاری (۱۳۳۸-۱۳۹۲ ش)، روحانی مجاهد اهل ایران بود که عمر بابرکت خویش را وقف مبارزه با رژیم منحوس پهلوی و پشتیبانی از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران کرد. این روحانی خدوم شیعه در دوران جنگ تحمیلی هشت ساله رژیم عراق علیه ایران اسلامی در سنگر دفاع از میهن اسلامی ایفای نقش کرد. پس از اتمام جنگ نیز مجاهدت خود را در جبهه فرهنگی در داخل و خارج از کشور ادامه داد. ایشان نماینده سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و نیز عضو کارگروه رسیدگی به بحران‌ها و حوادث تروریستی علیه شیعیان در جهان بود که توسط مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام تشکیل شده بود و از این طریق نیز خدمات شایانی به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در جهان و ارائه نمود. این فعال فرهنگی سرانجام در حالی که در منصب رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان مشغول ارائه خدمت بود، در عملیاتی تروریستی به فیض عظیم شهادت نائل شد.

شهید ابراهیم انصاری در سال ۱۳۳۸ ش در شهرستان لامرد از توابع استان فارس در کشور ایران به دنیا آمد. پدر و پدربزرگ او از روحانیان و عالمان دین بودند؛ به‌طوری که در منطقه لامرد، خاندان انصاری را با نام «شیخ‌ها» می‌شناسند. ابراهیم در دو سالگی، پدرش را از دست داد و خانواده‌اش تحت سرپرستی برادر بزرگ‌تر قرار گرفت.

شهید انصاری تحصیلات ابتدایی را در شهر لامرد گذراند و سپس در نوجوانی پس از اتمام تحصیلات، برای کمک به معیشت خانواده، به کویت مهاجرت کرد. او پس از مدتی اشتغال به کار در کویت، به طلبگی علاقه‌مند شد. در سال ۱۳۵۴ ش در کنار کار، به تحصیل علوم حوزوی در تنها مدرسه علمیه کشور کویت مشغول شد.

او در کشور کویت فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی داشت. سراغ شاغلان ایرانی می‌رفت و آن‌ها را به رعایت احکام شرعی تشویق می‌کرد. راه‌اندازی و ساماندهی هیئت جوانان در راستای کادرسازی برای انقلاب اسلامی و پخش اعلامیه و نوار کاست‌هایی، علیه رژیم شاهنشاهی ایران، بخش دیگری از فعالیت‌های انقلابی و مبارزات شهید انصاری در کویت بود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و بازگشت او به کشور، با توجه به تسلط بر زبان عربی، به مناطق عرب‌نشین، به خصوص اروندکنار (در استان خوزستان) رفته و به تبلیغ دین، کار فرهنگی و سازندگی پرداخت. او «کانون فرهنگی اسلامی» را در اروندکنار راه‌اندازی کرد که در راستای جهاد سازندگی و نهضت سوادآموزی فعالیت می‌کرد.

شیخ ابراهیم انصاری با آغاز جنگ تحمیلی و حمله عراق به سرکردگی رژیم بعث به ایران، نوع فعالیت‌های خود را تغییر داد. او خود در جبهه جنگ حضور پیدا می‌کرد. همچنین یکی از عناصر اولیه و مؤثر در شکل‌گیری «تیپ رزمی تبلیغی امام صادق (ع)» در قم بود که در دهه شصت شمسی تشکیل شد. این تیپ، روحانیان بسیاری به جبهه اعزام می‌کرد و صدها روحانی از این تیپ در جبهه‌ها شهید شدند.

وی علاوه بر تحصیلات حوزوی، به تحصیلات دانشگاهی نیز پرداخت و موفق به اخذ کارشناسی ارشد در رشته مدیریت گردید.

مسئولیت‌ها

حجت‌الاسلام انصاری پس از پایان جنگ و در دوره دولت هاشمی رفسنجانی در ایران، در سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۳ ش، به‌عنوان مدیرکل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در استان هرمزگان خدمت کرد. پس از آن به گیلان منتقل شد و به مدت ده سال، بین سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۳ ش، مدیرکل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در استان گیلان بود.

پس از یک دوره فعالیت فرهنگی در ایران، به کشور سودان در آفریقا رفت. او به مدت پنج سال و نیم (از سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۹ش) رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سودان بود. سپس به ایران بازگشت و به مدت سه سال، از سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ش، به‌عنوان مدیرل آفریقای عربی در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، تجربیات خود را به کار گرفت. او در میانه مهرماه سال ۱۳۹۲ش، به‌عنوان رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بیروت اعزام شد که در همین مأموریت به شهادت رسید. شیخ ابراهیم انصاری نیروی رسمی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی بود. او به‌عنوان نماینده سازمان فرهنگ و ارتباطات، عضو کارگروه رسیدگی به بحران‌ها و حوادث تروریستی علیه شیعیان جهان بود که در مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام تشکیل شد.

✿ شهادت

صبح روز بیست و هشتم آبان ماه سال ۱۳۹۲ش که مصادف با ۱۵ محرم الحرام بود، دو انفجار تروریستی در منطقه «بئر حسن» در حومه جنوبی بیروت رخ داد. این انفجارهای تروریستی در مقابل سفارتخانه ایران در بیروت صورت گرفت و هدف آن‌ها ترور رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان بود. حجت‌الاسلام ابراهیم انصاری بر اثر این حمله تروریستی به شدت آسیب دید و به بیمارستان منتقل شد؛ اما به علت شدت جراحات به شهادت رسید. پیکر آن شهید در آذرماه همان سال، با حضور علما، فضلا و عموم مردم تشییع شد. جنازه وی پس از نماز میت، که توسط آیت‌الله مکارم شیرازی خوانده شد، در حرم مطهر حضرت معصومه علیها السلام، در قم به خاک سپرده شد.

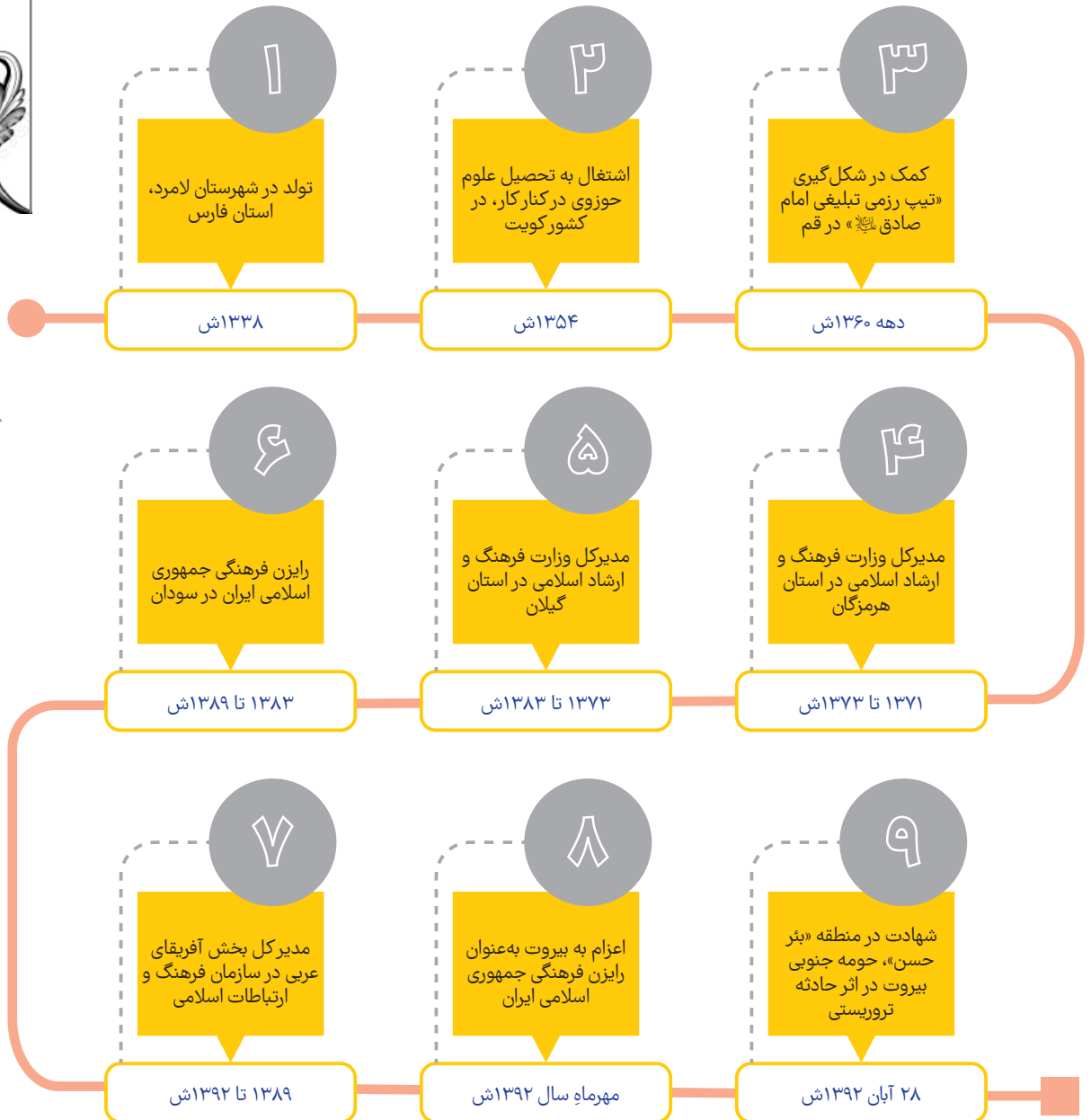
✿ پیام‌های تسلیت

آیت‌الله نوری همدانی از مراجع تقلید شیعه نیز در بیانیه‌ای، شهادت ابراهیم انصاری را تسلیت گفته و او را دارای فعالیت‌های مؤثر و مفید در حوزه فرهنگی معرفی کرد. حجت‌الاسلام و المسلمین حسن روحانی، رئیس جمهور وقت جمهوری اسلامی ایران نیز در بیانیه‌ای، شهادت وی را تسلیت گفت.

مروری بر زندگی شهید ابراهیم انصاری

۲۹۳ | شهید ابراهیم انصاری

شیخ

ابراهیم تشام

عضو سنگالی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

شیخ ابراهیم تشام (درگذشت ۲۰۱۴) از علمای اهل سنت در کشور سنگال بود که پس از آشنایی با مرحوم شیخ عبدالمنعم الزین و تحقیق و مطالعه فراوان به مذهب راستین تشیع تشریف یافت. این عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام پس از تشریف به مکتب اهل بیت علیهم السلام، تمام توان و همت خویش را در راه ترویج و نشر این مکتب در آن کشور به کار گرفت و مراکز متعددی در این کشور احداث نمود.

شیخ ابراهیم تشام (چپام) در دهکده هلوآر از توابع منطقه فوت در کشور سنگال در خانواده‌ای سنی‌مذهب و پیرو فقه مالکی چشم به جهان گشود. ایشان دروس عمومی را در همان زادگاهش فراگرفت و پس از اتمام تحصیلات دوره عمومی، به فراگیری قرآن کریم پرداخت و مدتی نیز به تحصیل در فقه مالکی اقدام نمود. سپس برای تکمیل تحصیلات فقه مالکی خود عازم شهر داکار شد و در آنجا نزد استادی سنی‌مذهب، فقه مالکی را فرا گرفت.

شیخ ابراهیم، بعدها تحت القائنات و تبلیغات گسترده فرقه وهابیت در سنگال، به این فرقه ضاله گرایش پیدا کرد تا اینکه با مرحوم شیخ عبدالمنعم الزین آشنا گردید و همین آشنایی سبب نجاتش شد. آشنایی با شیخ عبدالمنعم الزین، او را دلبسته مکتب تشیع گردانید و سبب شد ایشان به مذهب حقه تشیع بپیوندند.

شیخ تشام، پس از پذیرفتن مکتب اهل بیت علیهم‌السلام، به فراگیری فرهنگ اهل بیت علیهم‌السلام پرداخت و به همراه تعدادی از دوستداران اهل بیت علیهم‌السلام، جمعیت اهل بیت علیهم‌السلام را در کشور سنگال تأسیس نمود و به‌عنوان دبیرکل این مرکز انتخاب شد.

شیخ ابراهیم، در تبلیغ فرهنگ تشیع در کشور سنگال فعالانه شرکت داشت و در ترویج و تبلیغ فرهنگ اهل بیت علیهم‌السلام و مذهب تشیع در این کشور نقش بسیار پررنگی را ایفا کرد. شیخ ابراهیم در مسجدی در شهر داکار با نام دراویش فعالیت داشت و امام جماعت و امام جمعه این مسجد نیز بود و در مناسبت‌های مذهبی و نیز در مراسمات مختلفی که از طرف سفارت ایران در آن کشور برگزار می‌شد، به سخنرانی می‌پرداخت.

ایشان همچنین در تأسیس مدارس در مناطق مختلف سنگال، نقش بسزایی داشت. مرحوم شیخ تشام، از علاقمندان به انقلاب اسلامی ایران، امام خمینی بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و همچنین آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان بود. آن مرحوم عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام بود و در یکی از اجلاس‌های بین‌المللی این مجمع که در سال ۱۳۷۲ ش در ایران برگزار شد، شرکت کرد.

سرانجام شیخ ابراهیم، پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی، در ژانویه ۲۰۱۴ م در حین ایراد خطبه نماز جمعه در مسجد دراویش شهر داکار در کشور سنگال دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

علما، شیوخ شیعه و بسیاری از پیروان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در سنگال، در مساجد و مراکز مختلف از جمله حوزه رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در شهر داکار، مجلس فاتحه به یاد آن مرحوم برگزار کردند.

دکتر

فضل الله شعيب

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور مالزی

دکتر فضل الله شعيب يا فضل الله حاج شعيب (۱۹۵۷-۲۰۱۴م) استاد برجسته دانشگاه در کشور مالزی و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود که عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت (ع) در آن دیار کرد و در این راه رنج زندان را به جان خرید. ایشان کتاب‌های مهمی از جمله برخی از آثار امام خمینی و شهید مطهری را به زبان‌های مالایو و انگلیسی ترجمه نموده است و بدین طریق امکان دسترسی مردم این زبان‌ها را به اندیشه‌های آن دو مصلح و متفکر بزرگ فراهم نموده است. دکتر فضل الله در سال ۱۹۵۷م، در ایالت کلانتان در کشور مالزی چشم به جهان گشود. ایشان پنج سال در حوزه علمیه اهل سنت تحصیل کرد و دروس دانشگاهی را تا دوره کارشناسی در رشته «اصول دین و تربیت اسلامی» ادامه داد و در سال ۱۹۷۹م مدرک دکتریش را از دانشگاه مالزی دریافت کرد.

❁ فعالیت‌ها

فضل الله در دهه ۸۰ م، از سران حزب اسلامی پان مالزی (حزبی سیاسی و اسلام‌گرا که هدف بلندمدت آن، ایجاد دولت اسلامی در مالزی است و برای تصویب و اجرای قوانین اسلام در مالزی، تلاش می‌کند. این حزب روابط نزدیکی با اخوان المسلمین دارد.) بود.

ایشان در زمان دانشجویی، از اعضای نیروی «اقدام دانشجویی» (گروهی از دانشجویان متمایل به اسلام و معتقد به مبارزه در راه مبانی اسلام) بود و یکی از رهبران دانشجویی شناخته می‌شد که در رشد سیاسی و فکری مردم مالزی تأثیرگذار بوده است.

فعالیت‌های علمی و فرهنگی فضل الله، بیشتر در غرب مالزی متمرکز بود. شرکت در سمینارها، سخنرانی‌های مذهبی و برگزاری همایش‌های مذهبی و علمی، بخشی از فعالیت‌های ایشان است. فضل الله همچنین در دانشگاه صباح در غرب مالزی تدریس می‌کرد.

ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و فعالیت‌هایش در گسترش تشیع در مالزی مؤثر بوده است و بارها به دلیل حمایت از اقلیت شیعه، دستگیر و بازداشت شده است.

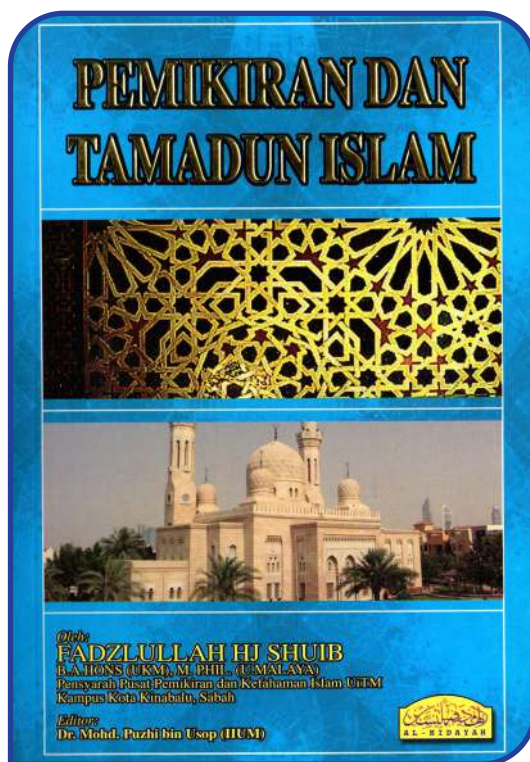
❁ اندیشه‌ها

فضل الله شعیب ایجاد تمدن را یکی از وظایف انسان در زمین، به عنوان خلیفه الله شمرده و بشر را موظف به آبادانی هستی دانسته است. ایشان معتقد است که تمدن در نگاه اسلام، با نظریه برخورد تمدن‌ها که ساموئل هانتینگتون مطرح کرده متفاوت است. به گفته فضل الله، اسلام از صلح در همه جنبه‌ها از جمله صلح و مدارا با دیگر تمدن‌ها حمایت می‌کند.

فضل الله شعیب به اندیشه‌های محمد عبده و استاد او، سید جمال الدین اسدآبادی، توجه نشان داده است. به اعتقاد او، نزدیک‌ترین دین به دانش، اسلام است و بین علم و اسلام ناسازگاری نیست.

❁ میراث ماندگار

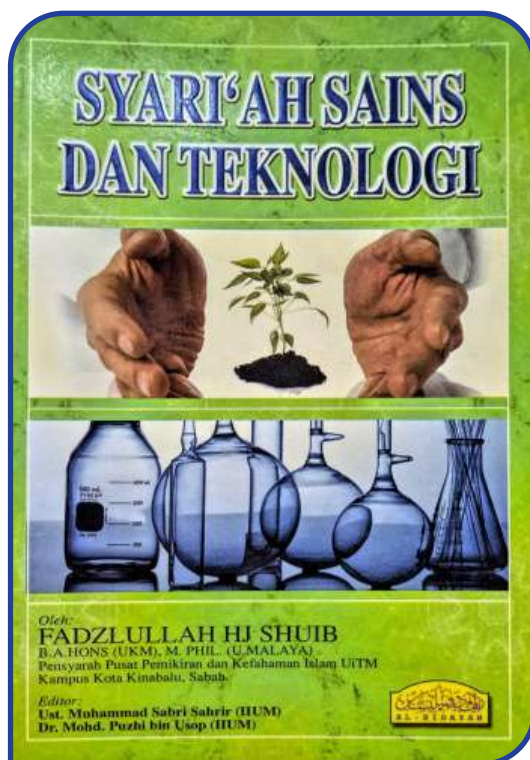
فضل الله شعیب دارای مقالات متعددی است که موضوع برخی از آنها بررسی سنت‌گرایی و اصلاح طلبی عالمان مسلمان (اهل سنت) و اهمیت شریعت در علم و فناوری است. او همچنین کتاب‌های مختلفی به زبان‌های مالایی و انگلیسی نگاشته، که برخی از آنها چنین‌اند:

اندیشه و تمدن اسلامی

- ♦ «Pemikiran dan tamadun Islam؛ اندیشه و تمدن اسلامی»
- ♦ «Jihad pada jalan Allah؛ جهاد در راه خدا»
- ♦ «Wanita Menurut Syariah Islam؛ زنان از نظر شرع اسلام»
- ♦ «Kitab suci Al-Quran dan sains Tabi'i؛ کتاب مقدس قرآن و علم طبیعی»
- ♦ «Islam tuntutan perubahan sosial؛ اسلام خواستار تحول اجتماعی»
- ♦ «Syariah sains dan teknologi؛ شریعت، علم و صنعت»
- ♦ «Islam sebagai penyelesaian kepada masalah semasa؛ اسلام، راه حل مشکلات کنونی»
- ♦ «همچنین کتاب «Husayn bin Ali cucunda Rasullallah S.A.W؛ حسین نوه رسول الله ﷺ» به زبان مالایی، با نظارت ایشان به چاپ رسیده است.
- ♦ فضل الله شعیب ترجمه مالایی و انگلیسی از دیگر آثار نیز دارد، که بیشتر آنها از عالمان شیعه است. برخی از آثار ترجمه‌ای او عبارتند از:
- ♦ ترجمه کتاب جهاد اکبر، نوشته امام خمینی، به زبان انگلیسی
- ♦ ترجمه کتاب احیای تفکر اسلامی، نوشته مرتضی مطهری، به زبان مالایی

شریعت، علم و صنعت

- ♦ ترجمه کتاب شهید، نوشته مرتضی مطهری، به زبان مالایی
- ♦ ترجمه کتاب « The three holy places of Islam؛ سه مکان مقدس»، نوشته مریم دیویس، به زبان مالایی.

رحلت ❁

فضل الله حاج شعیب در روز هشتم می ۲۰۱۴م برابر ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۳ش در پوتراجایا، بر اثر نارسایی کلیه دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر ایشان در قبرستان اسلامی سالاک تینگی واقع در جنوب پوتراجایا آرام گرفت.

حاج

محی‌الدین حلمی الغندور

از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
فعال سیاسی و فرهنگی در کشور مصر

محی‌الدین حلمی الغندور (درگذشت ۱۳۹۳ ش)، از شخصیت‌های سیاسی و مبارز در کشور مصر بود که سالیان متمادی از عمر خویش را در راه استقلال این کشور با رژیم وابسته حسنی مبارک مبارزه می‌کرد. ایشان مسئولیت‌های مهمی همچون نمایندگی پارلمان مصر را بر عهده داشت و از حامیان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رفت تا جایی که پس از سقوط رژیم حسنی مبارک، برای برقراری ارتباط دیپلماتیک و همکاری اقتصادی بین مصر و ایران تلاش‌های زیادی کرد.

الغندور با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) در ارتباط بود و برای تقرب مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان نیز بسیار تلاش کرد.

زندگی‌نامه

محی‌الدین حلمی الغندور اهل استان قاهره در مصر و فرزند «محمد حلمی الغندور» است. پدرش بین سال‌های ۱۹۷۱ و ۱۹۷۶م نماینده مجلس الشعب مصر بود. او با «ایمان فخر السبکی» ازدواج کرد و «سلمی الغندور» یکی از دختران وی، مدیر المپیاد بین‌المللی ویژه معلولان ذهنی در مصر است. محی‌الدین حلمی الغندور در ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۳ش (۱۰ می ۲۰۱۴م) درگذشت.

مسئولیت‌ها

- برخی از مسئولیت‌های محی‌الدین حلمی الغندور عبارت‌اند از::
- نماینده وقت پارلمان مصر
 - دبیرکل حزب الاحرار مصر (۱۳۹۱ش)
 - رئیس هیئت دیپلماسی مصر که به ایران سفر کردند (۱۳۹۰ش)
 - رئیس هیئت بازرگانی مصر و ایران (۱۳۹۰ش)
 - مسئول جامعه امام الصادق علیه السلام در مصر
 - مسئول مرکز پزشکی امام رضا علیه السلام در مصر
 - دارنده نمایندگی شرکت‌های پارس خودرو، ایران خودرو و سایپا در مصر

فعالیت‌ها

محی‌الدین الغندور در اردیبهشت ۱۳۹۰ش (۲۰۱۴م) به‌عنوان رئیس هیئت دیپلماسی مصر و رئیس انجمن بازرگانان مصر، به ایران سفر کرد. او پس از سقوط حکومت حسنی مبارک، برای برقراری ارتباط دیپلماتیک و همکاری اقتصادی بین مصر و ایران انجام تلاش زیادی کرد. وی قبل از آن، در آبان سال ۱۳۷۸ش نیز تصمیم داشت در منطقه آزاد کیش، نمایشگاه اقتصادی و فرهنگی با سرمایه‌ای بالغ بر شش میلیون و پانصد هزار دلار ایجاد کند.

محی‌الدین الغندور با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در ارتباط بود و برای تقریب مذاهب و فرقه‌های اسلامی تلاش می‌کرد. برخی خبرگزاری‌ها در سال ۱۳۹۰ش، از او به‌عنوان کاندیدای احتمالی شیعیان مصر نام برده‌اند. او در ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۰ش به‌عنوان نخبه و فعال در مسیر تحقق صلح جهانی، در «کنفرانس بین‌المللی ائتلاف جهانی علیه تروریسم برای صلح عادلانه*» در ایران شرکت و سخنرانی کرد.

همچنین، با او در مستند ۲۶ قسمتی «در مسیر نیل» به کارگردانی سعید مستغاثی، درباره تاریخ حضور اسلام در مصر و نقش آن در بیداری اسلامی، گفتگو شده است.

✿ اندیشه‌ها

برخی از اندیشه‌های الغندور درباره سیاست داخلی مصر، سیاست خارجی، انقلاب اسلامی ایران و وحدت اسلامی عبارت است از:

سیاست داخلی مصر

محمّد الدین الغندور از مخالفان و مبارزان علیه رژیم حسنی مبارک بود. او همچنین از مخالفان جریان سلفیه و از حامیان اسلامگرایان میانه‌رو بود و به اخوان المسلمین برای ائتلاف با سلفی‌ها انتقاد می‌کرد. وی منتقد کابینه اخوان المسلمین بود و از کودتای ارتش علیه محمد مرسی، رئیس‌جمهور وقت مصر، حمایت کرد.

سیاست خارجی

محمّد الدین الغندور اندیشه‌های ضد استعماری داشت و از مخالفان دخالت‌های ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی در دیگر کشورها بود.

الغندور سلسله قیام‌هایی را که از سال ۱۳۸۹ش در کشورهای عربی رخ داد، بیداری اسلامی و نشئت گرفته از انقلاب اسلامی مردم ایران می‌دانست، که با الگو گرفتن از امام حسین علیه السلام به دست آمده است. محمّد الدین الغندور می‌گوید:

«آرمان نهایی بیداری اسلامی تشکیل امت واحده و یک‌پارچه اسلامی است، که بدون رهایی قدس شریف از چنگ رژیم صهیونیستی غاصب محقق نخواهد شد؛ بنابراین می‌توان نتیجه‌گیری کرد که آرمان بیداری اسلامی همان آرمان فلسطین است».

انقلاب اسلامی ایران

الغندور معتقد بود امام خمینی رحمته الله علیه در انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ش، با اجرای حکومت اسلامی، نظم خاورمیانه را تغییر داد. او حکومت جمهوری اسلامی ایران را حکومتی دموکراتیک بر اساس قوانین اسلام می‌دانست. وی، آزادی و اسلام را از ویژگی‌های ایران در دوران پس از پیروزی انقلاب معرفی می‌کرد و معتقد بود ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی سعی در براندازی نظام جمهوری اسلامی را داشتند ولی موفق نبوده‌اند.

محی‌الدین الغندور می‌گوید:

«عزتی که با برافروخته شدن شعله‌های انقلاب ایران به ثمر رسید، پس از چندین سال در دامن خاورمیانه شعله‌ور شده و به امید خدا موجبات سربلندی و عزت امت اسلامی را نیز فراهم سازد.»

منادی وحدت

محی‌الدین الغندور به وحدت اسلامی میان فرقه‌ها و مذاهب اسلامی اعتقاد داشت و ایجاد اختلاف بین پیروان مذاهب اسلامی را بخشی از فعالیت‌های دولت‌های استعمارگر می‌دانست. او مقدمه ایجاد وحدت را برکناری برخی حاکمان کشورهای خلیج فارس می‌دانست که پیرو سیاست‌های غرب هستند.

محی‌الدین الغندور می‌گوید:

«مذاهب اسلامی از نظر فقهی با یکدیگر هیچ اختلافی ندارند، و همه یک خدا را می‌پرستند و یک قبله، کتاب و پیامبر دارند و اختلافات موجود، ساخته دست حکام، مستکبران و رسانه‌های استعماری است.»

او مراکزی چون «انجمن دوستی ایران و مصر»، «مجموعه تقریب مذاهب»، «حوزه علمیه قم» و «دانشگاه الازهر» را از نهادهایی می‌دانست که می‌توانند جلوی ایجاد اختلاف میان شیعه و اهل سنت را بگیرند.

حاج

غلام عباس ساجان

عضو کانادایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
رئیس فدراسیون شیعیان شمال آمریکا

غلام عباس ساجان (۱۹۳۹-۲۰۱۴م) از خیرین سرشناس شیعه در کشورکانادا بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش در آن دیار به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام خدمت کرد هرچند که دایره فعالیت‌های ایشان به کانادا محدود نبود و به خارج از مرزهای این کشور نیز کشیده شده بود. آن مرحوم در ساماندهی وضعیت شیعیان تورنتو نقش بسزایی ایفا کرد و مراکز و نهادهای مختلفی همچون مجلس اسلامی شیعیان کانادا را احداث نمود و به همین خاطر جوایز و افتخارات مختلفی دریافت کرد. ایشان از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود.

غلام عباس ساجان در ۲۵ سپتامبر ۱۹۳۹م در کامپالا، اوگاندا به دنیا آمد. وی در سال ۱۹۷۲م، از اوگاندا به بریتانیا رفت و پس از دو سال به کانادا سفر کرد. او در کانادا از مؤسسه کانادایی حسابداران خبره، مدرک حسابداری دریافت کرد.

در سال ۱۹۷۵ نزدیک به ۲۵۰ خانواده شیعه در کلان‌شهر تورنتو (GTA) زندگی می‌کردند و این تعداد رو به افزایش بود. با افزایش جمعیت شیعیان، نیاز به مکان دائمی برای تجمع شیعیان احساس می‌شد. به همین دلیل ساجان پس از ایجاد چشم‌انداز و جمع‌آوری سرمایه، **فدراسیون جوامع مسلمان شیعه آمریکای شمالی***، به نام (NASIMCO) را در سال ۱۹۷۹م ایجاد کرد.

مرحوم غلام ساجان رئیس این مرکز بود و در چهار نوبت ریاست جماعت شیعیان اثناعشری تورنتو (ISIJ) (معروف به مرکز اسلامی جعفری) را نیز عهده‌دار بود. بیشتر پیشرفت‌ها و موفقیت‌های مرکز در دوران تصدی او به‌عنوان رئیس این مرکز به دست آمد. امروزه این مرکز به بیش از ۱۶۰۰ خانواده شیعه در تورنتو خدمات‌رسانی می‌کند.

او همچنین در سال ۱۹۹۳م، مجلس اسلامی شیعیان کانادا را تشکیل داد که به اتحاد جوامع شیعه در سراسر کشور کمک می‌کرد. کمپین‌های زیادی را برای جمع‌آوری کمک‌های مالی ایجاد کرد و ارتباطات و روابط بین جوامع مختلف را تشویق می‌کرد.

او در فعالیت‌های بین‌ادیانی مشارکت فعال داشت، از جمله به‌عنوان رئیس مشترک گروه (MOSAIC)، به مدت بیش از ۳۰ سال فعالیت می‌کرد. وی نماینده و مروج گفتگوی بین گروه‌های مختلف از جمله مسلمانان، یهودیان، مسیحیان، بودائی‌ها، هندوها، سیک‌ها و زرتشتیان بود. از ابتکارات کلیدی گروه بین‌ادیان (MOSAIC)، طراحی و اجرای برنامه‌هایی برای کمک به افراد بی‌خانمان در منطقه «یورک» و تهیه سرپناه و غذا برای آنان بود.

مرحوم غلام ساجان فرصت‌هایی را برای پلیس منطقه‌ای یورک ایجاد کرد تا آن‌ها در مسجد حضور یابند و درباره اسلام بیاموزند. این برنامه چنان موفقیت‌آمیز بود که به چندین جامعه مذهبی و فرهنگی دیگر در منطقه یورک گسترش یافت.

در سال ۱۹۹۱م، ساجان به‌طور فعال در کسب مجوز برای پروژه مسکن مقرون‌به‌صرفه در «ریچموند هیل»، شرکت مسکن اسلامی جعفری (روستای کرسنت)، شامل ۱۷۰ واحد اجاره‌ای، مشارکت داشت.

مرحوم غلام راه‌اندازی طرح حمایت از «کودک زینبیه» را با مأموریت ریشه‌کن کردن فقر از طریق آموزش آغاز کرد. در طول ۳۵ سال، هزاران دانش‌آموز از این طرح بهره‌مند شده‌اند. در حال حاضر این طرح بیش از ۱۴۰۰۰ دانش‌آموز را حمایت می‌کند. اکثریت قریب به اتفاق این

دانش‌آموزان در هند هستند، اما برخی از آنها در افغانستان، بنگلادش، عراق، کنیا، پاکستان، سریلانکا، تانزانیا، تایلند و اوگاندا نیز تحصیل می‌کنند.

مرحوم ساجان آغازگر تشکیل یک سازمان مسلمان به نام «مجمع مشورتی مسلمانان تورنتو (الشورا)» بود. اعضای آن ۵۲ سازمان مسلمان (شیعه و سنی) بودند. هدف «الشورا» تقویت وحدت، غلبه بر فرقه‌گرایی و اتخاذ موضع مشترک مسلمانان در مسائلی بود که بر مسلمانان کانادا، به‌ویژه در منطقه تورنتو تأثیر می‌گذارد.

از سال ۲۰۰۱م، مرحوم غلام ساجان مدیر انجمن مسلمانان مترقی انتاریو (APMO) بود. هدف APMO توسعه روابط با ادارات مختلف دولتی، اعضای پارلمان‌های فدرال و استانی، نمایندگان شهرداری، رسانه‌ها و دیگران است. غلام ساجان همچنین به‌طور فعال جامعه مسلمانان را تشویق کرد تا در انتخابات شهرداری، استانی و فدرال رأی دهند. در سال ۲۰۰۵م، مرحوم غلام ساجان به‌عنوان عضو عالی‌کمسیون حقوق بشر انتاریو منصوب شد.

مرحوم غلام ساجان شدیداً معتقد بود که به هر طریقی که می‌تواند به جامعه کمک کند. وی در سال ۱۹۶۴م یک کلینیک اهدای خون در کامپالا (اوگاندا) راه‌اندازی کرد که اعضای جامعه را تشویق می‌کرد حداقل سالی یک بار در روز عاشورا، خون اهدا کنند.

مرحوم غلام از خیران مشتاق بود. در این مقام، او خانه به خانه برای قربانیان سونامی گل رز فروخت و در پیاده‌روی برای امدادسانی در بلایای طبیعی و پروژه‌های اجتماعی شرکت کرد. اخیراً، پس‌ازاینکه او به سرطان مبتلا شد و منتظر یک عمل جراحی نجات‌بخش بود، تعهد خود را برای شرکت در راهپیمایی چات تکمیل کرد. شرکت‌کنندگان قرار بود ده هزار قدم بردارند و برای برنامه‌های سالمندان بودجه جمع‌آوری کنند. مرحوم غلام با وجود بیماری که داشت کار خود را در خانه به پایان رساند و توانست ۲۵۰۰ دلار جمع‌آوری کند.

در سال ۲۰۰۹م، مرحوم ساجان از یک مدرسه و پرورشگاه در تانزانیا بازدید کرد و در آنجا سیستم گزارشگری مالی آن‌ها را، برای اطمینان از پاسخگویی و شفافیت راه‌اندازی کرد. او همچنین متعهد شد سالانه شصت هزار دلار برای کمک به پرداخت شهریه دانشجویان تانزانیا جمع‌آوری کند.

در پی وقوع زلزله در هند، مرحوم غلام یک کمپین جمع‌آوری کمک مالی را با هدف جمع‌آوری پانصد هزار دلار از آمریکای شمالی برای توسعه و بازسازی به راه انداخت که به بیش از این مبلغ رسید.

مرحوم غلام ساجان از سال ۱۹۷۵ تا ۱۹۹۹م، به‌عنوان حسابدار ارشد مدیریت در دبیرخانه هیئت‌مدیره دولت انتاریو فعالیت می‌کرد، همچنین او در شرکت (KPMG) در اوگاندا و بریتانیا استخدام شده بود. باوجود موفقیت چشمگیر حرفه‌ای، بزرگ‌ترین شغل او خدمت به اسلام بود.

❁ جوایز و افتخارات

- غلام ساجان به دلیل خدمات زیادی که در طول سالیان متمادی انجام داد جوایزی را از نهادهای مختلف دریافت کرد که برخی از آنها عبارتند از:
- انجمن ربع قرن (the Quarter Century Club)
 - انجمن جهانی مسلمانان آمریکا (UMAA)
 - مجمع اسلامی شیعیان کانادا (مجمع اسلامی اهل بیت سابق کانادا)
 - جایزه بین‌المللی داوطلب از طرف دولت کانادا به مناسبت اعلامیه سازمان ملل متحد
 - مدال‌هایی به مناسبت سالگرد ملکه الیزابت دوم
 - جایزه بین‌ادیان (Mosaic) در زمان کناره‌گیری او از سمت ریاست مشترک که اولین جایزه سازمان (Mosaic) بود.

❁ رحلت

غلام عباس ساجان در ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۴ در تورنتو کانادا دار فانی را وداع گفت.

مروری بر زندگی غلام عباس ساجان

۳۵۹ | غلام عباس ساجان

حاج

حسن حبیب السلمان

عضو کویتی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حاج حسن حبیب السلمان (۱۹۴۵-۲۰۱۴م)، از نیکوکاران و خیرین جهان اسلام در دوران معاصر بود که عمر پربرکت خویش را وقف کارهای خیر، عام المنفعه و کاهش آلام مردم به ویژه پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در مناطق مختلف جهان نمود. ایشان به همین منظور خدمات عمرانی ماندگاری از قبیل احداث مدرسه، مسجد، بیمارستان، کتابخانه، دارالایتام، دارالقرآن، غسال خانه، حفر چاه و منزل برای مستمندان به عنوان باقیات الصالحات از خود برجای گذاشت. آن مرحوم از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و علاوه بر احداث مراکز دینی، فرهنگی و درمانی به نشر و ترویج معارف اسلام ناب و مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نیز همت گماشت تا جایی که قرآن کریم و دیگر کتاب های مهم اسلامی را به زبان های مختلف چاپ و منتشر نمود. دایره خدمات این مرد نیک اندیش شیعه به کشور خودش کویت محدود نبود بلکه بسیاری از کشورهای آسیایی و آفریقایی، از جزایر کومور تا اندونزی و مالزی را در برمی گرفت.

❁ زندگی‌نامه

حاج حسن حبیب سلمان با کنیه ابوعلی در سال ۱۹۴۵م در کشور کویت متولد شد. او را از بزرگترین نیکوکاران و خیرین جهان اسلام در دوران معاصر بود.

وی در محله‌های قدیمی کویت پرورش یافت و پس از دوره‌ای، خانواده او به مناطق جدید نقل مکان کردند. حاج حسن حبیب سلمان به تعهد دینی، اخلاق والا، حضور همیشگی برای نماز در مسجد و شرکت در دروس مختلف دینی و همچنین خدمت به اماکن مقدس و زائران این اماکن شهرت داشت.

او در موسم حج، در برگزاری مراسم شب‌های قدر و همچنین اقامه مراسم و شعائر حسینی در ماه محرم بسیار فعال بود و با وجود مشکلات جسمی که داشت، از رفتن به مسجد برای اقامه نماز و خواندن قرآن دست بر نمی‌داشت و از سفر حج و عمره، زیارت عتبات عالیات و اماکن مقدس اهل بیت علیهم‌السلام دست نمی‌کشید.

او معمولاً هر روز حتی برای چند دقیقه، به ملاقات تنها خواهرش می‌رفت و جویای حال او می‌شد.

در مورد او گفته‌اند که منتظر آمدن فقیران نزد خود نمی‌شد؛ بلکه به دنبالشان می‌گشت، جستجو می‌کرد تا آن‌ها را بیابد و نیازهایشان را تأمین کند.

حاج حسن حبیب سلمان به کشور خود، کویت نیز خدمات بسیاری کرد. وی در سال ۱۹۸۰م عضو شورای شهر بود و در آنجا نظرات و پیشنهادات خود را در کمیته‌های شورا در راستای توسعه بسیاری از امور خدماتی در مناطق مختلف کویت ارائه داد و در عمل به آن‌ها، تلاش بسیار داشت.

حاج حسن حبیب سلمان در زمان حضرت امام خمینی، وکالت شرعی ایشان را بر عهده داشت و پس از رحلت امام، وکالت شرعی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران را در کشور کویت بر عهده گرفت.

❁ فعالیت‌های نیکوکارانه

مرحوم حاج حسن حبیب سلمان از شیعیان کشور کویت و از بزرگترین نیکوکاران جهان اسلام بود که بیش از ۴۰ سال از عمر خود را به کارهای خیریه به‌ویژه سرپرستی ایتام و نشر معارف اهل بیت علیهم‌السلام اختصاص داد. وی عمر خود را وقف خدمت به مردم و تلاش برای کاهش دردهای آنان کرد. او به یتیم‌نوازی و مراقبت از یتیمان شهرت داشت و بنابر آنچه گفته شده نزدیک به سی هزار یتیم در کشورهای مختلف را رسیدگی کرده و هزینه‌های آنان را پرداخت می‌کرده است.

حاج حسن حبیب در فعالیت‌های نیکوکارانه‌ای که داشت، به نوع واحدی محصور نبوده و تلاش می‌کرد براساس نیازهای فردی و محیطی، تلاش خود را به ثمر نشاند. به همین جهت او تنها به ساخت مسجد، حسینیه و مدرسه اکتفا نمی‌کرد؛ بلکه خدمت به فقرا، ایجاد اشتغال برای مستمندان، حفر چاه، اطعام روزه‌داران، توجه خاص به مستمندان شیعه و تأسیس مراکزی برای کار از جمله اقدامات وی بود.

ویژگی دیگر حاج حسن حبیب این بود که دایره فعالیت‌های او به کشور کویت و حتی کشورهایی با اکثریت شیعه، محدود نبود. فعالیت‌های او گستره جغرافیایی بزرگی را شامل می‌شد که بسیاری از کشورهای آسیا، آفریقا، از جزایر کومور تا اندونزی و مالزی در دایره فعالیت این مرد نیک‌اندیش قرار داشت. برای نمونه او در ۳۵ کشور ۵۹۱ مسجد بنا کرد که از این تعداد ۱۷۳ مسجد در پاکستان، ۶۲ مسجد در لبنان، ۳۶ مسجد در سوریه، ۳۷ مسجد در اندونزی، ۳۲ مسجد در هند و ۱۷۲ مسجد در ایران ساخته است. آن مرحوم ۷۲ حسینیه نیز در نقاط مختلف دنیا برپا کرد که از این تعداد ۱۹ حسینیه در پاکستان، ۱۸ حسینیه در لبنان و ۱۲ حسینیه در ایران است.

او در قاره آفریقا نیز فعالیت‌های متعددی داشت. برای نمونه او فقط در کشور مالی (واقع در غرب آفریقا)، ده مسجد، سه مدرسه، دو دارالقرآن، سه دارالایتام، یک کتابخانه، یک مرکز چشم‌پزشکی، غسل‌خانه، خیاط‌خانه و خانه‌هایی برای فقرا ساخت.

حاج حسن حبیب کتاب‌های مختلفی در موضوع علوم اهل بیت (علیهم السلام) را به زبان‌های مختلف منتشر کرد. او همچنین به جنبه‌های مربوط به بهداشت و سلامت اهمیت می‌داد و بسیار به دنبال ساخت بیمارستان و درمانگاه بود. ساخت و احداث چاه آب، ایجاد فرصت شغلی برای نیازمندان، چاپ قرآن کریم از دیگر فعالیت‌های وی بود.

او همچنین به تربیت ۱۲۰۰ مربی قرآن همت گماشت و ضمن سفر به کشورهای مختلف، در جهت ترویج و تبلیغ اسلام و تشیع اقدامات بسیار انجام داد.

رحلت

حاج حسن حبیب سلمان در روز شنبه ۲۰ سپتامبر ۲۰۱۴م (۲۴ ذی القعدة ۱۴۳۵ ق) در پی عمل ناموفق قلب در یکی از بیمارستان‌های کویت، درگذشت. مراسم تشییع و تدفین او در قبرستان جعفری در کشور کویت برگزار شد.

بزرگداشت

در کشور ایران در شهر مشهد مراسمی به یادبود از حاج حسن حبیب سلمان، برگزار گردید و حجت‌الاسلام و المسلمین محسن قمی از مسئولان دفتر رهبری جمهوری اسلامی ایران،

آرامگاه حسن حبیب سلمان

در بزرگداشت حاج حسن حبیب سخن گفت. همچنین مراسم بزرگداشتی با حضور اساتید جامعه المصطفی و حوزه علمیه قم، طلاب و مسئولان کشوری در قم، در مجتمع آموزش عالی امام خمینی برگزار شد.

افراد، گروه‌ها و تشکل‌های مختلفی، در ضمن برگزاری مراسم و صدور بیانیه، درگذشت این شخص فاضل را تسلیت گفتند. همچنین آیت‌الله محمدحسن اختری رئیس وقت مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام نیز درگذشت وی را تسلیت گفته و او را فردی توصیف کرد که «عمر خویش را در خدمت دین و شریعت اسلامی و مکتب اهل بیت پیامبر گذراند.»

حاج

عبدالامير عذب جبر ربيعي

معروف به امير جابر

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور هلند

عبدالامير عذب جبر ربيعي معروف به امير جابر (۱۹۵۳-۲۰۱۴م) از مبلغان شيعه اهل عراق بود که عمر پربرکت خویش را وقف ترویج و دفاع از مکتب اهل بیت (ع) در کشورهای مختلف نمود و در این راه مقدس رنج زندان را نیز به جان خرید. ایشان مدتی در کشور مصر به تبلیغ مذهب اهل بیت (ع) همت گماشت سپس به هلند رفت و در آنجا با تأسیس ایستگاه تلویزیونی اهل بیت (ع) نقش پررنگی در شناساندن اهل بیت (ع) و نشر سیره آنان ایفا کرد تا جایی که افراد زیادی از ساکنان کشورهای غربی تحت تأثیر فعالیت‌های ایشان به دین مبین اسلام و مذهب راستین تشیع پیوستند. امیر جابر عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و مدتی ریاست مجلس شیعیان هلند را برعهده داشت.

عبدالامیر عذب جبر ربیعی معروف به امیر جابر، در سال ۱۹۵۳م در نجف اشرف متولد شد. ایشان تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی رشته حقوق در دانشگاه اسکندریه مصر و فوق لیسانس علوم سیاسی در دانشگاه قاهره و فوق دیپلم عالی در رشته هنر، تولید و کارگردانی تلویزیون در هلند انجام داد.

از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۷م در امور تبلیغ و دفاع از مذهب اهل بیت علیهم السلام و نظام جمهوری اسلامی ایران در مصر فعالیت کرد. در آغاز، یک مؤسسه چاپ و انتشارات جهت نشر و ترویج مذهب اهل بیت علیهم السلام تأسیس نمود. در اواخر سال ۱۹۸۷ به علت نشر مذهب اهل بیت علیهم السلام دستگیر و روانه زندان شد. پس از گذراندن یک سال در زندان‌های مصر، آزاد و روانه سوریه شد. از آنجا پس از چند ماه، به عنوان پناهنده، رهسپار هلند گردید.

در هلند، پس از فراگیری زبان هلندی، در مرکز کاوش‌ها و آمار کارکرد و برای مدتی طولانی، ریاست سازمان حقوق بشر آنجا را به عهده داشت. در هلند در تأسیس بیشتر مؤسسات و سازمان‌ها و تشکلات مذهبی و فرهنگی مشارکت داشت که از جمله آن‌ها مجلس شیعیان بود که نماینده اغلب شیعیان هلند و تجمع دوستان اهل بیت آنجا به‌شمار می‌آمد. او چندین سال ریاست این مجلس را به عهده داشت.

ایشان همچنین در سال ۱۹۷۷م ایستگاه تلویزیونی اهل بیت علیهم السلام را تأسیس کرد که تا سال ۲۰۰۳ ادامه داشت و بعدها به جهت مشکلات مالی متوقف شد. این ایستگاه تلویزیونی تأثیر بسیاری در شناساندن و نشر سیره اهل بیت علیهم السلام داشت. از جمله موجب شد تعدادی از بومیان هلند و دیگر کشورهای غربی به دین مبین اسلام و مذهب حق اهل بیت علیهم السلام بپیوندند. همچنین سازمان اندیشه اسلامی را در هلند دایر کرد که در کشور هلند، همچنان به فعالیت مشغول است.

عبدالامیر عذب جبر ربیعی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و در راه‌اندازی نمایشگاه‌های این مجمع در کشورهای اروپایی فعالیت می‌کرد. تألیف و ترجمه مقاله در روزنامه‌ها و مجلات هلند از دیگر فعالیت‌های دینی و فرهنگی اوست. سرانجام روح آن خادم فرهنگ اهل بیت علیهم السلام پس از عمری مجاهدت و تلاش برای ترویج فرهنگ ناب شیعه در هفتم مهرماه ۱۳۹۳ ش (۲۸ دسامبر ۲۰۱۲م) دعوت حق را لبیک گفت و به لقاءالله پیوست.

حجت الاسلام و المسلمین

افتخار حسین انصاری

از همکاران مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
نماینده امام خمینی رحمته الله علیه و مراجع تقلید در کشور هند

علامه افتخار حسین انصاری (۱۳۲۲-۱۳۹۳ش) نماینده تام الاختیار حضرت امام خمینی رحمته الله علیه و دیگر مراجع عظام تقلید در کشور هندوستان بود که سالیان متمادی از عمر پربرکت خویش را وقف ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و خدمت به پیروان این مکتب راستین در منطقه کشمیر نمود. ایشان برای همین منظور مراکز و نهادهایی احداث نمود و خدمات ماندگاری از خود برجای گذاشت. مرحوم انصاری نسبت به برپایی مراسم عزاداری امام حسین علیه السلام در آن منطقه اهتمام جدی داشت. موفقیت‌های چشمگیر ایشان در ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و انسجام‌بخشی به وضعیت شیعیان کشمیر، خشم دشمنان قسم‌خورده تشیع را در پی داشت تا جایی که بارها ایشان و پایگاه‌های محل فعالیتش را هدف حملات تروریستی قرار دادند.

علامه افتخار حسین انصاری در سال ۱۹۴۳ م (۱۳۲۲ ش) در خانواده‌ای روحانی در سرینگر مرکز ایالت کشمیر هند، چشم به جهان گشود. اجدادش همه روحانی بودند و از سال ۱۴۵۰ م از ایران به کشمیر مهاجرت کرده و در آنجا ساکن شده بودند.

ایشان تحصیلات دینی خود را در زادگاهش نزد پدرش شیخ محمدجواد انصاری آغاز کرد؛ اما طولی نکشید که پدرش را از دست داد. با رحلت پدر، به لکنهو رفت و حدود هفت سال نزد علما و فضلاء نامدار آن دیار زانوی ادب زد و شاگردی کرد. سپس در سال ۱۹۶۴ م (۱۳۸۴ ش) در ۲۱ سالگی برای تکمیل سطوح عالی به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع شریف و نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) در نجف اشرف رحل اقامت افکند.

آنجا از محضر بزرگان حوزه علمیه نجف، همچون آیت‌الله سید عبدالکریم کشمیری، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله سید محسن حکیم بهره برد. در سال ۱۹۷۰ م (۱۳۴۹ ش)، پس از اخذ اجازات متعدد از علمای نجف اشرف، به زادگاهش بازگشت و علاوه بر فعالیت‌های دینی و مذهبی، به عرصه سیاست نیز گام نهاد.

ایشان ابتدا انجمن شیعه کشمیر را تأسیس کرد. سپس رئیس‌العلمای کشمیر، نماینده عالی شیعیان در مجلس ایالت جامو و کشمیر و نماینده شهر پاتا (واقع در شمال کشمیر) شد. همچنین سه دوره نیز وزارت صنعت، شهرداری و امور اجتماعی آنجا را بر عهده گرفت. علامه افتخار حسین انصاری در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، هنگامی که حضرت امام خمینی (ره) در نجف اشرف مستقر بود، با وی ارتباط داشت و تحت تأثیر افکار و اندیشه‌های ایشان قرار گرفت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی در ایران، امام خمینی (ره) او را به نمایندگی تام‌الاختیار خود در کشور هند منصوب کرد.

در زمان صدارت ایندیرا گاندی، مسئولیت سفارت هند در جمهوری اسلامی ایران به او پیشنهاد شد؛ اما نپذیرفت و گفت:

«من می‌خواهم نماینده دولت اسلام در سرزمین کفر باشم و نمی‌خواهم نماینده دولت کفر در سرزمین اسلام باشم.»

افتخار حسین نمایندگی آیت‌الله العظمی سیستانی و دیگر مراجع تقلید شیعه در هند را نیز بر عهده داشت. آن مرحوم با حمایت آیت‌الله العظمی سیستانی، صدها حسینیه، مسجد، مدرسه، درمانگاه و مکتب‌خانه در سراسر کشمیر احداث نمود.

این روحانی والامقام حدود نیم‌قرن، مکتب اهل بیت (علیهم السلام) را در هند ترویج کرد و نسبت به برپایی مراسم عزاداری امام حسین (علیه السلام) و زنده نگه داشتن واقعه کربلا اهتمامی ویژه داشت؛ به‌گونه‌ای که هر سال، دو بار (در دهم محرم و دوازده مهرماه) مراسم عاشورا را برگزار می‌کرد. ایشان در این مراسم، که صدها هزار نفر از مردم در آن‌ها شرکت می‌کردند، سخنرانی می‌کرد.

خدمات و فعالیت‌های ایشان در راستای ترویج مکتب اہل بیت علیہ السلام و انسجام‌بخشی به شیعیان سبب شد کہ بارہا در معرض حملات تروریستی و ہابیت قرار گیرد؛ تا جایی کہ در عملیات تروریستی‌ای کہ در سال ۲۰۰۰م با ہدف سوءقصد بہ جان وی انجام شد، مجروح گردید. البتہ این دشمنی‌ہا بہ تعرض بہ جان او بسندہ نمی‌شد و دشمنان تشیع مراکز و پایگاہ‌هایی کہ او تأسیس کردہ و محل فعالیت خود و شیعیان قرار دادہ بود را نیز ہدف قرار می‌دادند.

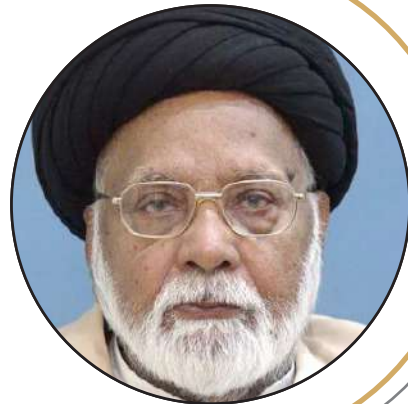
✿ رحلت

سرانجام، علامہ افتخار حسین پس از عمری مجاہدت علمی و فرهنگی و تحمل دو سال بیماری کبدی، در روز سہ شنبہ ۸ مہرمہ ۱۳۹۳ ش (۵ ذی الحجۃ الحرام ۱۴۳۵ ق) در ۷۱ سالگی دار فانی را وداع گفت و روح پاکش بہ دیار باقی شتافت. دولت کشمیر بہ مناسبت درگذشت آن مرحوم، عزای عمومی اعلام نمود و صدها ہزار نفر از مردم شیعہ و سنی در تشییع پیکرش شرکت کردند.

پیکر علامہ انصاری در قبرستان سرینگر در کنار قبور پدر و نیاکانش بہ خاک سپردہ شد. در پی درگذشت وی، مراجع تقلید شیعہ و جامعہ مدرسین حوزہ علمیہ قم با صدور پیام‌هایی، رحلت وی را تسلیت گفتند. در بخشی از پیامی کہ آیت‌اللہ مکارم شیرازی بہ مناسبت درگذشت ایشان صادر کردند، آمدہ است:

«این عالم ربانی کہ نمایندہ عالی شیعیان جامو و کشمیر در مجلس شورا و مؤسس انجمن شیعی کشمیر بود، عالمی پرتلاش، شخصیتی فعال و مهم از شاگردان حوزہ علمیہ نجف اشرف بود کہ بیش از ۴۰ سال فعالیت مذہبی و سیاسی در آن منطقہ داشت و نمایندہ برجستہ مراجع شیعہ و از یاران نزدیک انقلاب اسلامی ایران بود و بارہا مورد تعرض دشمنان اسلام قرار گرفت و چندین بار حسینیہ و پایگاہ تشیع کہ بہ وسیلہ او تأسیس شدہ بود، مورد تخریب و آتش‌سوزی واقع شد. او در دوران خدمات ۴۰ سالہ خود، مدارس و حوزہ‌های علمیہ متعددی تأسیس کرد و پناہگاہی برای شیعیان و مسلمانان منطقہ بود.»

حجت الاسلام و المسلمین

سید ابن حسن نجفی

عضو پاکستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید ابن حسن نجفی (۱۹۲۸-۲۰۱۴م) از علمای شیعه اهل هندوستان و از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که سالیان متمادی از عمر خوش را در کشور پاکستان اقامت گزید و از آنجا با قلم خویش و بیان خویش مکتب اهل بیت علیهم السلام را یاری نمود. آن مرحوم میراث ماندگاری در قالب تألیف و ترجمه از خود به یادگار گذاشت؛ از میان آنها می‌توان به ترجمه کتاب ارزشمند «اصل الشیعة و اصولها» اثر علامه کاشف‌الغطاء به زبان اردو اشاره کرد که انتشار آن با استقبال بی‌نظیر اردوزبانان در کشورهای هند و پاکستان به مکتب اهل بیت علیهم السلام مواجه شده است.

حجت الاسلام نجفی در سال ۱۹۲۸م در شهر لکهنو هند چشم به جهان گشود. ایشان تحصیلات ابتدائی را در زادگاهش فراگرفت سپس برای ادامه تحصیل به کشور عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع شریف و نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف، رحل اقامت افکند.

✿ در محضر علمای نجف

ایشان در نجف اشرف نزد بزرگان و مشاهیر حوزه علمیه این شهر همچون آیات عظام میرزا محمدحسین نائینی، ضیاءالدین عراقی، سید زین‌الحسن اصفهانی و محمدحسین آل کاشف‌الغطا زانوی ادب زد و از محضرشان بهره کافی و وافی برد و تحصیلات خود را تا مقطع خارج فقه و اصول ادامه داد و پس از دوازده سال تحصیل در نجف به زادگاهش برگشت. ابن حسن در نجف اشرف علاوه بر فراگیری علوم دینی، در ادبیات عرب و زبان فارسی نیز مهارت پیدا کرد؛ از این رو پس از بازگشت به هند به‌خاطر تخصص در ادبیات عربی و فارسی در اداره آموزش و پرورش حیدرآباد دکن - هند مشغول به کار شد. ایشان پس از استقرار در هندوستان در ادبیات اردو و انگلیسی نیز مهارت کسب نمود.

✿ مهاجرت به پاکستان

پس از استقلال پاکستان از هندوستان در سال ۱۹۵۳م به پاکستان مهاجرت کرد و در لاهور اقامت گزید. در این مدت، با مجله هفتگی «رضا کار» همکاری می‌کرد و برای آن صدها مقاله نوشت. پس از پنج سال سکونت در شهر لاهور به کراچی بزرگترین شهر پاکستان رفت و در آنجا اقامت گزید و در مؤسسه‌ای به نام «یادگار مرتضوی کراچی» مشغول به کار شد. حجت‌الاسلام نجفی همچنین مدتی با بخش نشریات برون‌مرزی حکومت پاکستان نیز همکاری می‌کرد و پس از ترک خدمت، جذب مرکز اسلامی خراسان کراچی شد و مدیریت آنجا را بر عهده گرفت.

مرحوم نجفی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) بود و در میان علما و قشر تحصیل‌کرده جایگاه والایی داشت. ایشان برای ترویج معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) کارهای بسیاری انجام داد و در همین راستا برای تبلیغ به کشورهای مختلفی همچون چین، انگلستان، آمریکا و کانادا سفر کرد. همچنین در شهر مسقط پایتخت عمان نیز فعالیت تبلیغی داشته است.

✿ آثار و تألیفات

سید ابن حسن نجفی آثار زیادی از خود به جای گذاشت که مشتمل بر تألیف و ترجمه بوده است. از مهم‌ترین آنها ترجمه کتاب «اصل الشیعه و اصولها» اثر آیت‌الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء به زبان اردو است که بارها در پاکستان و هند به چاپ رسیده است. مرحوم نجفی علاوه بر ترجمه کتاب‌های عالمان شیعه به زبان اردو، خود نیز در زمینه اصول فقه، تفسیر قرآن، حدیث و فقه هم کتاب‌هایی به زبان اردو تألیف کرده است که غدیر

خم، خطبه غدیر، تقلید و اجتهاد، خطبه‌های حضرت زهرا علیها السلام، اصول الشیعه، اصول تربیت و مسئله خمس از مهمترین عناوین آثار وی به زبان اردو هستند که برخی از آنها به زبان انگلیسی نیز ترجمه و چاپ شده است. همچنین ایشان مقالاتی را نیز ترجمه یا تألیف نموده که در نشریه‌های فارسی زبان چاپ شده است. «ارتقای فن مرثیه‌سرایی در شبه‌قاره»، «موفقیت‌های رژیم جدید» و «مراسم یادبود سیدالشهداء علیه‌السلام در پاکستان» از عناوین مقالات ایشان بشمار می‌آیند.

ایشان در دانشگاه کراچی به‌عنوان استاد راهنمای دانشجویان مقطع دکتری خدمت می‌کرد. با اینکه در روزهای پایانی عمرش به علت کهولت سن و بیماری، توان جسمی‌اش ضعیف شده بود اما هرگز دست از فعالیت‌های علمی خود برنداشت و همچنان با ویلچر فعالیت‌های خود را انجام می‌داد. از این‌رو در سال ۱۹۸۰م دولت پاکستان به پاس خدمات آموزشی، تحقیقی و دینی وی، نشان ستاره برتری را به ایشان تقدیم کرد.

حجت‌الاسلام نجفی سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی در تاریخ ۸ اکتبر ۲۰۱۴م (۱۶ مهر ۱۳۹۳ش) دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت.

حجت الاسلام و المسلمین

محمد یوسف واعظی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
و از اعضای برجسته حزب وحدت اسلامی افغانستان

حجت الاسلام و المسلمین شیخ یوسف واعظی شهرستانی (۱۳۲۴-۱۳۹۳ش) از علمای مجاهد شیعه اهل افغانستان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را در راه استقلال این کشور و مبارزه با رژیم کمونیستی حاکم بر آن سپری کرد و به همین خاطر سالیان طولانی، دوری از وطن را به جان خرید. مرحوم واعظی عضو شورای علمای شیعه افغانستان، شورای اخوت اسلامی و مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود.

حجت‌الاسلام و المسلمین محمد یوسف واعظی شهرستانی در سال ۱۳۲۴ش در ولسوالی «شهرستان»، ولایت اُزبگان (دایکندی فعلی) به دنیا آمد. ایشان تحصیلات حوزوی را در سنگ‌تخت (شمال دایکندی) آغاز کرد و پس از دو سال تحصیل در آنجا برای ادامه تحصیلات راهی ایران شد و یکسال در مشهد به تحصیل پرداخت. سپس برای ادامه تحصیلات عالی حوزه علمیه در سال ۱۳۴۸ش راهی عراق شد و در کنار مضجع شریف و نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف رحل اقامت افکند و در آنجا تحصیلاتش را در حوزه علمیه این شهر تا مقطع درس خارج پیگیری کرد.

ایشان پس از چهار سال سکونت در نجف اشرف در سال ۱۳۵۲ش راهی ایران شد و در شهر مقدس قم اقامت گزید. حضور ایشان در قم با فعالیت‌های مبارزاتی انقلابیون علیه رژیم پهلوی همراه بود. از این رو در فاجعه حمله نیروهای رژیم پهلوی به مدرسه علمیه فیضیه در ۱۷ خرداد ۱۳۵۴ش، ایشان نیز توسط رژیم ستمگر شاه دستگیر و از این ایران اخراج و به افغانستان فرستاده شد. حجت‌الاسلام واعظی پس از بازگشت به افغانستان، با طلاب جوان و مبارز افغانستان، علیه دولت محمداود، ارتباط داشت. این افراد با کودتای کمونیست‌ها در اردیبهشت ۱۳۵۷ش فعالیت زیرزمینی خود را آغاز کردند. مرحوم واعظی پس از پیروزی انقلاب ایران در اواخر سال ۱۳۵۷ش به ایران رفت و مدت زیادی در آنجا ماند.

حجت‌الاسلام واعظی زمانی که در نجف اشرف اقامت داشت، به همراه گروهی از طلاب افغانستانی، به دفتر امام خمینی رفت و آمد داشت. چنانچه خود ایشان گفته در دفتر امام خمینی با شهید عبدالعلی مزاری آشنا شد. این آشنایی بعدها سبب همکاری و عضویت این دو در سازمان نصر و سپس حزب وحدت اسلامی افغانستان شد.

«من از عموم مردم افغانستان به عنوان یک افغانستانی و یک طلبه تقاضا دارم که وحدت و برادری خود را همین‌گونه حفظ نمایند و از فرصت‌ها نهایت استفاده را داشته باشند. امیدواریم که اتحاد شیعیان و اهل سنت افغانستان روز به روز بیشتر و بیشتر شده و ما شاهد افغانستانی اسلامی، آباد، آزاد و مستقل باشیم. بعضی اختلاف سلیقه در جامعه تشیع وجود دارد که طبیعی است و علی‌رغم وجود وضعیت بهتر نسبت به گذشته، هنوز تشیع به حقوق واقعی خود در کشور دست نیافته است و با تلاش بیشتری می‌تواند به جایگاه والتری در افغانستان دست یابد. در عین حال، امروزه به عنوان جامعه‌ای مفید و تأثیرگذار در کشور مطرح هستند. در کابینه، شورای ملی، ادارات دولتی و شیعیان حضور دارند.»

❁ فعالیت های سیاسی

تشکیل سازمان نصر افغانستان

حجت الاسلام واعظی در ابتدای سال ۱۳۵۸ ش، همراه با گروهی از طلاب افغانستانی مقیم قم، سازمان نصر افغانستان را در شهر مقدس قم پایه گذاری کرد و خود نیز به عضویت شورای مرکزی آن در آمد. این سازمان به مبارزه مسلحانه علیه دولت حزب خلق می پرداخت. در سال ۱۳۶۲ ش با پیشنهاد شهید عبدالعلی مزاری، مرحوم واعظی به سمت مسئول دفتر نمایندگی سازمان نصر افغانستان در مشهد انتخاب شد و تا سال ۱۳۶۸ ش در این سمت فعالیت می کرد.

عضویت در حزب وحدت اسلامی افغانستان

پس از تشکیل حزب وحدت اسلامی افغانستان، حجت الاسلام واعظی یکی از اعضای هیئت اعلام موجودیت حزب وحدت و ادغام پایگاه های احزاب قبیلی شیعیان بود و همراه با این هیئت به بامیان و مناطق مختلف دایکندی اعزام شد. ایشان در بهمن ۱۳۷۳ ش از طرف شهید عبدالعلی مزاری مأموریت یافت تا با سران طالبان که نیروهایشان تا نزدیک کابل رسیده بودند، در قندهار مذاکره کند و از درگیری بین این گروه و نیروهای حزب وحدت اسلامی در غرب کابل جلوگیری نماید. هرچند که این مذاکره با چراغ سبز برخی از گروه های دیگر به طالبان برای حمله به مواضع حزب وحدت اسلامی بی نتیجه ماند.

مرحوم واعظی از سال ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۱ ش از طرف شورای مرکزی حزب وحدت اسلامی افغانستان به عنوان رئیس شورای نمایندگی آن در تهران فعالیت می کرد.

❁ حضور در نظام سیاسی افغانستان پس از طالبان

پس از سقوط طالبان در افغانستان، فعالیت سیاسی حجت الاسلام واعظی از طریق حزب وحدت اسلامی ادامه یافت و در سال ۱۳۸۱ ش به عنوان رئیس دفتر مرکزی این حزب در کابل انتخاب شد و با حکم حامد کرزی، رئیس جمهور وقت افغانستان، به عضویت لویه جرگه تدوین قانون اساسی و سپس پست وزیر مشاور درآمد. ایشان همچنین در حکومت حامد کرزی مشاور امور دینی رئیس جمهور بود.

مرحوم واعظی همچنین عضو شورای علمای شیعه افغانستان، شورای اخوت اسلامی و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود.

«تاریخچه گروه طالبان نشان می‌دهد امریکا و انگلیس آن را به وجود آوردند و حمایت مالی و تسلیحاتی کردند. القاعده نیز به رهبری اسامه بن لادن با حمایت مالی و تسلیحاتی امریکا شکل گرفت تا در برابر اتحاد شوروی در افغانستان بجنگد. امریکا پس از شکست شوروی در افغانستان، مأموریت گروه القاعده را تغییر داد و این گروه را مأمور بدنام کردن اسلام در کشورهای اسلامی کرد؛ اما در نهایت، آتش افروخته شده توسط کاخ سفید دامن خود امریکایی‌ها را نیز گرفت.»

«داعش که از کمک مالی و تسلیحاتی امریکا، انگلیس و فرانسه برای برهم زدن اوضاع سوریه برخوردار بود، اکنون به گروه خطرناکی تبدیل شده که حتی حامیان غربی آن نیز قادر به کنترل آن نیستند. کشورهای اسلامی برای جلوگیری از جنایات داعش باید اقدامی عملی را در دستور کار خود قرار دهند.»

✽ رحلت

سرانجام این روحانی شیعه پس از عمری تلاش و مجاهدت در سن ۷۰ سالگی در روز چهارشنبه ۲۳ میزان (مهر) ۱۳۹۳ش در اثر حمله قلبی در بیمارستانی در کابل دارفانی را وداع گفت و به دیدار حق شتافت. در پی رحلت ایشان شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی افغانستان پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند که در آنها از ایشان به‌عنوان شخصیتی فداکار و دلسوز یاد شده که در دوران جهاد، مقاومت و یک دهه اخیر زحمات زیادی برای تحقق خواسته‌های حق طلبانه مردم افغانستان کشیده است. همچنین به مناسبت رحلت این روحانی شیعه، مراسم تحریم باشکوهی با حضور بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی، مسئولان برجسته و اقشار مختلف مردم افغانستان در کابل برگزار شد.

در بخشی از بیانیه‌ای که محمد محقق معاون رئیس اجرایی حکومت وحدت ملی به مناسبت رحلت ایشان صادر کرده است آمده است:

«با کمال تأسف و تأثر خبر درگذشت مجاهد بزرگوار و همیشه در صحنه حجت‌الاسلام والمسلمین یوسف واعظی مشاور ریاست جمهوری سابق و از یاران دوران مبارزاتی رهبر شهید مزاری را دریافت نمودم که برایم تکان‌دهنده و غم‌انگیز بود خداوند او را رحمت کند و در جوار فیض خویش پذیرا گردد، یقیناً این حادثه نابهنگام قلب هزاران نفر از یاران و همسنگران ایشان و مردم مسلمان و مجاهد را متأثر ساخته است.»

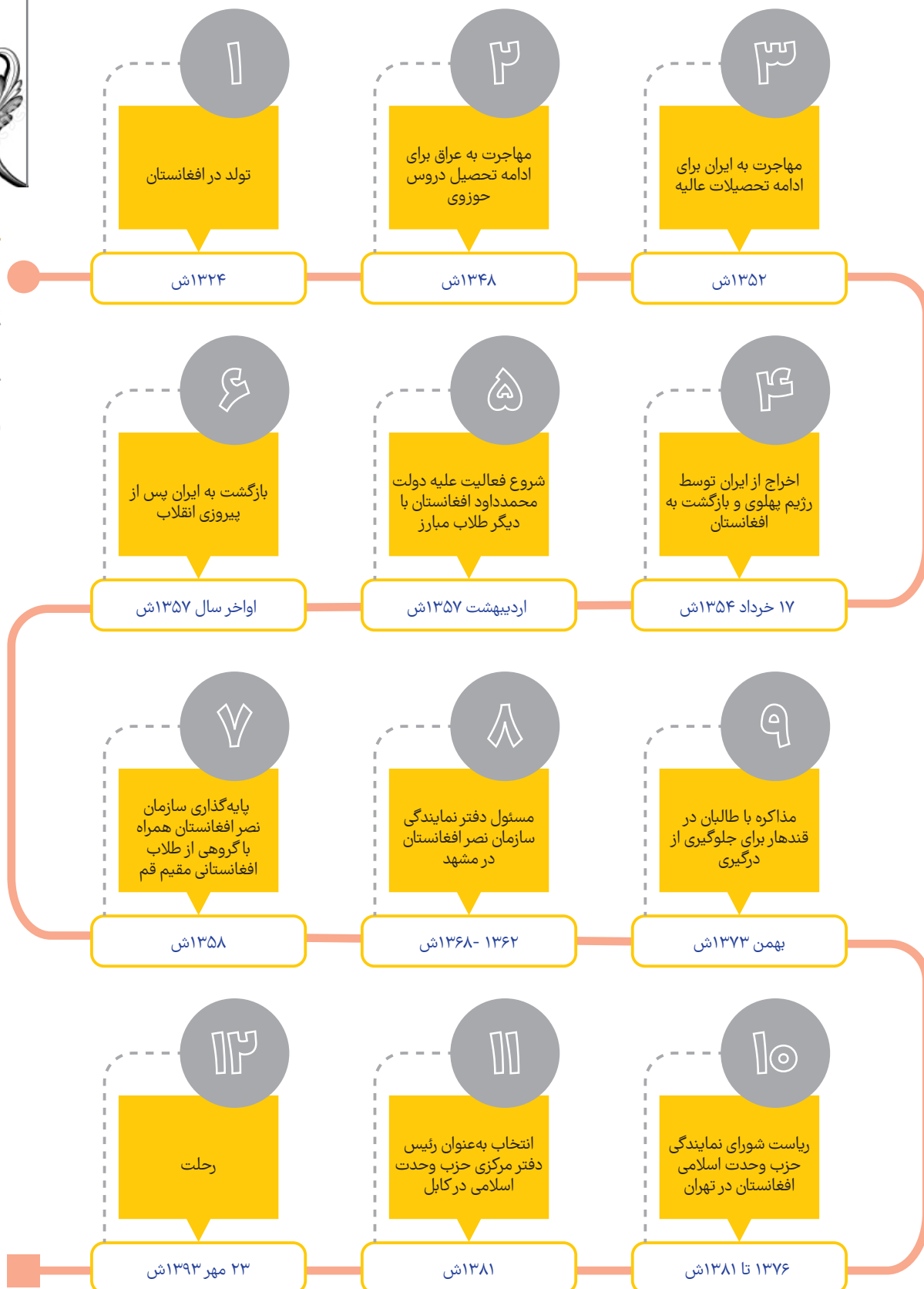

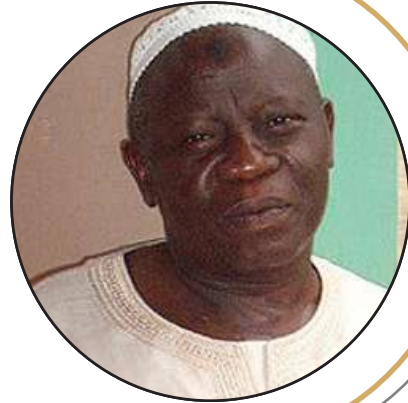
مروری بر زندگی محمد یوسف واعظی

۳۲۹

محمد یوسف واعظی

شهید عبدالقادر علی موایا

از همکاران و مرتبطین با مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور اوگاندا

شیخ عبدالقادر علی موایا (۱۹۵۰-۲۰۱۴م) رهبر شیعیان و مدیر مؤسسه اهل بیت (ع) در اوگاندا بود که برای ترویج مذهب تشیع و معارف اهل بیت (ع) در این کشور خدمات فراوانی انجام داد؛ به گونه‌ای که بیش از هفتاد مسجد، مدرسه و مرکز دینی در این کشور بنا نمود و به سبب فعالیت‌های عمرانی‌اش در این منطقه به «ببر توسعه اوگاندا» ملقب شد.

شیخ موایا در سال ۱۹۵۰م در روستای کاووله در منطقه مایوگه اوگاندا در خانواده‌ای فقیر و پرجمعیت به دنیا آمد. مادرش از خاندان علمای برجسته اهل سنت بود. او تحصیلات ابتدائی را نزد دایی‌اش شیخ ابراهیم سعید لوومبا آغاز کرد و در اوایل دهه شصت میلادی، تحصیلاتش را در مدرسه اسلامی ناماکوکو پی گرفت.

ایشان تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران به مذهب تشیع روی آورده و به ایران مهاجرت کرد در جوار بارگاه ملکوتی کریمه اهل بیت (س) در شهر مقدس قم رحل اقامت افکند و در آنجا به تحصیل مشغول شد.

❁ شيفته امام خميني وآيت الله خامنه‌اي

شهيد عبدالقادر درباره امام خميني گفته بود:

«من مجذوب شخصيت امام خميني رحمته الله عليه بوده و هستم.»

ايشان همچنين علاقه بسياري به ولي امر مسلمين جهان حضرت آيت الله العظمي خامنه‌اي داشتند و در ديدار با رايزني فرهنگي جمهوري اسلامي ايران در اوگاندا گفته بود:

«من آرزو دارم رهبر معظم انقلاب را ديدار نمايم؛ اما اين توفيق را ندارم و از همين جا از شما تقاضا دارم كه سلام مرا به ايشان برسانيد.»

❁ فعاليت‌هاي فرهنگي و تبليغي در اوگاندا

شيخ عبدالقادر پس از فراغت از تحصيل در حوزه علميه قم به آفريقا بازگشت؛ اما اوضاع سياسي اوگاندا، مانند بحران نسل‌كشي در كامپالا، وي را مجبور كرد كه مدت زيادي را در كنيا سپري كند. در اين زمان، دكتراي خود را در سال ۱۳۶۴ش در اين كشور دريافت كرد و پس از آرام شدن اوضاع سياسي اوگاندا، به اين كشور بازگشت و فعاليت‌هاي بسياري در راستاي ترويج مكتب اهل بيت عليه السلام و معارف دين مابين اسلام انجام داد. برخي از مهمترين فعاليت‌هاي ايشان در آنجا عبارت‌اند از:

- ❖ ترجمه كتاب جهاد اكبر امام خميني رحمته الله عليه به زبان لوگاندا
- ❖ تأسيس سه بيمارستان در مناطق ايمبالي، بواريا و مايوگه اوگاندا
- ❖ تأسيس بنياد اسلامي اهل بيت عليه السلام در اوگاندا: اين بنياد تا كنون ۲۴ مسجد و ۲۰ مدرسه احداث کرده است. همچنين به آموزش کودکان و نوجوانان می‌پردازد. از ديگر فعاليت‌هاي اين بنياد، توسعه نيروي برق، حفر بيش از ۴۰ حلقه چاه آب و لوله‌كشي، ارائه مراقبت‌هاي پزشكي رايجان و ايجاد فرصت شغلي بوده است.
- ❖ تأسيس مسجد و حسينيّه المهدی
- ❖ ساخت مدرسه ابتدائي توحيد در سال ۱۳۵۸ش

❁ شهادت

سرانجام اين روحاني خدوم، پس از عمري مجاهدت علمي و فرهنگي در راه ترويج مكتب اهل بيت عليه السلام و تحمل سختي‌هاي فراواني در اين راه، در شامگاه پنجشنبه ۲۶ دسامبر ۲۰۱۴م

(۵ دی ۱۳۹۳ش)، هنگام بازگشت از مراسم دعای کمیل، در منطقه مایوگی ایغانغا، در عملیاتی تروریستی، هدف تیراندازی گروه‌های تکفیری قرار گرفت و به شهادت رسید. پیکر پاکش به شهر کامپالا، پایتخت اوگاندا، به منطقه بونیا منتقل شد و مراسم تشییع و تدفین او در این منطقه در میان انبوه جمعیت برگزار گردید.

مراسم تشییع شهید موایا

در این مراسم، بسیاری از مقامات لشکری و کشوری، از جمله وزیر امور خارجه اوگاندا، مقامات امنیتی، رئیس پلیس منطقه و نیز علما و طلاب این کشور حضور داشتند. بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی ترور او را محکوم کرده و با صدور پیام‌های تسلیتی، با جامعه شیعیان اوگاندا ابراز همدردی کردند. سام کاهامبا کوتسا وزیر امور خارجه اوگاندا در مراسم تشییع ایشان گفت:

«قلب ما همیشه با دکتر عبدالقادر خواهد بود.»

همچنین «وافولا اوگوتا» رهبر جناح اقلیت پارلمان اوگاندا شهید عبدالقادر را «پادشاه مایوگه» خواند و با ابراز تعجب از ترور وی اظهار داشت:

«چرا باید یک شخص خداترس، صلح‌جو و محترم، که همواره در امر پیشرفت کشور فعالیت می‌کرد، ترور شود؟»

در پیام تسلیت حجت‌الاسلام و المسلمین شیخ حسین عوالی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام در اوگاندا آمده است:

«از اقدامات شهید عبدالقادر موایا تأسیس و اداره مؤسسه اهل بیت علیهم‌السلام بود. این شهید دلیل اصلی موفقیت‌های این مؤسسه بوده است. وی از طریق مؤسسه اهل بیت علیهم‌السلام مذهب تشیع را در اوگاندا نشر داد. با تلاش‌های او، بیش از هفتاد مسجد و مدرسه برای شیعیان اوگاندا تأسیس شد و هم اکنون از طریق این مراکز رسمی، تعداد زیادی طلبه در داخل و خارج اوگاندا مشغول به تحصیل علوم دینی هستند. سرزمین اوگاندا شاهد فداکاری این شهید در راه نشر مذهب اهل بیت علیهم‌السلام و جهاد برای احقاق حق بوده است و شیعیان اوگاندا با شهادت این شهید پدر و مربی خود را از دست دادند. اما ایمان داریم که خون این شهید بیهوده ریخته نشده است. خون این شهید سبب شکفتن شکوفه‌های زیادی می‌شود و شهادت چنین افرادی تنها باعث اصرار بیشتر ما در خدمت مذهب اهل بیت علیهم‌السلام خواهد شد.»

حجت الاسلام و المسلمین

یعقوب علی توسلی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) از پاکستان
عضو برجسته حزب نهضت جعفری پاکستان

حجت الاسلام و المسلمین شیخ یعقوب علی توسلی (۱۹۲۳-۲۰۱۴م) از مبلغان برجسته شیعه در کوئته و نماینده ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در منطقه بلوچستان پاکستان بود که تمام توان خویش را در راه ترویج و نشر معارف مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و وحدت میان مسلمانان در آن دیار به کار گرفت و در این راه از هیچ تلاش و کوششی دریغ نکرد تا جایی که خدمات ماندگاری از قبیل احداث مدرسه دینی از خود بر جای گذاشت. ایشان عالمی جامع‌نگر بود و علاوه بر فعالیت فرهنگی، همپای مفتی جعفر حسین و شهید عارف حسین حسینی فعالانه در عرصه سیاست و اجتماع هم کوشید.

مرحوم شیخ یعقوب علی، دانش آموخته حوزه علمیه نجف اشرف بود و زمانی که در این شهر اقامت داشت از محضر علمای بزرگی همچون حضرت امام خمینی (رحمه الله) و آیت الله شهید سید محمدباقر صدر کسب فیض نمود و از امام خمینی اجازه تصدی و تصرف در امور حسبه و شرعیه دریافت کرد.

زندگینامه و تحصیلات

حجت الاسلام و المسلمین توسلی در سال ۱۹۲۳م در ایالت بلوچستان در شهر کویته پاکستان چشم به جهان گشود. تحصیلات خود را در زادگاهش شروع کرد. برای کسب علوم اسلامی در سن ۱۱ سالگی همراه با والدین خود به نجف اشرف هجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی امام علی علیه السلام سکونت گزید.

شیخ یعقوب علی به مدت بیست سال در نجف مشغول تحصیل علوم و معارف اهل بیت علیهم السلام بود و در آنجا علوم رایج حوزه نجف مانند علم صرف، نحو، منطق، علم بیان، فقه، اصول، حکمت، کلام، فلسفه، تفسیر قرآن، اخلاق و دیگر علوم را نزد اساتید صاحب نام آن زمان آموخت. وی دروس سطح را نزد اساتیدی همچون شیخ محمد صدرا، شیخ مجتبی لنگرانی و شیخ عباس قوچانی فرا گرفت و در دروس خارج آیات عظام امام خمینی، سید ابوالقاسم خویی، شهید سید محمد باقر صدر، شیخ جواد تبریزی و آیت الله محمد اسحاق فیاض شرکت نمود.

شیخ یعقوب علی توسلی استاد ماهر در متون حوزوی بود. او ادبیات عرب، شرح لمعه، رسائل، مکاسب و کفایة الاصول را تدریس می کرد. وی علاوه بر تدریس دروس رسمی حوزه علمیه، در روزهای جمعه درس تفسیر، سه شنبه ها درس عقاید و در بعد از ظهرهای جمعه به تدریس درس نهج البلاغه، می پرداخت. حجت الاسلام توسلی آثاری نیز با عناوین «مسئله تقلید»، «شیعه»، «مسئله امامت»، «تجوید قرآن» و «شکیات نماز» نگاشته است.

بازگشت به وطن و فعالیت های تبلیغی

شیخ یعقوب علی توسلی پس از ۲۰ سال به زادگاهش کویته برگشت و از همان زمان در کویته و تمام ایالت بلوچستان فعالیت های تبلیغی اش را آغاز کرد و با تمام توان مشغول تبلیغ و ترویج معارف اسلام ناب محمدی شد. او چندین سال امام جمعه شهر کویته بود. وی از داعیان وحدت اسلامی بود و از تریبون نماز جمعه، منبر و محراب شعار وحدت اسلامی را فریاد می زد.

حجت الاسلام توسلی در زمینه علمی نیز خدمات شایسته ای را انجام داد و برای ترویج معارف اسلامی دو مدرسه علمیه را تأسیس کرد که در این مدارس صدها دختر و پسر جوان، با معارف اسلامی آشنا شدند و تعداد زیادی نیز هم اکنون مشغول کسب معارف هستند.

شیخ یعقوب علی با نگاهی عمیق، تربیت نسل آینده مادران سرزمینش را در اولویت دید و مدرسه فاطمه الزهرا را تأسیس نمود. این مدرسه صدها دختر را با علوم دینی و اجتماعی آشنا ساخت و پیش قراولان تربیت نسل آینده را به جامعه تحویل داد.

سید عارف حسین
حسینی (۱۳۲۵-
۱۳۶۷ش) از روحانیان
شیعه پاکستان و رهبر
نهیض جعفریه بود.

❁ فعالیت های اجتماعی و سیاسی

شیخ یعقوب علی در عرصه سیاست نیز حاضر بود و رفیق دیرینه مفتی جعفر حسین و شهید عارف حسین حسینی بود. بعد از انتخاب سید عارف حسین حسینی به رهبری شیعیان پاکستان، او حجت الاسلام توسلی را رئیس حزب نهضت جعفری در ایالت بلوچستان و نایب رئیس هیئت اجرایی مرکزی انتخاب کرد. توسلی از یاران شهید عارف حسین محسوب می شد.

وی در سال ۱۹۸۵م به فرمان **سید عارف حسین حسینی***، برای پذیرش مطالبات شیعیان علیه دولت، لَبیک گفته و در شهر کویت راه پیمایی راه انداخت و به خاطر تیراندازی مأموران دولت، چند نفر شهید شدند و یعقوب علی توسلی دستگیر و به زندان منتقل شد.

❁ رحلت

حجت الاسلام و المسلمین توسلی در سال های پایانی عمرش بیمار شد و پس از تحمل بیماری طولانی مدت، در ۲۶ دسامبر ۲۰۱۴م (۴ ربیع الاول ۱۴۳۶ق) در سن ۹۱ سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. جنازه اش از امام بارگاه سیدآباد شهر کویت پاکستان تشییع شد و در قبرستان هزاره به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی یعقوب علی توسلی

۱۳۳۷ | یعقوب علی توسلی

۱

تولد در در ایالت
بلوچستان در شهر کوپته
پاکستان

۱۹۲۳م

۲

مهاجرت به عراق به همراه
خانواده

۱۹۳۴م

۳

بازگشت به کوپته
پاکستان

۱۹۵۴م

۵

رحلت

۲۶ دسامبر ۲۰۱۴م

۴

دستگیری و زندان به دلیل
راه اندازی راهپیمایی علیه
دولت

۱۹۸۵م

شیخ

سورافل پومباکدل

مشهور به شیخ قوی حیدر

عضو تایلندی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

سورافل پومباکدل (۱۹۵۸-۲۰۱۵م) مشهور به شیخ قوی حیدر، روحانی و مبلغ شیعه در کشور تایلند بود که عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت علیهم السلام در آن دیار کرد. ایشان علاوه بر فعالیت‌های تبلیغی و حضور در کشور تایلند، به ترجمه کتب شیعه به زبان تایلندی نیز همت گماشت و بدین طریق نقش مهمی نیز در انتقال معارف شیعه به زبان تایلندی ایفا کرد و میراث ماندگاری از خود به یادگار گذاشت. ایشان در سال ۱۹۵۸م در شهر بانکوک تایلند چشم به جهان گشود و تحصیلات کلاسیک را تا مقطع فوق دیپلم ادامه داد، سپس دروس حوزوی را آغاز کرد و تا مقطع سطح ادامه داد. پس از آن برای ادامه تحصیل به ایران مهاجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (س) در شهر مقدس قم رحل اقامت افکند و در محضر بزرگان حوزه علمیه قم زانوی ادب زد و کسب فیض نمود.

❁ مبلغ شیعه در تایلند

شیخ قوی حیدر پس از اتمام تحصیلات در حوزه علمیه قم، به کشور خود تایلند بازگشت و به تبلیغ دین مبین اسلام و ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام مشغول شد. ایشان در شهر بانکوک امامت جماعت مسجد «پتونگ تام اسلام» را بر عهده داشت و در این مسجد علاوه بر اقامه نماز جماعت، در مناسبت‌های مذهبی همچون سالروز ولادت و شهادت ائمه، مراسم‌های مختلفی برپا می‌کرد تا جایی که این مسجد از مساجد فعال آن منطقه شناخته می‌شد. شیخ قوی حیدر علاوه بر اداره مسجد پتونگ تام اسلام، اداره مسجد «پادومتام» را نیز بر عهده داشت.

❁ آثار و تألیفات

فعالیت‌های این مبلغ شیعه در کشور تایلند به تبلیغ در مساجد محدود نبود بلکه ایشان با قلم خویش نیز به یاری مکتب اهل بیت علیهم السلام شتافت و علاوه بر تألیف آثاری در زمینه مسائل دین اسلام، به ترجمه برخی کتب در خصوص ائمه اطهار علیهم السلام به زبان تایلندی نیز همت گماشت و از این طریق نیز نقش مؤثری در انتقال و ترویج فرهنگ و معارف اهل بیت علیهم السلام در کشور تایلند ایفا کرد.

شیخ سورافول پومباکدل، به دلیل اینکه در ایران تحصیل کرده بود و دانش آموخته حوزه علمیه قم بود، از اعضای انجمن تایلندیان فارغ التحصیل ایران به‌شمار می‌رفت. ایشان علاوه بر فعالیت‌های دینی و تبلیغی، در خانه فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند نیز مشغول به کار بود و به‌عنوان مترجم رایزنی فرهنگی در این مرکز فعالیت می‌کرد.

❁ رحلت

سرانجام، این عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، در ۲۹ دی‌ماه ۱۳۹۳ ش دار فانی را وداع گفت.

شیخ

کامل ابوبکر ابراهیم شریف

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) از کشور اتیوپی
پژوهشگر برجسته علوم اسلامی

شیخ کامل ابوبکر ابراهیم شریف (درگذشت ۲۰۱۵م)، اندیشمند و پژوهشگر برجسته علوم اسلامی در کشور اتیوپی بود. ایشان پس از مطالعه و تحقیق فراوان از مذهب اهل سنت روی گردان شد و به مذهب راستین تشیع تشریف یافت و پس از آن عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) و خدمت به پیروان این مکتب نمود.

این عالم مستبصر و مجاهد علمی و فرهنگی شیعه، با ترجمه معارف اهل بیت (علیهم السلام) به زبان امهری (زبان بومی اتیوپی) خدمت بزرگی به جامعه امهری زبان تقدیم نمود و نام نیک و میراث ماندگاری از خود بر جای گذاشت.

آن مرحوم از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) و مجمع تقریب مذاهب اسلامی بود.

زندگی‌نامه

کامل شریف در آدیس آبابا، پایتخت اتیوپی به دنیا آمد. والدین وی شافعی‌مذهب بودند. آشنایی وی با یکی از اطرافیانش به نام محمد احمد ابراهیم که به تشیع گراییده بود، موجب شد که آگاهی، ارتباط و اعتقاد وی با اهل بیت علیهم‌السلام بیشتر شود. کامل ابوبکر:

«ایران برای اولین بار اقدام به ترجمه کامل قرآن کریم و نهج البلاغه به زبان امهری (زبان بومی اتیوپی) کرد و مسلمانان اتیوپی این اقدام مثبت ایران را هرگز فراموش نخواهند کرد. کشور اتیوپی اساساً عشق به اهل بیت علیهم‌السلام را وام‌دار انقلاب اسلامی ایران است.»

فعالیت‌ها

کامل ابوبکر در طول حیات پر برکت خویش فعالیت‌های فرهنگی، مذهبی بسیاری داشته است که در زیر به برخی از آن اشاره می‌شود:

- نائب امام جماعت در مسجد الانور، مشهورترین مسجد اتیوپی
 - عضویت در «جمعیت جهانی دعوت اسلامی» که مقر آن در طرابلس لیبی است. کامل ابوبکر همکاری‌های فراوانی با این جمعیت در اتیوپی داشت و هماهنگ‌کننده اعضای این جمعیت در اتیوپی بود.
- کامل ابراهیم:

«باید خواستار تسریع در اجرای پروژه‌های فرهنگی اسلامی در اتیوپی شویم تا شهروند مسلمان اتیوپی بتواند با حقوق خود که مدت‌ها از آن محروم بوده، آشنا شود و از آم بهره ببرد.»

- کامل ابوبکر شریف از فعالان آموزش کودکان مسلمان در اتیوپی بود. به دلیل تبعیض علیه مسلمانان در حکومت مسیحی پیشین اتیوپی (هایله سلاسی)، تعداد مسلمانان باسواد این کشور بسیار کم است. کامل ابوبکر مدیریت مدرسه ابادر (اباذر) را در اتیوپی به عهده داشت که از طرف جمعیت دعوت اسلامی، جمهوری اسلامی ایران و **بانک توسعه اسلامی*** حمایت می‌شد. این مدارس در آدیس آبابا و در شهرهای هرار و دردوا گسترش یافته و هدف این مدارس تربیت و آموزش دانش‌آموزان مسلمان با موضوع معارف اسلامی و زبان عربی به‌عنوان دروس پایه علاوه بر سایر دروس علمی است. کودکان مسلمان تا مرحله مقدماتی در این مدارس تحصیل می‌کنند و پس از آن می‌توانند در مدارس دولتی ادامه تحصیل دهند.

- عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) و شرکت در پنجمین اجلاس عمومی این نهاد در سال ۱۳۹۰ ش.
 - عضویت در مجمع تقریب مذاهب اسلامی.
- کامل ابوبکر می‌گوید:

ما معتقدیم در این عصر، امت اسلامی مشتاق و آماده برای مقابله با دشمنان و خنثی کردن نقشه‌های آنان است، که توان کامل برای انجام وظایف و حل مشکلات را دارد. همچنین این انگیزه برای وحدت امت اسلامی و مراقبت از کیان اسلامی در هر مکانی وجود دارد.

✿ میراث ماندگار

آثار متعددی تحت عنوان کتاب و مقاله در موضوعات مختلف از کامل ابوبکر انتشار یافته است:

- ♦ «تاریخ ما أهمله التاريخ الاسلامی فی الحبشة (أثيوبيا)»، رسالة التقريب، شماره ۳۶، شوال ۱۴۲۳ ق.
- ♦ «دور الاخلاق فی التقريب»، رسالة التقريب، شماره ۴۹، تیر و مرداد ۱۳۸۴ ش.
- ♦ «رسول الاعظم و مکارم الاخلاق منطق للتقريب»، رسالة التقريب، شماره ۵۴، ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۴۲۷ ق.
- ♦ «نحو رؤية مستقبلية للوحدة الإسلامية المنشودة»، رسالة التقريب، شماره ۹۰، ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۴۳۳ ق.
- ♦ «الاخلاق الاسلامية الکریمه و دورها الرائد فی مجال التقريب بین المذاهب الاسلامية و تجسید الوحدة الاسلامية» التوحید (عربی)، شماره ۱۱۷، پاییز ۱۴۲۶ ق.
- ♦ «الدعوة الإسلامية والأمة الإسلامية فی مواجهة التحديات المعاصرة»، سایت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
- ♦ «شرایط در اثیوپی (حبشه)»، مسلمانان در کشورهای غیر اسلامی، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۴۲۷ ق/ ۲۰۰۶ م.
- ♦ «مد الجسور بین الدراسات الإسلامية التقليدية والدراسات الإسلامية الجامعية الحديثة لتيسير البحث الفقهي السليم»، الاجتهاد و التجديد: مجموعه من المقالات المختاره للمؤتمر الدولي الخامس عشر للوحدة الاسلاميه (جلد ۲)، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۸۲ ش.

رحلت ❁

کامل ابوبکر شریف در ۶ فوریه ۲۰۱۵م برابر با ۱۷ بهمن ۱۳۹۳ش در آدیس آبابا (اتیوپی) دار فانی را وداع گفت و در همان جا به خاک سپرده شد.

دکتر

خنارو آتاهوالپا بنیلا کرونادو

عضو مکزیکی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر خنارو آتاهوالپا بنیلا کرونادو (Genaro Atahualpa Bonilla Coronado) مشهور به خناروآتا (درگذشت ۱۳۹۳ ش) پزشک اهل مکزیک و نخستین مروج مکتب اهل بیت علیهم السلام در شهر گوادالاخارا این کشور بود. ایشان ابتدا بودایی مذهب بود که تحت تأثیر سخنان نورانی امام علی علیه السلام در نهج البلاغه مجذوب شخصیت ایشان گردید و پس از مطالعه و تحقیق فراوان به به دین مبین اسلام و مذهب راستین تشیع تشریف یافت. مرحوم خنارو آتا، پس از تشریف به مذهب تشیع، تمام توان خویش را در راه نشر و ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و خدمت به مسلمانان به‌ویژه پیروان این مکتب در کشور مکزیک به کار گرفت تا جایی که در اثر مجاهدت‌های تبلیغی و فرهنگی ایشان، افراد بسیاری از اهالی مکزیک به دین اسلام و مذهب حقه شیعه گرویدند. او همچنین مؤسس مرکز شیعی رسول الله (ص) در شهر گوادالاخارا و از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز بود.

زندگی‌نامه

پدر خنارو آتا، بنیلا و مادرش ترزا کورونادو فلورس (۱۹۵۹-۲۰۲۰م) نام داشت. خنارو آتا در سال ۲۰۱۱م، مدرک کارشناسی را به‌عنوان پزشک جراح و متخصص مامایی از دانشگاه گوادالاخارا در ایالت خالیسکو گرفت و پس از آن فوق‌لیسانس پزشکی و دکتری را نیز اخذ کرد. خنارو پیرو آیین بودا بود. او چنانکه خود گفته، با مطالعه نهج‌البلاغه مجذوب شخصیت امام علی (علیه السلام) شد و به دین اسلام و مذهب تشیع تشریف یافت. خانواده و شماری از دوستانش نیز، پس از شیعه شدن وی، به تشیع روی آوردند.

دکتر خنارو در عتبات عالیات، عراق

اندیشه‌ها

خنارو آتا اندیشه‌های ضد امپریالیستی، ضد رژیم صهیونیستی و ضد آمریکایی داشت. او با آلفردو جالیف راحمه (استاد علوم ژئوپولیتیک **مکزیک*** با اندیشه‌های ضد صهیونیستی) ارتباط داشت.

خنارو آتا از نظر سیاسی از جمهوری اسلامی ایران و حزب‌الله لبنان حمایت می‌کرد و به سیاست‌های دوگانه رسانه‌های اروپا درباره مسلمانان نقد داشت. او در حساب شخصی خود در توییتر، پیام آیت‌الله خامنه‌ای (رهبر جمهوری اسلامی ایران) به جوانان جهان را بازنشر داد.

خنارو به حجت‌الاسلام و المسلمین **شهید مجتبی نواب صفوی*** علاقه داشت. او در دلنوشته‌ای خطاب به وی نوشت: «اگر تناسخ وجود داشت، من مال تو بودم». او معتقد بود عصر تکنولوژی به افراد بی‌باک و ساخته شده از فولاد؛ ولی دارای مهربانی و انسانیت نیاز دارد.

۳۴۵

خنارو آتا هواليا بنیلا کورونادو

مکزیک، کشوری در آمریکای شمالی که بیش از ۱۲۰ میلیون نفر جمعیت دارد و بر اساس گزارش‌های مرکز تحقیقات پیو، جمعیت مسلمانان این کشور در سال ۲۰۱۰م، حدود ۱۱۰ هزار تن بوده است.

سید مجتبی میرلوحی
تهرانی (۱۳۰۳-
۱۳۳۴ش) معروف به
نواب صفوی روحانی
شیعه، بنیان‌گذار و
رهبر جمعیت فدائیان
اسلام.

خنارو به اهمیت گفتگوی بین فرهنگی برای ایجاد تفاهم بیشتر بین صاحبان ادیان، تأکید می کرد. او به همزیستی مسالمت آمیز ادیان باور داشت و معتقد بود می توان با گفتگوی بین فرهنگی، موانع موجود را شکست تا به یک جامعه واحد تبدیل شد. به اعتقاد وی، گفتگو افزون بر کمک به درک تفاوتها و شباهتها، به ساخت جهانی عادلانه تر و جستجوی یک خیر مشترک نیز کمک می کند. وی بر این باور بود که تغییر وجدان اجتماعی ممکن است.

❁ فعالیتها

خنارو آناهوالپا نخستین کسی بود که مذهب شیعه را در شهر گوادالاخارا رواج داد. او در سال ۲۰۱۱م، مرکز اسلامی رسول الله ﷺ را در این شهر تأسیس کرد. برخی پس از تأسیس این مرکز، هدف این مرکز آموزش علوم اسلامی به مسلمانان و غیرمسلمانان علاقه مند به علوم اسلامی بود و با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) در ایران ارتباط داشت.

گردهمایی در جمعه آخر ماه رمضان و برگزاری گردهمایی در روز جهانی قدس، در مؤسسه «José Martí؛ خوزه مارتی» در گوادالاخارا، از فعالیت های مهم مرکز رسول الله ﷺ بود؛ البته گفته شده پس از درگذشت خنارو آتا در سال ۲۰۱۵م، فعالیت های این گروه کاهش یافت.

خنارو آناهوالپا در سال ۱۳۹۰ش دومین مرکز شیعی را در مکزیک راه اندازی کرد. او خود نیز برای جوانان، علوم اسلامی تدریس می کرد. با فعالیت های علمی و فرهنگی وی، در طول دو سال، بیش از صد نفر از جوانان مکزیک شیعه شدند. به گفته او، شیعیان مکزیک برای نخستین بار در تاریخ این کشور توانستند در سال ۱۳۹۰ش راهپیمایی روز جهانی قدس را برگزار کنند.

فعالیت های تبلیغی خنارو آتا برای برگزاری همایش در روز جهانی قدس، در دیگر جوامع مسلمان آمریکای لاتین مانند بولیوی، برزیل، اکوادور، ونزوئلا و کلمبیا نیز مؤثر بود. تبلیغات وی برای حمایت از مردم فلسطین، نه فقط برای مسلمانان بلکه برای دیگر ادیان نیز بود.

خنارو آتا با دیگر جوامع شیعه در آمریکای لاتین و خاورمیانه ارتباط داشت و برای برقراری ارتباط های بیشتر به نیویورک و ترکیه سفر کرد. او سفری نیز به ایران داشت و در پنجمین اجلاس مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) که از ۲۰ شهریور ۱۳۹۰ش آغاز شد، به عنوان سخنران شرکت کرد.

خنارو آتا چندی پیش از درگذشتش، در دانشگاه یسوعی گوادالاخارا (ITESO)، با الکساندر زاتیرکا استاد گروه فلسفه و علوم انسانی این دانشگاه، برنامه ای گفتگومحور با موضوع «همزیستی مسالمت آمیز ادیان» داشت. گفتگوی وی در ۱۷ مارس ۲۰۱۵م (۲۶ اسفند ۱۳۹۳ش)

در نشریه دانشگاه چاپ شد.

خنارو آتاهوالپا قبل از تأسیس اولین مرکز شیعی خود، در سال ۲۰۰۹م با شخصی به نام عبدالکریم، مؤسسه «Islam Guadalajara؛ اسلام گوادالاخارا» را با گرایش اهل سنت راهاندازی کرد؛ ولی در طول سال ۲۰۱۰م و اوایل سال ۲۰۱۱م از این مؤسسه جدا شد و با گروهی که به او پیوسته بودند، مؤسسه شیعی رسول الله ﷺ را تأسیس کرد.

رحلت ❁

دکتر خنارو آتاهوالپا بنیلاکرونادو در ۲۰ مارس ۲۰۱۵م (۲۹ اسفند ۱۳۹۳ش) دار فانی را وداع گفت.

نجف اشرف، قبرستان وادی السلام

دکتر

غلام تقی بنگش

عضو پاکستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
پژوهشگر، نویسنده و استاد دانشگاه

دکتر غلام تقی بنگش (۱۳۵۰-۱۹۴۹م)، استاد دانشگاه پیشاور پاکستان بود که سالیان متمادی از عمر خویش را وقف فعالیت‌های علمی همچون تحقیق و تدریس نمود و از خود آثار و تألیفاتی بر جای گذاشت.

ایشان محقق بین‌المللی بود و به زبان‌های انگلیسی، اردو، فارسی، عربی، پنجابی و پشتو مسلط و در کنفرانس‌ها و سمینارها کشورهای مختلف شرکت می‌کرد. همچنین علاوه بر فعالیت‌های علمی، مسئولیت‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی نیز بر عهده داشت.

این استاد دانشگاه، از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و از طریق آموزش مبلغان پاکستانی تحت پوشش این نهاد بین‌المللی، در انتقال معارف اسلام ناب به پیروان مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و دیگر مسلمانان و نیز ترویج مذهب تشیع در آن کشور نقش بسزایی ایفا کرد.

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

استاد غلام تقی بنگش در سال ۱۹۴۹م در شهر پشاور پاکستان به دنیا آمد. او در دانشکده قائد اعظم اسلام‌آباد درس خواند و ادامه تحصیلاتش را در دانشگاه پشاور ادامه داد. دکتر تقی بنگش دکترای تاریخ روابط بین‌الملل را از طریق بورسیه شورای بریتانیا بین SOAS، دانشگاه لندن و دانشگاه پشاور گرفت. ایشان محقق فولبرایت (برنامه‌ای برای دریافت کمک‌های مالی برای مبادله آموزشی بین‌المللی) در «مؤسسه مطالعات بین‌المللی واکر» در دانشگاه کارولینای جنوبی آمریکا نیز بود. استاد غلام تقی بنگش در سال ۲۰۱۵م دار فانی را وداع گفت و در ۲۳ فوریه ۲۰۱۵م در دانشگاه پشاور برای او مراسم ختمی برگزار شد.

❁ مسئولیت‌ها

دکتر غلام تقی بنگش مسئولیت‌های مختلف علمی و دانشگاهی داشت، که برخی از آنها عبارتند از:

دکتر غلام تقی بنگش در کنار دانشجویان و دیگر اساتید

- ریاست دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه پشاور پاکستان (بیش از دو دوره)
- رئیس دانشکده هنر و علوم انسانی دانشگاه پشاور
- مدیر برنامه کارشناسی ارشد علوم اجتماعی، مطالعات توسعه و مطالعات جنسیتی در مؤسسه علوم و فناوری شهید ذوالفقار علی بوتو اسلام‌آباد (SZABIST Islamabad)
- رئیس گروه تاریخ دانشگاه پشاور (به مدت هفده سال)

- رئیس اتحادیه استادان دانشگاه پیشاور
- رئیس انجمن معلمان دانشگاه پیشاور (PUTA)
- رئیس اتحادیه دانشجویان دانشگاه پیشاور
- عضو مجلس افغان (وابسته به سازمان امامیه)

❁ فعالیتها

دکتر غلام تقی بنگش در همایش‌های علمی پاکستان شرکت و سخنرانی می‌کرد. کنفرانس «پیوندهای پاکستان و هند» که در دانشگاه پیشاور برگزار شد و کنفرانس بین‌المللی «مسائل نوظهور علوم اجتماعی در پاکستان» در دانشگاه قائد اعظم اسلام آباد، برخی از آنها است. ایشان همچنین برای شرکت در کنفرانس‌ها و سمینارها به کشورهای افغانستان، فرانسه، انگلستان، سوئد، دانمارک، نروژ، ایران، عربستان، آلمان، سوریه، امارات، عراق، آمریکا و ترکمنستان سفر کرد. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو، فارسی، عربی، پنجابی و پشتو مسلط بود.

دکتر تقی بنگش محقق بین‌المللی بود و به‌عنوان کارشناس در رسانه‌های خبری پاکستان و رسانه‌های بین‌المللی دعوت می‌شد. ایشان در دانشگاه پیشاور استاد تاریخ بود و پایان‌نامه‌های زیادی را راهنمایی و داوری کرد.

دکتر غلام تقی بنگش، سمت راست تصویر، زمان ریاست گروه تاریخ

وی همچنین عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) بود و در کارگاه آموزشی مبلغین تحت پوشش مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) که در پاکستان و در سال ۱۳۹۳ ش برگزار شد، به‌عنوان استاد شرکت داشت.

❁ میراث ماندگار

دکتر تقی بنگش دارای دو کتاب و مقاله‌های مختلف علمی و پژوهشی است. علایق پژوهشی ایشان بیشتر، تاریخ اروپا، تاریخ اسلام و هند و سیاست‌های خارجی غرب بود. مقالات او در مجلاتی مانند مجله مرکز مطالعات پاکستان (دانشگاه پیشاور)، حقوق جامعه، تاریخ و فرهنگ پاکستان، کمیسیون ملی تحقیقات تاریخی و فرهنگی و دانشگاه قائد اعظم اسلام‌آباد چاپ شده است. نام دو کتاب و برخی از مقالات او چنین است:

- ❖ کتاب «Iran Iraq Relations؛ روابط ایران و عراق» (۱۹۹۱م)
- ❖ مقاله «Nationalism & Pakistan: The Baloch Problem؛ ملی‌گرایی و پاکستان: مشکل بلوچ» (۲۰۱۰م).
- ❖ مقاله «History of IRAN-IRAQ relations ۱۹۵۸-۷۸؛ تاریخ روابط ایران و عراق ۱۹۵۸-۱۹۷۸»، (۱۹۸۶م)

❁ اندیشه‌ها

دکتر غلام تقی بنگش اندیشه‌های ضد آمریکایی داشت و در مصاحبه‌ای در سال ۱۳۸۶ش، تجاوز آمریکا به عراق را باعث وخیم‌تر شدن اوضاع داخلی آمریکا دانست. او به حضور نیروهای پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در افغانستان نیز انتقاد داشت و حضور آنها را باعث مشکلات بیشتر برای افغانستان و کشورهای همسایه می‌دانست. او می‌گوید:

«ملت اگر تاریخ ننویسد در آینده نمی‌تواند موفق باشد. اگر از گذشته ندانید، نمی‌توانید حال را مفید کنید.»

دکتر

محمد شفیع شیرازی مشهور به حاج مانگ مانگ تا

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام از کشور میانمار

دکتر حاج محمد شفیع شیرازی یا حاج مانگ مانگ تا (۱۹۲۶-۲۰۱۵م) از فعالان شیعه در کشور میانمار بود که با پذیرش مسئولیت‌های مختلفی همچون ریاست بیمارستان مسلمانان در شهر یانگون، ریاست سازمان شیعیان میانمار و ریاست شورای علوم دینی میانمار، خدمات شایانی به مسلمانان و به‌ویژه پیروان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام در این کشور ارائه نمود. ایشان از مؤسسان مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در لندن بود و از این طریق نیز به ترویج و نشر مکتب اهل بیت علیهم السلام کمک رساند. شیخ محمد شفیع، تنها شیعه‌ای بود که در کشور میانمار مدتی ریاست کمیته مرکزی جشن‌های روز میلاد پیامبر اکرم (ص) را بر عهده داشت. ایشان در عرصه هنر نیز فعال بود و در حدود چهل فیلم سینمایی بازی کرد.

مرحوم شیرازی در سال ۱۹۲۶م در شهر یانگون کشور میانمار چشم به جهان گشود. پدرش حاج غلامحسین نام داشت.

❁ تحصیلات

محمدشفیع شیرازی، تحصیلات متوسطه را در سال ۱۹۴۱م در دبیرستان انگلیسی سنت پیتر در ماندالی به پایان رساند و دیپلم خبرنگاری گرفت. وی در سال ۱۹۵۰م در دوره آموزشی کالج فرماندهان ارتش در رشته زبان شرکت کرد و فارغ التحصیل شد. در سال ۱۹۵۷م نیز از مدرسه روزنامه‌نگاری برمه فارغ التحصیل گردید. همچنین دروس حوزوی را تا مقطع سطح به پایان رساند. در سال ۲۰۰۴م نیز بورسیه دانشگاه متروپولیتن دوبرلین ایرلند در مقطع دکتری شد و پس از دریافت مدرک دکترا از این دانشگاه به یانگون بازگشت. او با حاجی پی‌بی (متولد ۱۸ ژوئیه ۱۹۴۴م) ازدواج کرد و دارای ده فرزند بود. مانگ مانگ‌تا، در سال ۱۹۸۳م به‌عنوان عضوی از کاروان حج ایران، به همراه زائران ایرانی به حج رفت. وی در سال ۱۹۴۲م وارد ارتش برمه شد و به‌عنوان افسر تدارکات و مدیر نظامی و فرمانده پیاده‌نظام به ستاد ارتش برمه خدمت کرد.

❁ فعالیت‌های سینمایی

مانگ مانگ‌تا، از اواسط دهه ۵۰م به سینما روی آورد و تا ۱۹۸۰م، در بیش از ۴۰ فیلم سینمایی بازی کرد. او در سال ۱۹۵۴م در فیلمی ضد کمونیسم بازی کرد و مورد تشویق رئیس‌جمهور برمه؛ یونو و همچنین سینماگران آمریکا قرار گرفت. رئیس‌جمهور برمه، مانگ مانگ‌تا را در ۲۶ سالگی (۱۹۵۵م) به‌عنوان دومین دبیر سفارت این کشور در واشنگتن دی‌سی منصوب کرد. ماونگ ماونگ‌تا در سال ۱۹۵۶م اولین فیلم خود را با اقتباس از یک فیلم هندی ساخت و برنده جایزه سالانه آکادمی فیلم برمه شد و به‌عنوان نماینده این کشور در جشنواره‌های مختلف سینمایی مانند جشنواره فیلم آسیایی فیلیپین (۱۹۵۷م) شرکت کرد. وی در سال ۱۹۵۸م یک شرکت فیلم‌سازی در شهر ماندالای تأسیس کرده و چند فیلم سینمایی تولید نمود.

❁ فعالیت‌های سیاسی-فرهنگی

برخی از فعالیت‌های سیاسی-فرهنگی محمدشفیع شیرازی (حاج مانگ مانگ‌تا) به ترتیب سال‌های فعالیتش، به شرح زیر است:

مانگ مانگ‌تا، کتاب‌های مختلفی ترجمه نمود و نمایندگی خبرگزاری ایرنا در میانمار و فعالیت‌های فرهنگی-تبلیغی-سیاسی ازجمله فعالیت‌های اوست.

پس از کودتای ژنرال ن‌وین به نام «فیل سفید» علیه دولت یونو، هواداران دولت، ازجمله محمدشفیع شیرازی در سال ۱۹۶۲م، مدتی زندانی شدند.

مانگ مانگ تا از سال ۱۹۶۴ تا ۱۹۶۶م، مدیر ارشد بیمارستان رایگان مسلمانان در شهر یانگتون شد و پس از ۳ سال مدیریت، وضعیت بیمارستان را بهبود بخشید.

در سال ۱۹۷۱م، پس از درگذشت رئیس سازمان شیعیان میانمار، به ریاست سازمان مسلمانان شیعه میانمار انتخاب شد.

محمدشفیع در سال ۱۹۷۷م، به عنوان نایب رئیس شورای امور دینی میانمار انتخاب شد و تا سال ۱۹۹۵م در آنجا بود. او به عنوان رئیس «کمیته ساختمان دانشگاه اسلامی» کمیته‌ای را رهبری کرد که بودجه کافی برای ساخت دانشگاه اسلامی در یانگون در سال ۱۹۷۷م جمع‌آوری کرد.

وی به مدت سه سال به عنوان رئیس کمیته مرکزی جشن‌های روز پیامبر اکرم انتخاب شد. شفیع شیرازی تنها مسلمان شیعه‌ای است که در تاریخ کمیته، ریاست کمیته‌ای با اکثریت اهل سنت را بر عهده دارد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، حجت‌الاسلام محمدعلی خاتمه در سال ۱۹۷۹م، به عنوان نماینده امام خمینی به میانمار رفت و با مانگ مانگ تا دیدار و گفت‌وگو کرد.

در سال ۱۹۸۳م، به عنوان یکی از اعضای مؤسس مجمع جهانی اهل بیت اسلامی در لندن انتخاب شد. در سال ۱۹۸۸م، به عضویت کمیته اجرایی اتحادیه دموکراسی و صلح که یک سازمان سیاسی به ریاست نخست‌وزیر سابق برمه؛ یونو بود، انتخاب شد.

محمدشفیع در سال ۱۹۹۴م، برای شرکت در کنفرانس جهانی اتحادیه اسلامی اهل بیت (۹ تا ۱۱ شهریور ۱۳۷۳ش) به دعوت سفیر ایران در تایلند و میانمار به عنوان میهمان وزارت امور خارجه به ایران دعوت شد. در سال ۲۰۰۳م، به دعوت فدراسیون بین‌المللی صلح جهانی (IIFWP) در کنفرانس شورای بین‌المللی صلح (IIPC) در شهر نیویورک شرکت کرد.

در سال ۲۰۰۴م، یک میلیون کیات (واحد پول کشور میانمار) جمع‌آوری و به بیمارستان عمومی یانگون اهدا کرد.

در سال ۲۰۰۶م، مانگ مانگ تا در همایش‌های مختلفی شرکت کرده و با مجامع بین‌المللی بسیاری به دیدار و گفت‌وگو پرداخت. در ۲۹ آوریل (۹ اردیبهشت ۱۳۸۵ش) به عنوان سفیر صلح، برای گفت‌وگو درباره صلح و گفتگو با جوامع اصلی، میزبان ۲۵۰ مهمان از مذاهب مذهبی و سفیران کشورها در یانگون بود. همچنین ۶-۱۸ ژوئیه (۱۵ تا ۲۷ تیر ۱۳۸۵ش)، در «سمینار همکاری بین ادیان» (گفتگوی بودایی-مسلمان) شهر یانگون شرکت کرده و با نمایندگانی از کامبوج دیدار کرد. وی در ادامه در ۱۰ تا ۱۴ سپتامبر (۱۹ تا ۲۳ شهریور ۱۳۸۵ش) در سومین مجمع فدراسیون جهانی صلح، در سئول، پایتخت کره جنوبی نیز حضور یافت.

رحلت

حاج مانگ مانگ تا در ۲۶ مارس ۲۰۱۵م در ۹۰ سالگی در شهر یانگون میانمار دارفانی را وداع گفت.

مروری بر زندگی محمد شفیع شیرازی

۳۵۵ | محمد شفیع شیرازی

دکتر

سید محمد بحر العلوم

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور انگلستان

آیت الله سید محمد بحر العلوم (۱۹۲۷-۲۰۱۵م)، از علمای مجاهد عراق بود که سالیان
متمادی از عمر بابرکت خویش را در لندن، به تبلیغ دین مبین اسلام و معارف مکتب
اهل بیت (ع) مشغول بود و در لندن مرکز اسلامی اهل بیت (ع) را تأسیس نمود.
ایشان پس از سقوط رژیم بعث عراق به کشور خویش عراق بازگشت و به عنوان یکی
از اعضای تدوین قانون اساسی جدید عراق انتخاب شد و از این طریق در راه استقلال
این کشور و رهایی آن از اشغال آمریکایی‌ها تلاش‌های بسیاری انجام داد.

این عالم شیعی، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و علاوه بر
مبارزات سیاسی و فعالیت‌های اجتماعی و تبلیغی، بیش از پنجاه اثر علمی فاخر نیز
از خود به یادگار گذاشته است.

ایشان در سال ۱۹۲۷م در شهر نجف اشرف چشم به جهان گشود. او فرزند آیت الله
سید علی بحر العلوم و از نسل سید محمد مهدی بحر العلوم، عالم مشهور شیعه است.
خاندان بحر العلوم، که سید محمد نیز عضوی از آنان بود، در جهان تشیع مشهور به
علم و تقوا بوده‌اند.

❁ تحصیلات و فعالیت های علمی

سید محمد بحر العلوم در نجف، تحصیلات حوزوی خود را آغاز کرد و دروس سطح و خارج حوزه را نزد استادان نجف فرا گرفت. او نزد مراجع بزرگ نجف، از جمله **آیت الله حکیم*** و آیت الله خویی علم آموخت. سید محمد بحر العلوم مقداری از فلسفه را نزد آیت الله شیخ محمدتقی صادق و ادبیات عرب را نزد آیت الله شیخ محمدامین زین الدین تحصیل کرد. دیگر استادان او در دوره های مختلف حوزوی را چنین بر شمرده اند:

- علامه سید محمد صادق بحر العلوم
- علامه شیخ علی قسام
- آیت الله شیخ محمدرضا مظفر
- آیت الله شیخ محمدتقی ایروانی
- آیت الله سید محمدتقی حکیم
- آیت الله سید صادق آل یاسین
- آیت الله شیخ حسین حلی
- آیت الله سید محمدتقی بحر العلوم

آیت الله بحر العلوم از جمله عالمانی بود که علاوه بر علوم حوزه علمیه، به دروس دانشگاهی نیز پرداخت و در کشورهای مختلف به تحصیل دروس دانشگاهی مبادرت ورزید.

او در دانشکده فقه، که در شهر نجف برای آموزش طلاب بر اساس نیازهای جدید فعالیت می کرد، به تحصیل پرداخت. با وجود آنکه از اعضای مؤسس این دانشکده بود، برای ترغیب و تشویق طلبه ها، خود در کلاس های درس حاضر شد، دوره چهار ساله را در آن دانشکده گذراند و فارغ التحصیل شد. همچنین کارشناسی ارشد را از دانشکده الهیات دانشگاه تهران اخذ کرد و پایان نامه اش بعدها با عنوان «الإجتهد، أصوله و أحكامه» به چاپ رسید. موضوع این کتاب اصول فقه و منابع قانون گذاری و اجتهاد در اسلام است.

در سال ۱۹۸۰م، مدرک دکترا را از دانشگاه قاهره در رشته شریعت اسلامی کسب کرد. پایان نامه ایشان بعدها به صورت کتاب و با عنوان «عیوب الارادة فی الشريعة الاسلامیه» به چاپ رسید که بحثی است مقایسه ای بین فقه و دیگر قوانین. در همین سال، به لندن رفت و به کارهای تبلیغی مشغول شد. او در آن جا مرکز اسلامی اهل بیت علیهم السلام را تأسیس کرد.

❁ میراث ماندگار

سید محمد بحر العلوم بیش از پنجاه کتاب و مقاله تألیف کرد. این تألیفات در موضوعات مختلف تاریخی، فقهی و سیاسی نگاشته شده اند. بسیاری از آثار او در کشور لبنان، در شهر بیروت و توسط انتشارات دارالزهراء چاپ شده است.

خُجْر بن عَدی بن
جَبَله کندی، صحابی
پیامبر(ص) و از یاران
خاص امام علی(ع)
و از بزرگان کوفه بوده
است.

برخی از مهم‌ترین آثار او از این قرار است:

- ♦ «بین یدی الرسول الأعظم صلی الله علیه وآله»: این اثر با بیانی شیوا و به گونه ادبی نگارش یافته است. این کتاب علاوه بر پرداختن به برخی اصحاب پیامبر ﷺ، در بردارنده سیره پیامبر ﷺ، در پرورش استعدادها و شخصیت‌ها برای نشر و تقویت معارف الهی و تحکیم مبانی اسلام در جامعه است. انتشارات دارالزهرا بیروت کتاب را در سه جلد چاپ کرد. این کتاب در ایران، با ترجمه محمدعلی امینی به نام «با پیامبر: اصحاب رسول اکرم» به فارسی برگردانده شد و توسط انتشارات حکمت تهران به چاپ رسید.
- ♦ «من مدرسة الامام علی (ع)»: این کتاب درباره عده‌ای از اصحاب مشهور و غیرمشهور امام علی (ع) است.
- ♦ «فی رحاب آل سیده زینب»: تحلیلی است از تاریخ زندگی حضرت.
- ♦ «فی رحاب أئمة آل البيت الإمام أمير المؤمنين علي»
- ♦ «حجر بن عدی*»: این کتاب نگاهی تحلیلی، تاریخی و سیاسی به زندگی حجر بن عدی است.
- ♦ «اضواء علی قانون الشخصیه»: این کتاب ردیه‌ای است بر قانون مساوات حقوق زن و مرد که با استناد به فقه مذاهب خمس نوشته شده است.
- ♦ «حجاج بن یوسف ثقفی»
- ♦ «المنهج التَّربوئی عند الامام کاظم علیه السلام»
- ♦ «الحسن و الحسين امامان، إن قاما أو قَعِدا»
- ♦ «صلح الحديبية بين التكتيك والاستراتيجية»
- ♦ «لمحات من تاريخ الصراع السياسي في الإسلام»
- ♦ «الدولة الفاطمية: العزير بالله الفاطمی»
- ♦ «الشهادة علی الزواج و الطلاق و الرجعة فی الشريعة و القانون»
- ♦ «مصدر التشريع لنظام الحكم فی الاسلام»
- ♦ «آفاق حضاریة لنظرة الدولة فی الإسلام».

❁ فعالیت‌های سیاسی

سید محمد بحر العلوم در بهار سال ۲۰۰۳م، که رژیم بعث و حکومت دیکتاتوری صدام پایان یافت، به کشور خود، عراق بازگشت. در آن دوره، کشور خود را با مشکل اشغال توسط آمریکا و دیگر کشورها مواجه دید. از این رو پس از ورود به عراق، به فعالیت‌های سیاسی پرداخت و به برخی مناصب حکومتی نیز رسید. او در سال ۲۰۰۳م (برابر با ۱۳۸۱ش) عضو

«مجلس انتقالی» عراق شد. همچنین یکی از اعضای مجلس تدوین قانون اساسی عراق بود. او حضور نیروهای بیگانه در عراق را مخالف استقلال کشورش می‌دانست و با آن مخالف بود. به‌باور وی، اجرای هرگونه برنامه سیاسی، فرهنگی و اقتصادی، بدون تأیید مراجع عالی عراق، ناموفق و مخالف اسلام است. آیت‌الله بحر العلوم بر وحدت مسلمانان شیعه و سنی برای خنثی‌سازی توطئه‌های دشمنان مشترک اسلام تأکید داشت و تفرقه میان مسلمانان را به نفع استکبار جهانی برمی‌شمرد. به عقیده وی، حفظ هویت دینی، جز با استقلال همه‌جانبه، ممکن نیست.

دیدار آیت‌الله سید محمدسعید حکیم با آیت‌الله بحر العلوم

رحلت

سید محمد بحر العلوم در فروردین ۱۳۹۴ ش، مطابق با سال ۲۰۱۵ م، رحلت کرد. پیکر او در مقبره شیخ طوسی* در نجف اشرف، به خاک سپرده شد. به مناسبت درگذشت او، سه روز عزای عمومی در نجف اعلام شد.

مسجد شیخ طوسی
(جامع الشیخ الطوسی)
از مشهورترین و
قدیمی‌ترین مساجد
نجف و محل دفن
شیخ طوسی است.
مقبره خانوادگی آل
بحر العلوم در صحن
مسجد واقع است.

حجت الاسلام و المسلمین

شهید سید جواد عذاری

عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین شهید سید جواد عذاری (۱۹۴۶-۲۰۱۵م)، روحانی مجاهد اهل عراق و عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که عمر بابرکت خویش را وقف مبارزه با رژیم بعث عراق، حاکم شدن ارزش‌های دینی و الهی در این کشور اسلامی و وحدت میان مسلمانان نمود تا جایی که رژیم ستمگر بعث، حکم اعدام غیابی ایشان را صادر کرد و او را مورد تعقیب قرار داد از این رو مدتی مخفیانه در عراق زندگی کرد و نهایتاً راهی ایران شد و از آنجا مبارزاتش با رژیم بعث را پی گرفت.

حجت الاسلام عذاری سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و سیاسی و چندین بار ترور ناموفق، به آرزوی دیرینه خود رسید و در عملیاتی تروریستی به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام سید جواد عذاری در سال ۱۹۴۶م در روستای رمیله در نزدیکی شهر نجف اشرف در کشور عراق به دنیا آمد. پدرش کاظم نام داشت. مادرش در زندان‌های رژیم بعث عراق زندانی بود و در آنجا به شهادت رسید.

نسب سید جواد به یحیی بن زید فرزند امام سجاد علیه السلام منتهی می‌شود. سید جواد از دوران کودکی با مجالس امام حسین علیه السلام همراه بود و علاقه فراوانی به این مجالس داشت. او با مفاهیم مهم عاشورایی از جمله ایثار و شهادت بزرگ شد.

پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، زمانی که امام خمینی در شهر نجف در تبعید بود، سید جواد در کنار ایشان حضور یافته، تحت تأثیر امام خمینی قرار گرفت و از همراهی ایشان استفاده برد.

ایشان در جوانی به زیارت امام حسین علیه السلام می‌رفت و پس از سقوط رژیم بعث در عراق، زیارت امام حسین علیه السلام را با پای پیاده انجام می‌داد. سید جواد به جهت علاقه‌ای که به نماز داشت، علاوه بر انجام واجبات، در سخت‌ترین شرایط نیز به اقامه نمازهای نافله شب اهتمام داشت. برخی همراهان او در زیارت اربعین امام حسین علیه السلام نقل کرده‌اند که با وجود سختی راه، نافله شب سید جواد، ترک نمی‌شد.

او برای ادای وظیفه دینی، دعوت هر فردی که او را برای شرکت در مجالس امام حسین علیه السلام و ایراد سخنرانی، دعوت می‌کرد، می‌پذیرفت و تفاوتی میان مجالس در مناطق دورافتاده و فقیرنشین یا در تلویزیون و غیر آن قائل نبود و با تواضع دعوت همه آن‌ها را قبول می‌کرد. سید جواد عذاری، شهادت را دوست داشت و در نهایت هم به آن رسید. نقل است که ایشان همواره کلام امام حسین علیه السلام «من مرگ را جز سعادت و زندگی با ستمگران را جز ناراحتی و تلخی نمی‌بینم» را تکرار می‌کرد.

وی بر این باور بود که اساس بیداری اسلامی و فکری، گام اول خود را از قرآن می‌گیرد، اما باید به این نکته توجه داشت که قرآن دارای ویژگی‌ها و ابعادی است که نمی‌توان به آسانی، همه حقیقت آن را فراگرفت. او بارزترین حقایق قرآنی را ثبات، واقع‌گرایی و توحید دانسته است. سید جواد معتقد بود آنچه از متن قرآن به دست می‌آید، برتر و معتبر است و متن قرآنی متنی جذاب، بالغ و یقینی است.

تحصیلات حوزوی

حجت‌الاسلام عذاری، پس از پایان دوره متوسطه به دروس اسلامی روی آورد و در سال ۱۹۶۴م، وارد حوزه علمیه شد. زهد، تقوا و عرفان آیت‌الله سید محسن حکیم رهبر شیعیان در

حزب الدعوة الإسلامية
(تاسیس ۱۳۳۶ ش)
از احزاب شیعه در
عراق است که با
هدف محوریت بخشی
به احکام اسلام در
مسائل اجتماعی،
مقابله با جریان های
غیراسلامی مانند لائیک
و کمونیسم و برپایی
حکومت اسلامی
تاسیس شده است

آن زمان، سید جواد را مجذوب خود کرد. سید جواد در زمانی که مردم به نزد آیت الله حکیم می رفتند و ایشان، آن ها را نصیحت کرده و سخنرانی هایی انجام می داد، حضور می یافت و از محضر ایشان استفاده می کرد.

سید جواد عذاری در درس آیت الله سید محمدباقر صدر شرکت می کرد و با گذشت زمان، به یکی از شاگردان برجسته ایشان تبدیل شد. او بعدها در مرقد شهید صدر، امام جماعت نیز شد. سید جواد، با خواهر آیت الله سید کاظم حائری ازدواج کرد. او همچنین از سخنرانان طراز اول نیز به شمار می رفت.

✿ حضور در ایران

سید جواد از مخالفان سیاست های صدام در عراق بود. ایشان در سال ۱۹۷۳م تحت تعقیب رژیم بعث عراق قرار گرفت و این به جهت درگیری شدیدی بود که میان رژیم بعث عراق و حزب الدعوة الاسلامیه* شکل گرفته بود. دادگاه های دیکتاتوری صدام، او را به صورت غیابی به اعدام محکوم کردند. او مدت هشت سال مخفی زندگی کرد و همیشه در حال جابه جایی بود تا دستگیر نشود. در نهایت در سال ۱۹۸۰م مخفیانه به ایران رفت.

سید جواد عذاری، زمانی که در ایران بود، مسئولیت هایی را بر عهده گرفت که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

* ایشان از سوی بنیاد شهید ایران، مسئول پیگیری خانواده شهدای عراقی که عضو نیروهای ایرانی گشته و شهید شده بودند، بود.

* ایشان به همراه آیت الله محمدباقر حکیم در مجلس اعلای عراق عضویت داشتند.

* وی در زمان جنگ رژیم بعث عراق علیه ایران، در جبهه ایرانی ها قرار گرفت و با آنان بر علیه رژیم بعث جنگید.

* او به فعالیت های فرهنگی و دینی در ایران می پرداخت و سخنرانی های مذهبی در مکان های مختلف از جمله در یکی از صحن های حرم مطهر امام رضا (ع) داشت. ایشان همچنین به امورات مسلمانان غیر ایرانی مانند آفریقایی ها، هندی ها و افغانستانی ها مقیم ایران، می پرداخت.

✿ فعالیت های سیاسی

شهید سید جواد عذاری از رهبران حزب الدعوة الاسلامی و از برجسته ترین شاگردان آیت الله شهید محمدباقر صدر بود و این موارد از مهم ترین عوامل تأثیرگذاری وی بر بسیاری از نیروهای شیعه عراقی بود.

حجت الاسلام عذاری مخالفت با رژیم بعث عراق را از مهم‌ترین انواع جهاد با ظلم و ستم ستمگر و پیروزی بر اساس مبانی معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌دانست. همچنین معتقد بود مخالفت با رژیم بعث عراق دارای یک پیام، روش و راه است که نشانگر گرایش و رویکرد اسلامی است. او باور داشت مبارزه برای تغییر زندگی و نجات مردم از انواع محاصره‌ها در عراق است و تا زمان رسیدن به آزادی ادامه خواهد داشت.

وی همچنین تاکید داشت که مخالفان واقعی، در معرض سخت‌ترین موارد محاصره و ارزیابی قرار گرفته‌اند و تلاش‌هایی به رهبری باند اشغالگر بغداد در نسل‌کشی و محاصره سیاسی آن‌ها وجود دارد.

از نظر سید جواد، در اصل هیچ تکثر قومی یا ملی در عراق وجود ندارد؛ زیرا همه به‌عنوان یک باور و تفکر، (با تفاوت‌هایی) تعلق به اسلام دارند و کمترین آن، وابستگی عاطفی و احساسی به اسلام است که همه را فرا گرفته است و بر این باور بود که سرنگونی رژیم صدام، جزو برنامه‌های حزب الدعوه و حوزه علمیه است.

سید جواد با وجود بیماری‌هایی مختلف جسمی و در حالی که حدود هفتاد سال داشت، از نیروهای مجاهد عراق که علیه داعش می‌جنگیدند، حمایت می‌کرد.

شهید عذاری در صحنه نبرد علیه داعش

ترور نافرجام ❁

سید جواد در نوامبر سال ۲۰۱۲م، از یک سوء قصد جان سالم به در برد. در این حمله تروریستی، افراد مسلح به منزل وی در شمال شهر نجف حمله کردند. این حمله منجر به زخمی شدن ایشان گردید.

شهادت ❁

سید جواد عذاری در روز چهارشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۳۹۴ ش برابر با ۱۳ می ۲۰۱۵م بر اثر شلیک گلوله توسط مهاجمان ناشناس در محله ابوطالب نجف به شهادت رسید.

سید جواد عذاری در کلاس درس

مروری بر زندگی شهید سید جواد عذاری

۳۶۵ | شهید سید جواد عذاری

آیت الله

سید محمد باقر مہری

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور کویت

آیت الله حاج سید محمد باقر مہری (۱۳۶۷-۱۴۳۶ق) روحانی شیعه و نماینده مراجع عظام تقلید شیعه در کشور کویت بود. ایشان در طول سال‌های اقامت خود در کویت، همواره پناہگاهی برای شیعیان این کشور بود و از چہرہ‌های مورد اعتماد مسئولان کویت و جمهوری اسلامی بہ شمار می‌رفت. این روحانی خدوم عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اہل بیت (ع)، دبیرکل جمعیت علمای شیعه کویت و از طرفداران تقریب مذاہب اسلامی بود.

زندگینامه و تحصیلات

آیت‌الله مهری در جمادی‌الاولی سال ۱۳۶۷ ق در نجف اشرف دیده به جهان گشود. پدرش آیت‌الله سید عباس مهری (کلانتر) که متولد شهر مُهر در جنوب استان فارس بود، از علمای مطرح حوزه علمیه نجف اشرف به‌شمار می‌آمد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران از سوی امام خمینی به امامت جمعه در کشور کویت منصوب شده بود.

ایشان دروس ابتدایی را در مدرسه ایرانی‌ها در نجف اشرف فرا گرفت و در همان سنین نوجوانی، به تحصیل علوم حوزوی پرداخت. دروس سطح حوزه را نزد آیات عظام مجتبی لنگرانی، صدرا بادکوبه‌ای و حسین راستی کاشانی طی کرد و پس از آن در درس خارج فقه آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله سید محمدباقر صدر حاضر شد و به مسیر علمی خود ادامه داد تا جایی که به همراه عده‌ای از فضلا مانند **آیت‌الله سید محمود هاشمی شاهرودی***، در زمره شاگردان مبرز و مورد عنایت شهید صدر قرار گرفت.

آیت‌الله مهری از ارادتمندان امام خمینی رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران در زمان حضور ایشان در نجف اشرف بود و همواره از حامیان انقلاب اسلامی ایران به‌شمار می‌رفت که به‌دنبال فشار و آزار مزدوران رژیم صدام از عراق به قم مهاجرت کرد و در حوزه علمیه این شهر تحصیلات دینی خود را ادامه داد.

از او تألیفاتی در زمینه‌های فقهی به جا مانده است؛ از جمله الافاضات فی حکم المشکوک التذکیة من الحيوانات، فلسفة الحج و اسراره، عاشورا یوم الاسلام العظیم و رسالة الدم.

فعالیت‌های دینی و اجتماعی

آیت‌الله مهری، مدتی در قم به تحصیل و تدریس پرداخت سپس به کویت مهاجرت کرد. ایشان که در کویت با نام «المُهری» شناخته می‌شود، در طول سال‌های اقامت در کویت، همواره پناهگاهی برای شیعیان این کشور بود و از چهره‌های تأثیرگذار و مورد اعتماد مسئولان کویت و ایران به‌شمار می‌رفت.

این روحانی شیعه امامت مسجد امام علی (ع) در منطقه عمریه کویت را بر عهده داشت و در سال ۲۰۰۱م اقدام به تأسیس دبیرخانه‌ای برای جمعیت علمای شیعه کویت کرد و خود دبیرکلی این جمعیت را عهده‌دار گردید. ایشان همچنین رئیس انجمن همزیستی اسلام و مسیحیت بود.

مرحوم مهری از مخالفان رژیم صدام به‌شمار می‌رفت و به همین علت بارها در کویت بازداشت و شکنجه شد. ایشان همواره نقش برجسته‌ای در انتخابات کویت ایفا می‌کرد و نظر او تأثیر قابل توجهی در میان رأی‌دهندگان و نتایج انتخابات کویت داشت. آن مرحوم همچنین

در کویت با نام «وکیل المراجع» (نماینده مراجع تقلید) شناخته می‌شد و از اکثر مراجع تقلید اجازه و وکالت‌نامه داشت.

آیت‌الله مهری در مواجهه با علمای اهل سنت، مستمسک دینی و تحقیقات علمی را شیوه رفتاری خود قرار داده بود. زمانی که عبدالعزیز آل‌الشیخ، مفتی وهابیان عربستان سعودی ادعا کرد که جشن میلاد حضرت رسول اکرم (ص) اصالتی ندارد و در سنت خلفای راشدین و ائمه مهدیین شناخته شده نیست و از این طریق به برهم زدن چنین مجالسی حکم کرده بود، مرحوم مهری با اشاره به کتب تاریخ الخميس و المواهب اللدنیه، از برگزاری جشن‌های میلاد حضرت رسول اکرم (ص) در قرن‌های گذشته خبر داد.

ایشان همچنین با استناد به کتاب صحیح مسلم گفته بود: «در این کتاب آمده است که از حضرت رسول اکرم (ص) درباره علت استحباب روزه دوشنبه پرسیده شد و حضرتش فرمود: این روزی است که من به دنیا آمدم و در آن به من قرآن نازل شد». مرحوم مهری این سخن پیامبر (ص) را دلیلی می‌دانست بر اینکه شخصیت پیامبر (ص) می‌تواند مبنای رفتاری و حتی جشن و سرورهای دینی قرار گیرد. ایشان می‌کوشید به این طریق و با ادله دینی به مواجهه با علمای سنی برود.

در ماجرای شهادت شیخ حسن شحاته به دست وهابی‌ها تکفیری، مرحوم مهری فتواهای کینه‌توزانه علمای وهابی را عامل اینگونه اقدامات نابردارانه می‌دانست و در اعلامیه‌ای، خواستار پس گرفتن فتواهای تکفیرآمیز و تحریم قتل انسان‌ها و مثله کردن اجساد آنها شده بود. رویکرد مسالمت‌جویانه، شیوه رفتاری ایشان بود که سبب شد ریاست انجمن همزیستی میان اسلام و مسیحیت را نیز عهده‌دار شود.

❁ تقریب مذاهب اسلامی

آیت‌الله مهری با حضور در کویت، به تلطیف روابط میان شیعیان و اهل سنت می‌اندیشید و از طرفداران همزیستی مسالمت‌آمیز و تقریب مذاهب اسلامی بود. ایشان با تأسی به امام خمینی (ره)، تفرقه‌افکنی میان شیعه و سنی را روا نمی‌دانست و در خصوص وحدت شیعه و سنی و تقریب این دو مذهب به هم می‌گفت:

«تفرقه‌افکنان مذاهب اسلامی، نه شیعه‌اند و نه سنی؛ بلکه مزدوران استعمارند».

آن مرحوم همچنین نامه‌ای به سران کشور کویت نوشت و از آنها خواست تا روز عاشورا را تعطیل اعلام کنند. مهری در آن نامه از مواهب مراسم حسینی سخن گفته و اهل سنت را نیز به شرکت در این مراسم ترغیب کرده بود و از سوی اوقاف کویت به دلیل

تلاش برای وحدت میان مسلمانان مورد تقدیر قرار گرفته و به‌عنوان سفیر مدارا و صلح معرفی شدند.

معرفی حجت‌الاسلام مهری به‌عنوان سفیر صلح و مدارا از طرف اوقاف کویت

❁ فعالیت‌های سیاسی

آیت‌الله مَهری که از دانش‌آموختگان مکتب آیت‌الله شهید محمد باقر صدر بود، از سیاست هم غافل نماند. وی در وصف حرکت سیاسی امام خمینی رحمته‌الله علیه گفته بود: «در حالی که قدرت‌های استکباری تبلیغ می‌کردند که احکام سیاسی اسلام و قرآن در جهان معاصر قابل پیاده شدن نیست و از پاسخگویی عاجز مانده است، نهضت امام راحل همه نظریه‌های غربی را باطل و نظامی پویا و زنده مبتنی بر مفاهیم والای اسلامی را بنیان نهاد». ایشان در دیدار با مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران از توافق اولیه هسته‌ای به‌عنوان عید بزرگ یاد کرده و گفته بود: «امسال دو عید بزرگ را جشن گرفتیم: اول عید سعید نوروز که عید طبیعت و آغاز فصل بهار بود و دومی هم امضای پیش‌نویس توافقنامه هسته‌ای ایران با شش کشور بزرگ جهان و ورود نظام جمهوری اسلامی به باشگاه هسته‌ای جهان که موجب افتخار همه مسلمانان شده است».

❁ رحلت

سرانجام این روحانی شیعه، پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در ۱۳ تیر ۱۳۹۴ ش، در ۶۶ سالگی، بر اثر حمله قلبی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر ایشان پس از تشییع در کویت، به عراق منتقل شد، در نجف و کربلا تشییع گردید و سپس در وادی‌السلام به

خاک سپرده شد. در مراسم یادبود او امیر، ولی عهد، نخست وزیر و دیگر شخصیت های کویت شرکت داشتند. همچنین در پی رحلت این عالم وارسته بسیاری از شخصیت های سیاسی و مذهبی با صدور پیام های تسلیت جداگانه ای ابراز همدردی کردند.

در بخشی از پیام تسلیتی که آیت الله سید محمود شاهرودی از اعضای مجلس خبرگان رهبری به مناسبت رحلت آیت الله مهري صادر کردند آمده است:

«فردی که تمام عمر بابرکت خود را صرف خدمت به اسلام و مسلمین نمود، او که به دست استاد بزرگمان شهید صدر تربیت شد و فرزند خلفی و باوفایی برای ایشان بود، قدم را بر راه آن شهید عظیم الشان گذاشت و راه ایشان را در خدمت و دلسوزی برای اسلام و امت ادامه داد، ایشان نمونه بارز یک عالم مبارز و مجاهد در تمام مراحل زندگی خود در جبهه های نبرد با دشمنان اسلام بودند چه با فکر و اندیشه و چه با قلم و منبر و محراب خود، ایشان نقش مؤثری در نشر اندیشه و فکر روشنگر اسلام و دفاع از خط اسلامی اصیل یعنی خط اهل البیت علیهم السلام داشتند. و در این راه مجاهدت ها و سختی های زیادی متحمل شدند خصوصاً در زمان طاغوت بعث عراق که مورد تعقیب افراد مزدور بعثی بودند و همچنین متحمل زندان های متعددی شدند که نتیجه دسیسه های آن مزدوران خبیث بود، اما هرگز از مواضع خود بازنگشت و با تأسی از استاد و مربی خود شهید صدر (قدس سره) همچنان استوار و محکم و با عزت نفس و کرامت اصل در راه مبارزه خود ثابت قدم بود.»

دیدار سید عمار حکیم و برخی رجال سیاسی با آیت‌الله مہری در کویت

حاج

سید قلبی حسین رضوی

عضو کشمیری

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حاج سید قلبی حسین رضوی (۱۹۴۴-۲۰۱۵م) عضو کشمیری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که در کشمیر، نهضت و افکار امام خمینی رحمته الله علیه را ترویج می‌کرد و در این راه مشکلات فراوانی را تحمل نمود. ایشان در سال ۱۹۴۴م در کشمیر چشم به جهان گشود. پدرش سید احمد رضوی در سال ۱۹۴۶م از گلگت به کشمیر مهاجرت کرده بود. جدش سید حسن قمی نیز از نوادگان امامزاده موسی مبرقع علیه السلام است که چندین قرن قبل، به عنوان مبلغ اسلام از قم به کشمیر مهاجرت کرده بود.

مرحوم قلبی حسین در سال ۱۹۷۰م از دانشگاه کشمیر مدرک لیسانس ادبیات اردو، زبان انگلیسی و کشمیری دریافت کرد و در سال ۱۹۷۲م در وزارت اطلاعات رسانی ایالت جامو و کشمیر به عنوان کارمند استخدام شد و معاونت فرهنگی یک فرمانداری را نیز برعهده گرفت.

❁ مهاجرت به ایران

ایشان در سال‌هایی که در کشمیر بود، با انجمن اسلامی دانشجویان ایرانی در دانشگاه کشمیر ارتباط داشت و در سال ۱۹۸۲م به ایران رفت و در تهران با بخش اردوی مجله توحید، که به زبان اردو و انگلیسی منتشر می‌شد، همکاری می‌کرد. پس از مدتی به دلیل انتقال دفتر مجله به قم، او نیز به قم منتقل شد و در جوار بارگاه نورانی کریمه اهل بیت حضرت فاطمه معصومه علیها السلام رحل اقامت افکند و در کنار ترجمه، به تحصیل در حوزه علمیه قم نیز مشغول شد.

مرحوم رضوی به مدت هفت سال به‌عنوان مترجم و خطاط اردو زبان در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی همکاری کرد. سپس به عضویت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام درآمد و حدود شش سال، در این مجمع، به ترجمه کتاب‌های دینی و آثار علمای برجسته شیعه، به‌ویژه علامه طباطبایی، علامه مصباح یزدی و علامه عسکری به زبان اردو مشغول شد.

❁ همکاری با دفتر رهبر جمهوری اسلامی ایران

ایشان همچنین با مؤسسه نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین همکاری می‌کرد. وی ترجمه سایت دفتر مقام معظم رهبری به زبان اردو و سخنرانی‌های ایشان را بر عهده داشت. او همچنین بخش زبان اردوی برخی سایت‌های مذهبی دیگر را نیز بر عهده داشت.

❁ خدمات در عرصه حج

این خادم اهل بیت علیهم السلام، نسبت به آموزش مناسک حج به شیعیان کشمیر اهتمام جدی داشت و حدود بیست سال، در موسم حج، در بعثه امام خمینی رحمته الله علیه و آیت‌الله خامنه‌ای، به‌عنوان مترجم و عضو معاونت بین‌الملل بعثه فعالیت می‌کرد. ایشان پیام امام خمینی رحمته الله علیه رهبر جمهوری اسلامی ایران درباره حج خونین سال ۱۳۶۴ش را به زبان اردو ترجمه کرد و صدای ایشان را به گوش اردو زبانان رساند. همچنین پیام‌های سالیانه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران به حاجیان بیت‌الله الحرام نیز به دست ایشان، به زبان اردو ترجمه می‌شد. خدمات فراوان و ماندگار ایشان در عرصه حج سبب شد به خادم‌الحجاج ملقب شود.

❁ فعالیت‌های تبلیغی در کشمیر

مرحوم رضوی علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی، بارها برای تبلیغ دین اسلام، از ایران به کشمیر رفت و «هئیت متفکران مسلمان کشمیر» را تأسیس کرد. فعالیت‌های ایشان در کشمیر سبب شد که مدرسه‌ای به نام استاد مرتضی مطهری و مؤسسه‌ای به نام امام خمینی رحمتهما الله تعالی در کشمیر راه‌اندازی شود.

❁ رحلت

ایشان در طول عمر بابرکت خود، ۲۶ سفر حج به جا آورد و در نهایت پس از عمری تلاش و کوشش در عرصه ترویج معارف دین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام، در سفر معنوی حج، در روز جمعه چهارم ذی‌الحجه سال ۱۴۳۶ ق برابر با ۲۷ شهریور ۱۳۹۴ ش در مکه مکرمه بر اثر حمله قلبی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. در پی ارتحال ایشان، مجالس ترحیمی در بزرگداشت آن مرحوم برگزار شد و بسیاری از علما و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی، از جمله آیت‌الله هادوی تهرانی از اعضای شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، آیت‌الله اعرافی رئیس وقت جامعه المصطفی العالمیه و حجت‌الاسلام و المسلمین مهدوی‌پور نماینده حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در هند با صدور پیام‌های جداگانه، رحلت آن مرحوم را تسلیت گفتند.

در بخشی از پیامی که آیت‌الله هادوی تهرانی به مناسبت وفات مرحوم قلبی حسین رضوی صادر کرد، آمده است:

«بی‌شک او آیتی از تبلیغ به علم و عمل بود که باید الگوی تمام مبلغان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام قرار گیرد و ارتحالش ضایعه‌ای است که شاید به سختی جبران‌پذیر باشد.»

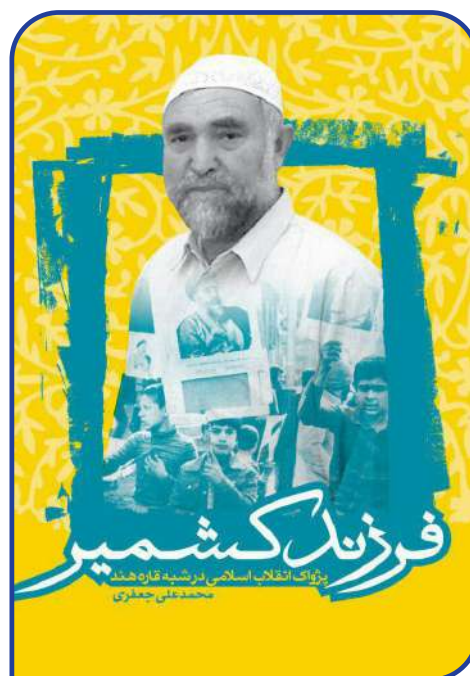
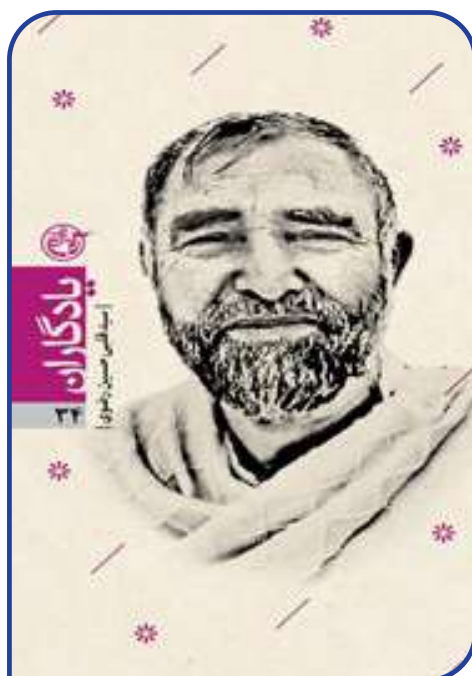
❁ میراث ماندگار

مرحوم رضوی علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی، آثار متعددی از زبان فارسی به زبان اردو ترجمه کرد برخی از مهم‌ترین آثاری که وی ترجمه کرده است، عبارت‌اند از:

- ❖ ترجمه تفسیر المیزان علامه طباطبایی
- ❖ آموزش احکام مطابق با فتوای مراجع عظام، اثر محمدحسین فلاح‌زاده
- ❖ چهل گوهر از حضرت زهرا علیها السلام، اثر مهدی موسوی
- ❖ حضرت زهراء کی چالیس گوهر، اثر مهدی موسوی

- ♦ توصیه‌های پیامبر اسلام به ابوذر، اثر علامه مصباح یزدی*
 - ♦ عبدالله بن سبا و اساطیر اخی، اثر علامه سید مرتضی عسکری
- همچنین دو کتاب خاطرات سید قلبی حسین رضوی کشمیری و کتاب فرزند کشمیر (پژواک انقلاب اسلامی در شب قاره) درباره ایشان، به زبان فارسی نوشته شده است.

دکتر

منیب ماگلاجلیچ

عضو بوسنیایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
پژوهشگر، نویسنده و استاد دانشگاه

پرفسور منیب ماگلاجلیچ (۱۹۴۵-۲۰۱۵م) نویسنده، مترجم و رئیس دانشگاه جامعه فرهنگی بوسنیایی «پریورود» بود که عمر خویش را وقف تحقیق و پژوهش نمود و آثار و تألیفات متعددی از خود بر جای گذاشت. ایشان با ترجمه کتاب‌های نفیس نهج البلاغه و صحیفه سجادیه به زبان بوسنایی، نقش بسزایی در ترویج و انتقال معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام در کشور بوسنی و هرزگوین ایفا کرد و بدین طریق خدمت بزرگی نیز به ارادتمندان و پیروان بوسنایی‌زبان مکتب اهل بیت علیهم السلام تقدیم نمود.

این پژوهشگر برجسته، از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و از این طریق نیز به پیروان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام خدمت می‌کرد.

❁ فعالیت‌های علمی-فرهنگی

منیب ماگلجلیچ در ۲۴ مارس ۱۹۴۵م در بانیا لوکا (یوگسلاوی فدرال دموکراتیک) به دنیا آمد. ایشان تحصیلات ابتدایی و دبیرستان را در زادگاهش به پایان رساند و اولین مدرک خود را در سال ۱۹۷۰م در رشته تاریخ ادبیات یوگسلاوی و زبان صرب کرواتی از دانشکده هنر دانشگاه سارایوو دریافت کرد. ماگلجلیچ در سال ۱۹۷۴م مدرک کارشناسی ارشد خود را از دانشکده هنر دانشگاه زاگرب و مدرک دکترا را در سال ۱۹۸۰م اخذ نمود.

ایشان بیش از چهل سال، استاد زبان و ادبیات بوسنیایی و از استادان پرکار دانشکده فلسفه سارایوو بود که در طول زندگی علمی و پژوهشی پربار خود، مطالعات، تئنگاری‌ها، نقدها، بررسی‌ها و طرح‌های متعددی نوشت، وی همچنین کتاب‌ها، مجلات، مجموعه‌ها و یادمان‌های مهمی را ویرایش کرد.

توجه آن مرحوم در کتاب‌ها و مقالاتش به حماسه در ادبیات بوسنیایی و موسیقی مسلمان‌ها در دوره عثمانی بود. ایشان زندگی خود را وقف پژوهش کرده بود. منیب به مادیات اعتنایی نداشت و در وضعیتی متوسط زندگی می‌کرد و ذهنش همواره در جست‌وجوی شناخت و فهم تاریخ و فرهنگ بود. منیب ماگلجلیچ بین سال‌های ۱۹۹۴ و ۲۰۰۱م از بنیانگذاران و رئیس انجمن فرهنگی بوسنیایی پریورود (Preporod) بود.

پروفسور منیب ماگلجلیچ علاوه بر تألیف ده‌ها کتاب و مقاله، دو کتاب نهج‌البلاغه و صحیفه سجاده را به زبان بوسنیایی ترجمه کرده است.

❁ فعالیت‌های سیاسی

پروفسور منیب علاقه‌ای به عضویت در احزاب مختلف سیاسی نداشت؛ اما به‌عنوان منتقد فعالیت می‌کرد و به نقد عملکرد مقامات دولتی می‌پرداخت. ایشان زمانی که در فضای جامعه بوسنی، صحبت از بوشنیاک‌ها و ناسیونالیسم بوشنیاکی بود، از اندیشه و تخصص خود بهره برد و با رویکرد اصلاح‌گرایانه وارد میدان شد و خطر ناسیونالیسم قومی، خطر تجزیه بوسنی و هرزگوین و خطر تشکیل سه دولت مستقل در خاک **بوسنی و هرزگوین*** را هشدار می‌داد. سخنان مشهور ایشان در جمع روشن‌فکران مسلمان در سال ۱۹۹۳م، موجب خشم ناسیونالیست‌ها شد. این سخنان اعتراضی او هیچ‌گاه از چشم قدرت‌مداران و ناسیونالیست‌های مسلمان دور نماند و از این‌رو مورد اعتماد حزب و دولت قرار نگرفت؛ اما شخصیت او مورد احترام همه احزاب بود. ایشان استفاده ابزاری از دین برای سیاست و سیاست برای قدرت‌طلبی را به یک اندازه خطرناک می‌دانست.

علامه جعفری (۱۳۰۲ - ۱۳۷۷ ش)، از علمای شیعه در قرن ۱۵ هجری قمری، حکیم، فیلسوف، متکلم، فقیه و اصولی.

آشنایی با ایران

آشنایی وی با ایران از دهه ۱۹۸۰م آغاز شد. او جزو نخستین روشن فکرانی بود که در حلقه‌های فکری دهه هشتادم با دوستداران انقلاب اسلامی ایران آشنا شد و به تدریج خود را در مسیر تحول فکری و معنویت دینی قرار داد. منیب به ایران علاقه و عشقی بی‌حد داشت و چندین بار به این کشور سفر کرد. ایشان ایران را یک جهان بزرگ فرهنگی و تمدنی برای تمام مسلمانان جهان می‌دانست.

وی بیشتر مجذوب مرحوم علامه محمدتقی جعفری* و سادگی و تواضع آن شخصیت بزرگ علمی بود. منیب در ایران همکاری‌هایی با بنیاد ملاصدرا داشت و به‌عنوان ویرایشگر در این مجموعه فعالیت کرده است.

رحلت

سرانجام ماگلاچلیچ پس از عمری تلاش و مجاهدت، در ۱۹ اکتبر ۲۰۱۵م برابر با ۲۷ مهر ۱۳۹۴ش در سارایوو بر اثر ایست قلبی دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. مراسم تشییع جنازه وی در ۲۱ اکتبر در مسجد قاضی خسرو بیگ برگزار شد و پیکرش در قبرستان راونه باکی در سارایوو آرام گرفت.

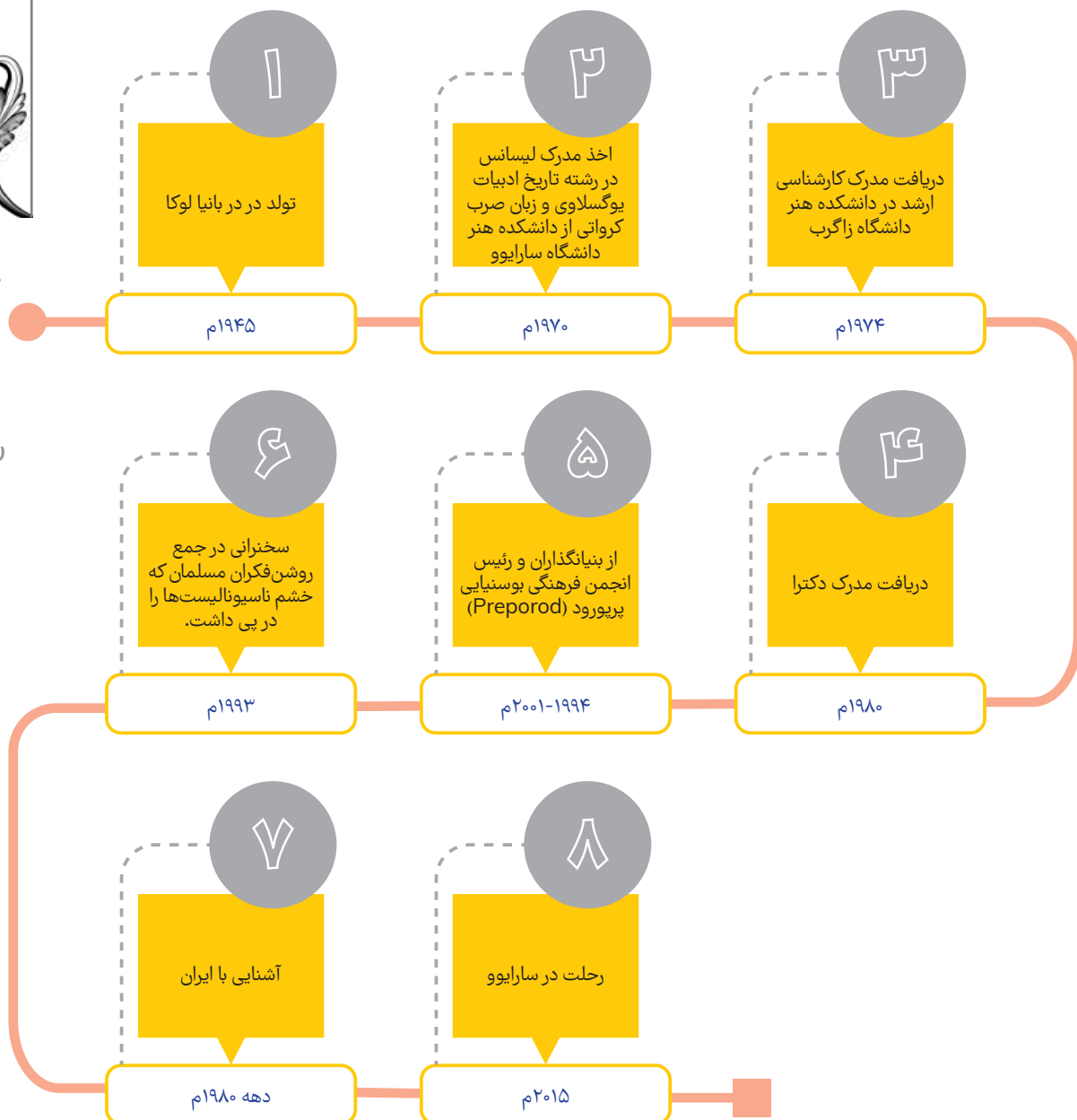
تمبر یادبود هفتاد و پنج سالگی دکتر منیب ماگلاچلیچ- کشور بوسنی و هرزگوین

مروری بر زندگی منیب ماگلاچلیچ

منیب ماگلاچلیچ | ۳۷۹

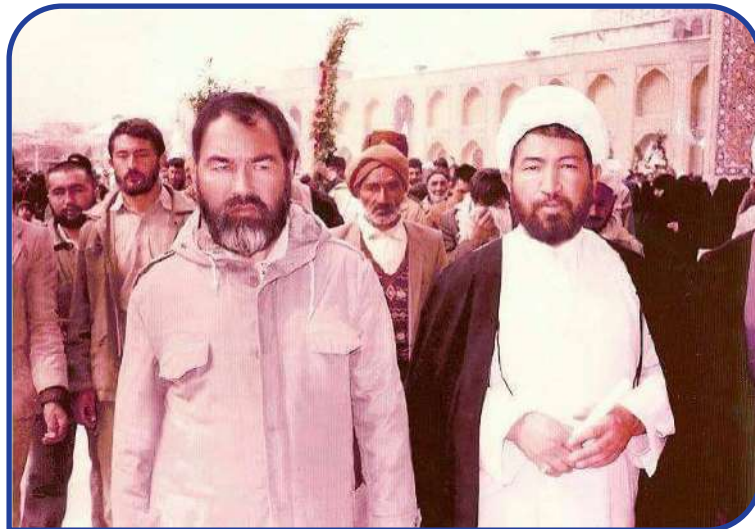
حجت الاسلام و المسلمین قربانعلی عرفانی

عضو افغانستانی
مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حجت الاسلام و المسلمین قربانعلی عرفانی (۱۳۱۸-۱۳۹۴ ش) فرزند محمدابراهیم معروف به عادل عضو افغانستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود که در سال ۱۳۱۸ ش، در منطقه سیاهدره، ولسوالی یک‌اولنگ، در غرب ولایت بامیان به دنیا آمد. ایشان مقدمات علوم حوزوی را در زادگاهش، نزد شیخ موسی کلان گذراند و ادامه آن را تا انتهای شرح لمعه در مرکز یک‌اولنگ خواند. سپس به سربازی رفت و در سال ۱۳۴۷ ش به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در شهر نجف اشرف رحل اقامت افکند و نزد بزرگان حوزه علمیه همچون آیت الله العظمی خویی، امام خمینی، آیت الله شهید سید محمدباقر صدر و آیت الله شهید مصطفی خمینی زانوی ادب زد و از محضر علمی و اخلاقی آنان کسب فیض نمود. ایشان همزمان با تحصیل مراحل بالاتر، خود نیز به طلاب مبتدی لمعه و حاشیه ملاعبدالله را درس می‌داد.

❁ فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی

حجت‌الاسلام عرفانی به همراه حجج اسلام شهید عبدالحسین اخلاقی، شهید سید حسین حسینی و سید غلامحسین موسوی در اواخر دهه ۱۳۴۰ ش و اوایل ۱۳۵۰ ش «انجمن روحانیت مبارز افغانستان» را در نجف اشرف تشکیل دادند و اساسنامه آن را به تأیید امام خمینی رحمه الله رساندند. این افراد سپس هیئت مذهبی برای طلاب و جوانان هزاره به نام «شباب الهزاره ینادی یاحسین» تأسیس کردند که به شباب الهزاره معروف شد. این افراد در سال ۱۳۵۲ ش پس از اینکه محمد داود، پسرعموی محمدظاهر، آخرین شاه افغانستان، او را از سلطنت برکنار کرد و اعلام تأسیس نظام جمهوری نمود با صدور اعلامیه‌ای با عنوان «طلاب علوم اسلامی افغانستان»، از ختم سلطنت و اعلام جمهوری در افغانستان حمایت کردند.

مرحوم عرفانی در کنار شهید مزاری، مشهد مقدس

ایشان جزو اعضای اصلی و بنیان‌گذاران **حزب وحدت اسلامی افغانستان*** در سال ۱۳۶۸ ش بود و پس از شهادت عبدالعلی مزاری به دست طالبان که عبدالکریم خلیلی دبیرکل شد، ایشان به معاونت وی انتخاب گردید. مرحوم عرفانی در سال ۱۳۷۴ ش به همراه محمدکریم خلیلی دبیرکل حزب وحدت اسلامی و برخی دیگر از فرماندهان نظامی حزب از مزارشریف به **بامیان*** رفت و پس از سقوط ولایت مزارشریف، بامیان و اکثر مناطق شمال و مرکز افغانستان به دست طالبان، بار دیگر به ایران مهاجرت کرد. در این دوره، فعالیت‌های فرهنگی در میان مهاجران افغانستانی مقیم ایران انجام داد و نشریه میثاق وحدت را بنیان گذاشت. وی پس از مدتی، ایران را به قصد افغانستان ترک گفت و به جبهه مقاومت شمال افغانستان که احمدشاه مسعود، برهان‌الدین ربانی و برخی دیگر فرماندهان جهادی در ولایت تخار علیه طالبان تشکیل

داده بودند، پیوست و تا سقوط طالبان در آنجا به مبارزه پرداخت. پس از سرنگونی طالبان و روی کار آمدن دولت موقت افغانستان (زمستان ۱۳۸۰ش)، به کابل بازگشت و تا پایان عمرش در آنجا فعالیت کرد. البته اختلافات بین ایشان و محمدکریم خلیلی، دبیرکل حزب وحدت اسلامی باعث شد که حجت الاسلام عرفانی از این حزب خارج شود و حزب وحدت اسلامی ملت افغانستان را تأسیس کند.

مرحوم عرفانی در سال ۱۳۵۶ش به کابل، ایران و سوریه سفر کرد و در این سفر با شهید سید اسماعیل مبلغ، شهید عبدالعلی مزاری و شیخ میرحسین صادقی پروانی آشنا شد. ایشان پس از کودتای کمونیست‌ها در کابل و سرنگونی دولت محمد داود و پیروزی انقلاب اسلامی ایران به قم رفت و در فروردین سال ۱۳۵۸ش به همراه چندین تن دیگر از روحانیون افغانستانی مقیم قم از جمله سید حسین حسینی، شیخ ضامن علی واحدی، شهید عبدالعلی مزاری، شیخ میرحسین صادقی پروانی، شیخ یوسف واعظی، شهید عبدالحسین اخلاقی، شیخ خادم حسین ناطقی و شیخ عزیزالله شفق سازمان نصر افغانستان را در قم تأسیس کردند.

❁ پایه‌گذاری حزب وحدت اسلامی افغانستان

ایشان همچنین در زمان تدوین قانون اساسی جدید افغانستان، به همراه آیت‌الله محمدآصف محسنی قندهاری، شیخ محمد کرمی و شیخ محمدحسین محقق، شورای علمای شیعه افغانستان را پایه‌گذاری کرد. آن‌ها مذهب شیعه و قانون احوال شخصیه آن را در قانون اساسی افغانستان گنجانده‌اند. ایشان همچنین چندین سال معاون این شورا و از مؤسسان شورای اخوت اسلامی بود که برای ایجاد تفاهم بیشتر و نزدیکی مذاهب اسلامی در افغانستان پدید آمده است.

قربانعلی عرفانی از ابتدای دهه ۱۳۷۰ش، به‌عنوان یکی از نمایندگان شیعیان افغانستان، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود.

❁ مناصب دولتی

حامد کرزی، اولین رئیس‌جمهور نظام سابق افغانستان (۱۳۸۱-۱۴۰۰ش) حجت الاسلام عرفانی را به‌عنوان سناتور انتصابی و سپس مشاور خود در امور اقوام برگزید. مرحوم عرفانی همچنین در انتخابات پارلمانی ۱۳۸۹ش، از شهر کابل به مجلس ملی افغانستان راه یافت و به عضویت کمیسیون عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری مجلس شانزدهم درآمد. ایشان به همراه پنج نماینده دیگر، خرداد ۱۳۹۱ش در اعتراض به طرح پیمان استراتژیک بین دولت افغانستان و آمریکا و فشار برای تصویب آن در پارلمان افغانستان، جلسه رأی‌گیری را ترک کردند.

❁ بناهای عام‌المنفعه

مرحوم عرفانی در زادگاه خود، یک‌اولنگ کتابخانه‌ای عمومی و مدرسه علمیه‌ای ساخت. همچنین در غرب کابل، مجتمعی شامل مدرسه علمیه، مسجد باقرالعلوم و مرکز فرهنگی احداث نمود.

❁ سخنان درباره امام خمینی رحمته‌الله علیه

ایشان در مراسم بزرگداشت امام خمینی در سال ۱۳۹۲ ش در کابل درباره امام خمینی گفته بود:

«امروز در تجلیل از مردی نشستیم که در قانون مرزها نمی‌گنجد و مرزها را در نوردید. امام خمینی تبعیض‌ها را از میان برداشت و با اختلافات طبقاتی و قومی مبارزه کرد. بیداری اسلامی در جهان اسلام برگرفته از نهضت اسلامی امام خمینی است.»

❁ رحلت

سرانجام این عالم شیعه پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و فرهنگی در ۳۰ مهر ۱۳۹۴ ش بر اثر بیماری سرطان که برای درمان آن به ایران رفته بود، در ایران دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم از ایران به افغانستان منتقل شد و پس از تشییع در میان خیل عظیم ارادتمندان، با حضور شخصیت‌های سیاسی و مذهبی افغانستان، طبق وصیتش در حیاط مسجد باقرالعلوم کابل که خود آن را تأسیس کرده بود، آرام گرفت. در پی ارتحال ایشان شخصیت‌های سیاسی و مذهبی با صدور بیانیه و پیام‌های تسلیت با جامعه شیعه افغانستان ابراز همدردی کردند و فقدان ایشان را تسلیت گفتند.

در پیام تسلیتی که آیت‌الله موحدی نجفی از مراجع شیعه اهل افغانستان مقیم قم، به مناسبت درگذشت مرحوم عرفانی صادر کرد آمده است:

«مرحوم مجاهد ارزشمند عرفانی، در طول زندگانی شرافتمندانه خود، چه قبل از انقلاب و چه بعد از آن، رنج‌های فراوانی متحمل شد و در مقابل ظالم و ظالمان، باطل و باطل‌ها ایستاد و از کیان اسلام و مسلمین و نشر معارف اهل بیت علیهم‌السلام دفاع نمود.»

همچنین اشرف غنی، رئیس‌جمهور وقت افغانستان، در پیامی که به مناسبت اولین سالگرد درگذشت وی صادر کرد، این عالم شیعه را یکی از بزرگان افغانستان و شخصیت ملی افغانستان و نیز یکی از رهبران جهادی و از خدمتگزاران مردم در پارلمان افغانستان خواند.

سرور دانش، معاون شیعه اشرف غنی نیز اخلاق انسانی و اسلامی و هم‌گرایی و وحدت‌طلبی را از ویژگی‌های مهم استاد عرفانی دانست.

محمد محقق، معاون شیعه ریاست اجرایی جمهوری نیز او را چنین توصیف کرده است: «بدون شک، عرفانی از پیشگامان تاریخ مبارزات عدالت‌خواهی و تاریخ پرافتخار جهاد و مقاومت مردم افغانستان است.»

عبدالله عبدالله، رئیس اجرایی دولت اشرف غنی نیز درباره او گفته است: استاد عرفانی رهبر خردمند، با تدبیر، متواضع و از بانیان جهاد در کشور بوده است.

❁ میراث ماندگار

مرحوم عرفانی علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دست از تحقیق و فعالیت علمی برنداشت و همزمان آثار بسیاری از خود به یادگار بر جای گذاشته است. ایشان نخستین کتاب خود را با عنوان «امر به معروف و نهی از منکر» در سال ۱۳۵۵ش در نجف اشرف تألیف و منتشر کرد. همچنین در آن زمان به جلسات تمرین سخنرانی و نویسندگی طلاب افغانستانی دعوت می‌شد تا تجربیات و مهارت‌های خود را برای آنان بازگو کند.

مهمترین آثار و تألیفات ایشان عبارت‌اند از:

- ❖ امام خمینی و انقلاب اسلامی افغانستان
- ❖ تحولات سیاسی و اجتماعی بامیان
- ❖ صبر از دیدگاه قرآن
- ❖ از کنگره تا کنگره
- ❖ دعا، پیوند معنوی انسان با خدا
- ❖ اسلام و راهکارهای مقابله با چالش‌ها

مروری بر زندگی قربانعلی عرفانی

قربانعلی عرفانی | ۳۸۵

دکتر

احمد چلبی

از همکاران عراقی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر احمد چلبی (۱۹۴۵-۲۰۱۵م)، تاجر و سیاستمدار شیعه اهل عراق بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را در راه استقلال کشور عراق و مبارزه با رژیم ستمگر بعث سپری کرد. ایشان در سال‌های حاکمیت رژیم بعث، به اجبار در خارج از عراق به فعالیت‌های سیاسی و اقتصادی خود ادامه داد و پس از سقوط رژیم صدام به کشور خود بازگشت و مسئولیت‌های مهمی بر عهده گرفت.

دکتر چلبی از مرتب‌ترین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان در سال ۱۹۴۵م، در خانواده‌ای ثروتمند در شهر کاظمین عراق چشم به جهان گشود.

زندگی‌نامه و تحصیلات

پدرش عبدالهادی چلبی، در دوران سلطنت در عراق، وزیر بازرگانی و در دوره‌ای، ریاست پارلمان عراق را به عهده داشت که هنگام سقوط نظام پادشاهی در عراق، برای مأموریتی رسمی به تهران رفته بود و به جهت مسئولیتی که در عراق داشت، عراق برای او ناامن شد. از این رو به‌ناچار چندین ماه در ایران پناه گرفت. خانواده‌اش نیز از عراق گریختند. پدر بزرگش (عبدالحسین پاشا) نیز در وزارت‌خانه‌های مختلف از جمله وزارت معارف (فرهنگ و آموزش و پرورش) به‌عنوان وزیر فعالیت می‌کرد.

احمد، دوران جوانی خود را به استثنای اواسط دهه ۹۰م که به دنبال سازماندهی قیام از شمال عراق بود، در شهرهای امان در اردن، لندن در انگلستان، بیروت در لبنان و واشنگتن در آمریکا گذراند. ایشان در یکی از مدارس شبانه‌روزی تحصیلاتش را آغاز کرد سپس برای ادامه تحصیل به آمریکا رفت. او در آمریکا ابتدا در انستیتو تکنولوژی ماساچوست (ام‌آی‌تی) و سپس در دانشگاه شیکاگو تحصیل کرد و پس از دریافت مدرک دکتری در رشته ریاضیات، به لبنان نزد برادر بزرگ‌ترش جواد رفت که چند سال پیش‌تر، بانکی در آنجا تأسیس کرده بود. او با لیلا، دختر عادل عسیران - سیاستمدار برجسته شیعه لبنان - ازدواج کرد. **امام موسی صدر*** رهبر شیعیان لبنان عقد این دو را خواند.

چلبی در دیدار با امام موسی صدر

احمد در دانشگاه آمریکایی بیروت به تدریس مشغول شد و هم‌زمان در کنار برادرش به بانکداری پرداخت. بانکی که خانواده چلبی در لبنان به راه انداخته بودند، سودآور و مشهور شد و خانواده سلطنتی اردن از آن‌ها دعوت کرد تا بانکی هم در آن کشور تأسیس کنند. احمد چلبی

انتفاضه شعبانیه عراق
(سال ۱۳۶۹ ش)،
قیام مردم عراق علیه
حکومت صدام بود.
قیام از بصره شروع
شد و معترضان در
مدت ۱۵ روز چهارده
استان از هجده استان
عراق را تصرف کردند.

به اردن رفته، بانک «پترا» را تأسیس کرد که از مدرن‌ترین فناوری روز در سیستم بانکی بهره بهره‌مند بود. این بانک خیلی زود تبدیل به دومین بانک بزرگ اردن شد. پس از گذشت چند سال، دولت اردن بانک پترا را مصادره کرد و دادگاهی نظامی در اردن، چلبی را به صورت غیابی به ۲۲ سال زندان محکوم کرد. احمد چلبی مخفیانه به سوریه رفت و اتهاماتی که علیه‌اش مطرح شد را ناشی از توطئه رقیبان و فشار صدام بر ملک‌حسین، پادشاه اردن قلمداد می‌کرد.

❁ فعالیت‌های سیاسی

احمد چلبی فعالیت‌های سیاسی وسیعی در کشورهای مختلف انجام داد تا جایی که او را از محدود افراد جهان‌سومی دانسته‌اند که موفق شد یک لابی قوی میان دو حزب دموکرات (در دوره بیل کلینتون) و جمهوری‌خواه (در دوره بوش پسر) در کشور آمریکا تشکیل دهد.

چلبی فعالیت‌های گسترده‌ای علیه رژیم بعث عراق و صدام انجام داد. در **انتفاضه شعبانیه عراق***، در کنار لشکر بدر به حمایت از جنبش مسلحانه شیعیان عراق پرداخت. ایشان همچنین در سال ۱۹۹۲م، جنبش مبارزاتی علیه رژیم دیکتاتوری صدام در منطقه کردستان عراق را رهبری کرد. او اردوگاه‌هایی برای آموزش نیروهای مسلح جهت مبارزه با رژیم صدام بر پا نمود. سرانجام هم با نیروهایی که آموزش داد و با همکاری اتحادیه میهنی کردستان عراق، عملیاتی علیه صدام به راه انداخت که به شکست انجامید. ایشان تا سال ۱۹۹۷م در این منطقه باقی ماند و در جنگ رژیم بعث عراق علیه ایران، آشکارا از ایران حمایت می‌کرد.

احمد چلبی شخصیتی چندبُعدی و مقبول نزد گروه‌های مختلف مخالف صدام داشت. با اینکه شیعه مذهب بود، شیعه و سنی، کرد و عرب، اسلام‌گرا و... با او روابط حسنه‌ای داشتند. ایشان ارتباطاتی گسترده با روزنامه‌نگاران آمریکایی، انگلیسی و حتی قانون‌گذاران آمریکایی داشت. همچنین ارتباطات خوبی با مشاوران جریان نومحافظه‌کار آمریکا داشت که زمینه‌های اشغال عراق را فراهم کردند. برخی رسانه‌ها تأکید دارند که وی یکی از عراقی‌هایی بود که بیشترین همکاری را با جورج بوش، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، در چارچوب تصمیم حمله به عراق و براندازی رژیم صدام داشت.

❁ مناصب حکومتی پس از سقوط رژیم بعث عراق

پس از حمله آمریکا و متحدانش به عراق و براندازی رژیم صدام، احمد چلبی برای دوره کوتاهی معاون نخست‌وزیر و وزیر نفت بود. او ریاست شورای حکومت انتقالی، از اول تا پایان سپتامبر ۲۰۰۳م را نیز بر عهده داشت. ایشان همچنین در دوره‌های مختلف، به نمایندگی مجلس عراق رسید و از رهبران فراکسیون پارلمانی الموطن (وابسته به مجلس اعلای اسلامی

مرحوم چلبی در کنار عبدالعزیز حکیم

عراق) هم به‌شمار می‌رفت. البته خود وی گفته بود که به دنبال کسب مناصب بالا، از جمله ریاست‌جمهوری عراق نیست و مأموریتش با براندازی رژیم صدام به پایان رسیده است. یکی از جنجالی‌ترین سمت‌هایی که چلبی در عراق پس از سقوط رژیم صدام در دست گرفت، مسئولیت ریشه‌کنی بعثی‌ها در عراق بود و همین مسئله، دشمنی بعثی‌ها با او را دو چندان کرد؛ چنان‌که دختر صدام پس از مرگ چلبی، خود را شادمان از مرگ او می‌دانست.

رحلت ❁

دکتر احمد چلبی، سرانجام پس از عمری تلاش و کوشش روز سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۳۹۴ ش برابر با ۳ نوامبر ۲۰۱۵م، در هفتاد سالگی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر ایشان در ورودی حرم امام موسی بن جعفر علیه السلام و امام جواد علیه السلام در کاظمین دفن شد.

دکتر

ناصر صرخوه

عضو کویتی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
استاد دانشگاه و سیاستمدار

دکتر ناصر صرخوه با نام کامل ناصر عبدالعزیز حسن صرخوه (۱۳۲۶ش-۱۳۹۴ش)، محقق برجسته اهل کویت و استاد دانشگاه این کشور بود که مدتی نائب رئیسی مجلس شورای ملی کویت را برعهده داشت.

دکتر صرخوه از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و از این طریق به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام خدمت می کرد. ایشان از مدافعان وحدت میان مسلمانان و تقریب مذاهب اسلامی به شمار می رفت و برای تحقق این مهم تلاش های بسیاری انجام داد.

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

ایشان ۱۶ جولای ۱۹۴۷م در کشور کویت چشم به جهان گشود و در سال ۱۹۷۰م از دانشگاه کویت در رشته علوم زیستی فارغ‌التحصیل شد. سپس برای ادامه تحصیل به انگلستان رفت و تحصیلات خود را تا مقطع دکتری ادامه داد. وی در سال ۱۹۷۶م از دانشگاه لندن، در رشته میکروبیولوژی و فوق‌تخصص تجزیه زیستی، مدرک تحصیلی خود را دریافت کرد.

❁ فعالیت‌های علمی

ناصر صرخوه از استادان برجسته در کشور کویت بود و شاگردان بسیاری را پرورش داد. او به‌عنوان محقق برجسته، جوایز متعددی دریافت کرد؛ از جمله جایزه بهترین پژوهش یک مجله علمی در سال ۱۹۹۲م. او همچنین تحقیقی در مورد پیامدهای تهاجم عراق به کویت در سال ۱۹۹۵م ارائه داد که چندین جایزه گرفت. جایزه دیگر او برای امور پژوهشی در سال ۲۰۰۰م در کویت بود.

❁ فعالیت‌های سیاسی

دکتر ناصر صرخوه در سه دوره نماینده مجلس شورای ملی کویت بود. او در سال‌های ۱۹۸۱، ۱۹۸۵ و ۱۹۹۲م با رأی مردم به مجلس شورای ملی راه یافت. ایشان در دوره‌ای از مجلس، مسئولیت نائب‌رئیزی مجلس را بر عهده داشت. دکتر صرخوه در طول دوران کاندیداتوری و نمایندگی خود شعار «کلمة التوحید و توحید الکلمة» را مطرح می‌کرد و تلاش داشت به آن پایبند باشد. او کلمه توحید را «لا اله الا الله» می‌دانست که همه انسان‌ها را به هم متحد می‌ساخت. ایشان در راستای همین شعار، در طول دوران حرفه‌ای، تمام پیشنهادات فرقه‌ای را رد کرد و تأکید داشت که چنین پیشنهادهایی، کل جامعه را نابود می‌کند. او انتخابات را یک فرآیند دموکراتیک می‌دانست که جایی برای اختلاف و درگیری در آن وجود ندارد.

❁ مسئولیت‌ها

- ناصر صرخوه در طول حیات علمی و سیاسی خود، مسئولیت‌های مختلفی را بر عهده گرفت، که برخی از آنها چنین‌اند:
- نایب‌رئیس مجلس شورای ملی کویت
 - عضو هیئت علمی دانشگاه کویت (دانشکده علوم، گروه گیاه‌شناسی و میکروبیولوژی)

- عضو مجلس ملی کویت برای سه دوره در سال‌های ۱۹۸۱، ۱۹۸۵ و ۱۹۹۲م
- عضویت در کمیته‌های پارلمانی محلی و بین‌المللی
- عضو کمیته برنامه پنج ساله برنامه دولت
- رئیس کمیته شورای امور آموزش، فرهنگ و ارشاد
- عضو اتحادیه بین‌المجالس
- عضو کمیته توسعه پایدار اتحادیه بین‌المجالس

✿ اندیشه‌های وحدت‌گرا

دکتر ناصر صرخوه معتقد به لزوم وحدت میان مسلمانان و اتحاد کشورهای اسلامی بود. او باور داشت وحدت، انسجام و یکپارچگی ملت‌ها قادر است قدرت‌مندترین نظام‌ها را از پای درآورده و ملت‌ها را به اهداف و آرمان‌های‌شان نزدیک کند. وی همچنین وحدت دشمنان اسلام را یک وحدت مثال‌زدنی توصیف می‌کرد و اظهار می‌داشت: «کشورهای غربی که تا پیش از این، درگیر جنگ‌های بسیاری بوده و تاریخ خونینی را در گذشته خود، پشت سر گذاشته‌اند. اکنون یک‌پارچه و با تمام قوا در برابر جهان اسلام ایستاده و حتی واحد پولی مشترک ایجاد کرده‌اند، در حالی که کشورهایی مانند کشورهای مسلمان خاورمیانه با کمترین اختلاف و درگیری، به قطع روابط می‌اندیشند و این مسئله زیبنده پیروان آخرین دین آسمانی نیست.»

دکتر صرخوه، مواردی از جمله اشتراکات نژادی، زبانی، دینی و تاریخی را پیونددهنده کشورها و ملت‌های منطقه برمی‌شمرد و تصریح می‌کرد کشورهایی که دارای بیشترین اشتراکات فرهنگی هستند لازم است که از وحدت بیشتری برخوردار بوده و از هرگونه تمایل و جهت‌گیری به سمت دشمنان پرهیز کنند. او معتقد بود، چنانچه این وحدت به دست آید ملت‌های مسلمان در سایه آرامش و آزادی قادر خواهند بود به‌پا خیزند و گام‌های مؤثری را در راستای تحقق آرمان فلسطین و آزادی سرزمین‌های اشغالی از چنگال صهیونیسم جهانی بردارند.

دکتر ناصر صرخوه باور داشت، تا زمانی که مسلمانان دست به دست یکدیگر داده و دست بیگانگان را از نفوذ در کشورهای اسلامی کوتاه کنند، هیچ کشور بیگانه‌ای به خود اجازه نفوذ و دخالت در امور کشورهای خاورمیانه را نخواهد داد. به همین دلیل معتقد بود همه کشورهای که با یکدیگر اختلاف دارند و یا با یکدیگر قطع ارتباط کرده‌اند، باید تدابیری اندیشیده و با از سرگیری روابط خود و پایبندی به وحدت و انسجام اسلامی، دست متجاوزان را از دخالت در منطقه خاورمیانه کوتاه کنند.

مرحوم دکتر صرخوه بر این باور بود که دشمنان، تنها راه نفوذ بر خاورمیانه را ایجاد تفرقه در این کشورها می‌دانند و از این‌رو هر از گاهی توطئه ایجاد تفرقه میان مذاهب شیعه و سنی را می‌چینند تا بتوانند اهداف و نقشه‌های خود را عملی سازند. ایجاد هرج و مرج و نابه‌سامانی یکی از اهدافی است که دشمنان اسلام دنبال می‌کنند تا از این نابه‌سامانی‌ها استفاده و بتوانند بر کشورهای منطقه سلطه و سیطره پیدا کنند. ایشان هوشیاری امت اسلام را تنها راه خنثی ساختن توطئه‌ها و دسیسه‌های کشورهای متجاوز و قدرت‌های استکباری عنوان می‌کرد و معتقد بود کشورهای مسلمان چنانچه به ریسمان وحدت و برادری چنگ بزنند قادر خواهند بود بر هر توطئه‌ای فائق آیند و هم‌زیستی مسالمت‌آمیزی را کنار یکدیگر تجربه کنند.

❁ اندیشه‌های اصلاحات آموزشی

دکتر ناصر صرخوه معتقد بود که آموزش و پرورش در همه کشورهای جهان به دلیل پیشرفت علمی سریع، نیاز به ارزیابی مجدد و توسعه برنامه‌های درسی دارد تا بتواند با پیشرفت علمی و عملی بشر همگام باشد. او در مورد کشور کویت، نیز چنین نظری داشت و معتقد بود، برنامه‌های درسی هر از چند گاهی برای همگام شدن با پیشرفت علمی در جهان، دوباره ارزیابی شده و توسعه یابند.

❁ رحلت

سرانجام دکتر ناصر صرخوه پس از عمری تلاش و کوشش در ۲۵ آبان ۱۳۹۴ ش برابر با ۱۶ نوامبر ۲۰۱۵م در حین ملاقات با گروهی از همکارانش برای یک پروژه تحقیقاتی جدید در دانشگاه کویت، دچار سکته مغزی شد و دار فانی را وداع گفت. در تشییع جنازه او مردم بسیاری شرکت کردند و جنازه او پس از تشییع، برای خاکسپاری به شهر نجف در کشور عراق منتقل شد.

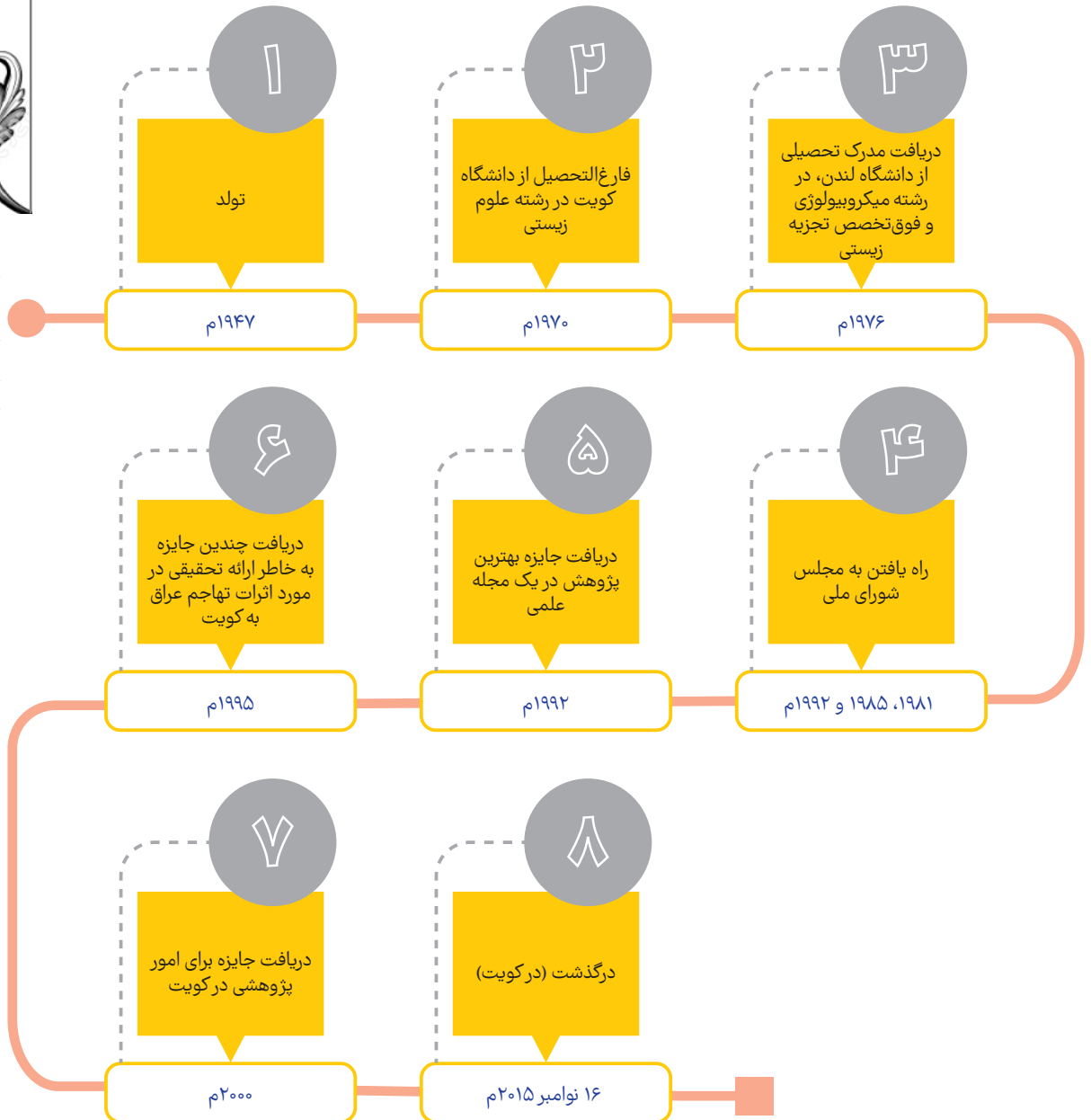
مرزوق الغانم، رئیس وقت مجلس شورای ملی، از درگذشت ناصر صرخوه، ابراز تأسف کرده و وی را نماینده مجلس و سیاستمدار «عاقل و بافضیلت» توصیف کرد. به گفته وی: «همه کسانی که با مرحوم دکتر صرخوه همکاری کردند، به اخلاق والا و خصلت‌های نیکوی وی را که به فداکاری، بخشش و نوع‌دوستی در عرصه‌های کار ملی معروف بود، شهادت می‌دادند».

مروری بر زندگی ناصر صرخوه

۳۹۵ | ناصر صرخوه

حجت الاسلام و المسلمین

شهید محمد محمود توری

از همکاران مجمع جهانی اهل بیت (ع)
و از اعضای جنبش اسلامی نیجریه

حجت الاسلام و المسلمین شهید شیخ محمد محمود توری (۱۹۶۳-۲۰۱۵م)، امام جمعه و نماینده جنبش اسلامی نیجریه در شهر کانو نیجریه بود. ایشان معاون و جانشین احتمالی شیخ ابراهیم زکزاکی رهبر شیعیان کشور نیجریه بود که در حمله نیروهای ارتش این کشور به محل اقامت شیخ زکزاکی در دفاع از این مجاهد بزرگ به آرزوی دیرینه اش رسید و به فیض عظیم شهادت نائل آمد. شهید توری با مجمع جهانی اهل بیت (ع) ارتباط داشت و از این طریق نیر خدماتی به پیروان مکتب اهل بیت (ع) نیجریه ارائه نمود و به نشر و ترویج معارف اهل بیت (ع) در آن دیار کمک کرد.

حجت الاسلام توری در روز ۷ ژوئیه ۱۹۶۳م، در خانواده ای اصیل و ثروتمند در شهر زاریا، در ایالت کادونا واقع در شمال کشور نیجریه چشم به جهان گشود. پدرش محمود توری از آن زمان روشنفکری برجسته و رئیس دو شرکت و مدیر روزنامه نیجریه بود.

حجت الاسلام و المسلمین شهید شیخ محمد محمود توری (۱۹۶۳-۲۰۱۵م)، امام جمعه و نماینده جنبش اسلامی نیجریه در شهر کانو و معاون و جانشین احتمالی شیخ ابراهیم زکزاکی (رهبر شیعیان نیجریه) بود که در حمله نیروهای ارتش نیجریه به محل اقامت شیخ زکزاکی و در دفاع از ایشان به شهادت رسید. شهید توری از مرتبیین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز بود.

ایشان در ۷ ژوئیه ۱۹۶۳م، در خانواده‌ای اصیل و ثروتمند در زاریا، در ایالت کادونا واقع در شمال کشور نیجریه به دنیا آمد. پدرش محمود توری آن زمان روشنفکری برجسته و رئیس دو شرکت و مدیر روزنامه نیجریه بود.

تحصیلات

محمد توری تحصیلات ابتدایی و دبیرستان خود را در کادونا آغاز کرد. سپس دوره لیسانس

خود را در دانشگاه احمدو بلو زاریا ادامه داد؛ اما قبل از فارغ التحصیلی، او و سایر دوستان همفکرش به دلیل شرکت در فعالیت‌های اسلامی، از دانشگاه اخراج شدند. با این حال، او در دانشگاه مایدوگوری پذیرش شد و با مدرک حسابداری از این دانشگاه فارغ التحصیل گردید. ایشان همچنین در دانشگاه بین‌المللی آفریقا، خارطوم، به تحصیل در رشته شریعت پرداخت و در برخی از دروس معارف اسلامی و فقه در لبنان و ایران نیز شرکت کرد. محمد توری با خانم میمونه عبداللهی ازدواج کرد و دارای شش دختر بود. وی از اعضای جنبش اسلامی در نیجریه در منطقه کانو بود. مرحوم شیخ محمد توری مدیرعامل سابق روزنامه نیجریه در ایالت کادونا بود و به‌عنوان جانشین احتمالی شیخ زکزاکی شناخته می‌شد.

شهادت

حسینیه بقية الله محل
تجمع و کانون فعالیت
شیعیان نیجریه بود.
در سالروز شهادت
امام رضا (ع) در سال
۱۳۹۴ ش، ارتش
نیجریه به این حسینیه
حمله و آن را تخریب
نمود.

محمد محمود توری در پی حمله نیروهای نظامی نیجریه به محل اقامت شیخ ابراهیم زکزاکی و به آتش کشیدن آن و به رگبار بستن حسینیه بقیه الله* در ۱۲ دسامبر ۲۰۱۵م، در زاریا به شهادت رسید.

به گفته فاطمه محمد توری، دختر شهید توری، وی قبل از حمله ارتش، در سخنانی ضمن آرام کردن مردم به پیروان شیخ زکزاکی گفت:

«سربازان اینجا هستند تا سید زکزاکی (حفظه الله) را بکشند و ما اجازه نخواهیم داد تا زمانی که همه ما اول کشته شویم، به آن دست یابند. این روز، روزی است که به عهد خود به عنوان پیروان وفادار شیخ زکزاکی عمل کنیم، پس وقت گریه نیست، باید با سربازان روبرو شویم و از کشتن شیخ عزیزمان جلوگیری کنیم تا همه ما به شهادت برسیم.»

مولانا

میرزا محمد اطهر

عضو هندوستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
خطیب و فعال مذهبی

مولانا میرزا محمد اطهر (۱۹۳۶-۲۰۱۶م)، خطیب برجسته و توانمند مکتب اهل بیت (علیهم السلام) در هند بود که با مهارتی خاص مردم را به خود جذب می‌کرد و با بیانی شیوا و دلنشین، معارف اسلام ناب را به آنان منتقل می‌کرد و از این طریق در ترویج و نشر مکتب اهل بیت (علیهم السلام) در آن دیار نقش بسزایی ایفا کرد. ایشان همچنین با تأسیس کانون احوال شخصیه شیعیان هندوستان خدمت بزرگی به پیروان این مکتب در یک کشور غیراسلامی و دفاع از حقوق آنان در آنجا نمود.

این روحانی خدوم شیعه در سال ۱۹۳۶م در ایالت اوتار پرادش یکی از ایالت‌های شمالی هند در خانواده‌ای مذهبی چشم به جهان گشود. پدرش میرزا محمد طاهر نیز عالم، واعظ و خطیب به شمار می‌رفت. از آنجا که فضای خانه علمی و مذهبی بود، محمد اطهر از کودکی به علوم دینی رغبت پیدا کرد.

❁ تحصیلات

میرزا محمد اطهر، تحصیلات ابتدائی را در خانه آغاز کرد و در سال ۱۹۴۴م، برای تحصیلات علوم دینی به مدرسه ناظمیه هند که یکی از مدارس معروف آن زمان بود، رفت. در این مدرسه از اساتیدی چون: مولانا عابد علی و مولانا ناصر علی سرسوی استفاده کرد و به مدت چهار سال در این مدرسه مشغول تحصیل بود.

محمد اطهر در دانشکده عربی نیز تحصیل کرد و از مولانا سعادت حسین خان، کسب فیض نمود و در سال ۱۹۵۴م از همان دانشکده مدرک «عمادالکلام» را دریافت نمود.

میرزا محمد سپس به مدرسه سلطان المدارس رفت و از اساتید زیادی بهره برد. او علوم عقلیه را از مولانا محسن نواب آموخت و ادبیات عرب را نزد مولانا سید محمدصادق آل نجم خواند و در فقه و اصول فقه به شاگردی مولانا سید محمد سعید درآمد. او در کنار درس‌های رسمی مدرسه، برای آموختن برخی علوم و کتاب‌ها به منازل برخی شخصیت‌های علمی آن زمان نیز می‌رفت تا در کمترین زمان بیشترین استفاده را برده باشد. مولانا محمد اطهر در سال ۱۹۵۸م، از مدرسه سلطان المدارس سند «صدرالافاضل» را دریافت کرد. وی همچنین در آموزش عالی کشور به صورت غیرحضوری کلاس‌های عالم، کامل و فاضل را به صورت غیرحضوری گذراند و با نمره عالی پاس کرد. در سال ۱۹۶۰م در ادبیات فارسی مدرک لیسانس گرفت و فوق لیسانس را نیز در همین رشته ادامه داد و دو سال بعد یعنی در سال ۱۹۶۲م، مدرک فوق لیسانس را نیز دریافت کرد. در همین سال او در شیعه کالج عربی به عنوان استاد استخدام شد و تدریس را شروع کرد. در سال ۱۹۷۳م، به عنوان نائب رئیس شیعه علوم انسانی کالج منتخب شد و در کنار تدریس مدیریت و کارهای اجرایی را نیز بر عهده گرفت و در سال ۱۹۹۹م بعد از ۲۶ سال خدمت در بخش آموزش، بازنشست شد.

❁ فعالیت‌های تبلیغی

میرزا محمد اطهر خطیب توانائی بود و با خطابه‌های خود در ترویج معارف اسلامی نقش بسزایی ایفاء کرد و بیشتر زندگی خود را صرف تبلیغ دین اسلام نمود. به خاطر مهارت و شهرت در فن خطابت به او لقب «خطیب اکبر» داده شد. ایشان مشکل‌ترین مسائل را با تمثیل بیان کرده و خیلی راحت حل می‌کرد، از این رو به او «سلطان تمثیل» نیز می‌گفتند. یکی از افتخارات وی این بود که در مسجد ایرانیان در بمبئی، به مدت ۵۸ سال، دهه محرم را منبر رفته است.

میرزا محمد اطهر در ژانویه سال ۲۰۰۵م، کانون احوال شخصیه شیعیان هندوستان را تأسیس کرد تا حقوق شیعیان در یک کشور غیراسلامی محفوظ بماند و در احوال شخصیه

طبق قانون غیراسلامی مواجه نشوند. از بدو تأسیس تا لحظه‌های آخر عمرش او رئیس این کانون نیز بوده است.

رحلت ❁

میرزا محمد اطهر در روز جمعه، ۲۶ فوریه ۲۰۱۶م، در سن ۸۰ سالگی دار فانی را وداع گفت و در شهر لکهنو به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی میرزا محمد اطهر

۴۵۳ | میرزا محمد اطهر

شیخ

محمد حسین ذاکری

عضو هندوستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

شیخ محمد حسین ذاکری کارگیلی (۱۹۴۲-۲۰۱۶م)، از علمای مشهور هند در منطقه کارگیل از توابع کشمیر بود که از ارادتمندان به بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی علیه السلام و انقلاب اسلامی ایران به شمار می‌رفت. ایشان خدمات بسیاری برای ترویج تفکر انقلاب اسلامی در کارگیل به ثبت رساند و یک‌تنه نام امام خمینی و انقلاب اسلامی را در منطقه‌ای دورافتاده و صعب‌العبور با مردمانی محروم و مستضعف، در مرز چین و هند، زنده نگه داشتند تا جایی که مردمان آن منطقه به جهت خدمات و فعالیت‌های ایشان، او را از فرزندان جهانی امام خمینی (ع) دانسته و ایشان را به خمینی کشمیر ملقب کرده‌اند. مرحوم ذاکری از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز بود از این رو خدمات ماندگاری در عرصه ترویج و نشر معارف اهل بیت علیهم السلام از قبیل تأسیس حوزه علمیه از خود برجای گذاشت و بدین وسیله نیز خدمات بسیاری به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام تقدیم نمود.

زندگی‌نامه

شیخ محمدحسین ذاکری فرزند محمدابراهیم در سال ۱۹۴۲م، در شهر کارگیل کشور هند چشم به جهان گشود. وی دروس تحصیلی را تا مقطع کاردانی و دروس حوزوی را در کربلای معلا تا مقطع سطوح متوسطه گذراند سپس به دلیل وجود برخی مشکلات به هندوستان بازگشت و سایر دروس حوزوی را در آنجا فراگرفت و همزمان فعالیت‌های اجتماعی، تبلیغی و نشر معارف اهل بیت علیهم‌السلام را در منطقه کارگیل دنبال کرد. ایشان در زمینه‌های مختلف علمی چندین اثر تألیف کرده است.

آشنایی با امام خمینی

شیخ ذاکری در زمان تحصیل در کربلا، بخشی از سال‌های حضور امام خمینی در نجف را درک کرده و با اندیشه سیاسی امام و نحوه مبارزات ایشان با رژیم شاهنشاهی آشنا شد. پس از بازگشت به کارگیل نیز از طریق نهادهای دانشجویی پیرو خط امام که در دهلی بودند و یا از طریق سفارت، رایزنی فرهنگی و نهادهای ایرانی مستقر در هند اخبار ایران را پیگیری می‌کرد.

فعالیت‌ها پس از انقلاب اسلامی ایران

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، جوانان و روحانیونی چون شیخ ذاکری به ترویج پیام انقلاب اسلامی در کارگیل پرداختند که این امر سبب علاقه‌مندی و همدلی مردم آنجا با انقلاب اسلامی گردید؛ به گونه‌ای که اخبار ایران را با شوق خاصی دنبال می‌کردند. این علاقه‌مندی تا جایی بود که گویی کارگیل جزئی از ایران شده بود و مردم آن به صورت خودجوش برای رزمندگان ایرانی در جنگ با عراق کمک مالی جمع کرده و به سفارت ایران در دهلی تحویل می‌دادند. فعالیت‌های مرحوم ذاکری و همراهانش سبب شد تا جوانان و تحصیل کرده‌های منطقه که اکثراً سکولار بوده و توجهی به دین و روحانیت نداشتند، اقبال ویژه‌ای به دین نشان دهند. ایشان همچنین گفتمان انقلاب اسلامی را در منطقه کارگیل دنبال کرد و نسلی انقلابی تربیت نمود و سلسله‌جنبان حرکتی بود که امروز به یک نهضت بزرگ در کارگیل تبدیل شده است تا جایی که او را با توجه به فعالیت‌هایش از فرزندان جهانی امام خمینی دانسته و به او لقب «خمینی کشمیر» داده‌اند.

مستندی درباره اوضاع کشمیر ساخته شده که به فعالیت‌های مسلمانان و شیعیان به رهبری مرحوم شیخ ذاکری اشاره می‌کند. ذاکری به عنوان شخصیت اصلی این فیلم است و از تلاش‌های او برای بهبود اوضاع و زندگی ساکنان این شهر، گزارش تهیه شده است.

❁ ارادت به امام خمینی (رحمته الله علیه)

پس از رحلت امام خمینی، شیخ ذاکری و دوستانشان کمیته‌ای برای برگزاری مراسم فاتحه‌خوانی و بزرگداشت تشکیل دادند و این مراسم تا چهلیم امام خمینی ادامه پیدا کرد. علاقه شیخ ذاکری به امام خمینی و گسترش آرمان‌های او در منطقه کشمیر به حدی بود که برای مراسم روز چهلیم، برای دعوت شخصیتی از طرف جمهوری اسلامی ایران، به سفارت ایران در دهلی رفت. در میان دو شهر کارگیل و کشمیر منطقه‌ای بسیار صعب‌العبور و پوشیده از برف بود و ایشان مجبور بود نزدیک به ۱۵ کیلومتر را در این مسیر بر روی برف‌ها با پای پیاده حرکت کند. او مسیر کارگیل تا دهلی را که با اتوبوس تقریباً دو شبانه‌روز طول می‌کشد را در چند روز طی کرد و با زحمت فراوان خود را به سفارت ایران رساند. سفیر ایران در هند برای اکرام ایشان و مردم منطقه شخصاً به کارگیل رفت و سخنرانی کرد. جمعیت عظیمی از حضور سفیر ایران در منطقه خبردار شدند و حدود هشت کیلومتر را برای استقبال از او طی کردند. آن‌ها سفیر ایران را نماینده امام خمینی می‌دانستند و شعار «دست خدا بر سر ما خامنه‌ای رهبر ما» سر دادند. در این مراسم با پشت‌کار و دعوت شیخ ذاکری، جریان‌های سیاسی مختلف و بزرگان اهل سنت نیز حضور داشتند.

❁ تأسیس مؤسسه یادبود امام خمینی (رحمته الله علیه)

مرحوم ذاکری علی‌رغم مخالفت طیف سنتی و مخالف انقلاب اسلامی، برای جذب حداکثری مردمان و جوانان منطقه به اسلام و انقلاب، در کارگیل مؤسسه یادبود امام خمینی را تأسیس کرد و خود مدیریت آن را بر عهده گرفت. این نهاد انقلابی، به‌منظور نشر و ترویج اندیشه و سلوک معنوی و طریقت سیاسی امام خمینی (رحمته الله علیه) و نیز آشناسازی مردم منطقه با ارزش‌های انقلاب اسلامی، بنا نهاده شد. امروزه این مؤسسه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین نهادهای انقلابی و مؤسسات فعال و پویا در منطقه، فعالیت‌های متنوع و تأثیرگذاری در زمینه‌های مختلف دینی، علمی، فرهنگی، اجتماعی و خدماتی دارد. یکی از خدمات آن ساخت بیمارستانی با هزینه اعضا است که در آن پزشک‌های منطقه هر هفته مردم را به‌صورت رایگان و جهادی ویزیت می‌کنند. مؤسسه علاوه بر چاپ نشریات متعدد، برنامه‌های گسترده تبلیغی مانند برگزاری سمینارها، سخنرانی‌ها و کلاس تفسیر قرآن نیز برگزار می‌کند. همچنین حمایت از ایتم و زنان بی‌سرپرست از کارهای دیگر مؤسسه است. شیخ ذاکری برای تأمین منابع مالی و پشتیبانی یتیمان و زنان بی‌سرپرست کارگیل، با بعضی از تجار کویتی ارتباط گرفت و از آنان کمک‌های بسیاری دریافت نمود.

❁ تأسیس مدارس غیرانتفاعی شهید مطهری

از جمله فعالیت‌های فرهنگی شیخ ذاکری تأسیس مدارس غیرانتفاعی شهید مطهری با شعب مختلف در منطقه کشمیر است. هدف ایشان از تشکیل این مدارس نیروسازی و تربیت نسلی از جوانان انقلابی، باسواد و متخصص در منطقه بود. در این مدارس علاوه بر درس‌های معمول، دروس دینی و اخلاقی نیز تدریس می‌شود. شیخ ذاکری در ادامه فعالیت‌های خود برای دانشجویان خوابگاه ساخت. او پس از مدتی برای آشنایی هرچه بهتر دانش‌آموزان با معارف قرآنی، مدارس قرآنی نیز راه‌اندازی کرد.

❁ تأسیس حوزه علمیه

شیخ ذاکری حوزه علمیه‌ای با رویکرد انقلابی در کارگیل راه‌اندازی کرد. این حوزه به لحاظ علمی نسبت به حوزه‌های سنتی منطقه از کیفیت بالاتری برخوردار است. حوزه علمیه کارگیل با هزینه شخصی شیخ ذاکری و اعضای مؤسسه یادبود امام خمینی احداث شده است. شیخ ذاکری نقش به‌سزایی در تأسیس بانک اسلامی در کشمیر ایفا کرد و تعاونی‌های اسلامی فراوانی راه‌اندازی نمود. از شیخ ذاکری در راه‌اندازی مؤسسات و حسینیه‌های مختلف، خدمات ارزشمندی ثبت شده است.

❁ رحلت

سرانجام این روحانی خدوم پس از عمری تلاش و کوشش و خدمت به پیروان مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)، در هفتم مرداد ۱۳۹۵ ش برابر با ۲۸ جولای ۲۰۱۶ م دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. نماینده ولی امر مسلمین جهان و سفیر جمهوری اسلامی در هند و نیز مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) در بیانیه‌های جداگانه‌ای رحلت ایشان را تسلیت گفتند.

❁ بزرگداشت

در پی درگذشت شیخ محمدحسین کارگیلی، بنیان‌گذار «مؤسسه یادبود امام خمینی» در هند، کمپ درمانی رایگانی به یادبود آن عالم شیعه هندی در کارگیل راه‌اندازی شد و در طول مدت فعالیت خود، به درمان رایگان بیماران محروم این منطقه پرداخت.

حجت الاسلام و المسلمین

سید غلام حسین رضا آقا

عضو هندی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
خطیب و نویسنده

حجت الاسلام و المسلمین سید غلام حسین رضا آقا (۱۹۳۶-۲۰۱۶م) از مبلغان برجسته شیعه در کشور هندوستان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف نشر و تبلیغ معارف مکتب اهل بیت (ع) در این کشور نمود. ایشان دانش آموخته حوزه علمیه نجف اشرف بود که پس از فراگیری علوم حوزوی در این شهر، به دیار خویش بازگشت و در آنجا به تبلیغ امور دینی همت گماشت. این روحانی شیعه، همچنین خطیبی توانمند به شمار می‌رفت که علاوه بر هند در کشورهای دیگر نیز برای ایراد سخنرانی و خطابه می‌شد. همچنین به زبان‌های فارسی، عربی، اردو و هندی تسلط داشت و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) نیز بود.

ایشان در سال ۱۹۳۶م در شهر دکن حیدرآباد هند در خانواده‌ای علمی و مذهبی چشم به جهان گشود. پدرش آیت‌الله سید نثار حسین سید آقا، از علمای برجسته و مشهور حیدرآباد بود. سید رضا آقا خود نیز دو فرزند داشت که یکی از آنها به نام سید نثار حسین آقا، روحانی است.

❁ تحصیلات

سید غلام حسین تحصیلات خود را نزد پدر مجتهدش آغاز کرد. او برای تحصیلات خود حوزه علمیه لکهنو را انتخاب کرد و به مدرسه سلطان المدارس رفت و از اساتید صاحب نام آنجا بهره برد و سند فاضل را دریافت کرد. غلام حسین پس از ارتحال پدرش توسط سلطنت آصفیه با هزینه دربار، به نجف اشرف اعزام شد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام سکونت گزید و در دروس علما و مراجع نجف شرکت نمود. ایشان در حوزه نجف، تفسیر، رجال، کلام، ادبیات عرب، فقه و اصول را فراگرفت و بعد از اتمام دروس سطح، در دروس خارج از محضر آیت الله سید محسن حکیم و آیت الله سید ابوالقاسم خویی کسب فیض کرد. وی به چهار زبان عربی، فارسی، اردو و هندی مسلط بود.

❁ بازگشت به وطن و فعالیت های تبلیغی

سید غلام حسین بعد از رفع عطش علم و دانش در جوار مضجع امام علی علیه السلام، در سال ۱۹۶۷م، از نجف اشرف به حیدرآباد بازگشت و مشغول نشر معارف اهل بیت علیهم السلام شد. در حیدرآباد مدرسه علمیه مرتضی را تأسیس کرد و در آن به تعلیم و تربیت شاگردان پرداخت و همزمان مدیریت مدرسه را نیز بر عهده داشت. تا به حال تعداد زیادی طلبه از این مدرسه فارغ التحصیل شده و برخی از آنها در حوزه های علمیه قم و نجف مشغول تحصیل و یا در جاهای دیگر مشغول ترویج مذهب حقه تشیع هستند.

ایشان در مسئولیت های مختلفی خدمت رسانی کرده است. ریاست انجمن علما و ذاکرین جنوب هند، دبیرکل کانون احوال شخصیه شیعیان هند و عضویت در نهاد علمای شیعه جنوب هند، از جمله جایگاه ها و نهادهایی است که سید غلام حسین در آنها مشغول به فعالیت بوده است. ایشان همچنین در منطقه خود وکیل حضرت آیت الله خامنه ای (مرجع تقلید و ولی امر مسلمین جهان) نیز بود.

سید غلام حسین رضا آقا، خطیب توانایی بود و از کشورهای مختلف جهت ایراد خطابه و تبلیغ دین از او دعوت به عمل می آمد. ایشان سه بار به منظور شرکت در اجلاس مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در سال های ۱۳۶۹ و ۱۳۸۲ و ۱۳۸۶ش، به ایران سفر کرد. علاوه بر ایران به کشورهای عراق، عمان، امارات متحده عربی، عربستان، یمن، کویت، استرالیا، زلند نو، انگلستان، آمریکا و سنگاپور نیز مسافرت هایی داشت.

سید غلام حسین کتابی به نام «نهج الاسرار» تألیف کرد و در آن خطبه‌هایی از امام علی علیه السلام که در نهج البلاغه نیست را جمع‌آوری و ترجمه کرده است.

رحلت

سرانجام این روحانی خدوم شیعه پس از عمری تلاش و کوشش و ترویج مکتب و معارف اهل بیت علیهم السلام، در روز ۲۲ مرداد سال ۱۳۹۵ ش، برابر با ۱۲ آگوست سال ۲۰۱۶ م در سن ۸۰ سالگی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

آیت الله

سید محمدنقی شاهرخی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
و نماینده ولی فقیه در جنوب شرق آسیا

آیت الله حاج سید محمدنقی شاهرخی (۱۳۱۳-۱۳۹۵ ش) عالم شیعه و نماینده ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای رهبر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در منطقه جنوب شرق آسیا بود که بیش از بیست و پنج سال نمایندگی ایشان را کشورهای میانمار، بنگلادش و تایلند بر عهده داشت. ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و نماینده این سازمان بین‌المللی در کشور بنگلادش بود و عمر شریف خود را وقف ترویج و نشر معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و خدمت به پیروان این مکتب در منطقه جنوب شرق آسیا نمود.

این روحانی خدوم شیعه در عرصه تقریب مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان نیز فعال بود تا جایی که در مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی عضویت داشت و به‌عنوان پدر معنوی شیعیان جنوب شرق آسیا و منادی وحدت اسلامی در این منطقه شناخته می‌شد، حتی فعالیت‌های ایشان، زمینه‌ای برای شخصیت گرفتن شیعه در این منطقه قلمداد شده است.

آیت‌الله شاه‌رخ‌ی در اردیبهشت سال ۱۳۱۳ش در خرم‌آباد لرستان به دنیا آمد. پدر او از سادات جلیل‌القدر و معلمی شناخته شده بود. سید محمدنقی دروس ابتدایی را نزد پدرش فراگرفت و در سال ۱۳۲۷ش برای کسب معارف دینی وارد حوزه علمیه بروجرد شد. او پس از گذشت دو سال، حوزه علمیه قم را برای ادامه تحصیل انتخاب کرد. شاه‌رخ‌ی دروس سطح را در محضر حضرات آیات مرعشی نجفی، شهید صدوقی، یزدی، فکوری، حائری، مجاهدی و سلطانی طباطبایی و دروس اسفار و شفاء و بخشی از تفسیر را نزد علامه طباطبائی سپری کرد و در دروس خارج فقه و اصول حضرات آیات عظام بروجردی، امام خمینی، محقق داماد و گلپایگانی شرکت نمود و در نهایت در سال ۱۳۴۰ش و در سن ۲۷ سالگی، موفق به کسب تأییدیه اجتهاد از آیت‌الله‌العظمی حاج شیخ مرتضی حائری شد.

آیت‌الله شاه‌رخ‌ی بیش از شصت سال در حوزه علمیه قم به تحصیل و تدریس دروس مختلف حوزوی مشغول بود و حتی برای طلاب کشورهای خارجی به تدریس علوم مختلف چون ادبیات، اخلاق، منطق، فلسفه و خارج اصول و فقه پرداخت. از او تألیفات در زمینه‌های مختلف علمی چاپ شده است که از این میان می‌توان به کتاب‌هایی چون صلوات الجماعة، سلسله دروسی از خارج اصول، عدم تحریف قرآن و نماز مسافر اشاره کرد. آیت‌الله شاه‌رخ‌ی معتقد بود: ولایت فقیه مهم‌ترین رکن شرعی و قانونی نظام اسلامی است؛ بنابراین راهبری نظام در سطح کلان باید به عهده ولایت فقیه باشد.

دیدار آیت‌الله شاه‌رخ‌ی با رهبر انقلاب

❁ فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی

آیت‌الله سید محمدنقی شاه‌رخ‌ی در کنار فضلاء و مدرسان حوزه علمیه قم حضور فعال و مؤثری در مبارزات علیه رژیم پهلوی داشت و در طول سال‌های مبارزاتی خود چندین مرتبه دستگیر و زندانی شد. او در زندان با شخصیت‌هایی چون آیت‌الله دستغیب و مرحوم فلسفی آشنا شد. ایشان رهبری مبارزات علیه رژیم شاهنشاهی را در چهارمحال و بختیاری و شهرستان بروجن به عهده داشت. وی پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز در عرصه سیاست و اجتماع حضور داشت و مناصبی چون نماینده ویژه و تام‌الاختیار امام خمینی و حاکم شرع در بروجرد و بروجن، اولین امام‌جمعه خرم‌آباد، نماینده اولین دوره مجلس شورای اسلامی و نماینده لرستان در سومین و چهارمین دوره مجلس خبرگان رهبری را در کارنامه خود دارد.

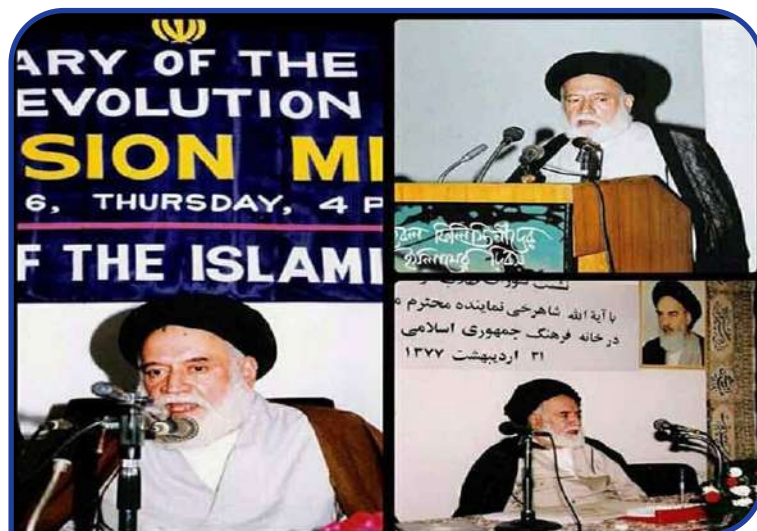
❁ نماینده ولی فقیه در جنوب شرق آسیا

آیت‌الله شاه‌رخ‌ی در سال ۱۳۶۹ ش از طرف آیت‌الله خامنه‌ای به‌عنوان نماینده ولی فقیه به کشورهای واقع در جنوب شرق آسیا همچون بنگلادش، تایلند، میانمار و سریلانکا اعزام شد و حدود بیست و پنج سال از عمر شریف خود را صرف خدمت به شیعیان آن منطقه و همچنین معرفی اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و بالا بردن سطح علمی، فرهنگی مسلمانان بالأخص پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام نمود و با فعالیت‌های گسترده و خستگی‌ناپذیر به تقویت پایگاه رفیع مکتب تشیع و ایجاد وحدت و تقریب بین فرق اسلامی پرداخت. ایشان در مقاطع مختلف برای تبلیغ مکتب اهل بیت علیهم السلام به کشورهای دیگری چون هند، پاکستان، بنگال غربی، کامبوج، فیلیپین، اندونزی، مالزی و استرالیا سفر نمود.

- برخی از مهم‌ترین فعالیت‌های او در خارج از کشور بدین قرار است:
- رسیدگی به امور دینی و معیشتی شیعیان و بالا بردن سطح شناخت آنان از معارف اصیل اسلامی و حل مشکلات فرهنگی و تقویت مراکز دینی، فرهنگی و عبادی.
 - تأسیس کتابخانه بزرگ با چندین هزار جلد کتاب به زبان‌های مختلف در پایتخت بنگلادش (داکا) و تقویت کتابخانه‌های دینی در مراکز تجمع شیعیان و همچنین تأسیس شفاخانه، کلینیک و داروخانه در مراکز پیروان اهل بیت (علیهم‌السلام).
 - ثبت مؤسسات مختلفی چون مؤسسه بین‌المللی دارالقرآن در کشور بنگلادش و سریلانکا، برای فعالیت‌های رسمی پیروان اهل بیت (علیهم‌السلام) و همچنین تأسیس مدرسه بین‌المللی ایران در بنگلادش.
 - رسیدگی به مدارس و حوزه‌های علمیه و مدیریت طلاب و روحانیون فارغ‌التحصیل از ایران و ائمه جمعه و جماعات در کشورهای تحت پوشش.
 - ملاقات با علما و بزرگان فرهنگی، علمی و دینی برادران اهل سنت، برای ایجاد زمینه تفاهم و تقرب و وحدت و جلوگیری از تکفیر پیروان اهل بیت (علیهم‌السلام) به وسیله مفتیان اهل سنت.
 - پاسخگویی به شبهات و اتهامات و نشان دادن چهره واقعی اسلام و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام).
 - تنش‌زدایی، خشونت‌ستیزی، جهالت‌زدایی و مبارزه با تحجر و خرافه‌پرستی.
 - تقویت روحیه خودباوری و اعتمادسازی شیعیان در این کشورها.
 - شناساندن مذهب شیعه به‌عنوان یکی از مذاهب اسلامی باوجود در اقلیت بودن این مذهب و ایجاد جایگاه درخور شأن شیعه و انصراف برخی ائمه جمعه و جماعات از اهانت به شیعه.

سید موسی شبیری
زنجانی، از مراجع تقلید
شیعه و از استادان
درس خارج فقه و
خارج اصول در قم
است.

رحلت

سرانجام، آیت‌الله شاه‌رخ‌ی پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام و تحمل یک دوره بیماری، در روز یکشنبه هفتم آذرماه ۱۳۹۵ ش در سن ۸۲ سالگی، به علت عارضه مغزی در بیمارستان نکویی قم دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم پس از تشییع باشکوه و اقامه نماز میت توسط آیت‌الله شبیری زنجانی*، در حرم حضرت معصومه علیها‌السلام آرام گرفت. در پی ارتحال ایشان، بیانیه‌های جداگانه‌ای از شخصیت‌ها و مجامع گوناگون صادر شده و فقدان این عالم سیاستمدار و فقیه اهل بیت علیهم‌السلام را تسلیت گفتند. همچنین برای ایشان در شهرهای ایران و کشورهای مختلفی چون سریلانکا و بنگلادش مراسم یادبود برگزار گردید.

در بخشی از پیامی که آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت رحلت ایشان صادر کردند چنین آمده است:

«درگذشت روحانی پرتلاش مرحوم مغفور حجت‌الاسلام آقای حاج سید محمدنقی شاه‌رخ‌ی رحمت‌الله‌علیه را که نماینده مجلس خبرگان و شاگرد و نماینده امام راحل در برخی کشورها بودند به خاندان محترم و ارادتمندان ایشان و به مردم انقلابی خرم‌آباد تسلیت عرض می‌کنم.»

«منادی وحدت؛ آیت‌الله سید محمدنقی شاه‌رخ‌ی خرم‌آبادی» کتابی است که زندگی‌نامه آن مرحوم از جمله تحصیلات حوزوی، مبارزات انقلابی، مسئولیت‌های سیاسی و سفرهای تبلیغی به خارج از کشور ایشان را بازتاب داده است، همچنین خاطرات او توسط انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی به چاپ رسیده است.

مروری بر زندگی سید محمدنقی شاهرخي

۴۱۷

سید محمدنقی شاهرخي

حجت الاسلام و المسلمین

سید مقصود علی رضوی

عضو کشمیری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید مقصود علی رضوی (۱۹۴۲-۲۰۱۶م) از سادات رضوی و شخصیت‌های برجسته علمی و حوزوی شیعه در منطقه کشمیر بود که سالیان متمادی از عمر خویش را وقف نشر و ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و خدمت به پیروان این مکتب در آن دیار نمود.

حجت الاسلام رضوی، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و از این طریق نیز خدماتی به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در جهان تقدیم نمود. ایشان همچنین حدود یکصد اثر فاخر به زبان اردو ترجمه و تألیف نمود و مدارس علمیه‌ای در کشمیر احداث نمود تا جایی که به پاس زحمات و خدمات خالصانه‌اش به مکتب اهل بیت علیهم السلام به عضویت مجمع جهانی خادمان فرهنگ رضوی مفتخر گشت.

رضوی در سال ۱۹۴۲م در روستای شریف آباد شهر سرینگر کشمیر دیده به جهان گشود و در همان دوران کودکی پدرش سید مهدی رضوی را از دست داد و از سایه و نعمت پدر محروم شد.

✿ مهاجرت به نجف اشرف

حاج مقصود علی رضوی تحصیلات ابتدائی را در زادگاهش آغاز کرد و تا مقطع کاردانی ادامه داد. سپس در ۱۵ سالگی برای تحصیل علوم دینی به کشور عراق مهاجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت علی (ع) در نجف اشرف رحل اقامت افکند و تا درس خارج فقه و اصول ادامه داد.

مرحوم رضوی از اساتید برجسته حوزه نجف در آن زمان بهره کافی و وافیه برد و دروس سطح حوزه را نزد اساتیدی همانند مدرس افغانی، **شیخ هادی معرفت***، سید عبدالکریم کشمیری فراگرفت سپس در درس خارج، نزد بزرگان حوزه همچون آیت الله سید ابوالقاسم خویی، آیت الله جواد تبریزی و آیت الله شهید محمدباقر صدر زانوی ادب زد و از محضر آنان خوشه چینی کرد.

رضوی در نجف با آیت الله شهید محمدباقر صدر در ارتباط بود و همین مسئله باعث شد که مأموران رژیم بعث عراق خانواده اش را دستگیر کنند.

مرحوم رضوی پس از ۲۰ سال درس و بحث در نجف، تحت فشارهای رژیم بعث عراق در سال ۱۳۵۸ ش به قم مهاجرت کرد و تحصیلات حوزوی خود را در حوزه علمیه این شهر ادامه داد. ایشان در قم از محضر آیت الله محمد رضا گلپایگانی و آیت الله وحید خراسانی کسب فیض کرد.

حجت الاسلام رضوی قریب به ۱۵ سال در بخش بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی تهران مدیر بخش اردو و شبه قاره هند بود. در همین زمان سفرهای تبلیغی به شبه قاره هند و سایر کشورها انجام می داد.

✿ تبلیغ مکتب اهل بیت (ع) در کشمیر

حجت الاسلام و المسلمین رضوی از عالمان شناخته شده در منطقه کشمیر بود و علاوه بر تبلیغ معارف قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت، تلاش زیادی نیز در راه نشر افکار انقلاب اسلامی در آنجا انجام داد. ایشان پس از بازگشت به کشمیر، در ابتدا، با همکاری برخی دیگر از روحانیون این منطقه، در سال ۱۹۸۵ م حوزه علمیه امام رضا (ع) ویژه برادران را تأسیس کرد تا از طریق درس و بحث، فرهنگ اهل بیت را احیاء و معارف اسلامی را ترویج نماید. همچنین برای آشنائی بانوان با معارف اهل بیت (ع)، حوزه علمیه حضرت فاطمه الزهرا (ع) را تأسیس نمود تا همسران و مادران تربیت یافته ای را به جامعه کشمیر تحویل دهد. تاکنون صدها طلبه از مدرسه امام رضا (ع) فارغ التحصیل شده اند که بعضی از آنها در حوزه علمیه نجف و بعضی در حوزه علمیه قم مشغول به تحصیل هستند. بعضی نیز پس از فراگیری علوم دینی به

منطقه خود بازگشته و خدمات دینی و مذهبی ارائه می‌کنند. مرحوم رضوی علاوه بر تأسیس مدارس دینی، چندین مسجد نیز در منطقه کشمیر احداث نمود.

او همچنین «نهضت انقلاب اسلامی کشمیر» و «حزب المؤمنین» را تأسیس کرد تا از این طریق روحیه و فکر انقلابی اسلامی را در بین مردم زنده کند.

رضوی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. او سال‌های زیادی نیز با این عنوان در راه ارتقاء فکری، فرهنگی و اجتماعی شیعیان جهان فعالیت می‌کرد. از آنجا که آن مرحوم به زبان‌های اردو، عربی و فارسی مسلط بود، بیش از صد جلد کتاب از زبان‌های فارسی و عربی به زبان اردو ترجمه و یا تألیف کرده است.

✿ خادم نمونه فرهنگ رضوی

حجت‌الاسلام رضوی بیش از چهل سال از عمر شریف خود را در راه ترویج معارف اهل بیت علیهم السلام، به‌ویژه احیاء فرهنگ رضوی در کشمیر صرف نمود و به پاس خدمات ارزنده‌اش به مکتب اهل بیت علیهم السلام به عضویت مجمع جهانی خادمان فرهنگ رضوی در آمد و در سال ۱۳۹۲ش در یازدهمین دوره **جشنواره بین‌المللی امام رضا علیه السلام*** در مشهد به‌عنوان خادم نمونه فرهنگ رضوی انتخاب و از وی تجلیل و قدردانی شد.

✿ رحلت

حجت‌الاسلام رضوی پس از عمری تلاش و مجاهدت در راه ترویج مکتب و معارف اهل بیت علیهم السلام سرانجام در روز چهارشنبه ۸ دی ۱۳۹۵ش برابر با ۲۸ ربیع‌الاول ۱۴۳۸ق (۲۸ دسامبر ۲۰۱۶م) به علت سکت قلبی و مغزی توأمان در بیمارستان ولی‌عصر علیه السلام شهر قم دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر پاکش در روز پنجشنبه ۹ دی‌ماه، از **مسجد امام حسن عسکری علیه السلام*** به سمت حرم مطهر حضرت معصومه علیه السلام با حضور جمع کثیری از ارادتمندان به مکتب اهل بیت علیهم السلام تشییع شد و سپس در گلزار شهدای شهر قم آرام گرفت. در پی رحلت آن مرحوم، نهادها و شخصیت‌های مختلفی همچون مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، بنیاد بین‌المللی امام رضا علیه السلام، مدیر حوزه‌های علمیه ایران و نماینده ولی‌فقیه در هند پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند و با جامعه شیعیان کشمیر ابراز همدردی نمودند.

در بخشی از بیانیه‌ای که مجمع جهانی اهل بیت به مناسبت رحلت این عالم شیعه صادر شده چنین آمده است:

«آن عالم جلیل‌القدر از شخصیت‌های برجسته علمی و حوزوی در منطقه کشمیر بود که در طول حیات بابرکت خویش، خدمات ارزشمندی را به مردم مظلوم آن سامان تقدیم کرد. ایشان پس از تحصیلات دینی در نجف اشرف و قم، با تأسیس و اداره حوزه علمیه امام رضا علیه السلام در کشمیر طلاب زیادی را برای تبلیغ معارف قرآن و عترت در آن منطقه تربیت نمود. مرحوم سید مقصود علی رضوی همچنین سال‌ها به‌عنوان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در راه ارتقاء فکری، فرهنگی و اجتماعی شیعیان جهان فعالیت کرد.»

تشیع پیکر حجت‌الاسلام رضوی در حرم مطهر حضرت معصومه (س)

مسجد امام حسن
عسکری، از قدیمی‌ترین
مساجد قم است که
بنای نخستین آن بر
اساس برخی گزارش‌ها
به دستور امام حسن
عسکری علیه السلام و به دست
احمد بن اسحاق قمی
وکیل آن حضرت
ساخته شده است.

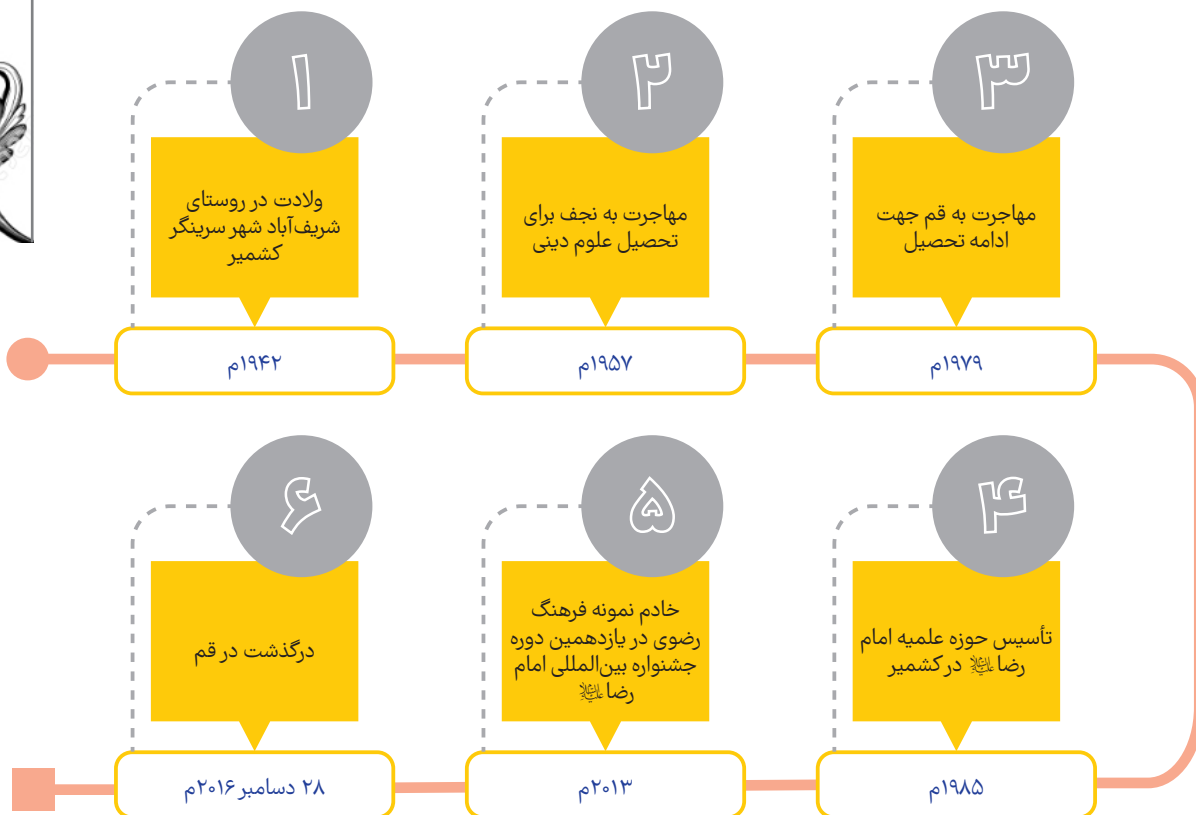

مروری بر زندگی سید مقصود علی رضوی

سید مقصود علی رضوی ۴۳

حجت الاسلام و المسلمین

حمید توران

عضو ترکیه‌ای

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ حمید توران (۱۹۵۱-۲۰۱۷م) در سال ۱۹۵۱م در روستای یوکاری توپراک در شهر ارالیک استان اغدیر ترکیه چشم به جهان گشود. ایشان تحصیلات ابتدایی را در زادگاه خود به پایان برد و دروس قرآن و اصول دین را نزد امام جماعت مسجد روستایش فراگرفت. سپس در هفده سالگی برای فراگرفتن تحصیلات مذهبی به ایران سفر کرد و در تبریز اقامت گزید. شیخ توران تحصیلات مقدماتی خود را در مدرسه علمیه طالبیه تبریز آغاز کرد و در این شهر زبان فارسی را نیز آموخت و پس از مدتی برای ادامه تحصیل به عراق رفت و در جوار مضع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف رحل اقامت افکند.

❁ آشنایی با شیخ صلاح‌الدین اوزگوندوز

شیخ حمید در طول اقامت شش‌ساله‌اش در نجف اشرف از سال ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۴م، به فراگیری دروس حوزوی همچون ادبیات عرب، فقه، اصول، فلسفه و منطق پرداخت و زبان عربی را به‌عنوان دومین زبان خارجی خود آموخت. همچنین در نجف با شیخ صلاح‌الدین اوزگوندوز آشنا شد و پس از بازگشت به ترکیه، فعالیت‌های مذهبی خود را با هم انجام دادند. صلاح‌الدین اوزگوندوز، رهبر شیعیان ترکیه و از شاگردان آیت‌الله‌العظمی سید ابوالقاسم خویی و امام خمینی رحمته‌ما در نجف اشرف است.

❁ فعالیت‌های فرهنگی-عمرانی

حجت‌الاسلام توران پس از بازگشت به ترکیه، در مسجد منطقه آرالیک به فعالیت پرداخت. ایشان پس از خدمت سربازی در سال ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶م، به استانبول سفر کرد و با کمک شیخ صلاح‌الدین اوزگوندوز، مسجد زینبیه را در سال ۱۹۷۸م، یک سال پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، در منطقه هالکانی به‌عنوان نخستین مسجد شیعیان تأسیس کرد. وی پس‌از آن به همراه شیخ اوزگوندوز، برای تبلیغ شیعه و جلوگیری از مانع‌شدن دولت وقت از فعالیت‌های شیعیان، مساجد متعددی همچون مسجد امام علی علیه‌السلام به‌عنوان بزرگ‌ترین مسجد شیعیان ترکیه در سال ۱۹۸۵م، مسجد امام حسن علیه‌السلام، مسجد امام حسین علیه‌السلام و مسجد ابوطالب را در مناطق شیعه‌نشین استانبول احداث کردند. شیخ توران و شیخ اوزگوندوز معتقد بودند که اگر شیعیان فقط یک مسجد داشته باشند و در آن فعالیت کنند، دولت به‌راحتی می‌تواند فعالیت‌های آنان را متوقف و تعطیل کند؛ اما اگر مساجد متعددی داشته باشند و فعالیت آن‌ها گسترده باشد، امکان مقابله با آن‌ها کمتر خواهد بود و دولت دیگر نمی‌تواند از فعالیت‌های آنان جلوگیری کند.

حجت‌الاسلام توران امام جماعت مسجد زینبیه ترکیه، امام جمعه شیعیان استانبول و معاون جمعیت زینبیه کشور ترکیه بود. از دیگر اقدامات ایشان تأسیس گروه و مرکز مذهبی و فرهنگی زینبیه در سال ۲۰۰۹م با کمک صلاح‌الدین اوزگوندوز بود. گروه زینبیه، قدیمی‌ترین گروه شیعی در ترکیه به‌شمار می‌رود. این گروه نخست به‌صورت پراکنده در منطقه هالکانی مستقر شدند و فعالیت خود را از مسجد زینبیه در استانبول آغاز کردند سپس فعالیت‌های خود را به دیگر مناطق و شهرها گسترش دادند.

مرحوم توران، همچنین سایتی با عنوان سایت زینبیه راه‌اندازی کرد که تأثیرات فراوان و گسترده‌ای در تبلیغ و نشر تشیع و معارف اهل بیت علیهم‌السلام داشت. ایشان درباره نام‌گذاری مسجد و فعالیت‌هایش به «زینبیه»، گفته است که حضرت زینب علیه‌السلام پیام عاشورا و قیام امام حسین علیه‌السلام را به گوش جهانیان

رساند و آن را زنده نگهداشت. ما نیز به پیروی از آن حضرت و الگوگیری از روش ایشان، یاد گرفتیم که چگونه باید در برابر دشمنان قد علم کرد و پیام خود را به گوش دیگران رسانید. تشکیل انجمن شیعیان استانبول، تأسیس مؤسسه قرآن و عترت استانبول، راهاندازی اولین انتشارات شیعیان استانبول با نام «نور الثقلین» و چاپ نشریه علمدار از دیگر فعالیت‌های فرهنگی و مذهبی ایشان بود. ایشان در مصاحبه‌ای با شبکه‌ای تلویزیونی گفته بود ما از زمانی که طلبه بودیم با شیخ صلاح‌الدین درباره این روزها خیال‌بافی و آرزو می‌کردیم که بعد از رسیدن به اهدافمان، به شهادت برسیم؛ البته آرزوی شهادت را هنوز هم در سر داریم.

✿ حمایت از نظام جمهوری اسلامی ایران

مرحوم توران در گفتگو با یکی از خبرگزاری‌های ایرانی گفته بود که ما اقدامات تبلیغی و ترویجی خود در خصوص مکتب اهل بیت علیهم السلام را با سختی و مشکلات فراوانی آغاز کردیم به‌ویژه در آن زمان محدودیت‌ها و فشارهای زیادی بر ما وارد می‌شد. با پیروزی انقلاب اسلامی، فشارها و سختی‌های ما افزایش یافت و ما را به اتهام ترویج خمینی‌گری مورد آزار و اذیت قرار می‌دادند. ایشان می‌گویند آن زمان من و شیخ صلاح‌الدین از انقلاب اسلامی به‌طور ویژه حمایت و دفاع می‌کردیم. به دلیل همین حمایت و پشتیبانی از انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران، از سوی دولت لائیک وقت کشورمان به چندین سال زندان محکوم شدیم.

✿ دغدغه‌های فرهنگی

حجت‌الاسلام توران به دنبال راه‌اندازی کانال تلویزیونی شیعه و مدرسه و دانشگاه اسلامی و شیعی بود؛ اما به این آرزوی خود نرسید. وی با توجه به فرهنگ آپارتمان‌نشینی و احداث ساختمان‌های مرتفع، در این اندیشه بود که با راه‌اندازی شبکه ماهواره‌ای شیعیان، مساجد را به درون خانه‌ها ببرد و از آن طریق معارف اهل بیت علیهم السلام را به گوش مردم برساند؛ اما به دلیل هزینه بالای آن، امکان احداث آن برای او به وجود نیامد. امام جمعه شیعیان استانبول بر وحدت مسلمانان تأکید داشت و بر آن بود که اختلافات مسلمانان جزئی است؛ اما دشمنان بر آن اختلافات دامن می‌زنند. از نظر ایشان، مسلمانان با گفتگو باید این اختلافات را حل کنند.

ایشان درباره فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغ و نشر مکتب تشیع می‌گفت: امام حسین (ع) مایه نجات ما است. با دو دستتان به حسین (ع) بچسبید حتی اگر دستتان را قطع کردند مانند حضرت عباس (ع)، امام حسین (ع) را رها نکنید و با دل و جان به او بچسبید و تمسک کنید.

رحلت

شیخ حمید توران، پس از عمری خدمت صادقانه و خالصانه در راه ترویج مکتب اهل بیت (ع)، به دلیل بیماری قلبی، در سوم سپتامبر ۲۰۱۵م برابر با ۱۲ شهریور ۱۳۹۴ش در بیمارستان محمت آکیف در منطقه هالکانی ترکیه مورد عمل قلب باز قرار گرفت و دو روز بعد در پی عمل جراحی دوم به کما رفت. ایشان مدت ۵۲۵ روز در کما بود و سرانجام در دهم فوریه ۲۰۱۷م برابر با ۲۲ بهمن سال ۱۳۹۵ش پس از یک عمر تلاش در راه تبلیغ و نشر و اعتلای مکتب شیعه دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در سالروز شهادت حضرت فاطمه (ع) با حضور جمعی از علما و فضلا و تعداد زیادی از شیعیان ترکیه تشییع شد.

تشییع جنازه باشکوه

ایشان در طول فعالیت‌های تبلیغی خود محبوبیت گسترده‌ای در میان شیعیان ترکیه به دست آورد به طوری که تشییع جنازه وی، یکی از تشییع جنازه‌های پرجمعیت ترکیه و اولین تشییع یک شخصیت شیعی بود که باشکوه و عظمت برگزار شد. در تشییع جنازه وی در منطقه هالکانی استانبول، شخصیت‌ها و مقامات دولتی و کشورهای همسایه و اهل سنت حضور داشتند. نماینده رهبر جمهوری اسلامی ایران در ترکیه و آذربایجان و مسئول بین‌الملل دفتر آیت‌الله سیستانی و نماینده آیت‌الله سید سعید حکیم از نجف اشرف نیز از دیگر حاضران در تشییع جنازه وی بودند.

تشییع جنازه شیخ حمید توران

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، آیت الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه ایران، آیت الله یدالله دوزدوانی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در ترکیه، حزب مؤتلفه اسلام، حجت الاسلام و المسلمین استاد حسین انصاریان و بنیاد جهانی آیت الله شیرازی در واشنگتن، به مناسبت درگذشت این عالم و مبلغ شیعه پیام تسلیت صادر کردند.

بخشی از پیام تسلیتی که مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت الله دوزدوانی در پی رحلت شیخ توران صادر کردند، آمده است:

«از شنیدن خبر درگذشت مرحوم حجت الاسلام آقای شیخ حمید توران، متأثر گشتم. عالمی متقی و پرتلاش که همیشه درصدد خدمت به مسلمین خصوصا شیعیان ترکیه بوده و فقدانش ضرری است که به راحتی جبران نخواهد شد.»

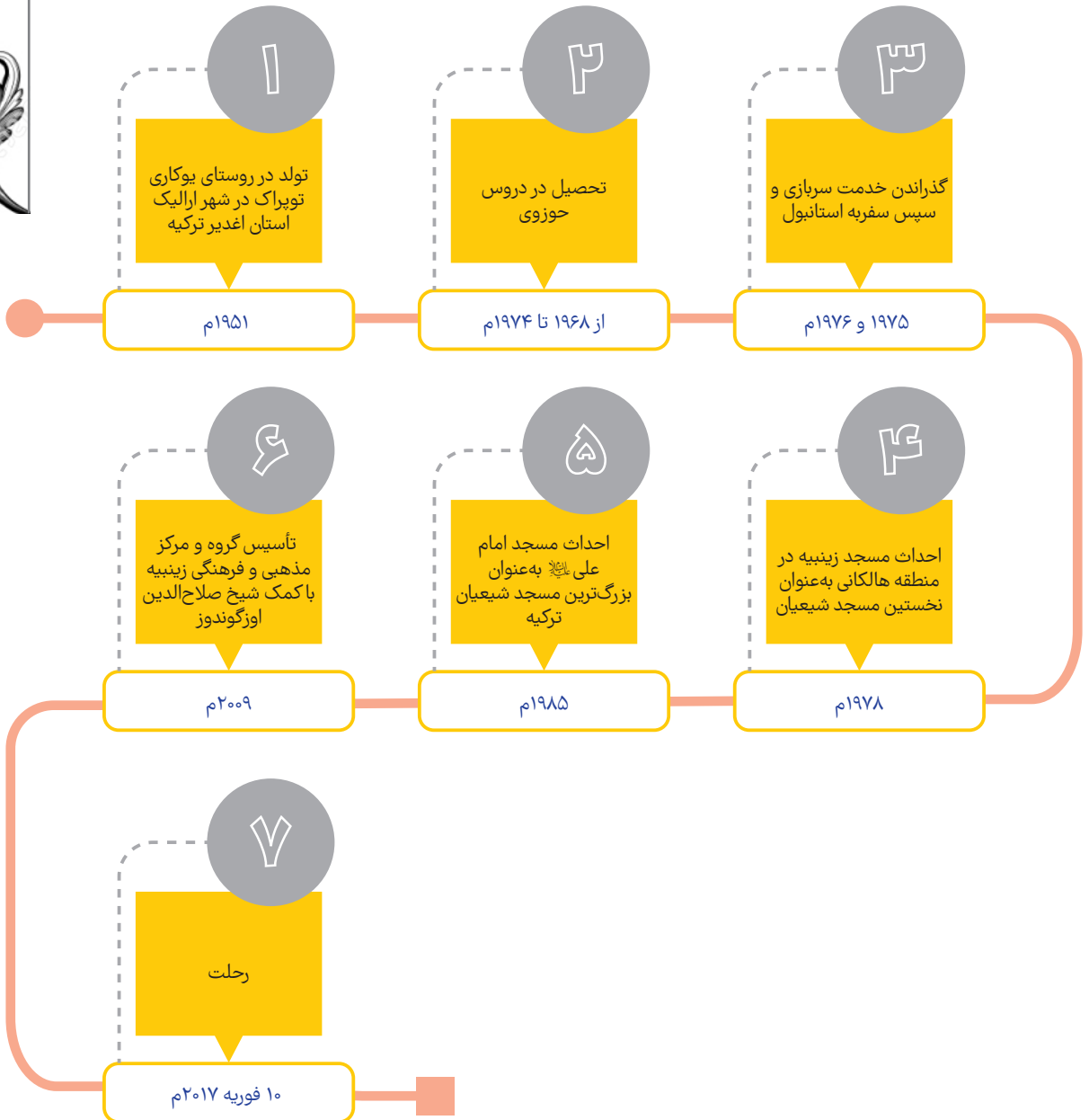

مروری بر زندگی حمید توران

۴۲۹

حمید توران

آیت الله

میرحسین صادقی پروانی

عضو افغانستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

آیت الله حاج شیخ میرحسین صادقی پروانی (۱۳۱۲-۱۳۹۵ ش) از علمای مجاهد شیعه اهل افغانستان بود که عمر خویش را وقف استقلال این کشور و حاکم شدن ارزش‌های دینی در آن نمود. ایشان نمایندگی ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در امور افغانستان را بر عهده داشت. همچنین مرحوم پروانی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و از این طریق خدماتی به پیروان مکتب اهل بیت (ع) در جهان ارائه نمود.

این عالم برجسته اهل افغانستان از رهبران حزب وحدت اسلامی افغانستان و بنیانگذار سازمان نصر در این کشور بود و مدتی در مجلس سنای افغانستان نیز عضویت داشت. ایشان اقدامات و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی بسیاری از قبیل احداث مسجد و مدرسه، انسجام‌بخشی به احزاب شیعه انجام داد. فعالیت‌های گسترده سیاسی و اجتماعی آیت الله پروانی، هرگز ایشان را از فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی باز نداشت تا جایی که ایشان علاوه بر تدریس، آثار فاخر و ارزشمندی نیز از خود به یادگار گذاشتند.

زندگی نامه و تحصیلات

میرحسین صادقی ترکمنی معروف به صادقی پروانی، در سال ۱۳۱۲ش در «دره ترکمن» ولایت پروان در افغانستان به دنیا آمد. وی همراه با کشاورزی، درس‌های مقدماتی و ادبیات عرب را در زادگاهش، نزد شیخ غلام محمد و سید عوض‌علی خواند و برای ادامه تحصیل به کابل رفت. او پس از آن، در سال ۱۳۳۵ش به نجف رفت و در مدرسه علمیه نجف صادقی، متون سطح حوزه را از آیات عظام **مسلم ملکوتی***، کاظم تبریزی و اسدالله مدنی آموخت. صادقی در درس خارج فقه و اصول آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله محمدباقر صدر شرکت کرد و سال ۱۳۴۴ش به ولایت پروان بازگشت.

آیت‌الله پروانی هم‌زمان با پیروزی انقلاب اسلامی ایران به این کشور رفت و در سال ۱۳۵۹ش به افغانستان بازگشت. او پس از سقوط کابل و به قدرت رسیدن طالبان، در سال ۱۳۷۶ش نیز به قم هجرت کرد، که پنج سال به طول انجامید.

آیت‌الله صادقی پروانی چنانکه خودش گفته، در نجف آثار و اندیشه عالمانی چون میرزای نائینی، محمود شلتوت، محمد عبده، جعفر کاشف‌الغطاء، عبدالرحمن کواکبی، سید ابوالاعلی مودودی و آثار دارالتقرب (مصر) و اخوان المسلمین را مطالعه کرد و با اسلام سیاسی و نظریه احیای حکومت اسلامی آشنا شد. از طرفی او با روحانیان انقلابی ایران که به نجف رفت‌وآمد می‌کردند، مانند آیات عظام حسین علی منتظری، مرتضی مطهری، سید محمود طالقانی و مصطفی خمینی ارتباط گرفت، که اندیشه نهضت اسلامی را در وی بیشتر نهادینه کرد.

فعالیت‌های علمی و فرهنگی

برخی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی آیت‌الله پروانی چنین است:

تدریس علوم حوزوی و ارتباط با جوانان: صادقی در کابل همراه با تدریس ادبیات عرب، منطق، فقه و اصول برای طلاب جوان، تدریس تفسیر و فلسفه را نیز شروع کرد که کار تازه‌ای در کابل بود و طلاب جوان و دانشجویان شیعه از آن استقبال کردند. در این زمان، گروه‌های چپ و طرفدار شوروی نیز فعالیت خود را شروع کرده بودند و از میان جوانان کارگر، سرباز و دانشجو عضو یا طرفدار جذب می‌کردند.

تأسیس مسجد امام صادق علیه السلام: آیت‌الله پروانی مسجد امام صادق علیه السلام را در اوایل سال ۱۳۵۰ش در منطقه چن‌داول شهر کابل بنیاد گذاشت و به پایگاه و محل تجمع جوانان شیعه و سنی تبدیل نمود.

تأسیس مدارس دینی: آیت‌الله پروانی چندین مدرسه علوم دینی را در دره ترکمن ولایت پروان و بهسود ولایت وردک تأسیس و مورد حمایت‌های مادی و معنوی قرار داد.

❁ فعالیت‌های سیاسی

عبدالغلی مزاری از
چهره‌های مشهور
سیاسی و جهادی
افغانستان و اولین
دبیرکل حزب شیعی
وحدت اسلامی
افغانستان بود که
در سال ۱۳۶۸ ش با
ادغام احزاب سیاسی
شیعه، حزب وحدت
اسلامی را تأسیس و
وارد مناسبات سیاسی
افغانستان کرد.

همرسان مجمع (یادنامه شهدا و مرحومین مجمع جهانی اهل بیت (ع))

۴۳۲

آیت‌الله صادقی پروانی فعالیت‌های پرشمار سیاسی داشته است. او از بنیانگذاران مبارزات سیاسی در دهه پنجاه بود. عضویت در دو دوره مجلس سنای افغانستان، تأسیس سازمان نصر افغانستان، ایجاد وحدت بین احزاب شیعه افغانستان و همکاری با جنبش امل لبنان، برخی از فعالیت‌های سیاسی او است. برخی دیگر از فعالیت‌های سیاسی او به شرح زیر است:

- تأسیس گروه روحانیت نوین (حزب حسینی): پروانی در سال ۱۳۵۱ ش در کابل، در کنار تدریس و فعالیت‌های تبلیغی، گروه روحانیت نوین را با همکاری شاگردان طلبه، دانشجو و همفکرانش تشکیل داد. این گروه که پس از مدتی به «حزب حسینی» تغییر نام داد، فعالیت‌های هماهنگ سیاسی و اجتماعی انجام می‌داد و پس از کودتای مارکسیستی و شروع انقلاب اسلامی به عنوان «سازمان نصر» اعلام موجودیت کرد.

- ارتباط با فعالان سیاسی شیعه در دیگر کشورها: صادقی پروانی سال ۱۳۵۴ ش به عراق، سوریه، لبنان، ایران و عربستان سفر کرد. او در عراق با امام خمینی رحمته‌الله علیه و آیت‌الله سید محمدباقر صدر دیدار و گفتگو کرد و امام خمینی به او وکالت داد. همچنین صادقی با طلاب فعال هموطن و مقیم نجف و ایران مانند **عبدالعلی مزاری***، قربان‌علی عرفانی، یوسف واعظی، سید حسین حسینی، جعفری و ناطقی آشنا شد و آنان را تشویق به فعالیت بیشتر در آنجا یا بازگشت و همکاری در کابل کرد.

- او در لبنان با امام موسی صدر، آیت‌الله محمد صادقی تهرانی، جلال‌الدین فارسی و دسته دیگری از انقلابیون شیعه ملاقات کرد. گفتگوی آنان به تبادل اطلاعات و تجربیات در افغانستان و لبنان و ایران منجر شد. پروانی از جلال‌الدین فارسی که نماینده امام خمینی رحمته‌الله علیه برای ارتباط با جنبش‌های مسلمان و مسئول بخش نظامی جنبش امل لبنان بود، درخواست کرد برای آموزش نظامی جوانان افغانستانی در لبنان با وی همکاری کند و پس از بازگشت به افغانستان، تعدادی از طلاب و دانشجویان داوطلب را به لبنان فرستاد.

- انتشار نشریه: حزب حسینی در سال ۱۳۵۵ ش، نشریه‌ای به نام خودش منتشر کرد، که آن را به «فلق» تغییر عنوان داد. انتشار این نشریه نگرانی محمد داود، رئیس دولت افغانستان را در پی داشت و آن را یک «حرکت مغولی» نامید. او برای عالمان مطرح کابل پیغام داد که جلوی فعالیت این گروه به‌ویژه رهبر آن، میرحسین صادقی گرفته شود.

- عدم همکاری با حزب دموکراتیک خلق: آیت‌الله پروانی با حزب دموکراتیک خلق افغانستان که در سال ۱۳۵۷ ش روی کار آمد همکاری نکرد. نورمحمد تره‌کی، رئیس این حزب، با تهدید و اجبار از چند عالم مطرح شیعه و سنی، تأیید رژیمش را گرفت؛ ولی آیات عظام صادقی پروانی و سید احمد عالم از این کار خودداری کردند.

• تأسیس سازمان نصر افغانستان: آیت‌الله پروانی هم‌زمان با پیروزی انقلاب اسلامی ایران به این کشور رفت و در سال ۱۳۵۸ش با همکاری گروه‌های مختلف روحانیون فعال، سازمان نصر را پایه گذاشت. صادقی در آنجا توانست با رسانه‌ها گفتگو کرده و مواضع و خطمشی گروه نصر را بیان کند. سازمان نصر افغانستان به استقلال ملی، تمامیت ارضی، حقوق ملیت‌ها، آزادی بیان معتقد بود.

• او در سال ۱۳۵۹ش به همراه کادر اصلی سازمان به افغانستان بازگشت و در پروان، «پایگاه توحید» را تأسیس نمود که بعدها به پایگاه شهید مرتضی تغییر نام داد.

• ایجاد وحدت بین احزاب سیاسی دو گروه، «حزب اسلامی گلبدین حکمتیار» و «جمعیت اسلامی برهان‌الدین ربانی»، در سال ۱۳۶۳ش در دره غوربند ولایت پروان باهم درگیر شدند که با وساطت آیت‌الله صادقی پروانی آتش‌بس و صلح نمودند. سپس با پیشنهاد وی، شورای هماهنگی احزاب جهادی تشیع و اهل سنت در ولایت پروان تأسیس شد.

• در پی درگیری‌های شدید بین احزاب شیعه، آیت‌الله پروانی در پاییز سال ۱۳۶۵ش، تصمیم به گفتگو و ایجاد صلح بین آنان گرفت. تلاش‌های او و مسئولان دو حزب رقیب، سازمان نصر و پاسداران جهاد اسلامی، در سال ۱۳۶۶ش به آتش‌بس دائمی بین آنان منجر شد. این قضیه، باعث پیوستن گروه‌های کوچک‌تر به توافق صلح شد و سرانجام در تابستان ۱۳۶۸ش همه احزاب جهادی، به‌جز حرکت اسلامی به رهبری آیت‌الله محمد آصف محسنی، به انحلال و ایجاد «حزب وحدت اسلامی» رأی دادند.

• حضور در نظام سیاسی بعد از طالبان: پروانی بعد از کنفرانس بن (آذر ۱۳۸۰)، در مقام معاون رئیس اداره انتقالی، برای جابجایی قدرت از حکومت مجاهدین به حامد کرزی، رئیس اداره انتقالی، نقش فعالی داشت. او همچنان در لوی جرگه (نشست سراسری) اضطراری سال ۱۳۸۱ش و نشست همگانی برای تدوین قانون اساسی سال ۱۳۸۲ش عضویت داشت.

• عضویت در مجلس سنای افغانستان: او در اولین دروه انتخابات ولسی جرگه ۱۳۸۴ش شرکت کرد و در کابل به رقابت پرداخت؛ ولی رأی کافی را نیاورد؛ ولی از دوره دوم ریاست جمهوری حامد کرزی (۱۳۸۸-۱۳۹۳ش) تا پایان حیاتش در دو دوره سنای افغانستان عضویت داشت.

✿ نمایندگی رهبر جمهوری اسلامی ایران در افغانستان

آیت‌الله صادقی در سال ۱۳۷۰ش با رهبر انقلاب اسلامی ایران، آیت‌الله سید علی خامنه‌ای، ملاقات نمود و پیرامون اوضاع جهان اسلام، به‌ویژه افغانستان گفتگو و تبادل نظر کرد. سپس آیت‌الله خامنه‌ای آیت‌الله صادقی را به‌عنوان وکیل و نماینده تام‌الاختیار خود در امور افغانستان برگزید. او در این سفر به عضویت مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) نیز در آمد.

❁ میراث ماندگار

برخی از آثار آیت‌الله میرحسین صادقی پروانی چنین است:

- ❖ زن در اسلام
- ❖ تفسیر قرآن
- ❖ درس‌هایی از قرآن
- ❖ تفسیر سوره فلق
- ❖ تفسیر چهار قل
- ❖ خاطرات (دو جلد)
- ❖ گفتارهای معنوی (مجموعه خطبه‌های نماز جمعه)
- ❖ تقریرات درس فقه
- ❖ تقریرات درس اصول
- ❖ تقریرات درس فلسفه

❁ ارتحال

آیت‌الله صادقی پروانی در روز چهارشنبه ۱۱ اسفند ۱۳۹۵ ش در ۸۳ سالگی، بر اثر بیماری، در بیمارستانی در شهر کابل دارفانی را وداع گفت. مراسم تشییع و تدفین وی در ۱۴ اسفند با حضور گسترده مردم، طلاب و عالمان و نیز مقامات دولتی مانند معاون وقت رئیس‌جمهور، رهبر حزب وحدت اسلامی افغانستان و شماری از اعضای کابینه و نمایندگان مردم در شورای ملی برگزار شد و پیکر وی در صحن مسجد قبا در شهرک امید سبز در غرب کابل دفن شد.

مروری بر زندگی میرحسین صادقی پروانی

۴۳۵ | میرحسین صادقی پروانی

حجت الاسلام و المسلمین

محمود الحسن خان نجفی

عضو هندوستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ محمود الحسن خان نجفی (۱۹۳۹-۲۰۱۷م) از علمای بزرگ و مبلغان فعال شیعه در کشور هندوستان بود که برای فراگیری علوم حوزوی راهی نجف اشرف شد. ایشان پس از مدتی به دیار خویش بازگشت و تمام توان خویش را در راه ترویج معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام و اسلام ناب محمدی (ص) در آنجا به کار گرفت و خدمات فراوانی به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام تقدیم نمود.

حجت الاسلام نجفی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و در دوره‌ای سرپرستی مجلس علمای هند را نیز بر عهده داشت. تمرکز اصلی آن مرحوم بر فعالیت تبلیغی بود تا جایی که حسینیه‌ای به نام اهل بیت علیهم السلام در شهر لکهنو احداث نمود و حدود ۳۵ مسجد متروکه را احیا و بازسازی کرد. ایشان در سال ۱۹۳۹م در شهر سلطان پور واقع در استان اوتار پرداش در کشور هند در خانواده‌ای روحانی و اهل علم چشم به جهان گشود. پدرش بخت‌آور علی نام داشت و فرزندش محفوظ الحسن خان روحانی است.

✿ مهاجرت به نجف اشرف

شیخ محمود، با اتمام تحصیلات دوره عمومی، مشتاقانه به فراگیری علوم حوزوی پرداخت و مقدمات علوم حوزوی را نزد پدر و برادر بزرگ خود فرا گرفت. سپس در نوجوانی، برای ادامه تحصیلات حوزوی، عازم کشور عراق شد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف رحل اقامت افکند و از محضر بزرگان و اساتید نامدار حوزه علمیه نجف در آن زمان بهره کافی و وافی برد و تحصیلات خود را در آنجا تا مقطع سطوح عالی طی نمود.

✿ بازگشت به هند

حجت الاسلام نجفی، پس از اتمام تحصیلات و اقامت چهارده سال در نجف اشرف، به شهر جونپور استان اوتار پرداش در کشور هندوستان بازگشت و در آنجا به تبلیغ اسلام، ترویج احکام، تبیین معارف اهل بیت علیهم السلام در بین مردم و نیز تدریس در حوزه علمیه مشغول شد.

✿ فعالیت‌های تبلیغی فرهنگی

حجت الاسلام محمود الحسن خان، پس از ورود به هندوستان، به اصلاح وضع شیعیان در آن منطقه پرداخت. او علاوه بر تأسیس حسینیه اهل بیت در شهر لکهنو، بیش از ۳۵ مسجد متروکه را بازسازی کرد که در آن مساجد، مراسم‌های مختلف از جمله نماز جماعت برگزار می‌شود.

شیخ محمود الحسن خان نجفی از سخنرانان کنفرانس پیام عاشورا در هند

مرحوم نجفی، همچنین برای احیای «حوزه علمیه ایمانیه ناصریه هند» تلاش فراوانی کرد و موقوفات این حوزه را از دست افرادی که آن‌ها را غصب کرده بودند، گرفت و به حوزه علمیه بازگرداند. ایشان تا پایان عمر خویش، مدیریت این حوزه علمیه را بر عهده داشت. این حوزه تاکنون ده‌ها طلبه را برای جهان تشیع، تربیت کرده است.

حجت‌الاسلام الحسن خان، امامت جمعه شهر جونیپور هندوستان را بر عهده داشت. ایشان همچنین خطیبی زبردست در هندوستان به‌شمار می‌رفت که سخنرانی‌های بسیاری برای آگاهی‌بخشی شیعیان آن دیار ایراد کرد.

شیخ محمود تلاش‌های بسیاری در مبارزه با مذاهب ضاله و انحرافی داشت و علیه آن‌ها فعالیت‌های بسیاری انجام داد.

ایشان علاوه بر زبان مادری خود، به زبان‌های عربی و فارسی نیز تسلط کامل داشت و چندین اثر ارزشمند نیز تألیف کرده است.

✿ مروج ولایت فقیه درهند

حجت‌الاسلام نجفی یکی از حامیان و دوستداران نهضت انقلابی امام خمینی در کشور هند و از مروجان برجسته ولایت فقیه در آنجا به‌شمار می‌رفت. وی عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و در کنفرانس‌های مختلف اسلامی از جمله اجلاس‌هایی که به همت مجمع جهانی اهل بیت (ع) برگزار می‌شد، حضور فعال و مستمری داشت.

رحلت ❁

سرانجام، این روحانی شیعه پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راستای ترویج مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، در ابتدای سال ۱۳۹۶ ش به دلیل کهولت سن و بیماری، به کما رفت و در نهایت در روز ۱۲ فروردین ۱۳۹۶ ش برابر با اول آوریل ۲۰۱۷ م در سن ۹۵ سالگی در یکی از بیمارستان‌های شهر لکهنو در شمال هند دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم، پس از تشییع در شهر «سلطان‌پور» در ایالت اوتار پرادش هند در مقبره خانوادگی به خاک سپرده شد.

آیت‌الله العظمی شیخ بشیر نجفی* از مراجع تقلید شیعه ساکن در شهر نجف اشرف، در پیامی به مناسبت درگذشت حجت‌الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمود الحسن خان نجفی، وی را مبلغ بزرگ برای مذهب حقه شیعه معرفی کرد.

دکتر

محمد الحکیمی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور انگلستان

دکتر محمد الحکیمی (۱۳۳۰-۱۳۹۶ ش) از چهره‌های سرشناس کشور عراق بود که در اثر فشارها و سختگیری‌های رژیم بعث از این کشور رفت و پس از مدتی اقامت در کشورهای همسایه عراق، سرانجام به کشور انگلستان رفت و در آنجا اقامت گزید. ایشان پس از اقامت در انگلستان، تمام توان خود را در راه ترویج و تبلیغ مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام در این کشور به کار گرفت. عشق و ارادت الحکیمی به اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، سبب شد که ایشان به همه مناصبی که پس از سقوط رژیم بعث به ایشان پیشنهاد شده بود، دست ردّ بزند و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام و اسلام ناب محمدی (ص) را بر آنها ترجیح دهد. مرحوم الحکیمی عضو فعال مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و بدین واسطه نیز به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام خدمت کرد. ایشان در تأسیس جمعیه مکتبه اهل البيت علیهم السلام نقش داشت و از او آثار و تألیفات متعددی منتشر شده است.

زندگی‌نامه و تحصیلات

دکتر محمد الشیخ حسین الحکیمی معروف به محمد الحکیمی، فرزند میرزا حسین در ۵ مهر ۱۳۳۰ ش (۲۸ سپتامبر ۱۹۵۱م)، در نجف به دنیا آمد.

او در نجف پس از گذراندن دروس رسمی، بین سال‌های ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴م در دانشکده فقه تحصیل کرد. وی علاوه بر دروس کلاسیک، از مدارس علمیه نجف نیز بهره برده و شرح منظومه را از میرزا عبدالله غروی، شرح تجرید الاعتقاد را از سید مسلم حلی، کتاب الفقه «شرح لمعه» را از شیخ هادی قرشی، منطق را از شیخ زین العابدین و اصول فقه را از شیخ محمدرضا جعفری آموخته است.

الحکیمی به دلیل سختگیری‌های رژیم وقت عراق مجبور شد به دمشق برود و از آنجا به بیروت هجرت کند. او در آگوست ۱۹۷۴م در «دانشگاه لبنان» رشته روانشناسی را گذراند و کارشناسی ارشد را در دانشکده شرق‌شناسی در دانشگاه سن ژوزف بیروت طی کرد.

محمد الحکیمی در سال ۱۹۷۵م پس از آغاز جنگ داخلی لبنان به کشور الجزایر سفر کرد و در درس‌های زبان عربی و آموزش و پرورش به تدریس مشغول شد. او در اواخر سال ۱۹۸۷م به بیروت بازگشت و در سال ۱۹۷۹م به پاریس هجرت کرد و در سال ۱۹۸۳م در دانشگاه سوربون مدرک دکتری گرفت. او در سال ۱۹۸۳م به ایران هجرت و پس از آن، در سال ۱۹۸۶م به انگلستان هجرت کرد.

فعالیت‌ها

محمد الحکیمی از سال ۱۴۰۷ق/۱۹۸۶م به انگلستان هجرت کرد و به فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی پرداخت. او یکی از مروجان مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) در این کشور بود. پس از سقوط رژیم بعث عراق در سال ۲۰۰۳م، مناصب مختلفی در وزارت خارجه عراق به او پیشنهاد شد؛ ولی ترویج و تبلیغ معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) را ترجیح داد و خدمات فکری و فرهنگی فراوانی در این زمینه انجام داد.

محمد الحکیمی پیش از آن، در سال ۱۳۹۹ق/۱۹۷۹م در پاریس با همکاری دوستش دکتر محمدباقر فضل‌الله، «جمعية مكتبة اهل البيت (علیهم‌السلام)» را تأسیس کرد.

الحکیمی در چندین اجلاس مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) شرکت مؤثر و فعال داشت.

علامه سید
محمدحسین فضل الله
(۱۳۱۴-۱۳۸۹ ش)، از
مراجع تقلید شیعه
ساکن لبنان که از او
به عنوان پدر معنوی
حزب الله لبنان یاد
می‌شود.

محمد الحکیمی به همراه مرحوم آیت الله آصفی در راهپیمایی جهانی روز قدس

مسئولیت‌ها

برخی از مسئولیت‌های محمد الحکیمی چنین بوده است:

- مسئول مرکز اسلامی آیت الله سید محمدرضا گلپایگانی در لندن، معروف به مجمع جهانی اسلامی؛
- عضویت در مجلس اعلاي انقلاب اسلامی عراق
- مسئول مؤسسه انتشاراتی الفجر
- عضویت در مجمع تبلیغ تشیع
- عضویت در کمیته رسالات دانشگاه
- مسئول دار التوحید الثقافي در تهران (۱۹۸۳م)
- عضویت در هیئت امنای مؤسسات علامه سید فضل الله* در عراق
- عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

آثار

الحکیمی در ترجمه و نویسندگی با برخی از نشریات فرهنگی همکاری داشته است؛ از آن جمله نشریه «الثقافة الإسلامية» است که در دمشق چاپ می‌شود. غیر از مقالات چاپ شده، برخی از آثار او نیز منتشر نشده که برخی از آنها چنین‌اند:

- ♦ «أَلْبَرُّ بِالْوَالِدَيْنِ؛ نیکی به پدر و مادر» (رساله او در دانشکده فقه)؛
- ♦ «مقدمة فی علم الجمال؛ مقدمه‌ای در علم زیبایی‌شناسی»؛
- ♦ «مجادلات حول السلطة السياسية فی الاسلام؛ مباحثی پیرامون قدرت سیاسی در اسلام».

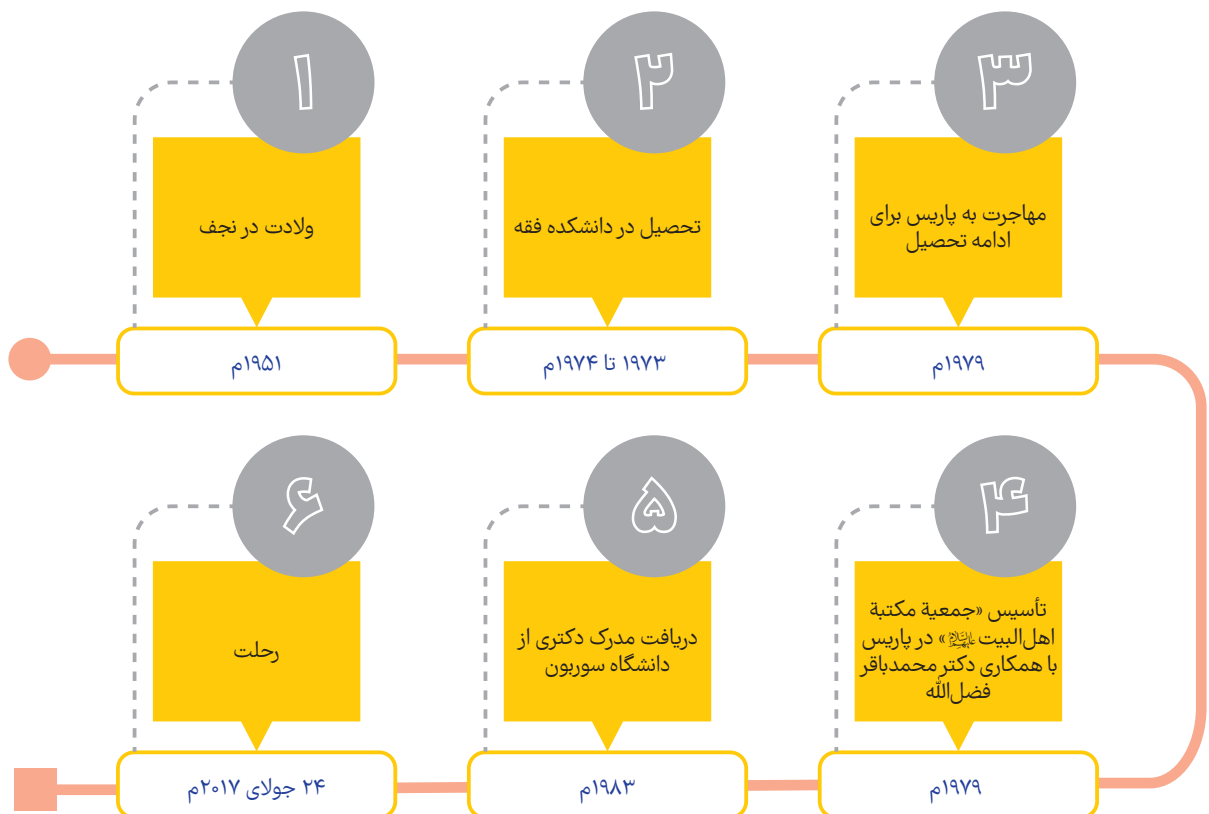
رحلت

محمد الحکیمی پس از چند ماه تحمل بیماری در ۲۸ تیر ۱۳۹۶ ش (۲۴ جولای ۲۰۱۷ م) در آستانه سالروز شهادت امام صادق علیه السلام در کشور انگلستان درگذشت. پس از انتقال پیکروی به عراق، مراسم تشییع و تدفین او در ۴ مرداد، در نجف برگزار شد.

معاونت بین‌المللی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پیامی به مناسبت درگذشت دکتر محمدالحکیمی: او را از جمله اعضای فعال مجمع عمومی در انگلیس دانسته که در راه تبلیغ دین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام و تقویت آن، با اخلاص تلاش می‌کرده است. مجمع اسلامی جهانی لندن نیز با صدور بیانیه‌ای درگذشت او را تسلیت گفت و او را از چهره‌های برجسته علمی و دینی شمرد.

مروری بر زندگی محمد الحکیمی

دکتر

سید علی رضا نقوی

از همکاران پاکستانی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
استاد دانشگاه اهل پاکستان

دکتر سید علی رضا نقوی (۱۹۳۳-۲۰۱۷م) دانشمند برجسته و استاد دانشگاه اهل پاکستان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف ترویج مکتب نورانی اهل بیت عصمت و طهارت (ع) در آن کشور نمود. ایشان تا روزهای پایانی عمرش همچنان به ترویج این مکتب حیات بخش و تمدن بزرگ ایران اسلامی همت می گماشت. این استاد برجسته دانشگاه های پاکستان، بیش از ده سال از عمر خود را در کشور جمهوری اسلامی ایران گذرانده بود و پیوسته با مراکز فرهنگی و علمی این کشور در ارتباط بود. ایشان همچنین آثار فاخری از علمای شیعه به زبان های انگلیسی و اردو ترجمه کرده است و چندین بار آثارش در ایران به عنوان اثر برگزیده سال انتخاب شده اند. دکتر نقوی در سال ۱۹۳۳م برابر با سال ۱۳۱۱ش در یکی از شهرهای ایالت اوتارپرادش کشور هند چشم به جهان گشود و همراه با استقلال پاکستان، به این کشور مهاجرت نمود و در آنجا ساکن شد.

❁ میراث ماندگار

از دکتر سید علی‌رضا نقوی، کتاب‌های بسیاری به جا مانده است که از جمله آن‌ها ترجمه «تحریر الوسيله» امام خمینی رحمته الله علیه به زبان انگلیسی و ترجمه «اقتصادنا» از شهید آیت‌الله سید محمدباقر صدر رحمته الله علیه به همین زبان است. دکتر نقوی در عرصه توسعه فرهنگ ایران اسلامی نیز ترجمه «الآثار الباقية» نوشته ابوریحان بیرونی را به زبان اردو انجام داد. وی همچنین پیش‌نویس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را به زبان اردو ترجمه کرد.

او در ایران دو بار برنده بهترین کتاب سال شد: بار نخست در سال ۱۳۴۴ ش (جایزه سلطنتی) برای کتاب تذکره فارسی‌نویسان شبه‌قاره هند که عنوان پایان‌نامه دکترای او در زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران بود. دومین بار در سال ۱۳۹۱ ش برای فرهنگ سه زبانه فارسی، اردو و انگلیسی، با نام فرهنگ جامع.

دیگر اثر او مجموعه ارزشمند حقوق شخصیه شیعه است که هزار سال فقه شیعه، از شیخ مفید رحمته الله علیه تا امام خمینی رحمته الله علیه را مرور کرده و در قالب گزاره‌های حقوقی در چهار جلد به زبان انگلیسی ارائه نموده است. این مجموعه کتاب به همت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام منتشر شده و در آشنا ساختن محافل آکادمیک جهان با فقه و حقوق متعالی شیعه، نقش قابل‌توجهی را ایفا کرده است.

❁ رحلت

سرانجام این دانشمند وارسته که بدون ادعا، سالیان طولانی به دفاع از سنگرهای عقیدتی و فرهنگی ایران‌زمین در کشور خود پاکستان شهرت داشت، در ۱۹ آذرماه ۱۳۹۶ ش، در سن ۸۴ سالگی، دار فانی را وداع گفت. پیکر او بعد از ظهر روز دوشنبه ۲۰ آذرماه، در حومه شهر لاهور پاکستان، به خاک سپرده شد.

علامه

سید ابراهیم احمد الوزیر

همکار یمنی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

علامه سید ابراهیم احمد الوزیر (درگذشت ۱۴۳۹ق) از علما و دانشمندان برجسته شیعه زیدی و عضو هیئت عالی مشورتی شورای علمای کشور یمن و از مرتبطین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان از مدافعان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و از پیشگامان وحدت اسلامی در کشور یمن محسوب می‌شد. احمد الوزیر که از علمای مطرح و معتدل یمن محسوب می‌شد، توجه خاصی به موضوع وحدت میان مسلمانان داشت. وی در اصلاح امور و حل مشکلات این کشور نیز تلاش فراوانی کرد؛ به گونه‌ای که او را پشتوانه مستحکمی برای امت اسلامی در قضا و حوادث گوناگون یمن به شمار آورده‌اند.

❁ فعالیت‌ها

سید احمد الوزیر خدمات ارزشمندی در عرصه‌های مختلف دینی و فرهنگی، به‌خصوص در گسترش فرهنگ و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) داشت و از او در این زمینه، فعالیت‌های گوناگونی چون تأسیس یک مرکز مطالعات، پژوهش و انتشار مقالات علمی و همچنین مدیریت و نظارت بر نشریات فرهنگی، از جمله مجله «البلاغ» و مجله «ثقافتنا» در یمن ثبت شده است. این موضوع در ارتقای فرهنگ شیعی مردم یمن، نقش بسزایی داشت.

وی با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) ارتباط مستقیم داشت. در یکی از سفرهای خود به ایران، که فرزندش دکتر اسماعیل الوزیر او را همراهی می‌کرد، با دبیرکل وقت مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) حجت‌الاسلام و المسلمین اختری دیدار و گفت‌وگو کرد و گزارشی از فعالیت‌های خود در یمن، از جمله مدیریت و انتشار نشریات البلاغ و ثقافتنا ارائه نمود.

❁ رحلت

سید ابراهیم احمد الوزیر روز پنج‌شنبه ۳۰ آذر ۱۳۹۶ ش، برابر با دوم ربیع‌الثانی ۱۴۳۹ ق، در ۸۵ سالگی دارفانی را وداع گفت. هیئتی از اعضای دفتر سیاسی جنبش انصارالله یمن برای عرض تسلیت به منزل او رفتند. مراسم تشییع باشکوهی با حضور گسترده علاقه‌مندان و ارادتمندان و همچنین مسئولان و سیاستمداران کشور یمن، چون سید محمدعلی الحوثی (رئیس کمیته عالی انقلاب یمن) و صالح الصماد (رئیس شورای عالی سیاسی یمن) برگزار شد. پیکر او در شهر بنی‌حشیش از توابع استان صنعا به خاک سپرده شد.

پیام تسلیت

رئیس مجلس سیاسی عالی یمن و دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پیام‌هایی، درگذشت این عالم ربانی را به خانواده آن مرحوم تسلیت گفتند.

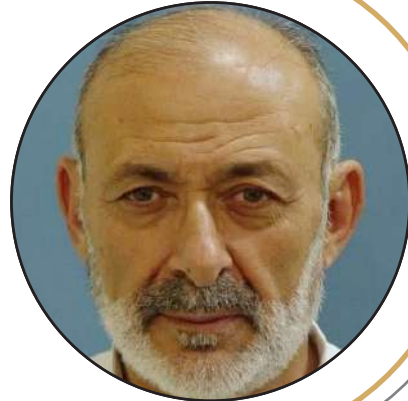
در پیام تسلیت دبیر کل وقت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، حجت الاسلام و المسلمین اختری درباره دکتر ابراهیم الوزیر چنین آمده است:

«آن فقید سعید، دعوت‌کننده به سوی حق و از پیشگامان وحدت اسلامی و مدافعان مکتب اهل بیت عصمت و رسالت علیهم السلام بود و پشتوانه مستحکمی برای امت اسلامی در قضایا و حوادث گوناگون آن محسوب می‌شد.

با رحلت ایشان، ملت دوست و برادر، یمن و جامعه اسلامی، شخصیتی علمی و مبلّغی صادق را از دست دادند.»

دکتر

احمد عبدالمجید حمود

عضو استرالیایی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

دکتر احمد عبدالمجید حمود (۱۹۴۷-۲۰۱۸م)، عضو استرالیایی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود که در کسوت استاد دانشگاه، نمایندگی پارلمان و رئیس مجلس اعلای شیعیان استرالیا در نشر و ترویج مکتب اهل بیت (علیهم السلام) در این کشور نقش بسزایی ایفا کرد و به پیروان این مکتب خدمات فراوانی ارائه نمود. ایشان علاوه بر فعالیت‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی همچون احداث مسجد و مرکز علمی و نیز پذیرفتن مسئولیت‌های متعدد، میراث ماندگاری از خود درباره زندگی و تاریخ اهل بیت (علیهم السلام) به زبان‌های انگلیسی و عربی به یادگار گذاشت.

مرحوم حمود نگرش تقریبی داشت و در زمینه وحدت میان مسلمانان و تقریب مذاهب تلاش‌های بسیاری کرد تا جایی که مدتی مسئولیت دبیرکلی جمعیت اهل سنت استرالیا را بر عهده گرفت.

ایشان نخستین کسی بود که پیشنهاد تأسیس مرکز جهانی اهل بیت (علیهم السلام) را به ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای دادند و بدین وسیله در شکل‌گیری این نهاد مبارک بین‌المللی نقش پررنگی ایفا نمودند.

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

احمد عبدالمجید حمود در سال ۱۹۴۷م، در روستای «بیت لیف» در منطقه «جبل عامل» کشور لبنان متولد شد. او تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در شهر «برج حمد» در لبنان گذراند. احمد سپس وارد دانشگاه بیروت شد و به تحصیل زبان و ادبیات عرب پرداخت. وی پس از اتمام دوره کارشناسی در سال ۱۹۶۹م، به کشور استرالیا مهاجرت کرد و با وجود سختی‌های فراوان و تولد چهار فرزندش، در دانشگاه سیدنی ادامه تحصیل داد و موفق به کسب مدرک کارشناسی ارشد در رشته «اندیشه سیاسی اسلام» و دکترای در رشته «تاریخ و اندیشه سیاسی اسلام» از این دانشگاه گردید. او سپس به‌عنوان عضو هیئت علمی و استاد دانشگاه به فعالیت علمی در دانشگاه سیدنی پرداخت.

❁ فعالیت‌های علمی و فرهنگی

دکتر احمد حمود در کنار کار و تحصیل، مشارکت فعالی نیز در پیشبرد اهداف اسلام و کمک به مسلمانان در استرالیا داشت.

وی در اوایل دهه ۷۰م «دبیرکل انجمن اسلامی لبنانی‌های مقیم استرالیا» شد. عبدالمجید حمود بر ساخت «مسجد امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب علیه السلام» نظارت داشت و مدتی تولیت مسجد بر عهده او بود. این مسجد به بزرگترین مرکز اسلامی شیعیان در استرالیا تبدیل شد. در این مسجد، علاوه بر فعالیت‌های دینی مختلف، شمار نمازگزاران زن و مرد در نمازها، به‌خصوص نماز عید به هزاران فرد می‌رسید. همچنین وزیران، نمایندگان پارلمان و شخصیت‌های سیاسی و اجتماعی استرالیا نیز در برخی برنامه‌های این مرکز شرکت می‌کردند.

او اولین نماینده «رئیس مجلس اعلای شیعیان لبنان» در استرالیا و همچنین عضو «شورای اجرایی اتحادیه فدرال شوراهای اسلامی استرالیا» به‌شمار می‌رفت.

تقدیم لایحه «قانون طلاق اسلامی» قبل از دستیابی به طلاق مدنی به وزارت دادگستری استرالیا از دیگر خدمات مدنی وی به جامعه مسلمانان کشور استرالیا محسوب می‌شود.

وی همچنین با حضور در برنامه‌های تلویزیونی و کنفرانس‌های ملی و جهانی، برای اطلاع‌رسانی صحیح پیرامون اسلام، دفاع از مسلمانان و ترویج معارف اهل‌بیت (علیهم‌السلام) تمام تلاش خود را به کار گرفت.

از فعالیت‌های درخشان مرحوم حمود، نگرش تقریبی وی بود. او در زمینه وحدت میان مسلمانان تا حدی پیش رفت که مدتی مسئولیت دبیرکلی جمعیت برادران اهل‌تسنن استرالیا و سخنگویی این جمعیت به ایشان واگذار شد.

دکتر حمود از دوستداران انقلاب اسلامی بود و در نخستین روزهای پیروزی انقلاب در سال ۱۹۷۹م، به همراه هیئت مسلمانان استرالیا به محضر امام خمینی (ره) شتافت و حمایت خود و مسلمانان استرالیا از نهضت اسلامی مردم ایران را اعلام کرد و در حضور امام به نمایندگی از سوی هیئت به ایراد سخنرانی پرداخت.

او پس از ارتحال امام نیز، از جمله نخبگان جهان تشیع بود که در اولین سال رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای از ایشان درخواست کردند تا مجمع جهانی اهل بیت (ع) برای کمک به ارتقاء فکری و فرهنگی شیعیان جهان تأسیس گردد.

وی سپس از بدو تأسیس سازمان بین‌المللی «مجمع جهانی اهل بیت (ع)» از اعضای مجمع گردید و به‌عنوان نماینده شیعیان استرالیا در اکثر اجلاس‌های این مجمع و کمیسیون‌های سیاسی و اجتماعی آن مشارکت می‌کرد و در فعالیت‌های مجمع جهانی اهل بیت (ع) مشارکت فعال داشت و در جهت ارتقاء فکری و فرهنگی پیروان اهل بیت (ع) تلاش می‌کرد.

دکتر حمود در کنار حجت الاسلام نواب دبیر شورای عالی و حجت الاسلام سالار معاون اسبق بین‌الملل مجمع جهانی اهل بیت (ع) (۱۳۹۴ش)

برخی از دیگر فعالیت‌های آن مرحوم، در موارد ذیل قابل ذکر است:

- مشارکت در تأسیس و سپس فعالیت در «جمعیت اسلامی الزهراء (ع)» در شهر سیدنی

استرالیا

- تأسیس و تولیت مسجد الزهراء (ع) در سیدنی
 - عضویت در جمعیت اسلامی سیدنی
 - رئیس صندوق مالی جمعیت اسلامی سیدنی.
- سال‌ها مسئول تدریس زبان عربی در یک مدرسه اسلامی در استرالیا بود که در دوره‌ای حدود دو هزار نفر در آن به تحصیل می‌پرداختند.

✿ میراث ماندگار

احمد عبدالمجید حمود، تألیفات متعددی درباره تاریخ زندگی و معارف ائمه اطهار (ع) بر جای گذاشت. این عضو فقید مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، تألیفات متعددی به زبان‌های عربی و انگلیسی در دیگر موضوعات اسلامی نگاشته است که در استرالیا، پاکستان، ایران و... چاپ و منتشر گردید. او را از اولین افرادی دانسته‌اند که در مورد نماز به زبان انگلیسی کتاب نوشت. برخی آثار وی به این شرح است:

- ✦ الطاعة و الثورة فی الفكر الاسلامی و السياسی
- ✦ من تاریخ أهل البيت (ع): الطاعة و الثورة فی النهج السياسی للإمام الحسین (ع) (دو مقاله)
- ✦ من سيرة أهل البيت (ع): الدور السياسی للإمام الصادق (ع) (دو مقاله)
- ✦ دراسة فی مشایخ الکلینی
- ✦ الامام الصادق رجل العلم و السياسة
- ✦ سيرة النبی المصطفی (ﷺ)
- ✦ موقع المرأة فی الاسلام (این کتاب از شهرت بسیار برخوردار گردید و در کشورهای پاکستان، ایران و ... نیز چاپ شد.)
- ✦ ثورة زيد بن علی الشهيد علیهما السلام أسبابها و دوافعها
- ✦ تحقیقات: النبی محمد (ﷺ) و أهل بيته (ع) فی التوراة والإنجیل
- ✦ الحق المبين فی معرفة رسول رب العالمين محمد (ﷺ) من خلال التوراة و الإنجیل
- ✦ أسباب ثورة الإمام الحسین (ع) و دوافعها
- ✦ ما هی نسبة المسلمين، بالنسبة إلی مجموع سكان بلادکم؟
- ✦ الأمة الإسلامية ما بین التحدي و التصدي

او همچنین آثار دیگری در مورد زندگی حضرت محمد صلی الله علیه و آله از زبان امام علی علیه السلام در نهج البلاغه، امام مهدی عجل الله تعالی فرجه و علامات ظهور، اطاعت و طغیان در صدر اسلام تألیف کرده است.

رحلت

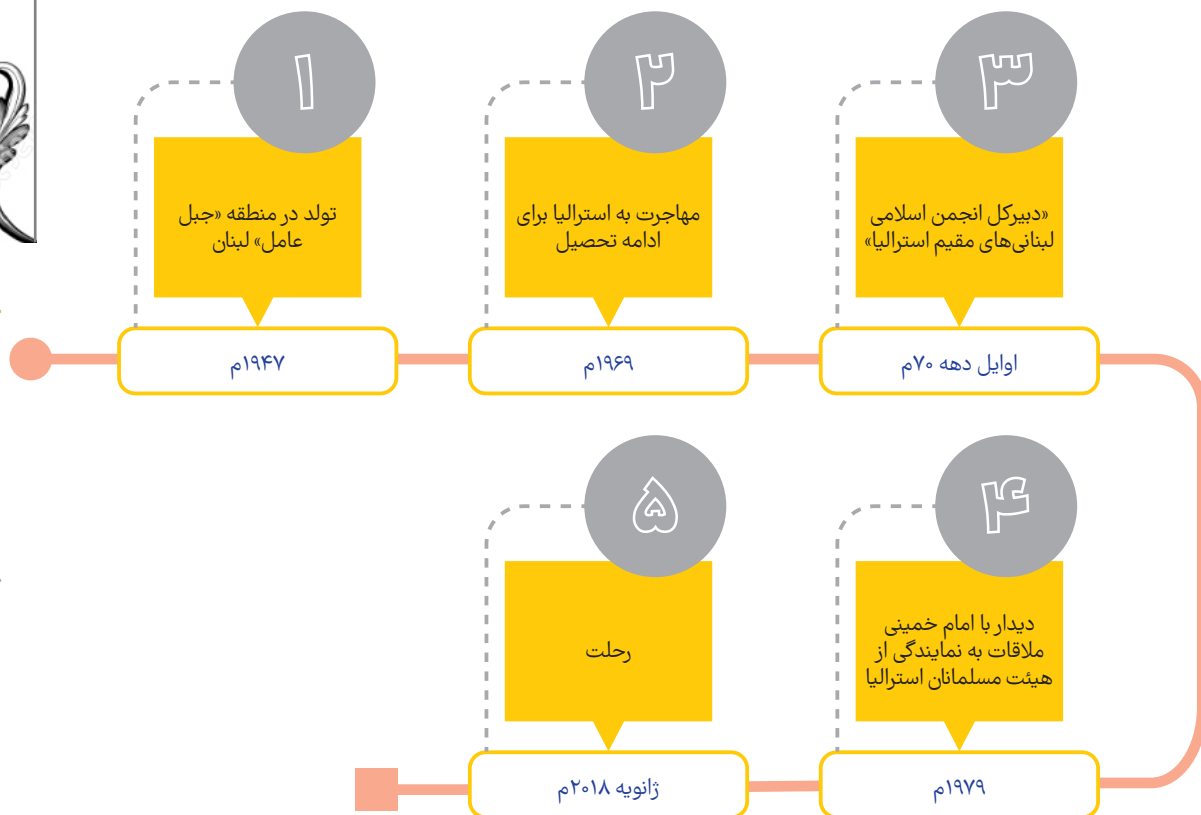
دکتر احمد عبدالمجید حمود سرانجام در دی‌ماه ۱۳۹۶ ش، (ژانویه ۲۰۱۸ م)، در سن ۷۱ سالگی دارفانی را وداع گفت. حجت‌الاسلام و المسلمین سید ابوالحسن نواب رئیس دانشگاه ادیان و دبیر شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام پیام تسلیتی به مناسبت درگذشت او صادر کرده و در آن ضمن عرض تسلیت، در مورد احمد عبدالمجید چنین گفته است: «این اندیشمند برجسته، از ابتدای جوانی تا سال‌های اخیر برای تقویت باورهای دینی پیروان اهل بیت علیهم السلام در استرالیا تلاش کرد و با فعالیت در زمینه‌های گوناگونی همچون بنای مساجد، تأسیس مؤسسات فرهنگی، اداره انجمن‌ها و جمعیت‌های اسلامی، تألیف کتب، نگارش مقالات، حضور در برنامه‌های تلویزیونی و سخنرانی در مجامع مختلف، نقش مؤثری در حفظ هویت مذهبی خانواده‌های مهاجر به اقیانوسیه ایفاء نمود».

همچنین مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پیامی، درگذشت ایشان را تسلیت گفته و با تعبیر «استاد دانشگاه، محقق، مؤلف و شخصیت برجسته دانشگاهی استرالیا که از اعضای فعال و فرهیخته مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام به‌شمار می‌رفتند» از وی یاد کرده است.

مروری بر زندگی احمد عبدالمجید حمود

۴۵۵ | احمد عبدالمجید حمود

حجت الاسلام و المسلمین

سید محمد فضل الله موسوی

عضو هندوستانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

حجت الاسلام و المسلمین سید محمد فضل الله موسوی صفوی (۱۹۴۸-۲۰۱۸م)، از علمای بزرگ و صاحب نفوذ شیعه در کشمیر بود. ایشان از اعضای بلندپایه جنبش آزادی کشمیر و از منادیان تقریب مذاهب اسلامی و وحدت میان مسلمانان شبه قاره هند به شمار می رفت و در این راه تلاش های فراوانی انجام داد.

خدمات فراوان و فعالیت های ماندگار این روحانی شیعه در زمینه های مختلف دینی، مذهبی، تبلیغی، فرهنگی و اجتماعی در هندوستان به طور عام و در منطقه کشمیر به طور خاص از شهرت بالایی برخوردار است و سبب شده که نام نیک و چهره ای محبوب و دوست داشتنی از ایشان در یاد و خاطره و اذهان فعالان فرهنگی-دینی هندوستان ثبت شود. این روحانی خدوم عضو شاخص مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و در اکثریت قریب به اتفاق اجلاس های این مجمع که در ایران توسط برگزار گردید - حضور یافته و سخنرانی کرد.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام و المسلمین سید محمد فضل‌الله موسوی صفوی در سال ۱۹۴۸م (۱۳۲۶/۱۳۲۷ش) در شهر سرینگر هندوستان به دنیا آمد. پدرش حضرت آیت‌الله سید یوسف موسوی صفوی از عالمان بزرگ و صاحب نفوذ منطقه کشمیر هند بود و از محبوبیت بالایی نزد مردم منطقه برخوردار بود.

سید محمد پس از اتمام دروس ابتدایی، دروس حوزوی را آغاز کرد. او برای ادامه تحصیل به حوزه علمیه نجف رفت تا از استادان بزرگ آن شهر بهره ببرد. وی پس از طی کردن تحصیلات و رسیدن به مراحل بالای حوزوی به شهر خود بازگشت و تا پایان عمر پربارش در نشر معارف قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام) کوشش نمود.

او پس از مدتی به نفوذ و محبوبیت بالایی نزد مردم منطقه دست یافت و منشأ خدمات بزرگی در کشمیر هند شد. فرزند او حجت‌الاسلام سید هادی الموسوی از دانش‌آموختگان حوزه علمیه قم است و خواهرزاده ایشان حجت‌الاسلام سید حسن الموسوی عضو کشمیری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) است.

مسئولیت‌ها

برخی از مسئولیت‌ها و سوابق درخشان سید محمد فضل‌الله الموسوی صفوی عبارت است از:

- مسئولیت صدر انجمن شرعی شهر بدگام.
- ریاست انجمن شرعی شیعیان در شریعت‌آباد سرینگر.
- رئیس انجمن شرعی شیعیان کشمیر.
- رئیس مرکز آیت‌الله یوسف میموریل ترست.
- امام‌جمعه و جماعت منطقه شریعت‌آباد.

اقدامات فرهنگی

فعالیت‌های ماندگار و اقدامات سید محمد فضل‌الله الموسوی در امور تبلیغی و مذهبی و نیز خدمات عام‌المنفعه و اجتماعی او زبانزد مردم منطقه و همچنین فعالان دینی - فرهنگی هندوستان است و راه و مسلک او الهام‌بخش مسیر رهروان و شاگردان ایشان در شبه‌قاره هند به‌شمار می‌رود. موسوی صفوی برای شیعیان منطقه کشمیر هند، بیش از پنجاه مدرسه ابتدایی تأسیس کرد و ریاست آن‌ها را بر عهده داشت. او در اواخر عمر خود، مشغول ساخت و تکمیل حسینیه‌ای در کشمیر بود تا مکانی برای اشاعه و تبلیغ معارف اسلامی و مکتب سیدالشهداء اباعبدالله الحسین (علیه‌السلام) باشد.

❁ فعالیت‌های مبارزاتی

حجت‌الاسلام فضل‌الله موسوی صفوی بارها توسط مقامات هندی و دولت محلی کشمیر تهدید و دستگیر شد؛ اما به علت محبوبیت بالای او نزد مردم، مجبور به آزادی او شدند. در سال ۱۳۹۵ ش، منطقه کشمیر پس از قتل یکی از مبارزان، وارد دور جدیدی از مبارزات با رژیم حاکم بر هند شد و طی ۲۵ روز، درگیری با نیروهای هندی، نزدیک به ۶۰ نفر شهید و بالغ بر ۱۵۰۰ نفر از مردم منطقه مجروح شدند. حجت‌الاسلام موسوی صفوی به‌عنوان رئیس حزب انجمن شرعی شیعیان از مردم خواسته بود تا به سخنان رهبران مقاومت گوش سپرده و تسلیم نشوند. او به مقامات هندی هشدار داد تا کشمیر را به‌عنوان یک منطقه مورد مناقشه بپذیرند و اجازه تصمیم‌گیری را به مردم این منطقه واگذار کنند. نیروهای امنیتی پلیس هند با یورش به راهپیمایی مردم جامو و کشمیر در منطقه بادگام، وی را دستگیر کردند.

در موردی دیگر حکومت هند و دولت محلی ایالت جامو کشمیر برای جلوگیری از شرکت حجت‌الاسلام موسوی صفوی در مراسم عزای ۲۸ صفر ۱۴۳۹ ق و به بهانه‌های واهی و بی‌اساس، او را در حصر خانگی قرار داده و اجازه شرکت در مراسم عزاداری را به او ندادند. سخنگوی انجمن شرعی شیعیان جامو و کشمیر ضمن محکوم کردن این اقدام غیرمنطقی، به دولت هند نسبت به پیامدهای این‌گونه اقدامات هشدار داد و اعلام کرد که این‌گونه اقدامات مصداق بارز مداخله در امور مذهبی به‌شمار می‌رود. وی پس از مدتی آزاد شد.

سید محمد فضل‌الله در چندین مورد دیگر به برنامه‌های تحمیلی دولت هند نسبت به شیعیان منطقه جامو و کشمیر اعتراض کرد. او در کنار عالمان و بزرگان دیگر کشمیر چون سید حسن الموسوی الصفوی رئیس انجمن شریعت شیعیان، سید یوسف الموسوی، سید محمدحسین موسوی، سید عابد حسینی، آقا سید محمد عقیل موسوی، حکیم سجاد، سید محمدحسین، بشیر احمد زادو، سید محمدحسین، محبوب الحسن، سید مصطفی و شریف‌الدین باتی، رهبری و سرپرستی اعتراضات مردمی را علیه طرح دولتی «هیئت وقف شیعه» که در آن یکی از مناصب اسلامی به دولت غیرمسلمان واگذار می‌شد، به عهده داشت.

سید محمد فضل‌الله این اقدام را یکی از بدترین دخالت‌های دولت در امور مذهبی عنوان کرد. تعداد زیادی از مردم منطقه جامو و کشمیر و اطراف آن تجمع کرده و علیه طرح دولت اعتراض کردند. در بیانیه‌های مردمی این اقدام دولت هند به‌شدت محکوم شد.

❁ رحلت

حجت‌الاسلام و المسلمین سید محمد فضل‌الله موسوی صفوی پس از سال‌ها تلاش بی‌وقفه در راه اعتلای مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، در تاریخ ۸ بهمن ۱۳۹۶ ش درگذشت. پیکر او با

حضور پرشور مردم منطقه جامو و کشمیر تشییع و به خاک سپرده شد.
در پی ارتحال حجت الاسلام و المسلمین سید محمد فضل الله موسوی صفوی، مجمع
جهانی اهل بیت علیهم السلام پیام تسلیتی صادر کرد و او را عالمی بزرگ و محبوب قلمداد کرده و
درگذشت او را ضایعه‌ای جبران‌ناپذیر برای جهان اسلام عنوان کرد.

تشییع پیکر حجت الاسلام موسوی صفوی در کشمیر

حجت الاسلام و المسلمین

صفر جوشقون

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) از کشور آلمان
روحانی و مبلغ شیعه در اروپای غربی

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ صفر جوشقون (Sefer Coşkun) (۱۳۹۷-۱۳۱۷ش)، روحانی شیعه اهل ترکیه و از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) از کشور آلمان بود. ایشان، دانش آموخته حوزه‌های علمیه نجف اشرف و قم مقدس بود و نخستین مترجم رساله توضیح المسائل حضرت امام خمینی (رحمه الله) به زبان ترکی استانبولی به شمار می‌آید. مرحوم جوشقون از نخستین مبلغان تشیع در اروپا و مؤسس مرکز اسلامی امام جعفر صادق (ع) به شمار می‌رفت. او بیش از ۳۵ سال از عمر بابرکت خود را صرف نشر معارف اسلامی و ترویج مکتب اهل بیت (ع) در آلمان و دیگر کشورهای اروپای غربی کرد و مراکز اسلامی متعددی را در کشورهای غرب اروپا مانند آلمان، هلند، بلژیک و اتریش تأسیس نمود.

همچنین در این مدت، امامت جمعه و ریاست مرکز اسلامی امام جعفر صادق (ع) در شهر برلین آلمان را بر عهده داشت و از مؤسسان اتحادیه علمای اهل بیت (ع) اروپا نیز به شمار می‌رفت. ایشان سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت (ع)، در روز ۲۱ تیر ۱۳۹۷ ش در سن ۸۰ سالگی در ترکیه دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکرش در روز جمعه ۲۲ تیر پس از اقامه نماز میت به امامت آیت‌الله عبدالحمید بنابه، نماینده دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) و با حضور اقشار مختلف مردم و شیعیان ترکیه در ایغدیر تشییع شد و در آرامستان وادی عصر شهر ایغدیر آرام گرفت.

در پی رحلت ایشان، بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی، از جمله حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اختر، دبیرکل وقت مجمع جهانی اهل بیت (ع) و آیت‌الله رضائی امام و مدیر وقت مرکز اسلامی هامبورگ*، رئیس اتحادیه اروپایی علما و تئولوگ‌های شیعه، شورای جهانی مراکز شیعه و مرکز اسلامی افغان‌های شهر برلین، پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند. در بخشی از پیام تسلیت حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اختر دبیرکل وقت مجمع جهانی اهل بیت (ع) آمده است:

«ایشان در راه ترویج مذهب حقه تشیع، از هیچ تلاش و کوششی فروگذار نمی‌نمودند و در طول سال‌ها تبلیغ در اروپا، حضور مداوم و مستمرشان در سنگر هدایت و راهنمایی و تأسیس مسجد مرکزی برلین به راستی موجب تنویر افکار عمومی مردم مسلمان در آلمان بود که امروزه محل تجمع محبان و پیروان اهل بیت (ع) می‌باشد.»

در پیام تسلیت آیت‌الله رضائی امام و مدیر وقت مرکز اسلامی هامبورگ آمده است:

«این روحانی خدوم و پارسا که از اولین مبلغین تشیع در اروپا به شمار می‌رفت، بیش از ۳۵ سال از عمر با برکت خود را در کشور آلمان و اروپای غربی به نشر معارف اسلامی و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام سپری نمود. از خدمات ارزشمند و ماندگار او می‌توان به تأسیس چند مسجد و تشکل مذهبی در آلمان و دیگر کشورهای اروپایی اشاره نمود.»

شیخ

ادریس تراوری

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور مالی

شیخ ادریس تراوری (Idriss Traore) (درگذشت ۱۳۹۷ش)، روحانی برجسته شیعه در کشور مالی و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که عمر خود را در دفاع از مکتب اهل بیت علیهم السلام و ترویج معارف مذهب حقه تشیع در این کشور صرف کرد. ایشان دانش آموخته جامعة المصطفی العالمیه بود و به زبان‌های عربی و فرانسوی تسلط داشت.

مرحوم تراوری مؤسسه‌ای فرهنگی-دینی، به نام جمعیت الثقلین در کشور مالی تأسیس کرد. این مرکز نخستین مؤسسه شیعه در باماگو، پایتخت کشور مالی، به‌شمار می‌آید. مخالفان مکتب تشیع و جمهوری اسلامی ایران، از نقش گسترده او در کشور مالی ابراز نگرانی می‌کردند.

شیخ تراوری از طرفداران انقلاب اسلامی ایران بود و ریاست جمعیت الثقلین در کشور مالی را بر عهده داشت. یکی از مقالاتی که از ایشان منتشر شده مقاله «الحکومة العالمية للمخلص وتحقيق الأمن والسلام العالمي؛ دولت جهانی منجی و دستیابی به صلح و امنیت جهانی» با موضوع مهدویت است. آن مرحوم در این مقاله، اقسام حکومت مانند استبدادی، مشروطه، سوسیالیستی، کمونیستی و دموکراسی را بررسی کرده و به این نتیجه رسیده است که تجربه بشری نشان داده هیچ کدام از این نظام‌ها نتوانسته مشکلات جامعه بشری را حل کند بلکه فقط حکومت اسلامی (حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف) است که حکومتی جهان‌شمول خواهد بود و عدالت را در سرتاسر دنیا حاکم خواهد کرد.

ایشان پس از سالیان تلاش و کوشش در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام، سرانجام در سنین جوانی، در روز هشتم مهر ۱۳۹۷ ش دارفانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در میان انبوه جمعیت محبان اهل بیت علیهم السلام و ارادتمندانش در کشور مالی تشییع و دفن شد.

مراسم اقامه نماز بر پیکر مرحوم ادريس تراوری

حاج

کاظم عبدالحسین محمد مشهور به حاجی کاظم

همکار کویتی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حاج کاظم عبدالحسین محمد مشهور به حاجی کاظم (۱۹۳۱-۲۰۱۸م)، یکی از خیرین سرشناس و برجسته مکتب اهل بیت علیهم السلام در کشور کویت بود. ایشان عمل به آیه شریفه جهاد با اموال را در صدر برنامه‌های خود قرار داد تا جایی که اموال و دارایی‌هایش را در طبق اخلاص گذاشت و در راه خدمت به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام تقدیم نمود.

مرحوم حاجی کاظم در راستای رفع فقر از پیروان اهل بیت علیهم السلام و محرومیت‌زدایی از مناطق آنها تلاش‌های فراوانی کرد. این خیر بزرگ شیعه، خدمات انسان‌دوستانه بسیاری در مناطق مختلف جهان همچون کویت، هند، پاکستان، افغانستان و ایران و نیز کشورهای آفریقایی و حتی اروپایی انجام داد و در دوران حیات پربرکتش مساجد، بیمارستان‌ها، چاه‌ها، مجتمع‌های مسکونی برای نیازمندان و همچنین مراکز فرهنگی - اجتماعی بسیاری در مناطق مختلف جهان احداث نمود.

مرحوم حاج کاظم با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در ارتباط بود هر چند که خدمات ایشان محدود و منحصر به شیعیان نبود بلکه همه مسلمانان و پیروان دیگر ادیان را نیز پوشش می‌داد.

❁ زندگی‌نامه

کاظم عبدالحسین محمد در سال ۱۹۳۱م در کشور کویت چشم به جهان گشود و در چهار سالگی پدر و مادر خود را از دست داد. ایشان در جوانی وارد بازار کار و صنعت برق شد و پس از مدتی با پشتکار فراوان یک فروشگاه لوازم برقی راه‌اندازی کرد و از همان ابتدا دست‌به‌کار خیر شد و حتی فرزندان خود را برای کارهای عام‌المنفعه به کشورهای دیگر می‌فرستاد.

❁ ارتباط با علما و مراجع تقلید

از ویژگی‌های بارز حاج کاظم علاقه به علما و ارتباط با آن‌ها بود. ایشان با عالمانی چون سید علی شبر و آیت‌الله عباس المهری از علمای کویت ارتباط مستقیم داشت و مورد اعتماد آن‌ها بود. ارتباط ایشان با عالمان تنها منحصر در کویت نبود بلکه با عالمان دیگر کشورهای اسلامی نیز همکاری می‌کرد. آیت‌الله سید محسن حکیم، آیت‌الله سید محمود شاهرودی، آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی، آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر، آیت‌الله سید محمدرضا گلپایگانی و آیت‌الله محمد فاضل لنکرانی، آیت‌الله سید علی سیستانی، آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، علامه سید مرتضی عسکری، آیت‌الله صافی گلپایگانی* و علامه سید محمدحسین فضل‌الله از جمله عالمانی بودند که حاج کاظم با آن‌ها در ارتباط بوده و آن‌ها را در امور مختلف مالی پشتیبانی می‌کرد تا جایی که نماینده تام‌الاختیار برخی از آن‌ها نیز بود. طبق همین اعتماد بود که آیت‌الله العظمی خویی ایشان را به‌عنوان یکی از اعضای اصلی هیئت امناء مؤسسه خیریه امام الخویی لندن منصوب کرده بود.

❁ ارتباط با مردم و نیازمندان

حاج کاظم که مردی سخت‌کوش و خستگی‌ناپذیر بود، تمام زندگی و دارایی‌های خود را وقف نیازمندان، مستضعفان، مصیبت‌دیدگان، یتیمان و مستمندان کرد و عیادت از بیماران و شرکت در مراسمات ترحیم تا پایان عمرش حتی زمانی که بیمار و ضعیف بود را ترک نکرد. ایشان همواره به حمایت از طلاب علوم دینی کویتی و خانواده‌هایشان و ساخت آپارتمان برای آن‌ها می‌پرداخت.

❁ خدمات اجتماعی-فرهنگی

رویکرد حاج کاظم در انجام اعمال بشردوستانه و خدمت به مردم منحصر به کشور کویت نبود بلکه با نگاهی فراملی، مسلمانان سایر کشورها را نیز مورد حمایت قرار می‌داد. ایشان در بسیاری از کشورها، به تأسیس و مدیریت مراکز علمی، فرهنگی و اجتماعی همت گماشت که برخی از آنها عبارت‌اند از:

- ❖ ایجاد کار اطلاع‌رسانی دینی-فرهنگی در کویت با افتتاح مسجدالنقی علیه السلام مسجدالنقی در سال ۱۹۶۷م افتتاح شد و با نمازهای دسته‌جمعی، مجالس ذکر، ادعیه، درس و سخنرانی در معرفی اسلام جامع برای تربیت نسل‌های آینده تلاش می‌کند.
- ❖ تأسیس انتشارات دارالتوحید للنشر و التوزیع این انتشارات در سال ۱۹۷۶م تأسیس شد. چاپ و انتشار میلیونی بیش از سیصد عنوان در موضوعات و مفاهیم مختلف اسلامی به زبان‌های مختلف، چاپ میلیون‌ها بروشور و پخش رایگان آن بین مردم و همچنین چاپ کتابچه‌هایی در زمینه اندیشه اسلامی به زبانی ساده و روان برای عموم مردم از جمله فعالیت‌های این انتشارات است.
- ❖ تأسیس مؤسسه و ستاد اتحاد برای حج در سال ۱۹۷۹م این مؤسسه که به مؤسسه «حاج کاظم» نیز شهرت دارد، یکی از بهترین سازمان‌هایی است که با طرح جامعی برای انجام مناسک حج و تأمین نیازهای ضروری زائران خانه خدا و همچنین ایجاد فضای آموزشی اخلاقی در ایام حج، فعالیت می‌کند.
- ❖ تأسیس بنیادالبلاغ مرکز فرهنگ البلاغ در سال ۱۹۸۰م تأسیس شد. چشم‌انداز فکری و عملی مؤسسه، برخاسته از نیاز به طرح‌های فرهنگی، آموزشی و آگاه‌سازی پیشگامانه با نگاه روش‌مند قرآنی است. وب‌سایت البلاغ نیز که در سال ۱۹۹۸م تأسیس شده یکی از مهم‌ترین وب‌سایت‌های فرهنگی است و منبع مهمی برای اطلاعات ارزشمند و موضوعات جالب به‌شمار می‌رود.
- ❖ تأسیس کتابخانه اهل بیت علیهم السلام در پاریس کتابخانه اهل بیت علیهم السلام در سال ۱۹۸۲م در پاریس تأسیس شد. مؤسسه الهدی نیز زیر نظر این مرکز برای انتشار کتب اسلامی پدید آمد.
- ❖ تأسیس بنیاد اهل بیت علیهم السلام این مرکز که در سال ۱۹۸۴م تأسیس شد، فعالیت‌های متعددی در کشورهای چون کنیا، اوگاندا، تانزانیا، سوریه، هند، پاکستان و ایران دارد. فعالیت‌های اجتماعی و عمرانی، تعلیم و تربیت، ساخت مراکز دینی-فرهنگی، نگهداری از ایتام، احداث مسکن و مراکز پزشکی، تأسیس حوزه‌های علمیه از جمله فعالیت‌های این مرکز است.

♦ تأسیس انجمن اهل بیت علیهم السلام در پاریس

این انجمن در سال ۱۹۹۲م در پاریس تأسیس شد. معرفی و گسترش اسلام، دعوت به ارشاد و اصلاح اجتماعی، انجام فعالیت‌های مختلف از قبیل گفتگو، سمینار، جشن‌ها، تشکیل مجالس ادعیه و اهل بیت علیهم السلام و دروس حوزوی ازجمله اهداف آن است.

♦ تأسیس حسینیہ دارالزہرا علیها السلام

این حسینیہ در سال ۱۹۹۵م تأسیس شد و به‌عنوان یکی از مراکز اسلامی، بستری برای آگاهی‌بخشی به شیعیان است که همه گروه‌های سنی را پوشش می‌دهد. فعالیت‌های متنوعی چون اردوی ارشاد، برگزاری جشن‌ها، سمینارهای فرهنگی و آموزش معارف اسلامی برای مردان و زنان ازجمله کارهای دینی-فرهنگی این حسینیہ است.

♦ مؤسسه خیریه امام الخویی در لندن

این نهاد بین‌المللی توسط آیت‌الله خویی در سال ۱۹۸۹م در لندن تأسیس شد. حاج کاظم از اعضای اصلی آن محسوب می‌شد. این بنیاد فعالیت‌های مختلفی ازجمله خدمات اجتماعی، رسانه‌ای، فرهنگی و مذهبی را انجام داده و انجمن‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی فراوانی را مدیریت می‌کند. این مؤسسه یکی از مدارس دانشگاهی معمولی در بریتانیا محسوب می‌شود.

حاج کاظم عبدالحسین در کنار علامه سید علی فضل الله

رحلت

حاج کاظم، سرانجام پس از عمری تلاش و کوشش در روز سه‌شنبه ششم صفر ۱۴۴۰ق مصادف با ۲۵ مهر ۱۳۹۷ش دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت. حضور گسترده مردم در مراسم ختم، پیام‌های تسلیت فراوان از اشخاص و مجامع گوناگون و مراسم ترحیم

گسترده در اقصا نقاط دنیا، نشان از محبوبیت او نزد جامعه جهانی دارد. همچنین در پی رحلت ایشان، شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی درگذشت ایشان را تسلیت گفتند.

در پیام تسلیت حسین المعتوق عضو کویته شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام آمده است:

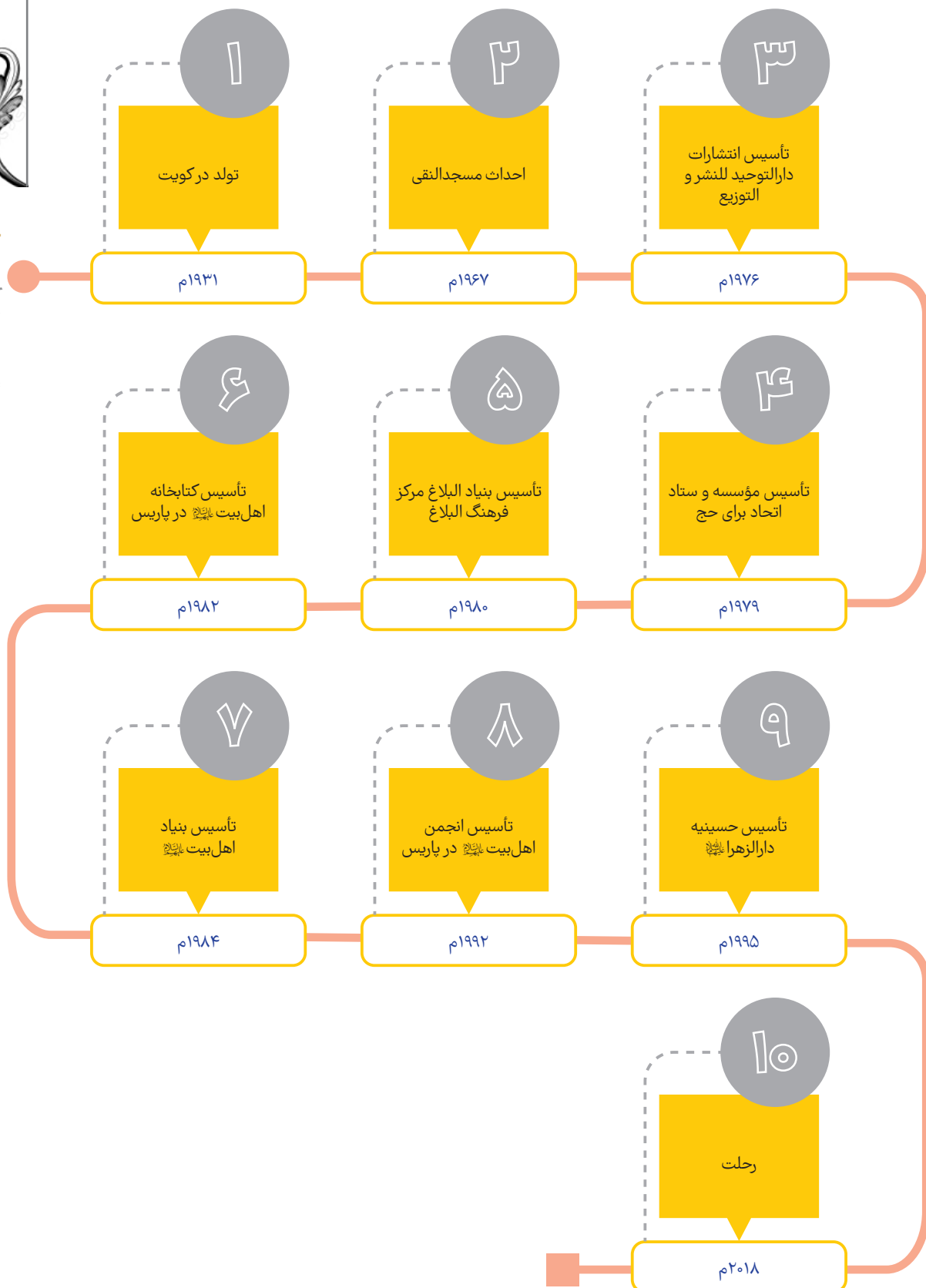
«این مرد مخلص نقش مهمی را در خدمت به اسلام و برافراشتن پرچم این دین از راه کمک به تشکیل مؤسسات دینی و کمک به حوزه‌های علمیه و مساعدت به حرکت اسلامی مخلص و فعال در کشورهای مختلف جهان ایفا کرد. او به کمک به محرومین و مظلومین و سرپرستی یتام و خانواده‌های مستضعف اهتمام داشت و در کنار مجاهدین در مواجهه با حزب ظالم بعث عراق ایستاد و از مهم‌ترین اشخاص مورد اعتماد مرجع شیعه آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی بود. همچنین نقش بارز این مرد در تلاش برای وحدت صف و تقویت روحیه وحدت و الفت فراموش شدنی نیست.»

مروری بر زندگی کاظم عبدالحسین محمد

۴۶۹ | کاظم عبدالحسین محمد

شیخ

مبارک بعداش

عضو تونس

مجمع عمومی جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین شیخ مبارک بن محمد بن صالح بعداش (۱۹۳۵-۲۱۰۸م) رهبر شیعیان تونس و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که در سال ۱۹۳۵م در منطقه قنا واقع در شهر قبلی در کشور تونس در خانواده‌ای سنی‌مذهب دیده به جهان گشود.

شیخ مبارک بعداش، نخست از اهل سنت و پیرو مذهب مالکی بود؛ اما در دهه دهه هشتاد میلادی، تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران و شخصیت امام خمینی رحمته الله علیه، پس از گفت‌وگوهای متعدد با علمای شیعه و تحقیق و مطالعه، به حقانیت مذهب شیعه پی برد و در نتیجه به تشیع گروید. این مستبصر پس از تشریف به تشیع، برای نشر و ترویج معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام تلاش بسیاری کرد و در نتیجه فعالیت‌های ایشان افرادی بسیاری در شمال آفریقا به حقانیت مذهب شیعه پی برده و به مذهب شیعه گرویدند.

در جست‌وجوی حقیقت

شیخ مبارک پیش از گرایش به مذهب تشیع، به دعوت راشد الغنوشی، بنیان‌گذار حزب حركة النهضة تونس، به جمعیت اخوان المسلمین پیوست؛ اما پس از مدتی، با پی بردن به نقاط ضعف آن، از اخوان المسلمین کناره‌گیری کرد. وی پس از کناره‌گیری از اخوان المسلمین، به دنبال چیزی بود که روح او را سیراب و فطرتش را بیدار کند. به همین جهت، به تصوف رو آورد و روش و معارف آن را از صوفیان آموخت. ایشان پس از تأمل و تفکر در تصوف، آن را رویکردی دایره‌وار یافت که دور خود می‌چرخد و مجدد به سر جای نخست بازمی‌گردد. به تعبیری درجا می‌زند. از این رو، از تصوف ناامید و روی‌گردان شد.

مرحوم بعداش، پس از این دوران، با جوان مؤمنی آشنا شد و با او به گفت‌وگو و مباحثه پرداخت. آن جوان با طرح سؤالاتی درباره رابطه پیامبر ﷺ و امام علی علیه السلام ذهن ایشان را درگیر کرد. بعداش پس از مطالعه و تحقیق فراوان، به تشیع گروید.

مرحوم مبارک بعداش، در مصاحبه‌ای با شبکه تلویزیونی دولتی التونسیه گفته بود:

«اگر هفته‌ای یک ساعت در تلویزیون تونس به من وقت بدهند، کل مردم

تونس را به شیعه جعفری دعوت می‌کنم.»

حجت‌الاسلام بعداش از مؤسسان و عضو ارشد حزب حركة النهضة، از احزاب اسلام‌گرای میانه‌رو و بزرگ‌ترین حزب تونس، بود؛ اما بعدها از آن انتقاد کرد و آن حزب را هم‌پیمان آمریکا دانست.

ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام از کشور تونس بود و در چهاردهمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی که از سوی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی* در سال ۱۳۸۰ش در تهران برگزار شد، سخنرانی کرد.

رحلت

این مستبصر شیعه سرانجام پس از عمری تلاش و مجاهدت در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام، در هفتم دی سال ۱۳۹۷ش بر اثر سکته مغزی در کشورش تونس دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. در پی رحلت ایشان مراسم‌های ترحیم و یادبودی در بزرگداشت مقام آن مرحوم در ایران و تونس برگزار گردید. همچنین بسیاری از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی با صدور پیام‌های تسلیت جداگانه با جامعه شیعیان تونس ابراز همدردی کردند و فقدان آن مرحوم را تسلیت گفتند.

در پیام تسلیت حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اخترى دبیرکل وقت مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، آمده است:

۴۷۱

مبارک بعداش

مجمع جهانی تقریب
بین مذاهب اسلامی
سازمانی غیردولتی و
متشکل از گروهی از
عالمان دینی جهان
اسلام است که با
هدف تقریب مذاهب
اسلامی شکل گرفت.
این تشکل در سال
۱۳۶۹ش به‌دستور
آیت‌الله خامنه‌ای رهبر
جمهوری اسلامی ایران
تأسیس شد.

استاد مبارک بعداش در کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی - تهران ۱۳۸۰ ش

«آن مرحوم عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام از کشور سبز تونس بود و به‌عنوان یک مبلغ مردم را به سوی حق و حقیقت دعوت می‌کرد. وی از منادیان وحدت اسلامی و مدافعان مکتب اهل بیت عصمت و رسالت علیهم‌السلام بود؛ و با فقدان شیعیان اهل بیت علیهم‌السلام و جامعه اسلامی تونس، یک شخصیت علمی و تبلیغی صادق را از دست دادند.»

مبارک بعداش | ۴۷۳

شیخ

محمد اوجی

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور آلمان

حاج شیخ محمد اوجی (۱۹۴۷-۲۰۱۹م) امام جماعت مسجد بزرگ اهل سنت در کشور ترکیه بود که تحت تأثیر افکار و اندیشه‌های حضرت امام خمینی رحمته الله علیه به مکتب اهل بیت علیهم السلام متمایل شد و پس از مطالعه و تحقیق فراوان، به حقانیت این مذهب راستین پی برد و نهایتاً به مذهب شیعه تشریف یافت. ایشان پس از تشریف به مکتب تشیع، عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و تبلیغ این مکتب نورانی در هلند، آلمان و برخی دیگر از مناطق اروپا نمود تا جایی که در نتیجه تلاش‌های خستگی‌ناپذیر ایشان بیش از دو هزار نفر از مردم آن مناطق به مذهب تشیع متمایل شدند که تعدادی از آنها برای تحصیل علوم حوزوی راهی ایران شدند.

مرحوم اوجی، از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان در سال ۱۳۹۶ش در سفری به مشهد مقدس، «مرکز اسلامی قرآن و اهل بیت علیهم السلام» را که در هلند تأسیس کرده بود و شعبه‌های آن را وقف امام رضا علیه السلام کرد.

❁ زندگی‌نامه و تشریف به مذهب شیعه

حاج شیخ محمد اوجی در سال ۱۹۴۷م در خانواده‌ای سنی‌مذهب و پیرو مذهب شافعی در شهر آلازیغ ترکیه چشم به جهان گشود. ایشان تحصیلات ابتدایی را در زادگاهش آغاز کرد و سپس به فراگیری تحصیلات حوزوی مشغول شد و پس از فارغ‌التحصیلی، امامت جماعت مسجد بزرگ اهل سنت در موطن خویش آلازیغ را بر عهده گرفت.

این عالم روشن‌ضمیر، همزمان با اوج گرفتن نهضت امام خمینی رحمته‌الله در ایران با اندیشه‌های آن مصلح بزرگ زمان آشنا شد و تحت تأثیر افکار و اندیشه‌های ایشان به مطالعه در زمینه مکتب اهل بیت علیهم‌السلام پرداخت و پس از مطالعه و تحقیق، به حقانیت مذهب راستین تشیع پی برد و نهایتاً به مذهب شیعه گروید.

❁ تبعید به جرم دفاع از احکام قرآن

زمانی که شیخ اوجی امامت مسجد بزرگ شهر آلازیغ ترکیه را به عهده داشت، «کنان اوزن» رئیس‌جمهور وقت ترکیه در اظهاراتی عجیب مدعی شد که در قرآن کریم، هیچ آیه‌ای درباره حجاب نیامده است. شیخ محمد اوجی در اعتراض به این سخنان واهی، با در دست گرفتن قرآن کریم به میان مردم رفت و خطاب به رئیس‌جمهوری ترکیه، آیات مربوط به حجاب در قرآن کریم را نشان داد. شجاعت شیخ محمد جوان وقتی بر خواننده آشکار می‌شود که بداند ژنرال کنان اوزن طی کودتایی در ترکیه به قدرت رسیده بود که در پی آن حدود ۶۰۰ هزار نفر بازداشت و ده‌ها نفر اعدام شده بودند. اقدامات شجاعانه مرحوم اوجی در دفاع از احکام اسلامی بر دولتمردان لائیک وقت ترکیه گران آمد و بلافاصله ایشان را به شهری در هلند تبعید کردند؛ مرحوم اوجی در غربت و تبعید نیز دست از فعالیت‌های دینی خود برنداشت بلکه مصمم‌تر از قبل فعالیت‌های دینی و فرهنگی خود را ادامه داد.

❁ تحصیل در حوزه علمیه قم

ایشان در اوایل دهه ۹۰م برای ادامه تحصیل به ایران اسلامی رفت و در شهر مقدس قم در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه علیها‌السلام رحل اقامت افکند و در حوزه علمیه این شهر در درس فلسفه و تفسیر از محضر علامه مصباح یزدی، علامه جوادی آملی و آیت‌الله اردبیلی* بهره برد.

❁ فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی در اروپا

شیخ محمد اوجی پس از مدتی اقامت در قم، به هلند بازگشت و در آنجا «مرکز اسلامی قرآن و اهل بیت علیهم السلام» را تأسیس نمود. این مرکز علاوه بر فعالیت‌های دینی و قرآنی به محلی برای اجتماع مستبصران هلند تبدیل شد. موفقیت این مرکز در ترویج فرهنگ صلح‌آمیز اسلام و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله موجب گشت تا مراکز شیعی دیگری در شهرهای «بوخوم» و «فرانکفورت» آلمان نیز تأسیس شود و به فعالیت‌های ترویجی و تبلیغی دین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام بپردازند. تاکنون صدها نفر در این مراکز اسلامی، به فراگیری احکام، عقاید و قرآن پرداخته‌اند. شیخ محمد اوجی سپس در آلمان اقامت گزید و در مرکز اسلامی فرانکفورت، دروس اعتقادی برای مستبصرین برپا می‌کرد. ایشان در عرصه سیاسی کشورهای اروپای غربی نیز فعال بوده و تأثیرات شگرفی بر کردها، ترک‌ها و حتی اعراب شمال آفریقا از کشورهای مراکش، تونس، الجزایر و لیبی گذاشته و نهضت جهانی تشیع را در حد استطاعت خویش یاری رسانید. آن مرحوم از رویش‌های اصیل انقلاب اسلامی بود و ثابت کرد که نفس قدسی و تفکر الهی و اهل‌بیتی علیهم السلام امام راحل و انقلاب اسلامی چگونه دل‌ها را متحول می‌کند. روزگاری در آلمان هیچ مرکز اسلامی وجود نداشت، ولی امروز ۲۷۰۰ مرکز اسلامی و ۲۴۰ مرکز شیعی در این کشور فعالیت دارد و همین آمار را می‌توان در کشورهای مختلف دنیا از جمله انگلیس، فرانسه، هلند و بلژیک نیز مشاهده کرد.

❁ تلاش خستگی‌ناپذیر برای ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام

شیخ محمد اوجی یکی از نخستین فعالان عرصه تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام در آلمان، هلند و برخی دیگر از مناطق اروپا بود که عمر خود را وقف ترویج فرهنگ قرآن و اهل بیت علیهم السلام نمود و در سال‌های اخیر با اینکه کسالت داشت، رنج‌های سفر طولانی برای تبلیغ فرهنگ ثقلین (قرآن و عترت) را متحمل می‌شدند. ایشان هیچ‌گاه در انجام رسالت و تلاش دینی، احساس خستگی نمی‌کرد و با شوق و انگیزه بسیار در همایش‌ها و محافل گوناگون دینی حضور پیدا می‌کردند تا رسالت تبلیغی خود را به بهترین شکل انجام دهند. در حالی که دیگران از برگزاری مراسم روز جهانی قدس در آلمان و اروپای غربی استنکاف می‌ورزیدند، ایشان در صف نخست برگزارکنندگان این مراسم باشکوه حاضر می‌شد و با شهامت و شجاعت در برگزاری آن نقش اساسی را ایفا می‌کرد.

❁ عضویت در مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)

مرحوم اوجی همانند صدها تن دیگر از نخبگان شیعه جهان، به عضویت مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) درآمد و از افراد فعال در کنفرانس‌های مجمع محسوب می‌شد. ایشان همچنین به کشورهای مختلف اروپا سفر می‌کرد و در کنفرانس‌ها و مجامع گوناگون، مدافع اسلام، اهل بیت (علیهم السلام) و انقلاب اسلامی بود. نتیجه فعالیت‌های تبلیغی این فقید سعید، گرایش بیش از دو هزار نفر به مذهب تشیع و حضور ده‌ها نفر از آنان در ایران برای تحصیل علوم حوزوی بوده است.

❁ مؤسسات وقف امام هشتم (علیه السلام)

مرحوم حاج شیخ محمد اوجی در سال ۱۳۹۶ ش در سفر به مشهد مقدس «مرکز اسلامی قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)» و شعبه‌های آن را وقف امام رضا (علیه السلام) کرد. ایشان همواره از اهمیت آشنایی بانوان با معارف دینی سخن به میان می‌آورد و می‌گفت: در مرکز اسلامی قرآن و اهل بیت (علیهم السلام) به دنبال تربیت مادرهای خوب هستیم؛ چرا که اگر مادران خوبی داشته باشیم، خانواده‌های خوبی خواهیم داشت و فرزندان این خانواده‌ها نیز در مسیر اهل بیت (علیهم السلام) قدم برخواهند داشت.

❁ رحلت

شیخ محمد اوجی کمتر از یک ماه پیش از وفاتش به زیارت عتبات عالیات مشرف شده بود و سپس به ایران رفت و با سفر به مشهد مقدس، به زیارت حضرت امام رضا (علیه السلام) نیز مشرف شد. ایشان در شامگاه چهارشنبه ۱۲ دی ۱۳۹۷ ش، پس از اقامه نماز مغرب و عشاء در بارگاه ملکوتی مراد خویش، در مشهد مقدس دچار عارضه قلبی شد و در سن ۷۱ سالگی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

پیکر ایشان از مشهد به قم منتقل شد و در روز جمعه ۱۴ دی با حضور خیل عظیم نمازگزاران نماز جمعه، اقشار مختلف مردم و نیز حضور شخصیت‌های سیاسی و مذهبی همچون حجت‌الاسلام و المسلمین شیخ محسن قمی عضو شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) و معاون بین‌الملل دفتر آیت‌الله خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی ایران، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه ایران، آیت‌الله حسینی بوشهری دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه، آیت‌الله آل‌کثیر و آیت‌الله کعبی از نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، حجت‌الاسلام و المسلمین سید ابوالحسن نواب دبیر شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، حجت‌الاسلام و المسلمین

آشتیانی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حجت الاسلام و المسلمین ایمانی مقدم معاون امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، آیت الله رضائی رئیس اتحادیه اروپایی علما و تئولوگ های شیعه، حجت الاسلام و المسلمین عباسی رئیس جامعة المصطفی (ع) العالمية، فضلی اهل ترکیه از مصلاي قدس تا حرم کریمه اهل بیت (ع) تشییع شد و نهایتاً در صحن امام رضا (ع) حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (ع) آرام گرفت. در پی درگذشت آن مرحوم شخصیت ها و نهادهای سیاسی و مذهبی پیام های تسلیت جداگانه صادر کردند.

در بخشی از پیام تسلیتی که مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به همین مناسبت صادر کرد، آمده است:

«تحمل رنج تبعید از وطن در راه پایداری بر مبانی اسلام و تربیت تعداد کثیری از جوانان اروپایی بر طریق محبت اهل بیت علیهم السلام و آشنا کردن آنان با شخصیت ذوابعد امام خمینی و امام خامنه‌ای بخشی از فعالیت‌های اثربخش و ارزشمند آن انسان روشن ضمیر بود، که به فضل الهی با وجود یک جریان زنده و انقلابی مسلمان در قلب اروپا، بی‌تردید راه وی ادامه خواهد یافت.»

فرزندان

از مرحوم اوجی دو دختر به یادگار مانده است که هر دو دانش‌آموخته جامعه الزهرا (حوزه علمیه ویژه خواهران در ایران) هستند و در مسیر تبلیغ و ترویج دین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام همواره یار و یاور پدر بودند:

کتاب «اوج در لاهوت» به قلم خلیل منصوری زندگی پربار و پرفراز و نشیب و نیز خدمات ایشان به جهان تشیع را به رشته تحریر درآورده است تا نسل‌های بعد نیز با خدمات این بزرگ‌مرد آشنا شوند. این کتاب در ۸۳ صفحه از طرف مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی به چاپ رسیده است.

حاج

محمد رضا اعتمادیان

عضو ایرانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حاج محمد رضا اعتمادیان در سال ۱۳۱۷ش، در شهر یزد ایران متولد شد. از دوران نوجوانی با شهید آیت الله صدوقی مأنوس و از مریدان وی بود. ایشان در سال ۱۳۳۵ش به تهران مهاجرت کرد و در بازار تهران به کسب و تجارت پرداخت و در عین حال، ارتباطش با آیت الله صدوقی و دیگر انقلابیون را حفظ کرد تا جایی که از عناصر فعال در نهضت امام خمینی (ره) شد.

اعتمادیان زمانی که حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در تبعید بود، چندین بار به نجف اشرف مشرف شد و پیام‌های ایشان را به انقلابیون منتقل کرد. ایشان همچنین در طول سال‌های فعالیت در بازار تهران، اموال، موقعیت، امنیت و آسایش خود را در راه آرمان‌های نهضت اسلامی امام خمینی رحمته الله علیه در طبق اخلاص گذاشت و جلسات بسیاری در خانه شخصی‌اش برای کمک به انقلاب اسلامی برگزار کرد که در نهایت موجب دستگیری و شکنجه‌اش توسط سازمان امنیتی شاه (ساواک) شد.

ایشان در ایام مبارزه، به کمک یاران و دوستان انقلابی‌اش، کارهای شگفتی انجام داد که ریسک بالایی داشت. برای مثال، سخنرانی‌های امام خمینی در نجف و پاریس را توسط رابط‌هایش در اداره مخابرات که در آن زمان تحت نظر ساواک بود، تلفنی دریافت می‌کرد. این سخنرانی‌ها ابتدا در مخابرات ضبط می‌شد. سپس نوارها را تحویل می‌گرفت و پس از پیاده‌سازی به وسیله دستگاه تکثیری که در بازار داشت، تایپ و تکثیر می‌کرد.

اعتمادیان در خاطرات خود می‌گوید: «بالاخره حدود دو ماه بعد از حضور حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در نوفل لوشاتوی فرانسه، قرار شد آیت‌الله صدوقی به دیدار ایشان برود و من هم به همراه چند نفر دیگر، همراه ایشان باشم. یک روز قبل از پرواز، آیت‌الله صدوقی از یزد به منزل ما در تهران آمدند و بزرگانی مانند آیت‌الله دکتر بهشتی و آیت‌الله موسوی اردبیلی هم به دیدار ایشان آمدند. ما برای لندن بلیط گرفته بودیم که به ما مشکوک نشوند و قصد داشتیم از آنجا به فرانسه برویم. در فرودگاه، افسری که گذرنامه‌ها را کنترل می‌کرد، از تک‌تک مسافران، علت سفر را جویا می‌شد. آیت‌الله صدوقی را جلو انداختیم و افسر از ایشان پرسید کجا می‌روید؟ آیت‌الله صدوقی هم خیلی صریح و واضح گفتند: «به یاری خدا به زیارت امام خمینی در پاریس!» همه ما سخت جا خوردیم و ترسیدیم؛ اما با کمال تعجب، آن افسر لبخندی زد و گفت: «سلام ما را هم به ایشان برسانید.»

اعتمادیان در بسیاری از وقایع دوران انقلاب نقشی کلیدی داشت که از آن میان تمهید مقدمات بازگشت امام خمینی به کشور و استقبال از ایشان در فرودگاه مهرآباد و سخنرانی حضرت امام در بهشت‌زهرا و استقرار ایشان در مدرسه رفاه بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز به فعالیت سیاسی‌اش ادامه داد. برخی از مسئولیت‌ها و فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی وی در این دوره عبارت‌اند از:

- عضویت در کمیته امداد امام خمینی
- قائم مقامی آستان قدس رضوی
- عضویت در شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی

- مشاور رؤسای جمهوری در امور اصناف و بازرگانی به مدت سیزده سال در سه دوره ریاست جمهوری
- ریاست سازمان اوقاف و امور خیریه در زمان نخست‌وزیری شهید رجایی، به مدت چهار سال
- عضویت هیئت مدیره دانشگاه امام صادق علیه السلام
- عضویت هیئت امنای آستان قدس رضوی
- عضویت هیئت امنای مهدیه تهران
- عضویت هیئت مدیره انجمن حامیان توسعه حوزه‌های علمیه کشور
- عضویت در هیئت مؤسس، هیئت امنا و هیئت مدیره ستاد دیه کشور
- تأسیس و عضویت هیئت امناء و هیئت مدیره انجمن جذامیان کشور
- عضویت هیئت امنای مجمع خیرین مسجdsاز
- عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

✿ خدمات عام‌المنفعه

اعتمادیان علاوه بر مسئولیت‌های دولتی، کارهای عام‌المنفعه بسیاری انجام داد. از جمله در تأسیس، پایه‌گذاری و حمایت بیش از چهل انجمن خیریه همکاری داشت. یکی از مهم‌ترین اقدامات خیریه و خدماتی مهم وی، تأسیس و بنیان نهاد مؤسسه غیرانتفاعی «محب» برای درمان بیماران بود. این مؤسسه غیرانتفاعی فعالیتش را از بازسازی و احیاء بیمارستان قدیمی و فرسوده شهید هاشمی‌نژاد آغاز کرد و آن را چنان توسعه داد که هم‌اکنون ظرفیت پذیرش ۱۲۰۰ بیمار را دارد و به‌طور متوسط، ماهانه ۴۰۰ عمل جراحی، ده پیوند کلیه و ۳ هزار بار دیالیز در آن انجام می‌شود.

مقاوم‌سازی و نوسازی کامل بیمارستان میرزا کوچک‌خان، ساخت و تجهیز بیمارستان محب درکاشان، ساخت و راه‌اندازی بیمارستان ۲۲۰ تختی محب یاس، احداث و تجهیز بیمارستان محب مهر با ۱۷۵ تخت و ۱۵۰ هزار بستری تا سال ۱۳۹۸ش، طراحی و ساخت و تجهیز بیمارستان محب کوثر با ۱۵۷ تخت بستری و پذیرش ۷۵ هزار بستری تا سال ۱۳۹۹ش، ساخت مرکز جامع پیشگیری، کنترل و درمان سرطان، ساخت اولین دهکده گردشگری سلامت کشور در زمینی به مساحت ده هزار متر مربع در برغان استان البرز از دیگر خدمات مؤسسه غیرانتفاعی محب است که حاج محمدرضا اعتمادیان اداره آن را بر عهده داشت.

رحلت

حاج محمد رضا اعتمادیان سرانجام بعد از عمری تلاش و کوشش در راه انقلاب اسلامی و خدمت خالصانه به مردم و محرومان و نیازمندان، در ۲۶ دی ۱۳۹۷ ش، در هشتاد سالگی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای (حفظه الله)

«درگذشت مرحوم مغفور حاج محمد رضا اعتمادیان رحمت الله علیه را که از اخیار و اعضای مؤثر جامعه الامام الصادق علیه السلام بودند، به خانواده گرامی و فرزندان و برادران محترم ایشان تسلیت می‌گویم و رحمت و غفران الهی را برای آن مرحوم مسئلت می‌کنم.»

دیدار مرحوم اعتمادیان با رهبر انقلاب

دکتر

دمرداش زکی عقالی

عضو مصری

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دمرداش زکی عقالی (درگذشت ۱۳۹۷ ش)، رهبر معنوی شیعیان مصر، حقوقدان، نماینده مجلس و مشاور رئیس جمهور وقت مصر بود. ایشان ابتدا سنی مذهب بود و نزد عالمانی از اهل سنت مانند محمد ابوزهره و حسن بَنّا شاگردی کرد اما پس از مدتی با منابع فقهی و علمی شیعه آشنا شد و به حقانیت مذهب تشیع پی برد و در نهایت به مذهب راستین شیعه تشریف یافت. دمرداش پس از تشریف به مذهب شیعه تمام توان خود را در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و دفاع از حقوق پیروان این مکتب به کار گرفت و چندین تشکل برای آنها راهاندازی نمود.

این مستبصر روشن ضمیر عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و از این طریق به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در جهان خدمت کرد. ایشان همچنین آثار و تألیفاتی از خود برجای گذاشته است که در آنها ماجرای تشریفش به مذهب شیعه را نیز گزارش کرده است.

❁ زندگی‌نامه

دمرداش بن زکی مرسی عقالی، معروف به «دمرداش عقالی» و «دمرداش زکی»، در عقال بحری، روستایی از استان آسیوط مصر چشم به جهان گشود. ایشان در سال ۱۹۵۴م از دانشکده حقوق دانشگاه قاهره فارغ‌التحصیل شد و مدتی به کار وکالت، و پس از آن در وزارت دادگستری به قضاوت پرداخت.

دمرداش مدتی در عربستان سعودی زندگی کرد و پس از بازگشت به مصر، برای پرداختن به امور سیاسی از قوه قضائیه استعفا داد و به حزب عمل مصر پیوست. گفته شده او عضو حزب وطنی مصر نیز بوده است.

همسر ایشان، آمنه نصیر، نماینده مجلس نمایندگان مصر و فرزندش محمد دمرداش، مشاور وزیر اطلاعات وقت مصر و مدیر باشگاه زهور قاهره است.

❁ مسئولیت‌ها

دمرداش عقالی مسئولیت‌های مختلفی در زمینه قضایی و سیاسی داشته که برخی از آنها چنین‌اند:

- مقام مستشاری در دادگاه استیناف قاهره
- عضو مجلس نمایندگان مصر (۱۹۸۷م)
- عضو مجلس شورای مصر (۱۹۸۶م)
- نائب‌رئیس حزب عمل مصر (۱۹۸۴م)
- مشاور حسنی مبارک، رئیس‌جمهور وقت مصر
- رایزن در وزارت کشور عربستان سعودی و معاونت از جانب قاضیان مصر (حدود سال ۱۹۷۵م)

❁ تشرف به مذهب حقه تشیع

نخستین جرقه شیعه شدن دمرداش، در ۳۵ سالگی و هنگام قضاوت رخ داد. ایشان بین سال‌های ۱۹۶۵ و ۱۹۶۷م، هنگام قضاوت درباره درخواست طلاق مردی، با اشکالی در فقه ابوحنیفه روبه‌رو شد از این‌رو با استادش محمد ابوزهره (عالم سنی اهل مصر و نویسنده کتابی درباره زندگی و آرای فقهی امام صادق علیه‌السلام)، درباره اشکال پیش‌آمده مشورت کرد. ابوزهره گفت: «اگر اختیار داشتم، بر اساس مذهب امام صادق علیه‌السلام حکم می‌دادم.» این نخستین جرقه‌ای بود که باعث شد دمرداش زکی به مذهب تشیع توجه کرده و کتاب‌های

شیعیان را مطالعه کند. «المُختصرُ النَّافعُ فی فقه الإمامیة» نوشته محقق حلی، اولین کتاب از منابع شیعه بود که دمردش آن را مطالعه کرد. او پس از آن، براساس فتوای محمود شلتوت که عمل به فقه شیعه دوازده امامی را جایز می‌دانست، به فقه شیعه عمل می‌کرد. دمردش با مراجعه به تفاسیر اهل سنت به این نتیجه رسید که قرآن با وجود آیات محکم و متشابه، به مفسری نیاز دارد که از جهل میرا و از گناه معصوم باشد و مسلمانان بدون چنین فردی، در فهم قرآن دچار انحراف می‌شوند.

دمرداش زکی هنگامی که به عنوان رایزن از سوی قاضیان مصری در وزارت کشور عربستان کار می‌کرد، به عضویت کمیته‌ای منصوب شد که وظیفه آن بررسی کتاب‌های مصادره شده از حاجیان ایرانی بود. این کمیته وظیفه داشت کتاب‌های مصادره شده از حاجیان ایرانی را بررسی کرده و در صورت ضاله بودن، حکم به توقیف آنها بدهد. پس از یک روز، مقدار زیادی کتاب از زائران و حاجیان ایرانی کشف و ضبط شد. رئیس کمیته بدون اینکه کتاب‌ها را در اختیار دمردش بگذارد، از ایشان خواست حکم توقیف آنها را امضا کند. دمردش حاضر به این کار نشد و معاون وزیر کشور عربستان به او دو ماه فرصت داد تا کتاب‌ها را مطالعه و بررسی نماید. دمردش طی این دو ماه کتاب‌ها را مطالعه کرد. او درباره این مدت می‌گوید: «با خواندن هر سطر از این کتاب‌ها، در اعماق وجودم انسان جدیدی متولد می‌شد.» پس از آن بود که دمرداش زکی به مطالعه و تحقیق جدی برای تعیین اعتقاد خود روی آورد و به تدریج به این یقین رسید که شیعه، مذهب حق و راستین است و مذهبش را از اهل سنت به شیعه تغییر داد.

❁ فعالیت‌ها

دمرداش عقالی چندین تشکل شیعه در مصر تأسیس کرد. ایشان بین شیعیان مصر، محبوب و صاحب نفوذ و به «پدر معنوی شیعه در مصر» ملقب بود. دمرداش به جز مصر، به کشورهایی مانند کویت و بحرین نیز، برای سخنرانی دعوت می‌شد. وی همچنین سه بار به ایران سفر کرد.

دمرداش زکی تلاش کرد با همراهی شماری از رهبران شیعه مصر، «حزب تحریر مصری» را تأسیس کند؛ ولی دادگاه مصر تأسیس حزب را رد کرد.

❁ میراث ماندگار

دمردانش عقلالی دارای مقالات و کتاب‌هایی است که برخی از آنها چنین‌اند:

- ❖ دعائم المنهج الاسلامي: این کتاب به دنبال ارائه شیوه‌ای برای رسیدن به خودشناسی و در پی آن خداشناسی است. کتاب به دو فصل «المعرفة؛ شناخت» و «العبودية؛ بندگی» تقسیم شده است.
- ❖ محاضرات عقائدية: این کتاب مجموعه سخنرانی‌هایی است که دمرانش در مسافرتش به ایران در سال ۱۴۲۱ق، انجام داده است و در پنج بخش تنظیم شده است.
- ❖ «الرَّحْلَةُ إِلَى الثَّقَلَيْنِ؛ عزیمت به ثقلین»، که در آن به زندگی‌نامه خود، چگونگی شیعه شدنش و ثقل بودن اهل بیت علیهم‌السلام پرداخته است.
- ❖ «الامامة في القرآن؛ امامت در قرآن»
- ❖ «الامام الحسين علیه‌السلام في سفر الشهداء؛ امام حسین در سفر شهدا»، که در آن به تاریخ انبیاء پرداخته و خروج امام حسین علیه‌السلام از مدینه را، به خروج حضرت موسی از مصر تشبیه کرده است.
- ❖ «انتخاب الطريق من الظلمات إلى النور؛ انتخاب راه از تاریکی‌ها به سوی روشنی»، که در آن توضیحات بیشتری درباره چگونگی شیعه شدنش داده است.
- ❖ «من هم الشيعة؛ شیعیان چه کسانی هستند؟»، که در آن به تفسیر شماری از آیات قرآن، سیره پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت علیهم‌السلام و کیفیت انتقال هدایت الهی بعد از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم به امام علی علیه‌السلام پرداخته است.

آیت الله صافی
گلپایگانی
(۱۳۹۷-۱۴۰۰ ش) از
مراجع تقلید شیعه در
قم. وی از شاگردان
آیت الله بروجردی و
عضو شورای استفتای
او بود.

رحلت

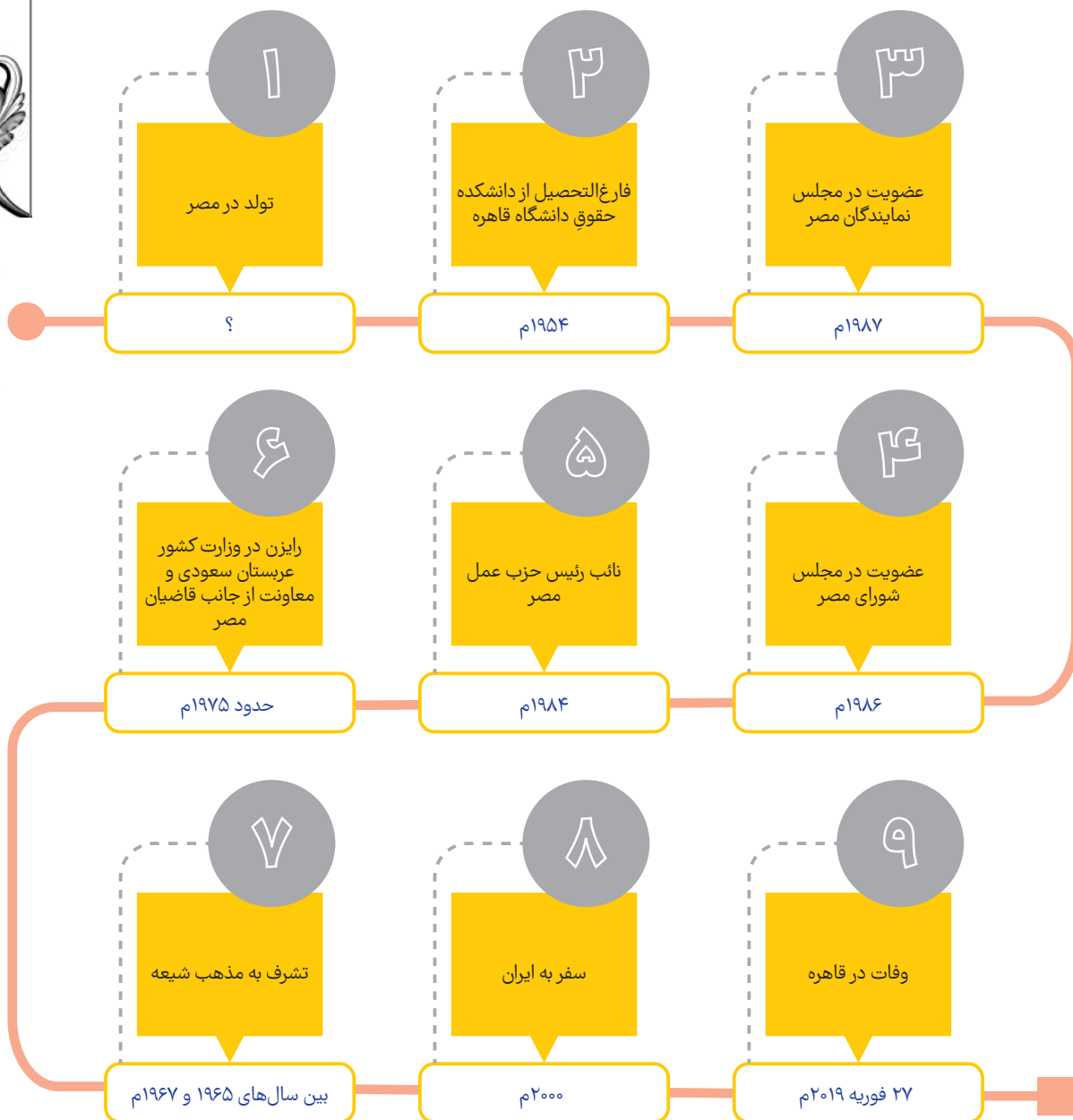
این مستبصر مجاهد سرانجام پس از تحمل دوره‌ای بیماری، در ۸ اسفند ۱۳۹۷ ش، دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت و در ۱۰ اسفند در قاهره دفن شد. آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی*، از مراجع تقلید شیعه و مجمع جهانی اهل بیت (ع) برای درگذشت ایشان پیام تسلیت صادر کردند.

مروری بر زندگی دمرداش زکی عقالی

۴۸۹ | دمرداش زکی عقالی

دکتر

یحیی کریستین بونو

عضو فرانسوی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر یحیی کریستین بونو (Yahia Christian Bonaud) (درگذشت ۱۳۹۸ ش)، معروف به یحیی علوی یا یحیی بونو، اسلام‌شناس، استاد دانشگاه جامعه المصطفی العالمیه قم و عضو فرانسوی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود.

دکتر بونو ابتدا پیرو دین مسیحیت بود که پس از تحقیق و مطالعه فراوان به دین مبین اسلام و مذهب راستین تشیع تشریف یافت و از آن پس تمام توان خود را در راه معرفی و ترویج معارف ناب این دین آسمانی به کار گرفت. ایشان در همین راستا قرآن کریم و آثار دیگری از جمله وصیتنامه الهی و سیاسی حضرت امام خمینی رحمته الله علیه بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران را به زبان فرانسوی ترجمه کرد و بدین ترتیب زمینه آشنایی فرانسوی‌زبانان را با آموزه‌های دین مبین اسلام و نیز افکار و اندیشه‌های بلند رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران فراهم نمود. مرحوم بونو، فرانسوی‌الاصل بود در اواخر عمر در مشهد مقدس در جوار بارگاه ملکوتی حضرت امام رضا علیه السلام سکونت گزید.

❁ زندگی‌نامه

یحیی بونو، در سال ۱۹۵۷م در خانواده‌ای مسیحی کاتولیک در فرایبورگ آلمان چشم به جهان گشود. ایشان که اصالتاً فرانسوی بود، به دلیل شغل پدرش تا سن ۱۰ سالگی در آلمان و الجزایر زندگی کرد و سپس به استراسبورگ فرانسه رفت.

بونو چنانکه خودش گفته، میل به آشنایی با ادیان شرقی در وجود او بوده ازاین‌رو به مطالعه آثار موجود در این زمینه و به سفرهای متعدد به اسپانیا، مراکش، ایتالیا، بلژیک، هلند و آلمان پرداخت. ایشان در سال ۱۹۹۱م به ایران هجرت کرد و در جوار مضجع نورانی حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) در مشهد مقدس رحل اقامت افکند. اشتیاق قلبی بونو به حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) در حدی بود که ۱۵ سال در مشهد سکنی گزید. او همسری ایرانی برگزید و تا پایان عمر در ایران ماند.

❁ تشرّف به اسلام

دکتر یحیی بونو در مصاحبه‌ای درباره سیر زندگی دینی و فکری خود می‌گوید:

«قبل از این‌که مسلمان شوم، حتی مسیحی درستی نبودم. مثل همین اروپایی‌های عادی و معمولی که بیشتر لامذهب هستند و در حقیقت عنوان مسیحیت داریم ولی حقیقتش را نداریم. حتی انتصاب درستی به این آیین خیالی مسیحیت نیز نداریم. من تقریباً از مدرسه و از دوران دبیرستان در طلب چیزی بودم و از زندگی روزمره ناراضی بودم.»

وی در جوانی به مطالعه انجیل پرداخت و از این طریق مجذوب مسیحیت شد، اما مسیحیت نتوانست وی را قانع کند به همین دلیل به سمت ادیان شرقی چون هندو و بودا سوق داده شد و به مطالعه منابع این ادیان پرداخت.

ایشان در ۲۲ سالگی با آثار رنه گنون آشنا شد. مطالعه در آثار این فیلسوف شهیر فرانسوی به‌ویژه در موضوع عرفان تطبیقی جذابیت فراوانی را برای کریستین در پی داشت. تا آنجا که او پاسخ بسیاری از ابهامات ذهنی خود را از این طریق به دست آورد. سرانجام، بونو تحت تأثیر آثار گنون در سال ۱۹۷۹م به اسلام گروید.

❁ تشرّف به تشیع

دکتر بونو می‌گوید:

«این دو کتاب امام خمینی (مصباح الهدایه الی خلافه الولایه، شرح دعای سحر) روی من خیلی اثر گذاشت... کم کم دریافتیم ادیان مختلف اصالت ندارند تنها یک دین است که اصالت دارد، آن هم اسلام شیعی است و ادیان دیگر از این دین خود را نشئت گرفته اند. دین یکی است چون خدا یکی است و تنها هدف آن انسان شدن است».

او در سال ۱۹۸۱م با احمد حمپاته، عارف آفریقایی و از رؤسای سلسله تیجانیه، ملاقات کرد و تحت تأثیر راهنمایی‌های ایشان مذهب تشیع را برگزید. از آن زمان به بعد، نام یحیی علوی را برای خود انتخاب کرد.
دکتر بونو می گوید:

«(بعد از مسلمان شدن) از فرق تشیع و تسنن هیچ اطلاعی نداشتیم. حتی انقلاب ایران را به عنوان انقلاب اسلامی و نه انقلاب شیعی می شناختم. همان یک سال اول مسلمانی با توجه به مطالبی که از هانری کربن خوانده بودم شیعه شدم. البته... شیعه شدن مهم نیست چون می تواند به هر دلیل سطحی اتفاق بیفتد مثلاً یک احساس یا اتفاق یا از طریق والدین و؛ اما معتقدم بحث مهم شیعه ماندن است که این یک نگاه ثبت شده عاشقانه است».

❁ تحصیلات

دکتر یحیی بونو پس از تشریف به اسلام، به تحصیل در رشته زبان و ادبیات عرب و اسلام شناسی در دانشگاه پرداخت که ایشان را به خواندن نوشته های هانری کربن، فیلسوف و اسلام شناس شیعه که در زمینه معرفی عقاید و عرفان شیعه به غرب تلاش چشم گیری را مصروف داشته بود، سوق داد. در حقیقت، علاقه او به ایران و تشیع در همین سال ها شکل گرفت.

یحیی علوی در سال ۱۹۸۲م موفق به اتمام دوره فوق دیپلم خود در انستیتو ملی زبان ها و تمدن های شرقی شد. در همان سال دوره کارشناسی و سپس کارشناسی ارشد را در دانشگاه سوربن آغاز کرد. وی در سال ۱۹۸۴م از پایان نامه خود که اختصاص به کتاب جواهر المعانی شیخ احمد تیجانی داشت، با موفقیت دفاع کرد.

بونو در سال ۱۹۸۷م، مدرک پروفسور اگزره را اخذ و شروع به تدریس زبان عربی کرد. دو سال بعد، دوره دکتری خود در دانشگاه سوربن را آغاز کرد و در سال ۱۹۹۵م از رساله دکتری خود تحت عنوان «الهیات در آثار فلسفی و عرفانی امام خمینی» در این دانشگاه دفاع نمود. رساله دکتری او در سال ۱۹۹۹م به عنوان پژوهش سال ایران برگزیده شد.

بونو برای تدوین رساله خود در سال ۱۹۹۱م به ایران آمد و مدت هفت سال از جلسات سید جلال‌الدین آشتیانی در مشهد، در زمینه فلسفه و عرفان اسلامی استفاده برد. ایشان همچنین دوره فوق دکترای خود را نیز در دانشگاه سوربن در زمینه «حکمت متعالیه ملاصدرا، پاسخی به انتظارات صدرالدین قونوی» به پایان رساند.

✿ میراث ماندگار

دکتر یحیی بونو آثاری بیشتر در موضوع عرفان اسلامی نگاشته و برخی از آثار فارسی را به فرانسه برگردانده است. برخی از آثار ایشان چنین‌اند:

- ✦ ترجمه و تفسیر قرآن کریم به زبان فرانسوی: مؤسسه فرهنگی ترجمان وحی (مرکز ترجمه قرآن مجید به زبان‌های خارجی) در قم در سال ۲۰۰۰م این ترجمه را منتشر کرد. از ویژگی‌های این ترجمه این است که معنایی روان به همراه تفسیر مختصر به‌ضمیمه لغت‌نامه الفاظ قرآن است. جلد اول این ترجمه با همکاری دکتر جواد حدیدی انجام شده و شامل سوره‌های حمد و بقره است.
- ✦ تصوف و عرفان اسلامی به زبان فرانسه
- ✦ امام خمینی عارف ناشناخته قرن بیستم به زبان فرانسه
- ✦ ترجمه آیین انقلاب اسلامی (منتخبی از آثار و بیانات امام خمینی در حدود ۷۰۰ صفحه) به زبان فرانسه
- ✦ وصیت‌نامه الهی- سیاسی امام خمینی (با مقدمه و حواشی)، به زبان فرانسه
- ✦ ترجمه آیین و اندیشه در دام خودکامگی به زبان فرانسه
- ✦ ترجمه مبارزه با نفس یا جهاد اکبر، اثر امام خمینی به زبان فرانسه

✿ وفات

دکتر بونو در محرم سال ۱۳۹۸ش برای انجام برنامه تبلیغی به کشور ساحل‌عاج سفر کرد. ایشان در روز دوشنبه چهارم شهریور همان سال، در سانحه دریایی در ساحل‌عاج غرق شده و دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. علی‌رغم تلاش‌های فراوانی که برای بازگرداندن پیکر این فیلسوف شهیر به ایران انجام گرفت، این امر میسر نشد و پیکر پاک او در شهر آبیجان در ساحل‌عاج و در کنار مزار مرحوم احمد حمپاته آرام گرفت.

شخصیت‌ها و نهادهایی مانند رئیس وقت مجلس شورای اسلامی ایران، **جامعة المصطفی العالمية*** و مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام به مناسبت درگذشت وی پیام تسلیت صادر کردند.

آیت الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) در پیام تسلیت خود چنین آورده است:

«مرحوم یحیی بونو گمشده خویش را در پیروی از مکتب اهل البیت (ع) پیدا کرد و سال‌ها در راه کسب معارف این مکتب نورانی، مشقت تحصیل و تحقیق را بر خود هموار ساخت. عشق وی به بیدارگر عصر حاضر حضرت امام خمینی (ره)، دریچه‌های جدیدی از انوار عرفان را به روی او باز کرد که جهاد اکبر و اصغر را جایگزین خمودی رهبانیت و قیام الله را جانشین ستم‌پذیری و آرامش نمود.»

بزرگداشت

دکتر بونو در سال ۲۰۰۱م (۱۳۸۰ش) به‌خاطر ترجمه فرانسوی‌اش از قرآن، از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌عنوان «خادم برگزیده قرآن کریم» معرفی شد. همچنین چند مراسم بزرگداشت برای ایشان، در زمان زندگی و پس از درگذشتش، در تهران، قم، پاریس و ... برگزار شد. در مراسمی که مجمع جهانی اهل بیت (ع) در بهمن ۱۳۹۸ش در

روغمایی از کتاب زندگی‌نامه یحیی بونو با حضور آیت الله رضانی

بزرگداشت بونو در قم برگزار کرد از مقام علمی وی و خانواده‌اش تجلیل شد، همچنین در این مراسم از کتاب زندگی‌نامه ایشان به قلم نجفی کرمانشاهی با نام «زنده به نام علی» رونمایی شد.

مروری بر زندگی یحیی کریستین بونو

۴۹۵ | یحیی کریستین بونو

حجت الاسلام و المسلمین

حسین کورانی

عضو لبنانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
و عضو شورای رهبری حزب الله لبنان

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ حسین کورانی عاملی (۱۹۵۵-۲۰۱۹م)، از علمای مجاهد لبنان بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف استقلال لبنان و تقویت محور مقاومت اسلامی در این منطقه نمود. ایشان به همراه دیگر علمای مجاهد لبنان همچون حجت الاسلام و المسلمین شهید سید عباس موسوی (نخستین دبیرکل حزب الله) و حجت الاسلام و المسلمین سید حسن نصرالله (دبیرکل حزب الله) سازمان حزب الله لبنان را بنیان نهادند و خود از اعضای شورای رهبری آن بودند. مرحوم حجت الاسلام کورانی به فعالیت‌های علمی و فرهنگی نیز اهمیت می‌داد تا جایی که مرکز اسلامی لبنان را با هدف نشر فرهنگ اسلامی و آموزه‌های شیعی در این کشور تأسیس نمود. ایشان سال‌ها در لبنان به تدریس علوم حوزوی و ادبیات فارسی اشتغال داشت و از او تألیفات فاخری به یادگار مانده است. این عالم شیعه از حامیان انقلاب اسلامی ایران و نظام مقدس جمهوری اسلامی به شمار می‌رفت تا جایی که بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران رفت و به حمایت از مردم ایران و رهبری آن پرداخت.

❁ زندگی‌نامه

شیخ حسین کورانی در سال ۱۹۵۵م در روستای یاطر در منطقه شیعه‌نشین جبل عامل در جنوب لبنان چشم به جهان گشود. پدرش محمدقاسم کورانی، از دوستان نزدیک آیت‌الله سید عبدالحسین شرف‌الدین عالم سرشناس شیعه به‌شمار می‌رفت. شیخ علی کورانی از عالمان و نویسندگان برجسته لبنانی برادر اوست.

مرحوم کورانی تحصیلات ابتدایی را در زادگاه خویش گذراند و دروس حوزوی را با سفر به نجف اشرف در سال ۱۹۶۳م از آن شهر آغاز کرد. ایشان در کنار تحصیلات علوم دینی، با حزب الدعوة الاسلامیه در عراق آشنا شد و از همان ابتدای طلبگی، روحیات دینی و انگیزه‌های انقلابی با تأثیر از افکار آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر در او پدیدار گردید.

❁ فعالیت‌های علمی و تبلیغی

حجت‌الاسلام کورانی در سال ۱۹۶۹م راهی ایران شد و تحصیلات خویش را در حوزه علمیه قم ادامه داد. ورود ایشان به ایران، با سال‌های آغازین نهضت امام خمینی رحمته‌الله علیه رژیم ستمگر پهلوی همزمان بود. گرایش شدید ایشان به این حرکت و تأثیرپذیری از شخصیت حضرت امام خمینی و فعالیت‌هایش علیه رژیم پهلوی سبب شد از ایران اخراج شود و به لبنان بازگردد. شیخ حسین کورانی در زمان حضورش در لبنان به همراه حجت‌الاسلام و المسلمین شهید سید عباس موسوی رهبر فقید حزب‌الله لبنان در منطقه بعلبک حاضر شد و در حوزه علمیه امام منتظر عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف به تدریس و پژوهش اهتمام ورزید. ایشان در این حوزه به تدریس اصول، تاریخ اسلام، سیره پیامبر صلی‌الله علیه و آله و آموزش زبان فارسی مشغول شد و تمام توان تبلیغی خویش را به کار گرفت. کورانی به همراه شهید سید عباس موسوی با اوج‌گیری انقلاب اسلامی در ایران و در آستانه پیروزی نهضت امام خمینی رحمته‌الله علیه در تأیید این نهضت شیعه، با عالمان و شخصیت‌های برجسته لبنانی ارتباط برقرار کردند و آنان را در جریان انقلاب ایران قرار دادند. ایشان پس از وقفه‌ای چندساله و حضورش در لبنان، با پیروزی انقلاب اسلامی به ایران رفت و همان ابتدا به جهت مبارزه با گروه‌های ضد انقلاب که در تحریک مردم استان خوزستان برای آشوب و اهداف جدایی‌طلبی حرکت می‌کردند، در اهواز ساکن شد. همچنین به همراه سید حسین دیوانی و هاتف‌الجبوری دو تن از شخصیت‌های شیعه که از عراق به ایران مهاجرت کرده بودند، به تبلیغ جمهوری اسلامی پرداخت. علامه کورانی در زمان حضورش در این شهر به رادیو اهواز رفت و برای مدتی مدیریت بخش عربی آن را بر عهده گرفت. ایشان پس از راه‌اندازی رادیو عربی تهران رهسپار پایتخت ایران شد و در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران مشغول به فعالیت گردید.

علامہ کورانی بہ ہمراہ دیگر شخصیت‌های مبارز و مجاہد لبنانی نظیر حجت‌الاسلام و المسلمین سید عباس موسوی و حجت‌الاسلام و المسلمین سید حسن نصراللہ از مؤسسان حزب‌اللہ لبنان بہ شمار می‌رفت و از همان ابتدا در شورای رہبری حزب‌اللہ عضویت داشت. این عالم مجاہد تا سال ۱۹۸۶م در تہران ماند و پس از آن بہ لبنان بازگشت. ایشان در مدت اقامت در کشور خویش، مرکز اسلامی لبنان را تأسیس کرد کہ هدف اصلی آن نشر فرهنگ اسلامی و آموزہ‌های شیعی بود و تمام فعالیت‌های فرهنگی، تبلیغی و ارشادی خود را در نشریہ شعائر در سطح لبنان منتشر می‌کرد.

✿ میراث ماندگار

از علامہ کورانی نوشته‌ها و مقالات متعددی در موضوعات مختلف دینی منتشر شدہ کہ بعضی از این آثار ترجمہ کتب فارسی بہ عربی است. برخی تألیفات و آثار وی چنین است:

- ✦ تریۃ کربلاء
- ✦ الأسرار والحدود
- ✦ الولاية المطهرة
- ✦ فی محراب کربلاء
- ✦ العقل ودوره فی تحديد المرجعیات المنهجیۃ لدراسة الأديان
- ✦ حول رؤیة المهدي المنتظر

✿ ارتحال

این عالم مجاہد سرانجام در ۲۲ شهریور ۱۳۹۸ ش، مطابق با ۱۳ سپتامبر ۲۰۱۹م، در سن ۶۴ سالگی، پس از ماہ‌ها تحمل بیماری سرطان، در شہر قم دار فانی را وداع گفت و بہ دیار باقی شتافت. پیکر ایشان پس از تشییع با حضور اقشار مختلف مردم و چہرہ‌های فرهنگی و سیاسی و حوزوی و اقامہ نماز بہ امامت آیت‌اللہ سعیدی تولیت آستانہ مقدسہ کریمہ اہل بیت (ع)، در حرم حضرت معصومہ (ع) آرام گرفت. شخصیت‌های حوزوی، فرهنگی و سیاسی متعددی از ایران و لبنان، درگذشت ایشان را تسلیت گفتند و مجالس متعددی در بزرگداشت مقام ایشان برگزار کردند.

پیام تسلیت

حزب‌اللہ لبنان در پیامی درگذشت این عضو شورای مرکزی خود را تسلیت گفت و از شیخ حسین کورانی بہ عنوان علامہ مجاہدی نام برد کہ از ابتدای شکل‌گیری حزب‌اللہ، مسئولیت‌های

اقامه نماز بر پیکر مرحوم کورانی با حضور پرشور مردم از ملیت‌های مختلف

متعددی را در عرصه‌های فرهنگی، تربیتی، تبلیغی و پشتیبانی از مقاومت اسلامی بر عهده داشته است. همچنین آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه در پیامی، درگذشت این عالم مجاهد را تسلیت گفت.

آیین بزرگداشت

آیین بزرگداشت این شخصیت انقلابی نیز در مؤسسه آل‌البیت علیه السلام قم با حضور چهره‌های برجسته حوزوی و علاقه‌مندان به این عالم مجاهد برگزار شد.

حجت الاسلام و المسلمین

خلیل ساحوری

عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
از کشور شیلی

حجت الاسلام و المسلمین شیخ خلیل یاروب ساحوری (درگذشت ۱۳۹۸ ش)، مستبصر اهل کشور شیلی و نخستین روحانی اهل شیلی حوزه علمیه قم بود که عمر بابرکت خویش را وقف ترویج معارف مکتب اهل بیت (ع) به زبان اسپانیایی نمود. ایشان از اعضای مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود و بیش از ده سال با خبرگزاری ابنا (خبرگزاری رسمی مجمع جهانی اهل بیت (ع)) همکاری می کرد. همچنین از مترجمان بخش زبان اسپانیایی دانشنامه مجازی مکتب اهل بیت (ویکی شیعه) بود. خلیل ساحوری علاوه بر فعالیت های مجازی، با ترجمه و انتشار آثار مکتوب به زبان اسپانیولی نیز از خود میراث ماندگاری برجای گذاشت. حجت الاسلام ساحوری تحت تأثیر حضرت امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی ایران، با مکتب اهل بیت (ع) آشنا شد و سرانجام پس از سال ها مطالعه و تحقیق به دین مبین اسلام و مذهب تشیع تشرف یافت و افراد بسیاری، از جمله مادر و برادر خود را با دین اسلام آشنا کرد و زمینه را برای مسلمان شدن آن ها فراهم نمود.

خلیل ساحوری در کشور شیلی به دنیا آمد. پدرش اسپانیایی تبار و مسیحی کاتولیک و مادرش فلسطینی‌الاصل ارتدوکس بود. نیاکانشان حدود ۱۵۰۰ سال در بیت‌الحم اقامت داشتند؛ اما در خلال جنگ جهانی اول و دوم به شیلی مهاجرت کردند.

خلیل در نوجوانی، حدود دو سال را به مطالعه کتاب مقدس اختصاص داد و با مشاهده اشتباهاتی روشن و مخالف فطرت چون پذیرش پدر، پسر و روح القدس، به عنوان یک خدای واحد، به جست‌وجوی حقیقت پرداخت؛ اما در مسیحیت و کتاب مقدس به پاسخ قانع‌کننده‌ای دست نیافت و با تحقیق و مطالعه گسترده به دور بودن عقاید مسیحیت با واقعیت پی برد و به این موضوع رسید که توحید مهم‌ترین موضوع در زمینه خدانشناسی و دین‌شناسی است. مرحوم ساحوری پس از تحقیقات و بررسی‌های زیادی درباره دین مسیحیت به این نتیجه رسیده بود که دین مسیحیت از نظر عقاید، جواب‌گو نیست و در بعضی موارد، منطقی عمل نمی‌کند. به باور وی، دلیل این مسئله تحریفاتی است که در طول تاریخ، در دین مسیحیت انجام شده است. همین موضوع باعث شد از دین مسیحیت فاصله بگیرد.

ایشان قبل از پذیرش دین اسلام، به تحقیق و مطالعه ادیان مختلفی چون بودیسم، یهودیت و زرتشت نیز پرداخت؛ اما این ادیان را نیز در زمینه‌های مختلف فکری و عملی دچار مشکل دید. ساحوری پس از ناامیدی از ادیان مورد مطالعه، به فرقه‌های فلسفی و کتب آنها روی آورد. در اولین اقدام، فلسفه مارکسیسم را مطالعه کرد؛ اما با خالی بودن این فلسفه از ماوراء و معنویت و پرداختن به مادیات و واقعیات دنیای مادی، به پوچ بودن آن پی برد. ساحوری در مصاحبه‌ای، عنوان کرد که به دنبال دینی بوده است که قائل به توحید خداوند باشد؛ زیرا معتقد بود از نظر عقلی، وجود چند خدا ممکن نیست. همچنین در پی دینی بوده است که علاوه بر نیازهای فردی، نیازهای اجتماعی و سیاسی را هم در نظر گرفته و برای آنها برنامه داشته باشد و در نهایت آن دین، صهیونیسم را به عنوان بزرگ‌ترین تهدید برای همه بشریت دانسته و بتواند در مقابل آن مقاومت کرده و پیروز شود.

آشنایی با اسلام و مذهب تشیع

خلیل ساحوری با مشاهده برخی از نشانه‌های کتاب مقدس در مورد پیامبر اسلام، با دین اسلام آشنایی پیدا کرد. برای کسب آشنایی بیشتر درباره اسلام، با برخی از مراکز فرهنگی اسلامی ارتباط برقرار کرد و با قرآن هم آشنا شد. ایشان به مدت دو سال، به مطالعه کتاب آسمانی مسلمانان پرداخت و کاملاً تحت تأثیر کلمات نورانی قرآن قرار گرفت و از مشاهده سوره‌های مریم و یوسف و نام پیامبران آسمانی دیگر در کتاب مسلمانان تعجب کرد.

ساحوری پس از مدتی، با ایران و دین و مذهب ایرانیان و رهبرشان امام خمینی (ره) آشنا شد و با مطالعه در آثار و گفتار امام خمینی (ره) درباره آخرت، توحید، عدالت، به پاسخ پرسش‌هایش دست پیدا کرد. وی تحت تأثیر اندیشه‌های امام خمینی قرار گرفت؛ چنان‌که به گفته خودش، سیمای رهبر ایران، امام خمینی (ره)، برایش بسیار جذاب و کاریزماتیک بود و دقیقاً او را به یاد حضرت مسیح می‌انداخت.

علاقه ساحوری به دین اسلام سبب شد به مسجد مسلمان‌ها در پایتخت شیلی برود و پس از مدتی، با سفارت ایران ارتباط برقرار کند. سفارت ایران کتاب‌هایی را در خصوص اسلام، ولایت فقیه و جمهوری اسلامی ایران در اختیار ایشان قرار داد. این امر سبب آشنایی او با منابع شناخت اسلام و در نهایت گرایش او به دین اسلام در ۲۱ سالگی شد.

وی معتقد بود که دین اسلام بیش از شبهات و پرسش‌هایی که در زمینه دین‌شناسی و خداشناسی برایش وجود دارد، پاسخ ارائه داده است. همچنین بر این باور بود که اسلام علاوه بر اعتقاد به واحد بودن خداوند، جایگاهی زیبا و منطقی برای خدا قائل است و نگاه اسلام به مسائل مختلف اعتقادی، نگاهی کاملاً عقلی، منطقی و سازگار با فطرت انسان است.

خلیل ساحوری عامل اصلی شیعه شدنش را، آشنایی با نظریه ولایت فقیه و نظریات پیشرفته و فوق‌العاده قوی آن درباره نقش دین در اجتماع و همچنین استدلال‌های بسیار قوی این نظریه عنوان کرد و معتقد بود که این نظریه بسیار فراتر از چیزی است که به دنبالش بوده است.

✿ سفر به ایران و ورود به حوزه علمی قم

تصویر ملبس شدن به دست آیت‌الله شبیری

خلیل ساحوری، پس از شیعه شدن، در کشور شیلی به درس و کار مشغول شد؛ اما احساس بدهکاری‌اش به خداوند و اهل بیت (علیهم السلام)، او را وادار کرد به کمک کسانی بشتابد که در حال تحقیق درباره اسلام و تشیع هستند یا دین اسلام را انتخاب کرده‌اند، اما آشنایی کاملی با آن و احکامش ندارند. نبود مبلغ برای اسلام و تشیع در شیلی نیز ایشان را به فکر واداشت تا به ایران سفر کنند و علوم اسلامی را آموخته و به هم‌وطنانش آموزش دهد. وی به همراه همسرش برای فراگیری معارف اسلام به ایران رفت و در شهر مقدس قم اقامت گزید

و در جامعة المصطفی به تحصیل پرداخت و به ترجمه کتاب‌های اسپانیایی و اخبار جامعه شیعه مشغول شد.

رحلت

شیخ خلیل ساحوری در روز پنجشنبه ۱۱ مهر ۱۳۹۸ ش، در قم، بر اثر ضایعه کبدی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر ایشان به امامزاده علی بن جعفر الصادق علیه السلام قم منتقل گردید و در جوار شهدای اسلام آرام گرفت. در پی درگذشت ایشان شخصیت‌های سیاسی و مذهبی پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند.

عیادت آیت‌الله رضانی از حجت‌الاسلام خلیل ساحوری

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام:

«آن فقید سعید که از مسیحیت به اسلام مشرف شد و سپس گمشده خود را در مکتب اهل بیت علیهم السلام پیدا کرد، مصداق بارزی از مجاهدانی بود که برای عقیده خود هجرت کردند؛ و در راه حفظ ایمان خود، مشکلات طاقت‌فرسا را بر خویش هموار نمودند؛ و سرانجام به فوز رستگاری نائل آمدند.»

دکتر

واصم محمد علی‌اف

همکار مجمع جهانی اهل بیت از کشور آذربایجان
استاد دانشگاه و مترجم قرآن به زبان ترکی آذربایجانی

دکتر واصم محمد علی‌اف (۱۹۴۲-۲۰۱۹م) استاد دانشگاه باکو و از مشاهیر برجسته کشور آذربایجان بود که با ترجمه قرآن کریم به زبان ترکی آذربایجانی، نقش بسزایی در انتقال آموزه‌های دین مبین اسلام به زبان ترکی آذربایجانی ایفا نمود. همچنین ایشان با این تلاش ارزشمند خود، زمینه آشنایی ترک‌زبانان با اسلام ناب محمدی را فراهم آورد. ترجمه به حدی با استقبال مواجه شده است که تاکنون بیش از ده بار تجدید چاپ شده است.

مرحوم واصم، علاوه بر ترجمه قرآن کریم، حدود ۲۰ کتاب و ۶۰۰ مقاله نیز تألیف نموده است. ایشان همچنین مسئولیت‌های مختلف علمی در دانشگاه باکو بر عهده داشت و با محافل علمی و دانشگاه‌های کشورهای اسلامی نیز همکاری می‌کرد. ریاست شورای علمی-دینی اداره مسلمانان قفقاز و آکادمیست حقوقی سازمان کنفرانس اسلامی از دیگر مسئولیت‌های دکتر واصم به شمار می‌رفت.

این مترجم قرآن کریم با مجمع جهانی اهل بیت علیه السلام ارتباط داشت و از این طریق نیز منشأ خدمات ارزشمندی به جامعه پیروان مکتب اهل بیت علیه السلام شده است.

دکتر واصم محمد علی اف (به انگلیسی: Vasim Mammadaliyev) در ۲۷ آگوست ۱۹۴۲م در روستایی در اطراف باکو در کشور آذربایجان چشم به جهان گشود. ایشان پس از گذراندن تحصیلات مقدماتی و متوسطه در باکو، از سال ۱۹۵۹ تا سال ۱۹۶۴م در دانشکده شرق شناسی دانشگاه دولتی باکو در رشته زبان و گویش عربی مشغول به تحصیل شد و از سال ۱۹۶۵م برای کسب کارشناسی ارشد، در دانشگاه دولتی تفلیس تحصیل کرد و در سال ۱۹۶۸م با دفاع از پایان نامه خود، از این دانشگاه فارغ التحصیل گردید. محمد علی اف پس از گذراندن دوره دکترا، در سال ۱۹۷۴م در دانشگاه دولتی باکو از پایان نامه دکترای خود با عنوان «نقش افعال زمانی در زبان و ادبیات معاصر عرب» دفاع کرد و در سال ۱۹۷۸م نیز به رتبه استادی نایل آمد. ایشان همکاری نزدیکی با محافل علمی و دانشگاه های کشورهای ترکیه، عراق، جمهوری اسلامی ایران، مصر، لیبی، گرجستان، روسیه، عربستان، سوریه، امارات و کویت داشت و در سال ۱۹۹۴م از سوی سازمان کنفرانس اسلامی به عنوان آکادمیست حقوقی این سازمان انتخاب شد.

دکتر واصم محمد علی اف، در سال ۲۰۰۲م نیز به دلیل خدمات مؤثر و طولانی اش به ادبیات کشور آذربایجان از سوی حیدر علی اف، رئیس جمهور وقت جمهوری آذربایجان، عالی ترین جایزه این کشور با نام جایزه «شهرت» را دریافت کرد. ایشان همچنین در این سال به عنوان یکی از مشاهیر کشور آذربایجان انتخاب شد. واصم محمد، سال ها مجری برنامه «درگاه حقیقت» بود که از تلویزیون آذربایجان پخش می شد.

همایش تجلیل از مقام علمی دکتر واصم محمد علی اف

❁ میراث ماندگار

واصم محمد علی‌اف، با انتشار آثاری به زبان عربی به‌عنوان محقق برجسته در این زمینه شناخته می‌شود. ایشان مؤلف بیش از ۲۰ کتاب و ۶۰۰ مقاله علمی و عمومی است. همچنین پایان‌نامه‌های متعددی نیز به راهنمایی ایشان، دفاع شده است. مهم‌ترین اثر بر جای مانده از دکتر واصم محمد ترجمه قرآن کریم به زبان ترکی آذربایجانی است. ایشان در سال ۱۹۹۱ م برابر با ۱۳۷۰ ش با همکاری ضیاء بنیاد اف، قرآن کریم را به زبان ترکی آذربایجانی ترجمه کرد. این ترجمه ارزشمند مورد توجه قرار گرفته و تاکنون بیش از ۱۰ بار تجدید چاپ شده است.

برخی دیگر از آثار دکتر واصم محمد علی‌اف از این قرار است:

- ❖ * قرآن و علم
- ❖ ملاحظات درباره تقریب مذاهب در اسلام و جهات اصلی تقریب
- ❖ بخش‌های زمان و شخص در فعل زبان عربی
- ❖ اسلام و جوانان
- ❖ مثنوی در فعالیت‌های ادبی مولانا
- ❖ برنامه درسی زبان عربی (برای تدریس در دوره لیسانس در دانشگاه)
- ❖ زبان‌شناسی عربی به‌عنوان یکی از شاخه‌های زبان‌شناسی عمومی
- ❖ اخلاق اسلامی و اساس‌های آن
- ❖ نظر دانشمندان مسلمان درباره جهانی‌شدن
- ❖ کتاب اسلام علیه تروریسم، افراط‌گرایی و تجاوز، همکاری برای صلح در قفقاز

❁ مسئولیت‌ها

دکتر واصم محمد در سال‌های مختلف، سمت‌های علمی و اداری بسیاری را در کشور آذربایجان و کشورهای دیگر، بر عهده داشته است.

ایشان از سال ۱۹۶۸ م به بعد در دانشگاه دولتی باکو، سمت‌های مختلفی داشت:

- استاد: آن مرحوم سال‌ها در این دانشگاه به تدریس پرداخت.
- رئیس دانشکده الهیئت دانشگاه دولتی باکو
- رئیس گروه زبان‌شناسی عربی دانشگاه باکو
- رئیس دانشکده شرق‌شناسی (حدود ۱۰ سال)
- معاون دانشکده‌های علوم انسانی
- رئیس گروه زبان عربی دانشگاه دولتی باکو

دکتر واصم علاوه بر مسئولیت‌های آکادمیک در کشور آذربایجان، مسئولیت‌های مختلفی را نیز بر عهده گرفت که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

- ریاست انجمن دوستی آذربایجان و عراق
- عضو آکادمی علوم عراق
- عضو آکادمی حقوق اسلامی در سازمان همکاری اسلامی*
- عضو آکادمی زبان عربی مصر
- عضویت پژوهشگاه علوم قرآنی و زبان‌شناسی عربی سوریه
- اشتغال به عنوان سخنگوی آموزش عالی جمهوری آذربایجان
- رئیس شورای علمی-دینی اداره مسلمانان قفقاز

رحلت

استاد واصم محمد علی‌اف سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی، در ۱۳ اکتبر ۲۰۱۹م دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم از دانشگاه دولتی باکو تشییع شد و در بخش مفاخر آرام گرفت. مراسم خاکسپاری این اسلام‌شناس با حضور جواد جهانگیرزاده سفیر وقت جمهوری اسلامی ایران، اصغر فارسی، رایزن فرهنگی وقت سفارت ایران در باکو، مقامات دولتی و جمعی از شخصیت‌های علمی، فرهنگی و ادبی جمهوری آذربایجان برگزار شد. معاون اول وقت رئیس‌جمهور آذربایجان در پیامی درگذشت دکتر واصم محمد علی‌اف را تسلیت گفته و او را مردی باهوش، بسیار والا و دارای ویژگی‌های اخلاقی کمیاب معرفی کرد و او را تأثیرگذار در جهان علم دانست که خدمات استثنایی در توسعه شرق‌شناسی در کشور آذربایجان داشت.

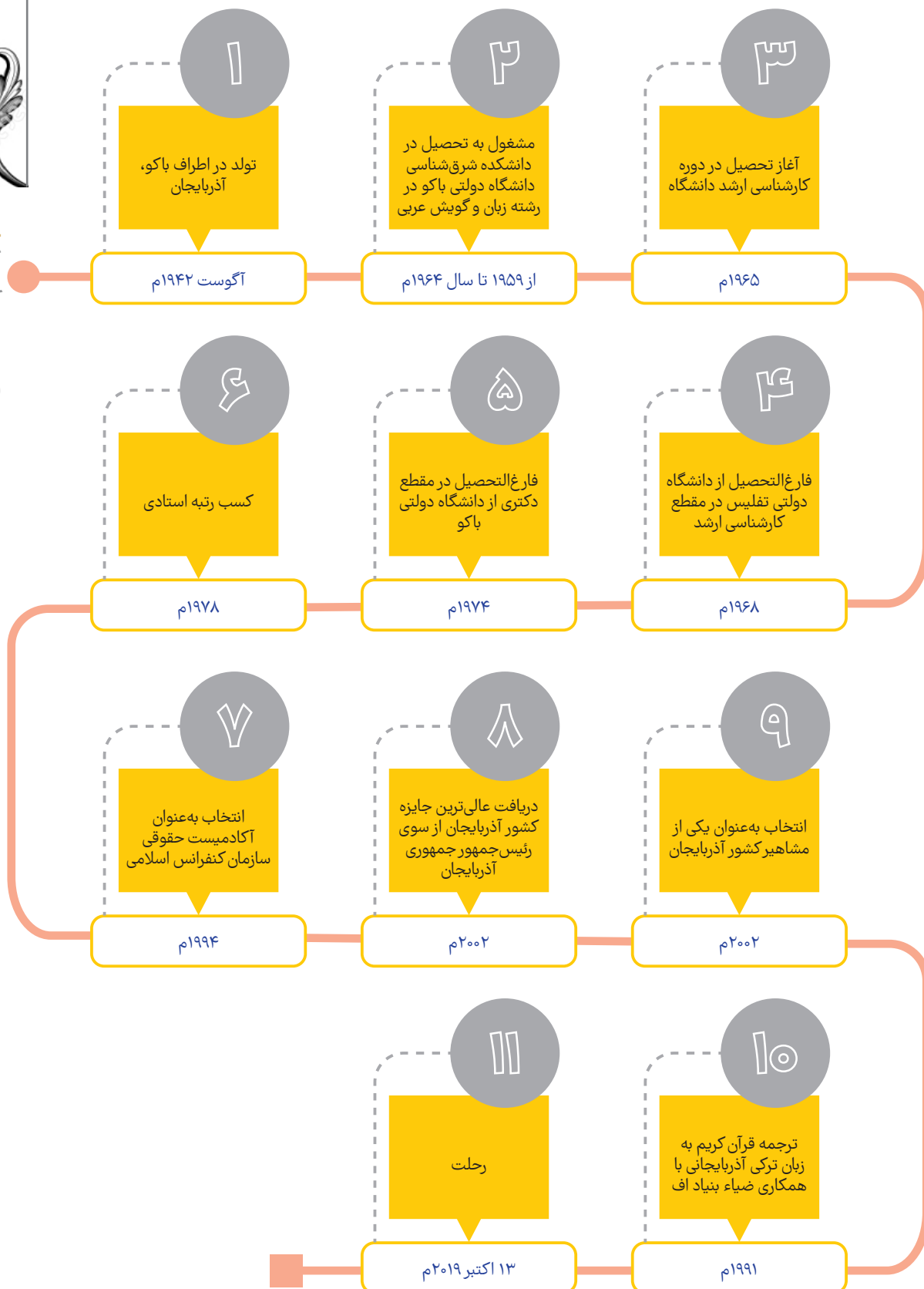
محل دفن مرحوم واصم محمد علی‌اف

مروری بر زندگی واصم محمد علی اف

واصم محمد علی اف ۵۵۹

علامه

سید جعفر مرتضی عاملی

عضو لبنانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
پژوهشگر برجسته تاریخ اسلام و تشیع

علامه سید جعفر مرتضی عاملی (۱۳۶۴-۱۴۴۱ق)، عالم لبنانی و متخصص تاریخ اسلام و تشیع بود که با قلم خویش نقش بزرگی در ترویج و نشر معارف مکتب اهل بیت (ع) ایفا نمود. ایشان با نگارش آثار ارزشمندی در زمینه سیره و تاریخ اهل بیت (ع)، به دفاع از ساحت قدسی و نورانی حضرات معصومان پرداخت تا جایی که شبهاتی را که ساخته و پرداخته ذهن اتاق فکرهای دشمنان اهل بیت (ع) بود را به راحتی برطرف نمود و سازندگان آنها را رسوا و حقیقت را بر همگان روشن کرد. این محقق بزرگ مکتب اهل بیت (ع)، آثار و تألیفات فاخری از خود برجای گذاشت که بسیاری از آنها به زبان‌های مختلف ترجمه شده است. تنها یک اثر ایشان مجموعه بی‌نظیر «الصحيح من سيرة النبي الاعظم» است که در ۳۵ جلد منتشر شده است.

استاد جعفر مرتضی یکی از عوامل اصلی احیای تاریخ اسلام و تشیع در حوزه‌های علمیه شیعه به شمار می‌آید به گونه‌ای که می‌توان گفت امروزه تحقیق و پژوهش در این عرصه‌ها بدون مراجعه به آثار ایشان ابر و ناقص است.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

علامه سید جعفر مرتضی عاملی در ۲۵ صفر سال ۱۳۶۴ق، در روستای عینا الجبل، در ۱۱۰ کیلومتری شهر بیروت چشم به جهان گشود. نسب خاندان پدری‌اش به «الحسین ذوالدمعه»، فرزند زید، فرزند امام سجاد (ع) می‌رسد. خاندان وی، عالمان زیادی داشت؛ یکی از آنان سید حیدر بود که در جبل عامل، صاحب مدرسه علمیه‌ای بوده که **سید محسن امین*** (نویسنده کتاب اعیان‌الشیعه) در آن درس خوانده است. پدرش، سید مصطفی نیز اهل علم بود اما معمم نبود. سید مصطفی معلم بود و تألیفاتی نیز داشته که یکی از آنها «شرح دعای افتتاح» است.

تحصیلات

علامه سید جعفر مرتضی، تحصیلات خود را به صورت غیررسمی در زادگاهش نزد پدرش آغاز کرد. سپس در سال ۱۳۸۲ق، برای تحصیل علوم دینی راهی عراق شد و در جوار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف، رحل اقامت افکند. ایشان مدتی در «مدرسه البروجردی الصغیر» مشغول بود، سپس به «جامعة النجف الدینیة» رفت که تحت اشراف آیت‌الله کلانتر اداره می‌شد.

مرحوم جعفر مرتضی مدت شش سال (۱۳۸۲-۱۳۸۸ق) در نجف اشرف مشغول تحصیل بود. ایشان در سال ۱۳۸۴ق، رساله «الالغاز» ابن‌هشام نحوی را تحقیق و چاپ کرد که نشانگر تبحرش در ادبیات عرب و همچنین شروع کار تألیف از جوانی توسط او بوده است.

علامه سید جعفر مرتضی در سال ۱۳۸۸ق، به ایران مهاجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (ع) در شهر مقدس قم اقامت گزید. ایشان، به واسطه آیت‌الله سید عبدالله شرف‌الدین از علمای لبنان با حلقه مباحثه علمی آیت‌الله سید مهدی روحانی، آیت‌الله آذری قمی، آیت‌الله احمدی میانجی و آیت‌الله سید ابوالفضل میرمحمدی آشنا شد. وی باقیمانده دروس سطح را نزد آیت‌الله میرمحمدی فراگرفت سپس در محضر بزرگانی همچون آیت‌الله العظمی سید موسی شبیری زنجانی، آیت‌الله سید علی فانی، آیت‌الله مرتضی حائری یزدی و آیت‌الله میرزاهاشم آملی زانوی ادب زد و از محضر علمی و اخلاقی آنان کسب فیض نمود. ایشان همزمان با تحصیل به تحقیق و پژوهش درباره مسائل تاریخی و عقیدتی شیعه پرداخت و در پاسخ به یکی از نویسندگان لبنانی که مطالبی را در توهین به ساحت مقدس امام رضا (ع)، منتشر کرده بود، مقالاتی را در مجله عربی الهادی که توسط مؤسسه دارالتبلیغ آن زمان منتشر می‌شد، تحریر نمود. این مقالات، بعداً تحت عنوان کتاب «الحياة السياسية للإمام الرضا (ع)» منتشر گردید.

مأساة الزهراء (س)،
شبهات و زدود کتابی
درباره حوادث دوره
پایانی زندگی حضرت
فاطمه (س)

❁ فعالیت‌های علمی و اجتماعی

از فعالیت‌های مهم استاد جعفر مرتضی در سال‌های اقامت در قم، می‌توان به پژوهش در زمینه‌های مختلف تاریخ و عقاید شیعه، راه‌اندازی «مُنْتَدَا» (مدرسه علمیه جبل عاملی‌ها) و تدریس برای دانشجویان دوره کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس اشاره کرد. ایشان همچنین در این مدت از ارائه خدمات مشاوره‌ای تحقیقاتی و ایجاد شرایط مناسب برای تحصیل طلاب لبنانی نیز غافل نبود و ضمن حمایت و تربیت طلاب لبنانی، به حمایت ایدئولوژی از انقلاب اسلامی نیز می‌پرداخت و مباحثی را در موضوع حکومت، از سیره اهل بیت (ع) تدوین می‌نمود.

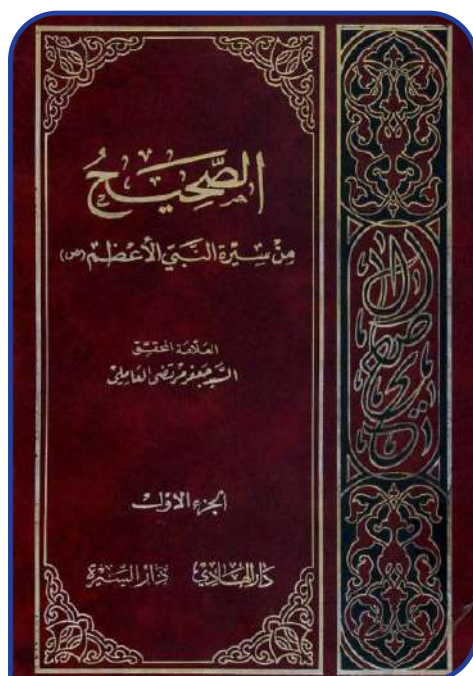
جعفر مرتضی عاملی در سال ۱۳۷۲ ش/ ۱۹۹۳ م پس از ۲۵ سال اقامت در قم، به لبنان بازگشت و فعالیت‌های علمی، پژوهشی و تربیتی خود را در ضاحیه بیروت که آن زمان در اشغال رژیم غاصب صهیونیستی بود، ادامه داد. ایشان در این سال‌ها علاوه بر پژوهش در زمینه تاریخ و تأسیس مرکزی تحقیقاتی در بیروت، به برگزاری جلسات مختلف برای جوانان شیعه لبنانی همت گماشت و از این راه، نسلی از فعالان مذهبی در میان شیعیان لبنان به وجود آورد. یکی دیگر از اقدامات آن مرحوم تأسیس مدرسه علمیه‌ای در سال ۱۳۷۷ ش، در بیروت بود. دفاع از امامت و ولایت و تلاش مستمر در پاسخگویی به شبهات اعتقادی، از اقدامات ایشان در سال‌های اقامت در لبنان بود.

❁ میراث ماندگار

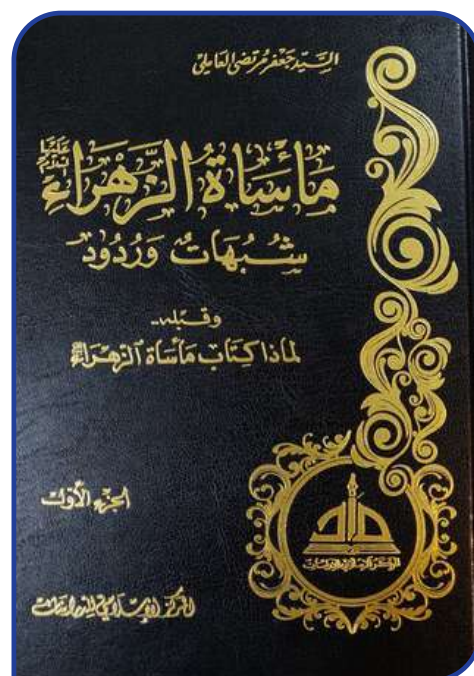
استاد جعفر مرتضی عاملی، کتاب‌های بسیاری به زبان عربی تألیف نموده است. آثار ایشان بیشتر درباره تاریخ اسلام و تشیع و سیره‌نگاری اهل بیت (ع) و مشتمل بر نوآوری‌هایی است و بسیاری از آنها به زبان‌های مختلف از جمله فارسی ترجمه شده است. نسخه دیجیتال تألیفات ایشان با عنوان مجموعه آثار سید جعفر مرتضی در ۹ دی ۱۳۹۲ ش، در مرکز تحقیقات کامپیوتری نور عرضه شد. مهم‌ترین اثر آن مرحوم مجموعه ۳۵ جلدی «الصحيح من سيرة النبي الاعظم» با موضوع سیره پیامبر اکرم (ص) و تاریخ اسلام است که با استقبال عالمان و پژوهشگران حوزه تشیع و تاریخ اسلام مواجه شده است.

برخی دیگر از آثار وی عبارت‌اند از:

- ❖ **مأساة الزهراء*** علیها السلام این کتاب درباره حضرت فاطمه (ع) است و تحت عنوان «رنج‌های حضرت زهرا (ع)» به فارسی ترجمه شده است.
- ❖ **الصحيح من سيرة الامام علي (ع)** در ۵۳ جلد
- ❖ **ابوذر لا اشتراكیه... ولا مزدکیه...**

الصحيح من سيرة النبي الأعظم

مأساة الزهراء

- ♦ افلا تذكرون! (حوارات في الدين والعقيدة)
- ♦ الحياة السياسية للإمام الجواد عليه السلام
- ♦ الحياة السياسية للإمام الحسن عليه السلام
- ♦ ظلامة أبي طالب عليه السلام (تاريخ و نقد)
- ♦ على عليه السلام والخوارج (تاريخ و دراسة)
- ♦ الغدير والمعارضون أو عواصف على ضفاف الغدير
- ♦ كربلا فوق الشبهات (حديث عن التشكيك والمشككين)
- ♦ مراسم عاشوراء (شبهات و ردود)
- ♦ الحياة السياسية للإمام الرضا عليه السلام این کتاب مشتمل بر پاسخ‌های ایشان به یکی از نویسندگان لبنانی است که مطالبی را در توهین به ساحت مقدس امام رضا علیه السلام، منتشر کرده بود.

ویژگی‌های آثار و تألیفات

- استاد جعفر مرتضیٰ یکی از عوامل اصلی احیای تاریخ اسلام و تشیع در حوزه‌های علمیه شیعه به‌شمار می‌آید. ویژگی‌های آثار تاریخی ایشان عبارت‌اند از:
- رویکرد اجتهادی در تحقیق تاریخ
 - استفاده از تاریخ برای دفاع از مبانی کلامی شیعه و نقد مبانی کلامی اهل سنت

- تتبع گسترده و ارزیابی دقیق
 - ریشه‌یابی هوشمندانه از حوادث
 - مشخص کردن صریح جعل و تحریف
 - افشای چهره‌های فریبکار در نگارش متون تاریخی
 - آشنایی گسترده و عمیق با منابع تاریخی
 - روانی قلم و سبک دسته‌بندی مطالب
 - ورود به عرصه‌هایی که کمتر به آن توجه شده یا به شیوه علمی و مستند انجام نشده بود.
- از دیگر ویژگی‌های نوشته‌های ایشان این است که آثارش توسط ویراستاران ویرایش نشده و قلم کتاب، قلم خود نویسنده است.

✿ ارتحال

این عالم برجسته شیعه پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در ۴ آبان ۱۳۹۸ ش، در بیمارستانی در بیروت دار فانی را وداع گفت. پیکر ایشان پس از تشییع در زادگاهش واقع در منطقه جبل عامل آرام گرفت. .

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت ارتحال علامه سید جعفر مرتضی:

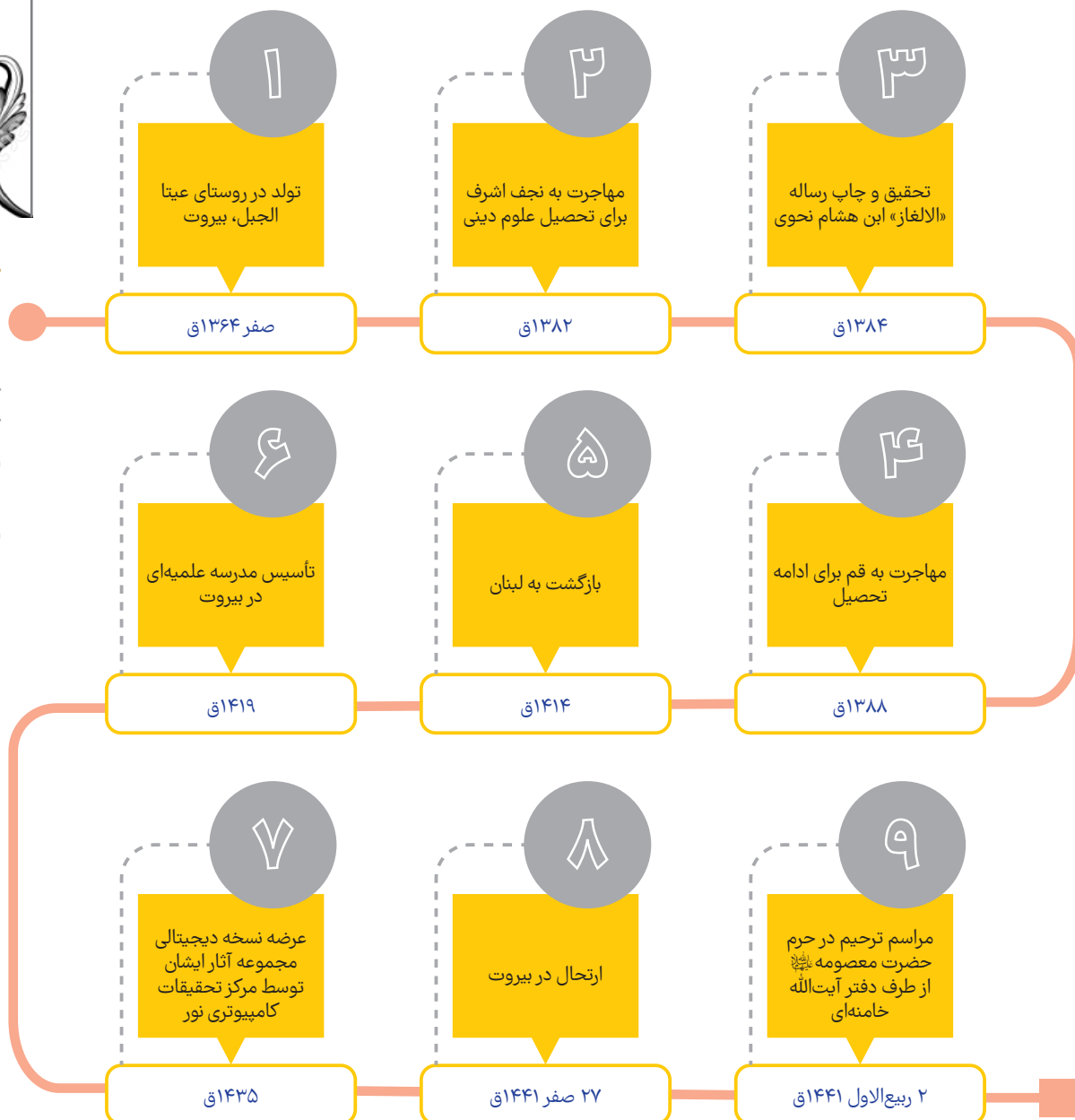
«این عالم بزرگوار با تألیفات وزین و پرحجم و محققانه‌ی خود در تاریخ صدر اسلام که از نگارشی شیوا و قلمی قدرتمند برخوردار است، خدمت بزرگی به دنیای اسلام تقدیم کرده و نیاز فرهنگی مهمی را برآورده ساخته است.»

مروری بر زندگی سید جعفر مرتضی‌عاملی

۵۱۵

سید جعفر مرتضی‌عاملی

استاد

لوئیجی دی مارتینو

عضو ایتالیایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

لوئیجی دی مارتینو (۱۹۳۷-۲۰۱۹م) معروف به «پدر شیعیان ایتالیا»، معلم اهل ایتالیا بود که پس از سال‌ها مطالعه و تحقیق درباره دین مبین اسلام، دینش را از مسیحیت به اسلام تغییر داد و به مذهب راستین تشیع تشریف یافت و نام اسلامی عمار را برای خود برگزید. ایشان پس از تشریف به دین مبین اسلام، تمام توان و همت خویش را در راه ترویج آموزه‌های نورانی و ناب این دین آسمانی در کشور ایتالیا به کار گرفت و در آشناسازی ایتالیایی‌ها با مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نقش پررنگی ایفا نمود.

این رهیافته به دین مبین اسلام، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و مؤسس نخستین مرکز شیعیان با نام «انجمن اسلامی اهل بیت علیهم السلام» در کشور ایتالیا بود و در نتیجه فعالیت‌ها و تلاش‌های ایشان، ایتالیایی‌های بسیاری به مکتب اهل بیت علیهم السلام گرویدند.

عمار دی مارتینو از ارادتمندان به حضرت امام خمینی رحمته الله علیه به شمار می‌رفت و همواره از نظام جمهوری اسلامی ایران حمایت می‌کرد.

❁ زندگی‌نامه و گرایش به مذهب تشیع

لوئیجی دی مارتینو در سال ۱۹۳۷م در خانواده‌ای مسیحی در ایتالیا چشم به جهان گشود. ایشان در جوانی مبلغ مسیحی بود. از آنجا که از منتقدان کمونیسم و نظام سرمایه‌داری بود، مجذوب مردی شد که انقلابی را به نام خدا رهبری می‌کرد و آن کسی نبود جز امام خمینی. لوئیجی که یکی از معلمان خوب شهر ناپل به حساب می‌آمد، در سال ۱۹۸۳م، با تحقیقات و مطالعات فراوان، اسلام شیعی را انتخاب کرد و نام خود را به عمار تغییر داد. عمار که با تشرف به مذهب شیعه، نخستین ایتالیایی شیعه شناخته‌شده بود، تلاش‌های خود را معطوف به آشنایی و معرفی دین اسلام در ایتالیا کرد؛ به‌طوری که امروز او را به‌عنوان «پدر شیعیان ایتالیا» می‌شناسند. پس از مسلمان‌شدن وی، همسرش، خانم «نه رنه آ دی مارتینو» نیز مسلمان شد و نام اسلامی «سمیه» را برای خود انتخاب کرد.

عمار دو پسر و یک دختر دارد که پس از گذشت سال‌ها از مسلمان‌شدن پدر، یک پسر و یک دختر ایشان به خواسته خود، بدون هیچ‌گونه اجبار و تحمیلی، مسلمان شده‌اند و امروزه هم در این حوزه بسیار فعالند. پسر وی در مرکز اسلامی لندن مشغول است و دخترش در ناپل راه پدر را ادامه می‌دهد. نوه دختری لوئیجی نیز مسلمان شده و با وجود سن نسبتاً کم (حدود ۱۵-۱۶ سال)، در توییتر و شبکه‌های اجتماعی فعالیت دینی، مانند آموزش نماز دارد. لوئیجی عمار دمارتینو که میان مسلمانان اهل‌تسنن ایتالیا نیز حسن شهرت داشت، شهره و محبوب شیعیان این کشور بود و همه او را به نام اسلامی‌اش یعنی «عمار» می‌شناختند. بسیاری از جوانان ایتالیا از طریق ایشان با دین اسلام آشنا شدند و به این دین گرویدند. با اینکه عمار نه مدرک تحصیلی داشت و نه حوزه رفته بود، حرف‌هایش در دل و جان آن‌ها اثر می‌کرد.

❁ چرایی گرایش به مذهب تشیع

از میان گفته‌های لوئیجی عمار دی مارتینو، می‌توان به برخی از مؤلفه‌های اساسی درباره مسیری که نوکیشان پیموده‌اند تا به اسلام برسند، دست یافت. از همه جالب‌تر، این حقیقت است که ایشان از طریق خواندن آثار نویسندگانی چون رنه گنون (Rene Guenon) و جولیس ابولا (Julius Ebola) با اسلام آشنا شده است؛ مؤلفانی که به متفکران سنت‌گرا معروف و علاقمند به مطالعات عرفانی و پرمز و راز هستند و هرکدام در دوره‌ای خاص از زندگی خود به اسلام گرویده‌اند (هرچند مدرکی درباره مسلمان شدن ابولا در دست نیست).

بسیاری از کسانی که با جناح راست هم‌فکری داشتند، از علاقه‌مندان مطالعه این قبیل آثار، به‌ویژه آثار (گنون) بودند؛ چنان که بسیاری از ایتالیایی‌هایی که به اسلام گرویدند، از گنون

به عنوان فردی یاد می کنند که آثارش سبب گرویدن آنان به اسلام شده است. ارجاع به سنتی که فی نفسه هم دینی عرفانی و هم به نوعی سیاسی است، یکی از اتفاقات رایج در میان ایتالیایی های تازه کیشی است که از جناح راست به جامعه مسلمانان می پیوندند. از سخنرانی لوئیجی در اوایل بیست سالگی اش در مراسم جشن ولادت حضرت فاطمه (علیها السلام) به دست می آید که تغییر دین وی به اسلام به کمک خواندن نوشته های گنون بوده است؛ نوشته هایی که در آن، جهان مدرن به خاطر فساد و نابودی ارزش های انسانی اش به چالش کشیده می شود.

دی مارتینو مشهور به عمار، در خصوص چرایی گرویدنش به دین اسلام در یک نشریه ایتالیایی گفته بود: «من مسیحی پروتستان معتقدی بودم که موعظه (تبلیغ) می کردم. در مقطعی خاص، این مسیر را ترک کردم و شروع به مطالعه آثار بورکات ابولا (Burckardt Ebola) و رنه گنون کردم. این مطالعات، مرا وارد دنیای سیاست کرد؛ به گونه ای که به یکی از گروه های راست گرا که نماینده ای در پارلمان داشت، احساس نزدیکی کردم. من و دوستانم گه گاهی به آلپ می رفتیم و هر شب در کنار آتشی جمع می شدیم و در مورد زشتی ها و بدی های جامعه صحبت می کردیم؛ ولی زمانی که به شهر برمی گشتیم، خودمان رفتارهایی شبیه همان مردم و شاید بدتر از آنان را از خود بروز می دادیم. ناگهان فهمیدم تمام مؤلفان نوشته های مورد علاقه من به دین اسلام گرویده اند. آن موقع مصادف با زمان شکل گیری انقلاب اسلامی در ایران بود و از آنجایی که این انقلاب، به جای مارکسیسم، با نام خدا و با نام معنویات شکل گرفته بود، به آن علاقه مند شدم. من از طریق مرکز فرهنگی کوچکی که در ناپل راه اندازی کردم، کم کم شروع به تماس با مسلمانان کردم. در سال ۱۹۸۳م، کتاب هانری کرین با نام «امام غایب» را خواندم و در همین زمان، با چند دانشجوی ایرانی آشنا شدم. این کتاب پرده هایی را که جلوی چشمان من کشیده شده بود، پاره کرد و من آیین شیعه را در آغوش کشیدم.»

یکی از نکات جالب توجه و مهم درباره عمار دی مارتینو که پیشگام حرکت شیعی معاصر در ایتالیا محسوب می شود، این است که ایشان پیرو و عاشق امام خمینی (رحمته الله علیه) و انقلاب اسلامی ایران بود. و همواره از نظام جمهوری اسلامی ایران حمایت می کرد. به عنوان نمونه، در جریان شهادت دانشمندان هسته ای ایران، مواضع تندی را علیه آمریکا و رژیم صهیونیستی اتخاذ و ترور دانشمندان ایرانی را محکوم کرد. گاهی با وهابی هایی که به شدت ضد ایرانی بودند و از سوی رژیم سعودی حمایت می شدند، هم مواجه می شد؛ اما ایمان او به مذهب شیعه، دست خوش این تبلیغات نمی شد.

❁ فعالیت‌های تبلیغی

عمار دی مارتینو مؤسس نخستین حلقه و مرکز شیعیان با نام «انجمن اسلامی اهل بیت علیهم‌السلام ایتالیا (به ایتالیایی: Associazione Ahl-el-Bayt)» در شهر ناپل بود؛ انجمنی که به سرعت به مهم‌ترین مرکز شیعه‌شناسی در ایتالیا تبدیل شد. در راستای فعالیت‌های عمار در این انجمن، انتشار نشریه «اسلام ناب» به زبان ایتالیایی هم آغاز شد و اولین شماره آن در ماه مبارک رمضان منتشر شد؛ در حالی که فقط شامل دو برگ تایی بود. اما هفت سال بعد، به نشریه چاپی‌ای تبدیل شد که معمولاً سالی چهار مرتبه چاپ می‌شد و مهم‌تر از همه اینکه این نشریه به بولتن رسمی مؤسسه اسلامی اهل بیت علیهم‌السلام در ایتالیا تبدیل شد؛ تنها مؤسسه‌ای که به عنوان یک مؤسسه بین‌المللی مطالعات شیعه‌شناسی، شعبه‌ای در ناپل داشت. این نشریه که با هزینه شخصی عمار منتشر می‌شد، نقش بزرگی در ترویج آموزه‌های شیعی و آشناسازی ایتالیایی‌ها با دین اسلام، با قرائت مکتب اهل بیت علیهم‌السلام ایفا کرد.

عمار دی مارتینو شب و روز از طریق تلفن، نامه، انتشار مجله، دیدار حضوری و همه‌گونه، برای اسلام تلاش می‌کرد. خانه‌اش به نوعی، برای مسلمانان پاتوق شده بود. ایرانی‌ها، لبنانی‌ها و... همگی به منزلش می‌آمدند و مرحوم عمار به بسیاری از آن‌ها که حتی جایی برای ماندن نداشتند، به صورت موقت اسکان می‌داد. برای همین هم در ایتالیا نامش آشناست و خیلی‌ها او را می‌شناسند.

عمار یک مسلمان واقعی بود. بارها با هزینه شخصی خود، در شهرهای کوچک و ارزان، هتل رزرو می‌کرد و برنامه‌ها و مراسم‌های مذهبی را در آنجا برگزار می‌نمود؛ مراسمی مثل عاشورا، تاسوعا یا ولادت حضرت فاطمه علیها‌السلام. ایشان علاوه بر شیعیان، مسلمانان اهل سنت و حتی غیرمسلمانان را هم به این مراسم‌ها دعوت می‌کرد. تا پیش از او، هیچ کس در ایتالیا به این اندازه برای معرفی اسلام و شیعیان تلاش نکرده بود.

❁ رحلت

عمار دی مارتینو در طول بیش از سی سال فعالیت علمی و فرهنگی، نقش بسیار مؤثری در رشد اسلام شیعی در میان بومیان ایتالیا ایفا کرد. ایشان سرانجام پس از سال‌ها تلاش جدی در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم‌السلام، در روز جمعه ۲۰ دسامبر ۲۰۱۹م برابر با ۲۹ آذر ۱۳۹۸ش در سن ۸۱ سالگی چشم از جهان فرو بست و به دیار باقی شتافت.

پیام تسلیت مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام

آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام با صدور پیامی درگذشت ایشان را

تسلیت گفت و از وی به عنوان یکی از پیشگامان حرکت جامعه اسلامی پیرو اهل بیت علیهم السلام در کشور ایتالیا یاد کرد. او همچنین اظهار کرد که مرحوم دی مارتینو حق بزرگی برگردن پیروان اهل بیت علیهم السلام در این بلاد دارد.

✿ بزرگداشت

به مناسبت درگذشت دی مارتینو، مراسم بزرگداشتی در مرکز المهدی صلى الله عليه وآله شهر رُم در ایتالیا، با حضور رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اعضای این مرکز و خانواده آن مرحوم برگزار شد.

مهندس

ابوالقاسم شفیعی

عضو کمیته خیرین مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

مهندس حاج ابوالقاسم شفیعی (۱۳۳۳-۱۳۹۹ش)، خیر سرشناس اهل ایران و عضو کمیته خیرین مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که برای رفع مشکلات مالی پیروان مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام تلاش‌های فراوانی انجام داد و همواره پیشتاز فعالیت‌های خیرخواهانه در این زمینه بود. ایشان در ستاد پشتیبانی مردمی از مردم مظلوم یمن و میانمار فعالیت داشت و در این زمینه نیز منشأ خدمات فراوانی گردید.

مرحوم شفیعی، دوران جوانی خویش را وقف حمایت از نهضت رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی رحمه الله و مبارزه با رژیم ستمگر پهلوی نمود تا جایی که آوزاه فعالیت‌های ایشان در شهری پیچیده بود. آن مرحوم پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی نیز در مسئولیت‌های سیاسی و اجتماعی مختلفی به مردم ایران خدمت کرد.

زندگی‌نامه

مهندس ابوالقاسم شفیعی در سال ۱۳۳۳ش در خانواده‌ای مذهبی در شهر ری تهران چشم به جهان گشود. ایشان پس از اتمام دروس ابتدایی و متوسطه، وارد بازار کار شد و به همراه چند نفر از دوستان خود به آهنگری پرداخت. شفیعی در مبارزات علیه رژیم پهلوی حضوری فعال داشت و در مجالس و مساجد مختلف، علیه این رژیم سخنرانی می‌کرد؛ به گونه‌ای که آوازه‌اش در شهر ری پیچیده بود.

فعالیت‌های سیاسی

مرحوم شفیعی، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به‌صورت جدی وارد عرصه سیاست شد. او عضو حزب مؤتلفه اسلامی و از دوستان نزدیک حبیب‌الله عسگرآولادی بود. ایشان در ابتدا مؤسس و فرمانده سپاه پاسداران* شهر ری شد و در شورای فرماندهی سپاه تهران مشغول و فرمانده عملیات سپاه تهران گردید. اما در بحبوحه جنگ تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران، به دلیل مخالفت با سیاست‌های بنی‌صدر، رئیس‌جمهور وقت ایران از سپاه پاسداران اخراج گردید.

ایشان پس از برکناری بنی‌صدر از ریاست‌جمهوری، فرماندار شهر زرین‌شهر اصفهان و فرمانده سپاه منطقه لنجان‌ات گردید. در کارنامه او، فرمانداری شهرهای شهرکرد و شهرضا و عضویت بخش اقتصادی و تأسیس بخش معدن کمیته امداد امام خمینی رحمته‌الله علیه نیز دیده می‌شود.

فعالیت‌های اقتصادی

مهندس شفیعی از سال ۱۳۷۸ش فعالیت خود را در بخش خصوصی متمرکز کرد و وارد بخش معدن و سنگ گردید. ایشان برای رشد و ترقی صنعت سنگ ایران اقدامات ارزنده‌ای انجام داد. همچنین در بخش اقتصادی کمیته امداد امام خمینی رحمته‌الله علیه نیز فعالیت داشت و به‌واسطه فعالیت‌های معدنی در این بخش، زمینه را برای فراهم‌شدن تأمین هزینه خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد مهیا کرد.

آن مرحوم مسئولیت معادن آتشکوه و حاجی‌آباد را بر عهده داشت و بعدها خود صاحب معادن بزرگی شد. ایشان فعالیت‌های اکتشافی معدن دهبید شایان در استان فارس را آغاز کرد و این معدن را، که اکنون یکی از معادن شاخص کشور به‌شمار می‌آید، به مدرن‌ترین ماشین‌آلات روز دنیا مجهز نمود. زنده‌یاد شفیعی در تأسیس و راه‌اندازی خانه معدن ایران و انجمن سنگ ایران نیز نقش برجسته‌ای ایفا کرد.

فعالیت مرحوم شفیعی محدود به سنگ نبود و در سایر معادن کشور نیز اقدامات بزرگی انجام داد. آثار اقدامات این کارآفرین در بخش تولید، معادن سنگ‌های تزئینی، جابه‌جایی خاک و کارهای پیمانکاری، ماندگار است.

ایشان در زمینه ایجاد اشتغال در کشور ایران، نقش مؤثری داشت و با اهتمام فراوان، زمینه اشتغال بیش از ۱۰ هزار نفر را فراهم نمود. از او با عناوین «سرباز تولید و سردار سنگ» و «پدر صنعت سنگ ایران» یاد شده است. او با عناوینی همچون کارآفرین نمونه، معدن کار نمونه و صادرکننده نمونه، بارها مورد قدردانی رؤسای جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت.

✿ ترور نافرجام

ابوالقاسم شفیعی در سال ۱۳۷۸ ش، هنگامی که پسرش را به مدرسه می‌برد، در میدان نمازی شهر ری مورد سوء قصد قرار گرفت و از ناحیه گردن و قفسه سینه مجروح شد و به کما رفت؛ اما پس از مدتی سلامتی خود را به دست آورد.

✿ رحلت

حاج ابوالقاسم شفیعی سرانجام پس از عمری حمایت از نیازمندان پیرو مکتب اهل بیت علیهم السلام در ۲ فروردین ۱۳۹۹ ش به دلیل ابتلا به ویروس کرونا دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. در پی درگذشت ایشان، پیام‌های تسلیت فراوانی از سوی اشخاص و نهادهای گوناگون مانند وزیر وقت صنعت و معدن ایران، رئیس بنیاد بیماری‌های خاص و مجمع کارآفرینان ایران، صادر گردید.

در پیام حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن اختری رئیس وقت شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام آمده است:

«این خیر سختکوش، دوران جوانی خود را صرف تلاش برای آرمان‌های امام راحل رحمته الله و نهضت اسلامی کرد و پس از استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در نهادهای مختلف انقلابی، سیاسی و اقتصادی خدمت نمود. مرحوم شفیعی که یکی از کارآفرینان برتر کشور در حوزه معادن و صنعت سنگ ایران بود، در کنار فعالیت‌های اقتصادی در امور عام‌المنفعه و حمایت از مستمندان و نیازمندان نیز پیشگام بود که بخشی از آن در کمیته امداد امام خمینی رحمته الله تجلی داشت. همچنین از جمله فعالیت‌های خداپسندانه و نیکوکارانه آن عزیز، کوشش در جهت رفع مشکلات شیعیان نیازمند جهان از طریق کمیته خیرین مجمع جهانی

اهل بیت علیهم السلام و ستاد پشتیبانی مردمی از مردم مظلوم یمن بود. ایشان همچنین به عنوان یکی از اعضای هیئت امنای بنیاد ملی عفاف و حجاب، برای ترویج این فریضه مهم دینی، اخلاقی و اجتماعی، ظرفیت‌هایی که در اختیار داشت را به میدان می‌آورد.»

حجت الاسلام والمسلمين

محمد جعفر شمس الدين عاملي

عضو لبنانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
محقق، نویسنده و مدرس حوزه و دانشگاه

حجت الاسلام والمسلمين دکتر محمد جعفر شمس الدين عاملي (۱۹۴۲-۲۰۲۰م)، استاد و پژوهشگر برجسته شیعه اهل لبنان بود که عمر خویش را در راه خدمت به مکتب اهل بیت (علیهم السلام) و تقویت وحدت امت اسلامی صرف کرد و آثار متعددی در علوم مختلف اسلامی همچون فقه، حدیث و کلام از خود به یادگار گذاشت. دراسات فی العقيدة الإسلامية، مدخل إلى دراسة علم أصول الفقه، مباحث و نفحات قرآنية و نظام العقوبات فی الإسلام از جمله آثار مکتوب ایشان است.

این عالم شیعی، دروس حوزوی را در نجف اشرف نزد آیت الله سید ابوالقاسم خویی و آیت الله شهید سید محمد باقر صدر فرا گرفت. همچنین در مقطع دکتری رشته فقه و حقوق از لبنان فارغ التحصیل شد. دکتر شمس الدين مدرس دانشکده اصول الدين بغداد و دانشکده شریعت دانشگاه اسلامی بیروت بود.

❁ زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد جعفر شمس الدین عاملی در سال ۱۹۴۲م در خانواده‌ای اهل علم و مبارزه در نجف اشرف چشم به جهان گشود. او فرزند مرحوم آیت‌الله شیخ عبدالکریم شمس الدین و برادر آیت‌الله محمد مهدی شمس الدین، رئیس فقید مجلس اعلای اسلامی شیعیان بود.

❁ تحصیلات

حجت‌الاسلام و المسلمین شمس الدین، در حوزه علمیه نجف اشرف، فقه و اصول را نزد علمای بزرگی همچون آیت‌الله سید ابوالقاسم خویی و آیت‌الله شهید سید محمدباقر صدر فراگرفت. او در کنار تحصیل در حوزه علمیه، به تحصیلات آکادمیک روی آورد و در سال ۱۹۶۴م در مقطع کارشناسی از دانشکده فقه فارغ‌التحصیل شد. سپس کارشناسی ارشد را در سال ۱۹۷۱م از دانشکده ادبیات دریافت کرد و در مقطع دکتری رشته فقه و حقوق از لبنان فارغ‌التحصیل گردید.

❁ تدریس

ایشان در دانشکده اصول الدین بغداد، کلام، فلسفه و تفسیر تدریس می‌کرد؛ اما در سال ۱۹۶۹م رژیم بعث عراق او را بازداشت کرد و پس از آن در سال ۱۹۷۳م به لبنان مهاجرت کرد و در آنجا به تدریس دروس حوزوی و دانشگاهی مشغول شد.

دکتر شمس الدین مدرس دانشکده شریعت دانشگاه اسلامی بیروت بود. او پس از مدتی رئیس این دانشکده شد. وی همچنین به مدت بیست سال مدیریت و تدریس در مؤسسه شهید اول در بیروت را بر عهده داشت.

این عالم شیعه عمر خویش را در راه گسترش اسلام و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) و تقویت وحدت امت اسلامی صرف کرد و تلاش زیادی در دفاع از اعتقادات اسلامی به‌ویژه در برابر امواج انحرافی انجام داد. وی تأثیر زیادی در جریان‌های سیاسی و جهادی بیروت نیز داشت.

❁ آثار و تألیفات

حجت‌الاسلام شمس الدین تألیفات متعددی در علوم مختلفی همچون فقه، حدیث و اعتقادات دارد. برخی از کتاب‌های وی عبارت‌اند از:

- ❖ دراسات فی العقيدة الإسلامية
- ❖ مدخل إلى دراسة علم أصول الفقه
- ❖ مدخل إلى دراسة الشريعة الإسلامية

- ♦ مباحث و نفحات قرآنی
- ♦ اليهودیة لیست دیانة توراتیة
- ♦ أحكام الأسرة فی الإسلام و القوانين الخاصة للطوائف الدینیة اللبنانیة
- ♦ نظام العقوبات فی الإسلام
- ♦ النکاح و الطلاق و توابعه فی الفقه الإسلامی
- ♦ قراءات فکریة ملتزمة
- ♦ المرأة بین الجاهلیة و الإسلام؛ الأسوة و القدوة
- ♦ الوقف و أحكامه فی الفقه الإسلامی و القوانين اللبنانیة
- ♦ الحرب فی الإسلام
- ♦ قراءات فکریة ملتزمة
- ♦ الوصیة و أحكامها فی الفقه الاسلامی
- ♦ مشیخة الفقیه؛ شرح و ترجمة و تعلیق محمدجعفر شمس الدین (شرح مشیخه من لایحضره الفقیه)
- ♦ دکتر محمدجعفر درکنار نگارش، به تحقیق و تصحیح کتاب نیز اشتغال داشت. برخی از کتاب‌هایی که ایشان تحقیق و تصحیح کرده، از این قرار است:
- ♦ تهذیب الأحکام فی شرح المقنعة للشیخ المفید اثر شیخ طوسی
- ♦ روضة الکافی اثر محمد بن یعقوب کلینی
- ♦ أصل الشیعة و أصولها اثر محمدحسین آل کاشف‌الغطاء
- ♦ تفسیر القرآن الکریم نوشته ملاصدرای شیرازی
- ♦ السنن التاریخیة فی القرآن اثر سید محمدباقر صدر
- ♦ افزون بر کتاب‌های مذکور، ایشان مقالات متعددی نیز در نشریات لبنانی و عربی و اسلامی منتشر کرده است. همچنین در سمینارها، همایش‌ها و گفتگوهای تلویزیونی مختلفی نیز شرکت و سخنرانی کرده است. از جمله در آگوست ۱۹۹۲م در پنجمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی در تهران سخنرانی کرد.

رحلت

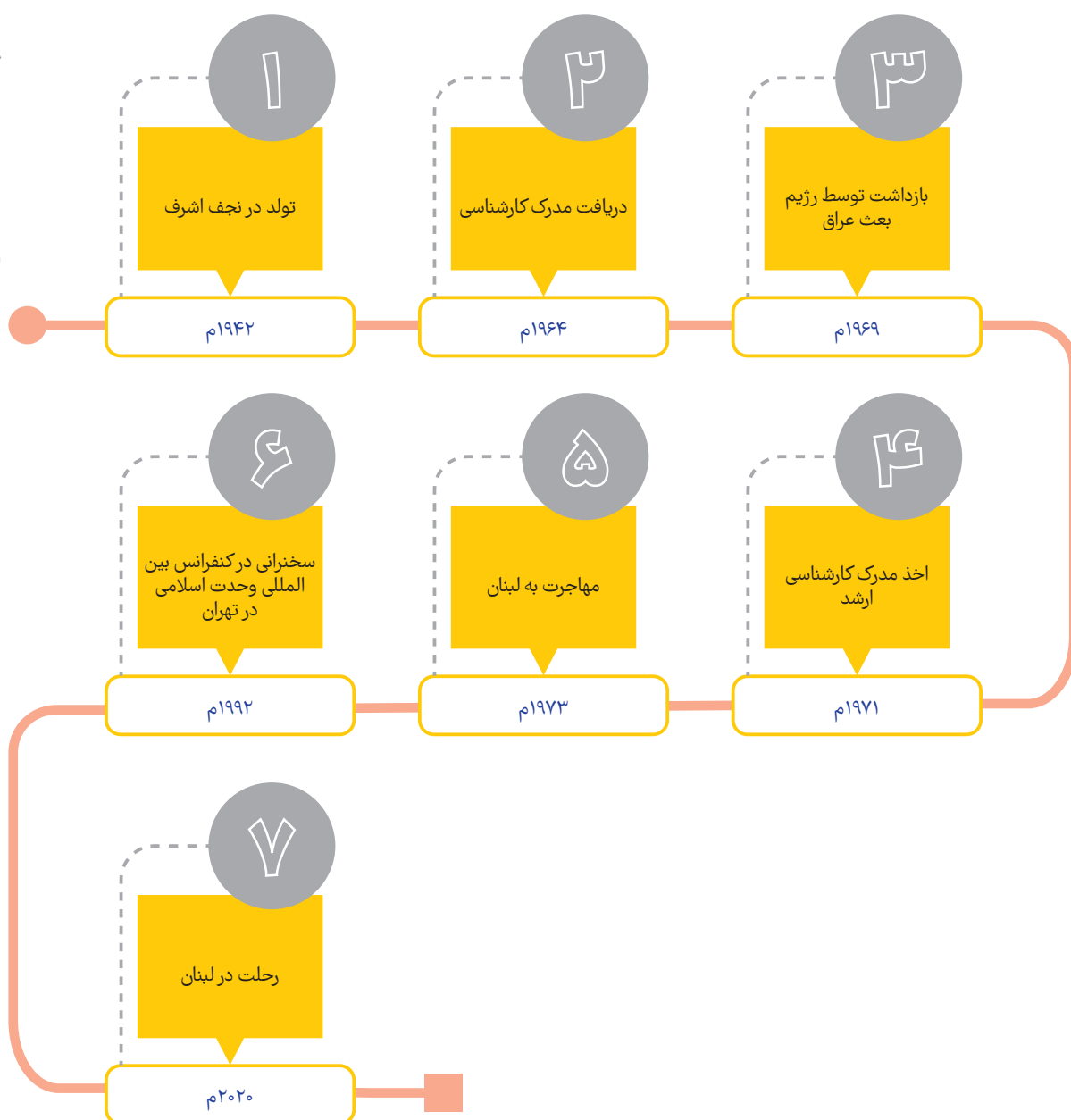
شیخ محمد جعفر در ۱۴ تیر ۱۳۹۹ ش در ۷۸ سالگی پس از تحمل یک دوره بیماری، در لبنان دارفانی را وداع گفت. جنازه وی پس از تشییع در ضاحیه بیروت، به عراق منتقل شد و طبق وصیتش در قبرستان وادی السلام آرام گرفت. در پی ارتحال این محقق شیعه، شخصیت‌ها و نهادهای مذهبی و سیاسی لبنان، عراق و ایران پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند. بخشی از بیانیه‌ای که حزب الله لبنان در پی رحلت ایشان صادر کرده است، به شرح زیر است:

«شیخ شمس الدین عالم، نویسنده، مدرّس و منادی وحدت در مقابله با دشمنان بود و نقش فعال و مؤثری در تربیت نسل مقاوم داشت و در تمامی موضع‌گیری‌هایش از مقاومت حمایت کرد. درگذشت این عالم جلیل‌القدر خسارت بزرگی برای حوزه‌های علمیه و اهل علم، جهاد و مقاومت است.»

مروری بر زندگی محمد جعفر شمس الدین عاملی

دکتر

محمد وحید رشیدفرخی

پزشک همکار با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر حاج محمدوحید رشیدفرخی (درگذشت ۱۳۹۹ش)، پزشک ایرانی بود که عمر خویش را وقف خدمت به مسلمانان و کاهش آلام آنها نمود. ایشان خدمات پزشکی قابل توجهی به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در جهان به ویژه در آمریکای مرکزی و لاتین ارائه داد. همچنین در ایام اربعین امام حسین علیه السلام، در مسیر راهپیمایی بزرگ و سراسری اربعین در کشور عراق مستقر می شد و به زائران آن حضرت به صورت رایگان و خالصانه خدمات پزشکی ارائه می کرد. مرحوم دکتر رشیدفرخی از پزشکان مرتبط با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که همواره در بلایای طبیعی و فجایع انسانی به یاری آسیب دیدگان می شتافت.

زندگی‌نامه و فعالیت‌ها

محمود وحید رشیدفرخی، در ۱۲ سالگی با خانواده‌اش به آمریکا رفت و به دلیل نبوغ و استعداد شگفت‌انگیزش، زودتر از سن معمولی وارد دانشگاه شد و در رشته پزشکی فارغ‌التحصیل شد. مرحوم رشیدفرخی پس از گذشت چندین سال از فارغ‌التحصیلی، به یکباره تصمیم گرفت به ایران بازگردد. همسر و فرزند آمریکایی‌اش، زندگی در آمریکا را انتخاب کردند و از ایشان جدا شدند.

وقتی از آن مرحوم درباره انگیزه‌اش از بازگشت به ایران سؤال می‌شد، علاقه به انقلاب اسلامی و سرزمین اهل بیت (علیهم‌السلام) را ذکر می‌کرد و می‌گفت دوست دارد در ایران اسلامی نفس بکشد.

دکتر فرخی در پزشکی، متخصص داخلی و غدد بود و مطب خود را در منطقه فقیرنشین و در کنار نیازمندان و مستمندان مستقر می‌کرد تا بیماران بدون سختی و با حداقل هزینه، خود را برای درمان به آنجا برسانند. ایشان همچنین در حوادث طبیعی و فجایع انسانی چه در کشور ایران و چه خارج از ایران، همواره پیش‌تاز و جزو اولین کسانی بود که داوطلبانه آمادگی خود را در خدمت‌رسانی اعلام می‌داشت.

آن مرحوم در ایام راهپیمایی اربعین امام حسین (علیه‌السلام)، عاشقانه در مسیر راهپیمایی مستقر می‌شد و به‌صورت رایگان، زائران آن حضرت را ویزیت کرده و به آنان خدمات پزشکی ارائه می‌داد. ایشان همچنین در «هیئت عزاداری شهروندان انگلیسی‌زبان» که در تهران برگزار می‌شود، عضویت داشت. یکی از اعضای این هیئت در مورد ایشان گفته که دکتر رشیدفرخی در مراسمات هیئت، هرگز به مانند یک میهمان یا ناظر نبود بلکه تلاش داشت هر کاری می‌تواند در درون هیئت انجام دهد.

مرحوم رشیدفرخی از پزشکان فعال در «بنیاد بین‌المللی خیریه پزشکان مسلمان و محب اهل بیت (علیهم‌السلام)» بود که از مؤسسات عام‌المنفعه مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) محسوب می‌شود. این بنیاد منشأ خدمات فراوانی در مناطق محروم شیعه‌نشین گردیده و کمک‌های پزشکی به آوارگان و نیز آسیب‌دیدگان حوادث طبیعی در ایران، عراق، یمن، سوریه، میانمار و... نموده است. ایشان در فاجعه انسانی و ظالمانه‌ای که بر مسلمانان میانمار تحمیل گردید و منجر به پناهنده شدن بخش عظیمی از آنان به کشور بنگلادش گردید، از نخستین کسانی بود که داوطلبانه به میان آسیب‌دیدگان شتافت و به کمک دیگر همکارانش، به رفع درد و رنج پناهندگان پرداخت.

مرحوم فرخی ویژگی‌های اخلاقی برجسته‌ای همچون اخلاص، محبت، دلسوزی، بی‌ادعایی و تواضع داشت که سبب محبوبیت‌اش شده بود.

مرحوم رشیدفرخی از مرتبیین فعال با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در زمینه شیعیان منطقه آمریکای مرکزی و لاتین بود و خدمات بسیاری را در این منطقه به پیروان و مکتب اهل بیت علیهم السلام تقدیم نمود. ایشان از مدت‌ها پیش با معاونت امور بین‌الملل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در خصوص سرو سامان دادن امور پیروان اهل بیت علیهم السلام در کشورهایمانند آرژانتین، هائیتی و گویان، همکاری‌های سازنده‌ای داشت و همواره نسبت به ساماندهی امور شیعیان در آن دیار دغدغه‌مند بود. دغدغه‌مندی آن مرحوم برای سامان دادن اوضاع شیعیان به حدی بود که حسن شهرت ایشان زبانزد اعضا و مرتبیین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام است.

✿ رحلت

دکتر رشیدفرخی سرانجام پس از سالیان متمادی خدمت‌رسانی به پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام در روز شنبه ۲۵ مرداد ۱۳۹۹ ش در اثر ابتلا به ویروس کرونا، در تهران چشم از جهان فرو بست و به دیار باقی شتافت. بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله رضائی، دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام:

«درگذشت مرحوم آقای دکتر محمدوحید رشیدفرخی، از اعضای مؤثر، پرتلاش و مخلص مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام برای اینجانب و همکارانم در مجمع، موجب تأثر و تألم گردید. به گواه همه دوستان و آشنایان آن مرحوم، دکتر فرخی یک انسان متخلق، متخصص، فهیم، ایثارگر و خدمتگزار به معنای واقعی بود.»

حجت الاسلام و المسلمین

نوح مانی

همکار مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در سنگال

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ نوح مانی (۱۳۳۵-۱۳۹۹ ش) مشهور به «خمینی سنگال»، روحانی شیعه و بنیانگذار ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام در جنوب سنگال بود که سالیان متمادی از عمر شریف خود را وقف ترویج و نشر مکتب اهل بیت علیهم السلام در آن منطقه نمود و در آنجا مراکز فرهنگی فراوانی همچون مسجد، حوزه علمیه و مدرسه‌های قرآن و عربی احداث نمود.

ایشان ابتدای سنی‌مذهب بود اما تحت تأثیر امام موسی صدر به مکتب اهل بیت علیهم السلام متمایل شد و پس از تحقیق و مطالعه فراوان به حقانیت این مذهب راستین پی برد و شیعه شد. ایشان پس از تشریف به مکتب اهل بیت علیهم السلام تمام توان خود را در راه تبلیغ و ترویج این مکتب نورانی به کار گرفت. درخشش او در این راه همچون خاری در چشم دشمنان شیعه برای آنها ایجاد مزاحمت می‌کرد.

❁ زندگی‌نامه

شیخ نوح مانی در سال ۱۹۵۶م در روستای کولان در منطقه زیگینچور در جنوب غربی سنگال در خانواده‌ای روحانی و سنی‌مذهب چشم به جهان گشود. ایشان از قبیله بالانت (Balanta) از قبایل معروف و سرشناس آنجا بود. پدرش شیخ فامرا مانی از علمای اهل سنت منطقه بود که اهالی زادگاهش تحت تأثیر فعالیت‌های تبلیغی او از مذهب وثنی روی گردان شدند و به دین اسلام گرویدند.

❁ تحصیلات

شیخ مانی در کودکی نزد پدرش قرآن کریم و خواندن و نوشتن را آموخت و در همان سال‌ها بیشتر قرآن کریم را نیز حفظ کرد. سپس برای ادامه تحصیل به کشور گامبیا در آفریقای غربی رفت و در آنجا مقدمات علوم اسلامی و زبان عربی را فراگرفت. ایشان مدت کوتاهی برای ادامه تحصیلات دینی به شهر تیواون (از مراکز صوفیان در سنگال و مقر اصلی فرقه تیجانیه در غرب آفریقا) در غرب سنگال رفت و پس از آن به لبنان سفر کرد.

مرحوم مانی در سال ۱۹۷۱م در معهد الدراسات الاسلامیه در شهر صور لبنان که توسط امام موسی صدر تأسیس شده بود تحصیلاتش را ادامه داد. پس از آنکه امام موسی صدر در سفری که به لیبی داشت توسط رژیم صهیونیستی ربوده شد، معهد نیز تعطیل گردید و شیخ مانی به مدرسه آیت‌الله شهید سید حسن شیرازی در بیروت رفت و در آنجا به تحصیل پرداخت. ایشان پس از شهادت آیت‌الله سید حسن شیرازی به سنگال بازگشت و به فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی مشغول شد.

❁ تشرّف به مذهب شیعه

شیخ مانی ابتدا سنی‌مذهب بود. ایشان قبل از سفرش به لبنان، برای ادامه تحصیل علوم اسلامی به کشور لیبی سفر کرد اما مدارس علمیه این کشور ایشان را نپذیرفتند سپس برای همین به مصر و دانشگاه الازهر رفت آنجا هم از پذیرش ایشان خودداری کردند. مرحوم مانی پس از آن به کشور عراق سفر کرد، اما این سفر همزمان بود با دوره حکومت حسن البکر که خارجی‌ها را از عراق اخراج می‌کردند؛ از این رو نتوانست در این کشور نیز اقامت بگیرد، برای همین راهی سوریه شد و به سفارش یکی از دوستانش در سوریه، به لبنان و معهد الدراسات الاسلامیه رفت و در آنجا به تحصیل علوم اسلامی مشغول شد.

شیخ مانی در معهد الدراسات الاسلامیه، دروس حوزوی را بر اساس فقه شیعه آغاز کرد.

ایشان در همین مدرسه و به دلیل علاقه‌اش به امام موسی صدر به مذهب شیعه گرایش پیدا کرد و پس از تعطیلی معهد الدراسات الاسلامیه و هنگام تحصیل در مدرسه آیت‌الله شهید سید حسن شیرازی در بیروت، به مذهب حقه تشیع تشریف یافت.

سید محمد شهابی، فعال فرهنگی در غرب آفریقا، از زبان شیخ مانی چنین نقل کرده است: «در مدرسه سید حسن شیرازی به‌طور جدی‌تر به دروس حوزوی ادامه دادم... در این مدرسه بود، که به مذهب تشیع ایمان آوردم و به‌طور قطع و یقین این مذهب را باور کردم و معتقدات شیعه در وجودم رسوخ کرد».

❁ ترویج تشیع در جنوب سنگال

حجت‌الاسلام مانی بنیانگذار ترویج مذهب شیعه در منطقه کازامانس در جنوب سنگال شناخته می‌شود به‌گونه‌ای که پیش از شروع فعالیت تبلیغی ایشان، تشیع در جنوب سنگال شناخته شده نبود و براساس آماری که از ایشان نقل شده، تا سال ۱۳۸۴ش، بیش از دو هزار نفر شیعه واقعی و بیش از پنج هزار نفر افرادی که شیعه را پذیرفته ولی هنوز به احکام آن عمل نمی‌کنند، در منطقه تبلیغی او وجود داشت.

آن مرحوم تبلیغ را با قرآن کریم آغاز کرد و با آیات قرآن کریم، ولایت امام علی (ع) و حقانیت مذهب شیعه را اثبات می‌کرد. از آنجا که بیشتر جمعیت سنگال را مسلمانان با گرایش‌های صوفیانه تشکیل می‌دادند، مرحوم شیخ مانی معتقد بود که در سنگال شرایط تقیه وجود ندارد؛ بنابراین آشکارا به تبلیغ مذهب شیعه می‌پرداخت. این اقدام، مشکلات و سختی‌هایی را برای ایشان نیز به دنبال داشت و به دلیل شجاعت و پرهیز از انفعال به «خمینی سنگال» شهرت یافت. فعالیت‌های تبلیغی مرحوم مانی در سنگال، همچون خاری در چشم دشمنان مکتب اهل بیت (ع) بود تا جایی که مبلغان وهابیت از فعالیت‌های ایشان ابراز نگرانی می‌کردند.

❁ خدمات اجتماعی و فرهنگی

شیخ مانی در کنار تبلیغ، خدمات ارزنده اجتماعی زیادی نیز انجام داد و مراکز فرهنگی بسیاری در کشور سنگال احداث نمود که مهمترین آنها عبارت‌اند از:

- تأسیس مدرسه رسول اعظم (ص) در زیگینچور در سال ۱۹۸۳م
- تأسیس مسجد رسول اعظم (ص) در زیگینچور
- تأسیس مدارس عربی، زیرمجموعه مدرسه رسول اعظم، در دیگر مناطق سنگال و نیز کشور گینه بیسائو

• راه‌اندازی برنامه‌ای اختصاصی در رادیوی رسمی سنگال در زیگینیچور؛ ایشان با وجود مخالفت‌ها، به کمک دایی‌اش سلیمان ساج، از سرشناسان سنگال، این برنامه را راه‌اندازی کرد و به زبان‌های فرانسوی (زبان رسمی سنگال) و عربی به تبیین معارف قرآنی و شیعه پرداخت.

• نوح مانی با تأسیس مدرسه قرآنی و حوزه علمیه در سنگال، طلابی را پرورش داد که در شهرها و مناطق مجاور زیگینیچور به تبلیغ مذهب شیعه مشغول شدند. شاگردان ایشان نیز، برای ادامه تحصیلات، به ایران در قم و مشهد اعزام شدند.

ویژگی‌های اخلاقی

الگوی شیخ مانی در اخلاق و رفتار امام موسی صدر بود. ایشان به ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری همچون حسن خلق، شجاعت، سخاوت، بی‌اعتنایی به مال دنیا، صبر در برابر سختی‌ها، روزه‌داری و شب‌زنده‌داری شناخته می‌شد و به دلیل همین ویژگی‌های اخلاقی و نیز خدمات اجتماعی که انجام می‌داد بین شیعه و اهل سنت منطقه خود، مورد احترام بود.

رحلت

حجت‌الاسلام مانی سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)، در ۲۶ مرداد ۱۳۹۹ ش برابر با ۱۶ اوت ۲۰۲۰م در زیگینیچور دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت پیکر ایشان در زادگاهش کولان در کنار پدر و مادرش آرام گرفت. در پی ارتحال این مبلغ شیعه مراسم‌های ترحیمی در بزرگداشت ایشان برگزار شد همچنین نهادهایی همچون مجمع علمای اهل بیت در سنگال، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و جامعة المصطفی العالمية با پیام‌های جداگانه درگذشت شیخ مانی را تسلیت گفتند و با جامعه شیعیان سنگال ابراز همدردی نمودند.

در بخشی از پیام تسلیت مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) آمده است:

«آن دانشمند مرحوم، عمر بابرکت خویش را وقف ترویج اسلام ناب محمدی (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و سیره و معارف اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم‌السلام) نمود. این فقدان دردناک، قلوب شیعیان آفریقا - به‌ویژه کشور سنگال - را به درد آورد؛ ولی آنچه آنان را امیدوار می‌کند میراث ارزشمندی است که آن فقید سعید برای پیروان اهل بیت نبوت و رسالت در آن سرزمین کهن به یادگار گذاشت.»

شیخ محمد مانی، فرزند شیخ مانی، روحانی شیعه و فارغ‌التحصیل جامعة المصطفی در مشهد است که راه پدرش را ادامه می‌دهد و در سنگال به فعالیت‌های تبلیغی - فرهنگی می‌پردازد.

حاج

محمد عرب

دیپلمات ایرانی و رئیس اسبق دفتر قم مجمع جهانی اهل بیت (ع)

حاج محمد عرب (۱۳۱۴-۱۳۹۹ش) دیپلمات ایرانی بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف اعتلای پرچم نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در جهان نمود. ایشان، سال‌های مدیدی در سمت معاونت وزارت امور خارجه، معاونت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در عمان و سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در دبی به این نظام مقدس خدمت کرد تا جایی که رهبر نظام جمهوری اسلامی ایران حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ایشان را به شیخ‌المعاونین ملقب فرمودند. مرحوم عرب پیش از پیروزی انقلاب اسلامی نیز در سنگر مبارزه با رژیم پهلوی، به ایران اسلامی و مردم آن خدمت کرد. ایشان در توزیع اعلامیه‌های معمار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) در میان توده‌های مردم نقش بسزایی ایفا نمود و در این راه رنج زندان و درد شکنجه را هم به جان خرید. این دیپلمات ایرانی، مدتی مسئولیت نمایندگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) در شهر مقدس قم را بر عهده داشت و از این طریق نیز منشأ خدمات فراوانی به پیروان مکتب اهل بیت (ع) گردید.

مرحوم حاج محمد عرب در سال ۱۳۱۴ ش در رستم‌آباد شمیران تهران دیده به جهان گشود. ایشان از نوجوانی یعنی در سیزده سالگی به فعالیت‌های سیاسی و مذهبی رو آورد. پس از تحصیلات ابتدایی، در سال ۱۳۲۸ ش، وارد هنرستان صنایع نظامی ارتش شد. مدتی بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ش، یعنی در سال ۱۳۳۳ یا ۱۳۳۴ ش، به دعوت سران جبهه ملی، عضو یکی از کمیته‌های این جبهه شد و فعالیت‌های سیاسی‌اش را به صورت جدی آغاز کرد. مرحوم عرب از جوانی همراه با دکتر علی‌اکبر ولایتی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی سال‌ها وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران بود و نیز شهید لواسانی و شهید شاه‌آبادی دوستی داشت و در جلساتی که با اهداف سیاسی برگزار می‌شد شرکت می‌کرد. آن‌ها جلسات دکتر علی شریعتی در **حسینیه ارشاد*** و همچنین سخنرانی‌های حجت‌الاسلام و المسلمین مرحوم شیخ احمد کافی در مهدیه تهران را دنبال می‌کردند. ایشان سپس با مبارزینی همچون آیت‌الله شهید شاه‌آبادی و سپس آیت‌الله مؤمن قمی ارتباط یافت.

حاج محمد عرب، از سال ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۳ ش چندین بار دستگیر شد و در نهایت مبارزات سیاسی او سبب اخراجش از ارتش گردید. پس از اخراج از ارتش شاهنشاهی در سال ۱۳۵۳ ش، به قم رفت و در یک کارخانه کارتن‌سازی مشغول به کار شد و سال بعد به ریاست آن رسید و هم‌زمان فعالیت‌های سیاسی‌اش را ادامه داد. برخی از فعالیت‌های سیاسی او در همین کارخانه صورت می‌گرفت؛ فعالیت‌هایی همچون پخش اعلامیه‌های امام خمینی رحمته‌الله علیه و کمک‌های مالی به خانواده‌های زندانیان سیاسی. ایشان، از آنجا که عقیده داشت کارگران نقش مهمی در جریان‌های سیاسی دارند، نمایندگی آنها در ادارات و سازمان‌ها را بر عهده گرفت. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران هم اولین کانون فعالیت کارگران را تشکیل داد و خود رئیس آن شد.

مسئولیت‌ها در جمهوری اسلامی

مرحوم عرب پس از پیروزی انقلاب، به عضویت حزب جمهوری اسلامی ایران درآمد و مسئولیت آموزش نظامی سپاه قم را بر عهده گرفت. کمی بعد به عنوان شهردار این شهر منصوب شد. بعد از فرمان امام خمینی رحمته‌الله علیه در خصوص تشکیل شوراهای اسلامی شهرها، در اردیبهشت سال ۱۳۵۸ ش به عضویت شورای شهر قم درآمد. ایشان پس از فاجعه ۷ تیر ۱۳۶۰ ش، معاون علی‌اکبر ولایتی در وزارت امور خارجه شد و به عنوان نخستین معاون وزیر امور خارجه پس از پیروزی انقلاب اسلامی کار خود را آغاز کرد. او تا ۱۳۶۷ ش، معاونت اداری و مالی این وزارتخانه را بر عهده داشت. تأسیس دانشکده

حاج محمد عرب به عنوان شهردار قم در حال گفتگو با شهید رجایی

روابط بین الملل برای تربیت نیروی لازم در امور بین الملل و تأسیس دفتر مطالعات بین الملل به منظور انجام کارهای تحقیقاتی در این زمینه از اقدامات وی در این وزارتخانه بود. مرحوم عرب در سال ۱۳۶۷ ش نخستین سفیر ایران در کشور عمان شد. مهم ترین اقدامش در این مدت برقراری روابط ایران و عربستان در مناسک حج در سال ۱۳۶۹ ش بود. وی نخستین معاون سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به ریاست آیت الله تسخیری نیز بود. بعد از این دوره، از سال ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۹ ش سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در دبى را بر عهده داشت و بعد از بازگشت از دبى، در اوایل تأسیس مجمع جهانی اهل بیت (ع)، مسئولیت دفتر این مجمع در قم را بر عهده داشت که بعدها به معاونت امور فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) تبدیل شد.

✿ عنوان «شیخ المعاونین»

مرحوم عرب را با عنوان «شیخ المعاونین» هم می شناسند. ایشان خود ماجرای ملقب شدن به این عنوان را چنین تعریف کرده است:

«در ۲۱ بهمن ۱۳۶۳ ش اعضای سفارت و برخی از سفرا و رؤسای نمایندگی های خارجی در تهران، برای عرض تبریک سالروز پیروزی جمهوری اسلامی ایران، خدمت آیت الله خامنه ای رسیدند. در این مراسم، سفیر رومانی، معروف به شیخ السفرا، متنی جهت عرض تبریک ایراد کرد. آیت الله خامنه ای پس از استماع تبریک سفیر رومانی، به آقای دکتر ولایتی و معاونین فرمودند که آقای عرب هم شیخ المعاونین ما در وزارت خارجه هستند و از آن تاریخ به بعد، این نام برای من ثبت شد.»

تشییع پیکر مرحوم محمد عرب در قم

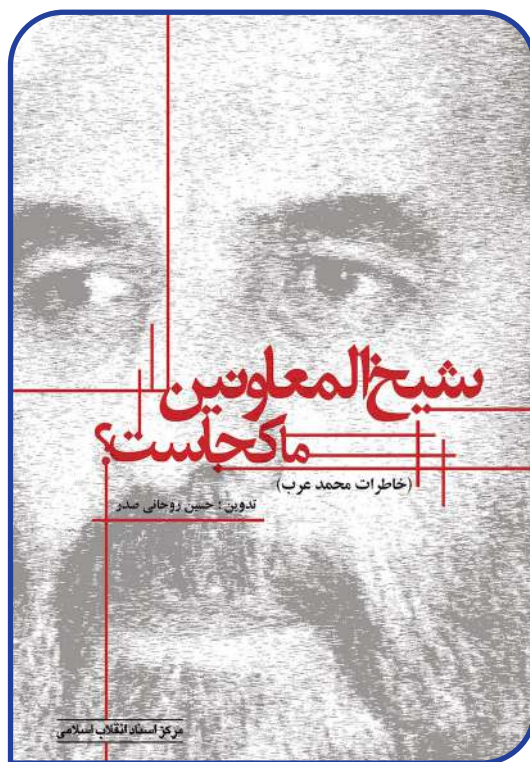
رحلت

سرانجام، حاج محمد عرب پس از عمری مجاهدت سیاسی و فرهنگی، در ۱۱ شهریور ۱۳۹۹ ش بر اثر ابتلاء به ویروس کرونا در شهر مقدس قم دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر این مجاهد فقید در روز چهارشنبه ۱۲ شهریور با حضور اقشار مختلف مردم قم تشییع شد و پس از اقامه نماز میت بر آن توسط آیت‌الله علیرضا اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در قبرستان باغ بهشت شهر قم آرام گرفت. همچنین در پی ارتحال این دیپلمات برجسته ایرانی، شخصیت‌های سیاسی و مذهبی همچون آیت‌الله علیرضا اعرافی، محمدجواد ظریف وزیر وقت امور خارجه ایران، علی‌اکبر ولایتی وزیر سابق امور خارجه ایران، علی لاریجانی رئیس وقت مجلس شورای اسلامی و آیت‌الله رضائی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)، طی پیام‌هایی جداگانه‌ای، درگذشت و فقدان ایشان را تسلیت گفتند.

در بخشی از پیام آیت‌الله رضائی به مناسبت رحلت این مجاهد فقید، آمده است:

«آن فقید سعید، عمر پربر خویشتن را در خدمت نهضت اسلامی و ایران عزیز گذراند و خدمات شایسته‌ای در نهادهای مختلف کشور، از سپاه پاسداران و وزارت امور خارجه گرفته تا شهرداری و شورای شهر، تقدیم این آب‌و خاک کرد. همچنین خدمات فرهنگی آن مرحوم در مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برای رساندن پیام قرآن و عترت به جهانیان، تأثیرگذار و زبانزد خاص و عام بود. تلاش بی‌وقفه، اخلاص و پرهیز از خودنمایی، دلسوزی، دانش‌محوری، نظم، دوراندیشی و دغدغه همواره او برای پیشرفت کشور، الگویی خوب برای جوانانی است که در گام دوم انقلاب اسلامی باید پا در جای پای این پیشکسوتان جهاد و خدمتگزاری بگذارند.»

همچنین در پیام دکتر ولایتی، وی «دارای شخصیتی ارزشمند، ارادتمند به اهل بیت علیهم السلام، انقلابی، متواضع، متعهد، متدین، پدر شهید، رنج کشیده‌ی تبعید با حکم ظالمانه رژیم شاهنشاهی و ایثارگر و دیپلماتی برجسته» توصیف شد.

کتاب شیخ المعاونین ما کجاست؟ خاطرات محمد عرب

مروری بر زندگی محمد عرب

۵۴۳ | محمد عرب

شیخ

عبدالله سیف لینگاناوکا

از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
مبلغ شیعه در کشور تانزانیا

شیخ عبدالله سیف لینگاناوکا (۱۳۹۹/۱۳۱۷ ش) (Sheikh Abdallah Seif Linganaweka) روحانی مستبصر اهل تانزانیا بود که عمر بابرکت خویش را وقف نشر و ترویج مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) در منطقه شرق آفریقا و خدمت به پیروان این مکتب نورانی در کشورهای تانزانیا و موزامبیک نمود. ایشان از اعضای اصلی جمعیت شیعیان اثناعشری تانزانیا موسوم به «T.I.C» بود و تا زمان رحلتش به عنوان رئیس جامعه شیعیان این کشور شناخته می شد. این روحانی مستبصر، همچنین نخستین مبلغ مذهب راستین شیعه در کشور موزامبیک شناخته می شد. ایشان دوازده سال از عمر خویش را به ترویج و تبلیغ مکتب اهل بیت (علیهم السلام) در کشور اختصاص داد و در همین راستا شعبه ای از مؤسسه شیعی بلال مسلم میشن در آنجا احداث کرد. عبدالله سیف، از مرتبطن مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) بود و با علامه سید سعید اختر رضوی روابط خوبی داشت از این رو نزد شیعیان خوجه اثناعشری نیز از مقبولیت بالایی برخوردار بود.

زندگی‌نامه

شیخ عبدالله سیف لینگاناوکا معروف به «شیخ عبدالله سیف»، در سال ۱۹۳۹م (۱۳۱۷/۱۳۱۸ش) در روستای منان‌گوله (Mnan'gole) در شهر لندی، جنوبی‌ترین شهر ساحلی کشور تانزانیا به دنیا آمد.

او برای تحصیل علوم حوزوی به مدت حدود ده سال به دارالسلام که در آن زمان پایتخت تانزانیا بود و پس از آن، حدود یازده سال به کشورهای عراق، لبنان و ایران هجرت کرد و در سال ۱۹۸۰م، به تانزانیا بازگشت.

شیخ عبدالله سیف در سال ۱۹۹۰م، برای تبلیغ مذهب اهل بیت علیهم‌السلام به کشور موزامبیک رفت و پس از حدود دوازده سال به دارالسلام برگشت.

کتابی با موضوع زندگی‌نامه شیخ عبدالله سیف به نام «Jasiri Sheikh Abdallah seif LINGANAWEKA؛ شجاع، شیخ عبدالله سیف لینگاناوکا»، به قلم مصطفی خطیبو نکونگا، به زبان سواحیلی نوشته شده است.

تحصیلات

شیخ عبدالله سیف در سال ۱۹۵۸م برای فراگیری دروس اسلامی به شهر دارالسلام در تانزانیا، هجرت کرد. او برای امرار معاش و گذران امورات زندگی، روزها در کارخانه نساجی کار می‌کرد و شب‌ها به تحصیل علوم دینی می‌پرداخت.

او از سال ۱۹۶۴م، در دروس **سید سعید اختر رضوی***، عالم شیعه اهل هند و مؤسس «سازمان بلال مسلم میشن» در تانزانیا شرکت می‌کرد؛ تا اینکه علامه سید اختر او و چند نفر از طلبه‌های تانزانیایی را در سال ۱۹۶۸م برای تحصیل در حوزه علمیه نجف، به عراق رهسپار کرد.

شیخ عبدالله و دوستانش از طریق حمل و نقل دریایی، به بصره و از آنجا به نجف رفتند. حکومت وقت عراق، مردی را که میزبان آنها در عراق بود، به وارد کردن جاسوس‌های آفریقایی متهم و در سال ۱۹۶۹م اعدام کرد. این ماجرا و نیز، دیگر شرایط تنش‌زای سیاسی عراق در آن دوران، اجازه نداد شیخ عبدالله سیف و دوستانش، تحصیلات خود را در عراق به پایان برسانند.

شیخ عبدالله به همراه دوستان هم‌وطنش، با هماهنگی که **آیت‌الله سید محسن حکیم*** با امام موسی صدر انجام داده بود، در سال ۱۹۷۰م به لبنان رفتند و در «معهد الدراسات الاسلامیه» در شهر صور که توسط امام موسی صدر اداره می‌شد، مشغول به تحصیل شدند.

شیخ عبدالله سیف و دوستانش، پس از هماهنگی علامه سید اختر رضوی، با مؤسسه

۵۴۵

عبدالله سیف لینگاناوکا

سید محسن طباطبائی
حکیم از مراجع تقلید
بزرگ شیعه در نجف
بود.

سید سعید اختر رضوی
روحانی شیعه اهل
هند و مبلغ شیعه در
تانزانیا عضو مجمع
عمومی مجمع جهانی
اهل بیت علیهم‌السلام بود.

شیخ عبدالله سیف و دوستانش که به حوزه علمیه نجف سفر کردند.
نفر اول از سمت چپ عبدالله سیف و نفر وسط از ردیف بالا تصویر علامه سید اختر رضوی

دارالتبلیغ اسلامی در قم، برای ادامه تحصیل به شهر قم در کشور ایران، مهاجرت کردند. آنان در سال ۱۹۷۳م، وارد قم شدند و در دارالتبلیغ اسلامی تحت اشراف آیت الله سید محمدکاظم شریعتمداری، مشغول به تحصیل علوم حوزوی گردیدند.
شیخ عبدالله در سال ۱۹۸۰م، به تانزانیا بازگشت. او تحصیلات کلاسیک را نیز تا دوره متوسطه از طریق تحصیلات پستی بریتانیا گذراند.

❁ تشریف به تشیع

نخستین جرقه شیعه شدن عبدالله سیف، از سوی شیخ محمدعلی انگونگابوری (Sheikh MbogaBure)، از روحانیان شیعه بومی، که یکی از نخستین مروجان شیعه در تانزانیا بود، ایجاد شد. او در سال ۱۹۶۴م، عبدالله سیف را با علامه سید سعید اختر رضوی آشنا کرد و عبدالله سیف چند سال نزد او دروس حوزوی خواند.
شیخ عبدالله پیش از سفر به عراق، وقتی به روستای زادگاهش رفت، ساکنان روستا که از اهل سنت بودند او را به دلیل گرایش به مذهب شیعه، تهدید به قتل کردند؛ ولی پدر بزرگش که از عالمان اهل سنت بود، او را به تحقیق بیشتر و درک بهتر دین تشویق کرد.
یکی از عواملی که باعث شد شیخ عبدالله سیف به سوی مذهب شیعه جذب شود، عالمان و استادان شیعه بودند که با روی باز به سؤالات او درباره دیگر فرقه‌ها و مذاهب اسلامی پاسخ می‌دادند و سؤال کنندگان را از خود دور نمی‌کردند و طرح اینگونه سؤالات را غیراخلاقی نمی‌شمردند.

❁ تلبس به لباس روحانیت

شیخ عبدالله سیف به دست آیت‌الله سید محسن حکیم ملبس به لباس روحانیت شد. آیت‌الله حکیم هنگام عمامه به سر گذاشتن، به او و دیگر طلابی که به لباس روحانیت ملبس شده بودند، توصیه کرد لباس روحانیت را در هیچ شرایطی از تن بیرون نیاورند. آیت‌الله حکیم با تعبیری آمیخته با شوخی گفت: «این لباس را فقط غسال می‌تواند از بدن شما بیرون بیاورد». به دنبال این توصیه، شیخ عبدالله سیف در تمام طول زندگی‌اش، مقید به پوشیدن لباس روحانیت بود. او حتی در شرایط سخت آب و هوایی تانزانیا که در برخی از فصل‌های سال بسیار گرم و شرجی است، چه در سفر، چه در غیر سفر، لباس روحانیت را بر تن داشت.

❁ فعالیت‌ها

شیخ عبدالله سیف سعید، پس از بازگشت به تانزانیا در سال ۱۹۸۰م، تحت اشراف علامه سید اختر رضوی، مشغول به تبلیغ اسلام و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) در مناطق مختلف تانزانیا شد. او همچنین به تدریس در مرکز «بلال مسلم میشن» که توسط علامه سید سعید اختر و دیگر عالمان شیعه تأسیس شده بود، پرداخت.

شیخ عبدالله سیف، در سال ۱۹۹۰م، از سوی علامه سید اختر رضوی به کشور موزامبیک رفت و شعبه‌ای از مؤسسه «بلال مسلم میشن» را در شهر نامپولا در شمال این کشور راه‌اندازی کرد. وی سالیان متمادی در این منطقه، مشغول به تبلیغ و تدریس دروس دینی، بر طبق مذهب اهل بیت (علیهم‌السلام) شد.

شیخ عبدالله سیف در حال سینه‌زنی در مراسم رحلت پیامبر ﷺ در دارالاسلام تانزانیا

فدراسیون شیعیان
خوجه اثناعشری
افریقا، تشکل شیعیان
خوجه اثناعشری شرق
آفریقا است که زیر
نظر فدراسیون جهانی
جماعات شیعه خوجه
اثناعشری فعالیت
می‌کند و مرکز آن در
دارالسلام قرار دارد.

عبدالله سیف با درگذشت علامه سید اختر رضوی در سال ۲۰۰۲م، به دارالسلام پایتخت تانزانیا برگشت و در مؤسسه بلال مسلم می‌شن به فعالیت‌های تبلیغی ادامه داد. او پس از مدتی، از این مرکز بیرون آمده و به‌طور آزاد به تبلیغ در شهر دارالسلام و مناطق جنوبی تانزانیا مشغول شد.

وی تا پایان عمر در روستای زادگاهش منان گوله به فعالیت‌های مذهبی و نیز خدمات اجتماعی مانند توزیع آب در مناطق کم‌آب پرداخت.

رحلت

شیخ عبدالله روز جمعه ۲۲ شهریور ۱۳۹۹ش (۱۲ سپتامبر ۲۰۲۰م/۲۳ محرم ۱۴۴۲ق) در ۸۱ سالگی در شهر دارالسلام تانزانیا درگذشت و روز بعد از آن، در زادگاهش، شهر لینی دی دفن شد.

برای درگذشت وی، شخصیت‌ها و نهادهای مختلفی مانند **فدراسیون جماعات شیعه خوجه اثناعشری آفریقا*** و هیئت مسلمانان بلال تانزانیا پیام تسلیت صادر کردند. مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بیانیه‌ای در تسلیت درگذشت شیخ عبدالله صادر کرد، در بخشی از این بیانیه درباره او چنین آمده است:

«وی همواره چونان خورشیدی درخشان در منطقه شرق آفریقا روشنگری داشت و مبین معارف دین مبین اسلام و معارف اهل بیت علیهم السلام بود».

مروری بر زندگی عبدالله سیف لینگاناوکا

عبدالله سیف لینگاناوکا | ۵۴۹

دکتر

ماسیمو کامپانینی

قرآن پژوه ایتالیایی
و از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (ع)

پروفسور ماسیمو کامپانینی (۱۹۵۴-۲۰۲۰م)، خاورشناس مسلمان شده، اسلام شناس برجسته، فیلسوف و قرآن پژوه مشهور ایتالیایی بود که در مقابله با اسلام هراسی در کشورهای غربی اقدامات بسیاری انجام داد و در این راه برای کمک به مسلمانان و مراکز اسلامی اروپا از هیچ تلاش و کوششی دریغ نمی کرد. ایشان در راستای از بین بردن تصویر کلیشه ای و خشونت آمیز از اسلام عزیز، در کنفرانس ها و نشست های این مراکز سخنرانی می کرد و بر این نظر بود که جامعه غربی بر اساس ریا و دروغین برپا شده است و غربی ها ظاهری صلح آمیز دارند، اما دائماً در حال جنگجویی و جنگ هستند و ریشه تروریسم و اسلام هراسی را در آنجا باید پیدا کرد.

پروفسور ماسیمو کامپانینی (۱۹۵۴-۲۰۲۰م)، خاورشناس مسلمان شده، اسلام‌شناس برجسته، فیلسوف و قرآن‌پژوه مشهور ایتالیایی بود که در مقابله با اسلام‌هراسی در کشورهای غربی تلاش می‌کرد و برای کمک به مسلمانان و مراکز اسلامی اروپا از هیچ کوششی دریغ نمی‌کرد. ایشان در راستای از بین بردن تصویر کلیشه‌ای و خشونت‌آمیز از اسلام، در کنفرانس‌ها و نشست‌های این مراکز شرکت و سخنرانی می‌کرد و بر این نظر بود که جامعه غربی بر اساس ریا و دروغین برپا شده و غربی‌ها ظاهر صلح دارند، اما دائماً در حال جنگجویی و جنگ هستند و ریشه تروریسم و اسلام‌هراسی را در آنجا باید پیدا کرد.

❁ زندگی‌نامه و تحصیلات

پروفسور کامپانینی در روز سوم نوامبر سال ۱۹۵۴م در شهر میلان ایتالیا چشم به جهان گشود و در سال ۱۹۷۷م در رشته فلسفه از دانشکده ادبیات و فلسفه دانشگاه دولتی این شهر فارغ‌التحصیل شد. ایشان در سال ۱۹۸۱م به مصر سفر کرد. سفر به این کشور و خرید ترجمه قرآن کریم به زبان ایتالیایی، انگیزه‌ای در او ایجاد کرد که زبان عربی را نیز فراگیرد و به تحقیقات در زمینه فرهنگ اسلامی نیز بپردازد. در نتیجه، تحصیلات خود را در بخش لومباردی واقع در شمال ایتالیا در مؤسسه ایتالیایی «خاورمیانه و خاور دور» به زبان عربی ادامه داد و در سال ۱۹۸۴م از این مؤسسه فارغ‌التحصیل گردید.

❁ فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی

پروفسور کامپانینی در «مؤسسه بین‌المللی مطالعات مدیترانه و شرق» در ایتالیا فعالیت خود را به‌عنوان مترجم، محقق و مدرس دانشگاه آغاز نمود و در بسیاری از دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه‌های اوربینو، اورینتال ناپل، تورنتو، سن رافائل و انستیتوی مطالعات عالی به تدریس مشغول شد.

ایشان سپس به شکل تخصصی در رشته‌های «سنت و قرآن»، «تاریخ معاصر خاورمیانه» و «اندیشه سیاسی و سنت فلسفی مسلمانان» به مطالعه پرداخت به گونه‌ای که یکی از تاریخ‌شناسان برجسته در زمینه خاورمیانه و همچنین استاد فلسفه اسلامی در کشورهای عربی به‌شمار می‌آمد. وی پس از یک دوره تدریس «تاریخ و نهادهای جهان اسلام» در دانشگاه اوربینو (۲۰۰۰-۱۹۹۵م) و فرهنگ عرب در دانشگاه میلان (۲۰۰۵-۲۰۰۱م)، شش سال نیز به‌عنوان محقق تاریخ معاصر کشورهای عربی در دپارتمان مطالعات عربی-اسلامی و مدیترانه‌ای دانشگاه شرق‌شناسی ناپل مشغول بود.

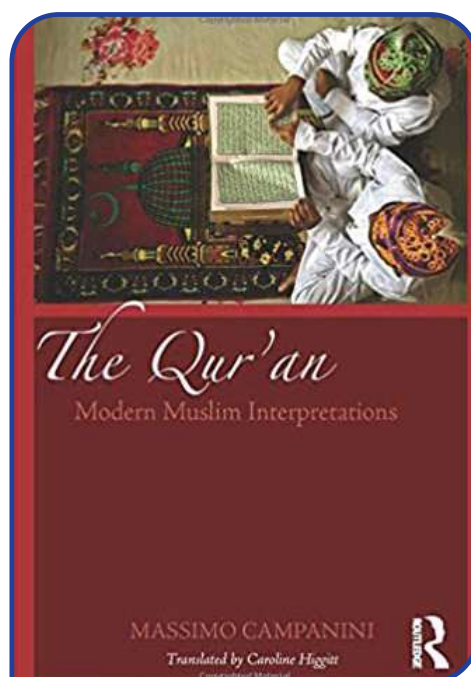
پروفسور کامپانینی علاوه بر زبان ایتالیایی، به زبان‌های عربی، فرانسوی و اسپانیایی نیز تسلط داشت. تألیفات او از زبان ایتالیایی به زبان‌های مختلف غربی ترجمه شد و تأثیر زیادی بر مجامع علمی غرب داشته و دارد. ایشان همچنین به عنوان تحلیلگر مسائل خاورمیانه عربی در نشر مجموعه کتب اسلامی توسط انتشارات (jaka book) میلان نیز مشارکت داشت.

✿ آثار و تألیفات

پروفسور کامپانینی بیش از ۵۰ کتاب و ۱۰۰ مقاله علمی تألیف کرد. او در مطالعات اسلامی، رویکردی فلسفی داشت و در این راستا ابتدا آثاری از اندیشمندانی همچون فارابی، غزالی و ابن رشد از زبان عربی به زبان ایتالیایی ترجمه کرد و سپس خود، کتاب‌هایی در این حوزه نظیر «مقدمه‌ای بر فلسفه اسلامی»، «فرهنگ واژگان عربی برای فیلسوفان» و «تفکر در اسلام» را به رشته تحریر درآورد. وی رویکرد فلسفی‌اش را به مطالعات قرآن‌پژوهی و حوزه اندیشه اسلامی نیز تسری داد و در این حوزه کتاب‌هایی مانند «تفسیر قرآن به قرآن در قرن بیستم»، «قرآن و تفسیر قرآن»، «قرآن: تفسیر مسلمانان مدرن» و «چشم‌اندازهای فلسفی در تفسیر نوین قرآن: نمونه واژه‌ها و مفاهیم کلیدی» و در حوزه اندیشه سیاسی آثاری نظیر «اسلام و سیاست»، «اندیشه اسلامی معاصر»، «جهان‌بینی و سیاست در اسلام»، «اهل تسنن»، «اخوان المسلمین در جهان معاصر»، «بدیل اسلامی کدام است؟ جهادگرایی، بنیادگرایی، اصلاح‌گرایی»، «اسلام، دین

کتاب فرهنگ واژگان عربی برای فیلسوفان

کتاب قرآن: تفسیر مسلمانان مدرن

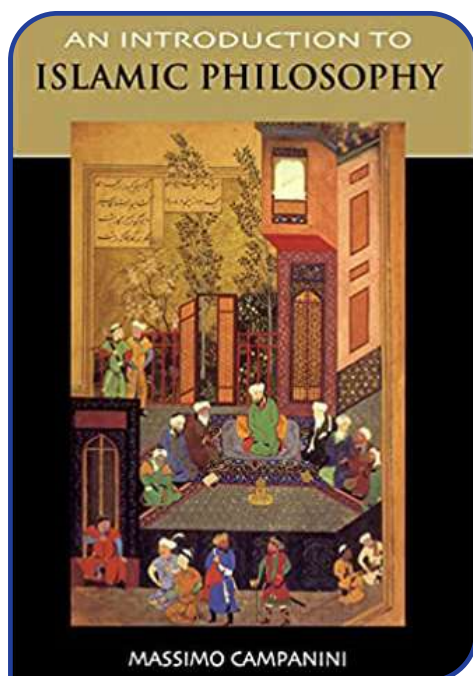

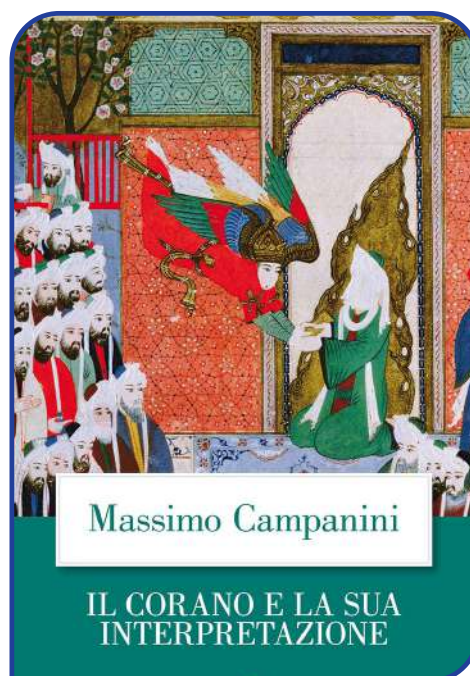
غرب» و «سیاست در اسلام؛ یک تفسیر» را منتشر کرد. کامپانینی همچنین نتیجه مطالعات قرآنی و یافته‌های جدید علمی خود در این حوزه را در «مجله مطالعات قرآنی (SOAS)» منتشر می‌کرد.

کامپانینی در کتاب «قرآن و تفسیر» که بارها بازنشر شده است قرائت صرفاً دینی که در خصوص اسلام ارائه می‌شود را مردود می‌شمارد و حضور سیاست در دین و بالعکس را لازم می‌داند. ایشان در آثار و مقالات خود، تاریخ جهان عرب و باز بودن فرهنگی آن را یادآوری می‌کرد و بر تأثیر فروپاشی امپراتوری عثمانی و سیاست‌های استعماری اروپا در به وجود آمدن افراط‌گرایی و گروه‌های تروریستی تأکید داشت. همان‌طور که از پروفسور کامپانینی نقل شده است انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی رحمه‌الله‌تعالیه در وی این انگیزه را ایجاد کرد که درباره دین اسلام به تحقیق و مطالعه بپردازد. او می‌گوید:

«در دهه ۸۰م مبارزه برای آزادی جهان سوم از امپریالیسم اروپا و آمریکا به من انگیزه داد برای شناخت اسلام، تاریخ اسلامی را مطالعه کنم.»

کتاب درآمدی بر فلسفه اسلامی

کتاب قرآن و تفسیر آن

این اندیشمند ایتالیایی در نوامبر ۲۰۱۶م از خدمات دولتی بازنشسته شده بود؛ اما دست از تحقیق برنداشت و همچنان به فعالیت علمی خود ادامه می‌داد؛ از جمله در سلسله پیش‌نشست‌های همایش بین‌المللی «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت» که در شهرهای میلان روم و پالرموی ایتالیا و ... برگزار شد شرکت کرد و قرار بر این بود که یکی از سخنرانان

این همایش باشد ولی پیش از آن، وفات یافت.

رحلت ❁

پروفسور کامپانینی پس از عمری تحقیق و پژوهش، سرانجام در روز جمعه ۱۸ مهر ۱۳۹۹ ش، برابر با ۹ اکتبر ۲۰۲۰ م در ۶۵ سالگی بر اثر ایست قلبی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

پیام تسلیت ❁

در پی درگذشت این دانشمند اسلامی، بسیاری از نهادها و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی جهان پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند. بخشی از پیام تسلیت اتحادیه اقلیت‌ها و سازمان‌های اسلامی ایتالیا (UCOII) چنین است:

«با ابراز تأسف شدید، اندیشمند مسلمان، محقق و تاریخ‌شناس خاورمیانه که سهم بزرگی را در تحقیقات دانشگاهی ایفا کرده و بیش از ۵۰ کتاب و صدها مقاله از او به چاپ رسیده است، درگذشت.»

همچنین در پیام تسلیت معاونت بین‌الملل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام آمده است:

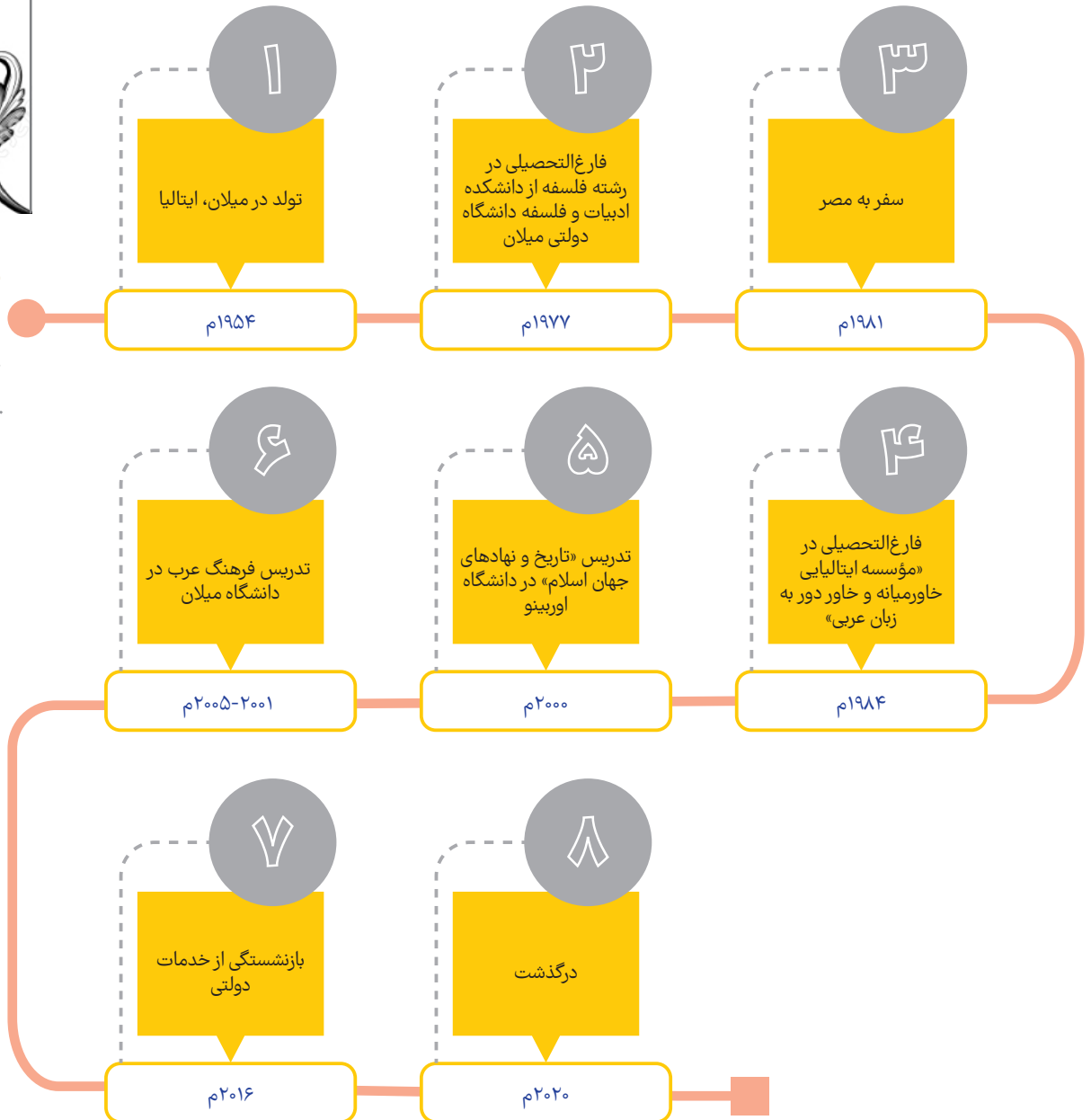
«خدمات و زحمات ایشان برای مقابله با اسلام‌هراسی و نیز تلاش‌های ایشان برای کمک به مسلمانان و مراکز اسلامی اروپا در راه از بین بردن تصویر کلیشه‌ای و خشونت‌آمیز از اسلام از طریق حضور و سخنرانی در کنفرانس‌ها و نشست‌ها را ارج می‌نهم.»

مروری بر زندگی ماسیمو کامپانینی

ماسیمو کامپانینی ۵۵۵

دکتر

زینب محمد عیسی

عضو لبنانی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر زینب محمد عیسی (۱۹۵۹-۲۰۲۱م) استاد دانشگاه، روان‌شناس، از فعالان فرهنگی و اجتماعی و از خیرین مکتب اهل بیت علیهم السلام اهل لبنان بود که مدیریت «جمعیت خیریه حضرت زینب (س)» را برعهده داشت. این بانوی اندیشمند شیعه، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی بود و با سخنرانی در کنفرانس‌های بین‌المللی معارف ناب اسلام که همان معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام بود را ترویج می‌کرد و به گوش جهانیان می‌رساند. بانو زینب محمد عیسی از ارادتمندان و حامیان انقلاب اسلامی ایران و رهبر کبیر آن حضرت امام خمینی رحمه الله بود و نظام جمهوری اسلامی را الگوی مبارزه با ظلم و ستم و بیداری اسلامی کشورهای عربی را متأثر از آن می‌دانست.

آن مرحوم همچنین آثار فاخری درباره اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام از خود به یادگار گذاشته است.

زندگی‌نامه

دکتر زینب محمد عیسی، در سال ۱۹۵۹م، برابر با ۱۳۳۷ش، در شهرک حداتا، یکی از مناطق جنوب لبنان به دنیا آمد. حداتا در شهرستان بنت جبیل واقع در استان نبطیه است که در منطقه شیعه‌نشین جبل عامل واقع شده است. وی مسلمان و از شیعیان اثنی عشری بود.

تحصیلات

دکتر زینب محمد عیسی کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در رشته روان‌شناسی در دانشگاه لبنان گذراند. وی در سال ۲۰۰۶م (۱۳۸۴ش) از رساله دکتری خود در رشته الهیات، فقه و حقوق با عنوان «الخطاب الرسالی للسيدة زينب عليها السلام بعد وقعة كربلاء؛ قراءة من منظور علم النفس السياسي و الدینی» دفاع کرد. او به زبان انگلیسی و فرانسه تسلط داشت و زبان فرانسوی نیز تدریس می‌کرد. زینب محمد عیسی، ادیب و شاعر نیز بود.

دکتر زینب محمد، روان‌شناس و مشاور روان‌شناسی، نویسنده و استاد دانشگاه و عضو «جمعیت روان‌شناسی علمی یونسکو» و «انجمن روان‌شناسان و انجمن فرا روان‌شناسی بیروت»، بود.

فعالیت‌های تبلیغی

زینب محمد عیسی از فعالان فرهنگی و اجتماعی و از خیرین لبنان و مدیر «جمعیت خیریه حضرت زینب عليها السلام» بود. جمعیت خیریه حضرت زینب عليها السلام در بیروت فعال است و به مردم خدمات بهداشتی و پزشکی رایگان ارائه می‌دهد و برای جوانان اشتغال‌زایی و به مستمندان و نیازمندان و ایتم نیز خدمات‌رسانی می‌کند.

دکتر زینب محمد عیسی در عرصه تبلیغ و ترویج دین اسلام و مذهب شیعه نیز بسیار فعال بود و سخنرانی‌های متعددی در سطح ملی و بین‌المللی ارائه داده و در کنفرانس‌های بین‌المللی و جهانی مختلفی نیز شرکت داشته است. مصاحبه‌های تلویزیونی و رادیویی در شبکه‌های گوناگون و انجام چندین پروژه پژوهشی، بخش دیگری از کارنامه این بانوی شیعه لبنانی است.

خانم زینب محمد عیسی در سخنرانی‌ای در دومین جشنواره بین‌المللی تراتیل سجادیه در کربلا، رساله حقوق امام سجاد عليه السلام را نه صرفاً مربوط به موضوعات خاص اخلاقی و روحی؛ بلکه آن را رساله‌ای معرفی کرد که ابعاد روحی، اجتماعی، دینی و سیاسی را در زندگی انسان بررسی می‌کند.

رسالة الحقوق حديثي
از امام سجاد علیه السلام درباره
پنجاه حق که بر عهده
انسان است.

زینب عیسی پژوهشی تحلیلی درباره رساله حقوق امام سجاد علیه السلام انجام داده است که تحت عنوان «الدينامية التبادلية في رسالة الحقوق للامام علي بن الحسين عليه السلام؛ دراسة تطبيقية تحليل رسالة الحقوق، قراءة في وثيقة الاعلان العالمي لحقوق الانسان الصادرة عن الجمعية العامة للأمم المتحدة على ضوء رسالة الحقوق*» در سال ۲۰۱۸م، توسط آستان مقدس حسینی علیه السلام چاپ و منتشر شده است.

دکتر زینب عیسی در دیدار با آیت الله مقتدایی

وی در مصاحبه‌ای، امام رضا علیه السلام را خورشید همیشه تابان معرفی کرده که هرگز غروب نمی‌کند. از نظر او امام رضا علیه السلام با مناظره‌های هدفمند خود، به روشنگری و نشر فرهنگ اهل بیت علیه السلام پرداخته است.

دکتر زینب عیسی در راستای فعالیت‌های تبلیغی خود، ماهیانه دوبار به درخواست شبکه تلویزیونی «الکوثر» جهت انجام مصاحبه در موضوعات گوناگون دینی و فرهنگی حضور پیدا می‌کرد. خانم زینب عیسی چندین بار به ایران و شهرهای مختلفی چون مشهد مقدس سفر کرده و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیه السلام و مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی بود. وی در سال ۱۳۹۲ش، برای شرکت در بیست و هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی به تهران آمد. او در حاشیه این کنفرانس، وحدت مذاهب اسلامی و پرهیز از اختلاف‌افکنی و خشونت را تنها راهکار غلبه بر مشکلات جهان اسلام دانست.

زینب عیسی همچنین در سفری به استان هرمزگان، ضمن بازدید از مراکز آموزشی و دانشگاه هرمزگان، در هشتمین همایش بین‌المللی امام سجاد علیه السلام در بندرعباس شرکت کرد و با عنوان «دیپلماسی امام علی بن الحسین علیه السلام بین جهاد صامت و جهاد ناطق» سخنرانی کرد. زینب عیسی خادم افتخاری حرم امام رضا علیه السلام نیز بود.

دیدگاه‌های سیاسی

این روان‌شناس لبنانی، در گفتگو با خبرنگار ستاد خبری اجلاس بیداری اسلامی با اشاره به اینکه با وجود استبداد و ظلم و استعمار در مناطق عربی، نخستین جرقه‌های بیداری اسلامی از چند دهه پیش زده شده، بر این نظر بود که انقلاب اسلامی ایران منشأ انقلاب‌های منطقه و الگوی ملت‌ها است و حرکت بیداری اسلامی، بدون شک از انقلاب اسلامی ایران که به رهبری امام خمینی رحمته‌الله علیه به وقوع پیوست، نشئت گرفته است. وی انقلاب اسلامی ایران را مدرسه‌ای برای تمام جهان اسلام معرفی کرده و خود و اعضای مقاومت اسلامی لبنان را از شاگردان و درس‌آموختگان این مدرسه خوانده است.

این فعال فرهنگی لبنانی، امام خمینی رحمته‌الله علیه را پایه‌گذار مبارزه با ظلم و استبداد حکومت طاغوت براساس مکتب اهل بیت علیهم‌السلام معرفی کرده و معتقد بود که جمهوری اسلامی ایران یک الگو برای مبارزه با ظلم و جور و یک درس عملی برای ملت‌ها است که در مسیر انقلاب امام حسین علیه‌السلام و عاشورا، توحید و عبارت «لا اله الا الله» را در جهت نابودی حکومت جبت و طاغوت، اعتلا بخشید. او اقدام امام خمینی رحمته‌الله علیه در سرنگون کردن حکومت طاغوتی و شاهنشاهی در ایران را مایه عزت اسلام دانست.

مدیرانجمن خیریه حضرت زینب علیه‌السلام، آیت‌الله العظمی خامنه‌ای را نیز در کنار امام خمینی رحمته‌الله علیه، رهبر و الگوی رهبران بیداری اسلامی منطقه در تحقق بخشیدن به عدالت انسانی می‌داند.

آثار

زینب عیسی کتب و مقالات متعددی درباره اهل بیت علیهم‌السلام و روان‌شناسی اسلامی نگاشته و منتشر کرده است. برخی از آنها عبارتند از:

- ♦ لماذا زینب علیها السلام؛
- ♦ سکینه بنت الحسین علیها السلام؛
- ♦ انی فاطمة علیها السلام؛
- ♦ الامام الرؤف علی بن موسی الرضا علیه السلام: این کتاب در بخش زبان‌های خارجی ششمین جشنواره بین‌المللی کتاب سال رضوی در سال ۱۳۹۲ ش/ ۲۰۱۳ م در مشهد مقدس رتبه نخست را به خود اختصاص داد.
- ♦ شهادة الإمام الحسین تمنی منالها جبل التین وطور الکلیم: این اثر پس از وفات زینب عیسی به جهت بزرگداشت وی، در سال ۲۰۲۱ م/ ۱۳۹۹ ش از سوی آستان مقدس امام حسین علیه‌السلام در کربلا چاپ و منتشر شد.

♦ علم نفس النمو في ظل المنهج الإسلامي» (علم رشد روان‌شناسی در سایه روش اسلامی)

♦ الاعاقة و الاسلام (روی گردانی و اسلام).

کتاب «علم روان‌شناسی دینی و سیاسی از دیدگاه تاریخ» و «الخطاب الرسالی للسيدة زينب عليها السلام بعد واقعة الكربلاء» (نامه‌ای خطاب به حضرت زينب عليها السلام پس از واقعه کربلا) نیز جزو آخرين نوشته‌های وی به‌شمار می‌رود.

رحلت

دکتر زينب محمد عیسی پس از عمری فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و مذهبی، پس از بازگشت از سفر کربلا در سال ۱۳۹۹ ش، برابر با ۲۰۲۱ م در زادگاهش، شهرک حداثا، به دیار باقی شتافت.

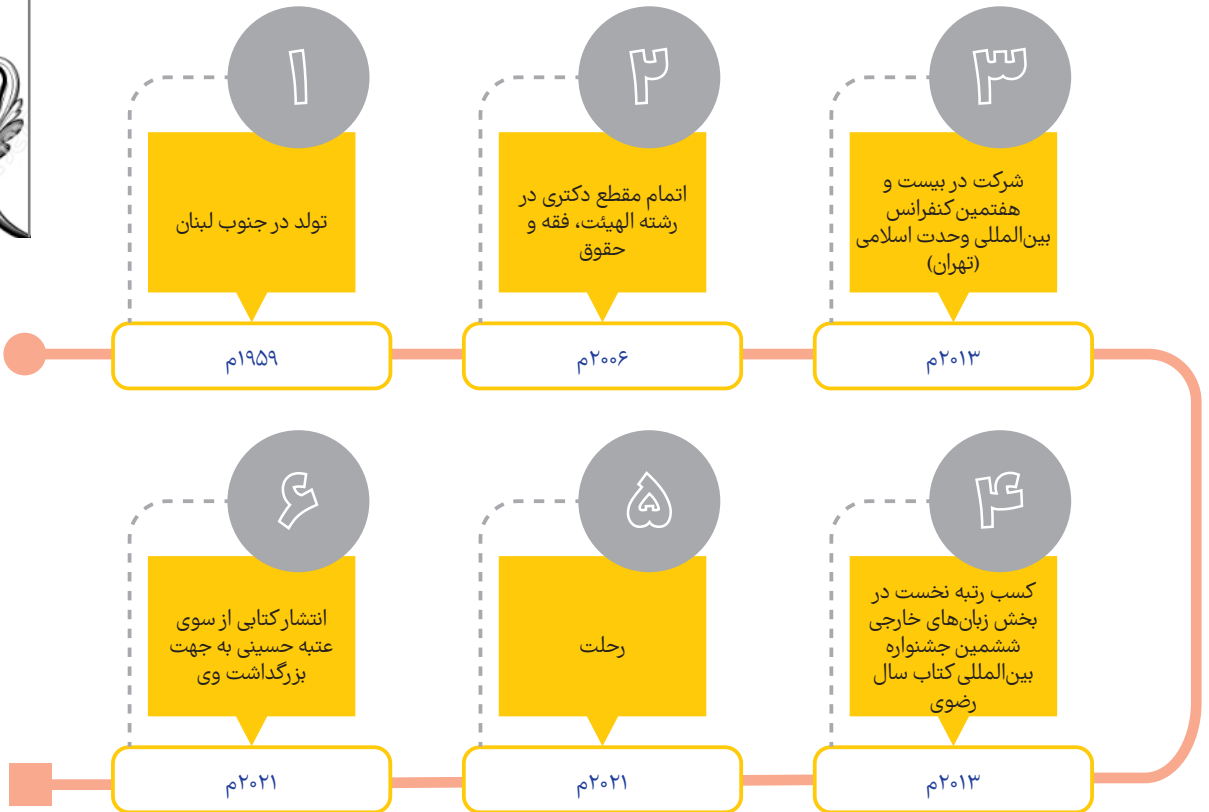
مجمع جهانی اهل بیت عليهم السلام و مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به مناسبت درگذشت وی، پیام تسلیت صادر کردند.

مروری بر زندگی زینب محمد عیسی

۵۶ | زینب محمد عیسی

حجت الاسلام و المسلمین

سید قاسم موسوی

مدیر دفتر مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
در شهر دیوانیه کشور عراق

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید قاسم موسوی (۱۹۵۷-۲۰۲۰م)، مشهور به سید ابوعقیل مشهدی روحانی مجاهد و خطیب برجسته شیعه در کشور عراق بود که در بسیاری از برنامه‌های تلویزیونی این کشور به عنوان کارشناس مذهبی به ایراد سخن می‌پرداخت و از این طریق معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) را به گوش عراقیان رسانید.

حجت الاسلام موسوی همچنین مدیر دفتر مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) در شهر دیوانیه کشور عراق بود. ایشان در دوره حاکمیت رژیم بعث بر عراق مجبور شد که این کشور را ترک کند و مدتی رنج دوری از وطن را به جان بخرد. مرحوم ابوعقیل در دورانی که به اجبار رژیم بعث در خارج از عراق به سر می‌برد و در ایران و لبنان مستقر بود، در آن کشورها نیز منشأ برکاتی گردید و نام نیکی از خود بر جای گذاشت.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام و المسلمین سید قاسم عبدالمطلب موسوی که به سید ابوعقیل مشهدی نیز شناخته می‌شد، در سال ۱۹۵۷م/ ۱۳۳۵ش به دنیا آمد. ایشان اهل محله اکراد در شهرک صدر در بغداد بود.

وی قبل از شدت گرفتن لشکرکشی حزب بعث به سوی جوانان شیعه عراق، مجبور شد این کشور را ترک کرده و با پای پیاده از مرز ایران عبور کند و به اردوگاه شهید صدر - اردوگاهی نزدیک شهر اهواز در ایران که در سال ۱۹۸۰م از سوی حزب الدعوة ساخته شد - بپیوندد. حجت‌الاسلام سید قاسم موسوی در حوزه علمیه قم تحصیل کرد و پس از آن به لبنان رفت و پس از سقوط نظام حزب بعث (۲۰۰۳م)، به عراق بازگشت و در استان دیوانیه ساکن شد.

فعالیت‌ها

حجت‌الاسلام و المسلمین سید ابوعقیل موسوی مشهدی پس از تحصیل در حوزه علمیه قم به لبنان هجرت کرد و در مناطق شمالی این کشور به تبلیغ دین پرداخت. او توانست در این مناطق که بیشتر ساکنان آن غیرشیعه هستند، تأثیرات خوبی بگذارد؛ به گونه‌ای که کاروان‌های حج برای اینکه ایشان روحانی کاروان آنها باشد، با هم رقابت داشتند. حجت‌الاسلام سید ابوعقیل مشهدی پس از هجرت از لبنان به عراق، در استان دیوانیه به تبلیغ دین پرداخت. ایشان در تبلیغ دین و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) تلاش زیاد و شیوه روح‌پسندی داشت و ویژگی‌های او مانند فروتنی، اخلاق نیکو، خوش‌رویی و بیان خوش، در موفقیت او در تبلیغ تأثیرگذار بود. ایشان مدیریت دفتر مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) در شهر دیوانیه را نیز بر عهده داشت. حجت‌الاسلام و المسلمین سید قاسم موسوی درباره عناصر و ویژگی‌های منبر حسینی می‌گوید:

«فرد و جامعه برای ثبات شخصیت، نیازمند دو عنصر هستند: آگاهی و اراده. منظور از آگاهی و بصیرت، شناخت اسلام حقیقی است که این شناخت، از طریق منبر حسینی ارائه می‌شود؛ بنابراین بر خطیبی که آگاه و بصیر نیست، حرام است بالای منبر حسینی برود. امام حسین (علیه‌السلام) اراده امت اسلامی را که با سیاست‌های معاویه فلج شده بود، درمان کرد. امام حسین (علیه‌السلام) آموخت که کشته شدن در راه عزت، بهتر از مرگ در ذلت است. امام (علیه‌السلام) عنصر دوم یعنی اراده را که یک جامعه به آن نیازمند است، به امت اسلام بخشید. پس از او نیز، منبر حسینی این عنصر را زنده و قوی نگه می‌دارد؛ چرا که گاهی اراده ملت‌ها ضعیف می‌شود، در حالی که خود، این ضعف را احساس نمی‌کنند.»

همچنین حجت الاسلام سید قاسم موسوی در دوران صدام، در اهوار عراق (تقریباً جنوب شرقی این کشور) و مناطق شمالی عراق، فعالیت‌های نظامی و جهادی علیه نظام حزب بعث داشت. کمک به نیازمندان و فقرا از دیگر فعالیت‌های سید قاسم موسوی بود.

✿ برنامه‌های تلویزیونی

سید قاسم موسوی در شبکه‌های ماهواره‌ای المعارف و کربلاء برنامه‌های مختلف دینی و مذهبی داشت، که از آنها صدها هزار نفر بهره می‌بردند. برخی از این برنامه‌ها به شرح زیر است:

- ✦ امناء الرحمن (اضاءات من حياة الامام الباقر (ع)); درباره زندگانی امام محمدباقر (ع)
- ✦ مصابيح الدجی (حياة الامام الحسن المجتبی (ع)); درباره زندگانی امام حسن (ع)
- ✦ رحلة العشق الحسینی؛ درس‌هایی با موضوع زیارت اربعین
- ✦ نسیم العاشقین (دفن الاجساد الطاهرة); با موضوع دفن اجساد مطهر شهدای کربلا
- ✦ محطات مشرقة (عظمة ليلة القدر و فضل العبادة فيها); درباره عظمت و فضیلت عبادت در شب قدر
- ✦ مرآة التاريخ (ولاية العهد للامام الرضا); درباره ولایت‌عهدی امام رضا (ع)
- ✦ ابواب الخير (الآثار التربوية للصوم); با موضوع آثار تربیتی روزه
- ✦ کیف نحیی شهر الاحزان (البعد العاطفی فی احیاء الثورة الحسینیة); بررسی بُعد عاطفی در زنده نگه داشتن فرهنگ حسینی
- ✦ زکاة الانفس; با موضوع اخلاق
- ✦ موعظة للمتقین؟ درباره برخی از رذائل اخلاقی و راه درمان آن.

✿ رحلت

سید قاسم موسوی در شب جمعه، در ۲۲ اکتبر ۲۰۲۰م (۱ آبان ۱۳۹۹ش) هنگامی که از حرم امام حسین (ع) خارج شده بود و به سمت حرم حضرت عباس (ع) می‌رفت، بر اثر سکت قلبی درگذشت. او در ۲۴ اکتبر (۳ آبان)، در کربلا و نجف تشییع شد.

دفتر سیاسی حزب الدعوة الاسلامیة عراق برای درگذشت او پیام تسلیت صادر کرد و در بخشی از آن چنین آورد: «آن مرحوم از مبلغانی بود که برای تبلیغ دین از کشور خود هجرت کرد و در راه خود ثابت قدم بود و برای نجات مردم و میهن خود با ظالمان شجاعانه جنگید و با حکمت و موعظه حسنه به سوی خداوند دعوت کرد.»

معاونت امور بین الملل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پیام تسلیت خود به مناسبت درگذشت سید قاسم موسوی چنین نوشت:

«آن مرحوم محب و پیروی نظری، علمی و روحی اهل بیت علیهم السلام و مدیری مدبر و فعال و بارز در دفتر مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در شهر دیوانیه عراق بود.»

«المؤتمر الوطني العام للکورد الفیلیین؛ کنگره ملی کردهای فیلی» نیز برای درگذشت او پیام تسلیت صادر کرد و در بخشی از آن نوشت: «مرحوم سید موسوی دهها سال جهاد و تبلیغ را به هم آمیخت و از جنگیدن با ظلم رژیم بعث در مناطق احوار عراق دست برنداشت. ایشان با دورس دینی که در تلویزیون برای صدها هزار نفر از مردم مؤمن پخش می‌شد، در یادها ماندگار خواهد ماند.»

مزار حجت الاسلام و المسلمین سید قاسم موسوی

حجت الاسلام و المسلمین

سید نیاز حسین نقوی

دبیر مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در کشور پاکستان
قاضی محاکم در ایران

حجت الاسلام والمسلمین سید نیاز حسین نقوی (۱۹۵۴-۲۰۲۰م) از علمای برجسته پاکستان و دبیر سابق مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در این کشور بود. سید نیاز حسین به مدت ۲۷ سال در ایران در مناصب قضایی کشور خدمت کرد. از مهم ترین خدمات فرهنگی ایشان در پاکستان و خارج از پاکستان می توان به تأسیس مدارس علمیه: «جامعة امیر المؤمنین» و «جامعة المبلغین» در شهر اسلام آباد پاکستان، «جامعة خاتم النبیین» در شهر کوئته ایالت بلوچستان و مدارس با عنوان «مدینه العلم» در شهرهای مختلفی چون اسلام آباد، مری، بهمرود اسلام آباد، دیره مراد جمالی ایالت بلوچستان، لارکانه ایالت سندھ، لاهور، نجف اشرف، کوپن هاگ دانمارک و کاپی ایتالیا، اشاره کرد. او همچنین به بازسازی مدارس علمیه «جامعة المنتظر» لاهور، «رضویه» در شهر چیچه وطنی، «السبطین» و مدرسه «باب حیدر» و «محمدیه» در سرگودا، پرداخت.

او در راستای وحدت بین فرقه های مسلمان و گروه های شیعه در پاکستان و نیز برای ترویج و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام، تلاش های بسیاری کرد.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام و المسلمین سید نیاز حسین نقوی در تاریخ ۳ دسامبر ۱۹۵۳م، مطابق با ۱۳۳۲ش، در ایالت پنجاب پاکستان مظفرگر توابع علی‌پور در پاکستان در یک خانواده علمی چشم به جهان گشود. عالمی نظیر آیت‌الله محمدیار شاه نجفی، آیت‌الله حافظ ریاض حسین نجفی، سیدصفدرحسین نجفی که از علمای طراز اول پاکستان محسوب می‌شوند، از خاندان او هستند. از لحاظ نسب وی از سلسله سادات نقوی است و نسبش به امام هادی (علیه‌السلام) می‌رسد. سید نیاز نقوی آدم متواضع و خوش اخلاق و شیرین سخنی بود و افراد تحت تأثیر کلام وی جذب می‌شدند. او دو بار ازدواج کرد و محصول این ازدواج‌ها هفت فرزند؛ پنج پسر و دو دختر بود.

تحصیلات

سید نیاز حسین در سال ۱۹۶۲م (در ۹ سالگی) توسط برادر بزرگش آیت‌الله سید ریاض حسین نجفی به حوزه علمیه «جامعة المنتظر» لاهور وارد شد و تحصیلات خود را از آنجا آغاز کرد و آموزش قرآن کریم را همان جا از برادرش فرا گرفت. وی دو سال در مدرسه المنتظر درس خواند و پس از دو سال در سن یازده سالگی به علی‌پور بازگشت و در مدرسه «دار الهدی محمدیه» علی‌پور نزد عمویش آیت‌الله سید محمدیار شاه به مدت شش سال کسب فیض کرد. سید نیاز حسین در تاریخ ۱۳ اکتبر ۱۹۶۸م، در سن ۱۷ سالگی دوباره به جامعه المنتظر و سن پوره بازگشت و نزد برادرش درس خواند و تا اتمام لمعتین همان جا به تحصیل پرداخت.

در کنار آیت‌الله حافظ سید ریاض حسین نجفی و شیخ محمدحسین نجفی

آیت الله مشکینی از روحانیون تأثیرگذار در انقلاب اسلامی ایران بود. وی ریاست مجلس خبرگان رهبری را از هنگام تأسیس در ۱۳۶۱ش تا پایان عمر بر عهده داشت.

او در سال ۱۳۵۰ش (۱۹۷۰م) به ایران هجرت کرد و در کنار بارگاه ملکوتی حضرت معصومه علیها السلام سکونت گزید و در حوزه علمیه قم مشغول تحصیل شد. سید نیاز حسین از اساتید برجسته آن روز آیات عظام فاضل لنکرانی، میرزا جواد تبریزی و وحید خراسانی و همچنین از دیگر اساتید حوزه علمیه قم همچون آیات عظام دزدوزانی، اعتمادی و ستوده کسب علم کرد.

❁ فعالیت‌های سیاسی و تبلیغی

سید نیاز حسین به‌خاطر شرکت در راهپیمایی‌های ضد شاه و حمایت از انقلاب ایران، از قم اخراج شد و در ۲۳ سالگی به پاکستان برگشت و در شهر لاهور مشغول تبلیغ و ترویج معارف اهل بیت علیهم السلام شد. او با حکم حجت‌الاسلام سید صفدرحسین نجفی، پیغام مرجعیت امام خمینی رحمته الله علیه را به شهرهای مختلف پاکستان رساند و به شهر چیچه وطنی اعزام شد و در آنجا در سال ۱۹۷۸م، مدرسه علمیه رضویه را تأسیس کرد. سید نیاز حسین در همان مدرسه به‌مدت یک‌سال به تدریس علوم حوزوی پرداخت و سپس در ۲۵ سالگی به ایران رفت. ورود او به ایران همزمان با روزهای پایانی حکومت شاهنشاهی بود و او نیز در راهپیمایی‌های ضد ستم‌شاهی شرکت می‌کرد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سید نیاز حسین به‌همراه خانواده‌اش به ایران هجرت کرد و در قم سکونت گزید.

سید نیاز حسین در بدو ورود به ایران با کمک برخی دوستانش، با هدف تقویت بنیه اعتقادی، دینی و انقلابی شیعیان و مسلمانان اردوزبان و آشنایی بیشتر آنها با انقلاب اسلامی ایران و ترویج اهداف و آرمان‌های انقلاب، مجله‌ای به‌نام «جهاد» را به زبان اردو راه‌اندازی کرد. همچنین دو مجله «فصلنامه مجله ثقلین» و «ماهنامه معصوم» نیز به زبان اردو، تحت سرپرستی وی در پاکستان به چاپ می‌رسیدند.

❁ فعالیت در امور قضایی

در اوایل انقلاب، زمانی که «مدرسه عالی قضایی» به دست شهید سید محمد بهشتی برای تربیت کادر قضایی کشور راه‌اندازی شد، سید نیاز حسین به پیشنهاد استاد خود سید صفدر حسین نجفی برای آگاهی از قضاوت اسلامی در این مدرسه شرکت کرد. او در این دوره از دروس اساتیدی چون آیات عظام **علی مشکینی***، عبدالله جوادی آملی و محمد مؤمن استفاده کرد. سید نیاز حسین برای کارآموزی به شهرهای مختلف ایران مانند تربیت حیدریه، گناباد و برخی شهرهای دیگر رفت و تجربیات قضایی کسب نمود. او بعد از اتمام کارورزی قضا، به سبب سنگینی و دشواری کار، از قضاوت منصرف شد و دوباره به درس و بحث حوزی

در کنار آیت‌الله سید بشیر نجفی

مشغول شد. ولی با اصرار آیت‌الله محمد مؤمن قمی در سال ۱۳۶۰ش، مجدداً وارد سیستم قضایی جمهوری اسلامی ایران شد. سید نیاز حسین در استان‌های مختلف ایران مانند همدان، لرستان، قم، مرکزی و استان خوزستان بر مسند قضا نشست و احکام صادر کرد. در اوایل انقلاب وقتی دادگاه‌های انقلاب تأسیس شدند، ریاست دادگاه انقلاب سه استان همدان، لرستان و خوزستان به او واگذار شد. در آن زمان او ۱۷ ساعت کار می‌کرد تا پرونده‌های قضایی زود خاتمه یابد. وی سپس به استان قم آمد و بیش از بیست سال در آنجا خدمت کرد. او علاوه بر ریاست دادگاه انقلاب برخی استان‌ها، ریاست دادگاه اصل ۴۹ را نیز بر عهده داشت. در زمان خدمت وی در قوه قضائیه از آنجا که میان ایران و عراق جنگ بود، سید نیاز حسین از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۶ش، بارها به جبهه‌های نبرد اعزام شد و طبق گواهی نمایندگی محترم ولی فقیه در ناحیه لرستان، در عملیات‌های شاخ شمیران، فتح المبین، حاج عمران، سقوط خرمشهر و والفجر مقدماتی حضور یافت.

وی قبل از موعد بازنشستگی، تصمیم گرفت که از دستگاه قضا کناره‌گیری کند و با اصرار وی، آیت‌الله سید محمود هاشمی شاهرودی (رئیس وقت قوه قضائیه) با درخواست وی موافقت کرد و سید نیاز حسین نقوی پس از ۲۷ سال خدمت در قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران بازنشست شد. سید نیاز حسین به‌خاطر همین سمت قضایی، در پاکستان با نام «قاضی نیاز» مشهور است.

✿ بازگشت به پاکستان و فعالیت‌های فرهنگی

سید نیاز حسین نقوی بعد از بازنشستگی به کشورش پاکستان بازگشت و فعالیت‌های

علمی، فرهنگی و حوزوی خود را از سر گرفت. او در تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۸۲ ش، به عنوان مشاور و نماینده ویژه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در امور رایزنی و خانه‌های فرهنگ آن سازمان در پاکستان منتخب شد.

در سال ۲۰۰۳ م، با اصرار برادر بزرگش آیت‌الله حافظ ریاض نجفی و نوازش علی (یکی از افراد دخیل در تأسیس مدارس)، او به حوزه علمیه جامعہ المنتظر لاهور (قدیمی‌ترین مدرسه علمیه پاکستان) رفت و مدیریت این مدرسه و ۳۰ مدرسه تابعه این مدرسه را به عهده گرفت. او در مدیریت خود سعی نمود که در مدارس دینی، به‌ویژه مدارس که تحت نظارت خودش اداره می‌شوند، تحولاتی ایجاد شود و در این زمینه کارهای زیادی به انجام رساند.

سید نقوی در زمان مدیریت خود بازسازی مدرسه جامعہ المنتظر لاهور را آغاز کرد و ساختمان قدیمی جامعہ المنتظر لاهور را دوباره تعمیر کرد. همچنین کتابخانه مدرسه و ساختمان مسکونی اساتید را نیز دوباره احداث کرد. او همچنین در مدیریت خود توانست مدارس مختلف مجموعه مدارس تابعه جامعہ المنتظر را تجدید بنا کند. مدرسه علمیه «رضویه» در شهر چیچه وطنی، مدرسه علمیه «السبطین» و مدرسه «باب حیدر» در شهر سرگودا، مدرسه علمیه «محمدیه» در سرگودا، مدرسه «جامعہ المفید» و برخی مدارس دیگر از بناهای بازسازی شده در زمان سرپرستی ایشان به‌شمار می‌روند.

سید نیاز حسین همچنین به تجدید بنای ساختمان مدرسه «الامام المنتظر» قم، واقع در منطقه چهارمردان، پرداخت. این مدرسه در سال ۱۳۷۸ ش، در سه طبقه برای طلاب علوم دینی ساخته شد. مدرسه الامام المنتظر هم‌اکنون جزو مدارس پیوسته جامعہ المصطفیٰ العالمیه محسوب می‌شود و هر سال از پاکستان طلبه جذب می‌کند.

❁ تأسیس مؤسسه و مدارس علمیه

سید نیاز حسین نقوی در قم یک مؤسسه پژوهشی به نام «المنتظر» راه‌اندازی کرد. در این مؤسسه فعالیت‌هایی مانند تحقیق و ترجمه کتاب‌های مختلف دینی و حوزوی و چاپ و انتشار آنها به انجام می‌رسد. برخی از کتاب‌ها به زبان اردو نیز ترجمه و چاپ می‌شوند.

او در داخل و خارج از کشور پاکستان مدارس تأسیس نمود. مدارس چون «جامعہ مدینة العلم»، «جامعہ امیرالمؤمنین» و «جامعہ المبلغین» در اسلام آباد، مدرسه علمیه «مدینة العلم» در شهر مری، مدرسه علمیه مدینة العلم در شهر بهمرود اسلام آباد، مدرسه علمیه مدینة العلم دیڑہ مراد جمالی ایالت بلوچستان، مدرسه علمیه مدینة العلم لارکانہ ایالت سندھ، مدرسه علمیه مدینة العلم لاهور و «جامعہ خاتم النبیین» در شهر کویتہ ایالت بلوچستان از مدارس تأسیس شده توسط وی در کشور پاکستان محسوب می‌شوند. سید نیاز حسین در خارج از کشور نیز به تأسیس مدارس پرداخت که عبارتند از: مدرسه علمیه مدینة

در کنار آیت الله علیرضا اعرافی

العلم در نجف اشرف و مدرسه علمیه مدینه العلم در شهر کوپن هاگ دانمارک و مدینه العلم در شهرکاری کشور ایتالیا. در حال حاضر این مدارس در جهت تربیت و پرورش شاگردان مکتب امام صادق علیه السلام مشغول به فعالیت هستند. علاوه بر مدارس، وی در شهرها و روستاهای مختلف پاکستان چندین مساجد، حسینیه، مکاتب قرآن و پایگاه سلامت نیز احداث نموده است.

❁ مسئولیت‌ها

- سید نیاز حسین در پاکستان مسئولیت‌های مختلفی را بر عهده داشته است که برخی از آنها به شرح ذیل است:
- نائب رئیس وفاق المدارس الشیعه پاکستان: این نهاد مدارس شیعه را مدیریت و منسجم می‌کند.
 - نائب رئیس اتحاد تنظیمات مدارس دینی: این نهاد با هدف اتحاد مدارس دینی اعم از شیعه و سنی و پیگیری مشکلات اداری آنها در جهت نزدیکی این مدارس به هم، تأسیس شد.
 - دبیر مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام در پاکستان: وی از سوی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام به این سمت انتخاب شد. سید نیاز حسین از طریق این اداره برای ترویج معارف اسلامی به نقاط مختلف کشور مبلغ اعزام کرد و مساجد و حسینیه‌هایی احداث نمود.
 - دبیر تقریب مذاهب اسلامی پاکستان: در پاکستان وحدت اسلامی بیش از هر کشوری مورد نیاز است و به همین سبب تقریب مذاهب اسلامی پاکستان تأسیس شد تا میان مسلمانان پاکستان وحدت ایجاد کند و کشور از اختلاف و تفرقه نجات یابد. از این طریق وی

علما شیعه و سنی را توانست جمع کند و به‌عنوان یک عالم شیعی اصول و عقاید خود را نیز برای دیگران بازگو کند.

• عضو کمیته رؤیت هلال شرعی پاکستان به نمایندگی از علمای شیعه پاکستان: برای استهلال اول هر ماه قمری دولت پاکستان یک هیئتی را از علمای تمام فرق اسلامی انتخاب می‌کند. سید نیاز نقوی عضو مرکزی این کمیته بود.

• عضو کمیسیون همبستگی ملی شیعیان پاکستان: اوضاع شیعیان پاکستان و اختلافات درونی آنها، سید نیاز حسین را واداشت تا برای حل این مشکل، فکری بیاندیشد. او برای این که شیعیان کشورش با هم نزدیک شوند و اختلافات درونی خود را به حداقل برسانند، با همکاری دیگر علما، قواعد و ضوابط اخلاقی‌ای را برای احزاب و شخصیت‌های شیعی تدوین نمود تا با رعایت آن، از توهین و تضعیف یکدیگر اجتناب کنند.

برخی دیگر از مسئولیت‌های سید نیاز حسین در پاکستان عبارتند از:

- عضویت فعال در کمیته علما و مشایخ پاکستان؛
- عضویت در مؤسسه مجمع العالمی للادیان؛
- نائب رئیسی شورای همبستگی ملی علمای شیعه و سنی؛
- عضویت در کمیته علمی آموزشی وزارت آموزش عالی جهت تعیین متون درسی برای آموزش عالی؛
- وکالت از جانب امام خمینی: سید نیاز از طرف امام خمینی (ره) و برخی دیگر از مراجع عظام تقلید در امور حسبیه و شرعیه اجازه داشت.

✿ خبرگزاری وفاق تایمز

تأسیس و فعالیت در خبرگزاری «وفاق تایمز» از دیگر فعالیت‌های سید نیاز حسین بود که در سال ۱۳۹۹ش، برای ترویج و گسترش اخبار مربوط به حوزه و حوزویان تأسیس شد. این خبرگزاری در ابتدا با نام «حوزه تایمز» کار خود را آغاز کرد و پس از وفات او تحت سرپرستی برادر بزرگش آیت‌الله سید حافظ ریاض حسین نجفی به «وفاق تایمز» تغییر نام داد.

✿ رحلت

حجت‌الاسلام و المسلمین سید نیاز حسین نقوی در سال ۲۰۲۰م، به ایران سفر کرد تا از نزدیک وضعیت مدرسه الامام المنتظر قم را بررسی کند و از همان جا نیز به زیارات عتبات عالیات سفر کند؛ اما پیش از سفر به عتبات، به ویروس کرونا مبتلا گشت و در بیمارستانی در قم بستری شد. وی پس از چند روز در تاریخ ۲۹ اکتبر ۲۰۲۰م، مطابق با ۸ آبان ۱۳۹۹ش، به

لقاء الله پیوست. پیکر او از مسجد امام حسن عسکری علیه السلام تا حرم حضرت معصومه علیها السلام تشییع شد و تولیت آستانه حضرت معصومه علیها السلام، حجت الاسلام و المسلمین سید محمد سعیدی بر پیکر ایشان نماز خواند و در باغ بهشت گلزار شهدای قم به خاک سپرده شد.

دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام با صدور پیامی درگذشت حجت الاسلام و المسلمین سید نیاز حسین نقوی، رئیس سابق مجمع اهل بیت علیهم السلام در پاکستان را تسلیت گفت. در متن پیام آیت الله رضا رضانی درباره سید نیاز حسین چنین آمده است:

«آن شخصیت پرتلاش در طول عمر با برکت خود در جهت اعتلای مکتب اهل بیت علیهم السلام خدمات ارزشمندی به حوزه های علمیه پاکستان نمود و در مسیر تحکیم وحدت اسلامی و مبارزه با جریان های افراطی در آن کشور همت فراوان داشت. ایشان سال ها به عنوان رئیس مجمع اهل بیت علیهم السلام پاکستان، منشأ فعالیت های فراوان علمی، فرهنگی و تبلیغی برای شیعیان پاکستان بود.»

دیگر شخصیت ها و نهادهایی که در پاکستان و ایران در پیام هایی، درگذشت این عالم مجاهد را تسلیت گفتند به شرح زیر می باشد:

مراجع عظام تقلید قم و نجف آیت الله سیستانی، آیت الله مکارم شیرازی، آیت الله محمد بشیر نجفی، آیت الله صافی گلپایگانی، آیت الله نوری همدانی، آیت الله جعفر سبحانی، رئیس جمهور ایران حجت الاسلام سید ابراهیم رئیسی، رئیس حوزه های علمیه ایران آیت الله علیرضا اعرافی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حجج اسلام سید ساجد علی نقوی رئیس حزب اسلامی تحریک پاکستان، راجه ناصر عباس جعفری دبیرکل مجلس وحدت مسلمین پاکستان، شیخ محسن نجفی، مدیر و مؤسس مدارس اهل بیت علیهم السلام و برخی علمای اهل سنت.

✿ بزرگداشت

مراسم بزرگداشت حجت الاسلام و المسلمین نیاز حسین نقوی در آبان ۱۳۹۹ ش، در حوزه علمیه جامعه المنتظر لاهور پاکستان برگزار شد. همچنین در اولین سالگرد درگذشت مرحوم نقوی، مراسم بزرگداشتی در قم با حضور حضرات آیات و حجج اسلام و المسلمین سیدهاشم حسینی بوشهری، علوی بروجردی، سید باقر گلپایگانی، محمدی عراقی، هادوی تهرانی، ذو النور، سید اسماعیل خطیب (وزیر اطلاعات) و جمعی از مسئولین و کارکنان قوه قضائیه و دادگستری استان قم و نمایندگانی از بیوت مراجع معظم تقلید برگزار شد.

تکنکاری

کتاب «مجاهد خستگی ناپذیر» با موضوع فعالیت‌ها و خدمات اجتماعی حجت‌الاسلام و المسلمین سید نیاز حسین نقوی از سوی مؤسسه «امام المنتظر» در ۳۵۰ صفحه منتشر شد. این کتاب شامل خدمات و فعالیت‌های علمی، فرهنگی و مذهبی وی در مدارس پاکستان و ایران و همچنین مراحل مختلف زندگی وی و سخنان شخصیت‌های مختلف درباره ایشان است.

در کنار سید حسن نصرالله

مروری بر زندگی سید نیاز حسین نقوی

۵۷۵

سید نیاز حسین نقوی

حجت الاسلام و المسلمین

سید محمد حسین حسینی جلالی

از همکاران مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین سید محمد حسین حسینی جلالی (۱۳۲۱-۱۳۹۹ ش)، روحانی پرتلاش شیعه، کتاب‌شناس، نسخه‌شناس و تراجم‌نگار اهل عراق و دانش‌آموخته حوزه‌های علمیه کربلا و نجف اشرف بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را در کشور آمریکا به تبلیغ و ترویج معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام سپری کرد. ایشان بنیان‌گذار (The Open School) در آمریکا بود و مدیریت آن را برعهده داشت.

حجت الاسلام جلالی، با تصحیح نسخ خطی، خدمت بزرگی به جامعه علمی شیعه به‌ویژه حوزه‌های علمیه تشیع نمود. ایشان علاوه بر تصحیح نسخ خطی، آثار فاخری نیز در شرح سخنان اهل بیت علیهم السلام تألیف نمود و بدین وسیله زمینه انتقال معارف اهل بیت علیهم السلام به انگلیسی‌زبانان را فراهم نمود.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

سید محمدحسین جلالی فرزند سید محسن در ۱۳ صفر ۱۳۶۲ق، مصادف با ۳۰ بهمن ۱۳۲۱ش، در کربلا متولد شد. او از نوادگان آیت‌الله سید محمدهادی حسینی خراسانی حائری، عالم شیعه قرن ۱۳ و ۱۴ قمری بود. وی برادر بزرگ‌تر سید محمدرضا حسینی جلالی-از حدیث‌پژوهان و استادان حوزه علمیه قم-بود. حسینی جلالی با دختر آیت‌الله سید عبدالعزیز طباطبایی، مشهور به محقق طباطبایی ازدواج کرد.

تحصیلات

حسینی جلالی دروس مقدمات حوزه را در کربلا آغاز کرد و در سال ۱۳۷۹ق، به امر پدرش، برای فراگیری دروس خارج، به حوزه نجف رفت. از استادان او در نجف می‌توان آیات عظام سید محسن حکیم، میرزا حسن بجنوردی و سید ابوالقاسم خویی را نام برد. او از عالمانی چون آیات عظام آقابزرگ تهرانی، سید محمدصادق بحرالعلوم، سید محمدرضا گلپایگانی، سید محسن حکیم و سید هبة‌الدین شهرستانی* اجازه روایت دریافت کرد.

سید محمدحسین جلالی به دعوت شیعیان ایالت شیکاگو، به آمریکا رفت و مرکز «The Open School» را در آنجا بنیان نهاد. او تا پایان عمر، در آمریکا به ترویج و تبلیغ معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) پرداخت و کتاب‌های دینی و فقهی متعددی را برای مسلمانان آمریکا منتشر کرد. حسینی جلالی به زبان عربی و انگلیسی مسلط بود و تصحیح متون و فهرست نسخ خطی از دیگر فعالیت‌های او به‌شمار می‌رود.

آثار نوشتاری و فعالیت‌های علمی حسینی جلالی در سه بخش تألیف، تحقیق و تصحیح متون است. او مقالاتی را هم با همکاری دیگران نوشته است. برخی از تألیفات او به این شرح است:

- ♦ دراسة حول القرآن الكريم
- ♦ دراسة حول نهج البلاغة
- ♦ دراسة حول الصحيفة السجادية
- ♦ شرح الصحيفة السجادية
- ♦ دراسة حول الأصول الاربعمائة
- ♦ مسند الامام موسى بن جعفر
- ♦ معجم احاديث الشيعة
- ♦ تهذيب المباني
- ♦ شرح الزيارة الجامعة الصغيرة

- ♦ الاكتفاء بما روی فی اصحاب الکساء
- ♦ نفی التحریف و التصحیف
- ♦ مسند نهج البلاغة.

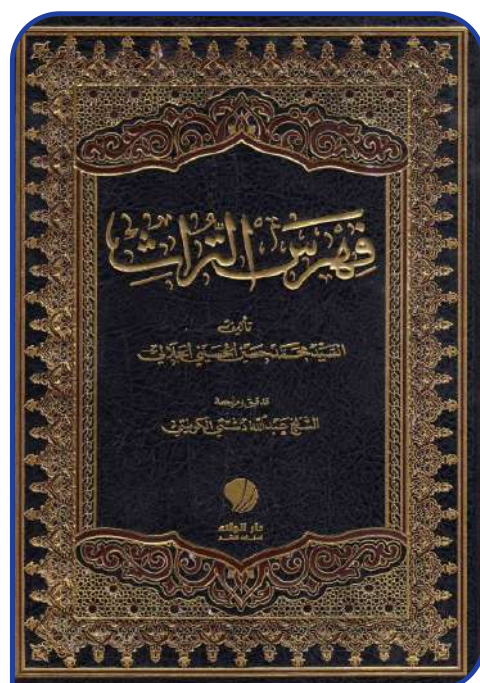
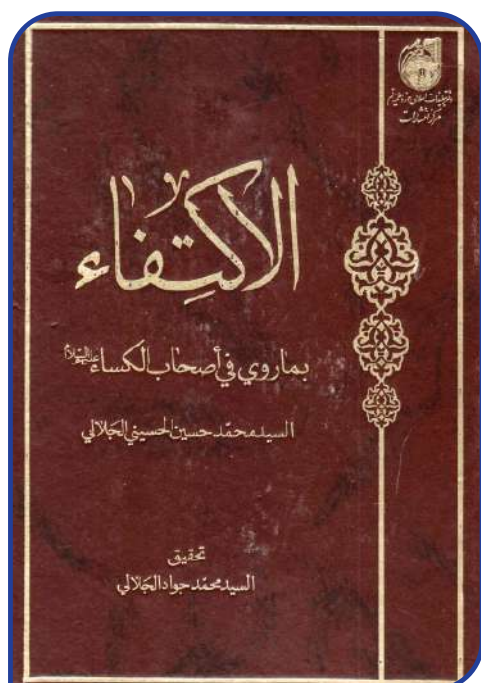
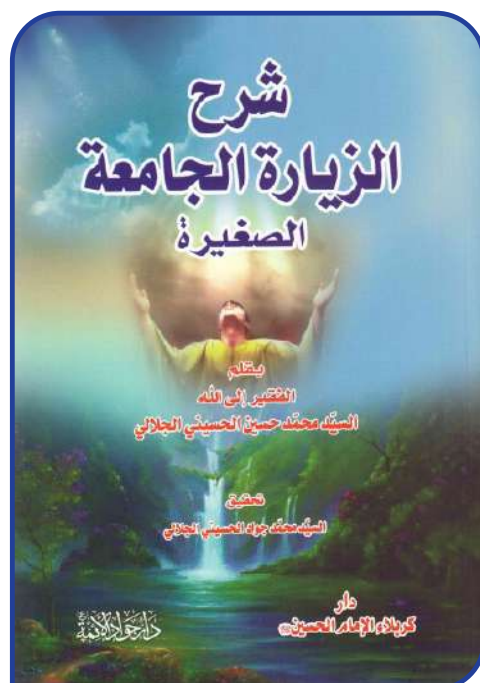
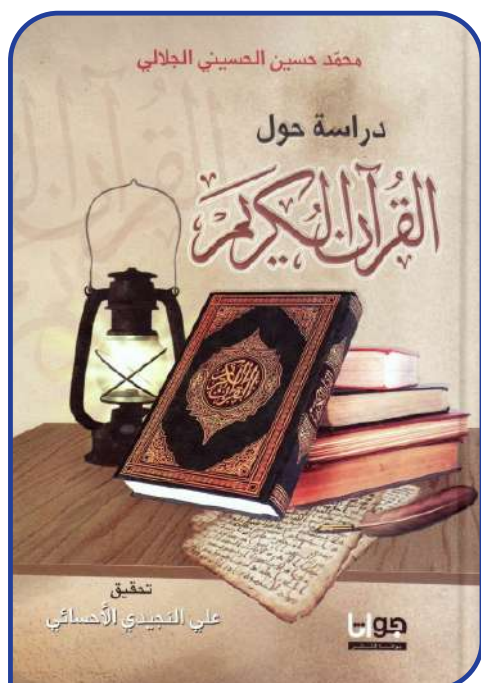
رحلت ❁

سید محمدحسین حسینی جلالی در ۵ ربیع الثانی ۱۴۴۲ق، مصادف با ۲ آذر ۱۳۹۹ش، در شیکاگو آمریکا رحلت کرد و پس از اقامه نماز میت توسط فرزندش، در قبرستان مسلمانان شیکاگو، به خاک سپرده شد.

آیت الله رضا رضانی با صدور پیام تسلیتی، ارتحال آیت الله سید محمدحسین حسینی جلالی را تسلیت گفت. در متن پیام تسلیت دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) که خطاب به استاد سید محمدرضا حسینی جلالی صادر شده، چنین آمده است:

آن فقید سعید که در خاندانی اصیل پا به عرصه وجود گذاشت و نسب به امام زین العابدین (علیه السلام) می برد، عمر با برکت خود را صرف تحقیق و تألیف در علوم مختلف اسلامی و شناسایی و تصحیح تراث ارزشمند شیعی نمود. ایشان همچنین با هموار کردن رنج غربت بر خویش، همچون چراغی در مغرب زمین روشنایی داد و علاوه بر مدیریت رسانه ای برای نسل جدید مسلمانان آمریکایی، به ترویج معارف قرآن و عترت و نشر کتب دینی و فقهی برای استفاده شیعیان ساکن غرب پرداخت.

دکتر

سید کلب صادق نقوی

عضو هندی

مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

مولانا دکتر سید کلب صادق نقوی (۱۳۱۷ش-۱۳۹۹ش) معروف به مولانا کلب صادق، از چهره‌های برجسته شیعیان هندوستان و پشتیبان حرکت‌های اسلامی در منطقه شبه‌قاره، و همچنین بنیانگذار خدمات علمی، فرهنگی، و عمرانی فراوانی از جمله مدرسه، دانشگاه و مراکز درمانی در هند بود.

این چهره برجسته شیعه از خطیبان مشهور هندوستان به شمار می‌رفت و در نقاط دیگر جهان از جمله آمریکا، آفریقا و کشورهای اروپایی به تبلیغ مکتب اهل بیت علیهم السلام می‌پرداخت و مدتی نیز امامت جمعه شهر لکهنو هند را بر عهده داشت. ایشان همچنین از حامیان انقلاب اسلامی ایران، از علاقمندان به رهبر کبیر آن حضرت امام خمینی رحمته الله علیه و از منادیان وحدت اسلامی بود.

مولانا کلب صادق عضو بلندپایه هیئت حقوق شخصی مسلمانان هند، مؤسس مرکز توحید مسلمین، دبیرکل کنفرانس شیعیان سراسر هند و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز بود. ایشان همچنین دارنده جایزه ملی و معتبر پادما بوشان است این جایزه در هندوستان به افرادی اعطا می‌شود که خدمات ارزنده‌ای انجام داده باشند.

زندگی‌نامه

مولانا سید کلب صادق نقوی در ۱۱ دی ۱۳۱۷ش (۱ ژانویه ۱۹۳۹م) در شهر لکهنو در ایالت اوتارپرادش هندوستان در یکی از خاندان‌های معروف شیعه هند متولد شد. نسب او از سادات نقوی است و به آیت‌الله سید دلدار علی نقوی معروف به غفران مآب، فقیه و متکلم شیعه، برمی‌گردد.

در دیدار با رهبر معظم انقلاب

پدر او مولانا سید کلب حسین و پدر بزرگش قدوة العلماء سید آقاحسن، از عالمان مشهور هندوستان بودند. مولانا کلب عابد نقوی (۱۳۰۱-۱۳۶۵ش)، برادر او، از عالمان شیعه و رئیس گروه الهیئت شیعه در دانشگاه مسلم علی‌گڑه بود و حجت‌الاسلام و المسلمین سید کلب جواد نقوی، برادرزاده او، دبیر مجلس علمای هند است.

تحصیلات

مولانا سید کلب صادق پس از آموختن علوم مقدماتی نزد پدر خود، وارد حوزه علمیه ناظمیه لکهنو شد و با دریافت رتبه «ممتاز الافاضل» از مدرسه ناظمیه و رتبه «صدر الافاضل» از حوزه علمیه سلطان‌المدارس، تحصیلات حوزوی خود را به پایان رساند. ایشان سپس به تحصیلات دانشگاهی در دانشگاه اسلامی علی‌گڑه پرداخت و مدرک دکتری خود را در رشته زبان و ادبیات عربی کسب نمود.

سید کلب صادق درباره فقه شیعه و اجتهاد می‌گوید:

«در مکتب تشیع، باب اجتهاد همیشه باز بوده است؛ بنابراین روحانیان برجسته ما می‌توانند با اجتهاد به مسائل معاصر پاسخ خلاقانه بدهند. امروزه در میان عالمان اهل سنت نیز، بسیاری خواستار بازگشایی درهای اجتهاد هستند. این امر احتمالاً به زودی رخ خواهد داد؛ زیرا برای جهانی که دائماً و به سرعت در حال تغییر است، نمی‌توان فقه را کد داشت.»

✿ خدمات فرهنگی، علمی و اجتماعی

مولانا کلب صادق دارای خدمات فرهنگی، علمی و اجتماعی فراوانی است که سخنرانی‌های متعدد و مؤثر، تأسیس مراکز علمی و درمانی گوناگون و تلاش مجدانه برای ایجاد وحدت در جامعه هند، بخشی از آنها است.

به پاس خدمات علمی و اجتماعی سید کلب صادق، جایزه پادما بوشان، سومین جایزه عالی غیرنظامی هندوستان، پس از درگذشت ایشان و در سالروز استقلال هندوستان، به فرزندش اعطا شد.

✿ تبلیغ

دکتر سید کلب صادق نقوی، پس از اتمام تحصیلات به انجام خدمات دینی و تبلیغی پرداخت و به تدریج به یکی از سخنرانان مشهور شیعیان هندوستان تبدیل شد که علاوه بر آشنایی با معارف اسلامی و مکتب اهل بیت (ع)، با علوم جدید و دانش‌های معاصر نیز آشنایی داشت و بدین ترتیب در کنار سخنرانی در نقاط مختلف هندوستان، به کشورهای آمریکایی و اروپایی نیز دعوت می‌شد.

سخنرانی‌های ایشان با موضوع «قرآن و علم» که در ایالات متحده آمریکا ایراد شد، به او شهرت جهانی داد. وی به زبان‌های عربی، اردو، فارسی، انگلیسی و هندی تسلط داشت.

✿ تأسیس مراکز علمی و درمانی

دغدغه اصلی مولانا سید کلب صادق، آموزش و پرورش بود. این عالم عامل که عدم آشنایی مسلمانان هندوستان با علوم جدید را یکی از ضعف‌های اساسی قلمداد می‌نمود، سال ۱۳۶۳ ش (۱۸ آوریل ۱۹۸۴م) مرکز توحید مسلمین را راه‌اندازی کرد تا دانش‌آموزان و دانشجویانی که از توان مالی مناسبی برخوردار نبودند، حمایت و پشتیبانی شوند. این مرکز از زمان تأسیس بیش از سه دهه است که به هزاران دانش‌آموز و دانشجو بدون توجه به مذهب آنها، کمک مالی ارائه کرده است.

کلب صادق در باب اهمیت آموزش می‌گوید:

«یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی مسلمانان هند، آموزش است. ما باید آن را یکی از اولویت‌های اصلی خود قرار دهیم. امام علی علیه السلام می‌فرماید: هرکس چیزی را نداند، دشمن آن می‌شود. به همین ترتیب، ممکن است برخی از مولوی‌ها که از علم جدید و فناوری چیزی نمی‌دانند با آن مخالفت کنند.

از سوی دیگر، این سخن امام علی علیه السلام در مورد کسانی نیز صدق می‌کند که علم مدرن دارند؛ ولی از دین چیزی نمی‌دانند و به این دلیل که آن را نشانه عقب ماندگی می‌پندارند، شروع به مخالفت با آن می‌کنند. بقای ما به پیشرفت در آموزش مدرن بستگی دارد؛ ولی بر اهمیت معرفت دینی نیز تاکید می‌کنم. از طریق علم و فناوری می‌توانید جهان را کنترل کنید؛ اما دین واقعی به معنای کنترل بر خود و روح خود است.»

ایشان همچنین به انجام خدماتی از جمله ساخت بیمارستان و مراکز درمانی در شهر لکهنو و دیگر شهرهای هندوستان، همت می‌گماشت. برخی از مراکزی که او تأسیس کرد و همچنین برخی از خدمات ارزنده وی به شرح زیر است:

- کالج یونیتی (Unity College)، در لکهنو
- مدرسه یونیتی میشن (UNITY Mission)، در لکهنو
- مؤسسه آموزش صنعتی یونیتی، در لکهنو
- مدرسه دولتی یونیتی الله‌آباد، در شهر الله‌آباد ایالت اوتار پرادش
- کالج M.U، در علیگره
- مرکز کامپیوتر یونیتی، در لکهنو
- برنامه‌های آموزش رایگان یونیتی، در لکهنو، جونپور، جلال پور، باره‌بنکی، مرادآباد و علیگره
- بیمارستان خیریه هیزا، در لکهنو، با هدف مراقبت‌های مقرون به صرفه برای اقشار حاشیه‌نشین
- مرکز پزشکی TMT، در شیکارپور
- طرح بازنشستگی زنان بیوه TMT
- طرح حمایت آموزشی یتیمان TMT
- بازسازی و توسعه امام‌باره غفران مآب، مقبره آیت‌الله سید دلدار علی نقوی در لکهنو
- بازسازی مقبره میر ببر علی انیس، شاعر آیینی هندی، در لکهنو

❁ تلاش برای ایجاد وحدت در جامعه هند

مولانا سید کلب صادق برای همزیستی هندوها و مسلمانان و نیز شیعه و سنی در هند،

تلاش زیادی کرد. او بین همه فرقه‌های اسلامی حتی هندوها مورد احترام بود و به برخی مراکز اهل سنت و نیز مراکز هندو برای سخنرانی دعوت می‌شد. سید کلب صادق درباره بعد اجتماعی ادیان می‌گوید:

«علمای باید بیش از آنچه در حال حاضر هستند درگیر اجتماع باشند. آنها باید از مساجد و مدارس و خانقاه‌های خود بیرون بیایند و در میان توده‌ها حرکت کنند و مشکلات اقتصادی و اجتماعی را درک کنند و به دنبال حل عملی آنها باشند.»

ایشان با مشاهده ادامه درگیری‌های بین شیعه و سنی در هند، در سال ۲۰۱۵م در عید فطر، با گروهی از مریدان خود به مسجد جامع اهل سنت رفت و پشت سر امام جماعت سنی، نماز عید فطر خواند. این نخستین باری بود که عالم مشهوری از شیعیان در هند، به امام جماعتی از اهل سنت اقتدا می‌کند. ایشان همچنین در ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۶م (۲ مهر ۱۳۹۵ش)، اقدام به برگزاری نماز جمعه مشترک شیعیان و اهل سنت در مسجد تاریخی پیرمحمدشاه در شهر لکهنو نمود.

دکتر سید کلب صادق برای ایجاد وحدت بین جامعه هندو و مسلمان نیز، تلاش زیادی کرد. وقتی یک کشیش هندو در مراسمی در لکهنو، سرخابی را روی پیشانی او مالید، مخالفتی نکرد و گفت: «اگر این سنت جامعه و مردمی است که از کودکی با آنها بزرگ شده‌ام و با آنها بازی کرده‌ام، چرا باید مخالفتی کنم؟» ایشان در سال ۲۰۰۹م در مراسمی مربوط به آیین هندوها در رودخانه گنگ هند شرکت کرد و پیش از شرکت در آن گفت: «تصمیم گرفته‌ام در شهر هاریدوار در رود گنگ غوطه‌ور شوم، اگر گناه را پاک می‌کند، می‌تواند تفاوت بین هندوها و مسلمانان را نیز از بین ببرد».

❁ مسئولیت‌ها

مولانا سید کلب صادق نقوی، پس از درگذشت برادرش، مولانا سید کلب عابد نقوی، نائب‌رئیس هیئت حقوق شخصی مسلمانان سراسر هند (Muslim Personal Law Board) را، که مهمترین سازمان علمای مسلمان هند به‌شمار می‌آید، بر عهده گرفت. ایشان همچنین دبیرکل کنفرانس شیعیان سراسر هند (نهاد نماینده شیعیان هند در هیئت مرکزی وقف شیعه) بود و در انجمن وظیفه سادات و مؤمنین، که برای کمک‌هزینه تحصیلی دانشجویان نیازمند تأسیس شده، عضویت داشت. وی ریاست کالج پزشکی و بیمارستان لکهنو را نیز بر عهده داشت.

دکتر سید کلب صادق از پذیرش مسئولیت‌های دولتی یا تلاش برای رسیدن به آن پرهیز

می‌کرد و می‌گفت: «اگر مسئولیت دولتی قبول کنم، ملاقات با مردم کمی سخت می‌شود و در چنین شرایطی برای خدمت به آنها مشکل ایجاد می‌شود. من می‌خواهم بدون هیچ پستی به مردم خدمت کنم».

رحلت

این عالم مشهور، سرانجام در ۴ آذر ۱۳۹۹ ش (۲۴ نوامبر ۲۰۲۰م) پس از سه سال ابتلا به سرطان، رحلت کرد. طبق وصیت آن مرحوم، حجت‌الاسلام مهدی مهدوی‌پور، نماینده ولی‌فقیه در هندوستان بر پیکروی اقامه نماز کرد و سپس در قبرستان لکهنو به خاک سپرده شد. نماینده مقام معظم رهبری، پیام تسلیت ایشان را خطاب به خانواده مرحوم دکتر سید کلب صادق ابلاغ نمود و تصریح کرد وی نقش بسیار مؤثری در اتحاد، همدلی و همبستگی بین مذاهب و ادیان مختلف در هندوستان داشته است.

مراسم تشییع باشکوه

آیین تشییع و تدفین این عالم برجسته شیعه، با وجود محدودیت‌های گسترده در راستای جلوگیری از انتشار ویروس کرونا، با حضور انبوه مردم برگزار شد. رسانه‌ها تشییع جنازه او را دریایی از جمعیت توصیف کردند. در تشییع او از هر دین و آیینی و از هر طبقه‌ای وجود داشت. نه تنها شیعیان و جامعه مسلمان، بلکه از همه ادیان و آیین‌ها مانند هندو، سیک و مسیحی برای درگذشت او در سوگ بودند.

پیام‌های تسلیت

ارتحال وی با پیام‌های تسلیتی از سوی مراجع تقلید شیعه، عالمان مسلمان از نقاط مختلف جهان و نخست‌وزیر وقت هند و نیز برگزاری آیین‌های مختلف گرامیداشت او همراه شد.

آیت‌الله العظمی سید علی سیستانی، مرجع تقلید شیعه، ضمن آنکه سید کلب صادق نقوی را دانشمند محترم و خطیب توانا خواندند، از ترویج معارف اسلامی و ارتقای فکری و علمی مؤمنان در هندوستان توسط ایشان یاد کرده و تصریح نمودند که این عالم شیعه زحمات فراوانی در این راه تحمل کردند.

همچنین آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی، در پیام تسلیت خود، با عباراتی از جمله «دانشمند فرزانه، ناشر و مروج تعلیمات و معارف نورانی قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)» و «سلاله

ناصر مکارم شیرازی
(زاده ۱۳۰۵ ش) مرجع
تقلید و استاد درس
خارج فقه و اصول در
حوزه علمیه قم است.

حجت الاسلام مهدی مهدوی پور نماینده ولی فقیه در هندوستان بر پیکر سید کلب صادق نقوی

سادات» از ایشان یاد کردند که «با تلاش خستگی ناپذیر خود حق بزرگی به شیعیان داشت.» این مرجع تقلید شیعیان، با اشاره به رابطه نزدیک خود با سید کلب صادق نقوی، او را انسانی متعهد، متواضع، زاهد، پارسا و مجاهد خواندند که با اخلاق حسنه خود مردم را به صراط مستقیم راهبری می نمود.

نهادهای و شخصیت های اسلامی و شیعی دیگری نیز ضمن تجلیل از جایگاه والای سید کلب صادق نقوی، درگذشت ایشان را به خانواده و علاقمندان به ایشان تسلیت گفتند؛ از جمله حضرات آیات عظام، **مکارم شیرازی***، بشیر نجفی، سید محمدسعید حکیم، حسین نوری همدانی، سید محمدعلی علوی گرگانی، سید صادق حسینی شیرازی، و همچنین آیت الله علیرضا اعرافی، مدیر حوزه های علمیه ایران، آیت الله محمدحسن اختری، رئیس شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، حجت الاسلام و المسلمین حمید شهریاری، دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت الاسلام و المسلمین علی عباسی، رئیس جامعه المصطفی العالمیه، و ابوذر ابراهیمی ترکمان، رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.

بخشی از پیام آیت الله رضا رضانی، دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) چنین است: «آن اندیشمند فاضل و پرتلاش که از علاقه مندان به انقلاب اسلامی ایران و مکتب امام خمینی (قدس سره) و مقام معظم رهبری (حفظه الله) بودند، در طی سالیان متمادی خدمات گسترده ای را در عرصه تعلیم و تربیت و نیز حمایت از حقوق شیعیان و دیگر مسلمانان به عمل آوردند و همچنین با تأسیس بنیاد توحید المسلمین خدمات مخلصانه ارزشمندی را در زمینه پزشکی و امور خیرخواهانه به انجام رساندند.»

مروری بر زندگی سید کلب صادق نقوی

سید کلب صادق نقوی | ۵۸۷

آیت الله

جعفر الهادی (خوشنویس)

عضو شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

آیت الله حاج شیخ محمد جعفر خوشنویس (۱۳۲۵-۱۳۹۹ ش) مشهور به جعفر الهادی، عالم و پژوهشگر برجسته شیعه اهل عراق بود که خدمات ارزنده‌ای در راه ترویج و نشر معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام در سطح جهان انجام داد. ایشان در کشورهای مختلف به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی سخنرانی دینی می‌کرد. همچنین در حوزه علمیه قم و دانشگاه‌های ایران دروس مختلفی را تدریس می‌نمود تا جایی که کمتر طلبه و دانشجویی است که از تدریس یا آثار ایشان بهره‌مند نشده باشد.

آیت الله جعفر الهادی، آثار فاخر و ارزشمندی در دفاع از مکتب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نیز تألیف و ترجمه نموده است؛ از میان آنها کتاب ارزشمند «الحقیقة كما هی» با استقبال بی‌نظیر جویندگان راه حقیقت مواجه و تاکنون به ۲۸ زبان زنده دنیا ترجمه و منتشر شده است. جعفر الهادی از حامیان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بود. ایشان در راه دفاع از ایران اسلامی فرزند عزیزش را نیز تقدیم نمود.

در ویکی شیعه بخوانید

زندگی‌نامه

مرحوم جعفر الهادی فرزند عبدالهادی بود. نام ایشان ترکیبی از بخشی از اسم خودش (جعفر) و بخشی از نام پدرش (الهادی) است. خوشنویس نیز لقب خانوادگی ایشان بود چراکه اجدادش خوشنویسان معروفی بودند و بخشی از کتیبه‌های بارگاه‌های مقدس عتبات عالیات به خط آنان کتابت شده است.

ایشان در سال ۱۳۲۵ش در کربلای مُعَلّی متولد شد و خواندن و نوشتن و تحصیلات ابتدایی را به مدت چهار سال در مکتب‌خانه‌ای در حرم مطهر حضرت عباس (ع) فرا گرفت سپس به مدارس دولتی عراق رفت و به دلیل علاقه وافری که به فراگیری علوم اسلامی داشت از سن ۱۷ یا ۱۸ سالگی وارد حوزه علمیه شد.

مهاجرت به ایران

آیت‌الله جعفر الهادی در آغاز نهضت انقلاب اسلامی ایران، به دلیل فعالیت‌های سیاسی، تحت تعقیب رژیم بعث عراق قرار گرفت. از این رو، به ایران رفت و از آنجا به لبنان مهاجرت کرد. ایشان به مدت پنج سال در بیروت به کار فرهنگی و تبلیغی مشغول بود. پس از آن، حدود نه ماه به بحرین رفت و در آنجا به فعالیت تبلیغی پرداخت و در اواخر سال ۱۳۵۴ش، به ایران هجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (ع) در شهر مقدس قم رحل اقامت افکند.

ابوالشهید

شهید محمدصادق خوشنویس از شهدای جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، فرزند صالح مرحوم جعفر الهادی است که در نوجوانی ندای رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ع) را لبیک گفت و به جبهه‌های نبرد حق علیه باطل اعزام شد و نهایتاً در سال ۱۳۶۶ش در شانزده سالگی در منطقه حلبچه شربت شهادت نوشید و به یاران شهیدش پیوست. پیکر مطهر این شهید در گلزار شهدای علی بن جعفر قم مدفون است.

استادان

آیت‌الله جعفر الهادی در حوزه علمیه قم نزد استادان بزرگی همچون آیات عظام جعفر سبحانی، سید محمد رضا گلپایگانی، میرزا جواد تبریزی*، حسین وحید خراسانی، ناصر مکارم شیرازی، یدالله دزددوزانی، حقی و ستوده زانوی ادب زد و از محضر علمی و اخلاقی آن بزرگان بهره کافی و وافی برد.

❁ فعالیت‌های علمی و فرهنگی

استاد جعفر الهادی از مدرسان برجسته مدرسه علمیه حقانی، مدرسه علمیه حجتیه، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله، دانشگاه صنعتی شریف تهران، جامعة الزهراء، مؤسسه ادیان و مذاهب اسلامی و دانشکده شهید محلاتی سپاه پاسداران قم به‌شمار می‌رفت و در این مراکز موضوعات مختلفی همچون فقه، اصول، کلام، تاریخ، مکالمه زبان عربی، فن نویسندگی و فن سخنرانی تدریس می‌کرد.

استاد جعفر الهادی، از اعضای شورای کتاب معاونت علمی و فرهنگی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. همچنین به مدت ۱۶ سال در هیئت علمی بعثه مقام معظم رهبری عضویت داشت. دبیری کمیته تبلیغ و معارف مدارج علمی حوزه علمیه قم و مدیریت مرکز تخصصی آموزشی علوم حدیث حوزه علمیه قم از مسئولیت‌های حوزوی ایشان به‌شمار می‌آید. مرحوم جعفر الهادی به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی در کشورهای چین، مالزی، سنگاپور، لبنان، بحرین، کویت، سوریه و ایران سخنرانی دینی داشته و در رادیوی ایران و شبکه تلویزیونی المنار لبنان نیز فعالیت تبلیغی داشت.

❁ آثار و تألیفات

استاد جعفر الهادی علاوه بر فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی آثار بسیاری در موضوعات اسلامی همچون حدیث و کلام به رشته تحریر درآورده است، که بسیاری از آنها به زبان‌های مختلف ترجمه شده است. برای نمونه کتاب «الحقیقة كما هي» ایشان که به معرفی مذهب شیعه می‌پردازد، از سوی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام به بیش از ۲۸ زبان زنده دنیا ترجمه و منتشر شده است. همچنین مستند ۱۳۰ دقیقه‌ای «الشیعة» نیز بر اساس همین کتاب تولید شده است.

برخی دیگر از مهمترین آثار ایشان عبارتند از:

- ❖ کلمات للشباب
- ❖ القرآن فی احادیث النبی صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام
- ❖ الله خالق الكون
- ❖ کان رسول الله (ترجمه شده به زبان‌های اردو، اندونزی و کردی)

مرحوم جعفر الهادی همچنین آثار بسیاری را از زبان فارسی به عربی ترجمه کرده است که در میان آنها دوازده کتاب از آثار ارزشمند و مهم استادش آیت‌الله جعفر سبحانی، مانند «معالم الحكومة الاسلامیه» و «معالم التوحید فی القرآن الحکیم» دیده می‌شود. ایشان با ترجمه این آثار کار تحقیق و پژوهش را بر محققان و نویسندگان عرب‌زبان علوم اسلامی تسهیل نموده

است و به فرموده آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ترجمه‌های ایشان از فارسی به عربی شیوا است.

❁ ارتحال

استاد جعفر الهادی سرانجام پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی و فرهنگی، در روز پنج‌شنبه ۱۳ آذر ۱۳۹۹ ش در ۷۴ سالگی بر اثر عارضه قلبی در شهر مقدس قم دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر این عالم وارسته با حضور شاگردان و ارادتمندانش تشییع شد و پس از اقامه نماز میت توسط آیت‌الله العظمی حسین نوری همدانی در حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام آرام گرفت. از آنجا که رحلت این عالم شیعه با همه‌گیری ویروس کرونا در جهان همراه بود، برنامه‌ها و مراسم‌های ترحیم متعددی در بزرگداشت آن مرحوم در فضای مجازی برگزار گردید. همچنین شخصیت‌ها و نهادهای علمی و مذهبی بسیاری همچون آیات عظام جعفر سبحانی، نوری همدانی از مراجع تقلید شیعه، آیت‌الله رضائی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، حجت‌الاسلام و المسلمین شیخ محمدحسن اختری رئیس شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و نیز جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و جامعة المصطفی العالمیه با صدور پیام‌های جداگانه رحلت ایشان را تسلیت گفتند.

شیخ

ابراهیم کیکومو

از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)
از کشور بروندي

حجت الاسلام و المسلمین شیخ ابراهیم کیکومو (۱۹۶۴-۲۰۲۱م) روحانی مستبصر و از پیشگامان نشر و ترویج مکتب اهل بیت (علیهم السلام) در کشور بروندي و مؤسس مؤسسه شیعه اثناعشری در این کشور بود. ایشان در سال ۱۹۶۴م در شهر «رومگه» واقع در کشور بروندي (در مرکز آفریقا و شرق جمهوری دموکراتیک کنگو) چشم به جهان گشود. حجت الاسلام کیکومو دوره تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود به پایان رساند و پس از دریافت مدرک دیپلم در مدرسه «الثقافة الاسلامیة» به فراگیری علوم دینی پرداخت و پس از طی دوره مقدماتی به کشور سودان مهاجرت نمود و به تحصیل سطوح عالی مشغول شد. ابراهیم کیکومو پس از بازگشت از سودان، در اثر مطالعات و تحقیقاتی که در زمینه مکتب اهل بیت (علیهم السلام) انجام داده بود، در سال ۱۹۹۹م، به مذهب حقه تشیع تشریف یافت و از آن پس تمام توان خویش را در راه ترویج و نشر این مکتب به کار گرفت.

حجت الاسلام و المسلمین شیخ ابراهیم کیکومو، روحانی فعال شیعه در سال ۱۹۶۴م در شهر «رومگه» واقع در کشور برون دی (در مرکز آفریقا و شرق جمهوری دموکراتیک کنگو) چشم به جهان گشود. ایشان دوره تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در شهر خود به پایان رساند و پس از دریافت مدرک دیپلم در مدرسه «الثقافة الاسلامیة» به فراگیری علوم دینی پرداخت و پس از طی دوره مقدماتی به کشور سودان مهاجرت نمود و به تحصیل سطوح عالی مشغول شد. ابراهیم کیکومو پس از بازگشت از سودان، در اثر مطالعات و تحقیقاتی که در زمینه مکتب اهل بیت (علیهم السلام) انجام داده بود، در سال ۱۹۹۹م، به مذهب حقه تشیع تشریف یافت.

❁ فعالیت‌های فرهنگی، تبلیغی

ایشان که مشغول به فعالیت در زمینه تبلیغ معارف قرآن و عترت در کشورش گردیده بود، به همراه برخی از دوستانش «مؤسسه شیعه اثنی عشریه» را در سال ۱۹۹۹م در کشور برون دی تأسیس نهاد و خود نائب رئیس این مؤسسه شد. کیکومو در سال ۲۰۰۴م به ریاست «مجلس علمای شیعه اثنی عشریه» و نیز «مؤسسه اهل البیت (علیهم السلام)» در کشور برون دی انتخاب شد. این فعالیت‌ها به مدت ۱۵ سال یعنی تا آخرین لحظات عمر ایشان به طول انجامید.

❁ رحلت

این روحانی مستبصر و مبلغ فعال در سال ۲۰۱۹م به بیماری هپاتیت نوع C مبتلا شد و سرانجام در ۱۳ ژانویه ۲۰۲۱م مصادف با ۲۴ دی ۱۳۹۹ش در ۵۷ سالگی ندای حق را لبیک گفت و جان به جان آفرین تسلیم کرد.

بخشی از پیام تسلیت مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام) به مناسبت رحلت ایشان:

«آن فقید از بنیان‌گذاران «مؤسسه شیعه اثنی عشریه» و از پیشگامان نشر معارف اهل بیت (علیهم السلام) بود که عمر پربرکت خود را به تبلیغ و تدریس در مناطق مختلف این کشور مصروف نمود و مبلغ معارف دین مبین اسلام و معارف اهل بیت (علیهم السلام) بود.»

❁ اسلام و تشیع در برون‌دی

اسلام در برون‌دی در سال ۱۸۲۰م توسط کارگرانی که برای افسران آلمانی در تانزانیا کار می‌کردند انتشار یافت و اولین مسجد آنان در دهکده نیانزا در ۱۳۵ کیلومتری مرکز حکومت تأسیس شد. گرچه بلژیکی‌ها که برون‌دی را مستعمره خود نموده بودند با نیروهای مسلمان و فعالیت آنان به شدت مخالف بودند؛ ولی با تلاش موحدین، به رهبری مبارزی به نام عمرانی بوسا، مسلمانان آزادی نسبی پیدا کردند و در سال ۱۹۵۲م با اصرار آنان مدرسه کودکان مسلمان به وجود آمد و رفته‌رفته نیروهای اسلامی به توسعه امور و انجام برنامه‌های تبلیغی پرداختند.

مسلمانان در بوجومبورا، مرکز حکومت و بخش مسلمان‌نشین مویانزی سکونت دارند و از سوی مقامات رسمی و دولتی مورد احترام می‌باشند. هم‌جواری برون‌دی با کشور اسلامی تانزانیا در گرایش مردم این سرزمین به آیین اسلام تأثیر وافی داشته است.

بازرگانان مسلمان هندی و عرب که در گذشته به این سرزمین مهاجرت کرده‌اند هم‌اکنون درصدی از مسلمین برون‌دی را تشکیل می‌دهند. مطابق آمار مجمع جهانی اهل بیت (ع) در سال ۲۰۰۸م، جمعیت شیعیان برون‌دی از میان شش میلیون نفر جمعیت کل این کشور، حدود ۱۵۰۰ نفر هستند.

تاریخ تشیع اثناعشری در برون‌دی به بعد از جنگ جهانی اول برمی‌گردد؛ زمانی که بازرگانان هندی و پاکستانی (خوجه‌ها) در برون‌دی ساکن شدند؛ اما تلاشی برای گسترش این فرقه نکردند. پس از مدتی، برخی از مردم برون‌دی چون برای یکی از شیعیان هندی کار می‌کردند، به تشیع گرویدند و این موضوع تا زمان تأسیس «بنیاد بلال مسلم میشن» که در محله کینما که تقریباً ۴۰۰ شیعه در آن زندگی می‌کنند، ساخته شده، ادامه یافت و تعداد بیشتری از مردم به مذهب تشیع گرویدند.

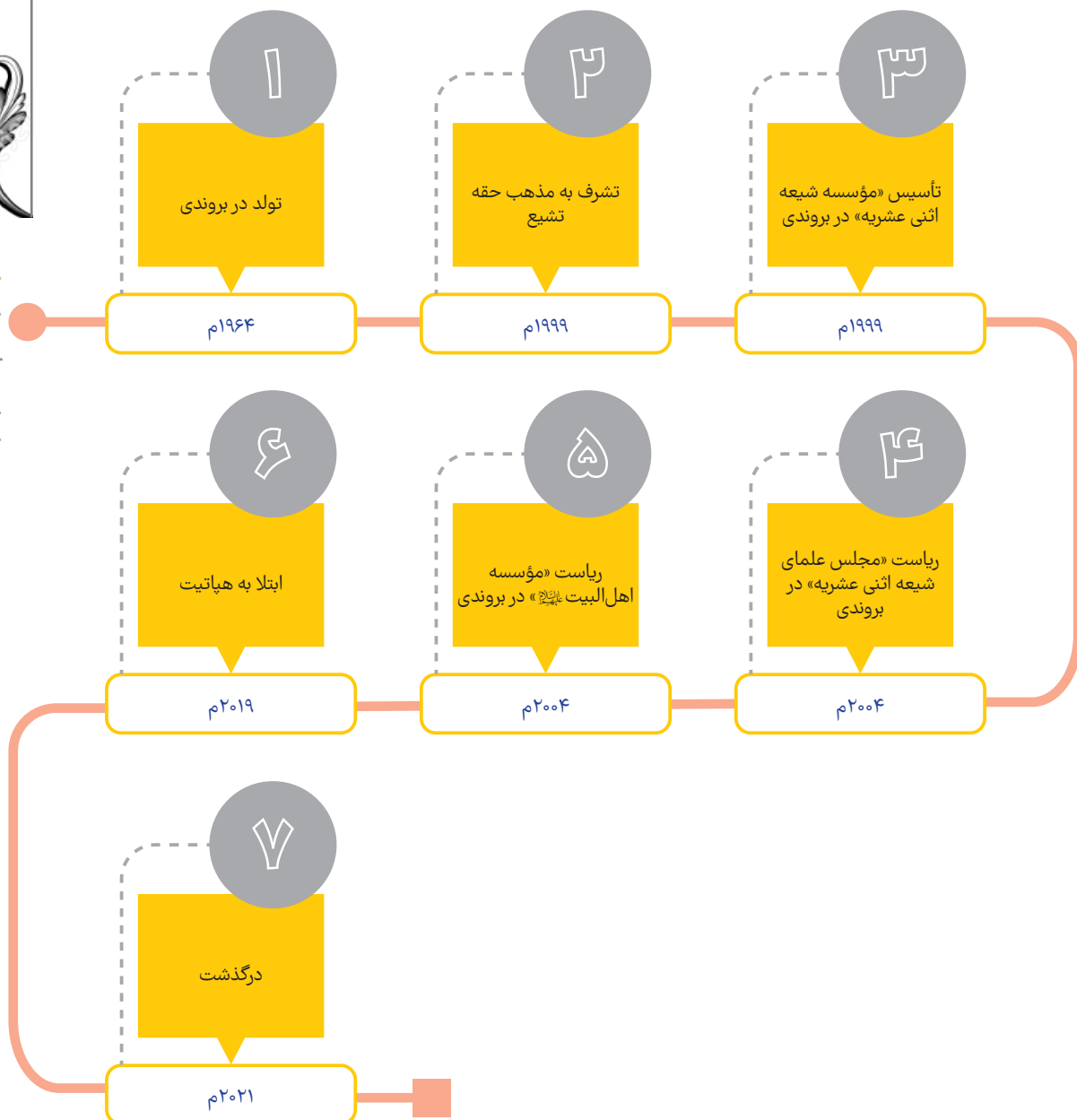
شیعیان این کشور هشت مسجد دارند که سه تای آن در مرکز پایتخت است. مسجد شیعیان خوجه یکی از زیباترین مساجد برون‌دی به شمار می‌رود. شیعیان برون‌دی به برپایی مراسم جشن در اعیاد مذهبی و سوگواری در ایام محرم می‌پردازند.

«مؤسسه شیعه اثنی عشریه» که به دست شیخ ابراهیم کیکومو تأسیس شد، از جمله مراکز و مؤسسات شیعی فعال در کشور برون‌دی به شمار می‌رود.

مروری بر زندگی ابراهیم کیکومو

۵۹۵ | ابراهیم کیکومو

دکتر

جلال الدین رحمت

اندیشمند تأثیرگذار اهل اندونزی

و عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

پرفسور جلال الدین رحمت (۱۹۴۹-۲۰۲۱م)، مشهور به کانگ جلال (به فارسی: برادر جلال) اندیشمند سترگ و مبلغ توانمند معارف اسلام در اندونزی بود. ایشان در ۲۹ آگوست ۱۹۴۹م (۷ شهریور ۱۳۲۸) در شهر باندونگ اندونزی، در خانواده‌ای مسلمان چشم به جهان گشود و به تبلیغ و ترویج معارف قرآن و اهل بیت علیهم السلام در بین مسلمانان اندونزی و کشورهای اطراف پرداخت.

در ویکی شیعه بخوانید

مرحوم استاد جلال‌الدین رحمت از شیفتگان امام خمینی رحمه الله علیه و انقلاب اسلامی ایران بود و زمینه‌ساز هدایت دل‌های عاشق فراوانی به سوی اندیشه‌های بزرگانی همچون امام خمینی، آیت‌الله العظمی خامنه‌ای و استاد شهید مطهری شد.

کانگ جلال تحصیلات دانشگاهی خود را در رشته تبلیغات (که بعدها ارتباطات نامیده شد) از دانشگاه پاجاجاران اندونزی آغاز کرد و سپس فوق‌لیسانس خود را در رشته ارتباطات از دانشگاه ایالتی آیووا در آمریکا دریافت نمود. ایشان بعد از آن، مدتی در قم، فلسفه اسلامی و عرفان آموخت و پس از آن به استرالیا رفت و با دکتری علوم سیاسی از دانشگاه ملی استرالیا فارغ‌التحصیل شد. سپس به اندونزی بازگشت و تا سال ۲۰۱۳م در دانشگاه پاجاجاران به‌عنوان کادر آموزشی فعالیت داشت.

❁ فعالیت‌های سیاسی

مرحوم جلال‌الدین رحمت در دوران دبیرستان به گروه اتحادیه اسلامی (PERSIS) پیوست و پس از مدتی به سازمان محمدیه از جریان‌های تجددگرای اندونزی ملحق شد. ایشان از سال ۲۰۱۳م فعالیت‌های سیاسی خود در دفاع از حقوق اقلیت‌ها را شروع کرد.

جلال‌الدین رحمت از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹م عضو پارلمان ملی اندونزی بود. ایشان از طرف حزب دموکراتیک مبارزه اندونزی با نام Partai Demokrasi Indonesia Perjuangan در انتخابات شرکت کرد. مرحوم رحمت در مدت نمایندگی در پارلمان ملی اندونزی، عضو کمیسیون امور دینی و اجتماعی بود و تمام‌قد در برابر طرح‌ها و لوایحی می‌ایستاد که با قدرت

جلال‌الدین رحمت در دیدار شرکت‌کنندگان اجلاس جهانی علما و بیداری اسلامی با آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر جمهوری اسلامی در سال ۱۳۹۲ش.

مرکز فرهنگی اسلامی
جاکارتا، شناخته شده
با نام اختصاری ICC،
از موسسات دینی
شیعیان در اندونزی.

زور تندروها علیه شیعیان به صحن پارلمان می‌آمد و با کلام نافذ خود مانع تصویب آنها می‌شد.

❁ فعالیت‌های دینی و فرهنگی

برخی از فعالیت‌های دینی و فرهنگی جلال‌الدین رحمت عبارت‌اند از:

ریاست سازمان جمعیت اهل بیت (ع) اندونزی

دکتر رحمت از بنیان‌گذاران سازمان جمعیت اهل بیت (ع) اندونزی موسوم به ایجابی (IJABI)، یکی از بزرگترین سازمان‌های شیعی در کشور اندونزی است. ایشان از زمان تأسیس این سازمان در سال ۲۰۰۰م تا به هنگام وفات در سال ۲۰۲۱م، ریاست شورای این سازمان را به عهده داشت. این سازمان با تأسیس نمایندگی در استان‌های اندونزی سهم بسزایی در ترویج مکتب اهل بیت (ع) در این کشور داشته است.

تأسیس مدرسه مطهری در باندونگ

دکتر رحمت در سال ۱۹۹۲م دبیرستان شهید مطهری را در شهر باندونگ تأسیس کرد که در آن، علاوه بر دروس کلاسیک، علوم دینی نیز به دانش‌آموزان تدریس می‌شود. در سال ۲۰۰۷م و ۲۰۱۰م به ترتیب مقاطع ابتدایی و راهنمایی نیز به این مدرسه اضافه شده و یک مجتمع آموزشی شکل گرفت. این مجتمع آموزشی از مدارس بسیار مهم آموزشی و در سطح ملی، به‌عنوان یک مدرسه نمونه مطرح بوده است. پس از وفات دکتر جلال، این مهم توسط فرزند ایشان آقای دکتر مفتاح رحمت در حال انجام است.

کانگ جلال از بنیان‌گذاران مرکز فرهنگی اسلامی جاکارتا* (شناخته شده با عنوان ICC) از مهم‌ترین مراکز فرهنگی شیعیان در اندونزی بود. همچنین ایشان عضو هیئت علمی وابسته مرکز مطالعات عالی انقلاب اسلامی دانشگاه تهران بود.

❁ فعالیت تقریبی

استاد رحمت از اعضای برجسته مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود. ایشان هوشیارانه اندیشه‌های تقریبی را نیز مدنظر داشت و فعالیت‌هایش تمام منطقه جنوب شرقی آسیا را تحت تأثیر قرار داد. تأسیس مجمع اخوت شیعه و سنی اندونزی در سال ۲۰۱۱م در شهر جاکارتا از اقدامات تقریبی ایشان بود. این مجمع برای اولین بار دو مذهب شیعه و سنی را

در اندونزی گرد هم آورد. آن مرحوم در شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز عضویت داشت.

آثار

از جلال الدین رحمت در حوزه دینی آثاری به زبان اندونزیایی منتشر شده است:

♦ SHAHIFAH SAJJADIYYAH: Gita Suci Keluarga Nabi, ترجمه

صحیفه سجادیه به اندونزی

♦ Psikologi Agama, روان‌شناسی دین

♦ Islam Alternatif, اسلام جایگزین

♦ Islam aktual, اسلام واقعی

♦ Tafsir Sufi al-Fatihah, تفسیر صوفیانه سوره فاتحه

♦ Islam dan Pluralisme, Akhlak al-Quran dalam Menyikapi

Perbedaan, اسلام و پلورالیزم، اخلاق قرآن در مواجهه با تفاوت‌ها

ارتحال

جلال الدین رحمت در ۲۷ بهمن ۱۳۹۹ ش (۱۵ فوریه ۲۰۲۱ م)، در ۷۱ سالگی در اثر ابتلا به ویروس کرونا دعوت حق را لبیک گفت. آیت‌الله صافی گلپایگانی، از مراجع تقلید، آیت‌الله اعرافی (مدیر حوزه‌های علمیه)، آیت‌الله رضانی (دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام) و حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر حمید شهرباری (دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی) در پیام‌های جداگانه‌ای، درگذشت جلال الدین رحمت را تسلیت گفتند. همسر مکرم استاد، حاجیه خانم اویس کارتینی چند روز قبل از ایشان، به دیار باقی شتافته بود.

بخشی از پیام آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام:

«آن فقید سعید که دارای روحی جستجوگر بود، از طریق تأسیس مؤسسات گوناگون و تألیف و انتشار آثار متعدد علمی و فرهنگی از جمله قریب به چهل کتاب به قلم خود ایشان به تبلیغ و ترویج معارف قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام در بین مسلمانان اندونزی و کشورهای اطراف پرداخت. مرحوم استاد جلال الدین رحمت از شیفتگان امام خمینی رحمته‌الله و انقلاب اسلامی بود که زمینه‌ساز هدایت دل‌های عاشق فراوانی به سوی اندیشه‌های امام، رهبر معظم انقلاب و بزرگانی مانند استاد شهید مطهری نیز گردید.

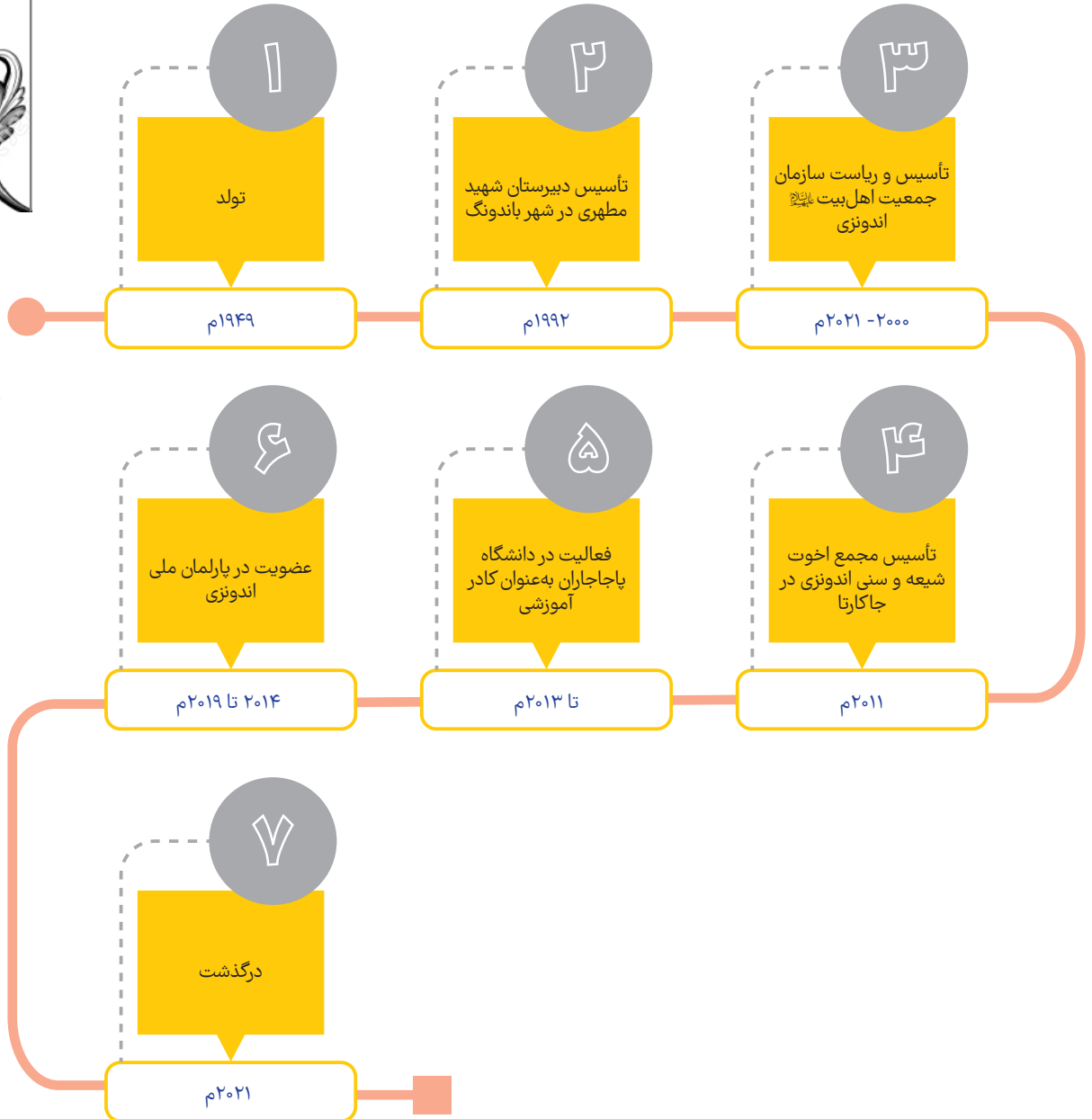
آن دانشمند محقق و متخلق، همچنین از اعضای برجسته مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود که هوشیارانه اندیشه‌های تقریبی را نیز مد نظر داشت و فعالیت‌هایش تمام منطقه جنوب شرقی آسیا را تحت‌تأثیر قرار داد.»

مروری بر زندگی جلال الدین رحمت

جلال الدین رحمت | ۶۵

حاج مرتضی بهای

مشهور به مرتضی کربلا

از مرتبیین با مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
فعال فرهنگی و مروج مکتب اهل بیت علیهم السلام در کشور تانزانیا

حاج مرتضی رمضانعلی جیوراج یا مرتضی بهای (۱۹۴۴-۲۰۲۱م) معروف به مرتضی کربلا، فعال فرهنگی شیعه اهل کشور تانزانیا بود که تا آخرین نفس به اسلام و مسلمانان خدمت کرد. ایشان از بنیانگذاران سنت حسنه مراسم شب عاشورا در سال ۱۹۶۹م در شهر کیگوما بود. این مراسم از آن زمان تاکنون به صورت مرتب و پرشور برگزار شده است.

حاج مرتضی، خدمات بشردوستانه فراوانی به جامعه بشریت به‌ویژه شیعیان خوجه اثناعشری در کشور تانزانیا تقدیم نمود تا جایی که به پاس خدماتش به این جماعت و نیز نقشش در ترویج مکتب اهلبیت علیهم السلام، مفتخر به دریافت مدال عباسی از دست رئیس فدراسیون جماعات خوجه اثناعشری گردید.

زندگی‌نامه

مرتضی بهای (Murtaza bhai) در ۳ مارس ۱۹۴۴م (۱۲ اسفند ۱۳۲۲ش)، در منطقه اوجیجی، کیگوما کشور تانزانیا چشم به جهان گشود و چهارمین فرزند رضاعلی بهای و مریم بهای جیوراج بود که دارای دوازده فرزند بودند. مرتضی بهای تحصیلات ابتدایی خود را در کیگوما به پایان رساند و سپس در سال ۱۹۶۴م، به دارالسلام نقل مکان کرد تا دبیرستان را ادامه دهد. پس از اتمام تحصیلات، در سال ۱۹۶۷م، به وزارت آمار بخش سرشماری پیوست و در سال ۱۹۷۱م، به موانزا نقل مکان کرد و در آنجا تجارت را با قطعات یدکی خودرو و سخت افزار آغاز کرد. ایشان سپس در سال ۱۹۷۵م، به دارالسلام بازگشت، جایی که او و برادرانش با موفقیت، مرکز عکاسی را تأسیس کردند که در طول سال ها گسترش یافت و شامل شرکت های Geo-Micro و تجهیزات عکاسی بود.

فعالیت های تبلیغی

مرتضی کربلا، شخصیتی دوست داشتنی، جذاب و الهام بخش داشت. او خدمات اجتماعی خود را در سنین جوانی در کیگوما به عنوان خدمت داوطلبانه جماعت آغاز کرد و سپس قبل از منصوب شدن به عنوان دبیر مشترک جماعت کیگوما، در کمیته جماعت (Jamaat Committee)، در سال ۱۹۶۷م، مشغول به کار شد. ایشان نقش مهمی در آغاز مراسم شب عاشورا داشت. این مراسم برای اولین بار در کیگوما در سال ۱۹۶۹م شروع شد. سنتی که تا به امروز توسط مؤسسه «بلال مسلم میشن، Bilal Muslim Mission» ادامه دارد. مرتضی در طول چند سالی که در موانزا بود، به عنوان یک داوطلب خدمت کرد و عضو کمیته باشگاه ورزشی جعفری (Jaffery Sports Club) بود.

مرحوم مرتضی کربلا در سال ۱۹۷۵م در دارالسلام به گروه داوطلبانه اتحادیه اثناعشری (Ithna-Asheri Union Volunteer Corps (IUVC))، پیوست که در بخش های مختلف جماعت و همچنین به اتحادیه اثناعشری (Ithna-Asheri Union) و اتحادیه باشگاه ورزشی Union Sports Club خدمات ارائه می کرد. ایشان به طور فعال در برنامه های مختلف گروه داوطلبانه اتحادیه اثناعشری IUVC شرکت داشت. برنامه های این اتحادیه عبارت بودند از: کمک رسانی به قربانیان سیل روفیجی، کمیته ویژه سازمان دهی مراسم شب عاشورا، مجلس سالانه باگامویو (نام شهری در تانزانیا)، روز حسین (علیه السلام) و میلاد النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) در دارالسلام (بزرگ ترین شهر تانزانیا).

آن مرحوم از سال های ۱۹۸۳ تا ۱۹۸۶م، به عنوان مدیر بخش پسران مدرسه حسینی خدمت کرد و همچنین از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۷م، رئیس مؤسسه تبلیغی بلال مسلم میشن در تانزانیا بود.

امام بارگاه، بناهایی
در سرزمین هند که
شیعیان برای برگزاری
مراسم مذهبی خاص
خود، در ماه محرم، در
آنها گرد می آیند.

ایشان در سال ۲۰۰۷م، به بخش آرشیو فدراسیون آفریقا (AFED) (مجمع عمومی مؤسسه تبلیغی بلال) ملحق شد و در سال ۲۰۱۶م، به عنوان رئیس آن منصوب شد و تا زمان وفاتش این سمت را بر عهده داشت. او علاقه زیادی به تاریخ جماعت اثناعشری داشت. مرتضی کربلا همچنین مجموعه شخصی بزرگی از عکس‌های گسترده از جماعت، مساجد، امام بارگاه‌ها*، مردم و مناسبت‌های مختلف داشت که سال‌ها در حال جمع‌آوری و حفظ آن‌ها بوده است. ایشان چشم‌انداز ایجاد یک کتابخانه و گالری در دفاتر جدید AFED در دارالسلام داشت و طرح کامل آن را در هشتاد و دومین جلسه شورای عالی که در دسامبر ۲۰۲۰م برگزار شد ارائه کرد.

❁ افتخارات

مرحوم مرتضی کربلا به پاس خدمات افتخاری و ایثارگرانه خود به جامعه و بشریت به‌ویژه به جماعت اثناعشری، در هشتاد و دومین جلسه شورای عالی که در دسامبر ۲۰۲۰م، در دارالسلام برگزار شد، از دست حاج شبیری نجفی، رئیس فدراسیون آفریقا، مدال عباسی را دریافت کرد. مدال عباسی، از مدال‌هایی است که فدراسیون جماعات شیعه خوجه اثناعشری، به پاس خدمات و زحمات افرادی که در ترویج مذهب شیعه نقش ایفا کنند، تقدیم می‌کند. این مدال به نام حضرت عباس (علیه السلام) نامگذاری شده است.

ایشان در سال‌های پایانی عمرش به‌طور فعال درگیر آماده‌سازی برنامه گفتگوی فدراسیون آفریقا با عنوان «پانجو اوگاندا» (Panjo Uganda) بود، برنامه‌ای که توسط بخش آرشیو با همکاری بخش رسانه فدراسیون آفریقا در ماه مبارک رمضان برنامه‌ریزی شده بود.

❁ رحلت

حاج مرتضی رضانعلی جیوراج در روز جمعه ۲ آوریل ۲۰۲۱م (۱۳ فروردین ۱۴۰۰ش) دعوت حق را لبیک گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در شهر دارالسلام به خاک سپرده شد.

مروری بر زندگی حاج مرتضی بهای

۶۵۵ | حاج مرتضی بهای

حجت الاسلام و المسلمین

سید علی عابد رضوی

عضو هندوستانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین حاج سید علی عابد رضوی (۱۹۲۹-۲۰۲۱م) عالم شیعه اهل هند و دانش آموخته حوزه علمیه نجف اشرف بود که عمر بابرکت خویش را وقف تحصیل و تبلیغ معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام در دیار خود نمود. ایشان پس از فراگیری علوم اسلامی بر اساس آیه شریفه نفر، از نجف اشرف به وطن خویش بازگشت و به تبلیغ معارف ناب اسلام همت گماشت.

ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و در راستای معرفی شخصیت و مرجعیت حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در آن دیار تلاش‌های زیادی انجام داد.

حجت الاسلام رضوی در روز ۱۲ شعبان ۱۳۴۷ ق برابر با سوم ژانویه ۱۹۲۹م در روستای کراری منطقه الله‌آباد هند چشم به جهان گشود. ایشان پس از تحصیلات عمومی خود در زادگاهش، به تحصیل علوم حوزوی روی آورد و دوره مقدمات و سطح را در مدرسه علمیه جوادیه بنارس هند گذراند سپس برای فراگیری دوره خارج فقه و اصول به عراق مهاجرت کرد و در جوار مضجع ملکوتی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نجف اشرف رحل اقامت افکند و از محضر استادان بنام حوزه علمیه نجف کسب فیض نمود.

❁ فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی در هند

حجت‌الاسلام رضوی پس از گذراندن دوره خارج فقه و اصول در نجف اشرف، برای تبلیغ معارف دین به کشور خویش بازگشت و فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی خود را با امامت جمعه و جماعت شیعیان احمدآباد هند آغاز کرد. مجموعه‌ای از اقدامات ایشان در راستای ترویج معارف مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) در هند از این قرار است:

آموزش‌های اسلامی

حجت‌الاسلام رضوی همچنین به آموزش عقاید، حدیث، نهج‌البلاغه و تجوید پرداخت. ایشان مسئله مرجعیت و آموزش تقلید را در دستور کار خود قرار داد و مرجعیت آیت‌الله خامنه‌ای و دیگر مراجع تقلید را تبلیغ می‌کرد. فعالیت‌های آن مرحوم در این بخش، ویژه قلمداد می‌شود؛ چون مردم هند، مدت‌زمان فراوانی بدون رهبری دینی و در کنار دیگر ادیان هند به سمت اعمال عبادی آنان گرایش پیدا کردند و دستورات اسلامی را به فراموشی سپردند؛ و این حرکت حجت‌الاسلام رضوی تحولی عظیم در رهنمون‌ساختن مردم به باورهای درست ایجاد کرد.

انتشار نشریه پرچم اسلام

ایشان مدتی کار مطبوعاتی را پی گرفت و مدیرمسئول مجله پرچم اسلام بود که به زبان گجراتی در آن منطقه منتشر می‌شد. آن مرحوم مقالاتی را در این نشریه به قلم خود ارائه می‌داد و معتقد بود با توجه به علاقه‌مندی مردم و قشر باسواد جامعه هند به مطبوعات، این نشریه به‌عنوان یک کانون مهم و نیرومند می‌تواند محل مناسبی برای تبلیغ امور دینی باشد و تأثیر بسزایی بگذارد.

برگزاری مراسم دعا

یکی دیگر از اقدامات حجت‌الاسلام رضوی، برگزاری مراسم‌های دعا و مناجات‌خوانی بود. دعای کمیل، ندبه و زیارت جامعه کبیره از جمله دعا‌هایی است که در این محافل خوانده می‌شد و مورد استقبال مردم واقع می‌شد. به اعتقاد ایشان، این مجالس دینی تأثیرات فراوانی بر هر انسان دارد و با یافتن راه صحیح، زمینه تحول و انقلاب درونی آنان می‌گردد.

سفرهای تبلیغی

مرحوم رضوی در شهرها و مناطق مختلف حاضر می‌شد و به وعظ، خطابه و ایراد سخنرانی برای تبلیغ دین و ارشاد مردم می‌پرداخت. ایشان محدوده کار تبلیغی خود را بر اساس زمینه‌های جغرافیایی و اجتماعی هر منطقه قرار داد و تلاش می‌کرد تا در کنار تبلیغ، مشکلات و معضلات مردم را بشناسد و برای رفع آن چاره‌اندیشی کند.

بزرگداشت مناسبت‌های اسلامی

برگزاری مراسم‌های ویژه مناسبتی مانند جشن و عزا از دیگر برنامه‌های مرحوم رضوی بود که با استقبال شیعیان مواجه شد. با توجه به علاقه وافر مردم آن منطقه به ائمه معصومین (ع) در هر مناسبتی اعم از ولادت یا شهادت، مجلس ویژه‌ای ترتیب داده می‌شد که بازتاب‌های فراوانی در منطقه داشت. در کنار مراسم اعیاد و وفیات برای معصومان (ع)، برپایی جلساتی مانند بزرگداشت رحلت آیت‌الله اراکی (رحمته‌الله) و مراسم سالگرد رحلت امام خمینی (رحمته‌الله) از دیگر اقداماتی بود که این مبلغ گرانمایه در دستور کار خود قرار داد. ثمره این فعالیت‌ها، آشنایی شیعیان هند با شخصیت‌های دینی و عالمان شیعه گردید تا آنجا که امام خمینی را رهبری جهانی می‌شناسند و تکریم او و جانشین جلیل‌القدرش آیت‌الله خامنه‌ای را واجب می‌دانند.

دغدغه‌ها

مرحوم رضوی علی‌رغم همه این اقدامات تبلیغی و خدمات فرهنگی، نیازهای تبلیغی منطقه شیعیان هند را بیشتر از این امور دانست و کمبودها و نقص‌های ابزار تبلیغی را نیز یادآور شده است.

حجت‌الاسلام رضوی می‌گفت:

«در خصوص تبلیغ مرجعیت مقام معظم رهبری، فعالیت بسیار کمی انجام شده و بسیار ضعیف برخورد شده است. با توجه به علاقه‌ای که مسلمانان هند به رهبری ایران دارند و از آنجا که جهان اسلام نیاز به یک رهبری واحد جهت هدایت مسلمانان به مقاصد اصلی الهی دارد، لازم است تا مسئولان در خصوص تبلیغ ولایت فقیه در آنجا اقدام لازم را به عمل آورده و مبلغان نیز این مهم را در رأس فعالیت‌های خود قرار دهند....»

ایشان رسیدگی به خانواده‌های فقیر مسلمان خصوصاً شیعیان، نیاز به نماینده ولی فقیه در منطقه برای رسیدگی به امور شیعیان و جمع‌آوری وجوهات شرعی، چاپ رساله احکام و توضیح المسائل حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و اعزام مبلغان آشنا به مسائل منطقه را از احتیاجات مورد نیاز آنجا دانسته که می‌تواند ادامه‌دهنده امر تبلیغ برای آینده‌ای بهتر باشد.

حجت‌الاسلام رضوی علاوه بر اردو که زبان مادری‌اش بود با زبان‌های فارسی، گجراتی، هندی و انگلیسی آشنایی داشت. ایشان از دوستان نظام مقدس جمهوری اسلامی و رهبران دینی آن حضرت امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای بود و در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) نیز عضویت داشت.

رحلت

این عالم شیعه سرانجام پس از عمری تلاش و کوشش در راه ترویج معارف اهل بیت (علیهم‌السلام)، پس از تحمل یک دوره بیماری در ۱۲ ذی القعدة ۱۴۴۲ ق برابر با ۲۳ ژوئن ۲۰۲۱ م (۲ تیر ۱۴۰۰ ش) دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت و حجت‌الاسلام و المسلمین سید منتصر مهدی معروف به محسن رضوی بر پیکر ایشان نماز میت خواند.

حجت الاسلام و المسلمین

احمد تیجان سیلا

عضو و نماینده مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
از کشور سیرالئون

حجت الاسلام و المسلمین شیخ احمد تیجان سیلا (درگذشت ۱۴۰۰ش)، روحانی و مبلغ شیعه در کشور سیرالئون بود که عمر بابرکت خویش را وقف نشر و ترویج معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام در آن دیار نمود.

ایشان، مدتی رایزن فرهنگی و سفیر جمهوری اسلامی ایران در این کشور نیز بود و در معرفی انقلاب اسلامی ایران و ترویج اندیشه‌های بنیانگذار آن حضرت امام خمینی رحمته الله در این کشور آفریقایی اهتمام ویژه‌ای داشت.

این مبلغ شیعه، عضو مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام و نماینده رسمی این نهاد بین‌المللی در کشور سیرالئون بود. ایشان از علمای تقریبی به شمار می‌رفت و عضو مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز بود.

❁ تحصیلات

احمد تیجان سیلا تحصیلات مقدماتی‌اش را در مدرسه بوستون مموریل و مدرسه عماریه گذراند. سپس در سال ۱۳۵۳ش، به ایران مهاجرت کرد و در جوار بارگاه نورانی کریمه اهل بیت علیهم‌السلام در شهر قم رحل اقامت افکند. ایشان تحصیلات مذهبی خود را در رشته مطالعات اسلامی در مؤسسه دارالتبلیغ اسلامی ادامه داد و مدرک کارشناسی ارشد خود را از این مرکز ایرانی دریافت کرد. همچنین پیش از بازگشت به کشورش، دو سال در آنجا به سخنرانی و تبلیغ پرداخت.

❁ فعالیت‌های دینی و تبلیغی

شیخ تیجان سیلا، امام جماعت مسجد مرکزی «فری‌تاون»، پایتخت سیرالئون بود. این مسجد از بزرگ‌ترین مساجد سیرالئون محسوب می‌شود. ایشان عمر پربرکت خود را در تبلیغ و تدریس معارف مبین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در مناطق مختلف کشورش گذراند. تیجان مدیر رادیو (FN95.7) در فری‌تاون بود. این رادیو روزانه به صورت متوسط یازده ساعت به پخش برنامه‌های فرهنگی و معارفی همچون آموزش قرآن، فقه، عقاید و سخنرانی‌های مذهبی می‌پرداخت.

حوزه علمیه امام حسین علیه‌السلام

این مبلغ شیعی به زبان‌های فارسی، انگلیسی، عربی و زبان‌های بومی همچون کریول و فولا مسلط بود و با ارتباطات وسیعی که در کشورهای غرب آفریقا داشت، به تبلیغ و ترویج معارف اسلامی و مکتب اهل بیت علیهم‌السلام می‌پرداخت. ایشان برای تبلیغ بهتر و بیشتر اسلام و معارف تشیع، روزنامه‌ای نیز در کشورش تأسیس کرد.

سخنرانی‌ها و موعظه‌های آن مرحوم بیشتر در موضوعاتی چون حقوق بشر، عدالت، حقوق کودکان، حقوق سیاسی و حکومت شایسته و حقوق زنان بود. ایشان مدافع حقوق زنان بود و درباره موضوعات گوناگون مرتبط با حقوق زنان سخنرانی و با روزنامه‌های داخلی و بین‌المللی مصاحبه می‌کرد و برای آنها مقاله می‌نوشت.

شیخ تیجان از علمای تقریبی و منادیان وحدت اسلامی بود. این عالم شیعی، در تبلیغ معارف اسلام و تشیع، هیچ کس را وادار به پذیرفتن چیزی نکرده و مزاحمتی برای دیگر ادیان ایجاد نمی‌کرد. ایشان معتقد بود سنی واقعی، برادر شیعه واقعی است و اهل سنت و شیعیان باید با هم متحد باشند؛ زیرا آن‌ها دشمن واحدی دارند.

احمد تیجان شیعه را نه تنها در آفریقا، بلکه در سراسر جهان مظلوم می‌دانست و معتقد بود در برابر ظلم و بی‌عدالتی، نسبت به هیچ فردی نباید ساکت نشست. از این رو تعرض به شیخ ابراهیم زکزاکی، رهبر شیعیان نیجریه را شدیداً محکوم می‌کرد و از مسلمانان و سازمان‌های فعال در زمینه حقوق بشر می‌خواست در راستای آزادی ایشان وارد عمل شوند؛ زیرا او معتقد بود شیخ زکزاکی تنها رسالت پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع) را تبلیغ می‌کند و مسلح به آموزه‌های ایشان است و ارتباطی با کسی یا گروهی ندارد.

شیخ تیجان می‌گفت:

«ما با حق و حقیقت هستیم. تعرض به مقام اهل بیت (ع) به‌ویژه امام حسین (ع) و مظلومیت ایشان، ما را واداشته است تا از مظلوم دفاع کنیم و ظلم و بی‌عدالتی را هرگز نپذیریم و براساس رضای خداوند عزوجل و رسول اکرم (ص) رفتار کنیم؛ لذا ما حق را بر زبان می‌آوریم و لو این‌که تلخ باشد.»

مرحوم شیخ تیجان، افزون بر ارتباط با شیعیان و نفوذ در میان آنها، در میان مسیحیان نیز نفوذ و ارتباط داشت و در جنگ داخلی سیرالئون که تقریباً یازده سال از ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۱ طول کشید، نقش برجسته‌ای در ایجاد صلح در آن کشور ایفا کرد. ایشان را به جهت دفاع از دموکراسی، شیخ دموکراتیک نیز خوانده‌اند.

❁ مسئولیت‌ها

شیخ احمد تیجان مقام «شیخ الشیوخ» کشورش را عهده‌دار بود. ایشان مؤسس شورای بین‌الادیانی سیرالئون بود که مسیحیان و مسلمانان در آن فعالیت دارند. او همچنین از اعضای ارشد شورای متحد مسلمان سیرالئون بود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، ایشان در سال ۱۹۸۰م، به‌عنوان سفیر و رایزن فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران در سیرالئون منصوب شد و به دلیل علاقه و ارادتی که به انقلاب اسلامی و امام خمینی رحمه الله داشت به معرفی انقلاب اسلامی و تبیین اندیشه‌های امام خمینی می‌پرداخت. همچنین در این سال، از سوی معاون رئیس‌جمهور سیرالئون، به‌عنوان مشاور فدراسیون سازمان‌های اسلامی آن کشور انتخاب شد.

شیخ تیجان از سال ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۳م، ریاست مؤسسه بین‌المللی مطالعات اسلامی در فری‌تاون را بر عهده گرفت و از سال ۱۹۹۳م تا اواخر عمرش نیز مشاور شورای اتحاد روحانیون سیرالئون بود.

آن مرحوم مسئول جمعیت اتحاد ادیان و فرق شیعه، معاونت کالج اسلامی، سرپرست مدرسه علمیه شیعیان و رئیس شورای علمای شیعه در سیرالئون نیز بود. همچنین حوزه علمیه‌ای را در سیرالئون تأسیس کرد.

این مبلغ تشیع در سیرالئون در سال ۲۰۰۰م، از سوی سازمان ملل متحد به‌عنوان سفیر صلح آن سازمان برگزیده شد.

تیجان صاحب یک روزنامه آفریقایی بود که در سال ۱۹۹۹م، بسته شد و همچنین رئیس هیئت‌مدیره یک شبکه رادیویی به نام «FREE RADIO FM 95.7» در فری‌تاون بود.

وی رئیس افتخاری بنیاد توسعه امام علی علیه السلام و سازمان‌های زنان وابسته به آن در منطقه کویا در نزدیکی فری‌تاون بود. همچنین عضو کنگره مسلمانان، عضو کمیته حج، عضو اجرایی شورای عالی اسلامی و عضو اخوان المسلمین سیرالئون بود.

شیخ احمد تیجان عضو مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و از نهم بهمن ۱۳۹۸ش، با حکم دبیر کل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، نماینده رسمی این مجمع در جمهوری سیرالئون شد. وی عضو مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز بود.

رحلت

شیخ احمد تیجان سیلا، سرانجام پس از عمری مجاهدت و کوشش در راه تبلیغ اسلام و معارف اهل بیت علیهم السلام، در روز پنج‌شنبه سوم تیر ۱۴۰۰ش، دار فانی را وداع گرفت و به دیار باقی شتافت.

شیخ

حسن مالوپا

مبلغ و مترجم قرآن کریم در شرق آفریقا
و از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (ع)

شیخ حسن مالوپا (۱۹۵۷-۲۰۲۱م) مبلغ مکتب اهل بیت (ع) در منطقه شرق آفریقا بود که عمر بابرکت خویش را وقف ترجمه کتب اسلامی به زبان سواحیلی نمود. ایشان با ترجمه قرآن کریم به زبان سواحیلی زمینه انتقال معارف ناب اسلام را به سواحیلی‌زبانان فراهم نمود و در آشناسازی آنان با معارف اصیل اسلامی نقش بسزایی ایفا کرد. ترجمه تفسیر ۳۰ جلدی الکاشف اثر فاخر علامه محمدجواد مغنیه به زبان سواحیلی از خدمات ایشان به جامعه مسلمانان شرق آفریقا است که با استقبال چشمگیر علاقمندان به معارف اسلام مواجه شده است.

این مترجم بزرگ قرآن کریم، از مرتبطين با مجمع جهانی اهل بیت (ع) به شمار می‌رفت و علاوه بر ترجمه کتب اسلامی به زبان سواحیلی، از بنیانگذاران مدرسه امیرالمؤمنین در ماتوگا نیز بود و در آنجا به تدریس معارف اهل بیت (ع) نیز اشتغال داشت.

زندگی‌نامه

شیخ حسن مالوپا (Sheikh Hassan Mwalupa) در ۸ نوامبر ۱۹۵۷م (۱۷ آبان ۱۳۳۶ش) در شهر تانگا کشور کنیا چشم به جهان گشود. ایشان در مدرسه شمسیه درس خواند و در همان سنین کودکی به زبان عربی تسلط یافت. سپس برای مطالعات اسلامی بیشتر زیر نظر مولانا شیخ ظفر عباس که در حال حاضر در انگلستان به سر می‌برد به مؤسسه تبلیغی مسلمانان بلال در شهر مومباسای کنیا پیوست.

شیخ حسن قبل از بازگشت به تانزانیا مدت کوتاهی به‌عنوان معلم در شهر مکینون رود (Mackinnon Road) کنیا فعالیت کرد و در همانجا ازدواج نمود. همچنین سفری سه ساله به ایران داشت و دروس حوزوی را در تهران فرا گرفت. ایشان در مدت اقامت در تهران با برخی اساتید برجسته حوزه علمیه از جمله آیت‌الله هادی مدرسی و آیت‌الله تقی مدرسی آشنا شد. علامه تقی مدرسی معتقد بود که از شیخ حسن مالوپا کم استفاده می‌شود و او باید بیشتر در کشور خودش فعالیت کند و همین باعث شد مالوپا به مومباسا بازگردد.

فعالیت‌های علمی و فرهنگی در شرق آفریقا

شیخ مالوپا، پس از بازگشت به مومباسا، کار بر روی ترجمه کتاب‌های عربی به زبان سواحیلی را آغاز کرد. از جمله عناوینی که او روی آن کار کرد، تفسیر ارزشمند المیزان علامه طباطبایی بود که جزء سی‌ام آن را تکمیل نمود و تا قبل از وفاتش برای انتشار چاپ دوم آن مشغول به کار بود.

ایشان با کمک شیخ عبداللهی ناصر، مدرسه امیرالمؤمنین را در ماتوگا تأسیس کرد و از این طریق، طلاب بسیاری را برای ادامه تحصیل علوم اسلامی به خارج از کشور فرستاد که بسیاری از آنها درجه‌های مختلف علمی را کسب کردند و اکنون به‌عنوان امام، معلم و غیره در مراکز مختلف شرق آفریقا فعالیت می‌کنند. همچنین حدود ۳۰۰۰ دانش‌آموز مستقیماً زیر نظر مرحوم مالوپا تحصیل کرده‌اند و از ایشان به‌عنوان یک الگو یاد می‌کنند.

شیخ مالوپا سمینارها و دوره‌های بسیاری را برای معلمان مؤسسات مختلف برگزار می‌کرد تا از این طریق سطح علمی و مهارت‌های آنها را ارتقاء دهد.

ایشان تا زمان مرگش، فعالانه برنامه‌های تلویزیونی را برای IBN TV آفریقا ضبط می‌کرد و در دوره همه‌گیری ویروس کرونا کلاس‌های آنلاین را در مؤسسه تبلیغی مسلمانان بلال در کنیا برگزار می‌کرد.

علامه محمدجواد
مغنیّه (۱۳۳۲-۱۴۰۰ق)
مفسر و روحانی شیعه
اهل لبنان.

❁ همکاری با مؤسسه العترة دارالسلام تانزانیا

شیخ مالوپا پروژه‌های ترجمه با مؤسسه العترة در دارالسلام (بزرگ‌ترین شهر تانزانیا) داشت که هر ماه ۱۰ روز به آنجا سفر می‌کرد تا از تکمیل پروژه‌ها اطمینان حاصل کند. پروژه‌های اصلی ایشان با بنیاد العترة به شرح زیر بود:

ترجمه تفسیر ۳۰ جلدی الکاشف علامه محمدجواد مغنیّه به زبان سواحیلی

این ترجمه مورد تحسین بسیاری قرار گرفته است و بسیاری از ائمه جماعت مساجد آفریقا از آن استفاده می‌کنند.

شیخ مالوپا در مقدمه ترجمه تفسیر الکاشف علامه مغنیّه* می‌نویسد:

«مخاطب اصلی من در ترجمه این کتاب، نسل جدید جوانانی هستند که تحت تأثیر ایدئولوژی‌های غربی مانند کاپیتالیسم (سرمایه‌داری)، سوسیالیسم (جامعه‌گرایی) و دموکراسی، هستند. از نظر مالوپا جوانان مسلمان آفریقایی سخت نیازمند فهم جدیدی از اسلام هستند تا با تفکرات بیگانه‌ای که روزانه از طریق کتاب‌های انگلیسی، مجلات، تلویزیون و رادیو ارائه می‌شود، مقابله کنند.»

ترجمة قرآن کریم به زبان سواحیلی

بنا به اعلام مؤسسه اسلامی العترة، ترجمه سواحیلی از قرآن کریم برای گروه‌های مختلف سنی قابل استفاده است و یادگیری آیات قرآن را تسهیل می‌کند. در این نسخه، آیات قرآن در صفحه سمت راست و ترجمه آنها به زبان سواحیلی در صفحه مقابل آمده است. شیخ مالوپا در مورد ترجمه قرآن می‌گوید:

«یک مترجم قرآن تنها نباید به زبان عربی و علوم اسلامی متبحر باشد. همچنین مترجم نباید تنها به فهم وحی الهی اکتفا کند؛ بلکه باید تمام ابعاد هستی آن را با قلب خود احساس کند.»

پروژه نگارش تفسیر قرآن کریم از دیگر فعالیت‌های ایشان با مؤسسه العترة است. مرحوم مالوپا، بسیاری از کتاب‌های دینی که به زبان سواحیلی منتشر شده است را ارزیابی کرده است. ایشان همچنین دو مقاله از آیت‌الله هادی مدرسی و آیت‌الله محمدتقی مدرسی به زبان سواحیلی ترجمه کرده است.

❁ ویژگی‌های اخلاقی

تواضع، صداقت، سخت‌کوشی و انضباط شیخ مالوپا برجسته و زبان‌زد بود. ایشان در تبلیغ مذهب اهل‌بیت علیهم‌السلام در منطقه شرق آفریقا نقش اساسی داشت و در این راه از هیچ تلاش و کوششی دریغ نمی‌کرد.

❁ رحلت

سرانجام، شیخ حسن مالوپا پس از عمری مجاهدت و تلاش خستگی‌ناپذیر علمی و فرهنگی در راه ترویج مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام، در روز یکشنبه ۲۵ جولای ۲۰۲۱ م برابر با ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ ق (۳ مرداد ۱۴۰۰ ش) در مومباسا، کنیا دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت و روز بعد در ماتوگا، شهرستان کواله به خاک سپرده شد. در پی درگذشت ایشان شخصیت‌ها و نهادهای مذهبی پیام‌های تسلیتی صادر کردند و فقدان آن مرحوم را تسلیت گفتند. حاج شبیر نجفی، رئیس مجمع آفریقا در پیام تسلیت خود، شیخ مالوپا را چراغ روشنایی توصیف کرد که در خدمات چندین‌ساله تبلیغی خود، قلب و روح بسیاری از شاگردان و پیروان اهل‌بیت علیهم‌السلام را روشن کرد. او عالمی متواضع، مخلص، آگاه و با صداقت بالا بود که جایگزینی او آسان نخواهد بود.

بخشی از پیام مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام به مناسبت رحلت شیخ مالوپا:

«ارتحال عالم جلیل‌القدر، مفسر قرآن و مترجم بزرگ کتب اهل‌بیت علیهم‌السلام «شیخ حسن مالوپا» از کشور کنیا، موجب تألم و تأثر گردید. ایشان از پیشگامان نشر معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام بود که عمر پر برکت خود را به ترجمه کتب اهل‌بیت علیهم‌السلام مصروف نمود.»

شیخ

محمد باقر محمودی اصفهانی

عضو میانماری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین شیخ محمد باقر محمودی اصفهانی (۱۳۳۸-۱۴۰۰ ش) از مبلغان تلاشگر شیعه و از اعضای میانماری مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. وی امام جمعه مسجد جامع مغل شیعیان و مدرس حوزه علمیه امیرالمؤمنین علیه السلام در یانگون میانمار و مؤسس مدرسه حجتیه در شهر پروم بود. شیخ محمد باقر در سال ۱۹۵۹ م / ۱۳۳۸ ش در شهر یانگون کشور میانمار چشم به جهان گشود. نیاکان ایشان ایرانی تبار و از شهر اصفهان بودند که در سال های پیش، برای تجارت به کشور میانمار مهاجرت کرده بودند، وی از شیعیان بومی میانمار محسوب می شد.

ایشان در سال ۱۹۸۷م برای کسب معارف دینی به ایران و حوزه علمیه قم رفت و مقدمات دروس حوزوی را پشت سر گذاشت. پس از فارغ التحصیلی از دانشگاه جامعه المصطفی سَلَّمَ العالمية، به کشورش بازگشت و در آنجا به فعالیت‌های دینی، اجتماعی و کارهای تبلیغی پرداخت و سالیان طولانی برای ترویج معارف قرآن و عترت در جهت اعتلای مکتب اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام در جنوب شرقی آسیا، به خصوص کشور میانمار فعالیت کرد. محمودی در انجام خدمات فرهنگی و اجتماعی، به ویژه رسیدگی به خانواده‌های فقیر و محروم، تلاش فراوانی نمود. وی کتاب‌هایی را در زمینه‌های مختلف، ترجمه و تألیف کرده است.

حجت الاسلام محمودی در ۲۶ مرداد ۱۴۰۰ش، پس از ۲۵ سال فعالیت تبلیغی بر اثر ابتلا به ویروس کرونا، در ۶۲ سالگی، در شهر یانگون، دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. بخشی از پیام تسلیت آیت الله رضانی، دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام:

«آن روحانی خدوم و پرتلاش در طول حیات با برکت خویش در جهت اعتلای مکتب اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام در کشور میانمار از هیچ گونه تلاشی مضایقه نکرد و در مسیر تبلیغ و ترویج دین مبین اسلام و نیز رسیدگی به خانواده‌های فقرا به ویژه در ماه مبارک رمضان همت فراوان داشت.»

حجت الاسلام و المسلمین

سید عباس هاشمی

نماینده مجمع جهانی اهل بیت (ع)
در امور مبلغان غرب قاره آفریقا

حجت الاسلام و المسلمین سید عباس هاشمی (۱۳۵۱-۱۴۰۰ ش) از روحانیون فعال شیعه در عرصه تبلیغ بین الملل بود که سالیان متمادی از عمر بابرکت خویش را وقف ترویج و نشر معارف مکتب اهل بیت عصمت و طهارت (ع) در کشور سنگال کرد. ایشان در برگزاری مراسم عزای امام حسین (ع) در آن دیار نقش بسزایی ایفا نمود و از خود خدمات ماندگاری به یادگار گذاشت. این مبلغ برجسته شیعه، مدتی مسئولیت نمایندگی مجمع جهانی اهل بیت (ع) در امور مبلغان غرب قاره آفریقا شامل کشورهای سنگال، گامبیا، گینه و موریتانی را بر عهده داشت. ایشان همچنین سابقه همکاری با مراکز بین المللی همچون جامعة المصطفی العالمية و جامعة آل البیت را در پرونده خویش دارد.

زندگی‌نامه

ایشان در سال ۱۳۵۱ش در روستای آهنگرکلای از توابع قائمشهر استان مازندران واقع در شمال ایران چشم به جهان گشود و پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی با تشویق پدرش، وارد حوزه علمیه ساری (مرکز استان مازندران) شد و از همان سال‌های نخستین با آیت‌الله مرتضی صدوقی مازندرانی آشنا شد و از محضر این عالم برجسته، بهره‌کافی و وافی برد؛ تا جایی که از نزدیکیان و خواص ایشان گردید و بعدها با دخترش ازدواج نمود که ثمره این ازدواج دو فرزند است.

مهاجرت به قم

حجت‌الاسلام هاشمی سپس برای ادامه تحصیل به شهر مقدس قم مهاجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) رحل اقامت افکند و در آنجا ضمن تحصیل در حوزه علمیه و استفاده از محضر علما و بزرگان این شهر، با مراکز بین‌المللی، همچون جامعة المصطفی‌العالمیة و جامعة آل البيت همکاری می‌کرد. مدیرکل برنامه‌ریزی معاونت آموزش جامعه المصطفی و مدیریت تحصیلات تکمیلی جامعة آل البيت از سوابق و فعالیت‌های ایشان در این دوران بود.

حجت‌الاسلام سید عباس هاشمی همراه شیخ نوح مانی

❁ مروج مکتب اهل بیت علیهم السلام در سنگال

مرحوم هاشمی همچنین مدتی ریاست نمایندگی جامعة المصطفی العالمیة در کشور سنگال را بر عهده داشت و در ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و معارف شیعی در آنجا می‌کوشید. ایشان در این مدت، به برپایی مراسمات مذهبی، به‌ویژه عزاداری در ماه‌های محرم و صفر اهتمام ویژه‌ای داشت؛ به گونه‌ای که تنها در یک سال، حدود بیست پایگاه برای برپایی مراسم ماه محرم در سنگال فعال شد. ایشان خود در آن مراسمات به زبان‌های عربی و فارسی سخنرانی می‌کرد و معارف اهل بیت علیهم السلام را به گوش جهانیان می‌رساند. حضور و نگاه بین‌المللی این روحانی خدوم باعث نشد که دیار و زادگاه خویش را به فراموشی بسپارد؛ بلکه در مناسبت‌های مذهبی، به‌ویژه در ایام محرم و صفر در قائمشهر و ساری سخنرانی می‌کرد.

❁ رحلت

ایشان پس از عمری تلاش و مجاهدت علمی در راه ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام و پس از تحمل چندین سال نارسایی کبدی، سرانجام بر اثر همین بیماری، در اواخر مرداد ۱۴۰۰ ش دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در روستای آهنگرکلای قائمشهر واقع در استان مازندران با حضور اقشار مختلف مردم آن دیار و در میان انبوه جمعیت ارادتمندانش تشییع شد و به خاک سپرده شد. در پی رحلت این روحانی وارسته، شخصیت‌ها و نهادهای بین‌المللی پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای صادر کردند و مراسمات بزرگداشت و ترحیم متعددی برای آن مرحوم گرفته شد.

بخشی از پیام آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه ایران:

«آن فاضل گرانقدر سال‌های درازی در خدمت به طلاب و فضلاء حوزه و در عرصه بین‌الملل کوشا و کامیاب و از خود آثار ارزنده‌ای در ایران و کشورهای دیگر و نام نیک جهاد علمی و اخلاص و فداکاری به جای نهاد و در سال‌های اخیر رنج و محنت زیادی به جان خرید و صبورانه تحمل کرد و سرانجام در ایام سوگواری سرور آزادگان و سالار شهیدان علیهم السلام و سید ساجدان و زینت عابدان علیهم السلام به لقای الهی و ملاقات اجداد طاهرینش شتافت.»

آیت الله

سید محمد علی عالمی بلخابی

از مرتبطين افغانستانى با مجمع جهانى اهل بيت عليه السلام
مدیر حوزه علمیه و ابوالشهداء

آیت الله حاج سید محمد علی عالمی بلخابی (۱۳۰۲-۱۴۰۰ ش) ملقب به ابوالشهداء از علمای بزرگ و مجاهد شیعه اهل افغانستان و نماینده رهبر کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی رحمه الله در این کشور بود. ایشان در ولایت سرپل افغانستان به فعالیت های تبلیغی و فرهنگی اشتغال داشت و در آنجا خدمات ماندگاری از خود به یادگار گذاشت. آیت الله بلخابی ساختمان فعلی امامزاده یحیی بن زید افغانستان را همراه با کتابخانه، درمانگاه و مدرسه علمیه آن تأسیس نمود. این عالم مجاهد شیعه، در راه آزادی و استقلال افغانستان و حاکم شدن ارزش های الهی و اسلامی در این کشور مسلمان نشین با رژیم کمونیستی و نیز گروه تکفیری طالبان، در این کشور مبارزه کرد تا جایی که در این راه مقدس همسر و چهار فرزندش آسمانی شدند و شربت شیرین شهادت نوشیدند. این عالم بزرگ افغانستانی، علاوه بر خدمات اجتماعی و فعالیت های سیاسی، به تدریس و تحقیق نیز اشتغال داشت و آثاری در زمینه فقه و اصول به رشته تحریر درآورده است.

زندگی‌نامه

مرحوم عالمی در اردیبهشت سال ۱۳۰۲ ش در بلخاب/بلخ آب، از روستاهای سابق ولایت جوزجان و از شهرهای فعلی ولایت سرپل در خانواده روحانی چشم به جهان گشود. ایشان در هشت سالگی پدرش را از دست داد. پدرش آیت‌الله سید محمدحسین (۱۲۳۴-۱۳۱۰ ش) معروف به عالم بلخابی، از روحانیون فعال در بلخاب و یک‌آولنگ (بامیان) بود که در زمان حکومت عبدالرحمن خان (۱۲۶۰-۱۲۸۰ ش)، مدرسه علمیه‌ای در بلخاب احداث کرد که به نام مدرسه علمیه عالمیه شناخته می‌شود.

تحصیلات

ایشان در سال ۱۳۱۶ ش وارد مدرسه علمیه عالمیه شد و ادبیات عرب را نزد عالمانی همچون برادر بزرگتر خود آیت‌الله سید محمدحیدر نجفی عالمی، آیت‌الله سید ابوالقاسم بلخی، شیخ غلامحسن پدردار و مرحوم شاه‌علی عطا‌گلورزی فراگرفت. سپس برای ادامه تحصیل از بلخاب به شهرستان یکاولنگ از توابع استان بامیان، رفت و در آنجا از محضر آیت‌الله رئیس یکاولنگی و آیت‌الله شیخ موسی سیاه دره بهره برد. آن مرحوم پس از دو سال تحصیل در این شهر به زادگاهش برگشت و در حوزه علمیه عالمیه تحصیلات خود را ادامه داد.

هجرت به مشهد و نجف

آیت‌الله عالمی در سال ۱۳۳۰ ش بلخاب را به مقصد ایران ترک کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت علی بن موسی الرضا (ع) در مشهد مقدس رحل اقامت افکند و در **مدرسه علمیه عباس قلی‌خان*** این شهر اقامت گزید. ایشان در مشهد از محضر بزرگانی چون ادیب نیشابوری و حاج شیخ هاشم خراسانی کسب فیض کرد.

آن مرحوم پس از مدتی تحصیل در مشهد، برای ادامه تحصیلات راهی عراق شد و در کنار مضجع نورانی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) در نجف اشرف اقامت گزید و از محضر بزرگان حوزه علمیه چون حضرات آیات حاج شیخ صدرا بادکوبه‌ای، حاج شیخ مجتبی لنگرانی، حاج شیخ کاظم تبریزی و آیت‌الله شهید مدنی کسب فیض نمود.

آیت‌الله عالمی در سال ۱۳۳۵ ش به افغانستان بازگشت و در حوزه علمیه مشغول به تدریس شد. ایشان در همین دوره ساختمان قدیمی مدرسه علمیه عالمیه بلخاب را تخریب کرد و ساختمان جدیدی برای آن احداث نمود.

آیت‌الله عالمی برای تکمیل تحصیلات حوزوی بار دیگر به نجف اشرف مهاجرت کرد. در این دوره در درس خارج فقه و اصول نزد آیت‌الله خویی، امام خمینی رحمته الله علیه، آیت‌الله سید محسن حکیم و آیت‌الله شهید سید محمد باقر صدر زانوی ادب زد و از محضر آنان بهره کافی و وافی برد. وی پس از تکمیل تحصیلات به دلیل احساس تکلیف دوباره به بلخاب بازگشت و در مدرسه علمیه عالمیه مشغول تدریس شد.

❁ شاگردان

آیت‌الله عالمی علاوه بر تدریس و تربیت شاگردان بسیاری در مدرسه علمیه عالمیه بلخاب، زمانی که در مشهد مقدس و نجف اشرف حضور داشت ضمن تحصیل، به تدریس کتاب های شرح لمعه، قوانین و باب حادی عشر نیز می‌پرداخت. از شاگردان مبرز ایشان در مشهد می‌توان به آیت‌الله شیخ علی واعظی، از اساتید حوزه علمیه مشهد و شیخ عطایی خراسانی مدیر مدرسه علمیه عباس قلی‌خان مشهد اشاره کرد.

❁ تبلیغ احکام اسلامی

آیت‌الله عالمی در کنار تدریس در حوزه علمیه از تبلیغ، ترویج احکام اسلامی و ارشاد مردم غافل نبود و در این راه از هیچ تلاش و کوششی دریغ نمی‌کرد. ایشان احکام شرعی را به مردم مناطق مختلف ولایات شمال افغانستان آموزش می‌داد و قرائت حمد و سوره آنان را تصحیح می‌کرد. در این راستا شب‌های جمعه طلبه‌های مدرسه علمیه عالمیه را به مناطق مختلف می‌فرستاد و مجالس وعظ، خطابه و آموزش احکام برگزار می‌شد.

❁ مبارزه علیه رژیم کمونیستی و طالبان

آیت‌الله عالمی در سال ۱۳۵۷ ش، پس از به قدرت رسیدن گروه کمونیستی حزب خلق در افغانستان، مدتی را به خاطر عدم همکاری با آنان، در زندان گذراند. در فروردین ۱۳۵۸ ش، پس از شروع قیام دایکندی و با تصمیم گروهی که مرحوم عالمی نیز در میان آنها بود، قیامی علیه دولت کمونیستی در بلخاب شروع شد که اهل سنت منطقه نیز با آن همراه شدند. این قیام تا سال ۱۳۶۳ ش ادامه داشت. پس از تشکیل حزب وحدت اسلامی افغانستان، در تابستان ۱۳۶۸ ش، آیت‌الله عالمی به‌عنوان عضو شورای عالی نظارت آن انتخاب شد. ایشان پس از تسلط طالبان بر کابل (۱۳۷۵ ش)، به ایران هجرت کرد و در جوار بارگاه ملکوتی حضرت فاطمه معصومه علیها السلام در شهر مقدس قم اقامت گزید و در سال ۱۳۸۱ ش پس از سقوط طالبان دوباره به بلخاب بازگشت.

❁ شهادت همسر و فرزندان

آیت‌الله عالمی بلخابی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، نماینده تام‌الاختیار امام خمینی رحمه‌الله در افغانستان بود که دوشادوش مردم افغانستان با استعمارگران شوروی به مبارزه می‌پرداخت و در دوره اخیر نیز با اشغالگری‌ها و استعمارگری‌های آمریکا در منطقه مبارزه می‌کرد. ایشان در راه دفاع از آزادی و استقلال افغانستان همسر و چهار فرزندش را از دست داد. همسر و سه فرزند ایشان در دوران حکومت گروه کمونیستی حزب خلق (۱۳۵۷-۱۳۷۱ش) و یک فرزندش نیز توسط طالبان به شهادت رسیدند از این رو به ابوالشهداء ملقب است.

سید حیات‌الله عالمی، فرزند دیگر مرحوم بلخابی، عضو حزب حرکت اسلامی افغانستان است و مدتی به‌عنوان نماینده سرپل در پارلمان افغانستان فعالیت کرده است.

❁ احداث بنای مرقد یحیی بن زید

مرحوم عالمی بلخابی در سال ۱۳۸۲ش با کمک شیعیان افغانستان و دولت ایران، ساخت آرامگاهی را برای قبر یحیی بن زید شروع کرد و در کنار آن، کتابخانه، درمانگاه و مدرسه رسول اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را برای مردان و مدرسه زینب کبری علیها‌السلام را برای زنان احداث کرد. یحیی بن زید (۱۰۷-۱۲۵ق)، نوه امام سجاد علیه‌السلام است که پس از شهادت پدرش زید بن علی به دست بنی‌امیه، علیه آنان قیام کرد و در جوزجان (شمال افغانستان) به شهادت رسید. آرامگاه ایشان تا سال ۱۳۸۲ش دارای بنایی کوچک و قدیمی بود.

❁ برپایی نماز جمعه

آیت‌الله عالمی بلخابی در سرپل و سپس مزارشریف نماز جمعه شیعیان را برپا کرد. همچنین با حمایت ایشان در روستاها و شهرهای اطراف بلخاب، چندین حسینیه و مسجد تأسیس شد.

❁ آثار و تألیفات

آیت‌الله بلخابی علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی و نیز تدریس، آثار بسیاری در موضوعات فقه، اصول، کلام، فلسفه و ادبیات عرب به رشته تحریر درآورده است که برخی از آن‌ها چنین‌اند:

- ♦ رساله اصول عقاید
- ♦ شرح سیوطی (تقریرات درس ادیب نیشابوری)
- ♦ رساله‌ای در فلسفه
- ♦ شرح بر حاشیه ملا عبدالله
- ♦ شرح بر مکاسب شیخ انصاری
- ♦ شرح رسائل شیخ انصاری
- ♦ شرح بر کفایه
- ♦ رساله‌ای درباره گناهان کبیره

❁ ارتحال

آیت‌الله عالمی بلخایی پس از یک قرن مجاهدت علمی و فرهنگی در راستای ترویج معارف و آموزه‌های مکتب اهل بیت علیهم السلام، سرانجام در پنجم سنبله / شهریور ۱۴۰۰ ش برابر با ۱۸ محرم الحرام ۱۴۴۳ ق در یکصد سالگی در کابل دعوت حق را لبیک گفت و به دیار معبود خویش شتافت. پیکر ایشان در شهر سرپل، در آرامگاه یحیی بن زید آرام گرفت. در پی رحلت این عالم برجسته شیعه، مراسم های بزرگداشت مختلفی در کشورهای مختلف همچون ایران و افغانستان برگزار شد. در قم سخنران این مراسم آیت‌الله رضا رمضانی، دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. همچنین به مناسبت ارتحال ایشان شخصیت‌های سیاسی و مذهبی بسیاری همچون آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر حمید شهریاری دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، محمدحسن جعفری دبیرکل حزب رفاه افغانستان و رئیس مجمع فرهنگی انقلاب اسلامی افغانستان و سید عمار حکیم رئیس اسبق مجلس اعلای اسلامی عراق با صدور پیام‌های جداگانه فقدان ایشان را تسلیت گفتند و با شیعیان افغانستان ابراز همدردی کردند.

مروری بر زندگی سید محمد علی عالمی بلخابی

سید محمد علی عالمی بلخابی | ۶۲۹

آیت الله

عبدالامير قبلان

عضو لبنانی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
رئیس مجلس اعلای اسلامی شیعیان لبنان

آیت الله عبدالامير قبلان (۱۹۶۳-۲۰۲۱م) عالم مجاهد شیعه، رئیس مجلس اعلای شیعیان لبنان و از مؤسسان جنبش امل بود که در راستای وحدت اسلامی در لبنان تلاش‌های زیادی انجام داد. ایشان از چهره‌های برجسته مقاومت اسلامی و از مخالفان توافق با رژیم صهیونیستی بود.

این عالم شیعه، در حوزه علمیه نجف از عالمانی چون آیات عظام سید ابوالقاسم خویی، سید محمدباقر صدر و سید محسن حکیم بهره برد و به درجه اجتهاد نائل شد و پس از مدتی تدریس و تبلیغ در عراق، به لبنان بازگشت و در آنجا منشأ خدمات گسترده علمی، دینی و عمرانی شد. احداث مساجد، حسینیه‌ها، مدارس علمیه و مراکز درمانی متعدد، برخی دیگر از خدمات ایشان است. از آیت الله قبلان آثار متعددی در موضوع اهل بیت (ع)، کلام، اخلاق و ادبیات عرب بر جای مانده است.

در ویکی شیعه بخوانید

❁ زندگی‌نامه

شیخ عبدالامير قتلان در سال ۱۹۳۶م در «میس الجبل» واقع در جبل عامل لبنان، چشم به جهان گشود. پدرش شیخ محمدعلی قتلان و پدربزرگش شیخ موسی قتلان، از علمای برجسته لبنان بودند و در جنبش علمی و سیاسی منطقه جبل عامل، نقش مهمی داشته‌اند. پدرش منصب «مفتی جعفری ممتاز» را بر عهده داشت که پس از او به فرزندش عبدالامير قتلان رسید.

ایشان برای تحصیلات حوزوی به نجف اشرف مهاجرت کرده و در سال ۱۹۶۳م به لبنان بازگشت و در شهر برج البراجنة در جبل عامل ساکن شد. فرزند ایشان، شیخ احمد قتلان، نائب‌رئیس مجلس اعلای شیعیان و امام جمعه شهر برج البراجنة لبنان است.

❁ تحصیلات

شیخ قتلان ادبیات عرب و مقدمات علوم دینی را از پدرش آموخت و علوم آکادمیک را در معهد الرز در بیروت گذراند. ایشان برای تحصیل دروس حوزوی به حوزه علمیه نجف اشرف رفت و از محضر آیات عظام سید ابوالقاسم خویی، سید محمدباقر صدر، سید محسن حکیم، سید حسین حمای، سید اسماعیل صدر و محمدتقی جواهری بهره برد. آیت‌الله قتلان از آیات عظام سید اسماعیل صدر و سید کاظم شریعتمداری اجازه اجتهاد و از آیات عظام سید ابوالقاسم خویی و سید محسن حکیم وکالت عام شرعی گرفت.

❁ تبلیغ و تدریس

شیخ عبدالامير قتلان در سال ۱۹۵۷م، از سوی آیت‌الله سید محسن حکیم، مدیریت امور تبلیغی در شهر غراف در نزدیکی ناصریه در عراق را به عهده گرفت. در کنار آن، تا سال ۱۹۶۲م به تدریس در حوزه علمیه نجف نیز پرداخت و شمار زیادی از طلاب علوم دینی از لبنان، عراق، پاکستان و هند تحت تعلیم ایشان آموزش دید. ایشان پس از بازگشت به لبنان و سکونت در شهر برج البراجنة، به تبلیغ امور دینی و تدریس علوم اسلامی در مسجد و مدرسه التكامل الاسلامی پرداخت.

❁ فعالیت‌های سیاسی

آیت‌الله عبدالامير قتلان در سال ۲۰۰۰م، پس از رحلت آیت‌الله محمد مهدی شمس‌الدین، به ریاست مجلس اعلای اسلامی شیعیان لبنان برگزیده شد. ایشان قبل از آن، نائب‌رئیس

مجلس اعلای اسلامی شیعیان بود. این مجلس، نخستین مرکز رسمی شیعیان در لبنان است که با تلاش امام موسی صدر در سال ۱۹۶۹م تأسیس شد. آیت الله قبلان با امام موسی صدر همکاری داشت و در کنار ایشان، یکی از مؤسسان جنبش امل، از تشکلهای سیاسی شیعه در لبنان بود و ریاست هیئت شرعی آن را نیز بر عهده داشت.

❁ فعالیت‌های عمرانی

آیت الله قبلان مؤسسات و نهادهای متعدد مذهبی، علمی و درمانی در شهرهای مختلف لبنان احداث کرد. برخی از آنها عبارت‌اند از:

- مسجد، حسینیه و کلینیک درمانی الامام الحسین (ع) در برج البراجنة
- مدرسه التكامل الاسلامی
- مسجد اهل البيت (ع)
- حسینیه امام الصدر
- مدرسه و حسینیه در جبیل
- مسجد اهل البيت (ع) در شب‌ریحا (شهرستان صور)
- حسینیه الامام الصدر در شب‌ریحا (شهرستان صور)
- مسجد و حسینیه در کفرا (جنوب لبنان)
- مرکز اهل البيت (ع)، مدرسه علمیه، کتابخانه عمومی و حسینیه در حارة حریک
- مسجد و حسینیه در بیت شاما
- کتابخانه عمومی
- مرکز پزشکی اهل البيت (ع)
- زایشگاه و مرکز پزشکی اهل البيت (ع) در بئر الحسین
- کلینیک دندان‌پزشکی، آزمایشگاه و داروخانه
- آسایشگاه سالمندان در بعلبک با نام دار العمر الجديد
- آسایشگاه سالمندان در کفرا با نام دار لرعاية العجزة و المسنین
- مرکز فیزیوتراپی
- مرکز اورژانس
- کلینیک بیماران سرپایی
- بیمارستان تخصصی جراحی و درمان بیماری‌های صعب‌العلاج قفسه سینه
- بیمارستان تخصصی درمان بیماری‌های آسم و آلرژی
- سالن همایش‌ها و جلسات
- انجمن خیریه برای ایتام

ایشان همچنین کتابخانه‌ای عمومی در شهر غراف در کشور عراق بنا کرد.

❁ اندیشه‌ها

شیخ عبدالامیر قبلان موضعی اعتدال‌محور داشت، به وحدت ملی معتقد و صاحب این شعار بود: «تا زمانی که وصل باشد، فصل جایز نیست». ایشان همچنین به وحدت اسلامی و همبستگی عربی-اسلامی باور داشت.

آیت‌الله قبلان از حامیان آزادسازی فلسطین و مبارزه با رژیم صهیونیستی بودند و هرگونه توافق و عادی‌سازی روابط با این رژیم را حرام می‌دانست.

❁ آثار و تألیفات

آیت‌الله قبلان آثار متعددی نگاشته است که برخی از آنها عبارت‌اند از:

- ❖ عقيدة المؤمن
- ❖ اشعة من حياة الرسول ﷺ
- ❖ المنافقون في القرآن
- ❖ خلق المؤمن
- ❖ عمل المؤمن
- ❖ كتاب الكبائر
- ❖ كتاب الغيبة
- ❖ من وحى رمضان
- ❖ من وحى عاشوراء
- ❖ كيف تصلی الصلاة الصحيحة
- ❖ فی رحاب الامام السجاد
- ❖ علی ضفاف الغدير
- ❖ الصوم، ارادة و عزيمة و جهاد
- ❖ الجديد فی قواعد اللغة العربية
- ❖ من قواعد الهمزة
- ❖ خير الكلام
- ❖ سلسلة رجال و مواقف
- ❖ شرح دعاء الامام زين العابدين فی مكارم الاخلاق

رحلت

آیت‌الله عبدالامیر قبلان پس از تحمل دوره‌ای بیماری در ۱۳ شهریور سال ۱۴۰۰ ش، در ۸۵ سالگی در بیمارستان الزهراء (ع) بیروت، دارفانی را وداع گفت. پیکر ایشان در ۱۶ شهریور، تشییع و در قبرستان روضة الشهداء شهرستان بعداً آرام گرفت. در پی ارتحال این عضو برجسته مجلس اعلای شیعیان لبنان شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی لبنان، عراق و ایران پیام‌های تسلیت جداگانه صادر کردند. نبیه بری، رئیس پارلمان لبنان در پیام تسلیت خود، ایشان را سایه‌ای از سایه‌های امام موسی صدر دانست که برای اعتدال، همزیستی و مقاومت با محرومیت و اشغالگری، تلاش زیادی کرد.

بخشی از پیام تسلیتی که آیت‌الله خامنه‌ای ولی امر مسلمین جهان به مناسبت رحلت این عالم لبنانی خطاب به سید حسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله لبنان صادر کردند، چنین است:

«ایشان دوست با ارزش و با وفائی برای جریان مقاومت و شخص حضرت‌عالی بودند و عمر با برکتی را در خدمت هدف‌های عالی در لبنان گذراندند.»

حجت الاسلام و المسلمین

فؤاد مقدادی

عضو عراقی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ فؤاد مقدادی (۱۹۴۸-۲۰۲۱م) محقق برجسته مکتب اهل بیت علیهم السلام اهل کشور عراق بود که کتابها و مقالات بسیاری از ایشان به چاپ رسیده است. تدریس در مراکز حوزوی و دانشگاه و نیز اداره یکی از حوزههای علمیه شهر بغداد از دیگر فعالیت‌های این روحانی شیعه بود. البته فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی این مبلغ شیعه به کشور عراق محدود نبود و کشورهای مختلفی را دربرمی‌گرفت. شیخ فؤاد، دروس حوزوی را تا سطوح عالیه درس خارج فقه و اصول طی نمود. همچنین دانش‌آموخته دانشگاه نیز بود.

زندگی‌نامه

حجت‌الاسلام و المسلمین شیخ فؤاد مقدادی فرزند کاظم در سال ۱۹۴۸م در شهر بغداد در کشور عراق چشم به جهان گشود. ایشان دروس حوزوی را تا سطوح عالیه درس خارج فقه و اصول طی نمود و دانش آموخته دانشگاه نیز بود

حجت‌الاسلام مقدادی شخصیت محقق بود و کتاب‌ها و مقالات بسیاری از ایشان به چاپ رسیده است. تدریس در مراکز حوزوی و دانشگاه و اداره یکی از حوزه‌های علمیه شهر بغداد از دیگر فعالیت‌های او بوده است. شیخ فؤاد فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی مختلفی در کشورهای مختلف داشت.

شیخ فؤاد مقدادی در روز شنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۰ ش برابر ۲۴ صفر ۱۴۴۳ق دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت.

مسئولیت‌ها

شیخ مقدادی مسئولیت‌های مختلفی را در دوره‌های مختلف بر عهده گرفت:

- از اعضای مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام)
- دبیرکل مجمع علمی ثقلین
- نماینده عراق در مجمع فقه اسلامی بین‌المللی در جده
- دبیرکل اتحاد علمای مسلمین عراق
- مشاور نخست‌وزیر عراق
- معاون نماینده ولی فقیه در سپاه بدر
- عضو هیئت امنای مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در عراق

شیخ فؤاد مقدادی دبیرکل اتحادیه علمای مسلمان عراق در محل اقامت آیت‌الله شیخ عیسی قاسم در نجف اشرف

- عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی المصطفی
- سردبیری مجله جهانی «رسالة الثقلين». زیر نظر مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) به زبان عربی.

✿ اندیشه‌های سیاسی

شیخ فؤاد مقدادی از مبلغان مذهب تشیع بود و در عین حال از علمای تقریبی فعال در جهان اسلام به خصوص در کشور عراق به شمار می‌رفت. ایشان سال‌ها در کشورهای اسلامی برای وحدت امت اسلام فعالیت داشت.

حجت‌الاسلام مقدادی فلسطین را به عنوان یک سرزمین اسلامی دارای یکی از نمادهای مقدس اسلامی یعنی قدس شریف می‌دانست و معتقد بود وجود قدس شریف، نقش جهت‌بخشی ملت‌ها برای حرکت در دفاع از مقدسات را ایفا خواهد کرد. او روز جهانی قدس را به مانند سرخ‌رگ، تغذیه‌گر قلب امت‌ها می‌دانست و باور داشت حرکت مسلمانان در آینده‌ای نزدیک به آزادی قدس شریف منجر خواهد شد و آنجا از اشغال صهیونیست‌ها، نجات پیدا خواهد کرد.

شیخ فؤاد معتقد بود هر تحول جدی در منطقه تنها بر مبنای بیداری اسلامی و بر اصالت اسلام شکل خواهد گرفت. اسلام به عنوان شاخصه ملت‌های منطقه دیده می‌شود و قطعاً در این تحولات، دیگر شاهد شکل‌گیری گروه‌های ملی‌گرا، سوسیالیست‌ها و لائیک نخواهیم بود. به باور ایشان، سهم استکبار جهانی در نتیجه تحولات منطقه، اندک خواهد بود. او معتقد بود کوشش غرب، دور کردن هر چه بیشتر مسلمانان از اصل ولایت فقیه و جمهوری اسلامی ایران بوده است. در باور وی، غربی‌ها، دنبال ساختن چهره‌ای ناپسند و قبیح از ایران و اصل ولایت فقیه هستند، در حالی که این تلاش‌ها مطمئناً با شکست روبرو خواهند شد، چرا که پیروان مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) همواره در مسائل جهان اسلام پیش‌قدم و ثابت‌قدم بوده است.

در نگاه شیخ فؤاد مقدادی، جمهوری اسلامی ایران منشأ جنبش‌های مطلوب کنونی در جهان اسلام است و اگر گاهی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای و نظام جمهوری اسلامی مورد حمله و تبلیغات منفی قرار می‌گیرند باید صبر نمایند. همچون امام علی (علیه‌السلام) که بر منبرها لعن می‌شد، اما هم‌اکنون شاهدیم که او سلطان قلب‌ها گردیده است.

شیخ فؤاد، نه تنها کنفرانس‌هایی که با حضور علمای اسلام صورت می‌پذیرفت را تأثیرگذار می‌دانست بلکه اصل ملاقات بین متفکران، سران، شخصیت‌های علمی و دانشمندان مذهبی را نیز مؤثر می‌دانست. از نگاه ایشان، انسان‌های مسلمان به صورت فطری، دنبال رفع مشکلات جهان اسلام هستند و در این کنفرانس‌ها، مشکلات را به یکدیگر معرفی کرده و در پی حل آنها خواهند بود.

شیخ مقدادی کتاب‌هایی در زمینه علوم قرآن، فضائل اهل بیت (علیهم‌السلام) و گفتگوی پیروان مذاهب اسلامی و مقالاتی در نقد و نکوهش اندیشه‌های اسلام افراطی و تکفیری نوشته است. کتاب «اهل‌البیت و مصلحة الاسلام العلیا» از جمله آثار ایشان است که توسط مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) چاپ شده است. او در این کتاب آورده که مسلمانان پس از رحلت پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) باوجود اختلافات و نظرات متفاوت و مختلفی که داشتند، بر هیچ موضوعی به اندازه محبت به اهل بیت (علیهم‌السلام)، اتفاق نظر و اجماع نداشتند.

بر اساس مطالب این کتاب، شناخت اهل بیت (علیهم‌السلام) ضرورت دارد و تمام کتاب‌های حدیثی، روایاتی در پاک بودن اهل بیت (علیهم‌السلام) و تنزیه آنها از رجس نقل کرده‌اند. اختلاف درباره اهل بیت (علیهم‌السلام)، از زمانی آغاز شد که گروه‌ها به فکر تأویل روایات افتاده و دلالت این روایات را به غیر آنچه متن به آن اشاره داشت، کشاندند.

کتاب «آراء علماء المسلمين و فتاواهم فی تحریم تکفیر اتباع المذاهب الاسلامیة» اثر دیگر شیخ فؤاد مقدادی است که در سال ۲۰۰۷م در ۴۰۲ صفحه انتشار یافت. ایشان در این کتاب آورده است:

«با گفتن «لا اله الا الله محمد رسول الله» مسلمانی آغاز می‌شود. به اعتقاد او گفتن این کلمه خون، آبرو و مال گوینده آن را حفظ می‌کند و با ایمان به رسالت محمد بن عبدالله و ایمان به قرآن و سنت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)، محتوای ایمانی فرد تکمیل شده است. دیگر نمی‌توان اسلام چنین شخصی را نفی کرده و او را تکفیر کرد. چنین شخصی باوجود مخالفت با برخی احکام تفصیلی، مسلمان است و تکفیر او اشتباه.»

بنابر مطالب این کتاب، معنای وصف الهی برای امت اسلامی در آیه «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً» تنها با وحدت، فهم معنای درست مسلمانی و تکفیر نکردن دیگر مسلمانان به دست می‌آید. ایشان در این کتاب، نظرات مراجع و بزرگانی از شیعه و اهل سنت را آورده و تکفیر نکردن مسلمانان از نگاه آنان را بررسی کرده است.

شیخ فؤاد مقدادی، بیش از بیست مقاله به زبان عربی تألیف کرده که بیشتر آنها در مجله الثقلین به چاپ رسیده است. عناوین برخی از این مقالات عبارت‌اند از:

- نحو تجدید منهجی لخطاب ثقافة الانتظار
- أدلة ولاية الفقيه (ترجمه)
- مقولات فی منهجية الخطاب الثقافی التغریبی
- فاطمة الزهراء علیها السلام و مصلحة الاسلام العلیا

دکتر

احمد حسن هلال

عضو مصری مجمع عمومی جهانی اهل بیت علیهم السلام

دکتر احمد حسن هلال (درگذشت ۱۴۰۰ ش)، یکی از اندیشمندان مبارز شیعه در کشور مصر بود که عمر بابرکت خویش را وقف دفاع از مکتب اهل بیت علیهم السلام نمود. ایشان عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و در راستای ترویج معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، فعالیت‌های فراوانی در کشور مصر انجام داد.

دکتر هلال، با تأثیرپذیری از قیام امام حسین علیه السلام و نیز الگوگیری از نهضت حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در مقابل ظلم و ستم رژیم حسنی مبارک ساکت ننشت تا جایی که در این راه درد و رنج زندان را به جان خرید اما هرگز از آرمان‌های بلند خود دست برنداشت. این اندیشمند مستبصر، از مدافعان انقلاب اسلامی ایران و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رفت و در بیداری اسلامی در کشورهای عربی نیز نقش بسزایی ایفا کرد.

❁ تشریف به مذهب تشیع

دکتر احمد هلال درباره داستان شیعه شدنش می‌گوید: «من از دوران کودکی با قرآن و تاریخ آشنا بودم و هر چه بزرگ‌تر می‌شدم آنچه برایم در شیعه جالب می‌آمد، اتفاقات عجیبی بود که در تاریخ برای اهل بیت پیامبر ﷺ رخ داده بود و حال آنکه واکنش سختی در قبال این حوادث در جامعه آن روزگار به چشم نمی‌خورد.»

در نگاه احمد هلال، اینکه در نمازهای یومیه مکرر بر پیامبر و آلش درود می‌فرستیم، دلالت بر اهمیت خاندان و فرزندان ایشان دارد. اینکه روایات و احادیث پیامبر ﷺ درباره هر کدام از فرزندان به صورت اختصاصی آمده، نشان از جایگاه آنان نزد خداوند و رسولش دارد؛ اما آنچه درباره اهل بیت ﷺ ایشان در تاریخ گزارش شده، حکایت مظلوم بودن آنان و درنهایت، شهادت فرزندان به شده است.

دکتر احمد هلال معتقد است در میان شیعیان و خاندان نبی مکرم اسلام، کسی کشته نشد؛ مگر اینکه برای ظلم قیام کرد. ماجرای سقیفه، ماجرای فدک و شهادت حضرت فاطمه ﷺ و شهادت حسنین ﷺ و دیگر امامان شیعه خصوصاً قیام حضرت سیدالشهداء ﷺ به عنوان سمبل آزادی از نکاتی است که دکتر احمد هلال را پایبند به مکتب تشیع (مذهبی که هیچگاه در برابر ظلم، قد خم نکرده است) ساخته است.

دکتر احمد هلال با تأسی به امام حسین ﷺ و تأثیرپذیری از نهضت عاشورا، بیداری اسلامی در کشورهای اسلامی را ناشی از احساسات پاک مسلمانان می‌داند که ظلم را نمی‌پذیرند و می‌خواهند با کنار رفتن ظالمان، همانند سایر ملت‌ها در رفاه و آسایش زندگی کنند. ایشان معتقد بود این بیداری که در میان مردم مسلمان به وجود آمده، دلیل بر آماده‌سازی بشریت برای ظهور منجی در اوضاع نابسامان کنونی جهان است.

❁ دیدگاه‌های سیاسی

احمد هلال در جریان انقلاب مصر و شورش مردم مسلمان علیه رژیم حسنی مبارک، آن حرکت مردمی و انقلابی را در ادامه قیام امام حسین ﷺ و بازتابی از قیام عاشورا تعریف می‌کرد که جوانان مصری به ندای «هل من ناصر ینصرنی» امام شهید کربلا لبیک گفتند. دکتر هلال به دلیل روحیه انقلابی‌اش، به شدت از انقلاب اسلامی ایران دفاع می‌کرد و امام خمینی ﷺ را از نسل حسین بن علی ﷺ می‌دانست که همچون جدش، هنگامی که دیوار اسلام را در حال ویرانی مشاهده کرد، وارد عرصه مبارزه و قیام شد و به همین دلیل

قیامش فراگیر شد و انعکاس جهانی یافت. به اعتقاد این اندیشمند مصری، یکی از کارهای بزرگی که رهبر فقید جمهوری اسلامی انجام داد، تربیت نسلی از روحانیون و جوانانی است که ادامه‌دهنده راه و مسیر ایشانند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای یکی از این پرورش‌یافتگان است. این دانشمند شیعه، عضو مجمع عمومی اهل بیت علیهم السلام بود و بارها در اجلاس و کنگره‌های بین‌المللی در ایران شرکت می‌کرد. حضور در برنامه‌های تبلیغی و شرکت در مناظرات علمی برای اثبات حقانیت شیعه و دفاع از نظام شیعی جمهوری اسلامی از دیگر فعالیت‌های دکتر احمد حسن هلال بود.

دکتر احمد هلال به دلیل مواضع محکم در اعتقادات و به‌عنوان یک مبارز انقلابی که یکی از هسته‌های تشکیل‌دهنده انقلاب‌های منطقه به‌شمار می‌رفت، بارها از سوی مخالفان تهدید شد و فشارها و سختی‌های بسیاری را متحمل گردید؛ اما هیچ‌کدام از این مشکلات، نتوانست در عزم و اراده ایشان تردید و خللی ایجاد کند. وی در رژیم حسنی مبارک، چندین بار به زندان افتاد و از سوی مأموران رژیم شکنجه شد.

✿ رحلت

دکتر احمد حسن هلال، پس از یک عمر مبارزه و مجاهدت علمی و فکری و تحمل زندان و شکنجه رژیم حسنی مبارک سرانجام در ۲۱ مهر ۱۴۰۰ ش، در مصر دار فانی را وداع گفت.

شیخ

عبداللهی ناصر جمعه

عضو کنیایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)

شیخ عبداللهی ناصر جمعه مشهور به شیخ عبداللهی ناصر (۱۳۱۱-۱۴۰۰ش) عالم شیعه و رهبر فکری بخشی از شیعیان در کشور کنیا بود که در گسترش مکتب اهل بیت (ع) در این کشور و مناطق دیگری از قاره آفریقا نقش بسزایی ایفا کرد.

ایشان از عالمان اهل سنت و عضو شورای قانونگذاری کنیا بود که پس از تحقیق و مطالعه فراوان به ویژه کتاب ارزشمند الغدیر علامه امینی، به مذهب راستین تشیع تشریف یافت و پس از آن تمام توان خویش را در راه ترویج و نشر این مکتب نورانی به کار گرفت تا جایی که به پاس خدماتش در این راه مفتخر به دریافت مدال عباسی از سوی فدراسیون جماعات خوجه اثناعشری آفریقا گردید. این عالم مستبصر، علاوه بر فعالیت‌هایی همچون احداث حوزه علمیه و کتابخانه و نیز مناظره با مفتیان وهابی در دفاع از حقانیت مذهب تشیع، آثار و تألیفات ماندگاری نیز از خود به زبان سواحیلی بر جای گذاشت که برخی از آنها به زبان‌های انگلیسی و... نیز ترجمه شده است.

زندگی‌نامه

عبداللهی ناصر در روز ۱۱ خرداد ۱۳۱۱ش در شهر مومباسا واقع در کشور کنیا در خانواده‌ای سنی‌مذهب چشم به جهان گشود. پدر بزرگش احمد بشیخ حسین (Ahmad Basheikh bin Hussein) شاعر و نویسنده مشهور کنیا و متکلم و معلم قرآن بود. برادر ایشان، عبداللطیف عبدالله (Abdilatif Abdalla) نیز، نویسنده و فعال سیاسی در کنیا به‌شمار می‌آید.

عبداللهی ناصر در سال ۱۹۵۰م به کشور تانزانیا رفت و در دانشکده تربیت‌معلم زنگبار مشغول به تحصیل شد. ایشان پس از فارغ‌التحصیلی به مومباسا بازگشت و در مدرسه ابتدایی عرب و مؤسسه آموزش مسلمانان مومباسا به معلمی مشغول شد. مرحوم عبداللهی ناصر، در سال ۱۹۶۴م به نایروبی پایتخت کنیا رفت و به‌عنوان ناظر بخش عربی-سواحلی با بی‌بی‌سی همکاری کرد و از سال ۱۹۶۵م در سردبیر بخش سواحلی انتشارات دانشگاه آکسفورد شعبه شرق آفریقا شد. همچنین از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۷۷م ریاست شعبه شرق آفریقای انتشارات دانشگاه آکسفورد را به عهده گرفت و قبل از سال ۱۹۸۰م به مومباسا بازگشت.

تشریف به مذهب تشیع

شیخ عبداللهی ناصر که از عالمان برجسته اهل سنت به‌شمار می‌رفت، از دهه ۱۹۶۰م به مذهب حقه شیعه گرایش پیدا کرد. ایشان پس از آشنایی با فضیلت‌های بی‌شمار و بی‌بدیل حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)، این احتمال را داد که آن حضرت از دیگر صحابه پیامبر (ص) برتر باشد. از این‌رو، به مطالعه و تحقیق در این باره پرداخت و پس از مطالعه بسیار به‌ویژه مطالعه کتاب ارزشمند الغدیر نوشته علامه امینی، به حق بودن مذهب تشیع پی برد و در سال ۱۹۷۵م (۱۳۵۳/۱۳۵۴ش) به مذهب شیعه تشریف یافت.

ایشان در اوایل دهه ۱۹۸۰م پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، به‌طور رسمی تغییر مذهب خود به تشیع را اعلام کرد، که باعث کاهش محبوبیت وی میان اهل سنت کنیا گردید. شیخ عبداللهی پیش از اعلام رسمی تغییر مذهب خود، بین سال‌های ۱۹۷۸ و ۱۹۸۰م، به‌عنوان نماینده آفریقای شرقی مجمع جهانی جوانان مسلمان (WAMY) مستقر در جده عربستان فعالیت می‌کرد؛ به همین خاطر برخی مراکز وابسته به وهابیت برای برگرداندن ایشان از تشیع تلاش‌های بسیاری انجام دادند اما هرگز موفق نشدند.

❁ فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی

عبداللهی ناصر حوزه علمیه امام علی (ع) را در کنیا تأسیس کرد. ایشان با مفتیان وهابی مناظره می‌کرد و در کشورهای تانزانیا، هند، پاکستان، بریتانیا، آمریکا و کانادا به زبان‌های سواحلی و انگلیسی به ایراد سخنرانی مذهبی می‌پرداخت. فعالیت‌های آن مرحوم در گسترش تشیع در کنیا و مناطق دیگری از آفریقا تأثیر بسزایی داشت.

مرحوم عبداللهی ناصر، عضو مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)، کتابخانه‌ای عمومی نیز تأسیس کرد. ایشان در آوریل ۲۰۱۱م از سوی فدراسیون جماعات شیعه خوجه اثناعشری آفریقا در هفتاد و دومین اجلاس شورای عالی در مومباسا، برای تبلیغ و فعالیت‌های دینی، مدال عباسی گرفت. مدال عباسی، از مدال‌هایی است که فدراسیون جماعات شیعه خوجه اثناعشری، به پاس خدمات و زحمات افرادی که در ترویج مذهب شیعه نقش ایفا کنند، تقدیم می‌کند. این مدال به نام حضرت عباس (ع) نامگذاری شده است.

عبداللهی در جوانی بین سال‌های ۱۹۵۷ و ۱۹۶۳م در جنبش استقلال کنیا از انگلیس، شرکت داشت و بین سال‌های ۱۹۶۱ تا ۱۹۶۳م پیش از استقلال کنیا از انگلیس، عضو شورای قانونگذاری این کشور نیز بود. او همچنین عضو کنفرانس قانون اساسی این کشور در خانه لنکستر (Lancaster House) لندن بود که برای استقلال کنیا از امپراتوری بریتانیا تشکیل شد. او نماینده مردم مومباسا در یکی از دوره‌های پارلمان نیز بود.

❁ آثار و تألیفات

فعالیت مرحوم عبداللهی ناصر به تبلیغ و تأسیس مراکز مذهبی و فرهنگی محدود نبود؛ بلکه ایشان با قلم خویش نیز مکتب اهل بیت (ع) را یاری می‌کرد تا جایی که حدود ۲۵ کتاب و رساله به زبان سواحلی درباره تشیع نگاشت و برخی سوره‌های قرآن را ترجمه و تفسیر کرد. بسیاری از آثار آن مرحوم به زبان‌های انگلیسی و رواندایی (یکی از زبان‌های رسمی بخش‌هایی از آفریقا) ترجمه و چاپ شده است.

شیعه و تقیه

شیخ عبداللهی کتاب Shia na Taqiya: Majibu na Maelezo (شیعه و تقیه) را به زبان سواحلی نگاشت این کتاب در واقع پاسخی بود به کتاب «الْخُطُوطُ الْعَرِیْضَةُ لِلْأُسُسِ الَّتِي قَامَ عَلَيْهَا دِينُ الشَّيْعَةِ الْإِمَامِيَّةِ الْإِثْنِي عَشَرِيَّةٍ» محب‌الدین خطیب (درگذشت ۱۳۸۹ق)، مفتی وهابی. ایشان در این کتاب به چپستی تقیه، مشکلات شیعیان در زمان بنی‌امیه و بنی‌عباس، و تقیه از دیدگاه اهل سنت و تشیع پرداخته است.

برخی از دیگر آثار آن مرحوم چنین‌اند:

- ✦ Shia na Qur'ani: Majibu na Maelezo (شیعه و قرآن)
- ✦ Shia na Sahaba: Majibu na Maelezo (شیعه و صحابه)
- ✦ Yazid Hakuwa Amirul-Mu'minin (یزید امیرالمؤمنین نبود)
- ✦ Shia na Hadith: Majibu na Maelezo (شیعه و حدیث)
- ✦ Ukweli wa Hadith ya Karatasi (حقیقت حدیث کاغذ)
- ✦ Muta Ndoa ya Halali (ازدواج حلال متعه)
- ✦ Malumbano Baina ya Sunni na Shia (اختلافات بین شیعه و سنی)
- ✦ Sura al-Ahzaab: Tafsiri na Maelezo (تفسیر سوره احزاب)
- ✦ Tafsiri ya Sura at-Talaaq (تفسیر سوره طلاق)
- ✦ Yazid Hakuwa Amirul-Mu'minin (یزید امیرالمؤمنین نبود)
- ✦ Hadith Al-Thaqalayn: Hadith Sahihi (حدیث ثقلین)
- ✦ Ahlul Bayt: Ni Nani, Si Nani (اهل بیت)
- ✦ Maulidi: Si Bida, Si Haramu (میلاد پیامبر، نه بدعت نه حرام)
- ✦ Tafsiri ya Juzuu ya Amma (ترجمه سواحلی جزء عم)

رحلت

سرانجام شیخ عبداللهی ناصر، پس از عمری مجاهدت علمی و فرهنگی در راستای ترویج مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)، در ۲۰ دی ۱۴۰۰ ش در ۸۹ سالگی در مومباسای کنیا دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر آن مرحوم در ۲۱ دی، پس از تشییع با حضور خیل شیعیان و ارادتمندان مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)، در قبرستان گنجونی مومباسا آرام گرفت. خبر رحلت این عالم مستبصر، بازتاب فراوانی در فضای مجازی و رسانه‌ها داشت و مراسم‌های ترحیم متعددی در بزرگداشت ایشان در ایران و کنیا برگزار گردید. همچنین بسیاری از نهادها و شخصیت‌های سیاسی و مذهبی با صدور پیام‌های جداگانه رحلت آن مرحوم را تسلیت گفتند و با جامعه شیعیان کنیا ابراز همدردی نمودند.

بخشی از پیام تسلیت مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام):

«آن فقید از اعضای اصلی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) بود و در طول عمر پربرکت خود به واسطه تألیف کتب متعدد، نقشی ماندگار در نشر معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) و تربیت جمع کثیری در کنیا و کشورهای همجوار ایفاء نمود.»

مروری بر زندگی عبداللهی ناصر جمعه

عبداللهی ناصر جمعه | ۶۴۹

آیت الله

غلامرضا کاردان

عضو شورای کتاب جهانی اهل بیت علیهم السلام

آیت الله شیخ غلامرضا کاردان (۱۳۱۹-۱۴۰۱ ش) از اساتید حوزه علمیه قم بود که عمر بابرکت خویش را وقف کسب و نشر معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و دفاع از آموزه‌های این مکتب راستین نمود. ایشان از نویسندگان مبرز حوزه علم کلام و مسئله امامت بود و میراث ماندگاری از خود درباره حقانیت امام علی علیه السلام و امامت دیگر امامان معصوم علیهم السلام به یادگار گذاشته است. مرحوم کاردان همچنین عضو شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود و بسیاری از آثار و تألیفات ایشان به همت این نهاد بین‌المللی منتشر شده است.

این عالم برجسته شیعه، دانش آموخته حوزه علمیه قم بود و برای دانش‌پژوهان سطح چهار (بالا ترین مقطع تحصیلی حوزوی) حوزه علمیه، مباحث تخصصی کلام اسلامی به‌ویژه مسئله امامت را تدریس می‌کرد و شاگردان بسیاری در این عرصه‌ها تربیت نمود.

زندگی‌نامه

آیت‌الله غلامرضا کاردان در اول فروردین ۱۳۱۹ش، در خانواده‌ای روحانی، در شهر مشهد مقدس دیده به جهان گشود. علاقه وافر به تحصیل علوم دینی از همان اوان نوجوانی در ایشان نمایان بود و آن مرحوم را به شرکت در مجالس علمی و مجالس وعظ در مشهد می‌کشاند. آیت‌الله کاردان، از ابتدای جوانی وارد حوزه علمیه مشهد شد و تحصیلات مقدماتی‌اش را در این شهر آغاز کرد. ایشان سپس به دست مرحوم آیت‌الله سید علی علم‌الهدی-پدر نماینده فعلی ولی فقیه در خراسان و امام جمعه مشهد- ملبس شد. یکی از فرزندان ایشان به نام مهدی در جنگ رژیم بعث عراق علیه ایران در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل به شهادت رسید. ایشان از شهدای لشکر ۱۷ امام علی بن ابی‌طالب (علیه السلام) بود که در عملیات کربلای چهار در ۴ دی‌ماه ۱۳۶۵ش، شریعت شهادت نوشید و به یاران شهیدش پیوست.

تحصیلات

آیت‌الله غلامرضا کاردان ادبیات عرب را نزد مرحوم ادیب نیشابوری خواند. زمانی که در درس سیوطی ایشان شرکت می‌کرد، هزار بیت کتاب «الفیه ابن مالک» که در علم صرف و نحو به نظم درآمده است را حفظ کرد و این نشان از حافظه قوی، پشتکار و هوش سرشار وی در فراگیری علوم حوزوی داشت.

آیت‌الله کاردان در حدود سال ۱۳۴۰ش، به حوزه علمیه قم وارد شد. آن مرحوم بخشی از «شرح لمعه» را نزد مرحوم آیت‌الله ستوده خواند و بخش دیگر آن را زمانی که با حضرت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای (دومین رهبر نظام جمهوری اسلامی) در مدرسه حجتیه هم‌حجره بود، از ایشان فراگرفت.

مرحوم کاردان «رسائل» را نزد آیت‌الله اعتمادی خواند و «کفایة الاصول» را از اساتیدی همچون آیت‌الله فاضل لنکرانی، آیت‌الله مکارم شیرازی و آیت‌الله سلطانی فراگرفت و سپس به درس خارج مراجع تقلید قم راه یافت. ایشان یک دوره درس خارج اصول فقه را در درس آیت‌الله میرزاهاشم آملی شرکت کرد و در درس خارج فقه آیت‌الله سید محمدرضا گلپایگانی و امام خمینی (ره) نیز حضور یافت. مرحوم کاردان همچنین بیش از یک دوره در درس خارج اصول و خارج فقه مکاسب آیت‌الله حسین وحید خراسانی*، شرکت جست و بیشترین بهره را در خارج فقه و اصول از ایشان برد.

آیت‌الله کاردان علاوه بر تحصیل دروس رسمی حوزه علمیه، به همراه آیت‌الله خزعلی و آیت‌الله ری‌شهری، حفظ قرآن را آغاز کرد و پس از مدتی حافظ کل قرآن شد.

رضا استادی (متولد
۱۳۱۶ش) روحانی
شیعه، استاد و
پژوهشگر حوزه علمیه
قم است.

❁ فعالیتها

آیت‌الله کاردان یکی از مدرسان و محققان فعال و پرکار در حوزه علمیه قم بود. برخی از فعالیت‌های ایشان به شرح زیر است:

- عضو هیئت‌علمی و از مدیران مؤسسه «در راه حق»: آن مرحوم پیش از پیروزی انقلاب اسلامی به همراه آیت‌الله خرازی، آیت‌الله رضا استادی* و آیت‌الله مسعودی علوی در این مؤسسه به فعالیت پرداخت و پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز به فعالیت خود در آنجا ادامه داد. ایشان در این مؤسسه تحقیقاتی، به تدریس، تحقیق و تربیت شاگردان مشغول بود.

- تدریس علم کلام: آیت‌الله کاردان به تدریس سطح چهار حوزه علمیه در رشته تخصصی علم کلام، در مؤسسه امام صادق (ع) قم نیز مشغول بود. ایشان علاوه بر تدریس در این مؤسسه، طلابی که قصد نوشتن پایان‌نامه داشتند، را تحت عنوان استاد راهنما راهنمایی می‌کرد.

- عضو شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت (ع): مرحوم کاردان سالیان متمادی عضو شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت (ع) بود. برخی از کتاب‌های آن مرحوم درباره امامت از سوی انتشارات این مجمع به چاپ رسیده است.

فعالیت در مؤسسه مهدویت و نظارت بر مقالات در پژوهشکده علوم قرآنی از دیگر فعالیت‌های مرحوم کاردان به‌شمار می‌رود.

❁ پاسخگویی به شبهات عقیدتی

مرحوم آیت‌الله کاردان در راه دفاع از حقانیت معارف شیعی و مبارزه با انحرافات عقیدتی و فکری، سال‌ها مجاهدت علمی و فقهی داشت و از جمله چهره‌های فاضل و فرهیخته حوزه‌های علمیه به‌شمار می‌آمد. تا جایی که وقتی که یکی از عالمان اهل سنت در کشور کویت، در مقاله‌ای با موضوع «ازدواج موقت» در عقاید شیعه شبهه کرده بود، مقاله وی را نزد آیت‌الله العظمی وحید خراسانی برده بودند. این مرجع تقلید پاسخ به این مقاله را به مرحوم کاردان ارجاع دادند و آن مرحوم به‌طور مفصل، مستدل و منطقی در مقاله‌ای با عنوان «الزواج الموقت؛ کتاباً و سنتاً» به جواب این شبهه و رد گفته آن عالم سنی پرداخت. آیت‌الله وحید خراسانی پس از مطالعه مقاله ایشان، آن را تحسین کرده و بر آن تقریظ نوشتند.

❁ اوصاف بارز اخلاقی

از جمله اوصاف بارز اخلاقی آیت‌الله کاردان می‌توان به همت والا و پشتکار جدی ایشان در دانش‌اندوزی اشاره کرد. به گفته فرزند ایشان، آن مرحوم در سال‌های پایانی عمر با این که چشم راستش بر اثر عارضه‌ای نابینا شده و چشم چپش نیز بر اثر خونریزی کم‌سو شده بود، با ذره‌بین روی نوشته‌ها تمرکز می‌کرد و به مطالعه و نوشتن می‌پرداخت. ساده‌زیستی، زهد و تواضع از دیگر صفات حمیده اخلاقی‌ای بود که در رفتار و ظاهر زندگی ایشان نمایان بود. ایشان نسبت به سادات احترام ویژه‌ای قائل بودند.

❁ میراث ماندگار

آیت‌الله کاردان کتب و آثار ارزشمند بسیاری در دفاع از حقانیت امام علی (ع) و سایر امامان معصوم (ع) در موضع امامت، تألیف کرده است. برخی از این آثار و تألیفات به شرح زیر است:

- ❖ امامت و عصمت امامان در قرآن: نویسنده در جلد اول کتاب به بررسی و بحث درباره «آیه اولوالامر» پرداخته است. جلد دوم را به بررسی «آیه تطهیر»، جلد سوم درباره «آیه ولایت»، جلد چهارم درباره «آیه مباهله» و جلد پنجم کتاب را به بررسی و تحلیل آیات «ابتلاء»، «صادقین» و «علم الکتاب» اختصاص داده است. این کتاب از سوی انتشارات مجمع جهانی اهل بیت (ع) در پنج جلد منتشر شده است.
- ❖ شفاعت: در این کتاب آیات و احادیثی که درباره شفاعت آمده بررسی می‌شود و شفاعت‌های منفی و شفاعت‌هایی که دلیلی بر اثبات آنها در منابع دینی وجود دارد، توضیح داده می‌شود و اشکالاتی که درباره شفاعت شده، پاسخ داده می‌شود. این کتاب به کوشش استاد غلامرضا کاردان و احمد مطهری نوشته شده و از سوی انتشارات مؤسسه «در راه حق» چاپ شده است.
- ❖ امامت در حدیث غدیر: در این مجموعه سه حدیث با عناوین «حدیث غدیر»، «حدیث ثقلین» و «حدیث منزلت» که بر امامت امام علی (ع) دلالت دارند، مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفته است. نویسنده در مقدمه کتاب، از دیدگاه شیعه امامیه درباره امامت و اختلاف آن با اهل سنت، سخن به میان آورده است.
- ❖ علم پیامبر و امام در قرآن: این کتاب به قلم آیت‌الله کاردان و احمد مطهری به زبان فارسی نوشته شده و به بررسی علم پیامبر (ص) و امام (ع) در قرآن پرداخته است. در معرفی این کتاب آمده است: نظر به این که رهبران آسمانی اعم از

پیامبران و امامان علیہ السلام با جهان غیب در ارتباط بوده‌اند، نویسندگان پرسیده‌اند قلمرو اطلاع آنان از غیب تا چه اندازه است و آیا آنان تنها مسائل مربوط به هدایت انسان‌ها را از رهگذر غیب می‌دانسته‌اند یا این که علوم غیبی آنان محدوده‌های دیگر را هم در برمی‌گرفت؟ نویسندگان با مراجعه به قرآن و بررسی آیات مربوطه کوشیده‌اند پاسخی برای این سؤالات بیابند. این مراجعه آنها را با دو دسته از آیات؛ یک دسته آیات نافی علم غیب برای غیر خدا و دسته دیگر آیات مربوط به علم غیب برای انبیاء، مواجه ساخته است. از همین رو نویسندگان، آیات مورد نظر را طی دو بخش مورد بررسی قرار داده‌اند. کتاب مذکور از سوی مؤسسه «در راه حق» انتشار یافته است.

♦ فاطمه علیہ السلام معیار شناخت: نویسنده در این کتاب برخی از روایاتی را که از پیامبر ﷺ درباره شأن و جایگاه والای حضرت فاطمه علیہ السلام در منابع روایی اهل سنت آمده، مطرح کرده و سپس به بررسی و تحلیل رفتار و برخورد خلفا با ایشان و جریاناتی که پس از رحلت حضرت رسول ﷺ به وقوع پیوست، پرداخته است.

♦ روابط متقابل خلفا با خاندان پیامبر ﷺ: این کتاب در پاسخ به یکی از شبهات درباره رابطه امام علی علیہ السلام با خلفا نوشته شده است. بیان شبهه این است که گفته می‌شود آنچه از سیره امام علی علیہ السلام به دست می‌آید معاشرت و عدم منازعه وی با خلفا، پرهیز از درگیری با آنان، نام گذاشتن برخی از فرزندان خویش به نام آنان، وصلت کردن، خیرخواهی و شرکت در مشورت آنان است و این حاکی از مشروعیت و پذیرش خلافت آنان از طرف امام علی علیہ السلام است. کتاب مذکور، تحقیق و بررسی فشرده‌ای پیرامون این مسئله و پاسخ به شبهه مذکور است. در این کتاب کیفیت رابطه آن حضرت با صحابه و خلفا و خانواده‌های آنان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. این کتاب از سوی انتشارات مجمع جهانی اهل بیت علیہ السلام چاپ شده و انتشار یافته است.

✿ ارتحال

آیت‌الله غلامرضا کاردان سرانجام پس از عمری مجاهدت علمی در راه نشر و ترویج معارف مکتب اهل بیت علیہ السلام پس از تحمل یک دوره بیماری در روز نهم فروردین ۱۴۰۱ ش، در ۸۱ سالگی دار فانی را وداع گفت و به دیار باقی شتافت. پیکر این عالم شیعه، با حضور اساتید، طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم، زائران و مجاوران حرم کریمه اهل بیت علیہ السلام و اقشار مختلف مردم قم از مسجد امام حسن عسکری علیہ السلام به سمت بارگاه ملکوتی حضرت معصومه علیہ السلام تشییع شد

و پس از اقامه نماز توسط آیت‌الله شب‌زنده‌دار، بنا به وصیت خودشان در جوار مزار فرزند شهیدش (مهدی) در گلزار شهدای علی بن جعفر علیه السلام قم آرام گرفت.

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی مرجع عالیقدر جهان تشیع:

«این استاد اخلاق و حافظ قرآن سالیان متمادی در نشر معارف اهل بیت علیهم السلام و دفاع از حریم ولایت کوشید و با تربیت شاگردان و تألیف کتب ارزنده به حوزه علمیه و نشر فرهنگ اسلامی خدمت نمود. عموم کسانی که با ایشان آشنا بودند به اخلاق حسنه و معاشرت نیکوی وی گواهی می‌دهند و جز خیر و نیکی از او سراغ ندارند.»

در پی رحلت ایشان، بسیاری از شخصیت‌های حوزوی همچون مرجع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی، آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و آیت‌الله حسینی بوشهری رئیس **جامعه مدرسین حوزه علمیه قم*** در پیام‌هایی، رحلت این محقق معارف مکتب اهل بیت علیهم السلام را تسلیت گفتند.

بخشی از پیام تسلیت آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام:

«آن انسان وارسته، متخلق و ساده‌زیست از اساتید صاحب‌نظر در زمینه اصول دین به‌ویژه امامت بود، که دانش خود را متواضعانه در اختیار جویندگان علم قرار می‌داد. مرحوم استاد کاردان همچنین سال‌ها در شورای کتاب مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام عضویت داشت و منشأ آثار خیر در تألیف، تدوین، ترجمه و انتشار کتب مفید به زبان‌های گوناگون در نقاط مختلف دنیا بود.»

دکتر

نیکولاس کاسیو سیرا

عضو کوبایی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

استاد نیکولاس کاسیو سیرا (Nicolas Cossio Sierra) روزنامه‌نگار، استاد دانشگاه و از علاقه‌مندان به نظام مقدس جمهوری اسلامی بود و همواره از آن حمایت می‌کرد. ایشان سالیان متمادی به ترویج افکار و اندیشه‌های معمار کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در کشور کوبا مشغول بود و در این راه تلاش‌ها و اقدامات بسیاری انجام داد. این استاد دانشگاه، پس از مطالعه و تحقیق فراوان به دین مبین اسلام و مکتب راستین اهل بیت علیهم السلام تشریف یافت. ایشان برای احداث نخستین مسجد در کشور کوبا تلاش‌های بسیاری انجام داد و به موفقیت‌هایی دست یافت.

زندگی‌نامه و فعالیت‌ها

نیکولاس کاسیو سیرا پس از انجام تحقیقات گسترده در مورد دین اسلام و مذهب تشیع، مسلمان شد و به مذهب تشیع تشریف یافت. ایشان همچنین به انقلاب اسلامی ایران و بنیانگذار جمهوری اسلامی حضرت امام خمینی رحمته‌الله علیه علاقه زیادی پیدا کرد. نیکلاس بعد از مسلمان شدن اسم علی را برای خود انتخاب کرد.

استاد «سیرا» علاوه بر تدریس در دانشگاه، روزنامه‌نگار نیز بود و در زمینه تهیه گزارش، تحلیل و فعالیت‌های جوامع اسلامی با صدای جمهوری اسلامی همکاری داشت. وی با خانم «نیو لاسایق» لبنانی‌الاصل ازدواج کرد و از طریق همسر خود با اسلام و مسلمانان آشنا شد و به کشورهای اسلامی سفر کرد.

ایشان درباره همسرش می‌گوید: «همسر من اسلام را درک کرد. او در مجله کوثر (چاپ قم) مقاله نوشته است. من به همراه او از تمام خاورمیانه دیدن کرده‌ام ولی این اولین بار است که از یک کشور واقعاً اسلامی (ایران) دیدن می‌کنم.»

سیرا پس از پیروزی انقلاب اسلامی از شنوندگان رادیو ایران بود و در مسابقه بزرگ فجر که از طریق صدای برون‌مرزی جمهوری اسلامی ایران برگزار می‌شود و هدفش مطالعه در انقلاب اسلامی است رتبه اول را کسب کرد.

ایشان یکی از مقامات سابق وزارت امور خارجه کوبا بود و تا قبل از زمان وفاتش گزارشگر و خبرنگار «صدای اسلام» شبکه رادیویی رسمی ایران بود.

سیرا که روزنامه‌نگار بود توانست نشریه «التوحید» را در کوبا چاپ کند. همچنین تلاش می‌کرد تا افکار امام خمینی رحمته‌الله علیه و کلمات قصار و شناخت‌های تاریخی ایشان را در کشور کوبا ترویج دهد. ایشان و دیگر همکارانش توانستند در کوبا یک دپارتمان مسائل دینی ایجاد کنند که تمامی فعالیت‌های مذهبی کشور را هدایت می‌کرد. همچنین برای احداث مسجد در کشور کوبا تلاش بسیاری کردند؛ اما به دلیل مخالفت‌های دولت این کشور، در آن زمان نتوانستند به هدف خود دست پیدا کنند. آنها تلاش خود را متوقف نکردند و بالاخره توانستند با احداث یک مرکز مطالعات اسلامی، مقدمه‌ای برای ساخت مسجد را فراهم آورند. سیرا می‌گوید کوبا تنها کشور در آمریکای لاتین است که مسجد ندارد و جایی هم که مسجد نباشد نمی‌توان تغییرات اجتماعی در آنجا ایجاد کرد.

سیرا مروج و مبلّغ شخصیت و افکار امام خمینی رحمته‌الله علیه در کوبا بوده است. سیرا به همراه همفکران خود از طرف سفارت ایران به مناسبت رحلت امام خمینی رحمته‌الله علیه کنفرانسی تشکیل دادند. این کنفرانس در مرکز مطبوعات بین‌الملل کوبا که از مهمترین مجموعه‌های فرهنگی در این کشور است، برگزار شد و بیش از یکصد نفر از شخصیت‌های کوبایی در آن شرکت کردند.

سییرا معتقد بود که در آمریکای لاتین افکار امام خمینی رحمته الله علیه چندان شناخته شده نیست و باید در این زمینه به طور جدی کار شود و می توان از طریق چاپ کتاب ها در مورد افکار ایشان در کشورهایی مانند کوبا آرژانتین و مکزیک می توان این کار را انجام داد. استاد سییرا گفته است: «مهمترین کار امام خمینی که در کوبا بیشتر مورد استقبال واقع شد، وصیت نامه ایشان بود. همچنین وقتی نامه ایشان به گورباچف در کوبا پخش شد، مورد توجه بسیاری از مردم قرار گرفت.»

به عقیده سییرا، در سیر تاریخ باشکوه ایران با یک نقطه عطف برجسته مواجه می شویم و آن آخرین مرحله از قیام مردمی علیه شاه (آخرین نماینده خاندان پهلوی) و استقرار جمهوری اسلامی است. ایشان معتقد است آیت الله خمینی برای کشور و انقلاب کوبا الگو است.

استاد سییرا می گوید:

«کوبا، مانند ایران دچار نفرت بی پایان امپریالیسم آمریکایی شده است و انقلاب اسلامی ایران می تواند الگویی برای دیگر ملت های جهان باشد.»

ایشان همچنین از فیدل کاسترو رهبر انقلابی کوبا نقل می کند: «مبارزه ملت ایران برای آزادی و استقلال باید الگوی ملت های جهان باشد. نه تنها ملت کوبا بلکه تمام انقلابیون جهان باید روز پیروزی انقلاب اسلامی ایران را جشن بگیرند.»

خانم

کونیکو یامامورا

معروف به سبا بابایی

عضو ژاپنی مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام
و مادر شهید محمد بابایی

حاجیه خانم کونیکو یامامورا (۱۳۱۷-۱۴۰۱ش) با نام ایرانی سبا بابایی، بانوی رهیافته به دین مقدس اسلام اهل کشور ژاپن بود که عمر بابرکت خویش را وقف ترویج دین مبین اسلام و دفاع از نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نمود و در این راه از هیچ تلاش و کوششی دریغ نکرد. ایشان در راه دفاع از ایران اسلامی و آرمان‌های رهبر کبیر آن حضرت امام خمینی رحمه الله، فرزندش را نیز تقدیم نمود. این مادر شهید در سنگرهای مختلفی به اسلام و مسلمانان خدمت نمود و مسئولیت‌های مختلفی بر عهده داشت از جمله آنها عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام بود. ایشان همچنین خدمات ارزنده‌ای به جانبازان شیمیایی ارائه کرد و صدای مظلومیت آنان را به گوش جهانیان رساند.

❁ تشریف به دین مبین اسلام

کونیکو یامامورا در حوالی سال ۱۹۱۶م/۱۳۱۷ش در خانواده‌ای بودایی مذهب در شهر آشیا ژاپن چشم به جهان گشود. ایشان در سال ۱۳۳۷ش در آموزشگاه زبان انگلیسی با جوانی ایرانی به نام اسدالله بابایی که برای تجارت به ژاپن رفته بود، آشنا شد و تحت تأثیر اخلاق و رفتار اسلامی این جوان مسلمان، به دین مبین اسلام و مذهب راستین تشیع تشریف یافت.

خانم یامامورا مدتی پس از تشریف به دین مبین اسلام، به ازدواج اسدالله بابایی درآمد و نام سبا را برای خود برگزید. این زوج مسلمان حدود یکسال در شهر بندری کوبه ژاپن اقامت گزیدند و پس از تولد نخستین فرزندشان در سال ۱۳۳۹ش به ایران مهاجرت نمودند و در شهر تهران ساکن شدند. دو فرزند دیگر آنها بلقیس و محمد در ایران به دنیا آمدند.

❁ مبارزات انقلابی خانواده بابایی علیه رژیم پهلوی

خانواده بابایی در زمان مبارزات انقلابیون علیه رژیم پهلوی فعال بودند تا جایی که در منزلشان جلساتی با موضوع بحث‌های انقلابی برگزار می‌شد که از جمله سخنرانان آن آیت‌الله امامی کاشانی بود. این خانواده همچنین در توزیع اعلامیه‌های امام خمینی رحمته‌الله علیه نقش داشتند تا جایی که مأموران رژیم منزلشان را تفتیش کردند. همسر خانم بابایی و دو پسرش (سلمان و محمد) در تظاهرات علیه رژیم شرکت می‌کردند. خانم بابایی و دخترش بلقیس نیز وسایلی همچون پارچه و ملحفه که مورد نیاز مجروحان و مبارزان انقلابی بود را تهیه می‌کردند.

❁ شهادت فرزند

محمد فرزند خانم کونیکو یامامورا در زمان حمله رژیم بعث عراق به ایران به فرمان امام خمینی رحمته‌الله علیه لبیک گفت و به عنوان بسیجی برای دفاع از میهن اسلامی راهی جبهه‌های نبرد حق علیه باطل شد. ایشان در ۱۹ سالگی در عملیات والفجر یک در منطقه فکه، شربت شهادت نوشید. سلمان فرزند بزرگ خانم بابایی نیز در جنگ تحمیلی در دفاع از ایران اسلامی جانباخت. مادر شهید بابایی درباره مقایسه دفاع مقدس با جنگ جهانی دوم گفته است:

«من در هفت سالگی جنگ جهانی دوم را درک کردم و شهادت می‌دهم میان آن جنگ و هشت سال دفاع مقدس ایران، تفاوت از زمین تا آسمان بود. ژاپن در آن جنگ، متجاوز بود اما ایران مورد تجاوز قرار گرفت و مجبور به دفاع شد. در آن مقطع در ژاپن قحطی شد و خیلی‌ها از گرسنگی مردند اما در جنگ هشت ساله ایران چنین اتفاقی نیفتاد چون مردم با جان و دل کمک و مشارکت می‌کردند. از همه مهم‌تر، در جنگ ایران، همه‌چیز برای خدا بود. آنجا در ژاپن خلبانان جوان تربیت می‌شدند که برای امپراطور هواپیمایشان را به کشتی‌های دشمن بکوبند و خود را فدا کنند، اما اینجا همه برای خدا خود را فدا می‌کردند.»

❁ دیدار با امام خمینی رحمته الله علیه و آیت‌الله خامنه‌ای

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دوران ریاست‌جمهوری و پس از شهادت شهید بابایی به منزل این شهید رفتند و با خانم کونیکو یامامورا دیدار نمودند. این مادر شهید همچنین دو بار به دیدار امام خمینی (ع) مشرف شد.

توصیف مادر شهید بابایی از دیدارش با امام خمینی رحمته الله علیه:

«...وقتی در حسینه ساده جماران امام را دیدم، اشک شوق در چشمانم حلقه زد. امام در ایوان نشسته بود و یک عرق‌چین سفید روی سر و یک پارچه بلند سفید روی پایش داشت. صورتش مثل آفتاب می‌درخشید و با وقار نگاه می‌کرد. چند نفر از خانم‌ها صحبت کردند. نفر قبل از من که همسر شهید بود، صحبتش طولانی شد. نوبت به من که رسید، گلویم خشک شد و ضربان قلبم بالا رفت. نتوانستم حتی یک کلمه حرف بزنم. فقط گریه می‌کردم. یکی آنجا مرا به امام معرفی کرد و امام نگاهی به من کرد و آرام گفت: «ایدکم الله». وقتی برگشتم، فکر کردم خواب دیده‌ام....»

❁ خدمت به جانبازان شیمیایی

خانم بابایی خدمات ارزشمندی به جانبازان شیمیایی ایران تقدیم کرد از تهیه دارو و درمان گرفته تا معرفی فرهنگشان در عرصه بین‌المللی. ایشان با انجمن حمایت جانبازان شیمیایی ایران و انجمن هیروشیما که انجمن حمایت از مجروحان بمب است همکاری داشت و میان جانبازان شیمیایی ایران و آسیب‌دیدگان و بازماندگان حادثه اتمی هیروشیما ارتباط برقرار کرد. مرحوم بابایی هر سال عده‌ای از جانبازان شیمیایی ایران را برای شرکت در مراسم سالگرد

بمباران هیروشیما به ژاپن می‌برد و در مقابل ژاپنی‌ها نیز نماینده‌ای را برای شرکت در مراسم یادبود بمباران شیمیایی سردشت به ایران اعزام می‌کردند. ایشان همچنین هماهنگی‌های لازم را با سفارت ژاپن برای اعزام جانبازان شیمیایی که نیاز به درمان داشتند به این کشور، انجام می‌داد.

❁ مدافع ایران اسلامی

کونیکو یامامورا پل ارتباطی بود برای گروه‌هایی که از ژاپن به ایران می‌آمدند یا گروه‌هایی که از ایران به ژاپن می‌رفتند. ایشان در این ارتباطات تلاش می‌کرد که ژاپنی‌ها را با واقعیات ایران و اسلام آشنا کند و چهره منفی و خشنی که از ایران و اسلام بر اثر تبلیغات دروغین دشمنان در اذهان مردم این کشور شکل گرفته بود را اصلاح کند. در نتیجه تلاش‌های این بانو، ژاپنی‌هایی که به ایران سفر می‌کردند، نگاهشان به ایران و اسلام تغییر می‌کرد.

❁ فعالیت‌ها

خانم بابایی در ایران فعالیت‌های زیادی انجام داد و مسئولیت‌های مختلفی بر عهده داشت برخی از مهمترین آنها عبارتند از:

- عضویت در مجمع عمومی مجمع جهانی اهل بیت (ع)
- عضویت در انجمن حمایت از جانبازان شیمیایی ایران
- نقش آفرینی در تأسیس رادیو ژاپنی در ایران و همکاری با این رسانه به عنوان کارشناس
- تأسیس مدرسه و حسینیه شهید بابایی در یزد با کمک همسرش
- تدریس در مدرسه رفاه تهران
- ترجمه مطبوعات ژاپنی در وزارت ارشاد ایران
- همراهی با خبرنگاران ژاپنی در ایران
- مدیر موزه صلح تهران
- همکاری با سفارت ژاپن در تهران
- تدریس و آموزش زبان ژاپنی در دانشگاه تهران
- مبلغ بعثه امام خمینی (ره) در سفر حج
- کمک به مؤسسات خیریه

✿ رحلت

ایشان در روز جمعه ۱۰ تیر ۱۴۰۱ ش به علت بیماری دارفانی را وداع گفت. پیکر ایشان در روز ۱۲ تیر ۱۴۰۱ ش در تهران با حضور اقشار مختلف مردم تشییع شد و در قطعه ۴۵ بهشت زهراي تهران در جوار فرزند شهیدش آرام گرفت. در پی رحلت ایشان، بسیاری از شخصیت‌ها و نهادهای سیاسی و مذهبی پیام‌های جداگانه صادر کردند.

بخشی از پیام آیت‌الله رضانی دبیرکل مجمع جهانی اهل بیت (ع) چنین است:

«حضور مؤثر و فعال این بانوی فرهیخته و گرامی در عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و بین‌المللی الگویی کم‌نظیر از ارادت و عمل خالصانه و تواضع ایشان در انتخاب مکتب اهل بیت (ع) بود که دفاع از ولایت را همراه با ایثار و ادای امانت الهی در این مسیر و صبر و ایمان به وعده‌های الهی تجلی بخشید.»

✿ کتاب خاطرات

کتاب «مهاجر سرزمین آفتاب» درباره زندگی و خاطرات این بانوی فداکار نوشته شده است. این کتاب از سوی انتشارات «سوره مهر» در سال ۱۳۹۹ ش منتشر شده است. این کتاب تاکنون به زبان‌های ترکی استانبولی، فرانسوی، اردو، عربی، ژاپنی و انگلیسی نیز ترجمه شده است.

کتاب «مهاجر سرزمین آفتاب»

مروری بر زندگی کونیکو یامامورا

۶۶۵ | کونیکو یامامورا

منابع

۱. ادیبی لاریجانی، محمدباقر، مرزدار مکتب اهل بیت علیهم السلام؛ سیری در احوال و افکار و آثار مرحوم علامه عسکری، قم، انتشارات دانشکده اصول دین، ۱۳۷۸ش/۱۴۲۹ق.
۲. امام خمینی رحمه الله، صحیفه نور.
۳. آیت الله مؤمن، جایگاه احکام حکومتی و اختیارات ولی فقیه.
۴. بهداروند، خاطرات و گفتگوهای سیاسی آیت الله محمد مؤمن قمی.
۵. پایگاه اطلاع رسانی استبصار به نقل از مصاحبه کونیکو یامامورا با ماهنامه همشهری آیه شماره ۱۳.
۶. پایگاه اطلاع رسانی استبصار.
۷. پایگاه اطلاع رسانی آثار حضرت آیت الله مصباح یزدی.
۸. پایگاه اطلاع رسانی آیت الله ابراهیم امینی.
۹. پایگاه اطلاع رسانی آیت الله مرتضی صدوقی مازندرانی.
۱۰. پایگاه اطلاع رسانی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
۱۱. پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله محسن مجتهد شبستری.
۱۲. پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری.
۱۳. پایگاه اطلاع رسانی دفتر آیت الله رضا رضائی گیلانی.
۱۴. پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ای.
۱۵. پایگاه اطلاع رسانی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
۱۶. پایگاه اطلاع رسانی شیعیان آفریقا.
۱۷. پایگاه اطلاع رسانی و خبری جماران.
۱۸. پایگاه اندیشوران حوزه.
۱۹. پایگاه اینترنتی راسخون.
۲۰. پایگاه تحلیلی و خبر حقایق قفقاز.
۲۱. پایگاه تخصصی سیاست بین الملل.
۲۲. پایگاه تخصصی وهابیت پژوهی و جریان های سلفی.
۲۳. پایگاه خبری و اطلاع رسانی جماران.
۲۴. پایگاه رسمی آیت الله محمدعلی تسخیری.
۲۵. پرتال امام خمینی (عربی).
۲۶. پرتال مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام.
۲۷. حوزه نت؛ پایگاه اطلاع رسانی حوزه.
۲۸. خاطرات قلبی حسین رضوی کشمیری.
۲۹. خبرگان ملت؛ شرح حال نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۸۰ش.

۳۰. خبرگزاری CNNIndonesia.
۳۱. خبرگزاری اهل بیت (علیهم السلام)، ابنا.
۳۲. خبرگزاری آنتارا.
۳۳. خبرگزاری بین المللی شفقنا.
۳۴. خبرگزاری بین المللی قرآن، ایکنا.
۳۵. خبرگزاری تسنیم.
۳۶. خبرگزاری تقریب.
۳۷. خبرگزاری جمهور.
۳۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، ۲۸ آبان ۱۳۸۵ ش.
۳۹. خبرگزاری جمهوری اسلامی، ایرنا.
۴۰. خبرگزاری دانشجویان ایران، ایسنا.
۴۱. خبرگزاری دفاع مقدس.
۴۲. خبرگزاری رسا.
۴۳. خبرگزاری رسمی حوزه، حوزه نیوز.
۴۴. خبرگزاری صدای افغان، آوا.
۴۵. خبرگزاری فارس.
۴۶. خبرگزاری مهر.
۴۷. خلیل منصوری، کشوراندونزی، ۱۳۷۷ ش.
۴۸. دانشنامه جهان اسلام، مدخل خاندان حکیم.
۴۹. دائرة المعارف الحسينيه.
۵۰. رجائی، محمد علی حسن، بررسی شخصیت شهید ضیاءالدین.
۵۱. روزنامه اطلاعات، ۷ دی ۱۳۹۳ ش.
۵۲. روزنامه اعتماد ملی تاریخ ۲۵ تیر ۱۳۸۷ ش.
۵۳. روزنامه کیهان، ۲۹ دی ۱۳۹۷ ش.
۵۴. روغنی، زهرا، شیعیان خوجه در آینه تاریخ، ۱۳۸۷ ش.
۵۵. زُبر الحدید ۲، فاطمه مصلحزاده.
۵۶. زندگی و مبارزات شهید سیدعباس موسوی (دبیرکل حز بالله لبنان)، غلامرضا گلی زواره.
۵۷. زندگی نامه و خدمات علمی و فرهنگی دکتر عبدالجواد فلاطوری، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۶ ش.
۵۸. سایت اتحادیه اروپایی اسلامی علماء و تئولوگ های شیعه.
۵۹. سایت اتحادیه اروپایی علما و تئولوگ های شیعه.

۶۰. سایت افغان ایرکا.
۶۱. سایت البلاغ.
۶۲. سایت الخنادق.
۶۳. سایت الرأى.
۶۴. سایت السيد جعفر مرتضى العاملى (السيرة الذاتية).
۶۵. سایت الشیعه.
۶۶. سایت المجمع الاسلامى العالمى التبلیغ و الارشاد.
۶۷. سایت المركز العالمى للمستبصرین.
۶۸. سایت الولاية الاخبارية.
۶۹. سایت انجمن جامعه شناسی ایران.
۷۰. سایت ایام.
۷۱. سایت آپارات.
۷۲. سایت بانک اطلاعات رجال، مرجع زندگینامه مشاهیر خاورمیانه.
۷۳. سایت بصیرت «گزارش کنفرانس سیاست خارجی پاکستان در دانشگاه پیشاور ۱۳۹۰ش».
۷۴. سایت بلاغ؛ معاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
۷۵. سایت بنیاد اختر تابان.
۷۶. سایت بنیاد بین المللی فرهنگی و هنری امام رضا علیه السلام.
۷۷. سایت بنیاد محقق طباطبائی.
۷۸. سایت تاریخ شفاهی ایران.
۷۹. سایت جامعه روحانیت بلتستان پاکستان.
۸۰. سایت خبرآنلاین (یادداشت استاد رسول جعفریان).
۸۱. سایت دانشگاه ادیان و مذاهب.
۸۲. سایت دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری.
۸۳. سایت دفتر حفظ و نشر آثار آیت الله العظمی خامنه‌ای.
۸۴. سایت رجانیوز.
۸۵. سایت رهیافته.
۸۶. سایت سازمان اهل بیت اندونزی ABI.
۸۷. سایت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
۸۸. سایت شبکه العالم.
۸۹. سایت شیعه نیوز.
۹۰. سایت شیعه نیوز.

۹۱. سایت شیعیان آفریقا.
۹۲. سایت فرهیختگان تمدن شیعی.
۹۳. سایت فقیه پارسا.
۹۴. سایت مجلس علماء هند.
۹۵. سایت مجمع جهانی امت اسلامی.
۹۶. سایت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
۹۷. سایت مجمع جهانی شیعه شناسی.
۹۸. سایت مجمع طلاب روند و پاکستان.
۹۹. سایت مرکز احیاء آثار برصغیر.
۱۰۰. سایت مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۱۰۱. سایت مرکز العلامة العسكرية للدراسات الاسلامية.
۱۰۲. سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.
۱۰۳. سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.
۱۰۴. سایت مرکز جهانی شیعه شناسی.
۱۰۵. سایت مرکز جهانی مستبصرین.
۱۰۶. سایت مرکز جهانی مستبصرین.
۱۰۷. سایت مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی.
۱۰۸. سایت مرکز فرهنگ اسلامی فرانکفورت.
۱۰۹. سایت مرکز مطالعات ژاپن.
۱۱۰. سایت مرکز نشر و ترجمه مؤلفات العلامة المحقق السيد جعفر مرتضى العاملى.
۱۱۱. سایت مکتب سماحة الشيخ حسن الصفار.
۱۱۲. سایت مکتب سماحة العلامة الشيخ عبدالأمير الجمری.
۱۱۳. سایت مؤسسه الابار الاسلامیة.
۱۱۴. سایت مؤسسه علامه مرجع سيد محمدحسين فضل الله.
۱۱۵. سایت نهج الحق.
۱۱۶. سایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۱۱۷. سایت وكالة انباء براثا.
۱۱۸. سایت ولسی جرگه شورای ملی دولت جمهوری اسلامی افغانستان.
۱۱۹. سخنرانی در کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی تهران در سال ۱۴۲۲ق/۱۳۸۰ش.
۱۲۰. سخنرانی در نشست «ناگفته‌های انقلاب مصر» در مشهد ۱۳۹۰ش (روزنامه رسالت ۹ خرداد ۱۳۹۰ش).

۱۲۱. سخنرانی در هجدهمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، ۱۳۸۴/۱۴۲۶ق.
۱۲۲. شروانی، اختر تابان، سفیر اردهال، ۱۳۹۳ش.
۱۲۳. طلایه‌داران تبلیغ بین‌المللی، ج ۱، ص ۲۶۸-۲۷۳.
۱۲۴. عرب‌احمدی، امیربهرام، شیعیان خوجه اثناعشری در گستره جهان، مؤسسه شیعه‌شناسی، قم، ۱۳۸۹ش.
۱۲۵. فرزند کشمیر (پژواک انقلاب اسلامی در شبه‌قاره).
۱۲۶. فصلنامه پیام اسلام به زبان تایی، شماره ۳۳.
۱۲۷. فصلنامه رساله الثقلین، العدد ۴۸، شوال ۱۴۲۴ق.
۱۲۸. کتاب خاطرات آیت‌الله ابراهیم امینی، تهران، مؤسسه فرهنگی هنری مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲ش.
۱۲۹. کتاب خاطرات آیت‌الله محسن مجتهد شبستری.
۱۳۰. کتاب خاطرات محمدرضا اعتمادیان.
۱۳۱. کتاب شیعیان کویت؛ فرصت‌ها و چالش‌ها.
۱۳۲. کتاب گلشن ابرار، ج ۲۷، ص ۶۲۷-۶۳۵.
۱۳۳. کتاب مجازی جریان تشیع در کشور اندونزی مرکز اطلاعات مدارک اسلامی جامعه المصطفی العالمیه، ۱۳۹۴ش. (کتابخانه مجازی الفبا)
۱۳۴. کتاب منشور فضل؛ مروری بر زندگی، آثار و اندیشه‌های علامه عبدالهادی فضلی، نشر جامعه المصطفی العالمیه.
۱۳۵. کتاب مهاجر سرزمین آفتاب.
۱۳۶. کیهان فرهنگی، مقاله کتابشناسی علامه عسکری، دی ۱۳۸۰ش، شماره ۱۸۳.
۱۳۷. گفتگوی اختصاصی پایگاه اطلاع‌رسانی رسالات با آیت‌الله شیخ محمدآصف محسنی.
۱۳۸. گفتگوی غلام تقی بنگش با ایرنا؛ خبرگزاری جمهوری اسلامی.
۱۳۹. گفت‌وگو با علامه عسکری، مجله انتظار موعود، بهار ۱۳۸۲، شماره ۷.
۱۴۰. گفت‌وگو محی‌الدین الغندور با رجانویز.
۱۴۱. ماهنامه «شاهد یاران» ویژه شهید سید عباس موسوی با عنوان «زیتون سرخ».
۱۴۲. ماهنامه البینات، کراچی، ذوالحجه ۱۴۲۹ق/دسامبر ۲۰۰۸م.
۱۴۳. مجله اخبار شیعیان، گفت‌وگو با آقای سید قلبی حسین رضوی، شماره ۴۲، اردیبهشت ۱۳۸۸ش.
۱۴۴. مجله حوزه، شماره ۵۱ و ۵۰، ۱۳۷۱ش (مصاحبه با سید محمد بحر العلوم).
۱۴۵. مجله درس‌هایی از مکتب اسلام، آبان ۱۳۹۳ شماره ۶۴۲ (صفحات ۷۰ تا ۷۱).
۱۴۶. مجله دیدار آشنا، مهر ۱۳۸۸ش، ش ۱۰۸.

۱۴۷. مجله شاهد یاران (مصاحبه با یوسف واعظی)، شماره ۵۹، مهر ۱۳۸۹ ش.
۱۴۸. مجله کتاب شیعه، شماره ۳، بهار و تابستان ۱۳۹۰ ش.
۱۴۹. مستند ققنوس کشور بلژیک.
۱۵۰. مشرق نیوز.
۱۵۱. مصاحبه ابوالقاسم شفیعی با کمیته دانشجویی خانه معدن ایران.
۱۵۲. مصاحبه آیت الله مؤمن با مجله یادآور، شماره ۴ و ۵، زمستان ۱۳۸۷ و بهار ۱۳۸۸ ش.
۱۵۳. مصاحبه با استاد محقق جعفر الهادی، مجله فرهنگ کوثر، شماره ۱۸، شهریور ۱۳۷۷ ش.
۱۵۴. مصاحبه با اندیشکده مرصاد، انتشار در سایت اندیکشده ۶ مرداد ۱۳۹۸ ش.
۱۵۵. مصاحبه با دفاع پرس؛ خبرگزاری دفاع مقدس با کونیکو یامامورا.
۱۵۶. مصاحبه با علامه سید ذی شان حیدر جوادی مترجم قرآن به زبان اردو، مجله ترجمان وحی، شماره ۲، ۱۳۷۶ ش.
۱۵۷. مصاحبه با علامه عسکری در برنامه دیدار با فرزندان، سال ۱۳۸۰ ش.
۱۵۸. مصاحبه با کاظم عبدالحسین در سی و پنجمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی.
۱۵۹. مصاحبه با یحیی یونو، با حوزه نت؛ پایگاه اطلاع رسانی حوزه.
۱۶۰. مصاحبه پژوهشگر مجمع جهانی اهل بیت (علیه السلام) با فرزندان و شاگردان مرحوم کاردان.
۱۶۱. مصاحبه خبرگزاری مهر با دوستان عمار دی مارتینو، انتشار ۲۵ دی ۱۳۹۸ ش.
۱۶۲. مصاحبه شیخ مبارک بعداش با شبکه تلویزیونی دولتی التونسیه.
۱۶۳. موقع آیه الله المجاهد الشهید الشیخ نمر باقر النمر (قدس سره).
۱۶۴. مؤسسه بین المللی چراغ فروزان هدایت اندیشه.
۱۶۵. میراث ماندگار: مجموعه مصاحبه های سال اول و دوم کیهان فرهنگی، تهران، کیهان، ۱۳۶۹ ش.
۱۶۶. ناصری داودی، عبدالمجید، مشاهیر تشیع در افغانستان، قم، نشر المصطفی، ۱۳۹۰ ش.
۱۶۷. ناصری داودی، عبدالمجید، مشاهیر افغانستان، مؤسسه امام خمینی (علیه السلام)، ۱۳۷۸ ش.
۱۶۸. نرم افزار کتابخانه مهدویت، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی.
۱۶۹. نصر اصفهانی، ابذر، کتابشناسی تکفیر، قم، دارالاعلام لمدرسة اهل البيت (علیه السلام)، ۱۳۹۳ ش.
۱۷۰. وبسایت رسمی سازمان ایجابی.
۱۷۱. وبلاگ پردیس.
۱۷۲. وبلاگ نسیم معرفت؛ آیت الله سید اصغر سعادت میرقدیم لاهیجی (زندگینامه شهید العذاری به قلم فرزندش)
۱۷۳. ویژه نامه شهادت حجت الاسلام والمسلمین عبدالله دهدوه، مجمع جهانی اهل بیت (علیه السلام)، ۱۳۹۱ ش.

۱۷۴. ویکی پدیا.
۱۷۵. ویکی شیعہ؛ دانشنامہ مجازی مکتب اہل بیت علیہ السلام.
۱۷۶. ویکی نور؛ دانشنامہ تخصصی کتاب شناسی و زندگی نامہ.
۱۷۷. ویکی وحدت؛ دانشنامہ مجازی وحدت مذاہب اسلامی.
۱۷۸. یادنامہ علامہ سید ذی شان حیدر جوادی، ناشر مجمع جهانی اہل بیت علیہ السلام.
179. EverybodyWiki.
180. mahmood.tv.
181. islamineurope.blogfa.com.
182. www.ihrc.org.uk (Islamic Human Rights Commission)
183. khojapedia.com.
184. Highlights of Bilal Muslim Mission of Tanzania, By The Managing Committee of Bilal Muslim Mission of Tanzania (1965 - 1986), Dar es Salaam, Bilal Muslim Mission of Tanzania.
185. Sayyid Saeed Akhtar Rizvi - A Biography: Challenges, Achievements, & Life, By Sayyid Muhammad Rizvi, Al-Ma'arif Publications, Canada, 2021.
186. khojapedia.com.
187. jamiiforums.com.
188. www.shiafrica.com.